

**Πρακτικό εγχειρίδιο για τις αρμόδιες αρχές:
σύμβαση της Χάγης του 2007 για τη διατροφή παιδιών,
πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 για το εφαρμοστέο
δίκαιο (σε υποθέσεις διατροφής)
και κανονισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης του 2009 για τη
διατροφή**

Οκτώβριος 2013

Δήλωση αποποίησης ευθυνών: Το παρόν πρακτικό εγχειρίδιο καταρτίστηκε στο πλαίσιο έργου που εκτελέστηκε με επικεφαλής το Υπουργείο Δικαιοσύνης της Ρουμανίας και έφερε τον τίτλο «Ενίσχυση της διεθνούς δικαστικής συνεργασίας σε θέματα σχετικά με υποχρεώσεις διατροφής» (Enhancing judicial international cooperation in matters relating to maintenance obligations) – αριθ. συμφωνίας επιχορήγησης JUST/2010/JCIV/AG/0026 και παρήχθη με τη χρηματοδοτική στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο του προγράμματος «Αστική δικαιοσύνη». Το περιεχόμενο της παρούσας έκδοσης αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Ρουμανίας και δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να θεωρηθεί ότι απηχεί τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Συντάκτες

**Philippe Lortie, Γραμματέας Α', Μόνιμο Γραφείο της Διάσκεψης της Χάγης
Maja Groff, Ανώτατη Νομική Υπάλληλος, Μόνιμο Γραφείο της Διάσκεψης της
Χάγης**

Σύμβουλοι εμπειρογνώμονες

**Ian Curry-Sumner, Σύμβουλος, Voorts Juridische Diensten, Κάτω Χώρες
Michael Grabow, Δικαστής Οικογενειακού Δικαστηρίου, Βερολίνο, Γερμανία
Hannah Roots, Διευθύνουσα Σύμβουλος του Προγράμματος για την Εκτέλεση
Αποφάσεων Διατροφής, Βρετανική Κολομβία, Καναδάς**

**Υποσημειώσεις και κείμενο σχετικά με το ρουμανικό δίκαιο:
Viviana Onaca, Διευθύντρια, Υπουργείο Δικαιοσύνης, Ρουμανία
Ioana Burduf, Σύμβουλος, Υπουργείο Δικαιοσύνης, Ρουμανία**

Εισαγωγή: Η σύμβαση της Χάγης του 2007 για τη διατροφή παιδιών και ο κανονισμός της ΕΕ του 2009 για τη διατροφή	xi
A. Τι καλύπτεται από το παρόν εγχειρίδιο (και τι δεν καλύπτεται)	xii
B. Διάρθρωση του εγχειριδίου	xii
Γ. Τρόπος χρήσης του εγχειριδίου	xiv
Δ. Λοιπές πηγές πληροφοριών	xiv
Ε. Κάποιες τελευταίες συμβουλές	xv
Κεφάλαιο 1 - Εισαγωγή στα είδη των αιτήσεων και αιτημάτων βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009: αιτήσεις που υποβάλλονται μέσω των κεντρικών αρχών και απευθείας αιτήματα	16
I. Το σύστημα συνεργασίας των κεντρικών αρχών	16
A. Εισαγωγή στο σύστημα συνεργασίας των κεντρικών αρχών	16
B. Συγκεκριμένες λειτουργίες των κεντρικών αρχών	16
II. Κεφάλαιο 1 Επισκόπηση.....	17
III. Περιγραφή των αιτήσεων και των αιτημάτων βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009	18
A. Επισκόπηση των αιτήσεων που υποβάλλονται βάσει της σύμβασης και βάσει του κανονισμού	18
1. Αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης / κήρυξης εκτελεστότητας υφιστάμενης απόφασης	19
2. Αίτηση εκτέλεσης απόφασης που έχει εκδοθεί ή αναγνωριστεί στο ερωτώμενο κράτος	21
3. Αίτηση έκδοσης απόφασης	22
4. Αίτηση τροποποίησης υφιστάμενης απόφασης	23
B. Αίτημα για συγκεκριμένα μέτρα	24
Γ. Επισκόπηση των απευθείας αιτημάτων προς τις αρμόδιες αρχές βάσει της σύμβασης και του κανονισμού	25
Κεφάλαιο 2 - Επεξήγηση όρων: σύμβαση του 2007	27
A. Σκοπός του παρόντος κεφαλαίου	27
B. Όροι που χρησιμοποιούνται στο παρόν εγχειρίδιο	27
Κεφάλαιο 3 - Ζητήματα γενικής εφαρμογής: Σύμβαση του 2007 και κανονισμός του 2009	41
I. Σκοπός του παρόντος κεφαλαίου.....	41
Μέρος I – Το πεδίο εφαρμογής της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009.....	42
I. Κοινά ζητήματα γενικής εφαρμογής στη σύμβαση του 2007 και στον κανονισμό του 2009	42
A. Σύμβαση του 2007 και κανονισμός του 2009: κανένας αντίκτυπος στις οικογενειακές σχέσεις	42
B. Λοιπές διεθνείς πράξεις ή συμφωνίες σχετικά με τη διατροφή	42
II. Πεδίο εφαρμογής της σύμβασης του 2007	43
A. Επισκόπηση: Ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής της σύμβασης	43
B. Βασικό ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής– υποχρεώσεις διατροφής	45

1.	Διατροφή παιδιών	45
2.	Συζυγική διατροφή.....	45
3.	Επιφυλάξεις και δηλώσεις.....	46
4.	Αποτέλεσμα των επιφυλάξεων για περιορισμό της εφαρμογής της σύμβασης	46
5.	Αποτέλεσμα των δηλώσεων για επέκταση της εφαρμογής της σύμβασης	47
6.	Παραδείγματα.....	47
Γ.	Δηλώσεις και επιφυλάξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά το ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής της σύμβασης	50
1.	Διατροφή παιδιών – ηλικία παιδιού	50
2.	Συζυγική διατροφή.....	50
3.	Άλλες μορφές οικογενειακής διατροφής	50
4.	Ρυθμίσεις διατροφής.....	50
Δ.	Γεωγραφικό και χρονικό πεδίο εφαρμογής της σύμβασης	51
1.	Γενικές διατάξεις και διατάξεις για την έναρξη ισχύος	51
2.	Μεταβατικές διατάξεις και συντονισμός με άλλες πράξεις	51
III.	Πεδίο εφαρμογής του κανονισμού του 2009	52
A.	Ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού	52
B.	Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού	52
Γ.	Χρονικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού	53
1.	Διατάξεις για την έναρξη ισχύος και μεταβατικές διατάξεις	53
2.	Συντονισμός με άλλες νομικές πράξεις	54
IV.	Άλλες παράμετροι που διέπουν τη δυνατότητα εφαρμογής της σύμβασης και του κανονισμού	54
1.	Τα μέρη κατοικούν σε συμβαλλόμενα κράτη ή σε κράτη μέλη;	55
2.	Είναι ο αιτών υπόχρεος ή δικαιούχος;	55
3.	Έχει εκδοθεί υπέρ του αιτούντος απόφαση διατροφής;	56
4.	Πού εκδόθηκε η απόφαση διατροφής;	57
5.	Πού έχει τη συνήθη διαμονή του ο δικαιούχος;	57
Μέρος II – Κοινά ζητήματα όσον αφορά τις αιτήσεις και τα αιτήματα βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009	57	
I.	Γλώσσα βάσει της σύμβασης του 2007	58
A.	Γλώσσα της αίτησης και των εγγράφων	58
B.	Εξαιρέσεις από την υποχρέωση μετάφρασης	58
II.	Γλώσσα βάσει του κανονισμού του 2009	59
A.	Γενικές απαιτήσεις του κανονισμού όσον αφορά τη γλώσσα των αιτήσεων και των εγγράφων (άρθρα 59 και 66)	59
B.	Απαιτήσεις μετάφρασης βάσει του κανονισμού όσον αφορά ορισμένα αιτήματα και αιτήσεις	59
III.	Επικύρωση βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009.....	60
IV.	Πληρεξούσιο βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009.....	60
V.	Υπογραφές και επικυρωμένα αντίγραφα εγγράφων βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009	60
A.	Η σύμβαση	60
B.	Ο κανονισμός	61
VI.	Προστασία πληροφοριών προσωπικού και εμπιστευτικού χαρακτήρα βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009	61

A.	Η σύμβαση (άρθρα 38-40)	61
B.	Ο κανονισμός (άρθρα 61-63 και άρθρο 57 παράγραφος 3)	62
VII. Αποτελεσματική πρόσβαση στις διαδικασίες και σε νομική συνδρομή βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009		63
A.	Επισκόπηση	63
1.	Αποτελεσματική πρόσβαση στις διαδικασίες / πρόσβαση στη δικαιοσύνη βάσει της σύμβασης και του κανονισμού	63
2.	Νομική συνδρομή / νομική αρωγή	64
B.	Απαίτηση για παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής / νομικής αρωγής	66
1.	Αιτήσεις που υποβάλλονται από δικαιούχο	67
2.	Αιτήσεις που υποβάλλονται από υπόχρεο	70
3.	Αναλύσεις για την απόδειξη συγγένειας ή γενετικές αναλύσεις	71
Γ.	Αποτελεσματική πρόσβαση στις διαδικασίες και σε νομική συνδρομή στ[...] [όνομα κράτους]	72
VIII. Προσωρινά και συντηρητικά μέτρα βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009		72
A.	Συνδρομή κεντρικής αρχής για τη λήψη προσωρινών μέτρων βάσει της σύμβασης και του κανονισμού	72
B.	Διατάξεις σχετικά με προσωρινά και συντηρητικά μέτρα που περιλαμβάνονται μόνο στον κανονισμό	73
1.	Προσωρινά μέτρα που λαμβάνονται στο κράτος προέλευσης	73
2.	Προσωρινά ή συντηρητικά μέτρα σε κράτη διαφορετικά από το κράτος προέλευσης μιας απόφασης	73
3.	Προσωρινά μέτρα εν αναμονή της αναγνώρισης, της αναγνώρισης και κήρυξης της εκτελεστότητας / εκτέλεσης απόφασης σε άλλο κράτος μέλος βάσει των τμημάτων 1 και 2 του κεφαλαίου IV	74
IX. Λοιπές συμβάσεις και κανονισμοί σχετικά με την επίδοση και κοινοποίηση εγγράφων και τη διεξαγωγή αποδείξεων στο εξωτερικό		74
A.	Επισκόπηση	74
B.	Σύμβαση του 1965 για την επίδοση και την κοινοποίηση στο εξωτερικό	75
Γ.	Σύμβαση του 1970 για τη λήψη μαρτυρικών αποδείξεων στο εξωτερικό	76
Δ.	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1206/2001 του Συμβουλίου της 28ης Μαΐου 2001 για τη συνεργασία μεταξύ των δικαστηρίων των κρατών μελών κατά τη διεξαγωγή αποδείξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις	76
E.	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1393/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί επιδόσεως και κοινοποίησεως στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις («επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων»)	77
X. Εκτίμηση της ισοτιμίας αγοραστικής δύναμης: διασυνοριακή αναπροσαρμογή των ποσών διατροφής		77
Κεφάλαιο 4 - Κανονισμός του 2009: κανόνες άμεσης δικαιοδοσίας		79
A.	Εισαγωγή	79
B.	Άρθρο 3 του κανονισμού: γενικές διατάξεις	80
Γ.	Άρθρο 4 του κανονισμού: παρέκταση αρμοδιότητας	80
Δ.	Άρθρο 5 του κανονισμού: δικαιοδοσία που βασίζεται στην παράσταση του εναγομένου ενώπιον του δικαστηρίου	81
E.	Άρθρο 6 του κανονισμού: συντρέχουσα διεθνής δικαιοδοσία	81
ΣΤ.	Άρθρο 7 του κανονισμού: αναγκαστική δικαιοδοσία (forum necessitatis)	82
Z.	Άρθρο 8 του κανονισμού: περιορισμός άσκησης αγωγών	82
H.	Άρθρο 9 του κανονισμού: επιληφθέν δικαστήριο	83

Θ.	Άρθρο 10 του κανονισμού: έρευνα της διεθνούς δικαιοδοσίας	83
Ι.	Άρθρο 11 του κανονισμού: έρευνα του παραδεκτού	83
ΙΑ.	Άρθρο 12 του κανονισμού: εκκρεμοδικία και άρθρο 13: συναφείς αγωγές	84
ΙΒ.	Άρθρο 14 του κανονισμού: προσωρινά και συντηρητικά μέτρα	84

Κεφάλαιο 5 - Εφαρμοστέο δίκαιο βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009 86

A.	Η σύμβαση του 2007 και το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο	86
B.	Ο κανονισμός του 2009 και το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο	87
Γ.	Εφαρμογή του πρωτοκόλλου και γενική περιγραφή των διατάξεων	87
1.	Καθολική εφαρμογή	87
2.	Πεδίο εφαρμογής του πρωτοκόλλου	88
3.	Πεδίο εφαρμογής του εφαρμοστέου δικαίου	88
4.	Γενικός κανόνας περί εφαρμοστέου δικαίου	89
5.	Ειδικό κανόνας υπέρ ορισμένων δικαιούχων διατροφής.....	89
6.	Ειδικός κανόνας όσον αφορά τους/τις συζύγους και πρώην συζύγους.....	89
7.	Επιλογή του εφαρμοστέου δικαίου από τους διαδίκους	90
8.	Δημόσιοι οργανισμοί.....	91
9.	Καθορισμός του ποσού της διατροφής	91

Κεφάλαιο 6 - Εύρεση και εξακρίβωση αλλοδαπού δικαίου 92

A.	Εισαγωγή	92
B.	Εύρεση αλλοδαπού δικαίου σε παγκόσμιο επίπεδο και εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης	92
1.	Το έντυπο περιγραφής χώρας βάσει της σύμβασης του 2007.....	92
2.	Πληροφορίες σχετικά με εθνικούς νόμους και διαδικασίες βάσει του κανονισμού του 2009	92
3.	Άλλοι παγκόσμιοι και ευρωπαϊκοί διαδικτυακοί πόροι για εύρεση και εξακρίβωση αλλοδαπού δικαίου	93
4.	Πρόσβαση και εξακρίβωση αλλοδαπού δικαίου μέσω συνθηκών ή μηχανισμών νομικής συνεργασίας	94

Κεφάλαιο 7 - Σύμβαση του 2007: διεκπεραίωση των εισερχόμενων αιτήσεων που υποβάλλονται μέσω των κεντρικών αρχών και των απευθείας αιτημάτων αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης..... 96

Μέρος Ι – Αιτήσεις αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης που υποβάλλονται μέσω των κεντρικών αρχών 97

I. Επισκόπηση και γενικές αρχές..... 97

A.	Γενικές αρχές	97
B.	Επισκόπηση των διαδικασιών	97
Γ.	Σε ποιες περιπτώσεις υποβάλλεται η εν λόγω αίτηση	99
Δ.	Παράδειγμα	99
Ε.	Ποιοι μπορούν να υποβάλουν αίτηση	100

II. Σύνοψη των διαδικασιών αναγνώρισης και εκτέλεσης 100

III. Διαδικασίες 102

A.	Προκαταρκτικός έλεγχος των εισερχόμενων εγγράφων και άλλα ζητήματα προκαταρκτικού χαρακτήρα	102
1.	Αρχικός έλεγχος των εγγράφων	102
2.	Είναι η αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης η κατάλληλη αίτηση;.....	102
3.	Είναι «προφανές» ότι ικανοποιούνται οι απαιτήσεις της σύμβασης;	102
4.	Έλεγχος της πληρότητας των εγγράφων	103

5.	Πρέπει να διενεργηθεί έρευνα για τον εντοπισμό του εναγομένου;	105
6.	Σε περίπτωση ελλιπούς τεκμηρίωσης	106
7.	Κατάλληλα προσωρινά ή συντηρητικά μέτρα	106
B.	Κήρυξη εκτελεστότητας ή καταχώριση από την αρμόδια αρχή	106
1.	Η απόφαση κηρύσσεται εκτελεστή ή καταχωρίζεται προς εκτέλεση	107
2.	Άρνηση κήρυξης εκτελεστότητας ή αναγνώρισης της απόφασης προς εκτέλεση	107
3.	Εκτέλεση της απόφασης	108
4.	Ειδοποίηση του αιτούντος και του εναγομένου	108
5.	Προβολή ενστάσεων από τον εναγόμενο ή τον αιτούντα σε σχέση με την αναγνώριση και την εκτέλεση	108
Γ.	Αναγνώριση και εκτέλεση – αποτελέσματα της αίτησης	111
1.	Αναγνώριση και εκτέλεση	111
2.	Άλλα αποτελέσματα	111
Δ.	Επικοινωνία με το αιτούν κράτος	113
IV. Λοιπές πτυχές: αιτήσεις αναγνώρισης και αιτήσεις αναγνώρισης και εκτέλεσης		113
A.	Αιτήσεις αναγνώρισης που υποβάλλονται από υπόχρεο	113
1.	Γενικά	113
2.	Σε ποιες περιπτώσεις μπορεί να χρησιμοποιηθεί η εν λόγω αίτηση από υπόχρεο;	113
3.	Διαδικασίες	114
4.	Περιορισμοί στην αναγνώριση τροποποιημένων αποφάσεων	114
B.	Ρυθμίσεις διατροφής	115
1.	Βασικές διαφορές	115
2.	Διαδικασίες	115
3.	Ολοκλήρωση της διαδικασίας αναγνώρισης και εκτέλεσης	115
V. Αναγνώριση και εκτέλεση – λοιπά θέματα		116
A.	Νομική συνδρομή	116
B.	Ζητήματα εκτέλεσης	116
Μετατροπή νομισμάτων		116
Γ.	Συναφείς εξαιρέσεις και επιφυλάξεις	116
VI. Συμπληρωματικές πληροφορίες		118
A.	Πρακτικές συμβουλές	118
B.	Σχετικά έντυπα	118
Γ.	Άρθρα της σύμβασης	118
Δ.	Σχετικά κεφάλαια του εγχειριδίου	119
VII. Ανακεφαλαιωτικός πίνακας – Αιτήσεις αναγνώρισης και εκτέλεσης		119
VIII. Συχνές ερωτήσεις		119
Μέρος II – Απευθείας αιτήματα για αναγνώριση ή για αναγνώριση και εκτέλεση		121
I. Επισκόπηση		121
A.	Είδη εισερχόμενων απευθείας αιτημάτων για αναγνώριση και εκτέλεση	123
II. Συμπληρωματικές πληροφορίες		125
A.	Πρακτικές συμβουλές	125
B.	Σχετικά έντυπα	125
Γ.	Συναφή άρθρα	125
III. Συχνές ερωτήσεις		126

Κεφάλαιο 8 - Κανονισμός του 2009: διεκπεραίωση των εισερχόμενων αιτήσεων μέσω των κεντρικών αρχών και των απευθείας αιτημάτων αναγνώρισης ή αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεστότητας.....	128
Μέρος Ι – Αιτήσεις αναγνώρισης ή αναγνώρισης και κήρυξης της εκτελεστότητας.....	128
I. Επισκόπηση και γενικές αρχές.....	128
A. Γενικές αρχές	128
B. Επισκόπηση των διαδικασιών	129
Γ. Σε ποιες περιπτώσεις υποβάλλεται η εν λόγω αίτηση	131
Δ. Παράδειγμα	131
E. Ποιοι μπορούν να υποβάλουν αίτηση	132
II. Διαδικασίες: κοινά προκαταρκτικά θέματα για τις αιτήσεις των τμημάτων 1 και 2 του κεφαλαίου IV του κανονισμού	132
A. Προκαταρκτικός έλεγχος των εισερχόμενων εγγράφων	132
1. Αρχικός έλεγχος των εγγράφων	132
2. Είναι η αίτηση αναγνώρισης, ή αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεστότητας, η κατάλληλη αίτηση;	133
3. Είναι «προφανές» ότι δεν ικανοποιούνται οι απαιτήσεις του κανονισμού;	133
4. Έλεγχος της πληρότητας των εγγράφων	133
5. Απαιτούμενα και υποστηρικτικά έγγραφα και πληροφορίες.....	134
6. Αίτημα για συμπληρωματικά έγγραφα	136
7. Έρευνα για τον εντοπισμό του εναγομένου.....	136
III. Διαδικασίες: Αναγνώριση ή αναγνώριση και κήρυξη εκτελεστότητας της απόφασης από την αρμόδια αρχή	137
A. Κοινές διατάξεις για τα τμήματα 1 και 2 του κεφαλαίου IV του κανονισμού (αποφάσεις από κράτη μέλη που δεσμεύονται και από κράτη μέλη που δεν δεσμεύονται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007)	137
1. Προσωρινή εκτελεστότητα (άρθρο 39)	137
2. Επίκληση αναγνωρισμένης απόφασης (άρθρο 40).....	137
3. Διαδικασία και όροι εκτέλεσης (άρθρο 41)	137
4. Μη επανεξέταση επί της ουσίας (άρθρο 42)	137
5. Ιεράρχηση δαπανών (άρθρο 43)	137
B. Διαδικασίες του τμήματος 1 του κεφαλαίου IV του κανονισμού: κράτη μέλη που δεσμεύονται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007	138
1. Αναγνώριση της απόφασης.....	138
2. Λήψη απαιτούμενων συντηρητικών μέτρων	138
3. Εκτέλεση της απόφασης.....	138
4. Γνωστοποίηση της απόφασης στον εναγόμενο και στον αιτούντα	138
5. Δικαίωμα υποβολής από τον εναγόμενο αίτησης ελέγχου στο κράτος μέλος προέλευσης (άρθρο 19)	138
6. Αιτήσεις για την άρνηση ή την αναστολή της εκτέλεσης	139
7. Έλλειψη επιπτώσεων στην ύπαρξη οικογενειακών σχέσεων.....	139
Γ. Διαδικασίες του τμήματος 2 του κεφαλαίου IV του κανονισμού: κράτη μέλη που δεν δεσμεύονται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007	140
1. Επισκόπηση των διαδικασιών του τμήματος 2	140
2. Αναγνώριση (άρθρο 23)	140
3. Κήρυξη της εκτελεστότητας (άρθρα 26-30)	141
4. Γνωστοποίηση της απόφασης (άρθρο 31)	141
5. Προσφυγή κατά της απόφασης επί της αίτησης κήρυξης της εκτελεστότητας (άρθρα 32-34)	141
6. Λόγοι άρνησης της αναγνώρισης (άρθρο 24)	142
7. Αναστολή της διαδικασίας αναγνώρισης (άρθρο 25).....	142
8. Αναστολή της διαδικασίας (άρθρο 35).....	142

9.	Προσωρινά και συντηρητικά μέτρα (άρθρο 36).....	143
10.	Εκτελεσιμότητα (άρθρο 37)	143
11.	Καμία φορολογική επιβάρυνση ή τέλος (άρθρο 38).....	143
12.	Εκτέλεση	143
Δ.	Επικοινωνία με το αιτούν κράτος	143
IV.	Άλλες πτυχές: αιτήσεις αναγνώρισης και αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεσιμότητας	143
A.	Αιτήσεις αναγνώρισης που υποβάλλονται από υπόχρεο	143
1.	Γενικά	143
2.	Σε ποιες περιπτώσεις μπορεί να χρησιμοποιηθεί η εν λόγω αίτηση από υπόχρεο;	144
3.	Διαδικασίες	145
4.	Περιορισμοί στην αναγνώριση τροποποιημένων αποφάσεων.....	145
B.	Δικαστικοί συμβιβασμοί και δημόσια έγγραφα	145
V.	Αναγνώριση και αναγνώριση και κήρυξη εκτελεσιμότητας – Λοιπά θέματα	146
A.	Νομική συνδρομή	146
B.	Ζητήματα εκτέλεσης	146
	Μετατροπή νομισμάτων	146
VI.	Συμπληρωματικές πληροφορίες	146
A.	Πρακτικές συμβουλές	146
B.	Σχετικά έντυπα	147
Γ.	Άρθρα του κανονισμού	147
Δ.	Σχετικά κεφάλαια του εγχειριδίου	147
VII.	Ανακεφαλαιωτικός πίνακας – Αιτήσεις αναγνώρισης και εκτέλεσης	147
VIII.	Συχνές ερωτήσεις.....	148
IX.	Απευθείας αιτήματα: επισκόπηση	149
	Κεφάλαιο 9 - Διεκπεραίωση εισερχόμενων αιτήσεων εκτέλεσης αποφάσεων που έχουν εκδοθεί ή αναγνωριστεί στο ερωτώμενο κράτος βάσει της σύμβασης του 2007 ή του κανονισμού του 2009.....	150
I.	Επισκόπηση – Αιτήσεις εκτέλεσης αποφάσεων που έχουν εκδοθεί ή αναγνωριστεί στ[...] [όνομα κράτους] βάσει της σύμβασης του 2007 ή του κανονισμού του 2009	150
A.	Σε ποιες περιπτώσεις υποβάλλεται η αίτηση	150
B.	Παράδειγμα	151
Γ.	Σημαντική διαφορά – αίτηση εκτέλεσης οικείας απόφασης από ένα κράτος	151
II.	Διεκπεραίωση των αιτήσεων εκτέλεσης.....	152
1.	Έλεγχος της πληρότητας των εγγράφων	152
2.	Είναι «προφανές» ότι δεν ικανοποιούνται οι απαιτήσεις της σύμβασης ή του κανονισμού;	156
3.	Έρευνα για τον εντοπισμό του εναγομένου.....	157
4.	Κατάλληλα προσωρινά ή συντηρητικά μέτρα	157
5.	Έναρξη της διαδικασίας εκτέλεσης.....	157
III.	Συμπληρωματικές πληροφορίες	157
A.	Πρακτικές συμβουλές	157
B.	Σχετικά έντυπα	158
Γ.	Συναφή άρθρα	158

Δ.	Σχετικά κεφάλαια του εγχειριδίου	158
IV.	Ανακεφαλαιωτικός πίνακας – εισερχόμενα αιτήματα εκτέλεσης.....	158
V.	Συχνές ερωτήσεις.....	159
VI.	Απευθείας αιτήματα εκτέλεσης απόφασης που έχει εκδοθεί ή αναγνωριστεί στ[...] [όνομα κράτους]	159
	Κεφάλαιο 10 - Διεκπεραίωση εισερχόμενων αιτήσεων για την έκδοση απόφασης διατροφής βάσει της σύμβασης του 2007 ή του κανονισμού του 2009.....	160
I.	Επισκόπηση	160
A.	Σε ποιες περιπτώσεις υποβάλλεται η εν λόγω αίτηση	160
B.	Παράδειγμα	160
Γ.	Ποιος μπορεί να υποβάλει αίτηση για έκδοση απόφασης διατροφής;	161
Δ.	Έκδοση απόφασης διατροφής σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η αναγνώριση υφιστάμενης απόφασης	161
1.	Βάσει της σύμβασης	161
2.	Βάσει του κανονισμού.....	162
II.	Διεκπεραίωση εισερχόμενων αιτήσεων για την έκδοση απόφασης διατροφής βάσει της σύμβασης του 2007 ή του κανονισμού του 2009	162
A.	Γενικά	162
B.	Διάγραμμα ροής	164
Γ.	Στάδια της διαδικασίας έκδοσης απόφασης	165
1.	Αρχική εξέταση από την κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους]	165
γ)	Εντοπισμός του εναγομένου / υπόχρεου	165
δ)	Έναρξη της διαδικασίας έκδοσης απόφασης	166
2.	Έκδοση της απόφασης διατροφής – αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή	166
III.	Συμπληρωματικές πληροφορίες	169
A.	Πρακτικές συμβουλές	169
B.	Σχετικά έντυπα	170
Γ.	Συναφή άρθρα	170
Δ.	Σχετικά κεφάλαια του εγχειριδίου	170
IV.	Ανακεφαλαιωτικός πίνακας - Εισερχόμενες αιτήσεις έκδοσης απόφασης	170
V.	Συχνές ερωτήσεις.....	171
VI.	Απευθείας αιτήματα για έκδοση αποφάσεων	173
	Κεφάλαιο 11 - Αιτήσεις τροποποίησης απόφασης: άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ) και άρθρο 10 παράγραφος 2 στοιχεία β) και γ) της σύμβασης του 2007· και άρθρο 56 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ) και άρθρο 56 παράγραφος 2 στοιχεία β) και γ) του κανονισμού του 2009	174
	Μέρος I – Εισαγωγή	174
I.	Επισκόπηση – τροποποίηση αποφάσεων διατροφής βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009	175
A.	Γενικά	175
B.	Πού μπορεί να υποβληθεί απευθείας αίτημα ή αίτηση τροποποίησης; Είναι δυνατή η υποβολή αίτησης δυνάμει της σύμβασης ή του κανονισμού;	176
	Μέρος II – Διεκπεραίωση εισερχόμενων αιτήσεων τροποποίησης	178

I. Διαδικασίες — αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή	178
1. Είναι «προφανές» ότι δεν ικανοποιούνται οι απαιτήσεις της σύμβασης ή του κανονισμού;	178
2. Είναι πλήρη τα έγγραφα και οι πληροφορίες;	178
3. Ελλιπή έγγραφα.....	179
4. Υπάρχουν προκαταρκτικές παρατηρήσεις;	179
5. Κατάλληλα προσωρινά και συντηρητικά μέτρα	180
6. Διεκπεραίωση της αίτησης τροποποίησης	180
7. Μετά την έκδοση της απόφασης.....	182
II. Ανακεφαλαιωτικός πίνακας - Εισερχόμενες αιτήσεις τροποποίησης	182
III. Συμπληρωματικές πληροφορίες	183
A. Πρακτικές συμβουλές για όλες τις αιτήσεις ή τα αιτήματα τροποποίησης	183
B. Σχετικά έντυπα	183
Γ. Συναφή άρθρα	183
Δ. Σχετικά κεφάλαια του εγχειριδίου	184
IV. Συχνές ερωτήσεις.....	184
V. Απευθείας αιτήματα για τροποποίηση αποφάσεων.....	186
Κεφάλαιο 12 - Εκτέλεση αποφάσεων διατροφής βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009	187
I. Επισκόπηση	187
A. Εισαγωγή στην εκτέλεση απόφασης δυνάμει της σύμβασης ή του κανονισμού	187
II. Εκτέλεση βάσει της σύμβασης του 2007.....	188
A. Γενικές διαδικασίες εκτέλεσης	188
B. Ταχεία εκτέλεση	189
Γ. Μέτρα εκτέλεσης	189
III. Εκτέλεση βάσει του κανονισμού του 2009 (άρθρο 41)	192
IV. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες εκτέλεσης στ[...] [όνομα κράτους]	193
V. Πληρωμές βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009.....	193
VI. Άλλα ζητήματα σχετικά με την εκτέλεση	193
1. Προβλήματα ως προς την εκτέλεση	193
2. Σύμβαση (και κανονισμός): περιορισμός όσον αφορά την είσπραξη καθυστερούμενων ποσών.....	194
3. Σύμβαση του 2007: διάρκεια της υποχρέωσης διατροφής	195
4. Διαφορές όσον αφορά καθυστερούμενα ποσά βάσει της σύμβασης και του κανονισμού.....	196
5. Συμφωνία λογαριασμών βάσει της σύμβασης και του κανονισμού – ζητήματα μετατροπής νομίσματος.....	197
VII. Συμπληρωματικές πληροφορίες	198
A. Πρακτικές συμβουλές	198
B. Συναφή άρθρα	199
Γ. Σχετικά κεφάλαια του εγχειριδίου	199
VIII. Συχνές ερωτήσεις.....	199

Εισαγωγή: Η σύμβαση της Χάγης του 2007 για τη διατροφή παιδιών και ο κανονισμός της ΕΕ του 2009 για τη διατροφή

1. Η σύμβαση της Χάγης της 23ης Νοεμβρίου 2007 για την ανάκτηση διατροφής παιδιών και άλλων μορφών οικογενειακής διατροφής σε αλλοδαπό κράτος (εφεξής η «σύμβαση του 2007») συνιστά σημαντικό βήμα για τη δημιουργία ενός οικονομικά αποδοτικού, προσιτού και απλουστευμένου συστήματος για την είσπραξη της διατροφής σε αλλοδαπό κράτος.

2. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 4/2009, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής (εφεξής ο «κανονισμός του 2009») εκδόθηκε μετά τη σύμβαση, και πολλές από τις διατάξεις του αντικατοπτρίζουν τις διατάξεις αυτής, αν και παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές.¹ Ο κανονισμός έχει τεθεί σε εφαρμογή στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τις 18 Ιουνίου 2011.²

3. Επιπλέον, το πρωτόκολλο της Χάγης της 23ης Νοεμβρίου 2007 σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής (εφεξής το «πρωτόκολλο του 2007») συνήφθη ταυτόχρονα με τη σύμβαση και εφαρμόζεται σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση (εξαιρουμένης της Δανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου) από τις 18 Ιουνίου 2011 (βλέπε κεφάλαιο 5 για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πρωτόκολλο του 2007).

4. Οι υπεύθυνοι για τη λήψη των αποφάσεων, είτε είναι δικαστές που υπηρετούν σε δικαστήρια είτε διοικητικές αρχές είτε άλλες αρμόδιες αρχές³ που διαχειρίζονται υποθέσεις, λαμβάνουν αιτήσεις και εργάζονται στο εσωτερικό του κράτους τους για την αποτελεσματική εκτέλεση των αποφάσεων διατροφής, διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο όσον αφορά την έκδοση και την εκτέλεση αποφάσεων διατροφής σε διεθνές επίπεδο. Η αφοσίωση και η δέσμευσή τους για παροχή βοήθειας στα παιδιά και στις οικογένειές τους διασφαλίζουν την επιτυχή εφαρμογή της σύμβασης και του κανονισμού.

5. Σκοπός του παρόντος εγχειριδίου είναι να αποτελέσει πρακτικό οδηγό για τις δικαστικές, διοικητικές και άλλες αρμόδιες αρχές, παρέχοντάς τους συνδρομή ως προς τη διαχείριση υποθέσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των προαναφερθεισών νομικών πράξεων. Το εγχειρίδιο έχει συνταχθεί με σκοπό να συνδράμει τις δικαστικές, διοικητικές και άλλες αρμόδιες αρχές στο πλαίσιο όλων των νομικών συστημάτων, είτε εργάζονται σε μεγάλα κράτη με σύνθετα υπολογιστικά συστήματα τεχνολογίας των πληροφοριών και διαχειρίζονται εκατοντάδες υποθέσεις, είτε εργάζονται σε κράτη που διαχειρίζονται μικρότερο αριθμό υποθέσεων. Στο εγχειρίδιο παρουσιάζονται επίσης τα ζητήματα και οι διαδικασίες που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν οι εν λόγω αρχές κατά τον χειρισμό διαφόρων υποθέσεων διατροφής με διεθνή χαρακτήρα.

¹ Οι κυριότερες διαφορές συνίστανται στη συμπερίληψη κανόνων άμεσης δικαιοδοσίας στον κανονισμό (βλέπε κεφάλαιο 4), στην εφαρμογή του πρωτοκόλλου της Χάγης της 23ης Νοεμβρίου 2007 σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής (το «πρωτόκολλο») στα περισσότερα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου εφαρμόζεται ο κανονισμός (βλέπε κεφάλαιο 5), και στις δύο διαδικαστικές οδούς που διατίθενται για την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων βάσει του κανονισμού από τα κράτη μέλη που δεσμεύονται και εκείνα που δεν δεσμεύονται από το πρωτόκολλο (βλέπε κεφάλαιο 8). Αυτές και άλλες, δευτερευούσης σημασίας διαφορές μεταξύ των δύο νομικών πράξεων επισημαίνονται σε ολόκληρη την έκταση του παρόντος εγχειριδίου.

² Ωστόσο, ο κανονισμός δεν εφαρμόζεται πλήρως στη Δανία. Ο κανονισμός εφαρμόζεται στη Δανία μόνο στον βαθμό που τροποποιεί τον κανονισμό Βρυξέλλες Ι, βλέπε κατωτέρω, υποσημείωση 8. Στο άρθρο 76 του κανονισμού ορίζεται ότι το άρθρο 2 παράγραφος 2, το άρθρο 47 παράγραφος 3 και τα άρθρα 71, 72 και 73 εφαρμόζονται από τις 18 Σεπτεμβρίου 2010. Βλέπε αναλυτικότερη εξέταση των μεταβατικών διατάξεων και του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού στο κεφάλαιο 3, μέρος Ι, ενότητα ΙΙΙ του παρόντος εγχειριδίου.

³ Στις αρμόδιες αρχές που συμμετέχουν στη λειτουργία του κανονισμού και της σύμβασης περιλαμβάνονται οι αρμόδιες για την εκτέλεση αρχές ενός συγκεκριμένου κράτους, όταν επιδιώκεται η εκτέλεση απόφασης βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού. Στο άρθρο 20 του κανονισμού γίνεται ειδική αναφορά στις αρμόδιες για την εκτέλεση αρχές.

A. Τι καλύπτεται από το παρόν εγχειρίδιο (και τι δεν καλύπτεται)

6. Σκοπός του παρόντος εγχειριδίου είναι να συνδράμει τις δικαστικές, διοικητικές και άλλες αρμόδιες αρχές κατά την πρακτική διαχείριση υποθέσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης και του κανονισμού. Είναι σημαντικό να τονισθεί ότι **το παρόν δεν αποτελεί νομικό οδηγό της σύμβασης ή του κανονισμού και δεν περιέχει νομικές συμβουλές**. Δεδομένου ότι πρόκειται για οδηγό στον οποίο εξετάζονται κατά κύριο λόγο τα διεθνή στοιχεία υποθέσεων που υπάγονται στη σύμβαση και στον κανονισμό, δεν καλύπτει κάθε πτυχή της διαχείρισης υποθέσεων διεθνούς χαρακτήρα. Οι εν λόγω υποθέσεις εξακολουθούν να υπόκεινται σε εθνικές διαδικασίες, όπως οι διαδικασίες εκτέλεσης. Στο παρόν εγχειρίδιο περιλαμβάνονται και ορισμένες πληροφορίες που αφορούν το σχετικό εθνικό δίκαιο (συχνά σε υποσημειώσεις), αλλά δεν θα πρέπει να θεωρούνται εξαντλητικές.

7. Η σύμβαση ήταν το αποτέλεσμα τετραετών διαπραγματεύσεων μεταξύ περισσότερων από 70 κρατών και ο κανονισμός υπήρξε αποτέλεσμα πρόσθετων διαπραγματεύσεων στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων συζητήθηκαν πολλά ζητήματα, βάσει των οποίων συμπληρώθηκαν και διαμορφώθηκαν τα αντίστοιχα κείμενα της σύμβασης και του κανονισμού που συμφωνήθηκαν εντέλει. Ιδιαίτερα λεπτομερείς αναλύσεις των διατάξεων της σύμβασης και του ιστορικού των διαπραγματεύσεων περιλαμβάνονται στην ολοκληρωμένη εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση.⁴ Η εισηγητική έκθεση αναφέρει τη νομική βάση και κατάλληλη ερμηνεία κάθε διάταξης της σύμβασης. Υπάρχει επίσης παρόμοια λεπτομερής και έγκυρη εισηγητική έκθεση σχετικά με το πρωτόκολλο.⁵ Κατά τον χρόνο σύνταξης του παρόντος εγχειριδίου, δεν υπήρχε αντίστοιχο εισηγητικό έγγραφο σχετικά με τον κανονισμό.

8. Στο παρόν εγχειρίδιο, αντίθετα με την εισηγητική έκθεση, παρέχεται μια πρακτική και λειτουργική επεξήγηση των διαδικασιών που εφαρμόζονται βάσει της σύμβασης και του κανονισμού και αναλύεται ο τρόπος με τον οποίο διεκπεραιώνονται στην πράξη οι υποθέσεις που υπάγονται στη σύμβαση ή στον κανονισμό. Όσοι αναζητούν μια νομική ερμηνεία της σύμβασης, του κανονισμού ή του πρωτοκόλλου θα πρέπει να συμβουλευτούν την εισηγητική έκθεση ή παρόμοια έγκυρα κείμενα και, συν τω χρόνω, τη νομολογία που θα αναπτυχθεί ως προς την ερμηνεία των τριών αυτών νομικών πράξεων.

9. Συνεπώς, το εγχειρίδιο δεν παρέχει απαντήσεις ή καθοδήγηση για όλα τα ζητήματα που προκύπτουν σε υποθέσεις διεθνούς χαρακτήρα. Οι εσωτερικές πρακτικές και το εθνικό δίκαιο κάθε κράτους καθορίζουν, παραδείγματος χάριν, τα έγγραφα που πρέπει να χρησιμοποιούνται για την ειδοποίηση των μερών σχετικά με τις αιτήσεις που υποβάλλονται στο πλαίσιο της σύμβασης ή του κανονισμού ή τη μορφή που πρέπει να έχει μια απόφαση διατροφής. Ως εκ τούτου, αν και το εγχειρίδιο μπορεί να αποτελέσει πηγή πληροφόρησης για τις δικαστικές, διοικητικές και άλλες αρμόδιες αρχές όσον αφορά την πρακτική εφαρμογή της σύμβασης και του κανονισμού, θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να λαμβάνονται πλήρως υπόψη και οι εσωτερικές πρακτικές και το εθνικό δίκαιο κάθε κράτους.

B. Διάρθρωση του εγχειριδίου

10. Σκοπός του παρόντος εγχειριδίου δεν είναι να το διαβάσει κάποιος από την αρχή μέχρι το τέλος.

⁴ A. Borrás και J. Degeling, Explanatory Report – *Convention on the International Recovery of Child Support and Other Forms of Family Maintenance* (Εισηγητική έκθεση – Σύμβαση για την ανάκτηση διατροφής παιδιών και άλλων μορφών οικογενειακής διατροφής σε αλλοδαπό κράτος), διατίθεται στον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης στη διεύθυνση < www.hcch.net > και ειδικότερα στην ενότητα «Child Support / Maintenance Section» (Διατροφή παιδιών).

⁵ A. Bonomi, Explanatory Report—*Protocol of 23 November 2007 on the Law Applicable to Maintenance Obligations* (Εισηγητική έκθεση – Πρωτόκολλο της 23ης Νοεμβρίου 2007 σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής), διατίθεται στον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης στη διεύθυνση < www.hcch.net > και ειδικότερα στην ενότητα «Child Support / Maintenance Section» (Διατροφή παιδιών).

11. Αντιθέτως, χωρίζεται σε διάφορα τμήματα που καλύπτουν κατά κύριο λόγο κάθε είδος αίτησης ή αιτήματος που μπορεί να υποβληθεί στο πλαίσιο της σύμβασης ή του κανονισμού (κεφάλαια 7 έως 12). Κάθε αίτηση ή αίτημα αφορά δύο κράτη – ένα αποστέλλον κράτος που καλείται αιτούν κράτος και ένα παραλαμβάνον κράτος που καλείται ερωτώμενο κράτος.

12. Κάθε κεφάλαιο περιλαμβάνει αφενός ανάλυση της ίδιας της αίτησης, των περιπτώσεων στις οποίες μπορεί να χρησιμοποιηθεί και παραδειγμάτων, και αφετέρου διάφορα διαγράμματα ροής και διαδικασίες βήμα προς βήμα όσον αφορά τη διαχείριση της αίτησης ή του αιτήματος. Στο τέλος κάθε κεφαλαίου υπάρχουν συχνά παραπομπές σε συμπληρωματικά έγγραφα και πληροφορίες, καθώς και συχνές ερωτήσεις.

13. Υπάρχουν αρκετά ζητήματα που είναι κοινά για όλες τις αιτήσεις και τα αιτήματα· τα ζητήματα αυτά, αντί να επαναλαμβάνονται σε κάθε κεφάλαιο, παρατίθενται στο πρώτο μέρος του εγχειριδίου, στα κεφάλαια 1 και 3. Στα εν λόγω κεφάλαια περιλαμβάνεται σύντομη επεξήγηση κάθε πιθανού είδους αιτήσεων ή αιτημάτων και, στη συνέχεια, ο αναγνώστης παραπέμπεται στο κατάλληλο κεφάλαιο του εγχειριδίου για λεπτομερείς αναλύσεις.

14. Στο κεφάλαιο 3 περιλαμβάνεται επίσης επισκόπηση του ουσιαστικού πεδίου εφαρμογής της σύμβασης και του κανονισμού –τα είδη των υποχρεώσεων διατροφής που καλύπτονται από τη σύμβαση ή τον κανονισμό και εκείνα που δεν καλύπτονται– και επεξήγηση των πιθανών επεκτάσεων ή περιορισμών ως προς το πεδίο εφαρμογής της σύμβασης (στο πλαίσιο του κανονισμού δεν επιτρέπεται η έκφραση επιφυλάξεων). Στο κεφάλαιο 3 περιλαμβάνεται επίσης περιγραφή του γεωγραφικού και του χρονικού πεδίου εφαρμογής της σύμβασης και του κανονισμού. Τέλος, περιλαμβάνεται ανάλυση ζητημάτων γενικού χαρακτήρα, όπως οι γλωσσικές απαιτήσεις, η σημασία της προστασίας των πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα και η παροχή αποτελεσματικής πρόσβασης σε νομικές διαδικασίες, σε νομική συνδρομή και νομική αρωγή για τις αιτήσεις που υποβάλλονται στο πλαίσιο της σύμβασης και του κανονισμού.

15. Στο κεφάλαιο 2 παρέχεται επεξήγηση των συχνότερα χρησιμοποιούμενων στο εγχειρίδιο όρων που σχετίζονται με τη σύμβαση.⁶ Οι εν λόγω ορισμοί δεν είναι νομικής φύσεως. Τόσο στη σύμβαση όσο και στον κανονισμό παρέχονται ορισμοί για ορισμένους από τους χρησιμοποιούμενους όρους. Στη δε σύμβαση προβλέπεται ότι, κατά την ερμηνεία της, «λαμβάνεται υπόψη ο διεθνής χαρακτήρας της και η ανάγκη προαγωγής της ομοιομορφίας στην εφαρμογή της».⁷

16. Οι επεξηγήσεις του κεφαλαίου 2 παρέχονται με σκοπό να συμβάλουν στην κατανόηση της γλώσσας και του σκοπού της σύμβασης, ιδίως στους τομείς εκείνους όπου οι χρησιμοποιούμενες έννοιες ή διατυπώσεις διαφέρουν σημαντικά από εκείνες που χρησιμοποιούνται στο εθνικό δίκαιο ή στις εσωτερικές πρακτικές.

17. Στο κεφάλαιο 4 παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τους ενοποιημένους κανόνες δικαιοδοσίας για υποθέσεις διατροφής που θα εφαρμόζονται στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

18. Στο κεφάλαιο 5 παρέχεται σύνοψη του πρωτοκόλλου του 2007 που καθορίζει τους κανόνες του εφαρμοστέου δικαίου σε υποθέσεις διατροφής στην πλειονότητα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου εφαρμόζεται ο κανονισμός, καθώς και σε μη ευρωπαϊκά κράτη που είναι συμβαλλόμενα μέρη του πρωτοκόλλου. Στο κεφάλαιο 6 παρέχονται πληροφορίες και πηγές για τον εντοπισμό και την εξακρίβωση του αλλοδαπού δικαίου, όταν αυτό ενδέχεται να αποδειχθεί αναγκαίο για τον χειρισμό διεθνών υποθέσεων διατροφής.

⁶ Κατά τον χρόνο σύνταξης του παρόντος εγχειριδίου, δεν υπήρχε διαθέσιμο γλωσσάριο για τον κανονισμό. Ωστόσο, στις δύο νομικές πράξεις μπορεί να χρησιμοποιείται παρόμοιο ή και πανομοιότυπο λεξιλόγιο.

⁷ Άρθρο 53 της σύμβασης.

Γ. Τρόπος χρήσης του εγχειριδίου

19. Εάν δεν είστε εξοικειωμένοι με τις υποθέσεις που υπάγονται στη σύμβαση ή στον κανονισμό, θα πρέπει καταρχάς να ανατρέξετε στο κεφάλαιο 1 – Εισαγωγή στα είδη των αιτήσεων και των αιτημάτων που υποβάλλονται βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009. Με τον τρόπο αυτό θα αποκτήσετε σαφή εικόνα των διαφόρων αιτήσεων ή αιτημάτων που μπορούν να υποβληθούν στο πλαίσιο της σύμβασης ή του κανονισμού και θα βρείτε υποδείξεις για το συγκεκριμένο τμήμα του παρόντος εγχειριδίου στο οποίο πρέπει να ανατρέξετε.

20. Στη συνέχεια, μεταβείτε στο κεφάλαιο 3, μέρος I και βεβαιωθείτε ότι η υπόθεση διατροφής εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης ή του κανονισμού. Εάν δεν εμπίπτει, το παρόν εγχειρίδιο και οι διαδικασίες της σύμβασης ή του κανονισμού δεν ισχύουν. Εάν η υπόθεση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης ή του κανονισμού, μεταβείτε στο κεφάλαιο στο οποίο αναλύεται η συγκεκριμένη αίτηση – και ακολουθήστε τις σχετικές διαδικασίες.

Δ. Λοιπές πηγές πληροφοριών

21. Πέραν των κειμένων των δύο νομικών πράξεων, η πληρέστερη και εγκυρότερη συμπληρωματική πηγή πληροφοριών αναφορικά με το κείμενο της σύμβασης του 2007 και του πρωτοκόλλου του 2007 είναι οι προαναφερθείσες εισηγητικές εκθέσεις των εν λόγω πράξεων. Πολλά τεχνικού χαρακτήρα ζητήματα που δεν εξετάζονται στο παρόν εγχειρίδιο βρίσκουν τις απαντήσεις τους στις εισηγητικές εκθέσεις. Πέραν των εισηγητικών εκθέσεων, υπάρχει σημαντικός αριθμός προκαταρκτικών εγγράφων και εκθέσεων που περιέχουν γενικές και τεχνικές πληροφορίες, στα οποία βασίστηκαν οι διαπραγματεύσεις που οδήγησαν στη σύμβαση και στο πρωτόκολλο. Όλες αυτές οι εκθέσεις είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο στη διεύθυνση < www.hcch.net > και στην ενότητα «Child Support / Maintenance Section» (Διατροφή παιδιών).

22. Ο κανονισμός του 2009 αποτελεί τη συνέχεια μιας εν εξελίξει διαδικασίας για την ενοποίηση των κανόνων ιδιωτικού διεθνούς δικαίου στην Ευρώπη. Για την ακρίβεια, πολλές από τις διατάξεις του κανονισμού βασίζονται σε άλλες ήδη ισχύουσες ευρωπαϊκές νομικές πράξεις. Σε ολόκληρο το παρόν εγχειρίδιο, γίνεται αναφορά στις συναφείς ισοδύναμες διατάξεις άλλων νομικών πράξεων (για παράδειγμα στον «κανονισμό Βρυξέλλες I»,⁸ τον «κανονισμό Βρυξέλλες IIα»⁹ και τον «κανονισμό για τον ευρωπαϊκό εκτελεστό τίτλο»¹⁰). Οι εν λόγω διατάξεις και η σχετική με αυτές νομολογία μπορεί να αποδειχθούν χρήσιμες όσον αφορά την ερμηνεία των διατάξεων του νέου κανονισμού για τη διατροφή.

23. Σε γενικές γραμμές, οι διατάξεις του κανονισμού που αφορούν τη δικαιοδοσία βασίζονται στις αντίστοιχες διατάξεις περί δικαιοδοσίας του κανονισμού Βρυξέλλες I. Οι διατάξεις για την αναγνώριση και εκτέλεση που περιέχονται στο τμήμα 1 του κεφαλαίου IV βασίζονται καταρχήν στον κανονισμό για τον ευρωπαϊκό εκτελεστό τίτλο, ενώ οι διατάξεις του τμήματος 2 του κεφαλαίου IV βασίζονται στο καθεστώς αναγνώρισης που προβλέπεται στον κανονισμό Βρυξέλλες I.

24. Ερωτήματα σχετικά με τους εθνικούς νόμους και τις εσωτερικές πρακτικές ενός κράτους αναφορικά με υποθέσεις διατροφής που εμπίπτουν στο πλαίσιο της σύμβασης βρίσκουν συχνά απάντηση στο έντυπο περιγραφής χώρας που έχει υποβληθεί από ένα συμβαλλόμενο κράτος στο Μόνιμο Γραφείο της Διάσκεψης της Χάγης. Το έντυπο περιγραφής χώρας περιέχει πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα εκτέλεσης, τη βάση για την έκδοση των αποφάσεων διατροφής και τους περιορισμούς όσον αφορά την τροποποίησή

⁸ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

⁹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000.

¹⁰ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 805/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για τη θέσπιση ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου για μη αμφισβητούμενες αξιώσεις.

τους, καθώς και σχετικά με το κατά πόσον χρησιμοποιούνται εν γένει διοικητικές ή δικαστικές διαδικασίες για τη διεκπεραίωση των αιτήσεων. Το έντυπο περιγραφής χώρας περιλαμβάνει επίσης στοιχεία επικοινωνίας και τυχόν ειδικές απαιτήσεις που επιβάλλονται από το συγκεκριμένο κράτος σχετικά με αιτήσεις που υποβάλλονται βάσει της σύμβασης. Στο εν λόγω έντυπο περιέχονται επίσης σύνδεσμοι σε ιστότοπους του εν λόγω κράτους ή παρόμοιες πηγές πληροφόρησης. Το έντυπο περιγραφής χώρας μπορεί να αναζητηθεί στον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο.¹¹

25. Παρόμοιες πληροφορίες σχετικά με τον κανονισμό πρέπει να παρέχονται από τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο ευρωπαϊκό δικαστικό δίκτυο για αστικές και εμπορικές υποθέσεις, το οποίο πρέπει να ενημερώνεται διαρκώς.¹² Το ευρωπαϊκό δικαστικό δίκτυο για αστικές και εμπορικές υποθέσεις διαθέτει στον ιστότοπό του ειδική ενότητα για τη διατροφή, με συνδέσμους που παραπέμπουν σε πληροφορίες ανά χώρα.¹³ Οι δικαστικές, διοικητικές και άλλες αρμόδιες αρχές στην Ευρώπη θα έχουν επίσης στη διάθεσή τους τον εθνικό δικαστικό σύνδεσμο και τα εθνικά σημεία επαφής σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες που υπάγονται στο ευρωπαϊκό δικαστικό δίκτυο για αστικές και εμπορικές υποθέσεις με σκοπό να συνδράμουν στην «αποτελεσματική και πρακτική εφαρμογή των κοινοτικών πράξεων ή των συμβάσεων που ισχύουν μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών μελών».¹⁴

26. Τέλος, οι δικαστικές, διοικητικές και άλλες αρμόδιες αρχές θα πρέπει, ασφαλώς, να συμβουλευούνται τις εσωτερικές τους πρακτικές, διαδικασίες και νομικά εγχειρίδια, όπου χρειάζεται. Δεδομένου ότι πολλά κράτη διαθέτουν ήδη σημαντική πείρα ως προς τη διαχείριση υποθέσεων διατροφής διεθνούς χαρακτήρα, υπάρχει μεγάλο απόθεμα εμπειρογνωμοσύνης σε πολλά κράτη, από το οποίο μπορούν οι αρμόδιες αρχές να αντλήσουν βοήθεια για τον χειρισμό των υποθέσεων αυτών.

Ε. Κάποιες τελευταίες συμβουλές

27. Κατά τη διεκπεραίωση αιτήσεων και απευθείας αιτημάτων που υποβάλλονται στο πλαίσιο της σύμβασης ή του κανονισμού θα διαπιστώσετε ότι δίδεται σαφής έμφαση στη διατήρηση της απλότητας των διαδικασιών, στην επίσπευση της διεκπεραίωσης αιτήσεων και αιτημάτων, στη χρήση αποτελεσματικών μέτρων εκτέλεσης και στη διατήρηση τακτικής επικοινωνίας με τις κεντρικές αρχές, κατά περίπτωση. Αυτοί είναι όντως οι πλέον σημαντικοί στόχοι της σύμβασης και του κανονισμού, όπως αντικατοπτρίζονται στο άρθρο 1 της σύμβασης και στις αιτιολογικές σκέψεις 9 και 10 του κανονισμού. Εάν οι στόχοι αυτοί μπορέσουν να επιτευχθούν κατά την εφαρμογή των εν λόγω νομικών πράξεων, θα υπάρξει σαφές και διαρκές όφελος για τα παιδιά και τις οικογένειες σε όλο τον κόσμο. Για να γίνει αυτό, όλοι όσοι διαχειρίζονται και διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των δικαστών και άλλων αρμόδιων αρχών, πρέπει να εργαστούν σκληρά και να καταβάλουν επίπονες προσπάθειες, και εκφράζεται η ελπίδα ότι το παρόν εγχειρίδιο θα αποτελέσει χρήσιμο εργαλείο εν προκειμένω.

¹¹ Ορισμένα κράτη μπορεί να επιλέξουν να μην χρησιμοποιήσουν το προτεινόμενο έντυπο περιγραφής χώρας· ωστόσο, βάσει του άρθρου 57, κάθε συμβαλλόμενο κράτος οφείλει να παρέχει τον ίδιο τύπο πληροφοριών στο Μόνιμο Γραφείο. Οι πληροφορίες αυτές διατίθενται επίσης στον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης στη διεύθυνση < www.hcch.net > και στην ενότητα «Child Support / Maintenance Section» (Διατροφή παιδιών).

¹² Απόφαση αριθ. 2001/470/ΕΚ του Συμβουλίου σχετικά με τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού δικαστικού δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Τα εν λόγω καθήκοντα ανταλλαγής πληροφοριών είναι σύμφωνα με τα άρθρα 70 και 71 του κανονισμού. Βλέπε:

< http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_el.htm >.

¹³ Βλέπε: < http://ec.europa.eu/civiljustice/maintenance_claim/maintenance_claim_gen_el.htm >. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι αναμένεται μεταφορά των εν λόγω πληροφοριών στη διαδικτυακή πύλη της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης, στον ακόλουθο σύνδεσμο: < <https://e-justice.europa.eu/home.do> >.

¹⁴ Άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β), απόφαση αριθ. 2001/470/ΕΚ του Συμβουλίου, βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 12.

Κεφάλαιο 1 - Εισαγωγή στα είδη των αιτήσεων και αιτημάτων βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009: αιτήσεις που υποβάλλονται μέσω των κεντρικών αρχών και απευθείας αιτήματα

I. Το σύστημα συνεργασίας των κεντρικών αρχών

A. Εισαγωγή στο σύστημα συνεργασίας των κεντρικών αρχών

28. Καίριας σημασίας στοιχείο τόσο της σύμβασης όσο και του κανονισμού είναι τα συστήματα διοικητικής συνεργασίας που θεσπίζουν οι εν λόγω πράξεις, με στόχο την περαιτέρω διευκόλυνση της αποτελεσματικής διασυννοριακής ανάκτησης της διατροφής. Αυτά τα συστήματα διοικητικής συνεργασίας, τα οποία έχουν δημιουργηθεί με βάση καθορισμένες σε εθνικό επίπεδο «κεντρικές αρχές», δεν ήταν διαθέσιμα στο πλαίσιο των παλαιών συμβάσεων της Χάγης για τη διατροφή ή στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών νομικών πράξεων που κάλυπταν τον συγκεκριμένο τομέα. Οι δικαστικές, διοικητικές και άλλες αρμόδιες αρχές θα έχουν συχνά στενή συνεργασία με την οικεία εθνική κεντρική αρχή. Οι λειτουργίες των αρμόδιων αρχών θα πρέπει να υποστηρίζονται και να ενισχύονται από τον κεντρικό ρόλο που διαδραματίζει και τα καθήκοντα που ασκεί το διεθνές δίκτυο των κεντρικών αρχών βάσει αμφότερων των νομικών πράξεων.

B. Συγκεκριμένες λειτουργίες των κεντρικών αρχών

29. Στο κεφάλαιο II της σύμβασης καθορίζονται οι γενικές και συγκεκριμένες λειτουργίες των κεντρικών αρχών και στο κεφάλαιο III οι κανόνες που διέπουν τις αιτήσεις που υποβάλλονται μέσω κεντρικών αρχών. Στο κεφάλαιο VII του κανονισμού περιλαμβάνονται παράλληλες διατάξεις με ορισμένες μικρές διαφορές.

30. Τόσο στη σύμβαση (άρθρο 6 παράγραφος 1) όσο και στον κανονισμό (άρθρο 51 παράγραφος 1) απαιτείται να παρέχουν οι κεντρικές αρχές συνδρομή αναφορικά με αιτήσεις που υποβάλλονται μέσω των κεντρικών αρχών βάσει του κεφαλαίου III (άρθρο 10) της σύμβασης ή του κεφαλαίου VII (άρθρο 56) του κανονισμού. Ειδικότερα:

- διαβιβάζουν και παραλαμβάνουν αιτήσεις·
- κινούν ή διευκολύνουν την έναρξη των νομικών διαδικασιών σε σχέση με τις αιτήσεις αυτές.

*Η **κεντρική αρχή** είναι η δημόσια αρχή που ορίζεται από ένα συμβαλλόμενο κράτος για την άσκηση ή την εκτέλεση των καθηκόντων διοικητικής συνεργασίας και συνδρομής στο πλαίσιο της σύμβασης ή του κανονισμού. Στ[...] [όνομα κράτους] η κεντρική αρχή [για αμφότερες τις νομικές πράξεις] είναι [...].*

*Η **αρμόδια αρχή** ενός κράτους είναι η δημόσια υπηρεσία ή το πρόσωπο που είναι επιφορτισμένα ή εξουσιοδοτημένα δυνάμει της νομοθεσίας του εν λόγω κράτους να εκτελούν ειδικά καθήκοντα βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού. Η αρμόδια αρχή μπορεί να είναι δικαστήριο, διοικητικός φορέας, φορέας αρμόδιος για την εκτέλεση αποφάσεων διατροφής παιδιών ή οποιαδήποτε άλλη κρατική υπηρεσία που εκτελεί ορισμένα από τα καθήκοντα που σχετίζονται με τη σύμβαση ή τον κανονισμό. Στ[...] [όνομα κράτους] οι αρμόδιες αρχές είναι [...].*

31. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2 της σύμβασης και το άρθρο 51 παράγραφος 2 του κανονισμού, όσον αφορά τις αιτήσεις αυτές, οι κεντρικές αρχές λαμβάνουν επίσης όλα τα κατάλληλα μέτρα ώστε:

- αν το απαιτούν οι περιστάσεις, να παράσχουν ή να διευκολύνουν την παροχή νομικής συνδρομής (σύμβαση) ή νομικής αρωγής (κανονισμός) (α)·

- να συνδράμουν στον εντοπισμό του δικαιούχου ή του υπόχρεου (β).¹⁵
- να συνδράμουν στη λήψη σχετικών πληροφοριών σχετικά με το εισόδημα και, εάν αυτό απαιτείται, τις λοιπές οικονομικές περιστάσεις του υπόχρεου ή του δικαιούχου, συμπεριλαμβανόμενου και του εντοπισμού περιουσιακών στοιχείων (γ).¹⁶
- να ενθαρρύνουν τις φιλικές επιλύσεις, με σκοπό την επίτευξη της εκούσιας πληρωμής της διατροφής, όπου αυτό είναι πρόσφορο, μέσω διαμεσολάβησης, συμβιβασμού ή παρόμοιων διαδικασιών (δ).
- να διευκολύνουν τη συνεχή εκτέλεση των αποφάσεων περί διατροφής, συμπεριλαμβανομένων και αυτών για οποιαδήποτε καθυστερούμενα ποσά (ε).
- να διευκολύνουν την ανάκτηση και εσπευσμένη αποστολή των πληρωμών διατροφής (στ).
- να διευκολύνουν τη λήψη έγγραφων ή άλλων αποδεικτικών στοιχείων (ζ).¹⁷
- να παρέχουν συνδρομή στην απόδειξη της εξ αίματος καταγωγής, όπου αυτό απαιτείται για την ανάκτηση της διατροφής (η).
- να κινηθούν ή να διευκολύνουν την έναρξη των νομικών διαδικασιών για τη λήψη οποιωνδήποτε απαραίτητων προσωρινών μέτρων, τα οποία είναι εδαφικά στη φύση τους και ο σκοπός των οποίων είναι να διασφαλιστεί η έκβαση μιας εκκρεμής αίτησης περί διατροφής (θ).
- να διευκολύνουν την επίδοση εγγράφων (ι).¹⁸

32. Κάθε συμβαλλόμενο κράτος της σύμβασης και κάθε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο οποίο εφαρμόζονται διατάξεις του κανονισμού σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των κεντρικών αρχών,¹⁹ διορίζει μια κεντρική αρχή (τα κράτη που αποτελούνται από περισσότερες από μία εδαφικές μονάδες μπορούν να διορίζουν περισσότερες από μία κεντρικές αρχές). Κάθε κράτος καθορίζει επίσης ποια από τα ανωτέρω είδη συνδρομής αναλαμβάνονται από την κεντρική αρχή ή από αρμόδια αρχή ή δημόσια υπηρεσία ή άλλο φορέα στο συγκεκριμένο συμβαλλόμενο κράτος ή κράτος μέλος υπό την εποπτεία της κεντρικής αρχής.²⁰

II. Κεφάλαιο 1 Επισκόπηση

33. Στο παρόν κεφάλαιο αναλύονται τα είδη των αιτήσεων και των αιτημάτων που μπορούν να υποβληθούν μέσω κεντρικής αρχής ή χωρίς τη συνδρομή κεντρικής αρχής βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού. Αναμένεται ότι η πλειονότητα των υποθέσεων οι οποίες εμπίπτουν στο πλαίσιο της σύμβασης και του κανονισμού και τις οποίες θα χειριστούν οι δικαστικές, διοικητικές και άλλες αρμόδιες αρχές θα έχουν τη μορφή αιτήσεων που θα υποβάλλονται μέσω κεντρικών αρχών και, συνεπώς, είναι σημαντικό οι δικαστές και οι λοιπές αρμόδιες αρχές να κατανοήσουν τις διαθέσιμες αιτήσεις που μπορούν να υποβληθούν μέσω των κεντρικών αρχών, καθώς και τις λειτουργίες των κεντρικών αρχών. Οι δικαστικές, διοικητικές και άλλες αρμόδιες αρχές θα χειρίζονται επίσης υποθέσεις βάσει της σύμβασης και του κανονισμού που κινούνται μέσω απευθείας αιτημάτων, τα οποία δεν διέρχονται από το σύστημα των κεντρικών αρχών (βλέπε ενότητα III.Γ, κατωτέρω). Το παρόν κεφάλαιο πρέπει να διαβαστεί σε συνδυασμό με το κεφάλαιο 3, μέρος I, στο οποίο παρέχονται ουσιώδεις πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής

¹⁵ Στον κανονισμό ορίζεται ότι αυτού του είδους οι ενέργειες πρέπει να εκτελούνται «κατ' εφαρμογή των άρθρων 61, 62 και 63» του κανονισμού, που αφορούν την πρόσβαση των κεντρικών αρχών στις πληροφορίες, τη διαβίβαση και χρήση των πληροφοριών και την ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων.

¹⁶ Ό.π.

¹⁷ Ο κανονισμός προσθέτει ότι η διευκόλυνση της λήψης αποδεικτικών στοιχείων θα πρέπει να γίνεται «με την επιφύλαξη του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1206/2001» (κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1206/2001 του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 2001, για τη συνεργασία μεταξύ των δικαστηρίων των κρατών μελών κατά τη διεξαγωγή αποδείξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις). Βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα IX, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον εν λόγω κανονισμό.

¹⁸ Ο κανονισμός προσθέτει ότι η διευκόλυνση της κοινοποίησης ή επίδοσης πράξεων πρέπει να γίνεται «με την επιφύλαξη του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1393/2007» (κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1393/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2007, περί επιδόσεως και κοινοποίησης στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδικών πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις (επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων)). Βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα IX, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον εν λόγω κανονισμό.

¹⁹ Συγκεκριμένα, σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης εκτός της Δανίας. Βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος I, κατωτέρω, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού.

²⁰ Στ[...] [όνομα κράτους] [...].

της σύμβασης και του κανονισμού και την εφαρμογή καθεμίας από τις εν λόγω νομικές πράξεις σε κάθε μεμονωμένη περίπτωση.

34. Λάβετε υπόψη ότι στόχος του παρόντος κεφαλαίου είναι να παράσχει μια γενική μόνον επισκόπηση των διαφόρων τύπων αιτήσεων και αιτημάτων· αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με κάθε είδος αίτησης ή αιτήματος παρέχονται στα επιμέρους κεφάλαια. Ως εκ τούτου, τα παραδείγματα του παρόντος κεφαλαίου περιορίζονται αναγκαστικά στις συνηθέστερες χρήσεις των αιτήσεων ή των αιτημάτων και δεν χαρακτηρίζονται από το ίδιο επίπεδο αναλυτικής παρουσίασης που παρέχεται στα επιμέρους κεφάλαια του εγχειριδίου.

35. Αφού καθορίσετε εάν η αίτηση ή το αίτημα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης ή του κανονισμού (βλέπε κεφάλαιο 3 μέρος I) και προσδιορίσετε το είδος της αίτησης ή του αιτήματος που υποβάλλεται με τη βοήθεια των ενότητων που ακολουθούν, μπορείτε να προχωρήσετε στο ειδικό κεφάλαιο του εγχειριδίου που αφορά το συγκεκριμένο είδος αίτησης ή αιτήματος που υποβάλλεται. Στο κεφάλαιο 2 περιλαμβάνονται επεξηγήσεις των βασικών όρων που χρησιμοποιούνται στο εγχειρίδιο (με γνώμονα κυρίως τη σύμβαση).

III. Περιγραφή των αιτήσεων και των αιτημάτων βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009

36. Στο παρόν τμήμα παρέχεται βασική επισκόπηση των διαφόρων ειδών **αιτήσεων** (αναγνώρισης, αναγνώρισης και εκτέλεσης / κήρυξης εκτελεστότητας, εκτέλεσης, έκδοσης, καθώς και τροποποίησης) και **αιτημάτων** που υποβάλλονται μέσω των κεντρικών αρχών (**αιτήματα για συγκεκριμένα μέτρα**) και προβλέπονται βάσει της σύμβασης ή βάσει του κανονισμού, καθώς και των περιπτώσεων στις οποίες μπορεί να χρησιμοποιηθεί καθένα από αυτά. Περιγράφονται επίσης οι παράγοντες που καθορίζουν εάν είναι δυνατή η υποβολή αίτησης ή αιτήματος.

37. Μολονότι οι δύο νομικές πράξεις προβλέπουν κοινά είδη αιτήσεων, οι δικαστές και άλλες αρμόδιες αρχές θα πρέπει ασφαλώς να εφαρμόζουν *είτε* τη σύμβαση *είτε* τον κανονισμό σε κάθε υπόθεση. Ζητήματα που αφορούν το πεδίο εφαρμογής των δύο νομικών πράξεων και ανάλυση του πότε πρέπει να εφαρμόζεται η σύμβαση και πότε ο κανονισμός παρουσιάζονται αναλυτικά στο κεφάλαιο 3 μέρος I. Τα παραδείγματα που παρατίθενται στην παρούσα ενότητα περιγράφουν τις διάφορες αιτήσεις με γενικούς όρους, χωρίς να παρέχουν αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με ζητήματα που άπτονται του πεδίου ή του τρόπου εφαρμογής των δύο νομικών πράξεων.

Συμβουλή: Σε ολόκληρο το κείμενο του παρόντος εγχειριδίου, θα διαπιστώσετε ότι γίνεται διάκριση μεταξύ των **απευθείας αιτημάτων** και των **αιτήσεων**. Μια αίτηση αποτελεί ενέργεια στο πλαίσιο της σύμβασης ή του κανονισμού, η οποία εκτελείται μέσω κεντρικής αρχής, όπως η αίτηση αναγνώρισης και εκτέλεσης. Ένα απευθείας αίτημα αποτελεί ενέργεια που απευθύνεται άμεσα στην αρμόδια αρχή, όπως ένα απευθείας αίτημα για έκδοση απόφασης συζυγικής διατροφής βάσει της σύμβασης, όταν το ερωτώμενο κράτος δεν έχει επεκτείνει την εφαρμογή της σύμβασης ώστε να καλύπτει αυτό το είδος αίτησης.

Λάβετε, ωστόσο, υπόψη ότι ένα **αίτημα για συγκεκριμένα μέτρα** βάσει του άρθρου 7 της σύμβασης και του άρθρου 53 του κανονισμού αποτελεί εξαίρεση σε αυτόν τον κανόνα. Τα εν λόγω αιτήματα υποβάλλονται μέσω κεντρικής αρχής. Βλέπε ενότητα Β, κατωτέρω.

A. Επισκόπηση των αιτήσεων που υποβάλλονται βάσει της σύμβασης και βάσει του κανονισμού

38. Τα είδη των αιτήσεων που μπορούν να υποβληθούν βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού μέσω των κεντρικών αρχών ορίζονται στο άρθρο 10 της σύμβασης και στο άρθρο 56 του κανονισμού. Οι εν λόγω αιτήσεις τίθενται στη διάθεση προσώπων (ή δημόσιων υπηρεσιών σε ορισμένες περιπτώσεις) στις ακόλουθες περιπτώσεις:

<i>Περίπτωση</i>	<i>Είδος αίτησης που προβλέπεται βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού</i>
Αιτών υπέρ του οποίου έχει εκδοθεί απόφαση διατροφής από το ερωτώμενο κράτος, της οποίας επιθυμεί την εκτέλεση στο εν λόγω κράτος	Αίτηση εκτέλεσης
Αιτών υπέρ του οποίου έχει εκδοθεί απόφαση από κράτος στο οποίο ισχύει ή εφαρμόζεται η σύμβαση ή ο κανονισμός, της οποίας επιθυμεί την αναγνώριση ή την εκτέλεση στο άλλο κράτος	Αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης / κήρυξη εκτελεστότητας
Αιτών υπέρ του οποίου δεν έχει ακόμα εκδοθεί απόφαση διατροφής και ο εναγόμενος κατοικεί σε άλλο κράτος στο οποίο ισχύει ή εφαρμόζεται η σύμβαση ή ο κανονισμός	Αίτηση έκδοσης απόφασης διατροφής
Αιτών υπέρ του οποίου έχει εκδοθεί απόφαση διατροφής, αλλά ο οποίος ζητεί νέα απόφαση διότι παρουσιάζονται δυσκολίες ως προς την αναγνώριση ή την εκτέλεση της υπάρχουσας απόφασης σε άλλο κράτος στο οποίο ισχύει ή εφαρμόζεται η σύμβαση ή ο κανονισμός	Αίτηση έκδοσης απόφασης διατροφής
Αιτών υπέρ του οποίου έχει εκδοθεί απόφαση διατροφής σε άλλο κράτος στο οποίο ισχύει ή εφαρμόζεται η σύμβαση ή ο κανονισμός, της οποίας ωστόσο επιθυμεί την τροποποίηση και ο εναγόμενος (το άλλο μέρος) κατοικεί σε άλλο κράτος στο οποίο ισχύει ή εφαρμόζεται η σύμβαση ή ο κανονισμός	Αίτηση τροποποίησης

Σχήμα 1: Πίνακας αιτήσεων

39. Όπως παρουσιάζεται στο Σχήμα 1 ανωτέρω, υπάρχουν τέσσερις γενικοί τύποι αιτήσεων που μπορούν να υποβληθούν βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού. Στο πλαίσιο αυτών των γενικών κατηγοριών, μπορούν να επιδιωχθούν διάφορα αποτελέσματα. Οι τέσσερις γενικοί τύποι είναι οι ακόλουθοι:

- αίτηση εκτέλεσης απόφασης διατροφής που έχει εκδοθεί ή αναγνωριστεί στο ερωτώμενο κράτος,
- αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης / κήρυξης εκτελεστότητας υφιστάμενης απόφασης διατροφής,
- αίτηση έκδοσης απόφασης διατροφής, συμπεριλαμβανομένης, εφόσον απαιτείται, της αναγνώρισης της σχέσης συγγένειας·
- αίτηση τροποποίησης υφιστάμενης απόφασης διατροφής.

40. Όλες αυτές οι αιτήσεις μπορούν να υποβληθούν από δικαιούχο και ορισμένες μπορούν επίσης να υποβληθούν και από υπόχρεο, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 παράγραφος 2 της σύμβασης και στο άρθρο 56 παράγραφος 2 του κανονισμού.

1. Αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης / κήρυξης εκτελεστότητας υφιστάμενης απόφασης

41. Η εν λόγω αίτηση χρησιμοποιείται όταν έχει ήδη εκδοθεί **απόφαση διατροφής** υπέρ του αιτούντος και ο ίδιος επιθυμεί την αναγνώριση ή την αναγνώριση και εκτέλεση της εν λόγω

Η **απόφαση διατροφής** επιβάλλει στον υπόχρεο την υποχρέωση να καταβάλλει διατροφή και μπορεί να περιλαμβάνει επίσης αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή και απαίτηση καταβολής καθυστερούμενων ποσών, αναδρομικής διατροφής ή τόκων, καθώς και καθορισμό των δαπανών ή των εξόδων.

απόφασης σε κράτος άλλο από εκείνο στο οποίο κατοικεί. Η διαδικασία αναγνώρισης και εκτέλεσης εξαλείφει την ανάγκη υποβολής αίτησης από τον αιτούντα στο ερωτώμενο κράτος για νέα απόφαση με σκοπό τη λήψη διατροφής. Αντίθετα, η διαδικασία αναγνώρισης και εκτέλεσης επιτρέπει την εκτέλεση της υφιστάμενης απόφασης στο άλλο κράτος επί της ίδιας βάσης με αυτή στην οποία θα στηριζόταν η έκδοση της απόφασης εξ αρχής στο εν λόγω κράτος. Αμφότερα τα κράτη πρέπει να είναι συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης ή κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα οποία εφαρμόζεται ο κανονισμός και η απόφαση πρέπει να έχει εκδοθεί σε συμβαλλόμενο κράτος ή κράτος μέλος.

α) Σε ποιες περιπτώσεις υποβάλλεται η εν λόγω αίτηση

42. Στις περισσότερες περιπτώσεις, ο αιτών ζητεί την αναγνώριση και την εκτέλεση μιας απόφασης προκειμένου να εισπράξει τη διατροφή και να ξεκινήσουν νομικές διαδικασίες εκτέλεσης όπου απαιτείται. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο αιτών μπορεί να ζητεί μόνο αναγνώριση. Για παράδειγμα, ένας υπόχρεος μπορεί να ζητήσει μόνο την αναγνώριση αλλοδαπής απόφασης προκειμένου να περιοριστεί ή να ανασταλεί η εκτέλεση των πληρωμών βάσει διαφορετικής απόφασης ή ένας δικαιούχος μπορεί να ζητήσει αποκλειστικά αναγνώριση, σε περίπτωση που δεν ζητεί τη συνδρομή του άλλου κράτους για την εκτέλεση της απόφασης.

Η **αρμόδια αρχή** είναι η αρχή ενός συγκεκριμένου κράτους που είναι επιφορτισμένη ή εξουσιοδοτημένη δυνάμει της νομοθεσίας του εν λόγω κράτους να εκτελεί ειδικά καθήκοντα βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού. Η αρμόδια αρχή μπορεί να είναι δικαστήριο, διοικητικός φορέας, πρόγραμμα εκτέλεσης αποφάσεων διατροφής παιδιών ή οποιαδήποτε άλλη κρατική υπηρεσία που εκτελεί ορισμένα από τα καθήκοντα που σχετίζονται με τη σύμβαση ή τον κανονισμό.

β) Παράδειγμα

43. Η Δ κατοικεί στη χώρα Α και έχει εκδοθεί υπέρ της απόφαση από τη χώρα Α βάσει της οποίας ο πρώην σύζυγός της οφείλει να καταβάλλει διατροφή για τα τρία παιδιά της. Ο πρώην σύζυγος κατοικεί στη χώρα Β. Η Δ επιθυμεί την εκτέλεση της απόφασης διατροφής. Τόσο η χώρα Α όσο και η χώρα Β είναι κράτη μεταξύ των οποίων είτε ισχύει η σύμβαση είτε εφαρμόζεται ο κανονισμός.

44. Η κεντρική αρχή της χώρας Α διαβιβάζει αίτηση **αναγνώρισης και εκτέλεσης** (βάσει της σύμβασης) / **αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεστότητας** (βάσει του κανονισμού) της απόφασης στη χώρα Β. Η κεντρική αρχή της χώρας Β αποστέλλει την απόφαση σε **αρμόδια αρχή** για να καταχωριστεί προς εκτέλεση ή να κηρυχθεί εκτελεστή. Ο πρώην σύζυγος ειδοποιείται σχετικά με την αναγνώριση ή την εκτέλεση της απόφασης και μπορεί να έχει τη δυνατότητα να προσφύγει κατά της απόφασης, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προσδιορίζονται στη σύμβαση ή τον κανονισμό. Εάν ο πρώην σύζυγος δεν καταβάλει τη διατροφή εκουσίως, μια αρμόδια αρχή στη χώρα Β λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεση της απόφασης και τη διαβίβαση των πληρωμών στη χώρα Α.²¹

Εφαρμοστέο άρθρο της σύμβασης – Άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο α) και άρθρο 10 παράγραφος 2 στοιχείο α)

Εφαρμοστέο άρθρο του κανονισμού – Άρθρο 56 παράγραφος 1 στοιχείο α) και άρθρο 56 παράγραφος 2 στοιχείο α)

Βλέπε κεφάλαιο 7 – σύμβαση του 2007: Διεκπεραίωση των εισερχόμενων αιτήσεων που υποβάλλονται μέσω των κεντρικών αρχών και των απευθείας αιτημάτων αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης

Βλέπε κεφάλαιο 8 – κανονισμός του 2009: Διεκπεραίωση των εισερχόμενων αιτήσεων που υποβάλλονται μέσω των κεντρικών αρχών και των απευθείας αιτημάτων αναγνώρισης ή αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεστότητας

²¹ Η κεντρική ή η αρμόδια αρχή οφείλει βάσει της σύμβασης και του κανονισμού να «διευκολύνει» την εκτέλεση και την είσπραξη και μεταφορά των πληρωμών. Τα μέτρα που λαμβάνονται σε κάθε κράτος για την επίτευξη αυτού είναι διαφορετικά. Βλέπε κεφάλαιο 12 για την εκτέλεση των αποφάσεων διατροφής.

2. Αίτηση εκτέλεσης απόφασης που έχει εκδοθεί ή αναγνωριστεί στο ερωτώμενο κράτος

45. Πρόκειται για την απλούστερη από όλες τις αιτήσεις που υποβάλλονται στο πλαίσιο της σύμβασης ή του κανονισμού. Βάσει της αίτησης ζητείται από το ερωτώμενο κράτος να εκτελέσει απόφαση που έχει εκδώσει το ίδιο ή απόφαση που έχει ήδη αναγνωρίσει και να συνδράμει στη διαβίβαση των πληρωμών στον δικαιούχο.

46. Η διαφορά μεταξύ αυτής της αίτησης και της αίτησης αναγνώρισης και εκτέλεσης που περιγράφηκε ανωτέρω είναι ότι η απόφαση που πρόκειται να εκτελεστεί ελήφθη/εκδόθηκε ή έχει ήδη αναγνωριστεί στο κράτος που πρόκειται να εκτελέσει την απόφαση (το ερωτώμενο κράτος). Ως εκ τούτου, δεν απαιτείται αναγνώριση της απόφασης προκειμένου να μπορέσει να εκτελεστεί.²²

²² Όπως αναλύεται στα κεφάλαια 7 και 8, προκειμένου να καταστεί εφικτή η αναγνώριση και η εκτέλεση απόφασης στο ερωτώμενο κράτος, πρέπει η απόφαση να έχει εκδοθεί σε συμβαλλόμενο κράτος της σύμβασης (βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 240) ή σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου εφαρμόζεται ο κανονισμός. Εάν η απόφαση έχει εκδοθεί από κράτος στο οποίο δεν ισχύει ή δεν εφαρμόζεται η σύμβαση ή ο κανονισμός, αίτηση εκτέλεσης μπορεί να υποβληθεί σε περίπτωση που το ερωτώμενο κράτος έχει ήδη αναγνωρίσει την απόφαση, είτε βάσει άλλης συνθήκης είτε βάσει του εθνικού δικαίου. Σε διαφορετική περίπτωση, θα πρέπει να υποβληθεί αίτηση έκδοσης νέας απόφασης.

α) Σε ποιες περιπτώσεις υποβάλλεται η εν λόγω αίτηση

47. Η εν λόγω αίτηση υποβάλλεται όταν υπέρ του αιτούντος έχει εκδοθεί ή αναγνωριστεί απόφαση διατροφής στο κράτος στο οποίο κατοικεί ή διαθέτει περιουσιακά στοιχεία ή εισόδημα ο εναγόμενος. Ο αιτών μπορεί να ζητήσει από το εν λόγω κράτος να εκτελέσει την απόφαση που έχει εκδώσει ή αναγνωρίσει το ίδιο. Ο αιτών δεν χρειάζεται να μεταβεί στο κράτος που εξέδωσε την απόφαση για να υποβάλει το εν λόγω αίτημα. Αντιθέτως, η κεντρική αρχή του κράτους στο οποίο κατοικεί ο αιτών διαβιβάζει την αίτηση εκτέλεσης της απόφασης στο ερωτώμενο κράτος. Αμφότερα τα κράτη πρέπει να είναι συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης ή κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα οποία εφαρμόζεται ο κανονισμός.

Το **αιτούν κράτος** είναι το κράτος όπου κατοικεί ο αιτών και όπου υποβάλλεται αίτηση ή αίτημα βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού.

Το **ερωτώμενο κράτος** είναι το κράτος που λαμβάνει την αίτηση ή το αίτημα και από το οποίο ζητείται η διεκπεραίωση της αίτησης ή του αιτήματος. Πρόκειται συνήθως για το κράτος όπου κατοικεί ο εναγόμενος.

β) Παράδειγμα

48. Η Φ κατοικεί στη χώρα Α και υπέρ της έχει εκδοθεί απόφαση διατροφής από τη χώρα Β όπου κατοικεί ο πατέρας του παιδιού της. Ζητεί από τη χώρα Β να προβεί σε εκτέλεση της απόφασης διατροφής. Τόσο η χώρα Α όσο και η χώρα Β είναι κράτη μεταξύ των οποίων ισχύει ή εφαρμόζεται η σύμβαση ή ο κανονισμός.

49. Βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού, η Φ μπορεί να ζητήσει από την κεντρική αρχή της χώρας Α να διαβιβάσει αίτηση εκτέλεσης εξ ονόματός της στη χώρα Β. Η Φ δεν χρειάζεται να υποβάλει αίτηση αναγνώρισης της απόφασης, καθώς αυτή προέρχεται από τη χώρα Β. Η κεντρική αρχή της χώρας Β διεκπεραιώνει την αίτηση και τη διαβιβάζει στην αρμόδια αρχή της χώρας Β προς εκτέλεση. Εάν ο υπόχρεος δεν καταβάλει τη διατροφή εκουσίως, η αρμόδια αρχή εφαρμόζει τα μέτρα που έχει στη διάθεσή της δυνάμει του εθνικού δικαίου για την εκτέλεση της απόφασης.

Εφαρμοστέο άρθρο της σύμβασης – άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο β)

Εφαρμοστέο άρθρο του κανονισμού – άρθρο 56 παράγραφος 1 στοιχείο β)

Βλέπε κεφάλαιο 9 – Διεκπεραίωση εισερχόμενων αιτήσεων εκτέλεσης αποφάσεων που έχουν εκδοθεί ή αναγνωριστεί στο ερωτώμενο κράτος βάσει της σύμβασης του 2007 ή του κανονισμού του 2009

3. Αίτηση έκδοσης απόφασης

50. Η εν λόγω αίτηση χρησιμοποιείται για την έκδοση απόφασης που προβλέπει την παροχή διατροφής για τον αιτούντα, το παιδί ή τα παιδιά του ή άλλα πρόσωπα.²³ Ο αιτών ζητεί από την κεντρική αρχή του κράτους στο οποίο κατοικεί να διαβιβάσει αίτηση εκ μέρους του στην κεντρική αρχή του κράτους στο οποίο κατοικεί ο υπόχρεος με σκοπό να εκδοθεί απόφαση, συμπεριλαμβανομένου καθορισμού της σχέσης συγγένειας, εφόσον απαιτείται.²⁴ Αμφότερα τα κράτη πρέπει να είναι συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης ή κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα οποία εφαρμόζεται ο κανονισμός.

²³ Αίτηση έκδοσης βάσει της σύμβασης μπορεί να υποβληθεί για «άλλα πρόσωπα» μόνον εάν το πεδίο εφαρμογής της σύμβασης έχει επεκταθεί ώστε να καλύπτει τα εν λόγω άλλα πρόσωπα. Βλέπε ανάλυση του πεδίου εφαρμογής στο κεφάλαιο 3, μέρος Ι.

²⁴ Στο άρθρο 10 παράγραφος 3 της σύμβασης και στο άρθρο 56 παράγραφος 4 του κανονισμού προβλέπεται ότι η αίτηση κρίνεται σύμφωνα με το δίκαιο του ερωτώμενου κράτους και υπόκειται στους κανόνες δικαιοδοσίας που ισχύουν στο κράτος αυτό. (βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 248.) Στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι κανόνες δικαιοδοσίας που ορίζονται στον κανονισμό χρησιμοποιούνται κατά την εξέταση των αιτήσεων έκδοσης, όπως και οι κανόνες του εφαρμοστέου δικαίου που προβλέπονται από τον κανονισμό, όπως εφαρμόζεται σε διάφορα κράτη μέλη (βλέπε κεφάλαια 4 και 5 του παρόντος εγχειριδίου).

α) Σε ποιες περιπτώσεις υποβάλλεται η εν λόγω αίτηση

51. Η αίτηση χρησιμοποιείται όταν δεν έχει εκδοθεί απόφαση διατροφής ή όταν έχει μεν εκδοθεί απόφαση διατροφής υπέρ του αιτούντος αλλά για κάποιον λόγο δεν μπορεί να αναγνωρισθεί ή να εκτελεστεί στο κράτος στο οποίο κατοικεί ο υπόχρεος ή πρόκειται να πραγματοποιηθεί η εκτέλεση.

β) Παράδειγμα

52. Η Ζ κατοικεί στη χώρα Α και έχει ένα τετράχρονο παιδί. Δεν υπήρξε ποτέ παντρεμένη με τον πατέρα του παιδιού και δεν υπάρχει απόδειξη της σχέσης συγγένειας μεταξύ αυτού και του παιδιού. Ο πατέρας του παιδιού έχει πλέον μετακομίσει στη χώρα Β. Η Ζ θα ήθελε να αρχίσει ο πατέρας του παιδιού να καταβάλλει διατροφή για το παιδί. Τόσο η χώρα Α όσο και η χώρα Β είναι συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης ή κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα οποία εφαρμόζεται ο κανονισμός.

53. Βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού, η κεντρική αρχή της χώρας Α διαβιβάζει αίτηση **έκδοσης απόφασης διατροφής** για το παιδί προς την κεντρική αρχή της χώρας Β. Η κεντρική αρχή της χώρας Β λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για τη δρομολόγηση της αίτησης για έκδοση απόφασης, συνήθως παραπέμποντας την αίτηση σε αρμόδια αρχή. Η αρμόδια αρχή της χώρας Β διευκολύνει τον καθορισμό της σχέσης συγγένειας. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω τεστ πατρότητας και η μητέρα καλείται, είτε απευθείας είτε μέσω των κεντρικών αρχών, για να υποβληθεί στο τεστ τόσο η ίδια όσο και το παιδί. Εναλλακτικά, σε ορισμένα κράτη, η σχέση συγγένειας μπορεί να αποδειχθεί με δικαστική απόφαση ή ο γονέας μπορεί να αναγνωρίσει τη σχέση συγγένειας. Αφού εκδοθεί η απόφαση διατροφής στη χώρα Β, η αρμόδια αρχή της χώρας Β διασφαλίζει την εκτέλεσή της, εάν είναι αναγκαία, και οι πληρωμές διαβιβάζονται στη μητέρα στη χώρα Α χωρίς να απαιτείται από τη μητέρα να υποβάλει εκ νέου αίτηση.²⁵

Εφαρμοστέο άρθρο της σύμβασης – Άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχεία γ) και δ)

Εφαρμοστέο άρθρο του κανονισμού – Άρθρο 56 παράγραφος 1 στοιχεία γ) και δ)

Βλέπε κεφάλαιο 10 – Διεκπεραίωση εισερχόμενων αιτήσεων έκδοσης απόφασης βάσει της σύμβασης του 2007 ή του κανονισμού του 2009

4. Αίτηση τροποποίησης υφιστάμενης απόφασης

54. Η εν λόγω αίτηση χρησιμοποιείται σε περίπτωση που έχει εκδοθεί απόφαση διατροφής αλλά ένα από τα μέρη επιθυμεί την τροποποίησή της.

α) Σε ποιες περιπτώσεις υποβάλλεται η εν λόγω αίτηση

55. Αίτηση τροποποίησης μπορεί να υποβληθεί σε περίπτωση αλλαγής των αναγκών του δικαιούχου ή των παιδιών, ή αλλαγής της ικανότητας του υπόχρεου να καταβάλλει τη διατροφή. Ο αιτών (είτε δικαιούχος είτε υπόχρεος) ζητεί από την κεντρική αρχή του κράτους στο οποίο κατοικεί να διαβιβάσει αίτηση τροποποίησης στο κράτος στο οποίο κατοικεί το άλλο μέρος (ή όπου πρόκειται να πραγματοποιηθεί η τροποποίηση). Εάν επιτρέπεται από το δίκαιο του ερωτώμενου κράτους, η απόφαση τροποποιείται ή εκδίδεται νέα απόφαση.²⁶ Η τροποποιημένη απόφαση μπορεί στη συνέχεια να χρειαστεί να αναγνωρισθεί εάν έχει εκδοθεί σε κράτος άλλο από εκείνο στο οποίο πρόκειται να εκτελεστεί.

56. Η σύμβαση και ο κανονισμός δεν καλύπτουν όλες τις περιπτώσεις στις οποίες ένα πρόσωπο που εμπλέκεται σε υπόθεση διατροφής διεθνούς χαρακτήρα επιθυμεί την

²⁵ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 108, αναφορικά με τη χρήση του όρου «διευκόλυνση».

²⁶ Βλέπε άρθρο 10 παράγραφος 3 της σύμβασης και άρθρο 56 παράγραφος 4 του κανονισμού. Η αίτηση κρίνεται σύμφωνα με το δίκαιο του ερωτώμενου κράτους, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων δικαιοδοσίας που εφαρμόζονται στο κράτος αυτό. Στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι κανόνες δικαιοδοσίας που ορίζονται στον κανονισμό χρησιμοποιούνται κατά την εξέταση των αιτήσεων τροποποίησης, όπως και οι κανόνες του εφαρμοστέου δικαίου που προβλέπονται από τον κανονισμό, όπως εφαρμόζεται σε διάφορα κράτη μέλη (βλέπε κεφάλαια 4 και 5 του παρόντος εγχειριδίου).

τροποποίηση υφιστάμενης απόφασης. Σε πολλές περιπτώσεις, δεν υποβάλλεται αίτηση δυνάμει του άρθρου 10 της σύμβασης ή του άρθρου 56 του κανονισμού και ο αιτών υποβάλλει απευθείας αίτημα τροποποίησης στην αρμόδια αρχή του κράτους προέλευσής του ή του κράτους στο οποίο εκδόθηκε η απόφαση. Ωστόσο, η σύμβαση και ο κανονισμός προβλέπουν μηχανισμούς για τη διαβίβαση αιτήσεων σε περίπτωση που ένα πρόσωπο επιθυμεί ή υποχρεούται να υποβάλει αίτηση σε ένα κράτος, αλλά οι σχετικές με την αίτηση αυτή διαδικασίες θα ολοκληρωθούν σε άλλο κράτος.²⁷

β) Παράδειγμα

57. Υπέρ της Η έχει εκδοθεί απόφαση διατροφής από τη χώρα Α με την οποία ο πρώην σύζυγός της καλείται να καταβάλλει διατροφή για τα δύο παιδιά του. Ο πρώην σύζυγος έχει μετακομίσει στη χώρα Β. Η απόφαση εκτελείται στη χώρα Β. Η Η επιθυμεί την αύξηση του ποσού της διατροφής διότι το εισόδημα του πρώην συζύγου της αυξήθηκε από τον χρόνο έκδοσης της απόφασης.

58. Εάν η Η επιλέξει να υποβάλει αίτηση τροποποίησης βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού, η κεντρική αρχή της χώρας Α διαβιβάζει αίτηση **τροποποίησης υφιστάμενης απόφασης** εκ μέρους της Η στην κεντρική αρχή της χώρας Β. Ο πρώην σύζυγος ειδοποιείται και η υπόθεση εκδικάζεται στη χώρα Β. Μόλις εκδοθεί η τροποποιημένη απόφαση, μπορεί να εκτελεστεί στη χώρα Β.

Εφαρμοστέο άρθρο της σύμβασης – Άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ) και άρθρο 10 παράγραφος 2 στοιχεία β) και γ)

Εφαρμοστέο άρθρο του κανονισμού – Άρθρο 56 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ) και άρθρο 56 παράγραφος 2 στοιχεία β) και γ)

Βλέπε κεφάλαιο 11 – Αιτήσεις τροποποίησης απόφασης: άρθρο 10 παράγραφος 1) στοιχεία ε) και στ) και άρθρο 10 παράγραφος 2 στοιχεία β) και γ) της σύμβασης του 2007· και άρθρο 56 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ) και άρθρο 56 παράγραφος 2 στοιχεία β) και γ) του κανονισμού του 2009

B. Αίτημα για συγκεκριμένα μέτρα

59. Πέραν των τεσσάρων ειδών αιτήσεων που είναι διαθέσιμα βάσει των δύο νομικών πράξεων, η σύμβαση και ο κανονισμός προβλέπουν επίσης την υποβολή ορισμένων πρόσθετων αιτημάτων σε κεντρική αρχή στην περίπτωση που ο αιτών δεν έχει υποβάλει ακόμα αίτηση. Αυτά ονομάζονται «αιτήματα για συγκεκριμένα μέτρα». Η παροχή συνδρομής ως ανταπόκριση σε ένα τέτοιου είδους αίτημα εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του ερωτώμενου κράτους και το κράτος αυτό ορίζει τα μέτρα που θα ληφθούν εν προκειμένω.

60. Στο άρθρο 7 της σύμβασης και στο άρθρο 53 του κανονισμού ορίζονται έξι πιθανά αιτήματα που μπορούν να υποβληθούν μέσω κεντρικής αρχής σε άλλη κεντρική αρχή. Ανάλογα με το είδος του μέτρου και το εθνικό νομικό σύστημα, οι δικαστικές, διοικητικές και άλλες αρμόδιες αρχές μπορεί να κληθούν από τις κεντρικές αρχές του κράτους τους να συνδράμουν στην εκτέλεση αυτών των συγκεκριμένων μέτρων. Αίτημα για συγκεκριμένα μέτρα μπορεί να υποβάλλεται:

- 1 για συνδρομή στον εντοπισμό υπόχρεου ή δικαιούχου,
- 2 για συνδρομή στη λήψη πληροφοριών σχετικά με το εισόδημα και τις οικονομικές περιστάσεις του υπόχρεου ή του δικαιούχου, συμπεριλαμβανόμενων πληροφοριών σχετικά με τα περιουσιακά του στοιχεία,
- 3 για διευκόλυνση της εξασφάλισης έγγραφων ή άλλων αποδεικτικών στοιχείων,
- 4 για συνδρομή στην απόδειξη της σχέσης συγγένειας,
- 5 για την κίνηση διαδικασίας ή τη διευκόλυνση λήψης προσωρινών μέτρων εν αναμονή της διεκπεραίωσης της αίτησης διατροφής,

²⁷ Βλέπε κεφάλαια 4 και 11. Στη σύμβαση και στον κανονισμό περιλαμβάνονται περιορισμοί που ενδέχεται να επηρεάσουν τη δυνατότητα ενός υπόχρεου να τροποποιήσει επιτυχώς υφιστάμενη απόφαση, ιδίως όταν ο δικαιούχος κατοικεί στο κράτος όπου εκδόθηκε η απόφαση.

6 για διευκόλυνση της επίδοσης εγγράφων.

α) Σε ποιες περιπτώσεις υποβάλλεται αίτημα για συγκεκριμένα μέτρα

61. Αίτημα για συγκεκριμένα μέτρα υποβάλλεται όταν ο αιτών ζητεί περιορισμένου τύπου συνδρομή για την υποβολή αίτησης αναγνώρισης, αναγνώρισης και εκτέλεσης / κήρυξης εκτελεστότητας, εκτέλεσης, έκδοσης ή τροποποίησης βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού. Συνδρομή μπορεί επίσης να ζητηθεί για να καθοριστεί κατά πόσον πρέπει να υποβληθεί αίτηση ή μπορεί να ζητηθεί συνδρομή κατά τη διάρκεια νομικής διαδικασίας διατροφής που διεξάγεται σε εθνικό επίπεδο, όταν η εν λόγω υπόθεση διατροφής έχει ένα διεθνές στοιχείο.

62. Σε ορισμένα κράτη, μπορεί επίσης να εφαρμόζονται και άλλες διεθνείς συμβάσεις ή κανονισμοί σε ζητήματα που αφορούν την επίδοση εγγράφων ή τη λήψη αποδεικτικών στοιχείων (βλέπε άρθρο 50 της σύμβασης και άρθρο 51 παράγραφος 2 του κανονισμού). Βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα IX του παρόντος εγχειριδίου.

β) Παράδειγμα

63. Η Ι ζει στη χώρα Α και έχει δύο παιδιά. Είναι διαζευγμένη από τον πατέρα των παιδιών και υπέρ της έχει εκδοθεί απόφαση διατροφής που υποχρεώνει τον τελευταίο να καταβάλλει διατροφή. Η Ι θεωρεί ότι ο πατέρας ενδέχεται να ζει είτε στη χώρα Β είτε στη χώρα Γ, δεδομένου ότι έχει συγγενείς και στις δύο χώρες. Η ίδια επιθυμεί την εκτέλεση της απόφασης αλλά δεν γνωρίζει σε ποιο κράτος πρέπει να την αποστείλει.

64. Βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού, η κεντρική αρχή της χώρας Α μπορεί να υποβάλει αίτημα στις κεντρικές αρχές της χώρας Β ή της χώρας Γ για συνδρομή στον εντοπισμό του πατέρα. Υποβάλλεται αίτημα για συγκεκριμένα μέτρα στο οποίο αναφέρεται ότι η Ι επιθυμεί να υποβάλει αίτηση αναγνώρισης και εκτέλεσης / κήρυξης εκτελεστότητας της απόφασης, μετά τον εντοπισμό του πατέρα / εναγομένου. Η κεντρική αρχή στη χώρα Β ή τη χώρα Γ επιβεβαιώνει εάν ο εναγόμενος μπορεί να εντοπιστεί στο συγκεκριμένο κράτος, ούτως ώστε η χώρα Α να μπορέσει στη συνέχεια να διαβιβάσει τον σχετικό φάκελο εγγράφων στην κατάλληλη κεντρική αρχή.

Εφαρμοστέο άρθρο της σύμβασης - άρθρο 7

Εφαρμοστέο άρθρο του κανονισμού – άρθρο 53

Βλέπε επίσης κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα VIII – Προσωρινά και συντηρητικά μέτρα βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009

Γ. Επισκόπηση των απευθείας αιτημάτων προς τις αρμόδιες αρχές βάσει της σύμβασης και του κανονισμού

65. Οι δικαστικές, διοικητικές και άλλες αρμόδιες αρχές μπορεί επίσης να λάβουν «απευθείας αιτήματα», δηλαδή αιτήματα που υποβάλλονται από τους αιτούντες απευθείας στις αρμόδιες αρχές αντί για αιτήσεις που υποβάλλονται μέσω των κεντρικών αρχών, είτε βάσει της σύμβασης είτε βάσει του κανονισμού.

66. Στη σύμβαση προβλέπονται ρητά τα απευθείας αιτήματα (άρθρο 37), τα οποία και διέπονται σε μεγάλο βαθμό από το εθνικό δίκαιο του ερωτώμενου κράτους. Το εθνικό δίκαιο / οι νόμοι που εφαρμόζονται σε εγχώριο επίπεδο καθορίζουν κατά πόσον είναι εφικτό να υποβληθεί το αίτημα και ποια έντυπα ή διαδικασίες πρέπει να χρησιμοποιηθούν. Πρέπει ωστόσο να σημειωθεί ότι με το άρθρο 37 της σύμβασης ορίζονται κάποιες διατάξεις αυτής που θα εξακολουθούν να ισχύουν για τα απευθείας αιτήματα σε ορισμένες περιπτώσεις (συγκεκριμένα, ορισμένες διατάξεις που αφορούν την αποτελεσματική πρόσβαση στις νομικές διαδικασίες / σε νομική συνδρομή, τα όρια στις νομικές διαδικασίες (άρθρο 18), την αναγνώριση και εκτέλεση, την εκτέλεση και τις δημόσιες υπηρεσίες ως αιτούντες).

67. Βάσει του κανονισμού, οι διατάξεις του κανονισμού ισχύουν για τα απευθείας αιτήματα, εφόσον αυτά εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού, εξαιρουμένων των ευνοϊκότερων διατάξεων περί νομικής αρωγής του κεφαλαίου V (Πρόσβαση στη δικαιοσύνη)²⁸ και πολλών εκ των διατάξεων του κεφαλαίου VII (Συνεργασία μεταξύ κεντρικών αρχών). Ανατρέξτε επίσης στα κεφάλαια που καλύπτουν τα είδη των αιτήσεων βάσει της σύμβασης και του κανονισμού για να ενημερωθείτε εν συντομία σχετικά με τα διάφορα είδη των απευθείας αιτημάτων βάσει των δύο νομικών πράξεων (για τα απευθείας αιτήματα αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης βάσει της σύμβασης, βλέπε κεφάλαιο 7, για τα απευθείας αιτήματα αναγνώρισης ή αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεστότητας βάσει του κανονισμού, βλέπε κεφάλαιο 8, για τα απευθείας αιτήματα εκτέλεσης αποφάσεων που έχουν εκδοθεί ή αναγνωριστεί στο ερωτώμενο κράτος, βλέπε κεφάλαιο 9 και για τα απευθείας αιτήματα έκδοσης ή τροποποίησης, βλέπε κεφάλαια 10 και 11, αντίστοιχα).

²⁸ Το ότι οι πλέον ευνοϊκές διατάξεις περί νομικής αρωγής του κεφαλαίου V του κανονισμού που περιλαμβάνονται στο άρθρο 46 δεν ισχύουν για τα απευθείας αιτήματα που υποβάλλονται από δικαιούχους διατροφής ηλικίας κάτω των 21 ετών (παρά μόνο σε αιτήσεις που υποβάλλονται μέσω των κεντρικών αρχών) μπορεί να συναχθεί από την ανάγνωση των άρθρων 55, 56 παράγραφος 1 και 46 παράγραφος 1 του κανονισμού, καθώς και της αιτιολογικής σκέψης 36 του κανονισμού. Ωστόσο, το άρθρο 47 του κανονισμού, που περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο V, αναφέρεται σε περισσότερο περιορισμένους κανόνες περί νομικής αρωγής που θα ισχύουν και για τα απευθείας αιτήματα.

Κεφάλαιο 2 - Επεξήγηση όρων: σύμβαση του 2007

A. Σκοπός του παρόντος κεφαλαίου

68. Οι ειδικοί όροι που χρησιμοποιούνται στη σύμβαση είναι το αποτέλεσμα τετραετών διαπραγματεύσεων και συζητήσεων και αρκετοί από τους όρους αυτούς χρησιμοποιούνται επίσης στον κανονισμό, καθώς οι διαπραγματεύσεις σχετικά με τον κανονισμό πραγματοποιήθηκαν μετά τις διαπραγματεύσεις για τη σύμβαση. Κατά τον χρόνο σύνταξης του παρόντος εγχειριδίου δεν υπήρχε επίσημο γλωσσάριο για τον κανονισμό και, επομένως, στο παρόν κεφάλαιο παρατίθενται αποκλειστικά ορισμοί των όρων που περιλαμβάνονται στη σύμβαση. Ωστόσο, μια περιγραφή των όρων που χρησιμοποιούνται στη σύμβαση μπορεί να αποδειχθεί χρήσιμη για την κατανόηση μέρους της ορολογίας που χρησιμοποιείται και στον κανονισμό.

69. Στη σύμβαση περιλαμβάνονται οι ορισμοί μερικών από τους όρους που χρησιμοποιούνται σε αυτή. Ωστόσο, για άλλους όρους δεν παρέχεται ορισμός και η έννοια των όρων αυτών μπορεί να εξαρτάται από το εθνικό δίκαιο του κράτους στο οποίο διεξάγεται η νομική διαδικασία σχετικά με τη διατροφή. Για παράδειγμα, δεν υπάρχει ορισμός του όρου «εκτέλεση». Ο όρος χρησιμοποιείται σε ολόκληρο το κείμενο της σύμβασης, αλλά θεωρήθηκε ότι δεν ήταν ανάγκη να συμπεριληφθεί σε αυτήν ορισμός, διότι μεταξύ των κρατών που χειρίζονται υποχρεώσεις διατροφής υπάρχει συμφωνία ως προς την έννοια του όρου και διότι μία από τις σημαντικές αρχές στις οποίες βασίζεται η σύμβαση είναι ότι θα πρέπει να ερμηνεύεται με ευρύ και ελεύθερο τρόπο.²⁹

70. Συνεπώς, στην πράξη, το κατά πόσον μια συγκεκριμένη ενέργεια συνιστά εκτέλεση καθορίζεται από την αρμόδια αρχή που είναι υπεύθυνη για την εκτέλεση της απόφασης. Ας σημειωθεί, ωστόσο, ότι στη σύμβαση αναφέρεται ότι μπορούν να ληφθούν ορισμένα μέτρα για την εκτέλεση απόφασης, παρέχοντας ως εκ τούτου καθοδήγηση ως προς το ποιες ενέργειες νοούνται εν γένει ως ενέργειες εκτέλεσης. Ομοίως, η έννοια του όρου «σύζυγος» για τους σκοπούς του καθορισμού του κατά πόσον η διατροφή αποτελεί συζυγική διατροφή καθορίζεται από την αρμόδια αρχή που λαμβάνει την απόφαση (στην περίπτωση έκδοσης απόφασης) ή την αρμόδια αρχή που χειρίζεται το αίτημα αναγνώρισης (εφόσον ζητείται αναγνώριση και εκτέλεση μιας απόφασης).

71. Το παρόν κεφάλαιο δεν έχει ως στόχο να παράσχει νομικούς ή τελικούς ορισμούς των όρων που χρησιμοποιούνται στη σύμβαση. Αντ' αυτού, παρέχει γλωσσάριο ή επεξήγηση των όρων που χρησιμοποιούνται στο εγχειρίδιο και διευκρινίζει τη σημασία τους **στο πλαίσιο των λειτουργικών διαδικασιών** που χρησιμοποιούνται για υποθέσεις βάσει της σύμβασης, ούτως ώστε κάποιος που δεν είναι εξοικειωμένος με υποθέσεις διατροφής διεθνούς χαρακτήρα να είναι σε θέση να παρακολουθεί καλύτερα τις διαδικασίες. Σε κάθε περίπτωση, όπου υπάρχει οποιαδήποτε αμφιβολία ως προς την ορθή νομική ερμηνεία μιας συγκεκριμένης λέξης ή ενός συγκεκριμένου όρου που χρησιμοποιείται στη σύμβαση, θα πρέπει να ανατρέχει κανείς στην εισηγητική έκθεση και σε πηγές του διεθνούς ή του εθνικού δικαίου.

B. Όροι που χρησιμοποιούνται στο παρόν εγχειρίδιο

Προσχώρηση

72. Με τον όρο προσχώρηση νοείται μία από τις διαδικασίες που μπορεί να εφαρμόσει ένα κράτος προκειμένου να γίνει συμβαλλόμενο κράτος της σύμβασης.³⁰ Στο άρθρο 60 ορίζονται η ημερομηνία έναρξης ισχύος της σύμβασης (τρεις μήνες από την κατάθεση της δεύτερης επίσημης πράξης επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης) και η ημερομηνία έναρξης εφαρμογής της σε ένα συγκεκριμένο συμβαλλόμενο κράτος. Στον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης αναφέρονται τα κράτη που αποτελούν συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης.

²⁹ Βλέπε ανάλυση στην εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφοι 60-65.

³⁰ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 690.

Βλέπε άρθρα 58 και 60 της σύμβασης

Διοικητική αρχή

73. Σε ορισμένα κράτη, οι αποφάσεις που αφορούν υποθέσεις διατροφής λαμβάνονται από διοικητική αρχή (η οποία ενίοτε καλείται Οργανισμός Διατροφής Τέκνων), που συστήνεται από την κυβέρνηση με ειδικό σκοπό την παροχή συνδρομής για την έκδοση, την εκτέλεση και την τροποποίηση αποφάσεων διατροφής.³¹

74. Στο άρθρο 19 παράγραφος 3 η διοικητική αρχή ορίζεται ως δημόσια υπηρεσία οι αποφάσεις της οποίας πληρούν τα δύο κριτήρια που προβλέπονται στο εν λόγω άρθρο. Οι αποφάσεις πρέπει να μπορούν να καταστούν αντικείμενο έφεσης ή αναθεώρησης από δικαστική αρχή στο εν λόγω κράτος και να έχουν παρόμοια ισχύ και επίπτωση με μια απόφαση δικαστικής αρχής, σχετικά με το ίδιο ζήτημα.

Βλέπε άρθρο 19 παράγραφοι 1 και 3 της σύμβασης

Παράσταση

75. Ο όρος αυτός χρησιμοποιείται για την εμφάνιση ή την παρουσία ενός προσώπου σε κάποιο είδος ακροαματικής διαδικασίας. Ανάλογα με τους νόμους και τις διαδικασίες ενός κράτους, η παράσταση προσώπου ή μέρους μπορεί να περιλαμβάνει την παρουσία στην ακροαματική διαδικασία αυτοπροσώπως ή τη συμμετοχή μέσω τηλεφώνου ή άλλων ηλεκτρονικών μέσων. Ένα πρόσωπο μπορεί να «εμφανιστεί σε διαδικασία» μέσω δικηγόρου ή άλλου εκπροσώπου ο οποίος παρίσταται ή υποβάλλει παρατηρήσεις εξ ονόματός του εν λόγω προσώπου. Η παράσταση ενός μέρους σε νομική διαδικασία με σκοπό την έκδοση απόφασης είναι σημαντική στο πλαίσιο της σύμβασης προκειμένου να καθοριστεί εάν πρέπει να συμπεριληφθεί δήλωση κατάλληλης ειδοποίησης σε αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης απόφασης.

Βλέπε άρθρα 25 και 29 της σύμβασης

Παραπομπή στο εγχειρίδιο - κεφάλαιο 7

Αιτών

76. Στο εγχειρίδιο, αιτών είναι το πρόσωπο ή η κρατική αρχή («δημόσια υπηρεσία») που υποβάλλει αίτημα σε μια κεντρική αρχή, για τους σκοπούς μίας εκ των αιτήσεων που περιλαμβάνονται στο άρθρο 10 (αναγνώριση, αναγνώριση και εκτέλεση, εκτέλεση, έκδοση ή τροποποίηση).

77. Σε ορισμένα σημεία της σύμβασης, αιτών μπορεί επίσης να είναι το πρόσωπο ή το μέρος μιας δικαστικής διαδικασίας που έχει ασκήσει έφεση. Για παράδειγμα, στο άρθρο 23 παράγραφος 6, ο αιτών είναι το πρόσωπο που ασκεί έφεση κατά απόφασης καταχώρισης απόφασης προς εκτέλεση ή κήρυξης της απόφασης εκτελεστής.

78. Ο αιτών μπορεί να είναι δικαιούχος, υπόχρεος ή νόμιμος εκπρόσωπος ενός παιδιού. Για τους σκοπούς ορισμένων αιτήσεων, στους δικαιούχους περιλαμβάνονται οι δημόσιες υπηρεσίες.

Βλέπε άρθρα 7, 10, 36 και 37 της σύμβασης

Αιτήσεις και αιτήματα

79. Σε ολόκληρο το εγχειρίδιο και στη σύμβαση γίνεται διάκριση μεταξύ των «*αιτήσεων*» και των «*αιτημάτων*». Ο όρος αίτηση παραπέμπει στις αιτήσεις που υποβάλλονται σε κεντρική αρχή δυνάμει του άρθρου 10. Βάσει του εν λόγω άρθρου, μπορεί να υποβληθεί αίτηση αναγνώρισης, αναγνώρισης και εκτέλεσης, εκτέλεσης, έκδοσης ή τροποποίησης.

80. Ένα απευθείας αίτημα δεν υποβάλλεται μέσω κεντρικής αρχής. Απευθείας αίτημα είναι αίτημα που λαμβάνει αρμόδια αρχή, όπως δικαστήριο ή διοικητική αρχή, απευθείας από έναν ιδιώτη. Η υποβολή του δεν εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 10. Για

³¹ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 432.

παράδειγμα, ένα αίτημα υποβάλλεται απευθείας σε αρμόδια αρχή εάν αφορά αποκλειστικά την αναγνώριση απόφασης συζυγικής διατροφής.

81. Το άρθρο 7 στο οποίο προβλέπονται τα αιτήματα για συγκεκριμένα μέτρα αποτελεί εξαίρεση σε αυτή τη γενική διάκριση. Αν και τα συγκεκριμένα μέτρα δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 10, το αίτημα ωστόσο υποβάλλεται από κεντρική αρχή προς άλλη κεντρική αρχή.

Βλέπε άρθρα 7, 10 και 37 της σύμβασης

Παραπομπή στο εγχειρίδιο - κεφάλαιο 1

Αυθεντική επίσημη πράξη

Βλέπε ρύθμιση διατροφής

Κεντρική αρχή

82. Η κεντρική αρχή είναι η δημόσια αρχή που ορίζεται από ένα συμβαλλόμενο κράτος για την άσκηση ή την εκτέλεση των καθηκόντων διοικητικής συνεργασίας και συνδρομής στο πλαίσιο της σύμβασης. Τα εν λόγω καθήκοντα ορίζονται στα κεφάλαια II και III της σύμβασης.³²

83. Στην περίπτωση των ομοσπονδιακών κρατών ή των κρατών που περιλαμβάνουν αυτόνομα εδάφη, ενδέχεται να υπάρχουν περισσότερες από μία κεντρικές αρχές.³³ Η κεντρική αρχή διαβιβάζει αιτήσεις σε άλλα κράτη και εν γένει είναι υπεύθυνη για τη ροή και τη διεκπεραίωση των αιτήσεων. Πολλές από τις αρμοδιότητες της κεντρικής αρχής μπορούν, στον βαθμό που επιτρέπεται βάσει του δικαίου του οικείου κράτους, να ασκούνται από δημόσιες υπηρεσίες του εν λόγω κράτους, για παράδειγμα από τον Οργανισμό Διατροφής Τέκνων, υπό την εποπτεία της κεντρικής αρχής.

Βλέπε άρθρα 4, 5, 6, 7 και 8 της σύμβασης

Αρμόδια αρχή

84. Αρμόδια αρχή ενός κράτους είναι υπηρεσία ή πρόσωπο του δημοσίου που είναι επιφορτισμένο ή εξουσιοδοτημένο από το δίκαιο του εν λόγω κράτους να εκτελεί ειδικά καθήκοντα βάσει της σύμβασης. Αρμόδια αρχή μπορεί να είναι δικαστήριο, διοικητικός φορέας, φορέας αρμόδιος για την εκτέλεση αποφάσεων διατροφής παιδιών ή οποιαδήποτε άλλη κρατική υπηρεσία που εκτελεί ορισμένα από τα καθήκοντα που σχετίζονται με τη σύμβαση. Σε ορισμένα κράτη, η κεντρική αρχή μπορεί επίσης να είναι η αρμόδια αρχή για όλα ή για ορισμένα από τα καθήκοντα που προβλέπονται στο πλαίσιο της σύμβασης.

Βλέπε άρθρο 6 της σύμβασης

Συμβαλλόμενο κράτος

85. Συμβαλλόμενο κράτος είναι ένα κράτος που δεσμεύεται από τη σύμβαση διότι έχει ολοκληρώσει τη διαδικασία επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης που ορίζεται στο άρθρο 58.

86. Ο όρος κράτος χρησιμοποιείται συχνά στο παρόν εγχειρίδιο. Εν γένει αναφέρεται σε κυρίαρχο κράτος ή χώρα και όχι σε επιμέρους μονάδα του κράτους ή εδαφική μονάδα, όπως επαρχία ή πολιτεία των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Ωστόσο, υπάρχουν περιπτώσεις όπου ο όρος κράτος περιλαμβάνει επίσης την εδαφική μονάδα. Αυτό προβλέπεται στο άρθρο 46. Για παράδειγμα, παραπομπή στην αρμόδια αρχή κράτους στο οποίο εκδόθηκε μια απόφαση μπορεί να θεωρηθεί ή να ερμηνευτεί ως παραπομπή σε δικαστική ή διοικητική αρχή στη συγκεκριμένη εδαφική μονάδα.³⁴

³² Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 85.

³³ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 89.

³⁴ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 637.

Βλέπε άρθρα 46 και 58 της σύμβασης

Σύμβαση

87. Ο όρος σύμβαση χρησιμοποιείται στο εγχειρίδιο για να παραπέμψει στη *σύμβαση της Χάγης της 23ης Νοεμβρίου 2007 για την ανάκτηση διατροφής παιδιών και άλλων μορφών οικογενειακής διατροφής σε αλλοδαπό κράτος*.

Περιγραφή χώρας

88. Σύμφωνα με το άρθρο 57 της σύμβασης, κάθε συμβαλλόμενο κράτος οφείλει να υποβάλει στο Μόνιμο Γραφείο της Διάσκεψης της Χάγης ορισμένες πληροφορίες σχετικά με τους νόμους του, τις διαδικασίες και τα μέτρα που θα λάβει για την εφαρμογή της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης μιας περιγραφής του τρόπου με τον οποίο το κράτος θα χειριστεί αιτήματα έκδοσης, αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων διατροφής.³⁵

89. Το έντυπο περιγραφής χώρας που προτείνεται και δημοσιεύεται από τη Διάσκεψη της Χάγης μπορεί να χρησιμοποιηθεί από συμβαλλόμενο κράτος ως μέσο για την παροχή των εν λόγω πληροφοριών. Στο εν λόγω έντυπο αναφέρονται όλα τα ειδικά ανά κράτος έγγραφα ή τυχόν ειδικές απαιτήσεις όσον αφορά τις αιτήσεις.

90. Η χρήση του εντύπου περιγραφής χώρας δεν είναι υποχρεωτική. Ωστόσο, ένα κράτος που δεν χρησιμοποιεί το εν λόγω έντυπο εξακολουθεί να είναι υποχρεωμένο να παράσχει στο Μόνιμο Γραφείο της Διάσκεψης της Χάγης τις πληροφορίες που απαιτούνται βάσει του άρθρου 57.

91. Τόσο το έντυπο περιγραφής χώρας όσο και τυχόν πληροφορίες που παρέχονται από συμβαλλόμενο κράτος βάσει του άρθρου 57 είναι διαθέσιμα στον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο στη διεύθυνση < www.hcch.net > και στην ενότητα «Child Support / Maintenance Section» (Διατροφή παιδιών).

Βλέπε άρθρο 57 της σύμβασης

Δικαιούχος

92. Ο δικαιούχος ορίζεται στο άρθρο 3 ως το άτομο, στο οποίο οφείλεται διατροφή ή υποστηρίζεται ότι οφείλεται. Δικαιούχος μπορεί να είναι γονέας ή σύζυγος, παιδί, ανάδοχοι γονείς, συγγενείς ή όσοι συντηρούν ένα παιδί. Σε ορισμένα κράτη, το εν λόγω πρόσωπο ενδέχεται να αποκαλείται δικαιούχος διατροφής, δανειστής, γονέας που ασκεί επιμέλεια ή παρέχων φροντίδα. Δικαιούχος μπορεί να είναι είτε το πρόσωπο που ζητεί την καταβολή διατροφής για πρώτη φορά (για παράδειγμα, στο πλαίσιο αίτησης έκδοσης απόφασης) ή το πρόσωπο στο οποίο θα ωφεληθεί από τη διατροφή βάσει υφιστάμενης απόφασης.³⁶

93. Εάν το πεδίο εφαρμογής της σύμβασης επεκταθεί από συμβαλλόμενο κράτος ώστε να περιλαμβάνει και άλλες μορφές οικογενειακής διατροφής, συμπεριλαμβανομένων των ευάλωτων ατόμων, δικαιούχος μπορεί να είναι οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο που δικαιούται τέτοιου είδους οικογενειακή διατροφή.

94. Στο άρθρο 36 προβλέπεται ότι όσον αφορά ορισμένες ενότητες της σύμβασης, ο όρος δικαιούχος αναφέρεται και σε δημόσιες υπηρεσίες. Μια δημόσια υπηρεσία μπορεί να αποτελεί δικαιούχο για τους σκοπούς μιας αίτησης αναγνώρισης, αναγνώρισης και εκτέλεσης, εκτέλεσης ή έκδοσης νέας απόφασης διατροφής μόνο σε περίπτωση που η αναγνώριση υπάρχουσας απόφασης απορρίφθηκε για τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 20 παράγραφος 4.

Βλέπε άρθρα 3, 10 και 36 της σύμβασης

Υπόχρεος

95. Ο υπόχρεος ορίζεται στο άρθρο 3 ως το άτομο, το οποίο οφείλει ή υποστηρίζεται ότι οφείλει διατροφή. Ο υπόχρεος μπορεί να είναι γονέας, σύζυγος ή οποιοσδήποτε που,

³⁵ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 683.

³⁶ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 66.

σύμφωνα με το δίκαιο του τόπου όπου έχει εκδοθεί η απόφαση, έχει υποχρέωση να καταβάλλει διατροφή. Σε ορισμένα κράτη, το εν λόγω άτομο ενδέχεται να αποκαλείται καταβάλλον διατροφή, οφειλέτης, γονέας που δεν ασκεί επιμέλεια ή γονέας που δεν διαμένει με το παιδί. Υπόχρεος δεν μπορεί να είναι δημόσια υπηρεσία, όπως υπηρεσία κοινωνικής πρόνοιας.

96. Εάν το πεδίο εφαρμογής της σύμβασης επεκταθεί από συμβαλλόμενο κράτος ώστε να περιλαμβάνει άλλες μορφές οικογενειακής διατροφής, υπόχρεος μπορεί επίσης να είναι οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο οφείλει ή υποστηρίζεται ότι οφείλει τέτοιου είδους οικογενειακή διατροφή.

Βλέπε άρθρα 3 και 10 της σύμβασης

Απόφαση

97. Ο όρος απόφαση ορίζεται στη σύμβαση για τους σκοπούς των αιτήσεων αναγνώρισης και εκτέλεσης, εκτέλεσης και για ορισμένα είδη αιτημάτων προς τις αρμόδιες αρχές.

98. Μια απόφαση επιβάλλει στον υπόχρεο την υποχρέωση να καταβάλλει διατροφή και μπορεί να περιλαμβάνει επίσης αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή και απαίτηση καταβολής καθυστερούμενων ποσών, αναδρομικής διατροφής ή τόκων, καθώς και καθορισμό των δαπανών ή των εξόδων.³⁷

99. Παραδείγματος χάριν, στον όρο περιλαμβάνεται το είδος της απόφασης που λαμβάνεται συνήθως από δικαστική αρχή και περιέχεται σε δικαστική απόφαση ή διαταγή. Περιλαμβάνονται επίσης συγκεκριμένες αποφάσεις διοικητικών αρχών, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 19 παράγραφος 3. Ως εκ τούτου, βεβαιώσεις οφειλής που εκδίδονται από έναν οργανισμό διατροφής τέκνων στο πλαίσιο διοικητικού συστήματος εμπίπτουν επίσης στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τα εν λόγω κριτήρια.

Βλέπε άρθρα 3 και 19 της σύμβασης

Δήλωση

100. Με τον όρο δήλωση νοείται επίσημη δήλωση στην οποία προβαίνει συμβαλλόμενο κράτος σχετικά με ορισμένα άρθρα ή απαιτήσεις βάσει της σύμβασης. Τα σχετικά με τις δηλώσεις προβλέπονται στο άρθρο 63. Για παράδειγμα, ένα κράτος μπορεί να δηλώσει ότι το σύνολο της σύμβασης θα ισχύει σε υποθέσεις συζυγικής διατροφής, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 3. Δηλώσεις μπορούν να υποβληθούν κατά τον χρόνο προσχώρησης ενός κράτους στη σύμβαση ή σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή μετέπειτα. Οι δηλώσεις μπορούν επίσης να τροποποιηθούν ή να μεταβληθούν. Στο έντυπο περιγραφής χώρας ενός κράτους αναφέρονται οι δηλώσεις στις οποίες έχει προβεί το εν λόγω κράτος· οι δηλώσεις αυτές παρατίθενται επίσης στον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης στη διεύθυνση < www.hcch.net > και στην ενότητα «Child Support / Maintenance Section» (Διατροφή παιδιών).

Βλέπε άρθρο 63 της σύμβασης

Παραπομπή στο εγχειρίδιο - κεφάλαιο 3

Κήρυξη εκτελεστότητας

101. Με τον όρο κήρυξη εκτελεστότητας νοείται μηχανισμός που μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε ορισμένα κράτη για να οριστεί ότι μια αλλοδαπή απόφαση παράγει τα ίδια αποτελέσματα (εντός των ορίων που τίθενται στο εθνικό δίκαιο) με μια απόφαση που έχει εκδοθεί στο εν λόγω κράτος. Η κήρυξη εκτελεστότητας είναι διαφορετική από τη δήλωση εκτελεστότητας· η τελευταία αποτελεί έγγραφο στο οποίο αναφέρεται ότι μια απόφαση είναι εκτελεστή στο κράτος προέλευσης και το οποίο πρέπει να περιλαμβάνεται στον φάκελο των εγγράφων που υποβάλλονται για αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης.

³⁷ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφοι 434-437.

Βλέπε άρθρο 23 παράγραφος 2 και άρθρο 25 παράγραφος 1 στοιχείο β) της σύμβασης

Παραπομπή στο εγχειρίδιο - κεφάλαια 7 και 8

Έκδοση απόφασης

102. Ο όρος χρησιμοποιείται για τη διαδικασία που απαιτείται για την εξασφάλιση απόφασης διατροφής, σε περίπτωση που είτε δεν υπάρχει απόφαση διατροφής είτε η απόφαση διατροφής που υπάρχει δεν μπορεί να αναγνωριστεί ή να εκτελεστεί για κάποιο λόγο. Στην έκδοση μπορεί να περιλαμβάνεται ο καθορισμός της σχέσης συγγένειας, εάν αυτό είναι αναγκαίο για τη λήψη της απόφασης διατροφής.

Βλέπε άρθρο 10 της σύμβασης

Παραπομπή στο εγχειρίδιο - κεφάλαιο 10

Καθορισμός της σχέσης συγγένειας

103. Ο καθορισμός της σχέσης συγγένειας αφορά τη διαπίστωση σχέσης βιολογικής ή νομικής συγγένειας ενός παιδιού για τους σκοπούς της διατροφής. Στο πλαίσιο της σύμβασης, ο καθορισμός της σχέσης συγγένειας επιδιώκεται συχνά σχετικά με αίτηση έκδοσης απόφασης διατροφής, παρότι μπορεί επίσης να αποτελέσει αντικείμενο αιτήματος για συγκεκριμένα μέτρα βάσει του άρθρου 7.³⁸ Αν και η σχέση συγγένειας μπορεί να διαπιστωθεί μέσω γενετικών αναλύσεων, μπορεί επίσης να καθοριστεί στο πλαίσιο νομικής διαδικασίας μέσω της χρήσης τεκμηρίων, όπως ο γάμος ή η συμβίωση των μερών πριν από τη γέννηση του παιδιού ή μέσω αποδοχής ή αναγνώρισης της σχέσης συγγένειας από τον γονέα.

Βλέπε άρθρα 7 και 10 της σύμβασης

Παραπομπή στο εγχειρίδιο - κεφάλαια 1 και 10

Αυτεπάγγελτη επανεξέταση

104. Αυτεπάγγελτη επανεξέταση είναι μια μορφή επανεξέτασης που μπορεί να διενεργηθεί από αρμόδια αρχή αυτεπαγγέλτως στο πλαίσιο νομικών διαδικασιών αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης. Η επανεξέταση προβλέπεται στο άρθρο 23 παράγραφος 4 και στο άρθρο 24 παράγραφος 4.³⁹ Κανένα από τα μέρη δεν δικαιούται να προβεί σε ισχυρισμούς σχετικά με την επανεξέταση.

105. Εκτός από την περίπτωση που το ερωτώμενο κράτος έχει δηλώσει ότι θα χρησιμοποιήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 24, στο πλαίσιο της αυτεπάγγελτης επανεξέτασης που προβλέπεται στο άρθρο 23 μπορεί να ελεγχθεί κατά πόσον η καταχώριση της απόφασης προς εκτέλεση ή η κήρυξη εκτελεστότητας είναι προφανώς ασυμβίβαστη με τη δημόσια τάξη.

106. Εάν εφαρμόζεται η εναλλακτική διαδικασία του άρθρου 24, η αυτεπάγγελτη επανεξέταση είναι ελαφρώς διαφορετική καθώς υπάρχουν επιπλέον ζητήματα προς εξέταση από την αρμόδια αρχή.

Βλέπε κεφάλαιο 5 για πλήρη ανάλυση της εν λόγω διαδικασίας

Βλέπε άρθρο 12 παράγραφος 8, άρθρο 23 παράγραφος 4 και άρθρο 24 παράγραφος 4 της σύμβασης

Παραπομπή στο εγχειρίδιο - κεφάλαιο 7

Κατάσχεση

107. Με τον όρο κατάσχεση νοείται η παρακράτηση από την αρχή εκτέλεσης κεφαλαίων που θα έπρεπε σε αντίθετη περίπτωση να καταβληθούν σε υπόχρεο. Μέσω ειδοποίησης ή εντολής κατάσχεσης καλείται το πρόσωπο ή ο οργανισμός που θα είχε καταβάλει τα εν

³⁸ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 174.

³⁹ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 500.

λόγω κεφάλαια στον υπόχρεο να τα καταβάλει αντ' αυτού στην αρχή εκτέλεσης προς όφελος του δικαιούχου της διατροφής. Σε ορισμένα κράτη, η κατάσχεση καλείται επίσης παρακράτηση κεφαλαίων.

Βλέπε άρθρο 34 της σύμβασης

Παραπομπή στο εγχειρίδιο - κεφάλαιο 12

Συνήθης κατοικία

108. Για τον όρο συνήθης κατοικία δεν δίνεται ορισμός στη σύμβαση.⁴⁰ Χρησιμοποιείται σε σειρά άρθρων της σύμβασης που αφορούν το κατά πόσον είναι δυνατή η αναγνώριση ή η εκτέλεση μιας απόφασης. Τα επιμέρους πραγματικά περιστατικά κάθε υπόθεσης προσδιορίζουν εάν ένα πρόσωπο έχει τη συνήθη κατοικία του σε ένα κράτος. Ο καθορισμός της συνήθους κατοικίας μπορεί να βασίζεται σε πραγματικά στοιχεία, όπως ο τόπος κατοικίας του εν λόγω προσώπου, ο τόπος κύριας κατοικίας του, ο τόπος εργασίας του ή ο τόπος στον οποίο βρίσκεται το σχολείο του. Η απλή παρουσία σε ένα κράτος δεν επαρκεί για τη διαπίστωση της συνήθους κατοικίας.

Βλέπε άρθρο 20 παράγραφος 1 στοιχείο α) της σύμβασης

Δικαιοδοσία

109. Στο πλαίσιο προσφυγής ή έφεσης κατά απόφασης αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης μιας απόφασης, ο εναγόμενος μπορεί να ισχυριστεί ότι δεν πληρούνται οι βάσεις για την αναγνώριση και την εκτέλεση που ορίζονται στο άρθρο 20. Οι εν λόγω βάσεις για την αναγνώριση και την εκτέλεση και η αναφορά στη δικαιοδοσία εν προκειμένω αφορούν τους δεσμούς που πρέπει να υπάρχουν μεταξύ των μερών και του κράτους όπου βρίσκεται ο φορέας λήψης της απόφασης. Για παράδειγμα, ένα δικαστήριο μπορεί να διαθέτει δικαιοδοσία για να λάβει απόφαση διατροφής εάν και οι δύο γονείς κατοικούν στο οικείο κράτος. Ως εκ τούτου, μια απόφαση που λαμβάνεται στηριζόμενη σε αυτή τη βάση μπορεί να αναγνωρισθεί και να εκτελεστεί.

Βλέπε άρθρα 20 και 21 της σύμβασης

Επικύρωση εγγράφων

110. Ο όρος επικύρωση χρησιμοποιείται για να περιγράψει ορισμένες επίσημες νομικές διαδικασίες. Μέσω της επικύρωσης πιστοποιείται το γνήσιο της υπογραφής, η ιδιότητα υπό την οποία ενεργεί το πρόσωπο που υπογράφει το έγγραφο και, κατά περίπτωση, η προέλευση της σφραγίδας που φέρει το έγγραφο. Η επικύρωση δεν αφορά το περιεχόμενο του εγγράφου (δηλαδή του επικυρωμένου εγγράφου). Βάσει του άρθρου 41, καμία επικύρωση ή άλλη ανάλογη διατύπωση, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης επισημείωσης (Apostille), δεν μπορεί να απαιτηθεί για διαδικασίες στο πλαίσιο της σύμβασης.⁴¹

Βλέπε άρθρο 41 της σύμβασης

Εμπράγματη ασφάλεια

111. Ως εμπράγματη ασφάλεια νοείται δικαίωμα παρακράτησης ή προβολή αξίωσης με αντικείμενο τα περιουσιακά στοιχεία ενός προσώπου. Σε ορισμένα κράτη, η εμπράγματη ασφάλεια μπορεί να αφορά τα περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης γης και οχημάτων, ενός υπόχρεου που οφείλει διατροφή. Εάν τα περιουσιακά στοιχεία πωληθούν, τα καθυστερούμενα ποσά μπορούν να ανακτηθούν από τα έσοδα των πωλήσεων.

⁴⁰ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφοι 63 και 444.

⁴¹ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 614.

Βλέπε άρθρο 34 της σύμβασης

Παραπομπή στο εγχειρίδιο - κεφάλαιο 12

Διατροφή

112. Η διατροφή περιλαμβάνει τη διατροφή που παρέχεται σε παιδιά, σύζυγο ή σύντροφο, καθώς και τα έξοδα που σχετίζονται με τη φροντίδα των παιδιών ή του συζύγου ή συντρόφου. Σύμφωνα με τη σύμβαση, ένα κράτος δύναται επίσης να επεκτείνει τη διατροφή ώστε να καλύπτει υποχρεώσεις διατροφής που απορρέουν από άλλες μορφές οικογενειακών σχέσεων.

113. Η διατροφή καταβάλλεται από τον υπόχρεο στον δικαιούχο. Η διατροφή μπορεί να περιλαμβάνει τόσο περιοδικές πληρωμές όσο και πληρωμές κατ' αποκοπή ποσών ή μεταβιβάσεις περιουσιακών στοιχείων, ανάλογα με το δίκαιο του κράτους στο οποίο εκδίδεται η απόφαση.⁴²

Βλέπε άρθρο 2 της σύμβασης

Ρύθμιση διατροφής

114. Σύμφωνα με το άρθρο 30, μια ρύθμιση διατροφής μπορεί να αναγνωριστεί και να εκτελεστεί εφόσον είναι εκτελεστή ως απόφαση του κράτους στο οποίο ελήφθη· για τους σκοπούς των αιτήσεων του άρθρου 10 για αναγνώριση ή για αναγνώριση και εκτέλεση, στον όρο απόφαση περιλαμβάνονται οι ρυθμίσεις διατροφής.⁴³

115. Στο άρθρο 3 ορίζεται η ρύθμιση διατροφής ως γραπτή συμφωνία σχετικά με την πληρωμή της διατροφής που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αναθεώρησης και τροποποίησης από αρμόδια αρχή και είτε

- έχει καταρτιστεί επίσημα ή έχει καταχωριστεί ως αυθεντική επίσημη πράξη από αρμόδια αρχή· ή
- έχει επικυρωθεί, συναφθεί, καταχωριστεί ή κατατεθεί σε αρμόδια αρχή.

116. Ως εκ τούτου, ο ορισμός περιλαμβάνει τόσο τις αυθεντικές επίσημες πράξεις που χρησιμοποιούνται σε ορισμένα κράτη όσο και τις ιδιωτικές συμφωνίες που χρησιμοποιούνται σε άλλα. Για παράδειγμα, συμφωνία διατροφής την οποία έχουν συνάψει γονείς κατά τη διάρκεια διαδικασιών διαζυγίου ή απόφαση που απορρέει από διαδικασία διαμεσολάβησης μεταξύ των γονέων μπορεί να θεωρηθεί ρύθμιση διατροφής η οποία είναι εκτελεστή βάσει της σύμβασης εφόσον πληροί τα ανωτέρω κριτήρια.

117. Ένα κράτος μπορεί να εκφράσει επιφύλαξη δηλώνοντας ότι δεν αναγνωρίζει ρυθμίσεις διατροφής.

Βλέπε άρθρα 3 και 30 της σύμβασης

Παραπομπή στο εγχειρίδιο - κεφάλαιο 7

Απόφαση διατροφής

Βλέπε απόφαση

Έλεγχος εισοδήματος

118. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η σύμβαση επιτρέπει σε ένα κράτος να προβεί σε έλεγχο εισοδήματος για να προσδιορίσει κατά πόσον ο αιτών δικαιούται νομική συνδρομή για τους σκοπούς νομικής διαδικασίας που διεξάγεται βάσει της σύμβασης και κατά πόσον η εν λόγω συνδρομή παρέχεται σε έναν αιτούντα ή σε ένα μέρος δωρεάν. Με τον έλεγχο εισοδήματος ελέγχονται εν γένει το εισόδημα και τα περιουσιακά στοιχεία του αιτούντος ή άλλες οικονομικές περιστάσεις που επηρεάζουν την ικανότητά του να καταβάλει τα έξοδα νομικής συνδρομής.

⁴² Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 65.

⁴³ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 554.

119. Ο έλεγχος εισοδημάτων που επικεντρώνεται στο παιδί επιτρέπεται βάσει του άρθρου 16 για ορισμένες αιτήσεις· με τον έλεγχο αυτόν εξετάζονται τα εισοδήματα ή η οικονομική κατάσταση του παιδιού, και όχι του γονέα, και μπορεί να χρησιμοποιείται από ορισμένα κράτη για τον καθορισμό του κατά πόσον θα πρέπει να παρασχεθεί δωρεάν νομική συνδρομή.

Βλέπε άρθρα 16 και 17 της σύμβασης

Παραπομπή στο εγχειρίδιο - κεφάλαιο 3

Εξέταση επί της ουσίας (του βασίμου της αίτησης)

120. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η σύμβαση επιτρέπει τη διεξαγωγή εξέτασης επί της ουσίας από ένα κράτος προκειμένου να καθοριστεί εάν θα παρασχεθεί δωρεάν νομική συνδρομή σε αιτούντα στο πλαίσιο νομικής διαδικασίας που διεξάγεται βάσει της σύμβασης. Η εξέταση επί της ουσίας συνίσταται γενικότερα στην αξιολόγηση του βασίμου ή των πιθανοτήτων επιτυχούς έκβασης της αίτησης μέσω της εξέτασης ζητημάτων όπως η νομική βάση της αίτησης και οι πιθανότητες τα γεγονότα της υπόθεσης να οδηγήσουν σε θετικό αποτέλεσμα. Το είδος των ζητημάτων που εκτιμώνται στο πλαίσιο εξέτασης επί της ουσίας εξαρτάται από το κράτος που χρησιμοποιεί την εξέταση.

Βλέπε άρθρο 15 παράγραφος 2 και άρθρο 17 στοιχείο α) της σύμβασης

Παραπομπή στο εγχειρίδιο - κεφάλαιο 3

Τροποποίηση απόφασης

121. Τροποποίηση είναι η διαδικασία μεταβολής μιας απόφασης διατροφής μετά την έκδοσή της. Σε ορισμένα κράτη, η διαδικασία αυτή είναι γνωστή ως αίτηση μεταβολής ή αίτηση αλλαγής απόφασης. Η τροποποίηση μπορεί να αφορά το ποσό της διατροφής, τη συχνότητα ή κάποιον άλλον όρο της απόφασης περί διατροφής. Βάσει της σύμβασης, ο όρος τροποποίηση καλύπτει επίσης την έκδοση νέας απόφασης, σε περίπτωση που από το εθνικό δίκαιο του ερωτώμενου κράτους δεν προβλέπεται διαδικασία για την αλλαγή αλλοδαπής απόφασης αλλά επιτρέπεται μόνον η έκδοση νέας απόφασης.⁴⁴ Αίτηση τροποποίησης μπορεί να υποβληθεί είτε από δικαιούχο βάσει του άρθρου 10 παράγραφος 1 στοιχείο ε) ή στ) ή από υπόχρεο βάσει του άρθρου 10 παράγραφος 2 στοιχείο β) ή γ).

Βλέπε άρθρα 10 και 18 της σύμβασης

Παραπομπή στο εγχειρίδιο - κεφάλαιο 11

Μόνιμο Γραφείο/Διάσκεψη της Χάγης για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο

122. Η Διάσκεψη της Χάγης για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο (η «Διάσκεψη της Χάγης») αποτελεί διεθνή διακυβερνητικό οργανισμό που αναπτύσσει και εξασφαλίζει την εφαρμογή πολυμερών νομικών πράξεων, προωθώντας τη διεθνή δικαστική και διοικητική συνεργασία στον τομέα του ιδιωτικού δικαίου, ιδίως στους τομείς της προστασίας της οικογένειας και των παιδιών, της πολιτικής δικονομίας και του εμπορικού δικαίου.

123. Το Μόνιμο Γραφείο είναι η Γραμματεία της Διάσκεψης της Χάγης, η οποία είναι αρμόδια για την καθημερινή λειτουργία του οργανισμού.

124. Βάσει της σύμβασης, τα συμβαλλόμενα κράτη πρέπει να παρέχουν στο Μόνιμο Γραφείο τις πληροφορίες που ορίζονται στο άρθρο 57, στις οποίες αναφέρεται ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόζονται οι απαιτήσεις της σύμβασης στο εν λόγω κράτος. Το Μόνιμο Γραφείο συγκεντρώνει επίσης πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων στατιστικών στοιχείων και νομολογίας σχετικά με τη λειτουργία της σύμβασης.

⁴⁴ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 264.

Βλέπε άρθρα 54 και 57 της σύμβασης

Δεδομένα/πληροφορίες προσωπικού χαρακτήρα

125. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα είναι πληροφορίες προσωπικού χαρακτήρα σχετικά με ένα πρόσωπο, οι οποίες συγκεντρώνονται, χρησιμοποιούνται ή δημοσιοποιούνται κατά τη διάρκεια νομικών διαδικασιών που διεξάγονται βάσει της σύμβασης. Περιλαμβάνουν πληροφορίες ταυτοποίησης, όπως η ημερομηνία γέννησης, η διεύθυνση ενός προσώπου, το εισόδημά του και πληροφορίες σχετικά με την απασχόληση του εν λόγω προσώπου, καθώς και εθνικά ή κρατικά μέσα ταυτοποίησης, όπως οι αριθμοί κοινωνικής ασφάλισης, οι ατομικοί αριθμοί κάρτας ασφάλισης ασθένειας και παρόμοιοι αριθμοί που είναι μοναδικοί για κάθε άτομο.⁴⁵

126. Βάσει της σύμβασης, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνο για τον σκοπό για τον οποίο συγκεντρώθηκαν ή διαβιβάστηκαν και πρέπει να τηρείται η εμπιστευτικότητα των δεδομένων σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους που χειρίζεται τις πληροφορίες. Απαγορεύεται η αποκάλυψη δεδομένων ή πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα σε περίπτωση που ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο την υγεία, την ασφάλεια ή την ελευθερία ενός ατόμου.⁴⁶

Βλέπε άρθρα 38, 39 και 40 της σύμβασης

Παραπομπή στο εγχειρίδιο - κεφάλαιο 3

Πρωτόκολλο σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής

127. Το πρωτόκολλο της Χάγης της 23ης Νοεμβρίου 2007 σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής αποτελεί διεθνή νομική πράξη που περιλαμβάνει γενικούς κανόνες σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο και συμπληρώνει τη σύμβαση της Χάγης της 23ης Νοεμβρίου 2007 για την ανάκτηση διατροφής παιδιών και άλλων μορφών οικογενειακής διατροφής σε αλλοδαπό κράτος. Ορισμένα κράτη που είναι συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης μπορεί επίσης να είναι συμβαλλόμενα μέρη του πρωτοκόλλου και να το εφαρμόζουν σε υποθέσεις διατροφής.

Παραπομπή στο εγχειρίδιο - κεφάλαια 5, 10 και 11

Προσωρινά μέτρα

128. Προσωρινά μέτρα προβλέπονται βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 2 στοιχείο θ) και του άρθρου 7 της σύμβασης. Πρόκειται για διαδικασίες που κινούνται σε ένα κράτος με σκοπό να διασφαλιστεί η έκβαση αίτησης διατροφής. Για παράδειγμα, μπορεί να επιδιωχθεί η λήψη προσωρινών μέτρων ώστε να αποτραπεί η διάθεση των περιουσιακών στοιχείων ή να μην επιτραπεί στον υπόχρεο να εγκαταλείψει τη χώρα προκειμένου να αποφύγει τις διαδικασίες διατροφής.⁴⁷

Βλέπε άρθρα 6 και 7 της σύμβασης

Παραπομπή στο εγχειρίδιο - κεφάλαια 1 και 3

Δημόσια υπηρεσία

129. Ο όρος δημόσια υπηρεσία χρησιμοποιείται σε δύο διαφορετικά πλαίσια στη σύμβαση.

130. Βάσει του άρθρου 36, δημόσια υπηρεσία είναι μια κρατική αρχή, η οποία μπορεί να υποβάλει αίτηση διατροφής, ως δικαιούχος, σε περιορισμένες περιπτώσεις. Μια δημόσια υπηρεσία μπορεί να υποβάλει αίτηση για την αναγνώριση ή την αναγνώριση και εκτέλεση ή την εκτέλεση απόφασης δυνάμει του άρθρου 10 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β). Μπορεί επίσης να υποβάλει αίτηση έκδοσης απόφασης σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή

⁴⁵ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 605.

⁴⁶ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 608.

⁴⁷ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 176.

η αναγνώριση υφιστάμενης απόφασης για τους λόγους που ορίζονται στο άρθρο 20 παράγραφος 4.⁴⁸

131. Προκειμένου να έχει δικαίωμα υποβολής της αίτησης, η δημόσια υπηρεσία πρέπει είτε να ενεργεί εξ ονόματος του δικαιούχου είτε να επιδιώκει την επιστροφή επιδομάτων που χορήγησε αντί διατροφής.

132. Στο άρθρο 6 παράγραφος 3 της σύμβασης γίνεται επίσης αναφορά σε δημόσιες υπηρεσίες και, εν προκειμένω, οι δημόσιες υπηρεσίες είναι οι οντότητες που επιτρέπεται βάσει του δικαίου ενός κράτους να εκτελούν τα καθήκοντα κεντρικής αρχής. Μια δημόσια υπηρεσία που είναι υπεύθυνη για τα καθήκοντα αυτά πρέπει να υπόκειται στην εποπτεία των αρμόδιων αρχών του κράτους, και ο βαθμός της συμμετοχής της σε υποθέσεις που υπάγονται στη σύμβαση πρέπει να κοινοποιείται στο Μόνιμο Γραφείο της Διάσκεψης της Χάγης.

Βλέπε άρθρο 6 παράγραφος 3 και άρθρο 36 της σύμβασης

Επικύρωση

133. Η επικύρωση αποτελεί ένα από τα μέσα που μπορεί να χρησιμοποιήσει ένα κράτος για να καταστεί συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης. Στο άρθρο 60 ορίζονται η ημερομηνία έναρξης ισχύος της σύμβασης (τρεις μήνες από την κατάθεση της δεύτερης επίσημης πράξης επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης) και η ημερομηνία έναρξης εφαρμογής της σε ένα συγκεκριμένο συμβαλλόμενο κράτος. Στον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο αναφέρονται τα κράτη που αποτελούν συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης.

Βλέπε άρθρα 58 και 60 της σύμβασης

Αναγνώριση

134. **Η αναγνώριση απόφασης διατροφής είναι η διαδικασία που χρησιμοποιείται από την αρμόδια αρχή ενός κράτους** για να αποδεχθεί τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις διατροφής που έχει ορίσει η αρχή του κράτους προέλευσης, στο οποίο ελήφθη η απόφαση, και με την οποία η εν λόγω απόφαση αποκτά νομική ισχύ.⁴⁹ Καθώς στις περισσότερες περιπτώσεις ο αιτών υποβάλλει επίσης αίτηση για την εκτέλεση της απόφασης, η αίτηση αφορά τόσο την αναγνώριση όσο και την εκτέλεση. Ωστόσο, ο αιτών μπορεί να υποβάλει αίτηση μόνο για αναγνώριση της απόφασης. Βάσει του άρθρου 26, για την αίτηση αναγνώρισης ισχύουν οι ίδιες απαιτήσεις που ισχύουν για την αίτηση αναγνώρισης και εκτέλεσης, με μοναδική εξαίρεση ότι δεν απαιτείται να είναι η απόφαση εκτελεστή στο κράτος προέλευσης, μόνο να «ισχύει» στο εν λόγω κράτος.

Βλέπε άρθρα 19 έως 28 της σύμβασης

Αναγνώριση και εκτέλεση

135. Η αναγνώριση και εκτέλεση των υφιστάμενων αποφάσεων διατροφής αποτελεί μια από τις βασικές διαδικασίες που προβλέπονται βάσει της σύμβασης. Σκοπός της αναγνώρισης και εκτέλεσης είναι να επιτραπεί σε απόφαση που λαμβάνεται σε ένα κράτος να έχει αποτελέσματα ή να μπορεί να εκτελεστεί σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος.⁵⁰ Η διαδικασία αναγνώρισης και εκτέλεσης καταργεί την υποχρέωση έκδοσης νέας απόφασης από τον δικαιούχο στο κράτος όπου πρόκειται να εκτελεστεί η απόφαση και επιτρέπει την εκτέλεση της υφιστάμενης απόφασης από το ερωτώμενο κράτος.

Βλέπε άρθρα 19 έως 28 της σύμβασης

Παραπομπή στο εγχειρίδιο - κεφάλαιο 7

⁴⁸ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 590.

⁴⁹ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 429.

⁵⁰ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 490.

Αιτούσα κεντρική αρχή και ερωτώμενη κεντρική αρχή

136. Η αιτούσα κεντρική αρχή είναι η κεντρική αρχή του κράτους στο οποίο υποβάλλεται αρχικά η αίτηση ή το αίτημα. Η εν λόγω κεντρική αρχή διαβιβάζει την αίτηση στην ερωτώμενη κεντρική αρχή, η οποία διεκπεραιώνει την αίτηση και την αποστέλλει για τις περαιτέρω ενέργειες σε αρμόδια αρχή. Τα καθήκοντα μιας κεντρικής αρχής ορίζονται στο άρθρο 7 της σύμβασης.

Βλέπε άρθρο 7 της σύμβασης

Αιτούν κράτος και ερωτώμενο κράτος

137. Το **αιτούν κράτος** είναι το κράτος όπου κατοικεί ο αιτών και όπου υποβάλλεται αρχικά η αίτηση ή το αίτημα βάσει της σύμβασης. Το **ερωτώμενο κράτος** είναι το κράτος από το οποίο ζητείται η διεκπεραίωση της αίτησης ή του αιτήματος. Πρόκειται συνήθως για το κράτος στο οποίο κατοικεί ο εναγόμενος.⁵¹

Βλέπε άρθρα 10 και 12 της σύμβασης

Επιφύλαξη

138. Επιφύλαξη είναι η επίσημη δήλωση συμβαλλόμενου κράτους, η οποία επιτρέπεται σε ορισμένες περιστάσεις βάσει της σύμβασης και στην οποία διευκρινίζεται ότι η εφαρμογή της σύμβασης στο εν λόγω κράτος περιορίζεται κατά κάποιον τρόπο. Για παράδειγμα, ένα κράτος μπορεί να εκφράσει επιφύλαξη ότι δεν αναγνωρίζει ούτε εκτελεί ρυθμίσεις διατροφής. Η διαδικασία για την έκφραση επιφυλάξεων ορίζεται στο άρθρο 62. Στο έντυπο περιγραφής χώρας ενός κράτους προσδιορίζονται οι επιφυλάξεις που έχουν εκφραστεί από το εν λόγω κράτος. Το πλήρες κείμενο όλων των επιφυλάξεων που έχει εκφράσει ένα κράτος διατίθεται επίσης στον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης στη διεύθυνση < www.hcch.net > και στην ενότητα «Child Support / Maintenance Section» (Διατροφή παιδιών).

Βλέπε άρθρο 62 της σύμβασης

Παραπομπή στο εγχειρίδιο - κεφάλαιο 3

Εναγόμενος

139. Ο εναγόμενος είναι το πρόσωπο κατά του οποίου έχει υποβληθεί αίτηση ή έχει ασκηθεί έφεση βάσει της σύμβασης. Εναγόμενος μπορεί να είναι είτε ένας δικαιούχος είτε ένας υπόχρεος.

Βλέπε άρθρα 11, 23 και 24 της σύμβασης

Συγκεκριμένα μέτρα

140. Συγκεκριμένα μέτρα είναι ορισμένα καθήκοντα διοικητικής συνεργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 7 και μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο αιτήματος που υποβάλλεται από μια κεντρική αρχή σε άλλη κεντρική αρχή. Το αίτημα υποβάλλεται χωριστά από αίτηση αναγνώρισης, αναγνώρισης και εκτέλεσης, έκδοσης, εκτέλεσης ή τροποποίησης. Τα συγκεκριμένα μέτρα που μπορεί να ζητηθούν περιλαμβάνουν συνδρομή αναφορικά με τα ακόλουθα:

- τον εντοπισμό του υπόχρεου ή του δικαιούχου·
- τη λήψη πληροφοριών σχετικά με το εισόδημα και την οικονομική κατάσταση του υπόχρεου ή του δικαιούχου, συμπεριλαμβανόμενου και του τόπου στον οποίο βρίσκονται τα περιουσιακά του στοιχεία·
- τον καθορισμό της σχέσης συγγένειας ενός παιδιού·
- τη λήψη εγγράφων ή αποδεικτικών στοιχείων·
- την επίδοση εγγράφων·

⁵¹ Οι όροι «ερωτώμενο κράτος» και «αιτούν κράτος» δεν ορίζονται στη σύμβαση ή την εισηγητική έκθεση. Βλέπε εισηγητική έκθεση, παράγραφος 64. Στο άρθρο 9 της σύμβασης παρέχεται ορισμός της «κατοικίας» αποκλειστικά για τους σκοπούς του εν λόγω άρθρου. Βλέπε εισηγητική έκθεση, παράγραφος 228.

- τη λήψη ενδιάμεσων ή προσωρινών μέτρων.

Βλέπε άρθρο 7 της σύμβασης

Παραπομπή στο εγχειρίδιο - κεφάλαια 1 και 3

Κράτος

Βλέπε συμβαλλόμενο κράτος

Κράτος προέλευσης

141. Ο εν λόγω όρος χρησιμοποιείται για το κράτος όπου ελήφθη η απόφαση διατροφής. Το κράτος προέλευσης μπορεί να είναι διαφορετικό από το κράτος στο οποίο κατοικεί σήμερα ο αιτών ή ο εναγόμενος, ή να είναι το ίδιο. Το να γνωρίζει κανείς το κράτος προέλευσης είναι σημαντικό προκειμένου να καθοριστεί, παραδείγματος χάριν, ποια αρμόδια αρχή πρέπει να συμπληρώσει τη δήλωση εκτελεστότητας στο πλαίσιο αίτησης αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης. Το κράτος προέλευσης μπορεί επίσης να καλείται κράτος έκδοσης.

142. Στην περίπτωση ρύθμισης διατροφής, το κράτος προέλευσης είναι κατά πάσα πιθανότητα το κράτος στο οποίο συνήφθη ή επισημοποιήθηκε η συμφωνία.

Βλέπε άρθρα 11, 20, 25 και 30 της σύμβασης

Δήλωση εκτελεστότητας

143. Το εν λόγω έγγραφο απαιτείται στο πλαίσιο μιας αίτησης αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης βάσει της σύμβασης προκειμένου να οριστεί ότι η απόφαση είναι εκτελεστή στο κράτος στο οποίο εκδόθηκε (κράτος προέλευσης). Σε ορισμένα κράτη, η δήλωση εκτελεστότητας έχει τη μορφή εγγράφου της αρμόδιας αρχής με το οποίο βεβαιούται ότι η απόφαση έχει «νομική ισχύ», ότι δηλαδή μπορεί να εκτελεστεί στο εν λόγω κράτος. Η δήλωση εκτελεστότητας είναι διαφορετική από την κήρυξη εκτελεστότητας που αποτελεί έναν από τους μηχανισμούς που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε ορισμένα κράτη για την αναγνώριση ή την αναγνώριση και εκτέλεση μιας απόφασης.⁵²

Βλέπε άρθρο 23 παράγραφος 2 και άρθρο 25 παράγραφος 1 στοιχείο β) της σύμβασης

Παραπομπή στο εγχειρίδιο - κεφάλαιο 7

Δήλωση κατάλληλης ειδοποίησης

144. Το εν λόγω έγγραφο απαιτείται στο πλαίσιο μιας αίτησης αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης βάσει της σύμβασης, σε περίπτωση που ο εναγόμενος (συχνά ο υπόχρεος) δεν εμφανίστηκε και δεν εκπροσωπήθηκε στις νομικές διαδικασίες στο κράτος προέλευσης. Η δήλωση κατάλληλης ειδοποίησης επιβεβαιώνει ότι ο εναγόμενος ειδοποιήθηκε σχετικά με τις νομικές διαδικασίες που οδήγησαν στην απόφαση διατροφής και του δόθηκε η ευκαιρία να τύχει ακρόασης ή ότι ο εναγόμενος ειδοποιήθηκε σχετικά με την απόφαση και του δόθηκε η ευκαιρία να προσφύγει ή να ασκήσει έφεση κατά της απόφασης τόσο σε πραγματική όσο και σε νομική βάση («βάσει των πραγματικών περιστάσεων και του νόμου»).

Βλέπε άρθρο 25 της σύμβασης

Παραπομπή στο εγχειρίδιο - κεφάλαιο 7

Ευάλωτο άτομο

145. Ως ευάλωτο άτομο ορίζεται στο άρθρο 3 της σύμβασης άτομο που δεν είναι σε θέση να συντηρήσει τον εαυτό του, λόγω αναπηρίας ή ανεπάρκειας των προσωπικών ικανοτήτων του. Η σύμβαση καλύπτει τα ευάλωτα άτομα μόνον εάν έχει υποβληθεί

⁵² Σε ορισμένα κράτη μπορεί να χρησιμοποιηθεί μια ειδική βεβαίωση («attestation de la force de chose jugée»), σύμφωνα με την οποία η απόφαση έχει νομική ισχύ στο εν λόγω κράτος.

δήλωση βάσει του άρθρου 2 παράγραφος 3 τόσο από το αιτούν όσο και από το ερωτώμενο κράτος που προβλέπει επέκταση της εφαρμογής της.

Βλέπε άρθρο 2 της σύμβασης

Παραπομπή στο εγχειρίδιο - κεφάλαιο 3

Κεφάλαιο 3 - Ζητήματα γενικής εφαρμογής: Σύμβαση του 2007 και κανονισμός του 2009

I. Σκοπός του παρόντος κεφαλαίου

146. Υπάρχουν διάφορες κοινές παράμετροι που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και επαναλαμβανόμενες εργασίες που πρέπει να διεκπεραιώνονται στο πλαίσιο κάθε εισερχόμενης αίτησης, απευθείας αιτήματος ή οποιουδήποτε αιτήματος για συγκεκριμένα μέτρα βάσει της σύμβασης και του κανονισμού. Η πρώτη και πλέον σημαντική παράμετρος αφορά το εάν η αίτηση ή το αίτημα υπάγεται στη σύμβαση ή στον κανονισμό. Συνεπώς, πρέπει να αντιμετωπιστούν ζητήματα σχετικά με το πεδίο εφαρμογής –ουσιαστικό, γεωγραφικό και χρονικό– καθεμίας από τις εν λόγω νομικές πράξεις. Παρότι η σύμβαση και ο κανονισμός παρουσιάζουν πολλές ομοιότητες, αποτελούν διακριτά και αυτόνομα νομοθετικά καθεστώτα και εφαρμόζονται χωριστά σε συναφείς περιπτώσεις, σύμφωνα με τις αντίστοιχες διατάξεις τους όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής, οι οποίες αναλύονται στο μέρος I του παρόντος κεφαλαίου.

147. Κατά γενικό κανόνα, ο κανονισμός εφαρμόζεται σε διασυνοριακές υποθέσεις διατροφής μεταξύ κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ η σύμβαση εφαρμόζεται σε διεθνείς υποθέσεις στις οποίες εμπλέκονται ένα κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ένα τρίτο κράτος που είναι συμβαλλόμενο κράτος της σύμβασης. Ωστόσο, η σύμβαση θα αρχίσει να εφαρμόζεται μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τρίτων χωρών που είναι συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης μόνον αφότου η Ευρωπαϊκή Ένωση προσχωρήσει στη σύμβαση και η τελευταία τεθεί σε ισχύ στην Ευρωπαϊκή Ένωση.⁵³ Αναμένεται ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση θα προσχωρήσει στη σύμβαση εντός του 2014 (βλέπε επίσης την ενότητα II.Γ., κατωτέρω). Εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η σύμβαση θα εφαρμόζεται μεταξύ των συμβαλλόμενων κρατών της σύμβασης.

148. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι κανόνες του κανονισμού που αφορούν τη δικαιοδοσία και το εφαρμοστέο δίκαιο (στα κράτη μέλη που δεσμεύονται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007) θα έχουν καθολική εφαρμογή σε όλες τις υποθέσεις που εμπίπτουν στο καθ' ύλην και το χρονικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού, δηλαδή συμπεριλαμβανομένων των υποθέσεων στις οποίες εμπλέκεται οποιαδήποτε τρίτη χώρα. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους κανόνες δικαιοδοσίας του κανονισμού και το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 (το οποίο έχει ενσωματωθεί διά παραπομπής στο άρθρο 15 του κανονισμού), συμβουλευτείτε τα κεφάλαια 4 και 5, αντίστοιχα.

149. Εάν η αίτηση ή το αίτημα δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης ή του κανονισμού, δεν εφαρμόζονται οι διαδικασίες που περιγράφονται στο παρόν εγχειρίδιο. Ωστόσο, μπορεί να τυγχάνουν εφαρμογής άλλες διεθνείς πράξεις σχετικά με την ανάκτηση διατροφής σε αλλοδαπό κράτος (βλέπε μέρος I, ενότητα I.B., κατωτέρω). Στο μέρος I του κεφαλαίου 3 ορίζονται τα κριτήρια που θα χρησιμοποιούνται ώστε να καθορίζεται εάν μια αίτηση ή ένα απευθείας αίτημα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης ή του κανονισμού.

150. Το μέρος II του κεφαλαίου 3 καλύπτει ζητήματα που είναι κοινά σε όλες τις διαδικασίες βάσει της σύμβασης και του κανονισμού – τους κανόνες σχετικά με τη γλώσσα επικοινωνίας, την ανάγκη για μετάφραση των εγγράφων και των αποφάσεων, την προστασία των πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα, την απαίτηση για αποτελεσματική πρόσβαση στις διαδικασίες, τα προσωρινά και συντηρητικά μέτρα, καθώς και την επίδοση και κοινοποίηση και τη διεξαγωγή αποδείξεων στο εξωτερικό.

⁵³ Η Δανία δεν συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης της σύμβασης από την Ευρωπαϊκή Ένωση (βλέπε κατωτέρω, υποσημείωση 59).

Μέρος Ι – Το πεδίο εφαρμογής της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009

Ι. Κοινά ζητήματα γενικής εφαρμογής στη σύμβαση του 2007 και στον κανονισμό του 2009

Α. Σύμβαση του 2007 και κανονισμός του 2009: κανένας αντίκτυπος στις οικογενειακές σχέσεις

151. Είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη ότι η σύμβαση, ο κανονισμός και το πρωτόκολλο (βλέπε κεφάλαιο 5 για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007) δεν ρυθμίζουν ούτε έχουν αντίκτυπο στην υποκείμενη οικογενειακή σχέση, στη σχέση συγγένειας ή άλλη σχέση που μπορεί να δημιουργεί υποχρεώσεις διατροφής. Η ύπαρξη και η φύση των σχέσεων που μπορεί να δημιουργούν υποχρεώσεις διατροφής καθορίζονται από το δίκαιο που εφαρμόζεται βάσει του εθνικού δικαίου (συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των εθνικών κανόνων ιδιωτικού διεθνούς δικαίου) σε νομικές διαδικασίες με τις οποίες καθορίζονται οι εν λόγω σχέσεις ή από το εφαρμοστέο δίκαιο στην περίπτωση όπου οι εν λόγω σχέσεις καθορίζονται εκ του νόμου.⁵⁴

152. Το άρθρο 22 του κανονισμού ορίζει τα ακόλουθα:

«Η αναγνώριση και η εκτέλεση αποφάσεως διατροφής δυνάμει του παρόντος κανονισμού δεν συνεπάγονται επ' ουδενί την αναγνώριση της οικογενειακής σχέσης ή της σχέσης συγγένειας, γάμου ή αγχιστείας στην οποία βασίζεται η υποχρέωση διατροφής που αποτελεί το αντικείμενο της απόφασης».

153. Η σύμβαση δεν περιέχει άρθρο αντίστοιχο του άρθρου 22 του κανονισμού, ωστόσο δεν υπάρχουν ενδείξεις στη σύμβαση για αντίθετη προσέγγιση. Εντούτοις, το άρθρο 2 παράγραφος 4 της σύμβασης ορίζει ότι οι διατάξεις της σύμβασης εφαρμόζονται σε παιδιά, «ανεξάρτητα από την οικογενειακή κατάσταση των γονέων».

154. Ωστόσο, τόσο η σύμβαση όσο και ο κανονισμός προβλέπουν τη δυνατότητα υποβολής αιτήσεων για έκδοση απόφασης διατροφής, οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν την αναγνώριση της σχέσης συγγένειας (άρθρο 10 στοιχείο γ) της σύμβασης και άρθρο 56 στοιχείο γ) του κανονισμού) και επιβάλλουν υποχρεώσεις στις κεντρικές αρχές για την παροχή συνδρομής στην απόδειξη της σχέσης συγγένειας, όπου απαιτείται (άρθρο 6 στοιχείο η) της σύμβασης και άρθρο 51 στοιχείο η) του κανονισμού (βλέπε ανωτέρω, κεφάλαιο 1, ενότητες I.B. και III.B)).

Β. Λοιπές διεθνείς πράξεις ή συμφωνίες σχετικά με τη διατροφή

155. Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να γνωρίζουν ότι, σε περίπτωση που δεν εφαρμόζεται ούτε ο κανονισμός ούτε η σύμβαση, ενδέχεται να εφαρμόζονται άλλες διεθνείς πράξεις ή συμφωνίες σχετικά με τη διασυνοριακή ανάκτηση διατροφής. Για παράδειγμα, έχουν συναφθεί στο παρελθόν οι ακόλουθες διεθνείς πράξεις σχετικά με τη διασυνοριακή ανάκτηση διατροφής:

- η *σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών περί διεκδικήσεως διατροφής εις την αλλοδαπήν* (Νέα Υόρκη, 20 Ιουνίου 1956) (εφεξής «η σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών του 1956»)⁵⁵

⁵⁴ Ωστόσο, βλέπε την εισηγητική έκθεση σχετικά με το πρωτόκολλο, υποσημείωση 5, ανωτέρω, στη σ. 10, σχετικά με περιπτώσεις κατά τις οποίες ορισμένα κράτη μπορεί να επιλέγουν να εφαρμόζουν το πρωτόκολλο όσον αφορά το ζήτημα της ύπαρξης οικογενειακών σχέσεων που προκύπτει σε προδικαστικό στάδιο κατά τη διάρκεια νομικών διαδικασιών που έχουν ως κύριο αντικείμενο την εξέταση αξίωσης διατροφής.

⁵⁵ [...] [όνομα κράτους] [είναι] [δεν είναι] συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών του 1956.

- η σύμβαση της Χάγης της 2ας Οκτωβρίου 1973 για την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων που αφορούν υποχρεώσεις διατροφής (εφεξής «η σύμβαση του 1973»)⁵⁶
- η σύμβαση της Χάγης της 15ης Απριλίου 1958 για την αναγνώριση και την εκτέλεση των αποφάσεων που αφορούν υποχρεώσεις διατροφής παιδιών (εφεξής «η σύμβαση του 1958»)⁵⁷

156. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να συμβουλευούνται τη βάση δεδομένων με τις συνθήκες των Ηνωμένων Εθνών (η οποία είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση < <http://treaties.un.org> >) για πληροφορίες σχετικά με τα συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών του 1956, καθώς και τον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης για πληροφορίες σχετικά τις συμβάσεις του 1973 και του 1958 (< www.hcch.net >, στην ενότητα «Conventions» (Συμβάσεις), και συγκεκριμένα τις συμβάσεις αριθ. 23 και αριθ. 9 αντίστοιχα). Ο κατάλογος των υπηρεσιών διαβίβασης και παραλαβής που ορίζονται από τα συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών του 1956 διατίθεται πλέον ενημερωμένος μόνο στον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης στη διεύθυνση < www.hcch.net >, στην ενότητα «Conventions» (Συμβάσεις), σύμβαση αριθ. 38 και στη συνέχεια σύμβαση της Νέας Υόρκης του 1956.

157. Τα κράτη μπορεί να έχουν συνάψει επίσης άλλες διεθνείς, περιφερειακές ή διμερείς συνθήκες σχετικά με τη διεθνή ανάκτηση διατροφής και, προκειμένου να εξακριβώνεται η ύπαρξη τέτοιων συμφωνιών, θα πρέπει να ζητείται η γνώμη των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για θέματα διατροφής.

II. Πεδίο εφαρμογής της σύμβασης του 2007

A. Επισκόπηση: Ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής της σύμβασης

158. Η κατανόηση του ουσιαστικού ή καθ' ύλην πεδίου εφαρμογής της σύμβασης είναι ιδιαίτερα σημαντική για τον προσδιορισμό του βαθμού εφαρμογής της σύμβασης σε μια αίτηση ή ένα αίτημα διατροφής (αίτηση ή αίτημα αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης, εκτέλεσης, έκδοσης ή τροποποίησης). Η σύμβαση δεν αποσκοπεί στην κάλυψη κάθε είδους αίτησης ή αιτήματος διατροφής σε περιπτώσεις κατά τις οποίες τα μέρη κατοικούν σε διαφορετικά κράτη ούτε όλες οι διατάξεις της σύμβασης εφαρμόζονται αυτομάτως σε κάθε αίτηση ή αίτημα που υποβάλλεται βάσει της σύμβασης.

159. Σε αντίθεση με τον κανονισμό, η σύμβαση παρέχει στα συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης τη δυνατότητα να επεκτείνουν ή να περιορίζουν τις βασικές διατάξεις για το πεδίο εφαρμογής μέσω δήλωσης ή επιφύλαξης (άρθρο 2 παράγραφοι 2 και 3 της σύμβασης).

160. Συνεπώς, το κατά πόσο τα κεφάλαια της σύμβασης που αφορούν τα καθήκοντα διοικητικής συνεργασίας και τις λειτουργίες της κεντρικής αρχής, συμπεριλαμβανομένης της παροχής νομικής συνδρομής, και τους κανόνες σχετικά με το περιεχόμενο και τη διαβίβαση των αιτήσεων εφαρμόζονται σε μια συγκεκριμένη περίπτωση αποτελεί μια σημαντική πρώτη παράμετρο. Τα εν λόγω καθήκοντα ορίζονται στα κεφάλαια II και III της σύμβασης.

161. Το άρθρο 2 αποτελεί το σημείο εκκίνησης για τον καθορισμό του ουσιαστικού πεδίου εφαρμογής της σύμβασης και του κατά πόσο τα κεφάλαια II και III εφαρμόζονται σε μια συγκεκριμένη αίτηση. Στο άρθρο 2 ορίζονται τα είδη των υποχρεώσεων διατροφής που καλύπτει η σύμβαση και ο βαθμός στον οποίο το πεδίο εφαρμογής μπορεί να επεκταθεί ή να περιοριστεί είτε με δήλωση είτε με επιφύλαξη συμβαλλόμενου κράτους.

⁵⁶ [...] [όνομα κράτους] [είναι] [δεν είναι] συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης του 1973.

⁵⁷ [...] [όνομα κράτους] [είναι] [δεν είναι] συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης του 1958.

162. Οι δηλώσεις και οι επιφυλάξεις που αναμένεται να υποβάλει και να εκφράσει, αντίστοιχα, η Ευρωπαϊκή Ένωση όταν καταστεί συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης εξετάζονται στην ενότητα II.Γ., κατωτέρω.

B. Βασικό ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής– υποχρεώσεις διατροφής

163. Κατά βάση, η σύμβαση καλύπτει τις υποχρεώσεις διατροφής παιδιών και συζύγων όπως περιγράφεται κατωτέρω.

1. Διατροφή παιδιών

164. Ο τομέας στον οποίο η σύμβαση βρίσκει την ευρύτερη εφαρμογή της είναι η διατροφή παιδιών. Σε πρώτο στάδιο, όλα τα κεφάλαια της σύμβασης εφαρμόζονται σε όλες τις υποχρεώσεις **διατροφής** για παιδιά, υπό την προϋπόθεση ότι:

- η υποχρέωση διατροφής προκύπτει από σχέση γονέα-παιδιού·
- το παιδί είναι ηλικίας κάτω των 21 ετών.

Η **διατροφή** περιλαμβάνει τη διατροφή που παρέχεται σε παιδιά, σε σύζυγο ή σύντροφο, καθώς και τα έξοδα που σχετίζονται με τη φροντίδα των παιδιών ή του/της συζύγου ή συντρόφου. Σύμφωνα με τη σύμβαση, ένα κράτος δύναται να επεκτείνει τη διατροφή ώστε να καλύπτει επίσης τη διατροφή που απορρέει από άλλες μορφές οικογενειακών σχέσεων.

165. Τα συμβαλλόμενα κράτη μπορούν είτε να επεκτείνουν είτε να περιορίσουν αυτό το αρχικό πεδίο εφαρμογής μέσω της χρήσης δηλώσεων ή επιφυλάξεων, όπως αναφέρεται στη ενότητα 3 κατωτέρω.

2. Συζυγική διατροφή

166. Όσον αφορά τη συζυγική διατροφή, η εφαρμογή της σύμβασης δεν είναι τόσο ευρεία όσο για τη διατροφή παιδιών.

167. Ολόκληρη η σύμβαση, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων των κεφαλαίων II και III, εφαρμόζεται πάντοτε στις αιτήσεις αναγνώρισης, αναγνώρισης και εκτέλεσης ή εκτέλεσης, εάν η αξίωση για συζυγική διατροφή προβάλλεται σε συνδυασμό ή στο πλαίσιο αξίωσης για διατροφή παιδιών υπό τις περιστάσεις που περιγράφονται ανωτέρω.⁵⁸ Κατά συνέπεια, με τις αιτήσεις αυτές ασχολούνται οι κεντρικές αρχές και των δύο κρατών και εφαρμόζονται όλες οι διατάξεις της σύμβασης σχετικά με τις κεντρικές αρχές, όπως οι υποχρεώσεις παροχής ενημερώσεων και διαβίβασης αποφάσεων στην αρμόδια αρχή εντός του κράτους.

168. Ωστόσο, εάν η αίτηση αφορά μόνο συζυγική διατροφή, οι διατάξεις των κεφαλαίων II και III δεν εφαρμόζονται στην αίτηση, εκτός εάν το κράτος έχει επεκτείνει μέσω δήλωσης την εφαρμογή ολόκληρης της σύμβασης προκειμένου να καλύπτει τη συζυγική διατροφή. Αυτό σημαίνει ότι το αίτημα ή η αίτηση δεν διαβιβάζεται μέσω της κεντρικής αρχής, αλλά αποστέλλεται απευθείας στην αρμόδια αρχή του άλλου κράτους. Πρόκειται για τα λεγόμενα απευθείας αιτήματα που υποβάλλονται σε μια αρμόδια αρχή (βλέπε ανωτέρω, κεφάλαιο 1, ενότητα III.Γ.). Λόγω του ότι οι κεντρικές αρχές δεν εμπλέκονται, οι διατάξεις της σύμβασης που αφορούν τις δραστηριότητές τους δεν εφαρμόζονται· ωστόσο υπάρχουν άλλες διατάξεις που εφαρμόζονται στα απευθείας αιτήματα σε αρμόδιες αρχές. Όλα τα άρθρα της σύμβασης, εξαιρουμένων εκείνων που προβλέπονται στα κεφάλαια II και III, εφαρμόζονται πάντοτε στις αποφάσεις που αφορούν μόνο συζυγική διατροφή.

169. Όπως αναφέρεται στην επόμενη ενότητα, ένα συμβαλλόμενο κράτος μπορεί να επεκτείνει τη συμμετοχή της κεντρικής αρχής του σε όλες τις υποθέσεις που αφορούν συζυγική διατροφή.

⁵⁸ Στη σύμβαση χρησιμοποιείται η διατύπωση «υποβάλλεται με αξίωση» για διατροφή παιδιών. Αυτό δεν σημαίνει απαραίτητως ότι η αξίωση για συζυγική διατροφή πρέπει να περιλαμβάνεται στην ίδια απόφαση, ωστόσο πρέπει να συνδέεται ή να σχετίζεται με την αξίωση για διατροφή παιδιών. Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 47.

3. Επιφυλάξεις και δηλώσεις

170. Η δυνατότητα των συμβαλλόμενων κρατών να περιορίζουν ή να επεκτείνουν την εφαρμογή της σύμβασης προβλέπεται στο άρθρο 2.

α) Διατροφή παιδιών – ηλικία παιδιού

171. Ένα συμβαλλόμενο κράτος μπορεί να εκφράσει **επιφύλαξη** βάσει της σύμβασης, περιορίζοντας την εφαρμογή της σύμβασης στα παιδιά ηλικίας κάτω των 18 ετών. Ένα συμβαλλόμενο κράτος μπορεί επίσης να επεκτείνει την εφαρμογή της σύμβασης (ή οποιουδήποτε μέρους αυτής) στα παιδιά ηλικίας άνω των 21 ετών.

Επιφύλαξη είναι η επίσημη δήλωση συμβαλλόμενου κράτους, η οποία επιτρέπεται σε ορισμένες περιστάσεις βάσει της σύμβασης και στην οποία διευκρινίζεται ότι η εφαρμογή της σύμβασης στο εν λόγω κράτος περιορίζεται κατά κάποιο τρόπο. Η δυνατότητα έκφρασης επιφυλάξεων προβλέπεται στο άρθρο 62 της σύμβασης.

β) Συζυγική διατροφή

172. Ένα συμβαλλόμενο κράτος μπορεί να προβεί σε δήλωση για την επέκταση των κεφαλαίων II και III της σύμβασης σε ορισμένες ή όλες τις αιτήσεις που αφορούν συζυγική διατροφή. Ουσιαστικά, αυτό σημαίνει ότι τα καθήκοντα της κεντρικής αρχής, συμπεριλαμβανομένης της υποβολής αιτημάτων για συγκεκριμένα μέτρα ή της απάντησης σε τέτοια αιτήματα, και οι διατάξεις που αφορούν ορισμένες ή όλες τις αιτήσεις εφαρμόζονται σε όλες τις υποχρεώσεις και τα αιτήματα που αφορούν τη συζυγική διατροφή.

γ) Άλλες μορφές οικογενειακής διατροφής

173. Η σύμβαση παρέχει στα συμβαλλόμενα κράτη τη δυνατότητα να προβούν σε **δήλωση** για την επέκταση της εφαρμογής της σύμβασης (ή μέρους αυτής) σε άλλα είδη διατροφής που απορρέουν από οικογενειακή σχέση. Ως εκ τούτου, ένα συμβαλλόμενο κράτος μπορεί να επεκτείνει την εφαρμογή της σύμβασης σε διατροφή που απορρέει από σχέσεις συγγένειας εξ αγχιστείας ή άλλη οικογενειακή σχέση. Ένα συμβαλλόμενο κράτος μπορεί επίσης να επεκτείνει τη σύμβαση προκειμένου να καλύπτει τη διατροφή για ευάλωτα άτομα, όπως ορίζεται στη σύμβαση.

Με τον όρο **δήλωση** νοείται επίσημη δήλωση στην οποία προβαίνει συμβαλλόμενο κράτος σχετικά με ορισμένα άρθρα ή απαιτήσεις βάσει της σύμβασης. Η δυνατότητα υποβολής δηλώσεων προβλέπεται στο άρθρο 63 της σύμβασης.

δ) Ρυθμίσεις διατροφής

174. Ένα συμβαλλόμενο κράτος μπορεί να εκφράσει επιφύλαξη βάσει της σύμβασης, δηλώνοντας ότι δεν αναγνωρίζει ούτε εκτελεί **ρυθμίσεις διατροφής**. Εάν εκφραστεί αυτή η επιφύλαξη, μόνον οι αποφάσεις διατροφής, όπως ορίζονται βάσει της σύμβασης, μπορούν να αναγνωρίζονται και να εκτελούνται στο συγκεκριμένο κράτος. Ένα κράτος μπορεί επίσης να δηλώσει ότι οι αιτήσεις αναγνώρισης και εκτέλεσης ρυθμίσεων διατροφής υποβάλλονται μόνο μέσω της κεντρικής αρχής του. Βλέπε άρθρο 19 παράγραφος 4 και άρθρο 30 παράγραφος 7 της σύμβασης.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 της σύμβασης, η **ρύθμιση διατροφής** ορίζεται ως γραπτή συμφωνία σχετικά με την πληρωμή της διατροφής, η οποία είτε έχει καταρτιστεί επίσημα ή έχει καταχωριστεί ως αυθεντική επίσημη πράξη από αρμόδια αρχή είτε έχει επικυρωθεί ή έχει συναφθεί, καταχωριστεί ή κατατεθεί σε αρμόδια αρχή, και μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αναθεώρησης και τροποποίησης από αρμόδια αρχή.

4. Αποτέλεσμα των επιφυλάξεων για περιορισμό της εφαρμογής της σύμβασης

175. Όπως προαναφέρθηκε, ένα συμβαλλόμενο κράτος μπορεί να εκφράσει επιφύλαξη βάσει της σύμβασης για τον περιορισμό της εφαρμογής της σύμβασης. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2, ένα συμβαλλόμενο κράτος μπορεί να περιορίσει την εφαρμογή

της σύμβασης στη διατροφή για παιδιά ηλικίας κάτω των 18 ετών. Αυτό συνεπάγεται ότι, στο εν λόγω κράτος, η σύμβαση δεν καλύπτει τις αιτήσεις που αφορούν διατροφή για παιδιά ηλικίας 18 ετών και άνω.

176. Εάν ένα συμβαλλόμενο κράτος έχει εκφράσει επιφύλαξη με την οποία περιορίζεται η δυνατότητα εφαρμογής της σύμβασης σε αυτό το κράτος στα άτομα ηλικίας κάτω των 18 ετών, δεν μπορεί να ζητεί από άλλα κράτη να εξετάζουν αιτήσεις για παιδιά ηλικίας 18 ετών και άνω (άρθρο 2 παράγραφος 2 και άρθρο 62 παράγραφος 4).

177. Πληροφορίες σχετικά με το αν έχουν εκφραστεί επιφυλάξεις από συμβαλλόμενο κράτος για τον περιορισμό της εφαρμογής της σύμβασης διατίθενται στον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης στη διεύθυνση < www.hcch.net >, στην ενότητα «Child Support / Maintenance Section» (Διατροφή παιδιών).

5. Αποτέλεσμα των δηλώσεων για επέκταση της εφαρμογής της σύμβασης

178. Σημαντικό είναι το γεγονός ότι, για να εφαρμόζεται η σύμβαση και στα δύο κράτη ως προς το διευρυμένο πεδίο εφαρμογής, οι επεκτάσεις της εφαρμογής της πρέπει να «συμπίπτουν» τόσο στο ερωτώμενο κράτος όσο και στο αιτούν κράτος. Αυτό δεν σημαίνει ότι η επέκταση στο σύνολό της πρέπει να είναι η ίδια και στα δύο κράτη, αλλά ότι μόνο μέρος αυτής πρέπει να είναι το ίδιο.

179. Για παράδειγμα, εάν το συμβαλλόμενο κράτος Α (το αιτούν κράτος) έχει επεκτείνει την εφαρμογή όλων των άρθρων της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένων των κεφαλαίων II και III, ώστε να καλύπτουν υποθέσεις που αφορούν διατροφή ευάλωτων ατόμων, αυτό δεν συνεπάγεται ότι το συμβαλλόμενο κράτος Β (το ερωτώμενο κράτος) υποχρεούται να αποδεχθεί αίτηση για την έκδοση απόφασης διατροφής για ευάλωτο άτομο, εκτός εάν η **δήλωση** της χώρας Β επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής της σύμβασης στη διατροφή για ευάλωτα άτομα και έχει επεκτείνει την εφαρμογή των κεφαλαίων II και III στις αιτήσεις έκδοσης αποφάσεων διατροφής για ευάλωτα άτομα. Σε αυτό το παράδειγμα, οι δηλώσεις της χώρας Α και της χώρας Β δεν είναι μεν ταυτόσημες, αλλά συμπίπτουν όσον αφορά τις αιτήσεις έκδοσης διατροφής για ευάλωτα άτομα, διότι και τα δύο κράτη έχουν επεκτείνει την εφαρμογή της σύμβασης σε αιτήσεις έκδοσης.

Με τον όρο **δήλωση** νοείται επίσημη δήλωση στην οποία προβαίνει συμβαλλόμενο κράτος σχετικά με ορισμένα άρθρα ή απαιτήσεις βάσει της σύμβασης.

180. Πληροφορίες σχετικά με το αν έχουν υποβληθεί από συμβαλλόμενο κράτος δηλώσεις για την επέκταση της εφαρμογής της σύμβασης διατίθενται στον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης στη διεύθυνση < www.hcch.net >, στην ενότητα «Child Support / Maintenance Section» (Διατροφή παιδιών).

6. Παραδείγματα

Παράδειγμα 1

181. Η Κ κατοικεί στη χώρα Α. Υπέρ αυτής έχει εκδοθεί απόφαση διατροφής στη χώρα Α, βάσει της οποίας ο Λ υποχρεούται να καταβάλλει διατροφή για δύο παιδιά, ηλικίας 10 και 12 ετών αντίστοιχα, καθώς και συζυγική διατροφή. Ο Λ είναι ο πατέρας των παιδιών και ζει στη χώρα Β. Η Κ επιθυμεί την αναγνώριση και την εκτέλεση της απόφασης διατροφής στη χώρα Β. Και οι δύο χώρες Α και Β είναι συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης.

Εφαρμόζεται η σύμβαση;

182. Η σύμβαση εφαρμόζεται σε αυτή την υπόθεση. Τα παιδιά είναι ηλικίας κάτω των 21 ετών και η υπόθεση αφορά διατροφή παιδιών που απορρέει από σχέση γονέα-παιδιού. Δεδομένου ότι το αίτημα αναγνώρισης και εκτέλεσης της απόφασης για τη συζυγική διατροφή περιλαμβάνεται στην αξίωση για διατροφή παιδιών, όλες οι διατάξεις της σύμβασης εφαρμόζονται και σε αυτό το αίτημα.

Παράδειγμα 2

183. Η Μ κατοικεί στη χώρα Α και έχει εκδοθεί υπέρ της απόφαση διατροφής στη χώρα Α, η οποία προβλέπει την καταβολή διατροφής για παιδί ηλικίας 20 ετών. Η Μ επιθυμεί την εκτέλεση της απόφασης διατροφής εις βάρος του πατέρα του παιδιού, ο οποίος κατοικεί επί του παρόντος στη χώρα Β. Τόσο η χώρα Α όσο και η χώρα Β είναι συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης.

Εφαρμόζεται η σύμβαση;

184. Δεδομένου ότι η υπόθεση αφορά διατροφή παιδιού η οποία προκύπτει από σχέση γονέα-παιδιού, η σύμβαση εφαρμόζεται, εκτός εάν η χώρα Α ή η χώρα Β έχει εκφράσει επιφύλαξη με την οποία περιορίζεται η εφαρμογή της σύμβασης στις υποθέσεις στις οποίες το παιδί είναι ηλικίας κάτω των 18 ετών. Εάν η εν λόγω επιφύλαξη έχει εκφραστεί είτε από τη χώρα Α είτε από τη χώρα Β, η σύμβαση δεν εφαρμόζεται σε αυτή την περίπτωση.

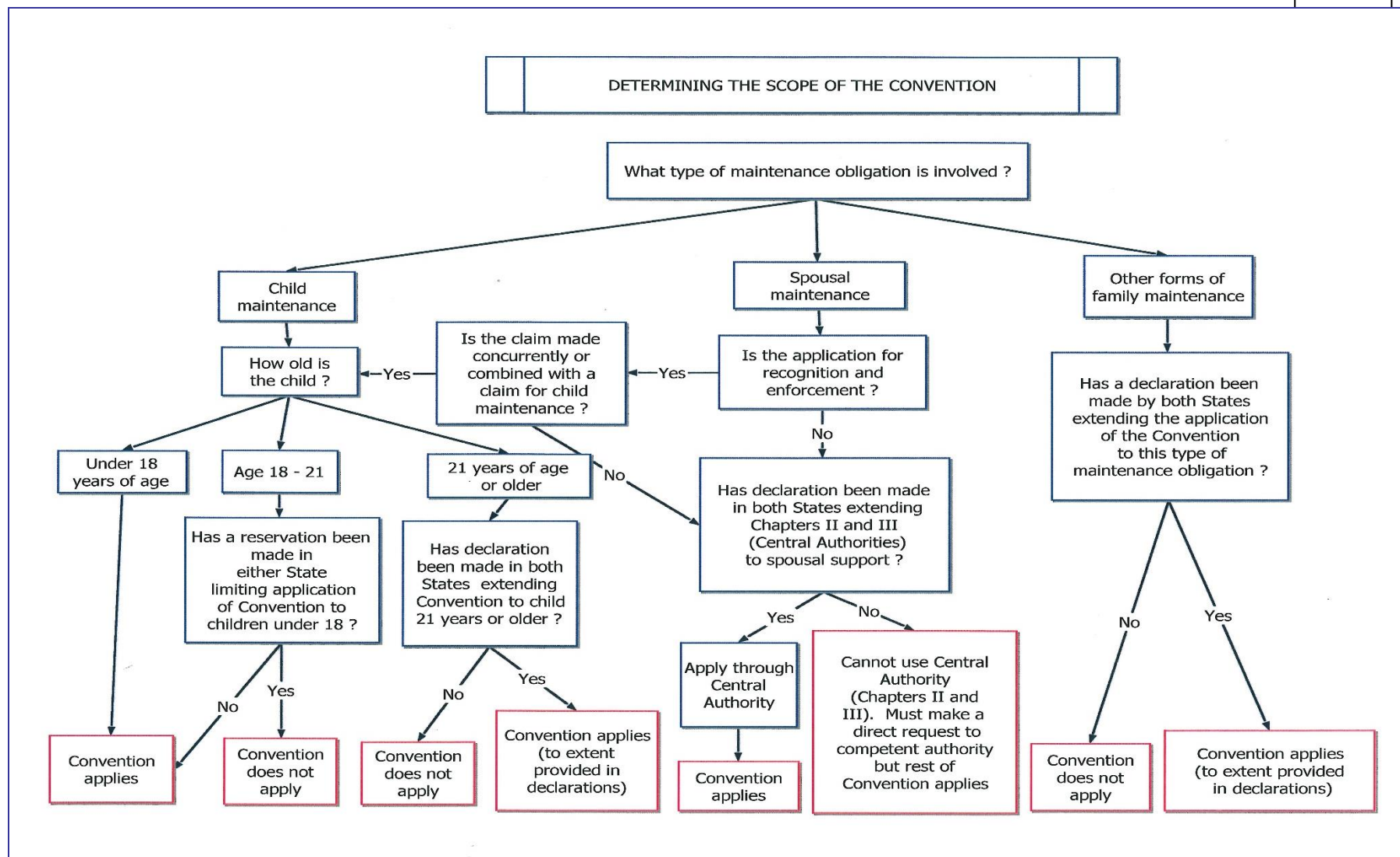
Παράδειγμα 3

185. Η Ν κατοικεί στη χώρα Α και ζητεί την έκδοση απόφασης διατροφής για το παιδί της, ηλικίας 6 μηνών, καθώς και συζυγικής διατροφής για την ίδια. Ο πατέρας του παιδιού, ο πρώην σύζυγός της, ζει στη χώρα Β. Τόσο η χώρα Α όσο και η χώρα Β είναι συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης.

Εφαρμόζεται η σύμβαση;

186. Η σύμβαση εφαρμόζεται στην αίτηση έκδοσης απόφασης για διατροφή παιδιού. Ωστόσο, η Ν δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει τις υπηρεσίες της κεντρικής αρχής ούτε τις διατάξεις σχετικά με τις αιτήσεις έκδοσης απόφασης για συζυγική διατροφή βάσει της σύμβασης, εκτός εάν τόσο η χώρα Α όσο και η χώρα Β έχουν επεκτείνει την εφαρμογή των κεφαλαίων II και III της σύμβασης στις υποχρεώσεις συζυγικής διατροφής ή, πιο συγκεκριμένα, στην έκδοση απόφασης για υποχρεώσεις συζυγικής διατροφής.

187. Στο διάγραμμα της επόμενης σελίδας (σχήμα 2) παρουσιάζεται ο τρόπος εφαρμογής των διατάξεων που αφορούν το πεδίο εφαρμογής της σύμβασης ώστε να καθορίζεται κατά πόσον εφαρμόζεται η σύμβαση, ή οποιοδήποτε μέρος αυτής, σε μια συγκεκριμένη υποχρέωση διατροφής.

Σχήμα 2: Καθορισμός του κατά πόσο μια αίτηση εμπίπτει στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής της σύμβασης

Γ. Δηλώσεις και επιφυλάξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά το ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής της σύμβασης

188. Σύμφωνα με το άρθρο 59 της σύμβασης, μια περιφερειακή οργάνωση οικονομικής ολοκλήρωσης, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση, μπορεί να προσχωρήσει στη σύμβαση. Αναμένεται ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση θα προσχωρήσει στη σύμβαση το 2014 (η Ευρωπαϊκή Ένωση υπέγραψε τη σύμβαση στις 6 Απριλίου 2011).

189. Πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη σύμβαση διατίθενται στον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης στη διεύθυνση < www.hcch.net >, και ειδικότερα στην ενότητα «Conventions» (Συμβάσεις), σύμβαση αριθ. 38, ενότητα «Status table» (Πίνακας κατάστασης), ή στην ενότητα «Child Support / Maintenance Section» (Διατροφή παιδιών). Στη συνέχεια παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τις δηλώσεις και τις επιφυλάξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως προς τη σύμβαση, οι οποίες θα ισχύουν αφ' ης στιγμής η σύμβαση τεθεί σε εφαρμογή στην Ευρωπαϊκή Ένωση.⁵⁹

1. Διατροφή παιδιών – ηλικία παιδιού

190. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θα εκφράσει επιφύλαξη βάσει της σύμβασης για τον περιορισμό της εφαρμογής της σύμβασης σε παιδιά ηλικίας κάτω των 18 ετών ούτε για την επέκταση της εφαρμογής της σύμβασης στα παιδιά ηλικίας άνω των 21 ετών (άρθρο 2 παράγραφος 2). Συνεπώς, θα ισχύει το βασικό πεδίο εφαρμογής της σύμβασης, το οποίο καλύπτει τη διατροφή για παιδιά ηλικίας έως 21 ετών.

2. Συζυγική διατροφή

191. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα προβεί σε δήλωση για την επέκταση των κεφαλαίων II και III της σύμβασης στις αιτήσεις που αφορούν συζυγική διατροφή (σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 3). Ουσιαστικά, αυτό σημαίνει ότι τα καθήκοντα της κεντρικής αρχής, συμπεριλαμβανομένης της υποβολής αιτημάτων για συγκεκριμένα μέτρα ή της απάντησης σε τέτοια αιτήματα, και οι διατάξεις που αφορούν τις αιτήσεις θα εφαρμόζονται σε όλες τις υποχρεώσεις και τα αιτήματα που αφορούν συζυγική διατροφή.

3. Άλλες μορφές οικογενειακής διατροφής

192. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα προβεί σε μονομερή δήλωση ότι θα εξετάσει, εντός ορισμένων ετών, το ενδεχόμενο επέκτασης της εφαρμογής της σύμβασης σε άλλες μορφές διατροφής που απορρέουν από οικογενειακή σχέση (άρθρο 2 παράγραφος 3). Κατά συνέπεια, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα μπορούσε μελλοντικά να επεκτείνει την εφαρμογή της σύμβασης στη διατροφή που απορρέει από σχέσεις συγγένειας εξ αγχιστείας ή άλλη οικογενειακή σχέση, ωστόσο δεν θα προβεί στην εν λόγω δήλωση κατά τον χρόνο έγκρισης της σύμβασης.

4. Ρυθμίσεις διατροφής

193. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θα εκφράσει επιφύλαξη βάσει της σύμβασης δηλώνοντας ότι δεν αναγνωρίζει ούτε εκτελεί ρυθμίσεις διατροφής (άρθρο 30 παράγραφος 8), ούτε θα προβεί σε δήλωση βάσει της σύμβασης, σύμφωνα με την οποία οι αιτήσεις αναγνώρισης και εκτέλεσης ρυθμίσεων διατροφής θα πρέπει να υποβάλλονται μόνο μέσω κεντρικών αρχών (άρθρο 30 παράγραφος 7).

⁵⁹ Βλέπε απόφαση αριθ. 2011/432/ΕΕ του Συμβουλίου, της 9ης Ιουνίου 2011, σχετικά με την έγκριση, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της σύμβασης της Χάγης, της 23ης Νοεμβρίου 2007, για την είσπραξη, σε διεθνές επίπεδο, απαιτήσεων διατροφής παιδιών και άλλων μορφών οικογενειακής διατροφής (δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα, ΕΕ L 192 της 22.7.2011, σ. 39-50).

Δ. Γεωγραφικό και χρονικό πεδίο εφαρμογής της σύμβασης

1. Γενικές διατάξεις και διατάξεις για την έναρξη ισχύος

194. Η σύμβαση εφαρμόζεται μόνο μεταξύ των κρατών που είναι συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης και αρχίζει να ισχύει κατά την πρώτη ημέρα του μήνα που έπεται της παρέλευσης τριών μηνών από την κατάθεση της επίσημης πράξης επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης της σύμβασης (άρθρο 60 παράγραφος 2 στοιχείο α)). Ένας πίνακας κατάστασης στον οποίο απαριθμούνται όλα τα συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης, μαζί με τις ημερομηνίες έναρξης ισχύος της σύμβασης σε κάθε κράτος, διατίθεται στον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης στη διεύθυνση < www.hcch.net >, και ειδικότερα στην ενότητα «Conventions» (Συμβάσεις), σύμβαση αριθ. 38, ή στην ενότητα «Child Support / Maintenance Section» (Διατροφή παιδιών).

2. Μεταβατικές διατάξεις και συντονισμός με άλλες πράξεις

195. Σημαντικό είναι το γεγονός ότι, σύμφωνα με το άρθρο 56 παράγραφος 3 της σύμβασης, μια απόφαση ή ρύθμιση διατροφής όσον αφορά τις πληρωμές ποσών διατροφής παιδιών, οι οποίες κατέστησαν απαιτητές πριν από την έναρξη ισχύος της σύμβασης μεταξύ δύο συμβαλλόμενων κρατών, πρέπει να εκτελείται εάν αφορά υποχρεώσεις διατροφής οι οποίες προκύπτουν από σχέση γονέα-παιδιού έναντι ενός ατόμου κάτω των 21 ετών. Τα συμβαλλόμενα κράτη δεν δεσμεύονται, ωστόσο, να εκτελούν άλλα είδη υποχρεώσεων διατροφής για τα οποία οι πληρωμές έχουν καταστεί απαιτητές πριν από την έναρξη ισχύος της σύμβασης (ωστόσο μπορούν να το πράττουν,⁶⁰ για παράδειγμα βάσει του εθνικού τους δικαίου ή άλλων πράξεων ή συμφωνιών).

196. Το άρθρο 56 παράγραφος 1 της σύμβασης προβλέπει ότι η σύμβαση εφαρμόζεται στις αιτήσεις που έχουν παραληφθεί από κεντρικές αρχές (συμπεριλαμβανομένων των αιτημάτων για συγκεκριμένα μέτρα βάσει του άρθρου 7), καθώς και στα απευθείας αιτήματα για αναγνώριση και εκτέλεση που έχουν παραληφθεί από τις αρμόδιες αρχές του κράτους προς το οποίο απευθύνονται, αφού έχει τεθεί σε ισχύ η σύμβαση μεταξύ του αιτούντος κράτους και του ερωτώμενου κράτους.

197. Τα άρθρα 48 και 49 της σύμβασης προβλέπουν συντονισμό μεταξύ προηγούμενων διεθνών πράξεων που αφορούν τη διασυννοιακή ανάκτηση διατροφής. Η σύμβαση αντικαθιστά τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών του 1956, τη σύμβαση του 1973 και τη σύμβαση του 1958, στον βαθμό που το πεδίο εφαρμογής τους, μεταξύ των συμβαλλόμενων κρατών, συμπίπτει με το πεδίο εφαρμογής της σύμβασης. Ωστόσο, το άρθρο 56 παράγραφος 2 της σύμβασης προβλέπει μια εξαίρεση σε αυτόν τον βασικό κανόνα. Πιο συγκεκριμένα, εάν μια απόφαση που εκδόθηκε στο κράτος προέλευσης πριν από την έναρξη ισχύος της σύμβασης δεν μπορεί να αναγνωριστεί ή να εκτελεστεί βάσει της σύμβασης, αλλά θα είχε αναγνωριστεί ή εκτελεστεί είτε βάσει της σύμβασης του 1973 είτε βάσει της σύμβασης του 1958, στην εν λόγω υπόθεση θα εφαρμοστεί μία από αυτές τις συμβάσεις (υπό τον όρο ότι αμφότερα τα κράτη είναι συμβαλλόμενα μέρη της αντίστοιχης σύμβασης και η σύμβαση ήταν σε ισχύ κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης).

198. Η σύμβαση δεν έχει επιπτώσεις σε άλλες διεθνείς επίσημες πράξεις που έχουν συναφθεί κατά το παρελθόν και οι οποίες περιέχουν διατάξεις για ζητήματα που διέπονται από τη σύμβαση (άρθρο 51 παράγραφος 1), δεν έχει επιπτώσεις στην εφαρμογή των επίσημων πράξεων μιας περιφερειακής οργάνωσης οικονομικής ολοκλήρωσης όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση (άρθρο 51 παράγραφος 4), επιτρέπει στα συμβαλλόμενα κράτη να συνάπτουν συμφωνίες για ζητήματα που διέπονται από τη σύμβαση με σκοπό τη βελτίωση της εφαρμογής της (άρθρο 51 παράγραφος 2) και δεν εμποδίζει την εφαρμογή μιας

⁶⁰ Η αναγνώριση απόφασης που υπερβαίνει το πεδίο εφαρμογής, υπό τη στενή έννοια του όρου, της υποχρέωσης βάσει της σύμβασης μπορεί να αποτελεί αποτελεσματική λύση σε ορισμένες περιπτώσεις, για παράδειγμα όταν μια αλλοδαπή απόφαση διατροφής, σε περίπτωση μη αναγνώρισής της, πρέπει να παραπεμφθεί σε εθνικό δικαστήριο με σκοπό την έκδοση νέας απόφασης.

συμφωνίας, μιας ρύθμισης, μιας διεθνούς επίσημης πράξης ή μιας ρύθμισης αμοιβαιότητας η οποία ισχύει και προβλέπει αποτελεσματικότερες, ευρύτερες ή ευνοϊκότερες διατάξεις από εκείνες της σύμβασης (σύμφωνα με το άρθρο 52).

III. Πεδίο εφαρμογής του κανονισμού του 2009

A. Ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού

199. Ο κανονισμός εφαρμόζεται σε όλες τις υποχρεώσεις διατροφής που απορρέουν από οικογενειακές σχέσεις ή σχέσεις συγγένειας, γάμου ή αγχιστείας (άρθρο 1). Στην αιτιολογική σκέψη 11 του κανονισμού επισημαίνεται ότι, για τους σκοπούς του κανονισμού, η έννοια της «υποχρέωσης διατροφής» θα πρέπει να ερμηνεύεται αυτόνομα.⁶¹ Δεδομένου ότι οι όροι «υποχρέωση διατροφής» και «οικογενειακή σχέση» δεν ορίζονται στον κανονισμό, η τελική αρμοδιότητα για την ερμηνεία τους ανήκει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

200. Επίσης, στην αιτιολογική σκέψη 21 του κανονισμού διευκρινίζεται ότι οι διατάξεις του κανονισμού δεν καθορίζουν το δίκαιο που εφαρμόζεται στις οικογενειακές σχέσεις στις οποίες βασίζονται οι υποχρεώσεις διατροφής. Ο καθορισμός των οικογενειακών σχέσεων εξακολουθεί να διέπεται από το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των κανόνων τους περί ιδιωτικού διεθνούς δικαίου⁶² (βλέπε επίσης μέρος 1, ενότητα I.A, ανωτέρω).

201. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού καλύπτει, μεταξύ άλλων, τους «δικαστικούς συμβιβασμούς και τα δημόσια έγγραφα», τα οποία αντιμετωπίζονται ως αποφάσεις για τους σκοπούς της αναγνώρισης και της εκτέλεσης (βλέπε άρθρο 48).

202. Όσον αφορά το ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού, δεν επιτρέπεται η έκφραση επιφύλαξης ούτε η υποβολή δήλωσης από τα κράτη μέλη.

B. Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού

203. Ο κανονισμός ισχύει άμεσα στα συμμετέχοντα κράτη μέλη. Στον κανονισμό συμμετέχουν όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.⁶³ Ωστόσο, η Δανία συμμετέχει στον κανονισμό μόνο στον βαθμό που οι διατάξεις του τροποποιούν τον κανονισμό Βρυξέλλες I. Αυτό σημαίνει ότι οι διατάξεις του κανονισμού θα εφαρμόζονται στις σχέσεις μεταξύ άλλων κρατών μελών και της Δανίας, εξαιρουμένων των διατάξεων των κεφαλαίων III (Εφαρμοστέο δίκαιο) και VII (Συνεργασία μεταξύ κεντρικών αρχών).⁶⁴

204. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι όσον αφορά το καθεστώς εφαρμοστέου δικαίου βάσει του κανονισμού (κεφάλαιο III), το Ηνωμένο Βασίλειο, όπως και η Δανία, δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 (για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πρωτόκολλο, βλέπε κεφάλαιο 5). Συνεπώς, οι αποφάσεις που εκδίδονται στις συγκεκριμένες δύο χώρες θα αντιμετωπίζονται διαφορετικά για τους σκοπούς της αναγνώρισης και της εκτέλεσης (βλέπε κεφάλαιο 8).

⁶¹ Ωστόσο, δεδομένου ότι ο κανονισμός τροποποιεί τον κανονισμό Βρυξέλλες I, αντικαθιστώντας τις διατάξεις του εν λόγω κανονισμού που εφαρμόζονται σε ζητήματα σχετικά με υποχρεώσεις διατροφής, θα πρέπει πιθανότατα να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη νομολογία η οποία προσδιορίζει την ουσιαστική έννοια της «υποχρέωσης διατροφής» βάσει του κανονισμού Βρυξέλλες I. Για παράδειγμα, βλέπε απόφαση του ΔΕΕ της 27ης Φεβρουαρίου 1997 στην υπόθεση C-220/95, *Van den Boogaard κατά Laumen*, Συλλογή I-01147.

⁶² Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

⁶³ Το Ηνωμένο Βασίλειο δεν συμμετείχε στην έκδοση του κανονισμού, ωστόσο εξέφρασε μετέπειτα την πρόθεσή του να αποδεχθεί τον κανονισμό, με επιστολή της 15ης Ιανουαρίου 2009 προς το Συμβούλιο και την Επιτροπή. Η Επιτροπή αποδέχθηκε τη συμμετοχή του Ηνωμένου Βασιλείου στον κανονισμό στις 8 Ιουνίου 2009 (βλέπε ΕΕ L 149/73 της 12.6.2009). Με επιστολή της 14ης Ιανουαρίου 2009, η Δανία κοινοποίησε στην Επιτροπή την απόφασή της να εφαρμόσει τον κανονισμό κατά τρόπο περιορισμένο (βλέπε ΕΕ L 149/80 της 12.6.2009).

⁶⁴ Ό.π. Επιπλέον, οι διατάξεις του άρθρου 2 και του κεφαλαίου IX του κανονισμού θα εφαρμόζονται στη Δανία μόνο στον βαθμό που αφορούν ζητήματα δικαιοδοσίας, αναγνώρισης, εκτελεσιτότητας και εκτέλεσης αποφάσεων, καθώς και πρόσβασης στη δικαιοσύνη.

205. Θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη ότι οι κανόνες δικαιοδοσίας του κεφαλαίου II (εφαρμοστέοι σε όλα τα κράτη μέλη) και οι κανόνες του πρωτοκόλλου για το εφαρμοστέο δίκαιο που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο III (εφαρμοστέοι σε όλα τα κράτη μέλη εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου και της Δανίας) έχουν ισχύ έναντι πάντων (*erga omnes*) και, συνεπώς, οι αρμόδιες αρχές θα εφαρμόζουν καθολικά τους εν λόγω κανόνες σε όλες τις διεθνείς υποθέσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού και όχι μόνο στις υποθέσεις που συνδέονται με ή προέρχονται από άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Γ. Χρονικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού

1. Διατάξεις για την έναρξη ισχύος και μεταβατικές διατάξεις

206. Ο κανονισμός εφαρμόζεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση από τις 18 Ιουνίου 2011.⁶⁵

207. Στο άρθρο 75 παράγραφος 1 του κανονισμού διευκρινίζεται ότι ο κανονισμός εφαρμόζεται «μόνο σε διαδικασίες που έχουν κινηθεί, σε δικαστικούς συμβιβασμούς που έχουν εγκριθεί ή συναφθεί και σε δημόσια έγγραφα που έχουν συνταχθεί» μετά την ημερομηνία εφαρμογής του κανονισμού.

208. Ωστόσο, τα τμήματα 2 και 3 του κεφαλαίου IV του κανονισμού σχετικά με την αναγνώριση, την εκτελεστότητα και την εκτέλεση αποφάσεων θα εφαρμόζονται στις αποφάσεις που εκδίδονται στα κράτη μέλη πριν από την ημερομηνία εφαρμογής του κανονισμού και των οποίων η αναγνώριση και η κήρυξη της εκτελεστότητας ζητούνται μετά την ημερομηνία εφαρμογής του κανονισμού, καθώς και στις αποφάσεις που εκδίδονται από την ημερομηνία εφαρμογής του κανονισμού κατόπιν διαδικασίας που έχει κινηθεί πριν από αυτή την ημερομηνία. Οι εν λόγω αποφάσεις πρέπει να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού Βρυξέλλες I για τους σκοπούς της αναγνώρισης και της εκτέλεσης (άρθρο 75 παράγραφος 2).⁶⁶ Ο κανονισμός προβλέπει επίσης ότι ο κανονισμός Βρυξέλλες I εξακολουθεί να ισχύει για τις διαδικασίες αναγνώρισης και εκτέλεσης που βρίσκονται εν εξελίξει κατά την ημερομηνία εφαρμογής του κανονισμού. Οι εν λόγω μεταβατικές διατάξεις σχετικά με την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων εφαρμόζονται αναλόγως στους δικαστικούς συμβιβασμούς που έχουν εγκριθεί ή συναφθεί και στα δημόσια έγγραφα που έχουν συνταχθεί στα κράτη μέλη.

209. Όσον αφορά τις αποφάσεις που εκδίδονται σε άλλα κράτη μέλη όπου εφαρμόζεται ο κανονισμός Βρυξέλλες I, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την ημερομηνία έναρξης ισχύος του κανονισμού Βρυξέλλες I (1η Μαρτίου 2002) για τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που συμμετείχαν στον εν λόγω κανονισμό κατά τη συγκεκριμένη ημερομηνία (Αυστρία, Βέλγιο, Γερμανία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Φινλανδία, Γαλλία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Κάτω Χώρες, Πορτογαλία, Ισπανία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο). Σε ορισμένα άλλα κράτη, ο κανονισμός Βρυξέλλες I θα εφαρμοζόταν από την 1η Μαΐου 2004 (Τσεχική Δημοκρατία, Εσθονία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Μάλτα, Πολωνία, Σλοβακία και Σλοβενία) και από την 1η Ιανουαρίου 2007 (Ρουμανία και Βουλγαρία).

210. Ο κανονισμός προβλέπει ότι το κεφάλαιο VII αυτού σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ κεντρικών αρχών εφαρμόζεται στις αιτήσεις που παρελήφθησαν από την κεντρική αρχή, αρχής γενομένης από την ημερομηνία εφαρμογής του κανονισμού (άρθρο 75 παράγραφος 3).

⁶⁵ Ωστόσο, το άρθρο 2 παράγραφος 2, το άρθρο 47 παράγραφος 3, το άρθρο 71, το άρθρο 72 και το άρθρο 73, τα οποία αφορούν κυρίως απαιτήσεις σχετικά με τις πληροφορίες που πρέπει να παρέχουν τα κράτη μέλη δυνάμει του κανονισμού, εφαρμόζονται από τις 18 Σεπτεμβρίου 2010 (άρθρο 76).

⁶⁶ Βλέπε διορθωτικό στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής (ΕΕ L 131/26 της 18.5.2011) και διορθωτικό στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 4/2009, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής (ΕΕ L 8/19 της 12.1.2013).

2. Συντονισμός με άλλες νομικές πράξεις

211. Τα άρθρα 68 (Σχέσεις με άλλες κοινοτικές πράξεις) και 69 (Σχέση με τις ισχύουσες διεθνείς συμβάσεις και συμφωνίες) του κανονισμού αφορούν τον συντονισμό του κανονισμού με άλλες υπάρχουσες διεθνείς πράξεις.

212. Το άρθρο 68 παράγραφος 1 προβλέπει ότι ο κανονισμός τροποποιεί τον κανονισμό Βρυξέλλες I αντικαθιστώντας τις διατάξεις του εν λόγω κανονισμού που είναι εφαρμοστέες στον τομέα των υποχρεώσεων διατροφής, με την επιφύλαξη των μεταβατικών διατάξεων του άρθρου 75 παράγραφος 2 του κανονισμού (που περιγράφονται ακριβώς ανωτέρω, στην ενότητα III.Γ.1).

213. Το άρθρο 68 παράγραφοι 2 έως 4 ορίζει αντίστοιχα ότι ο κανονισμός: 1) αντικαθιστά, στον τομέα των υποχρεώσεων διατροφής, τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 805/2004 (κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 805/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για τη θέσπιση ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου για μη αμφισβητούμενες αξιώσεις), εκτός όσον αφορά τους ευρωπαϊκούς εκτελεστούς τίτλους για υποχρεώσεις διατροφής που έχει εκδώσει κράτος μέλος το οποίο δεν δεσμεύεται από το Πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 (βλέπε επίσης κεφάλαιο 8)· 2) δεν θίγει την εφαρμογή της οδηγίας 2003/8/ΕΚ (οδηγία 2002/8/ΕΚ του Συμβουλίου της 27ης Ιανουαρίου 2003 για βελτίωση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη επί διασυνοριακών διαφορών μέσω της θέσπισης στοιχειωδών κοινών κανόνων σχετικά με το ευεργέτημα πενίας στις διαφορές αυτές), με την επιφύλαξη του κεφαλαίου V του κανονισμού σχετικά με την πρόσβαση στη δικαιοσύνη (βλέπε μέρος II του παρόντος κεφαλαίου, ενότητα VII, κατωτέρω)· και 3) δεν θίγει την εφαρμογή της οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (βλέπε μέρος II του παρόντος κεφαλαίου, ενότητα VI, κατωτέρω).

214. Το άρθρο 69 παράγραφος 1 προβλέπει ότι ο κανονισμός δεν θίγει την εφαρμογή διμερών και πολυμερών συμβάσεων ή συμφωνιών των οποίων ένα ή περισσότερα κράτη μέλη είναι μέρη κατά τον χρόνο έκδοσης του κανονισμού (με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών δυνάμει του άρθρου 307 της Συνθήκης ΕΚ σχετικά με την προτεραιότητα προϋπαρχουσών συμβάσεων των κρατών μελών της ΕΚ με τρίτες χώρες). Το άρθρο 69 παράγραφος 2 ορίζει ότι ο κανονισμός υπερισχύει, μεταξύ των κρατών μελών, των πράξεων που αφορούν τα ρυθμιζόμενα από τον παρόντα κανονισμό θέματα και στις οποίες τα κράτη μέλη είναι μέρη.

215. Τέλος, στο άρθρο 69 παράγραφος 3 προβλέπεται εξαίρεση από το άρθρο 69 παράγραφος 2 και διευκρινίζεται ότι ο κανονισμός δεν εμποδίζει την εφαρμογή της σύμβασης της 23ης Μαρτίου 1962 μεταξύ της Σουηδίας, της Δανίας, της Φινλανδίας, της Ισλανδίας και της Νορβηγίας για την είσπραξη αξιώσεων διατροφής από τα κράτη μέλη που είναι μέρη της, δεδομένου ότι η εν λόγω σύμβαση προβλέπει ευνοϊκότερες προϋποθέσεις για τη διασυνοριακή είσπραξη αξιώσεων διατροφής. Ωστόσο, τα δικαιώματα του εναγομένου που προβλέπονται στον κανονισμό (άρθρα 19 και 21) πρέπει να γίνονται σεβαστά κατά την εφαρμογή της εν λόγω σύμβασης.

IV. Άλλες παράμετροι που διέπουν τη δυνατότητα εφαρμογής της σύμβασης και του κανονισμού

216. Υπάρχουν διάφορες άλλες παράμετροι που μπορεί να λαμβάνονται υπόψη και να επηρεάζουν τον τρόπο εφαρμογής της σύμβασης ή του κανονισμού σε μια συγκεκριμένη περίπτωση. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι εξής:

- εάν τα μέρη κατοικούν σε συμβαλλόμενα κράτη· ή σε κράτη μέλη·
- εάν ο αιτών είναι υπόχρεος ή δικαιούχος·
- εάν έχει εκδοθεί απόφαση διατροφής υπέρ του αιτούντος·
- σε ποια χώρα εκδόθηκε η απόφαση·
- σε ποιον τόπο έχει τη συνήθη κατοικία του ο δικαιούχος.

1. Τα μέρη κατοικούν σε συμβαλλόμενα κράτη ή σε κράτη μέλη;

217. Για να τυγχάνει εφαρμογής η σύμβαση ή ο κανονισμός, ο αιτών (το πρόσωπο που υποβάλλει την αίτηση ή ζητεί συνδρομή βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού) πρέπει να κατοικεί σε συμβαλλόμενο κράτος στη σύμβαση ή σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο οποίο εφαρμόζεται ο κανονισμός.⁶⁷

218. Εάν ο αιτών κατοικεί σε συμβαλλόμενο κράτος ή σε κράτος μέλος αλλά ο εναγόμενος (το πρόσωπο κατά του οποίου έχει υποβληθεί η αίτηση) δεν κατοικεί σε συμβαλλόμενο κράτος ή σε κράτος μέλος ή, στην περίπτωση που ο εναγόμενος είναι υπόχρεος, δεν διαθέτει περιουσιακά στοιχεία ή εισόδημα σε ένα συμβαλλόμενο κράτος ή κράτος μέλος, ο αιτών δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει τη σύμβαση ή τον κανονισμό για την αναγνώριση, την εκτέλεση, την έκδοση ή την τροποποίηση απόφασης διατροφής.

219. Εάν ο αιτών κατοικεί σε μη συμβαλλόμενο κράτος ή σε τρίτη χώρα αλλά ο εναγόμενος / υπόχρεος κατοικεί ή διαθέτει περιουσιακά στοιχεία σε συμβαλλόμενο κράτος ή κράτος μέλος, η κεντρική αρχή στο κράτος του αιτούντος δεν εμπλέκεται και ο αιτών μπορεί να υποβάλει απευθείας αίτημα για παροχή συνδρομής σε αρμόδια αρχή στο κράτος του εναγομένου.⁶⁸

220. Για να διαπιστώσετε εάν ένα κράτος είναι συμβαλλόμενο κράτος στη σύμβαση, επισκεφθείτε τον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης στη διεύθυνση < www.hcch.net > στην ενότητα «Child Support / Maintenance Section» (Διατροφή παιδιών).

2. Είναι ο αιτών υπόχρεος ή δικαιούχος;

221. Ο αιτών που ζητεί προστασία βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού μπορεί να είναι δικαιούχος, υπόχρεος ή δημόσια υπηρεσία. **Δικαιούχος** είναι το άτομο στο οποίο οφείλεται ή υποστηρίζεται ότι οφείλεται διατροφή. **Υπόχρεος** είναι το άτομο το οποίο οφείλει ή υποστηρίζεται ότι οφείλει διατροφή. **Δημόσια υπηρεσία** είναι κρατικός φορέας που έχει χορηγήσει επιδόματα στον δικαιούχο αντί διατροφής ή ο οποίος ενεργεί για λογαριασμό δικαιούχου.

Γιατί είναι ο αιτών σημαντικός;

222. Είναι σημαντικό να προσδιορίζεται ο αιτών, διότι στο άρθρο 10 της σύμβασης και στο άρθρο 56 του κανονισμού ορίζεται ποιος δικαιούται να υποβάλει κάθε είδος αίτησης.

223. Ένας **δικαιούχος** μπορεί να υποβάλει οποιαδήποτε από τις ακόλουθες αιτήσεις:

- αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης / κήρυξης εκτελεστότητας μιας απόφασης·
- αίτηση εκτέλεσης απόφασης που έχει εκδοθεί ή αναγνωριστεί στο ερωτώμενο κράτος·
- αίτηση έκδοσης απόφασης στην περίπτωση που δεν υπάρχει προηγούμενη απόφαση, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της αναγνώρισης της σχέσης συγγένειας·
- αίτηση έκδοσης απόφασης στην περίπτωση που υπάρχει προηγούμενη απόφαση, η οποία όμως δεν μπορεί να αναγνωριστεί ή να εκτελεστεί·
- αίτηση τροποποίησης απόφασης, η οποία έχει εκδοθεί στο ερωτώμενο κράτος ή σε κράτος διαφορετικό από το ερωτώμενο κράτος.

Δικαιούχος είναι το άτομο στο οποίο οφείλεται ή υποστηρίζεται ότι οφείλεται διατροφή. Δικαιούχος μπορεί να είναι γονέας ή σύζυγος, παιδί, ανάδοχοι γονείς, συγγενείς ή όσοι συντηρούν ένα παιδί. Σε ορισμένα κράτη, το εν λόγω άτομο ενδέχεται να αποκαλείται δικαιούχος διατροφής, δανειστής, γονέας που ασκεί επιμέλεια ή παρέχων φροντίδα.

⁶⁷ Με την επιφύλαξη της περιορισμένης εφαρμογής του κανονισμού στη Δανία. Βλέπε παράγραφο 203, ανωτέρω.

⁶⁸ Υπενθυμίζεται ότι οι κανόνες και οι διαδικασίες για τις υποθέσεις τις οποίες αναλαμβάνει απευθείας μια αρμόδια αρχή καθορίζονται εν γένει από το ισχύον δίκαιο σε εθνικό επίπεδο. Συνεπώς, σε αυτή την περίπτωση ο αιτών θα πρέπει να αποταθεί στην αρμόδια αρχή ώστε να ενημερωθεί σχετικά με το τι απαιτείται για την υποβολή του απευθείας αιτήματος.

224. Ένας **υπόχρεος** μπορεί να υποβάλει μόνο τις ακόλουθες αιτήσεις βάσει της σύμβασης:

- αίτηση αναγνώρισης απόφασης με σκοπό τον περιορισμό ή την αναστολή της εκτέλεσης προηγούμενης απόφασης· ή
- αίτηση τροποποίησης απόφασης, η οποία έχει εκδοθεί στο ερωτώμενο κράτος ή σε κράτος διαφορετικό από το ερωτώμενο κράτος.

Υπόχρεος είναι το άτομο το οποίο οφείλει ή υποστηρίζεται ότι οφείλει διατροφή. Ο υπόχρεος μπορεί να είναι γονέας, σύζυγος ή οποιοσδήποτε που, σύμφωνα με το δίκαιο του τόπου όπου έχει ληφθεί η απόφαση, έχει υποχρέωση να καταβάλλει διατροφή. Σε ορισμένα κράτη, το εν λόγω άτομο ενδέχεται να αποκαλείται καταβάλλον διατροφή, οφειλέτης, γονέας που δεν ασκεί επιμέλεια ή γονέας που δεν διαμένει με το παιδί.

225. Μια **δημόσια υπηρεσία** μπορεί να υποβάλει μόνο τις ακόλουθες αιτήσεις:

- αίτηση εκτέλεσης απόφασης που έχει εκδοθεί ή αναγνωριστεί στο ερωτώμενο κράτος·
- αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης / κήρυξης εκτελεστότητας απόφασης που έχει εκδοθεί αλλού· ή
- βάσει της σύμβασης μόνο, αίτηση για έκδοση απόφασης μόνο σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η αναγνώριση υφιστάμενης απόφασης λόγω επιφύλαξης που έχει εκφραστεί σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 2 (ο κανονισμός δεν επιτρέπει την έκφραση τέτοιων επιφυλάξεων).

Δημόσια υπηρεσία είναι κρατική αρχή η οποία μπορεί να υποβάλει αίτηση διατροφής, ως δικαιούχος, σε περιορισμένες περιπτώσεις.

226. Συνεπώς, μια δημόσια υπηρεσία δεν μπορεί, για παράδειγμα, να χρησιμοποιήσει τη σύμβαση ή τον κανονισμό για να κινήσει διαδικασία τροποποίησης υφιστάμενης απόφασης, ούτε ένας υπόχρεος μπορεί να χρησιμοποιήσει τις διαδικασίες της σύμβασης ή του κανονισμού για την έκδοση απόφασης διατροφής.

227. Επιπλέον, η σύμβαση και ο κανονισμός προβλέπουν περιορισμούς όσον αφορά τον βαθμό νομικής συνδρομής ή νομικής αρωγής που πρέπει να παρέχεται σε δικαιούχο ή υπόχρεο στο πλαίσιο οποιασδήποτε αίτησης. Βλέπε μέρος II, ενότητα VII του παρόντος κεφαλαίου για ανάλυση της υποχρέωσης παροχής νομικής συνδρομής / νομικής αρωγής.

3. Έχει εκδοθεί υπέρ του αιτούντος απόφαση διατροφής;

228. Η **απόφαση διατροφής** είναι μια διάταξη σε απόφαση που εκδίδεται από δικαστική ή διοικητική αρχή και η οποία απαιτεί την πληρωμή διατροφής για έναν αιτούντα, ένα παιδί ή άλλο πρόσωπο που απαιτεί διατροφή. Μια απόφαση διατροφής μπορεί να συνίσταται σε διαταγή που έχει εκδοθεί από δικαστική αρχή ή σε διαταγή ή απόφαση διοικητικής αρχής, δικαστηρίου ή υπουργείου, εφόσον η εν λόγω απόφαση πληροί τα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 19 της σύμβασης και στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 1 του κανονισμού. Μια «ρύθμιση διατροφής» και ένα «δημόσιο έγγραφο», όπως ορίζονται στη σύμβαση (άρθρο 3 στοιχείο ε)) και στον κανονισμό (άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 3), αντίστοιχα, μπορούν να αναγνωριστούν και να εκτελεστούν σε ένα κράτος εάν είναι εκτελεστά στο κράτος στο οποίο εκδόθηκαν. Ο κανονισμός περιέχει επίσης ορισμό για τον «δικαστικό συμβιβασμό» (άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 2).

229. Βάσει της σύμβασης, μια ρύθμιση διατροφής δεν αποτελεί απόφαση κατά την έννοια της σύμβασης και υπάρχουν διαφορετικοί κανόνες που διέπουν την αναγνώριση ρυθμίσεων διατροφής (βλέπε άρθρο 30 της σύμβασης).

230. Σε αντίθεση με τη σύμβαση, ο κανονισμός ορίζει ότι οι δικαστικοί συμβιβασμοί και τα δημόσια έγγραφα αναγνωρίζονται και εκτελούνται σε άλλα κράτη μέλη (εφόσον είναι εκτελεστά στο κράτος μέλος προέλευσης) ως αποφάσεις βάσει του κανονισμού και ότι οι διατάξεις του κανονισμού εφαρμόζονται, «εφόσον είναι αναγκαίο», στους δικαστικούς συμβιβασμούς και στα δημόσια έγγραφα (άρθρο 48).

231. Εάν δεν έχει εκδοθεί απόφαση διατροφής υπέρ του αιτούντος, η κατάλληλη αίτηση είναι η αίτηση έκδοσης. Η δυνατότητα εφαρμογής της σύμβασης σε ένα αίτημα έκδοσης

απόφασης μπορεί να εξαρτάται από το είδος διατροφής που ζητείται, όπως προαναφέρθηκε στην ενότητα σχετικά με το ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής της σύμβασης.

4. Πού εκδόθηκε η απόφαση διατροφής;

232. Ο τόπος στον οποίο εκδόθηκε η απόφαση διατροφής είναι σημαντικός για να καθορίζεται κατά πόσον απαιτείται ή όχι να αναγνωριστεί ή να κηρυχθεί εκτελεστή η απόφαση προκειμένου να μπορεί να εκτελεστεί (για πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες αναγνώρισης και εκτέλεσης βάσει της σύμβασης και του κανονισμού, βλέπε κεφάλαια 7 και 8). Εάν η απόφαση εκδόθηκε στο ερωτώμενο κράτος, δεν απαιτείται υποβολή αιτήματος αναγνώρισης και ο αιτών μπορεί να προβεί στην υποβολή αιτήματος μόνο για εκτέλεση της απόφασης.

233. Σε αιτήσεις για αναγνώριση ή αναγνώριση και εκτέλεση / κήρυξη εκτελεστότητας, η απόφαση διατροφής πρέπει να έχει εκδοθεί σε συμβαλλόμενο κράτος της σύμβασης⁶⁹ ή σε κράτος μέλος στο οποίο εφαρμόζεται ο κανονισμός.

5. Πού έχει τη συνήθη διαμονή του ο δικαιούχος;

234. Πέραν της εξέτασης του εάν ο αιτών και ο εναγόμενος σε οποιαδήποτε αίτηση κατοικούν σε συμβαλλόμενα κράτη ή κράτη μέλη, ο προσδιορισμός της συνήθους διαμονής (συνήθους κατοικίας) του δικαιούχου αποτελεί σημαντική παράμετρο σε αιτήσεις αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης / κήρυξης εκτελεστότητας, καθώς και σε αιτήσεις τροποποίησης που υποβάλλονται από υπόχρεους. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι υπάρχουν ειδικές διατάξεις σχετικά με τη δικαιοδοσία και την αναγνώριση και την εκτέλεση τροποποιημένης απόφασης ανάλογα με το ποιος υπέβαλε την αίτηση και κατά πόσο ο δικαιούχος έχει τη συνήθη διαμονή του στο κράτος στο οποίο εκδόθηκε η αρχική απόφαση διατροφής.

235. Ούτε στη σύμβαση ούτε στον κανονισμό παρέχεται ορισμός της «συνήθους κατοικίας (διαμονής)». Συνεπώς, το αν ένας δικαιούχος έχει τη συνήθη διαμονή του σε ένα κράτος εξαρτάται από τα πραγματικά περιστατικά της εκάστοτε υπόθεσης. Εν γένει, η συνήθης κατοικία προσδιορίζεται με την εξέταση παραμέτρων όπως ο τόπος κατοικίας, ο τόπος συνήθους διαμονής, ο τόπος εργασίας ή ο τόπος του σχολείου.⁷⁰

236. Εάν ο δικαιούχος έχει τη συνήθη διαμονή του στο κράτος στο οποίο εκδόθηκε η απόφαση, μπορεί να μην είναι δυνατή η άσκηση δικαιοδοσίας για τροποποίηση απόφασης σε άλλο κράτος βάσει του άρθρου 8 του κανονισμού ή βάσει του άρθρου 18 της σύμβασης και η αναγνώριση μιας απόφασης τροποποίησης που έχει εκδοθεί κατόπιν αιτήματος υπόχρεου σε αυτή την περίπτωση μπορεί να απορριφθεί, εκτός εάν εφαρμόζονται οι εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 18 της σύμβασης ή στο άρθρο 8 του κανονισμού. Αυτό το θέμα καλύπτεται πιο αναλυτικά στα κεφάλαια 4 και 11 του εγχειριδίου.

Μέρος II – Κοινά ζητήματα όσον αφορά τις αιτήσεις και τα αιτήματα βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009

237. Στο παρόν μέρος εξετάζονται διάφορα κοινά ζητήματα που αφορούν τις αιτήσεις, τα απευθείας αιτήματα και τα αιτήματα για συγκεκριμένα μέτρα που υποβάλλονται είτε βάσει της σύμβασης είτε βάσει του κανονισμού. Οι αρμόδιες αρχές πρέπει σε πρώτο στάδιο να εξακριβώνουν ποια πράξη θα εφαρμόζεται σε κάθε υπόθεση προτού ανατρέξουν στις πληροφορίες που αφορούν τις αιτήσεις, τα απευθείας αιτήματα ή τα αιτήματα για συγκεκριμένα μέτρα βάσει οποιασδήποτε από τις πράξεις που περιγράφονται στο παρόν κεφάλαιο (βλέπε μέρος I, ανωτέρω, για λεπτομερή ανάλυση των ζητημάτων που αφορούν το πεδίο εφαρμογής και την εφαρμογή της σύμβασης και του κανονισμού).

⁶⁹ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 240.

⁷⁰ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφοι 63 και 444.

238. Δεδομένου του διεθνούς χαρακτήρα της εφαρμογής της σύμβασης και του κανονισμού, είναι σημαντικό η υποβολή και διεκπεραίωση αιτήσεων και η σχετική επικοινωνία να πραγματοποιούνται βάσει των κανόνων που ορίζονται στη σύμβαση ή στον κανονισμό σχετικά με τη γλώσσα επικοινωνίας, καθώς και τυχόν απαιτήσεων για μετάφραση εγγράφων. Οι εν λόγω κανόνες προβλέπονται στα άρθρα 44 και 45 της σύμβασης και κυρίως στα άρθρα 59 και 66 του κανονισμού, καθώς και στα άρθρα 20, 28, 29 και 40.

I. Γλώσσα βάσει της σύμβασης του 2007

A. Γλώσσα της αίτησης και των εγγράφων

239. Οποιαδήποτε αίτηση υποβάλλεται βάσει της σύμβασης και τα έγγραφα που τη συνοδεύουν (συμπεριλαμβανομένης της απόφασης) πρέπει να υποβάλλονται στην πρωτότυπη γλώσσα τους. Πρέπει επίσης να περιλαμβάνεται μετάφραση της αίτησης (και των συναφών εγγράφων) σε μια επίσημη γλώσσα⁷¹ του ερωτώμενου κράτους, εκτός εάν η αρμόδια αρχή του ερωτώμενου κράτους (η διοικητική ή δικαστική αρχή που διεκπεραιώνει την αίτηση) έχει δηλώσει ότι δεν απαιτείται μετάφραση.

240. Βάσει της σύμβασης, το ερωτώμενο κράτος μπορεί επίσης να προβεί σε δήλωση ότι για αιτήσεις και συναφή έγγραφα πρέπει να χρησιμοποιείται γλώσσα άλλη από την επίσημη γλώσσα του ερωτώμενου κράτους.⁷² Σε περίπτωση που σε ένα κράτος υπάρχουν εδαφικές μονάδες (π.χ. επαρχίες ή πολιτείες) και περισσότερες από μία επίσημες γλώσσες ή σε περίπτωση που ένα κράτος έχει περισσότερες από μία επίσημες γλώσσες που χρησιμοποιούνται σε διαφορετικά τμήματα της επικράτειάς του, το συμβαλλόμενο κράτος μπορεί επίσης να προβεί σε δήλωση στην οποία να διευκρινίζει ποια γλώσσα πρέπει να χρησιμοποιείται σε κάθε συγκεκριμένη εδαφική μονάδα.

241. Πρέπει να σημειωθεί ότι ένα από τα σημαντικά πλεονεκτήματα της χρήσης των προτεινόμενων εντύπων για μια αίτηση που υποβάλλεται βάσει της σύμβασης είναι ότι η δομή τους παρέχει τη δυνατότητα συμπλήρωσής τους σε οποιαδήποτε γλώσσα και την εύκολη κατανόησή τους σε άλλη γλώσσα, μειώνοντας την ανάγκη για μετάφραση. (Προτεινόμενα έντυπα για τη σύμβαση διατίθενται στον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης στη διεύθυνση < www.hcch.net >, και ειδικότερα στην ενότητα «Child Support / Maintenance Section» (Διατροφή παιδιών).)

B. Εξαιρέσεις από την υποχρέωση μετάφρασης

242. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να μην είναι πρακτικό ή εφικτό για το αιτούν κράτος να μεταφράσει τα έγγραφα στη γλώσσα που χρησιμοποιείται ή καθορίζεται από το ερωτώμενο κράτος. Για παράδειγμα, οι διαθέσιμες μεταφραστικές υπηρεσίες στο αιτούν κράτος μπορεί να μην παρέχουν μετάφραση προς τη γλώσσα του ερωτώμενου κράτους. Σε τέτοια περίπτωση, εάν η αίτηση εμπίπτει στο κεφάλαιο III (γενικώς – οποιαδήποτε αίτηση που αφορά διατροφή παιδιών ή αναγνώριση και εκτέλεση απόφασης διατροφής παιδιών και συζυγικής διατροφής), το ερωτώμενο κράτος μπορεί να συμφωνήσει, είτε στη συγκεκριμένη υπόθεση είτε γενικά, να αναλάβει τη μετάφραση.⁷³

243. Εάν το ερωτώμενο κράτος δεν συμφωνήσει να συμβάλει στη μετάφραση, το αιτούν κράτος έχει την επιλογή να μεταφράσει απλώς τα έγγραφα είτε στα αγγλικά είτε στα γαλλικά. Το ερωτώμενο κράτος μπορεί να μεταφράσει περαιτέρω το έγγραφο στη γλώσσα του, εάν αυτό θεωρηθεί απαραίτητο.

⁷¹ Σε περίπτωση που ένα κράτος έχει περισσότερες από μία επίσημες γλώσσες και δεν χρησιμοποιούνται όλες οι επίσημες γλώσσες στο σύνολο της επικράτειάς του, πρέπει να προσδιορίζεται η γλώσσα στην οποία πρέπει να συντάσσεται η αίτηση που αποστέλλεται στο συγκεκριμένο τμήμα της επικράτειας (άρθρο 44 παράγραφος 2).

⁷² [...] [όνομα κράτους] [θα] [δεν θα] [προβεί σε δήλωση, στην οποία θα διευκρινίζεται ότι ...].

⁷³ Πρέπει να σημειωθεί ότι, σε περίπτωση που το ερωτώμενο κράτος αναλάβει τη μετάφραση όπως περιγράφεται ανωτέρω, το κόστος αυτής της μετάφρασης βαρύνει το αιτούν κράτος (εκτός εάν οι κεντρικές αρχές των δύο κρατών έχουν συμφωνήσει διαφορετικά).

244. Για παράδειγμα, εάν ο αιτών στο αιτούν κράτος (Νορβηγία) δεν έχει τη δυνατότητα να μεταφράσει τα έγγραφα στη γλώσσα του ερωτώμενου κράτους (ισπανικά Μεξικού) και η αρχή στο Μεξικό δεν μπορεί να μεταφράσει την απόφαση από τα νορβηγικά στα ισπανικά, τα έγγραφα θα μπορούσαν να μεταφραστούν από τον αιτούντα στη Νορβηγία προς τα αγγλικά ή τα γαλλικά. Στη συνέχεια η αγγλική ή γαλλική μετάφραση μπορεί να αποσταλεί στο Μεξικό.

245. Η διαχείριση των ανωτέρω εξαιρέσεων του βασικού κανόνα της σύμβασης όσον αφορά τη μετάφραση πραγματοποιείται εν γένει από την κεντρική αρχή του ερωτώμενου κράτους και, συνεπώς, σε αυτό το στάδιο συνήθως δεν εμπλέκονται δικαστές ούτε άλλες αρμόδιες αρχές.

II. Γλώσσα βάσει του κανονισμού του 2009

A. Γενικές απαιτήσεις του κανονισμού όσον αφορά τη γλώσσα των αιτήσεων και των εγγράφων (άρθρα 59 και 66)

246. Ο κανονισμός (άρθρο 59 παράγραφος 1) προβλέπει ότι οι αιτήσεις πρέπει να συμπληρώνονται από την αιτούσα αρχή στην επίσημη γλώσσα του ερωτώμενου κράτους ή σε επίσημη γλώσσα της οικείας επιμέρους εδαφικής μονάδας του εν λόγω κράτους στην οποία βρίσκεται η ερωτώμενη κεντρική αρχή ή σε άλλη επίσημη γλώσσα της Ευρωπαϊκής Ένωσης την οποία το ερωτώμενο κράτος μέλος έχει δηλώσει ότι μπορεί να δεχτεί, εκτός εάν το εν λόγω κράτος επιλέξει να παράσχει μετάφραση.⁷⁴

247. Στο άρθρο 59 παράγραφος 2 του κανονισμού διευκρινίζεται ότι τα δικαιολογητικά έγγραφα δεν μεταφράζονται, εκτός εάν η μετάφραση είναι αναγκαία για να παρασχεθεί η αιτούμενη συνδρομή. Στην εν λόγω διάταξη προβλέπεται επίσης ότι αυτό ισχύει με την επιφύλαξη των πιο λεπτομερών διατάξεων του κανονισμού για τις απαιτήσεις μετάφρασης ή μεταγγραμματοποίησης (που εξετάζονται κατωτέρω) που προβλέπονται ενδεχομένως για τις νομικές διαδικασίες, όπως ορίζονται στο άρθρο 20 του κανονισμού (Έγγραφα για τους σκοπούς της εκτέλεσης), στο άρθρο 28 (Διαδικασία – σχετικά με τις αιτήσεις για κήρυξη εκτελεστότητας) και στο άρθρο 40 (Επικλήση αναγνωρισμένης απόφασης).

248. Το άρθρο 66 του κανονισμού αποτελεί έναν γενικό συμπληρωματικό κανόνα όσον αφορά τις απαιτήσεις μετάφρασης, διευκρινίζοντας ότι το επιληφθέν δικαστήριο μπορεί να ζητάει από τους διαδίκους να προσκομίσουν τη μετάφραση των δικαιολογητικών εγγράφων τα οποία έχουν συνταχθεί σε γλώσσα άλλη από τη γλώσσα της διαδικασίας μόνο «εάν θεωρεί τη μετάφραση αυτή αναγκαία για την έκδοση της απόφασης ή για να κατοχυρωθούν τα δικαιώματα υπεράσπισης».⁷⁵

B. Απαιτήσεις μετάφρασης βάσει του κανονισμού όσον αφορά ορισμένα αιτήματα και αιτήσεις

249. Ο κανονισμός περιέχει διάφορες ειδικές διατάξεις σχετικά με τον μεταγγραμματοισμό ή τη μετάφραση εγγράφων όσον αφορά ορισμένα αιτήματα και αιτήσεις, και πιο συγκεκριμένα τα έγγραφα για τους σκοπούς της εκτέλεσης (άρθρο 20), τις αιτήσεις κήρυξης της εκτελεστότητας (άρθρο 28), τη μη προσκόμιση του αποσπάσματος (άρθρο 29) και την επικλήση αναγνωρισμένης απόφασης (άρθρο 40). Σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 1 στοιχείο δ), το άρθρο 28 παράγραφος 2 και το άρθρο 40 παράγραφος 3, προβλέπεται ότι ενδεχομένως, θα προσκομίζεται στη σχετική αρμόδια αρχή μεταγγραμματοισμός ή μετάφραση του περιεχομένου του σχετικού εντύπου που προσαρτάται στον κανονισμό στην επίσημη γλώσσα του ερωτώμενου κράτους μέλους / της δικαστικής διαδικασίας (ή σε άλλη γλώσσα την οποία το ερωτώμενο κράτος έχει δηλώσει ότι μπορεί

⁷⁴ [...] [όνομα κράτους] [έχει] [δεν έχει] δηλώσει ότι θα δέχεται άλλες γλώσσες πέραν των [να συμπληρωθεί(-ούν) εθνική(-ές) γλώσσα(-ες)].

⁷⁵ Το εν λόγω άρθρο ισχύει «με την επιφύλαξη» των άρθρων 20, 28 και 40 σχετικά με τις απαιτήσεις για συγκεκριμένες αιτήσεις και αιτήματα.

να δεχθεί). Το άρθρο 20 παράγραφος 2 και το άρθρο 28 παράγραφος 2 προβλέπουν επίσης ότι οι αρμόδιες αρχές στο ερωτώμενο κράτος «δεν δύνανται» να απαιτούν μετάφραση της απόφασης, ωστόσο η μετάφραση μπορεί να απαιτηθεί εάν ασκηθεί προσφυγή ή έφεση κατά της αίτησης ή του αιτήματος. Το άρθρο 29 παράγραφος 2 επιτρέπει σε μια αρμόδια αρχή να ζητεί τη μετάφραση σχετικών εγγράφων, εφόσον η εν λόγω αρχή το απαιτεί. Τέλος, προβλέπεται ότι η μετάφραση δυνάμει των άρθρων 20, 28, 29 και 40 θα πρέπει να πραγματοποιείται από «πρόσωπο εξουσιοδοτημένο να μεταφράζει σε ένα εκ των κρατών μελών».

III.Επικύρωση βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009

250. όπως και σε άλλες συμβάσεις της Χάγης, το άρθρο 41 της σύμβασης του 2007 προβλέπει ότι καμία επικύρωση ή παρόμοια διατύπωση δεν μπορεί να απαιτηθεί στο πλαίσιο της σύμβασης. Το ίδιο ακριβώς προβλέπεται και στο άρθρο 65 του κανονισμού. Συνεπώς, δεν απαιτείται επίσημη επικύρωση του γνήσιου της υπογραφής του δημοσίου υπαλλήλου που συμπληρώνει τα έγγραφα ούτε επισημείωση, εάν αυτή είναι η συνήθης πρακτική σε ένα συμβαλλόμενο κράτος ή κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο όρος **επικύρωση** χρησιμοποιείται για την περιγραφή ορισμένων επίσημων νομικών διαδικασιών, όπως η χρήση επισημείωσης ή συμβολαιογραφικής πράξης, για την επιβεβαίωση της γνησιότητας εγγράφων.

IV. Πληρεξούσιο βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009

251. Το άρθρο 42 της σύμβασης και το άρθρο 52 του κανονισμού προβλέπουν ότι μόνο σε πολύ περιορισμένες περιπτώσεις μπορεί να ζητηθεί πληρεξούσιο από τον αιτούντα. Πληρεξούσιο μπορεί να απαιτηθεί σε περίπτωση που ο αιτών θα εκπροσωπηθεί από την κεντρική αρχή ή άλλη αρχή του ερωτώμενου κράτους, για παράδειγμα σε δικαστική διαδικασία ή σε περίπτωση που απαιτείται για τον ορισμό αντιπροσώπου ο οποίος θα ενεργεί σε μια συγκεκριμένη υπόθεση.⁷⁶ Βάσει της σύμβασης, στο έντυπο περιγραφής χώρας διευκρινίζεται εάν απαιτείται πληρεξούσιο από το ερωτώμενο κράτος.⁷⁷

V. Υπογραφές και επικυρωμένα αντίγραφα εγγράφων βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009

A. Η σύμβαση

252. Στη σύμβαση δεν προβλέπεται ότι μια αίτηση πρέπει να είναι υπογεγραμμένη για να είναι έγκυρη. Επιπλέον, όσον αφορά τις αιτήσεις αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης, στα εφαρμοστέα άρθρα (άρθρο 12 παράγραφος 2 και άρθρα 13, 25 και 30) προβλέπεται διαδικασία κατά την οποία, μαζί με την αίτηση αναγνώρισης, μπορούν να αποσταλούν απλά αντίγραφα των εγγράφων, συμπεριλαμβανομένης της απόφασης. Κατά τη διάρκεια της νομικής διαδικασίας αναγνώρισης και εκτέλεσης, η αρμόδια αρχή ή ο εναγόμενος μπορούν να ζητήσουν επικυρωμένο αντίγραφο οποιουδήποτε εγγράφου, εάν αυτό απαιτείται για τη διεκπεραίωση της αίτησης ή την απάντηση σε αυτήν. Ωστόσο, εάν δεν υποβληθεί αυτό το αίτημα, τα απλά αντίγραφα αρκούν. Ένα κράτος μπορεί επίσης να αποδέχεται έγγραφα σε ηλεκτρονική μορφή δεδομένου ότι η διατύπωση της σύμβασης ως προς τον τρόπο υποβολής είναι σκοπίμως «ουδέτερη».

253. Βάσει της σύμβασης, ένα κράτος μπορεί επίσης να επισημάνει ότι σε όλες τις περιπτώσεις απαιτείται επικυρωμένο αντίγραφο οποιουδήποτε εγγράφου. Στο έντυπο

⁷⁶ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 617.

⁷⁷ Στ[...] [όνομα κράτους] [...].

περιγραφής χώρας διευκρινίζεται κατά πόσο ένα κράτος έχει προβεί σε αυτή την επισήμανση για όλες τις υποθέσεις. (Τα έντυπα περιγραφής χώρας των συμβαλλόμενων κρατών διατίθενται στον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης στη διεύθυνση < www.hcch.net >, και ειδικότερα στην ενότητα «Child Support / Maintenance Section» (Διατροφή παιδιών).)

B. Ο κανονισμός

254. Σύμφωνα με τον κανονισμό, ένα έντυπο αίτησης πρέπει να υπογράφεται είτε από τον αιτούντα είτε από το πρόσωπο ή την αρχή που έχει εξουσιοδοτηθεί στο αιτούν κράτος να συμπληρώσει το έντυπο αίτησης εξ ονόματος του αιτούντος. Η υποχρεωτική χρήση των εντύπων αιτήσεων που παρατίθενται στα παραρτήματα του κανονισμού προβλέπεται στα σχετικά άρθρα του κανονισμού (π.χ. άρθρα 20, 28, 40, 48 και 57). Όσον αφορά τις αιτήσεις βάσει του κανονισμού για τις οποίες απαιτείται απόσπασμα απόφασης που εκδόθηκε στο αιτούν κράτος και αντίγραφο της απόφασης, το απόσπασμα (με τη χρήση του κατάλληλου εντύπου από τα παραρτήματα του κανονισμού) πρέπει να χορηγείται και να υπογράφεται από το δικαστήριο προέλευσης και το επισυναπτόμενο αντίγραφο της απόφασης πρέπει να πληροί «τις αναγκαίες προϋποθέσεις γνησιότητας».

VI. Προστασία πληροφοριών προσωπικού και εμπιστευτικού χαρακτήρα βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009

A. Η σύμβαση (άρθρα 38-40)

255. Η σύμβαση θεσπίζει ορισμένες σημαντικές διασφαλίσεις για την προστασία των προσωπικών και εμπιστευτικών πληροφοριών που διαβιβάζονται βάσει αυτής. (Πρέπει να σημειωθεί ότι στη σύμβαση οι πληροφορίες αυτές αναφέρονται ως προσωπικά «δεδομένα», διότι αυτός είναι ο όρος που χρησιμοποιείται σε άλλες συμβάσεις της Χάγης.) Οι εν λόγω πληροφορίες ορίζονται στα άρθρα 38, 39 και 40. Στις πληροφορίες προσωπικού χαρακτήρα περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, το ονοματεπώνυμο, η ημερομηνία γέννησης, η διεύθυνση ή τα στοιχεία επικοινωνίας, καθώς και προσωπικά αναγνωριστικά στοιχεία όπως ο αριθμός εθνικού δελτίου ταυτότητας.⁷⁸

256. Η σύμβαση αναγνωρίζει ότι, λόγω του ευαίσθητου χαρακτήρα του είδους των πληροφοριών που ανταλλάσσονται μεταξύ των κρατών σχετικά με πρόσωπα, η προστασία των εν λόγω πληροφοριών είναι απαραίτητη ώστε να εξασφαλίζεται ότι τα μέρη προστατεύονται από δυσμενείς επιπτώσεις που ενδέχεται να προκύψουν από την αποκάλυψη αυτών των πληροφοριών.

257. Στη σύμβαση προβλέπονται ειδικοί περιορισμοί όσον αφορά την αποκάλυψη και την επιβεβαίωση πληροφοριών που συγκεντρώνονται ή διαβιβάζονται βάσει της σύμβασης σε ορισμένες περιστάσεις. Η αποκάλυψη ή η επιβεβαίωση πληροφοριών δεν επιτρέπεται εάν αυτό θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την υγεία, την ασφάλεια ή την ελευθερία ενός ατόμου (άρθρο 40 παράγραφος 1). Το άτομο μπορεί να είναι ένα παιδί, ο αιτών ή ο εναγόμενος ή οποιοδήποτε άλλο άτομο. Η σύμβαση δεν προβλέπει περιορισμούς εν προκειμένω.

258. Σε περίπτωση που μια κεντρική αρχή αποφασίσει ότι η αποκάλυψη ή η επιβεβαίωση των πληροφοριών ενδέχεται να δημιουργήσει παρόμοιο κίνδυνο, ενημερώνει την άλλη εμπλεκόμενη κεντρική αρχή για την ανησυχία αυτή, η οποία λαμβάνει υπόψη αυτή την απόφαση κατά τη διεκπεραίωση αίτησης που έχει υποβληθεί βάσει της σύμβασης. Η ερωτώμενη κεντρική αρχή δεν δεσμεύεται από την απόφαση που έλαβε η αιτούσα κεντρική αρχή σχετικά με τον κίνδυνο. Ωστόσο, η ερωτώμενη κεντρική αρχή πρέπει να λάβει απόφαση σχετικά με το αν η αποκάλυψη ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο την υγεία, την ασφάλεια ή την ελευθερία ενός ατόμου και, σύμφωνα με το άρθρο 40 παράγραφος 2, λαμβάνει υπόψη την απόφαση που έλαβε το αιτούν κράτος. Ο τρόπος με τον οποίο θα

⁷⁸ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 605.

κινήθει η ερωτώμενη κεντρική αρχή σε αυτή την περίπτωση θα εξαρτηθεί από το τι απαιτείται για τη διεκπεραίωση της αίτησης και την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του κράτους βάσει της σύμβασης (άρθρο 40). Εάν η αιτούσα κεντρική αρχή ανησυχεί για την αποκάλυψη εμπιστευτικών πληροφοριών σχετικά με τον αιτούντα, τον δικαιούχο ή άλλο πρόσωπο, συνιστάται να χρησιμοποιείται η διεύθυνση της κεντρικής ή της αρμόδιας αρχής του αιτούντος κράτους ώστε οι πληροφορίες να αποστέλλονται στην εν λόγω διεύθυνση «υπόψη» του δικαιούχου ή του αιτούντος.⁷⁹

259. Τα υποχρεωτικά και προτεινόμενα έντυπα που έχουν δημοσιευτεί από το Μόνιμο Γραφείο της Διάσκεψης της Χάγης έχουν επίσης σχεδιαστεί κατά τρόπο ώστε να προστατεύονται οι πληροφορίες προσωπικού χαρακτήρα. Στα εν λόγω έντυπα παρέχεται η δυνατότητα σε μια κεντρική αρχή να επισημάνει ότι υπάρχει ανησυχία ότι η αποκάλυψη ή η επιβεβαίωση των πληροφοριών θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την υγεία, την ασφάλεια ή την ελευθερία ενός ατόμου (υπάρχει σχετικό τετραγωνίδιο στα έντυπα).

260. Στις περιπτώσεις όπου η εν λόγω ανησυχία έχει επισημανθεί, στα έντυπα παρέχεται η δυνατότητα οι ευαίσθητες πληροφορίες προσωπικού χαρακτήρα (όπως τα στοιχεία επικοινωνίας ή οι πληροφορίες που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την ταυτοποίηση ή τον εντοπισμό του ατόμου) να περιληφθούν σε χωριστό τμήμα του εντύπου. Κατ' αυτό τον τρόπο, η αίτηση, η οποία περιέχει μόνο τις πληροφορίες που θα χρειαστεί ο εναγόμενος για να απαντήσει σε αυτή, μπορεί να παρέχεται στον εναγόμενο ή στην αρμόδια αρχή χωρίς να δημιουργείται κίνδυνος για τον αιτούντα, τον δικαιούχο ή άλλο άτομο.

261. Επιπλέον, οποιαδήποτε αρχή, συμπεριλαμβανομένης της αρμόδιας ή δικαστικής αρχής στο ερωτώμενο κράτος η οποία επεξεργάζεται πληροφορίες βάσει διαδικασιών της σύμβασης, πρέπει να εφαρμόζει τους εσωτερικούς νόμους του κράτους της όσον αφορά την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών (άρθρο 39). Κατά συνέπεια, κάθε διαβίβαση πληροφοριών πρέπει επίσης να συμμορφώνεται με τυχόν εσωτερικές απαιτήσεις που προβλέπονται στο ισχύον εθνικό δίκαιο, όπως η εξασφάλιση συναίνεσης για την αποκάλυψη πληροφοριών, ή τυχόν περιορισμούς σχετικά με την αποκάλυψη.⁸⁰

B. Ο κανονισμός (άρθρα 61-63 και άρθρο 57 παράγραφος 3)

262. Το άρθρο 68 παράγραφος 4 του κανονισμού ορίζει ότι η εφαρμογή του κανονισμού «δεν θίγει» την οδηγία 95/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών. Οι αιτιολογικές σκέψεις 34 και 35 αφορούν επίσης τις γενικές αρχές προστασίας των δεδομένων βάσει του κανονισμού, ενώ στην αιτιολογική σκέψη 34 επιβεβαιώνεται ότι θα πρέπει να τηρούνται οι απαιτήσεις της οδηγίας 95/46/EK, όπως έχει μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών.

263. Οι διατάξεις του κανονισμού που αφορούν ζητήματα προστασίας της ιδιωτικότητας πληροφοριών και δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (άρθρα 61 έως 63) προσδιορίζουν τους περιορισμούς και τις διαδικασίες όσον αφορά την ανταλλαγή και τη διαβίβαση των πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα των δικαιούχων και των υπόχρεων στο εσωτερικό των κρατών μελών (δηλαδή μεταξύ κεντρικών αρχών και δημόσιων αρχών, διοικήσεων, άλλων νομικών προσώπων τα οποία μπορεί να έχουν στην κατοχή τους δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, αρμόδιων δικαστηρίων και άλλων αρχών που είναι αρμόδιες για την επίδοση εγγράφων ή την εκτέλεση μιας απόφασης), καθώς και μεταξύ των αιτουσών και των ερωτώμενων κεντρικών αρχών βάσει του κανονισμού.

264. Το άρθρο 61 καλύπτει την πρόσβαση των κεντρικών αρχών σε πληροφορίες και τον κατάλληλο τρόπο με τον οποίο οι κεντρικές αρχές μπορούν να διαβιβάζουν και να έχουν

⁷⁹ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 612. Ένα κράτος που επιλέγει να χρησιμοποιήσει διεύθυνση «υπόψη τρίτου» θα πρέπει να γνωρίζει ότι το ερωτώμενο κράτος μπορεί να απαιτήσει, για λόγους εθνικού δικαίου, π.χ. για την επίδοση εγγράφων, την προσωπική διεύθυνση ενός δικαιούχου.

⁸⁰ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τη διεύθυνση ενός υπόχρεου ή δικαιούχου, το εισόδημα του υπόχρεου, τα στοιχεία του εργοδότη του υπόχρεου και/ή του ή των τραπεζικών λογαριασμών του υπόχρεου και τα περιουσιακά στοιχεία του υπόχρεου. Διευκρινίζεται ότι οι πληροφορίες που ζητούνται πρέπει να είναι «ενδεδειγμένες, συναφείς προς την υπόθεση και όχι υπέρμετρες» και ότι οι πληροφορίες που μπορεί να ζητεί η κεντρική αρχή ποικίλλουν ανάλογα με το είδος της αίτησης (άρθρο 61 παράγραφος 2). Για τους σκοπούς της εξασφάλισης ή της τροποποίησης μιας απόφασης, μπορεί να ζητείται μόνο η διεύθυνση του υπόχρεου ή του δικαιούχου. Για τους σκοπούς της αναγνώρισης ή της εκτέλεσης μιας απόφασης, μπορούν να ζητούνται πληροφορίες σχετικά με τα περιουσιακά στοιχεία του υπόχρεου μόνο εάν οι πληροφορίες που ελήφθησαν για το εισόδημα του υπόχρεου, τον εργοδότη ή τον ή τους τραπεζικούς λογαριασμούς έχουν αποδειχθεί ανεπαρκείς.

265. Το άρθρο 62 του κανονισμού προβλέπει ότι οι κεντρικές αρχές διαβιβάζουν τις πληροφορίες του άρθρου 61 στις κατάλληλες αρμόδιες αρχές σε εθνικό επίπεδο και ότι η αρχή ή το δικαστήριο που λαμβάνει τις εν λόγω πληροφορίες μπορεί να τις χρησιμοποιεί «μόνο για τη διευκόλυνση της είσπραξης των αξιώσεων διατροφής». Το άρθρο 62 παράγραφος 3 προβλέπει έναν γενικό περιορισμό στη χρονική περίοδο κατά την οποία μια αρχή μπορεί να αποθηκεύει τις εν λόγω πληροφορίες, και πιο συγκεκριμένα μόνο για «την περίοδο που είναι αναγκαία για τους σκοπούς για τους οποίους διαβιβάστηκαν». Κάθε αρχή που επεξεργάζεται τις πληροφορίες πρέπει να διασφαλίζει την εμπιστευτικότητά τους σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο (άρθρο 62 παράγραφος 4).⁸¹

266. Η ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων (άρθρο 63) πρέπει να γίνεται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.⁸² Το άρθρο 63 παράγραφος 2 του κανονισμού προβλέπει εξαίρεση στην ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων, η οποία είναι δυνατόν να αναβάλλεται για χρονικό διάστημα 90 ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία οι πληροφορίες ελήφθησαν από την ερωτώμενη κεντρική αρχή, εάν η ενημέρωση ενδέχεται να θίξει την πραγματική είσπραξη της αξίωσης διατροφής.

267. Τέλος, το άρθρο 57 παράγραφος 3 του κανονισμού προβλέπει την αντικατάσταση της προσωπικής διεύθυνσης του αιτούντος από άλλη διεύθυνση σε περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας, αλλά μόνον «εφόσον δεν απαιτείται από το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο υποβάλλεται η αίτηση η προσωπική διεύθυνση του αιτούντος για την κίνηση των απαιτούμενων διαδικασιών».⁸³

VII. Αποτελεσματική πρόσβαση στις διαδικασίες και σε νομική συνδρομή βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009

A. Επισκόπηση

1. Αποτελεσματική πρόσβαση στις διαδικασίες / πρόσβαση στη δικαιοσύνη βάσει της σύμβασης και του κανονισμού

268. Μία από τις σημαντικότερες αρχές στις οποίες βασίζεται τόσο η σύμβαση όσο και ο κανονισμός είναι ότι οι αιτούντες πρέπει να έχουν αποτελεσματική πρόσβαση στις διαδικασίες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση των αιτήσεών τους στο ερωτώμενο κράτος. Η αποτελεσματική πρόσβαση στις διαδικασίες σημαίνει ότι ο αιτών, με τη συνδρομή, εφόσον απαιτείται, των αρχών του ερωτώμενου κράτους, μπορεί να προσφύγει αποτελεσματικά στις αρμόδιες αρχές του ερωτώμενου κράτους για τη διεκπεραίωση της υπόθεσής του.⁸⁴ Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο κανονισμός χρησιμοποιεί ελαφρώς διαφορετική ορολογία από τη σύμβαση όσον αφορά την «αποτελεσματική πρόσβαση στις διαδικασίες», και πιο συγκεκριμένα χρησιμοποιεί τη διατύπωση «αποτελεσματική

⁸¹ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

⁸² Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

⁸³ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

⁸⁴ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 357.

πρόσβαση στη δικαιοσύνη», αναφέροντας, ωστόσο, ουσιαστικά τις ίδιες αρχές που προβλέπονται σε αμφότερες τις πράξεις (οι όροι χρησιμοποιούνται εναλλακτικά στην παρούσα ενότητα).

269. Τα άρθρα 14, 15, 16, 17 και 43 της σύμβασης και τα άρθρα 43, 44, 45, 46, 47 και 67 του κανονισμού αφορούν την υποχρέωση του ερωτώμενου κράτους να παρέχει αποτελεσματική πρόσβαση στις διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένης της παροχής δωρεάν νομικής συνδρομής / νομικής αρωγής σε ορισμένες περιστάσεις, και τη δυνατότητα είσπραξης των εξόδων από τον ηττηθέντα διάδικο σε ορισμένες περιπτώσεις (άρθρο 43 της σύμβασης και άρθρο 67 του κανονισμού). Στην παρούσα ενότητα του εγχειριδίου συνοψίζονται αυτές οι διατάξεις.

270. Η γενική υποχρέωση για παροχή στους αιτούντες αποτελεσματικής πρόσβασης στις διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών εκτέλεσης και άσκησης έφεσης, προβλέπεται στο άρθρο 14 παράγραφος 1 της σύμβασης και στο άρθρο 44 παράγραφος 1 του κανονισμού. Βάσει της σύμβασης, στους αιτούντες περιλαμβάνονται οι δικαιούχοι, οι υπόχρεοι και οι δημόσιες υπηρεσίες (όταν ενεργούν για λογαριασμό ενός δικαιούχου για τον σκοπό αιτήσεων αναγνώρισης και αναγνώρισης και εκτέλεσης), που υποβάλλουν αιτήσεις μέσω κεντρικής αρχής. Βάσει του κανονισμού, προβλέπεται ότι όλοι «οι διάδικοι σε διαφορά εμπίπτουσα στον παρόντα κανονισμό» έχουν αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη. Σε αντίθεση με τη σύμβαση, ο κανονισμός διευκρινίζει επιπλέον ότι αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη παρέχεται σε «κάθε αιτούντα ο οποίος διαμένει στο αιτούν κράτος μέλος».

271. Τα απευθείας αιτήματα σε αρμόδιες αρχές καλύπτονται κατά κύριο λόγο από το άρθρο 17 στοιχείο β) της σύμβασης και το άρθρο 47 του κανονισμού. Τα κράτη μπορούν να εφαρμόζουν έλεγχο εισοδημάτων και εξέταση επί της ουσίας όσον αφορά την παροχή νομικής συνδρομής / νομικής αρωγής και υπάρχει περιορισμένη υποχρέωση για παροχή νομικής συνδρομής / νομικής αρωγής σε οποιαδήποτε διαδικασία αναγνώρισης, εκτελεστότητας και εκτέλεσης, ιδίως όταν ο αιτών έχει ήδη επωφεληθεί νομικής συνδρομής / νομικής αρωγής ή δωρεάν διαδικασίας στο κράτος προέλευσης. Στα απευθείας αιτήματα εφαρμόζονται επίσης το άρθρο 14 παράγραφος 5 της σύμβασης και το άρθρο 44 παράγραφος 5 του κανονισμού.

2. Νομική συνδρομή / νομική αρωγή

272. Το είδος της αποτελεσματικής πρόσβασης που πρέπει να παρέχεται περιλαμβάνει «νομική συνδρομή» (η ορολογία που χρησιμοποιείται στη σύμβαση) ή «νομική αρωγή» (η ορολογία που χρησιμοποιείται στον κανονισμό) εφόσον οι περιστάσεις το απαιτούν. Τα μέσα ή η δυνατότητα του αιτούντος να καταβάλει τα έξοδα της διαδικασίας δεν θα πρέπει να παρεμποδίζουν την πρόσβαση αυτή. Συνεπώς, το άρθρο 15 της σύμβασης και το άρθρο 46 του κανονισμού προβλέπουν ότι στις περισσότερες περιπτώσεις **παρέχεται δωρεάν νομική συνδρομή / νομική αρωγή σε δικαιούχους διατροφής παιδιών (για διατροφή που οφείλεται σε άτομα ηλικίας κάτω των 21 ετών) που υποβάλλουν αιτήσεις μέσω κεντρικών αρχών**⁸⁵

273. Η υποχρέωση παροχής δωρεάν νομικής συνδρομής / νομικής αρωγής περιορίζεται με βάση το σκεπτικό ότι η εν λόγω συνδρομή δεν πρέπει να παρέχεται εάν οι διαδικασίες που χρησιμοποιούνται στο ερωτώμενο κράτος είναι αρκετά απλές ώστε να παρέχουν στον αιτούντα τη δυνατότητα να προβάλει αποτελεσματικά τα επιχειρήματά του χωρίς νομική συνδρομή / νομική αρωγή και η κεντρική αρχή παρέχει δωρεάν τις αναγκαίες υπηρεσίες.

Το άρθρο 3 της **σύμβασης** ορίζει τη **νομική συνδρομή** ως «τη συνδρομή, η οποία απαιτείται, προκειμένου να επιτρέψει στους αιτούντες να γνωρίσουν και να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους και να διασφαλιστεί ότι οι αιτήσεις εξετάζονται πλήρως και αποτελεσματικά στο ερωτώμενο κράτος. Τα μέσα παροχής της συνδρομής αυτής μπορούν να περιλαμβάνουν, κατά περίπτωση, νομικές συμβουλές, συνδρομή στην κατάθεση μιας υπόθεσης ενώπιον μιας αρχής, νομική εκπροσώπηση και απαλλαγή από τις δαπάνες των νομικών διαδικασιών».

⁸⁵ Βλέπε επίσης αιτιολογική σκέψη 36 του κανονισμού.

Το άρθρο 45 του **κανονισμού** ορίζει τη «**νομική αρωγή**» ως «την απαιτούμενη συνδρομή ώστε οι διάδικοι να είναι σε θέση να πληροφορούνται και να διεκδικούν τα δικαιώματά τους και προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι οι αιτήσεις τους, είτε μέσω των κεντρικών αρχών είτε απευθείας στις αρμόδιες αρχές, τυγχάνουν πλήρους και αποτελεσματικής διεκπεραίωσης». Η νομική αρωγή **παρασχηματίζεται** κατά περίπτωση τα εξής:

- α) παροχή νομικών συμβουλών με σκοπό να επιτευχθεί διευθέτηση της διαφοράς πριν να κινηθεί δικαστική διαδικασία,
- β) νομική συνδρομή για την υποβολή υπόθεσης ενώπιον δικαστικής ή άλλης αρχής και εκπροσώπηση ενώπιον του δικαστηρίου,
- γ) απαλλαγή ή ανάληψη των δικαστικών εξόδων και των αμοιβών προσώπων στα οποία το δικαστήριο αναθέτει την εκτέλεση πράξεων κατά τη δίκη,
- δ) στα κράτη μέλη στα οποία ο ηττηθείς διάδικος βαρύνεται με τα έξοδα του αντιδίκου, εάν ο δικαιούχος της νομικής αρωγής ηττηθεί, αυτό περιλαμβάνει τα έξοδα του αντιδίκου εφόσον θα τα κάλυπτε σε περίπτωση που ο δικαιούχος της νομικής αρωγής είχε τη συνήθη διαμονή του στο κράτος μέλος του επιληφθέντος δικαστηρίου,
- ε) διερμηνεία,
- στ) μετάφραση των εγγράφων που απαιτούνται από το δικαστήριο ή την αρμόδια αρχή και προσκομίζονται από τον δικαιούχο της νομικής αρωγής, εφόσον είναι απαραίτητα για την επίλυση της διαφοράς,
- ζ) έξοδα μετακίνησης στα οποία υποβάλλεται ο δικαιούχος της νομικής αρωγής, εφόσον η αυτοπρόσωπη παρουσία στο δικαστήριο των προσώπων που εμπλέκονται στην εκδίκαση του αιτήματος του δικαιούχου επιβάλλεται από το δίκαιο ή από το δικαστήριο του εν λόγω κράτους μέλους και το δικαστήριο αποφασίσει ότι τα αφορώμενα πρόσωπα δεν δύνανται να μετάσχουν άλλως στη διαδικασία κατά τρόπο ικανοποιητικό για το δικαστήριο.»

274. Αυτό είναι σημαντικό διότι πολλά κράτη έχουν αναπτύξει αποτελεσματικές και αποδοτικές διαδικασίες για την αναγνώριση, την αναγνώριση και εκτέλεση, την εκτέλεση, την έκδοση και την τροποποίηση αποφάσεων διατροφής που μπορούν να χρησιμοποιούνται από όλους τους αιτούντες σε αυτά τα κράτη χωρίς να χρειάζονται **νομική συνδρομή / νομική αρωγή**, και οι εν λόγω διαδικασίες τίθενται επίσης στη διάθεση όσων υποβάλλουν αίτηση βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού. Ανάλογα με το κράτος, αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τη χρήση απλουστευμένων εντύπων, απλουστευμένες διοικητικές διαδικασίες και την παροχή πληροφοριών και συμβουλών σε όλους τους αιτούντες από την κεντρική αρχή ή την αρμόδια αρχή. Εφόσον οι εν λόγω απλουστευμένες διαδικασίες παρέχουν στον αιτούντα τη δυνατότητα να προβάλει αποτελεσματικά τα επιχειρήματά του και παρέχονται στον αιτούντα δωρεάν από το ερωτώμενο κράτος, το ερωτώμενο κράτος δεν υποχρεούται να παράσχει στον αιτούντα δωρεάν νομική συνδρομή / νομική αρωγή.⁸⁶

275. Σε περίπτωση που δεν προβλέπονται απλουστευμένες διαδικασίες και απαιτείται νομική συνδρομή / νομική αρωγή, υπάρχουν διάφορες διατάξεις της σύμβασης και του κανονισμού οι οποίες καθορίζουν τις περιστάσεις υπό τις οποίες η νομική συνδρομή πρέπει να παρέχεται δωρεάν στους αιτούντες. Τα δικαιώματα σε δωρεάν νομική συνδρομή / νομική αρωγή δεν πρέπει να είναι λιγότερα από εκείνα που είναι διαθέσιμα σε ισοδύναμες εσωτερικές υποθέσεις (άρθρο 14 παράγραφος 4 της σύμβασης και άρθρο 44 παράγραφος 4 του κανονισμού).

276. Στα πλαίσια κειμένου ανωτέρω παρέχονται ορισμοί για τη «νομική συνδρομή» (βάσει της σύμβασης) και τη «νομική αρωγή» (βάσει του κανονισμού). Οι ορισμοί είναι παρεμφερείς, ωστόσο παρουσιάζουν ορισμένες σημαντικές διαφορές. Πιο συγκεκριμένα, ο κανονισμός περιέχει διατάξεις για τον τρόπο αντιμετώπισης των εξόδων διερμηνείας, μετάφρασης και αναγκαίας μετακίνησης στο πλαίσιο των νομικών διαδικασιών, καθώς και των εξόδων που βαρύνουν έναν ηττηθέντα διάδικο που επωφελήθηκε από τη νομική αρωγή.

277. Γενικότερα, σε περίπτωση που ο αιτών έχει ανάγκη από νομική συνδρομή / νομική αρωγή, η σύμβαση και ο κανονισμός απαιτούν σε πρώτο στάδιο από όλα τα συμβαλλόμενα κράτη ή τα κράτη μέλη να παρέχουν δωρεάν την εν λόγω συνδρομή στους δικαιούχους σχεδόν σε όλες τις περιπτώσεις που αφορούν **διατροφή παιδιών**. Υπάρχουν ορισμένες εξαιρέσεις σε αυτή την απαίτηση για τα κράτη που έχουν προβεί σε δήλωση βάσει της σύμβασης (βάσει του κανονισμού δεν υπάρχει δυνατότητα υποβολής τέτοιας δήλωσης).⁸⁷

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Εάν η απόφαση προς αναγνώριση και εκτέλεση αφορά συζυγική διατροφή, καθώς και διατροφή παιδιού, ισχύει το ίδιο δικαίωμα σε δωρεάν νομική συνδρομή.

⁸⁶ Στ[...] [όνομα κράτους] [...].

⁸⁷ Δυνάμει της σύμβασης, ένα κράτος μπορεί να δηλώσει ότι σε ορισμένες περιπτώσεις θα χρησιμοποιεί έλεγχο εισοδημάτων επικεντρωμένο στο παιδί (άρθρο 16 παράγραφος 1). Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θα προβεί σε αυτή τη δήλωση και, συνεπώς, στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν θα εφαρμόζεται εν προκειμένω έλεγχος εισοδημάτων επικεντρωμένος στο παιδί βάσει της σύμβασης (βλέπε *απόφαση αριθ. 2011/432/ΕΕ του Συμβουλίου* (ανωτέρω, υποσημείωση 59)).

278. Ωστόσο, το δικαίωμα των αιτούντων σε δωρεάν νομική συνδρομή / νομική αρωγή βάσει της σύμβασης και του κανονισμού για αιτήσεις σχετικά με **ζητήματα διατροφής που δεν αφορούν παιδιά** είναι πιο περιορισμένο, όπως συμβαίνει και με το δικαίωμα των υπόχρεων σε δωρεάν νομική συνδρομή για αιτήσεις αναγνώρισης και τροποποίησης. Για τα εν λόγω είδη αιτήσεων, το ερωτώμενο κράτος μπορεί να χρησιμοποιεί έλεγχο εισοδημάτων ή εξέταση επί της ουσίας ως προϋπόθεση για την παροχή νομικής συνδρομής / νομικής αρωγής.

Στην **εξέταση εισοδήματος** λαμβάνονται υπόψη τα εισοδήματα και τα περιουσιακά στοιχεία του αιτούντος ή άλλες οικονομικές περιστάσεις που έχουν αντίκτυπο στη δυνατότητα του αιτούντος να καταβάλει τα έξοδα νομικής συνδρομής.

Η **εξέταση επί της ουσίας** συνίσταται στον έλεγχο της ουσίας ή των πιθανοτήτων επιτυχούς έκβασης της αίτησης μέσω της εξέτασης ζητημάτων όπως η νομική βάση της αίτησης και οι πιθανότητες τα γεγονότα της υπόθεσης να οδηγήσουν σε θετικό αποτέλεσμα.

279. Ωστόσο, σημαντικό είναι το γεγονός ότι σε όλες τις περιπτώσεις που αφορούν αναγνώριση και εκτέλεση, η νομική συνδρομή ή νομική αρωγή που παρέχεται σε όλους τους αιτούντες (δικαιούχους, υπόχρεους ή δημόσιες υπηρεσίες⁸⁸) από ένα κράτος δεν μπορεί να υπολείπεται εκείνης που θα παρεχόταν στον αιτούντα σε ισοδύναμη εσωτερική υπόθεση (άρθρο 17 στοιχείο β) της σύμβασης και άρθρο 47 παράγραφος 2 του κανονισμού). Κατά τον τρόπο αυτό, εξασφαλίζεται ότι παρέχεται το ίδιο επίπεδο υπηρεσιών σε όλους τους αιτούντες, ανεξάρτητα από τον τόπο κατοικίας τους. Επιπλέον, παρότι μπορεί να μην διατίθεται πάντοτε δωρεάν νομική συνδρομή / νομική αρωγή, το ερωτώμενο κράτος δεν μπορεί να απαιτήσει εγγύηση ή κατάθεση για τη διασφάλιση της πληρωμής τυχόν νομικών εξόδων (άρθρο 14 παράγραφος 5 και άρθρο 37 παράγραφος 2 της σύμβασης και άρθρο 44 παράγραφος 5 του κανονισμού). Συνεπώς, η παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής / νομικής αρωγής σε έναν αιτούντα εξαρτάται από τους ακόλουθους παράγοντες:

- κατά πόσο τίθενται στη διάθεση του αιτούντος δωρεάν απλουστευμένες διαδικασίες στο ερωτώμενο κράτος·
- το είδος διατροφής που ζητείται (διατροφή παιδιών, συζυγική διατροφή ή άλλη μορφή οικογενειακής διατροφής)·
- κατά πόσο ο αιτών είναι δικαιούχος ή υπόχρεος·
- το είδος της υποβαλλόμενης αίτησης (για αναγνώριση, εκτέλεση, έκδοση, τροποποίηση, συγκεκριμένα μέτρα ή απευθείας αιτήματα)·
- κατά πόσο εφαρμόζεται έλεγχος εισοδημάτων ή εξέταση επί της ουσίας στο ερωτώμενο κράτος για τη συγκεκριμένη αίτηση (έλεγχος επικεντρωμένος στο παιδί ή βάσει της οικονομικής κατάστασης του αιτούντος).

280. Οι επόμενες ενότητες και τα διαγράμματα ροής παρέχουν λεπτομερή ανάλυση του δικαιώματος σε δωρεάν νομική συνδρομή σε μια σειρά διαφορετικών περιπτώσεων.

B. Απαίτηση για παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής / νομικής αρωγής

281. Στην ακόλουθη ενότητα επεξηγείται το δικαίωμα σε δωρεάν νομική συνδρομή / νομική αρωγή για αιτήσεις που υποβάλλονται βάσει της σύμβασης και του κανονισμού σε όλα τα κράτη, εξαιρουμένων των συμβαλλόμενων κρατών της σύμβασης τα οποία έχουν προβεί σε δήλωση για τη χρήση ελέγχου εισοδημάτων επικεντρωμένου στο παιδί⁸⁹ (η υποβολή τέτοιας δήλωσης δεν επιτρέπεται βάσει του κανονισμού).

⁸⁸ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 383.

⁸⁹ Δυνάμει της σύμβασης, ένα κράτος μπορεί να δηλώσει ότι σε ορισμένες περιπτώσεις θα χρησιμοποιεί έλεγχο εισοδημάτων επικεντρωμένο στο παιδί (άρθρο 16 παράγραφος 1). Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θα προβεί σε αυτή τη δήλωση και, συνεπώς, στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν θα εφαρμόζεται εν προκειμένω έλεγχος εισοδημάτων επικεντρωμένος στο παιδί βάσει της σύμβασης (βλέπε *απόφαση αριθ. 2011/432/ΕΕ του Συμβουλίου*, ανωτέρω, υποσημείωση 59).

282. Σημειώνεται ότι τα διαγράμματα ροής στην παρούσα ενότητα αφορούν κατά κύριο λόγο διατάξεις και περιπτώσεις της σύμβασης, απεικονίζοντας ενίοτε τις επιπτώσεις ενδεχόμενων επιφυλάξεων και δηλώσεων που έχουν υποβληθεί βάσει της σύμβασης από τα συμβαλλόμενα κράτη.

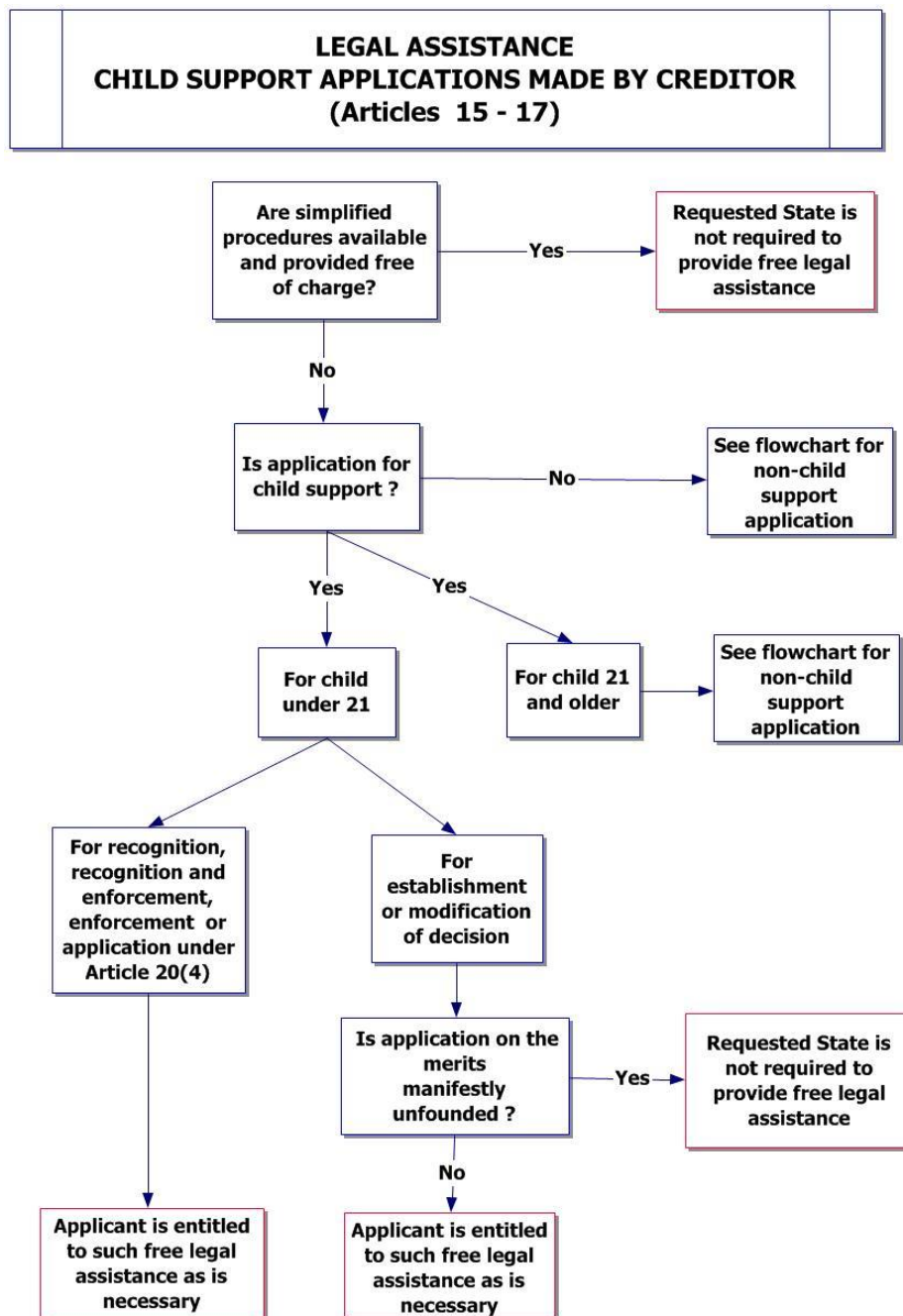
1. Αιτήσεις που υποβάλλονται από δικαιούχο

α) Αιτήσεις σχετικά με διατροφή παιδιών, για τη διατροφή παιδιού ηλικίας κάτω των 21 ετών (ή κάτω των 18 ετών σε περίπτωση που έχει εκφραστεί επιφύλαξη βάσει της σύμβασης)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Εάν η απόφαση προς αναγνώριση και εκτέλεση αφορά επίσης συζυγική διατροφή, ισχύει το ίδιο δικαίωμα σε δωρεάν νομική συνδρομή.

283. Όπως περιγράφεται κατωτέρω, εάν η αίτηση που υποβάλλεται μέσω κεντρικής αρχής αφορά αναγνώριση ή αναγνώριση και εκτέλεση ή εκτέλεση απόφασης για διατροφή παιδιών, η «νομική συνδρομή» βάσει της σύμβασης ή η «νομική αρωγή» βάσει του κανονισμού πρέπει να παρέχεται δωρεάν. Δεν υπάρχουν εξαιρέσεις από αυτή την απαίτηση. Εάν η αίτηση αφορά διατροφή παιδιών, αλλά στόχος της είναι η έκδοση ή η τροποποίηση απόφασης, ένα κράτος μπορεί να αρνηθεί να παράσχει δωρεάν νομική συνδρομή / νομική αρωγή, εάν θεωρεί ότι, επί της ουσίας, η αίτηση ή η έφεση είναι προδήλως αβάσιμες.⁹⁰

⁹⁰ Βλέπε επίσης το άρθρο 43 παράγραφος 2 της σύμβασης και το άρθρο 67 του κανονισμού σχετικά με την είσπραξη των εξόδων.

Σχήμα 3: Νομική συνδρομή βάσει της σύμβασης: αιτήσεις διατροφής παιδιών που υποβάλλονται από δικαιούχο

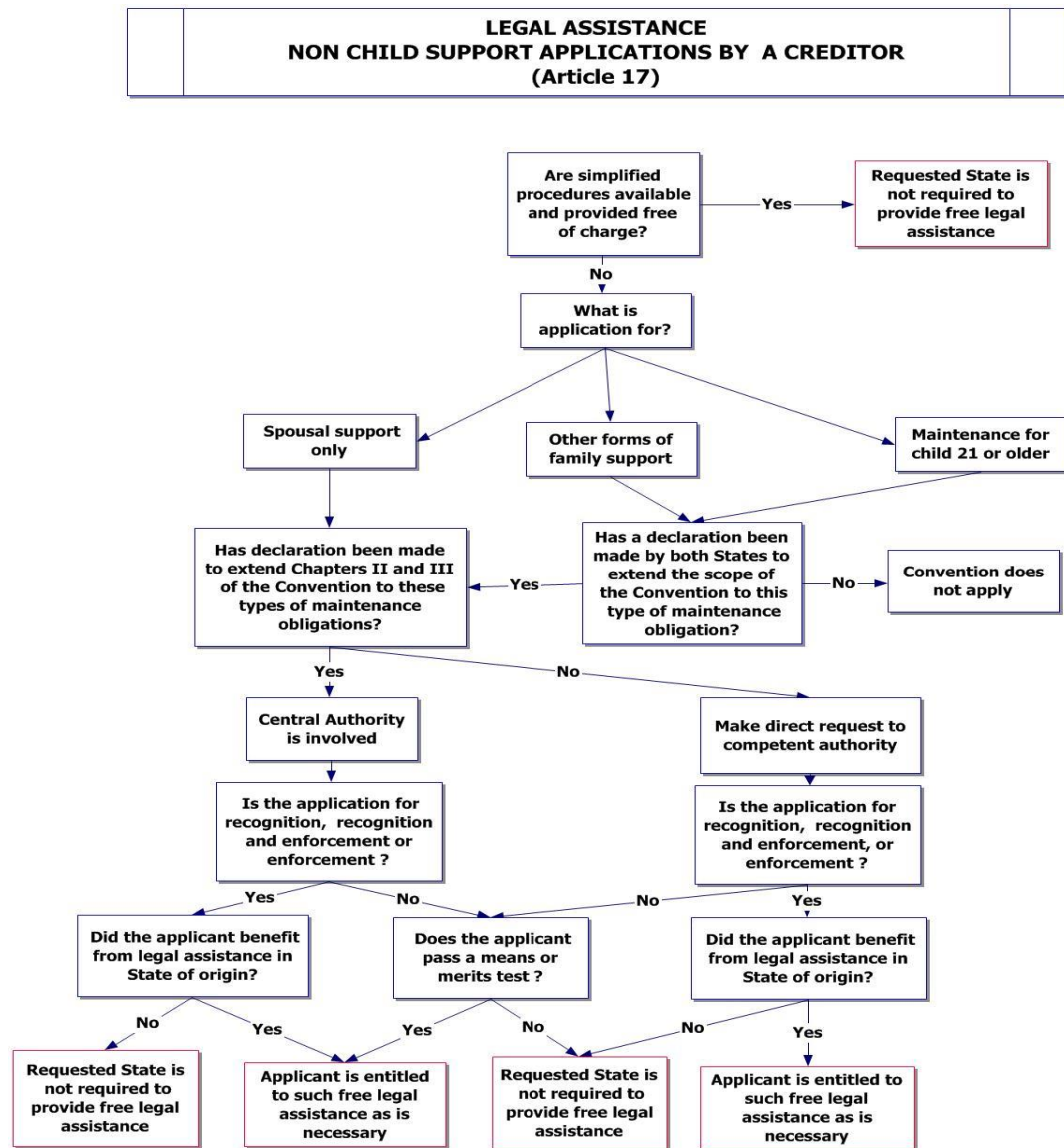
β) Αιτήσεις σχετικά με διατροφή πλην της διατροφής για παιδί ηλικίας κάτω των 21 ετών (ή κάτω των 18 ετών σε περίπτωση που έχει εκφραστεί επιφύλαξη βάσει της σύμβασης)

284. Σε περίπτωση που η αίτηση αφορά διατροφή για παιδί ηλικίας 21 ετών και άνω, συζυγική διατροφή ή άλλη μορφή διατροφής (και εφόσον, βάσει της σύμβασης, το κράτος έχει επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής της σύμβασης ώστε να καλύπτει αυτά τα είδη υποθέσεων), δεν είναι πάντοτε υποχρεωτική η παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής / νομικής αρωγής. Ένα κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή ένα συμβαλλόμενο κράτος της σύμβασης μπορεί να αρνηθεί να παράσχει νομική συνδρομή εάν η αίτηση δεν έχει πιθανότητες επιτυχούς έκβασης (εξέταση επί της ουσίας) και το κράτος μπορεί επίσης να θέσει τον έλεγχο εισοδημάτων ως προϋπόθεση για τη λήψη των εν λόγω υπηρεσιών.⁹¹

285. Ωστόσο, σε οποιαδήποτε υπόθεση σχετικά με αναγνώριση, αναγνώριση και εκτέλεση ή εκτέλεση υφιστάμενης απόφασης για τα είδη διατροφής που περιγράφονται στην προηγούμενη παράγραφο, εάν ο αιτών έλαβε δωρεάν νομική συνδρομή / νομική αρωγή στο κράτος προέλευσης για την έκδοση της απόφασης, δικαιούται επίσης το ίδιο επίπεδο συνδρομής στο ερωτώμενο κράτος, εφόσον η εν λόγω συνδρομή είναι διαθέσιμη στο κράτος αυτό. Αυτό φαίνεται στο Σχήμα 4, κατωτέρω.⁹²

⁹¹ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

⁹² Ό.π.

Σχήμα 4: Νομική συνδρομή βάσει της σύμβασης: αιτήσεις που υποβάλλονται από δικαιούχο – διατροφή που δεν αφορά παιδιά

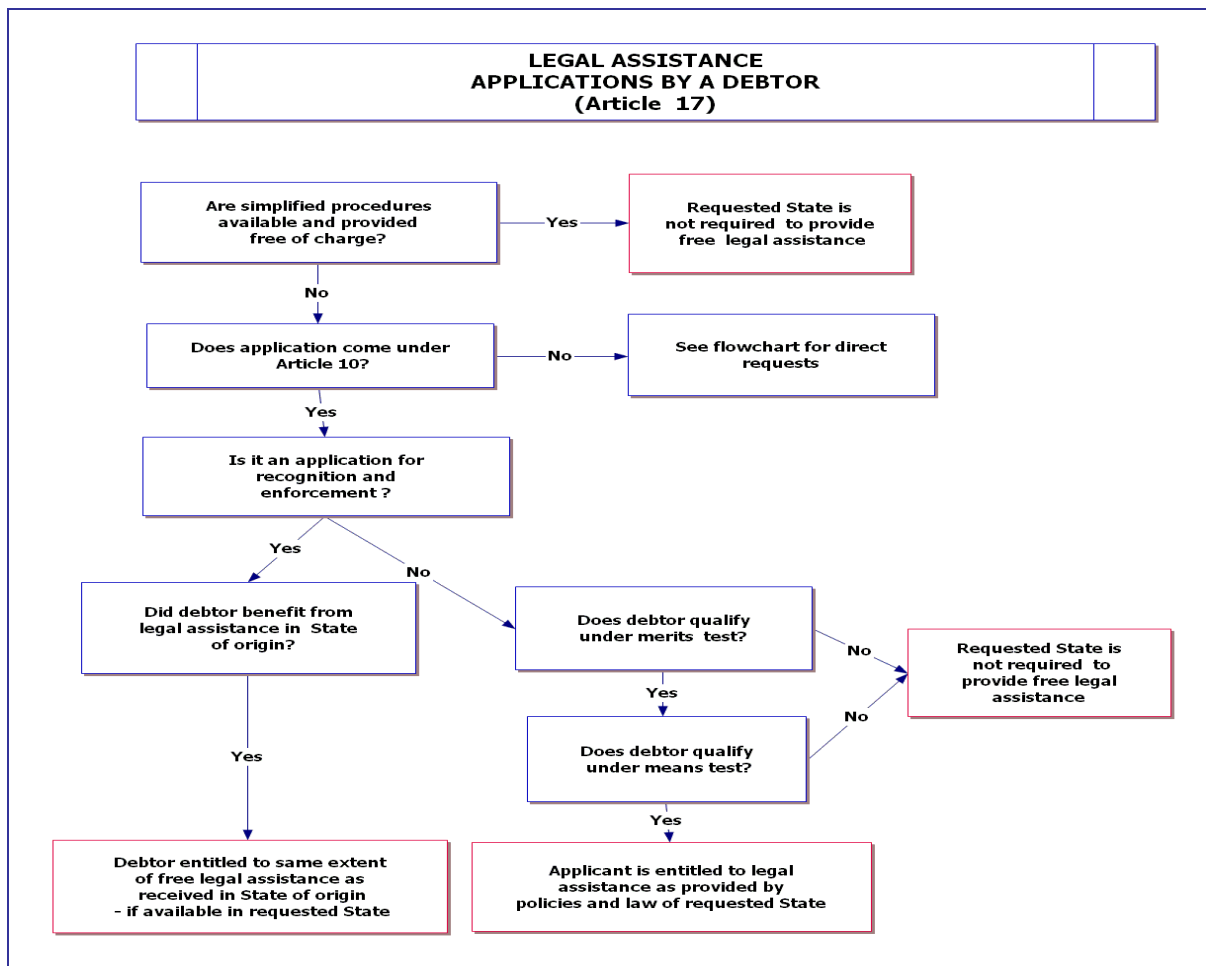
γ) Αιτήσεις που υποβάλλονται από δημόσια υπηρεσία

286. Εάν ο αιτών είναι δημόσια υπηρεσία όπως ορίζεται στο άρθρο 36 της σύμβασης ή στο άρθρο 64 του κανονισμού, εμπίπτει στον ορισμό του δικαιούχου για τον σκοπό των αιτήσεων αναγνώρισης, αναγνώρισης και εκτέλεσης ή εκτέλεσης απόφασης. Κατά συνέπεια, προβλέπεται δικαίωμα σε δωρεάν νομική συνδρομή / νομική αρωγή για δημόσιες υπηρεσίες στις αιτήσεις που αφορούν αποφάσεις για διατροφή παιδιών ηλικίας κάτω των 21 ετών (ή κάτω των 18 ετών εάν έχει εκφραστεί επιφύλαξη βάσει της σύμβασης).⁹³

2. Αιτήσεις που υποβάλλονται από υπόχρεο

287. Στις αιτήσεις που υποβάλλονται από υπόχρεο, το ερωτώμενο κράτος μπορεί να χρησιμοποιήσει τόσο την εξέταση επί της ουσίας όσο και τον έλεγχο εισοδημάτων για να αποφασίσει για την παροχή ή μη δωρεάν νομικής συνδρομής / νομικής αρωγής (άρθρο 17 της σύμβασης και άρθρο 47 του κανονισμού). Αυτό απεικονίζεται στο σχήμα 5 κατωτέρω, στο οποίο χρησιμοποιείται η σύμβαση ως παράδειγμα.

⁹³ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 383.

Σχήμα 5: Νομική συνδρομή βάσει της σύμβασης: αιτήσεις που υποβάλλονται από υπόχρεο

3. Αναλύσεις για την απόδειξη συγγένειας ή γενετικές αναλύσεις

288. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχείο η) της σύμβασης και το άρθρο 51 παράγραφος 2 στοιχείο η) του κανονισμού, μια κεντρική αρχή πρέπει να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την παροχή συνδρομής για τη διαπίστωση συγγένειας εφόσον τούτο απαιτείται για την είσπραξη διατροφής (βλέπε ανωτέρω, παράγραφο 154 και κεφάλαιο 1, ενότητες I.B και III.B). Οι δαπάνες των γενετικών αναλύσεων για τον καθορισμό της σχέσης συγγένειας μπορεί να είναι σημαντικές. Προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι εν λόγω δαπάνες δεν καθίστανται εμπόδιο στην έκδοση αποφάσεων για διατροφή παιδιών,⁹⁴ εάν στο πλαίσιο αίτησης απαιτείται η διενέργεια αναλύσεων για την απόδειξη της σχέσης συγγένειας βάσει του άρθρου 10 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της σύμβασης ή του άρθρου 56 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού, το ερωτώμενο κράτος δεν μπορεί να απαιτήσει από τον αιτούντα να καλύψει τις δαπάνες των αναλύσεων και οι εν λόγω δαπάνες εμπίπτουν στη γενική διάταξη για την παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής / νομικής αρωγής.⁹⁵

289. Ο τρόπος με τον οποίο λειτουργεί αυτό στην πράξη εξαρτάται από τις εθνικές διαδικασίες που προβλέπονται για τη διενέργεια γενετικών αναλύσεων στα εμπλεκόμενα συμβαλλόμενα κράτη. Σε ορισμένα κράτη, μπορεί να απαιτείται από το άτομο που ζητεί τη διενέργεια αναλύσεων, ως προϋπόθεση του αιτήματος για αναλύσεις, να προκαταβάλει το σύνολο των δαπανών των αναλύσεων, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για τη μητέρα και το παιδί ή τα παιδιά. Σε άλλα κράτη, μπορεί να απαιτείται από τον υπόχρεο να προκαταβάλει μόνο το μέρος των δαπανών που του αναλογεί. Σε αυτή την περίπτωση, το

⁹⁴ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 390.

⁹⁵ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 392.

ερωτώμενο κράτος καλύπτει τις δαπάνες των αναλύσεων για τη μητέρα και το παιδί ή τα παιδιά – οι οποίες σε διαφορετική περίπτωση θα καταβάλλονταν από τον αιτούντα. Ωστόσο, οι εν λόγω δαπάνες μπορούν να καλυφθούν από τον υπόχρεο εάν διαπιστωθεί ότι είναι πατέρας του παιδιού. Κάθε κράτος αποφασίζει, βάσει του εθνικού δικαίου ή εσωτερικής διαδικασίας, τον βαθμό στον οποίο θα απαιτηθεί από τον υπόχρεο να επιβαρυνθεί με τις δαπάνες των αναλύσεων και σε ποιο στάδιο της διαδικασίας θα απαιτηθεί αυτό, εφόσον απαιτηθεί.⁹⁶

290. Σε περίπτωση που η αίτηση αφορά διατροφή για παιδί ηλικίας κάτω των 21 ετών, ο γενικός κανόνας είναι ότι ο δικαιούχος δεν θα πρέπει να προκαταβάλλει τις δαπάνες των αναλύσεων για την απόδειξη της σχέσης συγγένειας, εκτός εάν η αίτηση είναι προφανώς αβάσιμη.⁹⁷

291. Βάσει της σύμβασης μόνο, στα κράτη που έχουν προβεί σε δήλωση για χρήση ελέγχου εισοδημάτων επικεντρωμένου στο παιδί, οι δαπάνες για αναλύσεις για την απόδειξη συγγένειας καλύπτονται στο πλαίσιο της διαθέσιμης νομικής συνδρομής, εκτός εάν από τον έλεγχο εισοδημάτων προκύψει ότι δεν δικαιολογείται η παροχή νομικής συνδρομής.⁹⁸

Γ. Αποτελεσματική πρόσβαση στις διαδικασίες και σε νομική συνδρομή στ[...] [όνομα κράτους]

[Εισαγωγή εθνικών πληροφοριών]

VIII. Προσωρινά και συντηρητικά μέτρα βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009

Α. Συνδρομή κεντρικής αρχής για τη λήψη προσωρινών μέτρων βάσει της σύμβασης και του κανονισμού

292. Τόσο η σύμβαση όσο και ο κανονισμός περιέχουν διατάξεις οι οποίες απαιτούν από τις κεντρικές αρχές να συνδράμουν, σε ορισμένες περιστάσεις και υπό ορισμένες προϋποθέσεις, στην έναρξη των νομικών διαδικασιών για τη λήψη «προσωρινών μέτρων» στο ερωτώμενο κράτος.

293. Στο άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχείο θ) της σύμβασης και στο άρθρο 51 παράγραφος 2 στοιχείο θ) του κανονισμού διευκρινίζεται ότι μια συγκεκριμένη λειτουργία των κεντρικών αρχών βάσει αμφοτέρων των πράξεων είναι να «λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα» σε σχέση με μια αίτηση που υποβάλλεται βάσει του άρθρου 10 της σύμβασης ή του άρθρου 56 του κανονισμού, προκειμένου:

να κινήσουν ή να διευκολύνουν την έναρξη των νομικών διαδικασιών για τη λήψη οποιωνδήποτε απαραίτητων προσωρινών μέτρων, τα οποία είναι εδαφικά στη φύση τους και ο σκοπός των οποίων είναι να διασφαλιστεί η έκβαση μιας εκκρεμούς αίτησης περί διατροφής».⁹⁹

294. Το άρθρο 7 της σύμβασης και το άρθρο 53 του κανονισμού προβλέπουν επίσης ότι μια κεντρική αρχή μπορεί να υποβάλει αίτημα, υποστηριζόμενο από επιχειρήματα, προς άλλη κεντρική αρχή, προκειμένου αυτή να εκτελέσει τη λειτουργία που περιγράφεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχείο θ) της σύμβασης και στο άρθρο 51 παράγραφος 2 στοιχείο θ) του κανονισμού, όταν δεν εκκρεμεί καμία αίτηση βάσει του άρθρου 10 της

⁹⁶ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

⁹⁷ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 390.

⁹⁸ Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θα προβεί σε αυτή τη δήλωση και, συνεπώς, στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν θα εφαρμόζεται εν προκειμένω έλεγχος εισοδημάτων επικεντρωμένος στο παιδί βάσει της σύμβασης (βλέπε απόφαση αριθ. 2011/432/ΕΕ του Συμβουλίου (ανωτέρω, υποσημείωση 59)).

⁹⁹ Για πληρέστερη ανάλυση της έννοιας των «προσωρινών μέτρων» σε αυτό το πλαίσιο, βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφοι 176 και εξής.

σύμβασης και του άρθρου 56 του κανονισμού (βλέπε επίσης κεφάλαιο 1, ενότητα III.B του παρόντος εγχειριδίου). Το άρθρο 7 της σύμβασης και το άρθρο 53 του κανονισμού ορίζουν ότι η κεντρική αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα εφόσον κρίνει ότι απαιτούνται προκειμένου να διευκολυνθεί ο εν δυνάμει αιτών να υποβάλει αίτηση [δυνάμει του άρθρου 10 της σύμβασης ή του άρθρου 56 του κανονισμού] ή να αποφασίσει κατά πόσον πρέπει να υποβάλει σχετική αίτηση.

295. Με τη φράση «όλα τα κατάλληλα μέτρα» που χρησιμοποιείται όσον αφορά τις λειτουργίες της κεντρικής αρχής σε σχέση με τα προσωρινά μέτρα νοούνται οποιαδήποτε μέτρα θα μπορούσε να λάβει μια κεντρική αρχή για την επίτευξη του απαιτούμενου αποτελέσματος, ανάλογα με τις αρμοδιότητες και τους πόρους της, και υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω μέτρα επιτρέπονται από τους εθνικούς νόμους του [ερωτώμενου] κράτους.¹⁰⁰

296. Συνεπώς, οι αρμόδιες αρχές στα κράτη στα οποία ισχύει η σύμβαση και στα κράτη στα οποία εφαρμόζεται ο κανονισμός θα πρέπει να γνωρίζουν ότι μπορεί να λάβουν αιτήματα από τις εθνικές κεντρικές αρχές του κράτους τους ή να συνεργαστούν με αυτές για την έναρξη των νομικών διαδικασιών με σκοπό τη λήψη προσωρινών μέτρων στις προαναφερθείσες περιπτώσεις.

B. Διατάξεις σχετικά με προσωρινά και συντηρητικά μέτρα που περιλαμβάνονται μόνο στον κανονισμό

297. Ο κανονισμός περιέχει μια σειρά πρόσθετων κανόνων σχετικά με τη λήψη προσωρινών και συντηρητικών μέτρων στο πλαίσιο της εφαρμογής του κανονισμού.

1. Προσωρινά μέτρα που λαμβάνονται στο κράτος προέλευσης

298. Το άρθρο 39 του κανονισμού προβλέπει ότι «το δικαστήριο προέλευσης μπορεί να κηρύξει την απόφαση εκτελεστή, ανεξαρτήτως από ενδεχόμενη προσφυγή, ακόμη και αν το εθνικό δίκαιο δεν προβλέπει αυτοδίκαιη εκτελεσιμότητα».

299. Εάν υπάρχει απόφαση ή μέρος απόφασης για προσωρινά μέτρα που είναι εκτελεστή από άλλο κράτος μέλος, η εν λόγω απόφαση θα καταστεί εκτελεστή είτε βάσει του άρθρου 17 παράγραφος 2 του κανονισμού (σύμφωνα με τις διαδικασίες του τμήματος 1 για τις αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτος μέλος το οποίο δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007) είτε βάσει του άρθρου 26 του κανονισμού (σύμφωνα με τις διαδικασίες του τμήματος 2 για τις αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτος μέλος το οποίο δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007) (για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την αναγνώριση, την εκτελεσιμότητα και την εκτέλεση αποφάσεων βάσει του κεφαλαίου IV του κανονισμού, βλέπε κεφάλαιο 8). Στο άρθρο 17 παράγραφος 2 και στο άρθρο 26 του κανονισμού διευκρινίζεται ότι η απόφαση που εκδίδεται σε άλλο κράτος μέλος αρκεί μόνο να είναι «εκτελεστή» στο εν λόγω κράτος, χωρίς να απαιτείται η εν λόγω απόφαση να είναι τελεσίδικη προκειμένου να καταστεί ή να κηρυχθεί εκτελεστή σε άλλο κράτος μέλος.

2. Προσωρινά ή συντηρητικά μέτρα σε κράτη διαφορετικά από το κράτος προέλευσης μιας απόφασης

300. Το άρθρο 14 του κανονισμού προβλέπει δικαιοδοσία των δικαστηρίων βάσει του κανονισμού όσον αφορά τα προσωρινά και συντηρητικά μέτρα:

«Τα προσωρινά ή συντηρητικά μέτρα που προβλέπονται από το δίκαιο κράτους μέλους μπορούν να ζητηθούν από τις δικαστικές αρχές του κράτους αυτού, έστω και εάν δικαστήριο άλλου κράτους μέλους έχει, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, διεθνή δικαιοδοσία για την ουσία της υπόθεσης».

¹⁰⁰ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 121.

301. Κατά την άσκηση αυτής της δικαιοδοσίας σχετικά με προσωρινά μέτρα, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να γνωρίζουν ότι είναι επίσης απαραίτητος ο προσδιορισμός του δικαίου που πρέπει να εφαρμοστεί σε αυτά τα μέτρα.¹⁰¹

3. Προσωρινά μέτρα εν αναμονή της αναγνώρισης, της αναγνώρισης και κήρυξης της εκτελεστότητας / εκτέλεσης απόφασης σε άλλο κράτος μέλος βάσει των τμημάτων 1 και 2 του κεφαλαίου IV¹⁰²

302. Σύμφωνα με τις διαδικασίες του τμήματος 1 του κεφαλαίου IV του κανονισμού για την αναγνώριση, την εκτελεστότητα και την εκτέλεση αποφάσεων βάσει του κανονισμού, για τις αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτος μέλος το οποίο δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, στο άρθρο 18 διευκρινίζεται ότι:

«Μια εκτελεστή απόφαση εμπεριέχει αυτοδικαίως τη δυνατότητα λήψης συντηρητικών μέτρων σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης».

303. Επιπλέον, σύμφωνα τη διαδικασία του τμήματος 2 του κεφαλαίου IV του κανονισμού (για τις αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτος μέλος το οποίο δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007), το άρθρο 36¹⁰³ διευκρινίζει ότι ο αιτών δύναται να ζητήσει προσωρινά ή συντηρητικά μέτρα προβλεπόμενα από το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης χωρίς να απαιτείται να κηρυχθεί εκτελεστή η απόφαση που έχει εκδοθεί από άλλο κράτος μέλος. Στο άρθρο 36 παράγραφος 2 του κανονισμού διευκρινίζεται επίσης ότι η κήρυξη της εκτελεστότητας εμπεριέχει αυτοδικαίως τη δυνατότητα λήψης συντηρητικών μέτρων. Στο άρθρο 36 παράγραφος 3 διευκρινίζεται ότι κατά τη διάρκεια της προθεσμίας άσκησης προσφυγής που προβλέπεται στο άρθρο 32 παράγραφος 5 του κανονισμού μπορούν να λαμβάνονται μόνο συντηρητικά μέτρα επί της περιουσίας του καθ' ου η εκτέλεση διαδίκου (για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα προσωρινά και συντηρητικά μέτρα στο πλαίσιο διαδικασιών εκτέλεσης βάσει του κανονισμού, βλέπε κεφάλαιο 8).

ΙΧ. Λοιπές συμβάσεις και κανονισμοί σχετικά με την επίδοση και κοινοποίηση εγγράφων και τη διεξαγωγή αποδείξεων στο εξωτερικό

A. Επισκόπηση

304. Ορισμένα κράτη είναι συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης της Χάγης του 1965 για την επίδοση και την κοινοποίηση¹⁰⁴ ή/και της σύμβασης της Χάγης του 1970 για τη λήψη μαρτυρικών αποδείξεων¹⁰⁵, που μπορούν αμφότερες να εφαρμόζονται σε υποθέσεις που αφορούν αιτήσεις διατροφής σε αλλοδαπό κράτος.¹⁰⁶ Σε περίπτωση που είναι δυνατή η εφαρμογή οποιασδήποτε από τις εν λόγω συμβάσεις, πρέπει να αναζητείται νομική συμβουλή ώστε να εξασφαλίζεται ότι πληρούνται δεόντως οι απαιτήσεις των συμβάσεων.

305. Εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1206/2001 του Συμβουλίου της 28ης Μαΐου 2001 για τη συνεργασία μεταξύ των δικαστηρίων των κρατών μελών κατά τη διεξαγωγή αποδείξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη

¹⁰¹ Για τα κράτη μέλη που δεσμεύονται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 (βλέπε κεφάλαιο 5), δεν είναι σαφές κατά πόσο τα προσωρινά μέτρα θα περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής του εφαρμοστέου δικαίου του πρωτοκόλλου (βλέπε άρθρο 11 του πρωτοκόλλου σχετικά με το πεδίο εφαρμογής του εφαρμοστέου δικαίου).

¹⁰² Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την αναγνώριση, την εκτελεστότητα και την εκτέλεση αποφάσεων βάσει του κεφαλαίου IV του κανονισμού, βλέπε κεφάλαιο 8.

¹⁰³ Το άρθρο 36 του κανονισμού είναι το αντίστοιχο του άρθρου 47 του κανονισμού Βρυξέλλες I.

¹⁰⁴ Η σύμβαση της Χάγης της 15ης Νοεμβρίου 1965 περί επιδόσεως και κοινοποιήσεως στο εξωτερικό δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις.

¹⁰⁵ Η σύμβαση της Χάγης της 18ης Μαρτίου 1970 για τη λήψη μαρτυρικών αποδείξεων στην αλλοδαπή σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

¹⁰⁶ Βλέπε άρθρο 50 της σύμβασης και εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφοι 648-651.

μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκτός της Δανίας, και ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1393/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί επιδόσεως και κοινοποίησεως στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις (επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων) εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη μέλη. Μεταξύ της Δανίας και των υπόλοιπων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφαρμόζεται η σύμβαση της Χάγης του 1970 για τις μαρτυρικές αποδείξεις και όχι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1206/2001. Σε περίπτωση που είναι δυνατή η εφαρμογή οποιουδήποτε εκ των δύο κανονισμών, πρέπει να αναζητείται νομική συμβουλή ώστε να εξασφαλίζεται ότι πληρούνται δεόντως οι απαιτήσεις των κανονισμών.

306. Για να διαπιστώσουν κατά πόσο άλλες τρίτες χώρες είναι συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης της Χάγης για την επίδοση και την κοινοποίηση και της σύμβασης της Χάγης για τη λήψη μαρτυρικών αποδείξεων, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να συμβουλευτούν τους πίνακες κατάστασης για αμφοτέρους τις συμβάσεις, οι οποίοι διατίθενται στον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης στη διεύθυνση < www.hcch.net >, και ειδικότερα στην ενότητα «Conventions» (Συμβάσεις), σύμβαση αριθ. 14 και αριθ. 20, αντίστοιχα.

307. Τόσο η σύμβαση της Χάγης για την επίδοση και την κοινοποίηση όσο και η σύμβαση της Χάγης για τις μαρτυρικές αποδείξεις εφαρμόζονται μόνο όταν και εφόσον η επίδοση πρέπει να πραγματοποιηθεί ή οι μαρτυρικές αποδείξεις πρέπει να ληφθούν *στο εξωτερικό*. Σε αυτό το πλαίσιο, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η έκφραση «**στο εξωτερικό**» δεν χρησιμοποιείται στο άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχείο ζ) της σύμβασης του 2007, το οποίο αφορά επίσης τα αιτήματα για συγκεκριμένα μέτρα («προκειμένου να διευκολύνουν τη λήψη έγγραφων ή άλλων αποδεικτικών στοιχείων»), ούτε στο στοιχείο ι) («προκειμένου να διευκολύνουν την επίδοση εγγράφων»). Αυτό συμβαίνει διότι στην πλειονότητα των περιπτώσεων ζητείται από μια κεντρική αρχή να διευκολύνει τη λήψη αποδεικτικών στοιχείων ή την επίδοση εγγράφων *εντός της δικαιοδοσίας της* για νομικές διαδικασίες διατροφής που διεξάγονται *εντός της δικαιοδοσίας της*. Τα αιτήματα για διευκόλυνση της λήψης αποδεικτικών στοιχείων ή της επίδοσης **στο εξωτερικό** είναι λιγότερο συχνά. Υπάρχουν πολλές περιπτώσεις που καλύπτονται από τη σύμβαση του 2007 και στις οποίες δεν απαιτείται ούτε διαβίβαση εγγράφων για επίδοση στο εξωτερικό ούτε λήψη αποδεικτικών στοιχείων στο εξωτερικό.¹⁰⁷ Στα αντίστοιχα άρθρα του κανονισμού σχετικά με τις λειτουργίες της κεντρικής αρχής όσον αφορά τα αποδεικτικά στοιχεία και την κοινοποίηση ή επίδοση πράξεων (άρθρο 51 παράγραφος 2 στοιχεία ζ) και ι)) γίνεται αναφορά στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1206/2001 και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1393/2007, ωστόσο, όπως και βάσει της σύμβασης, είναι πιθανότερο ότι οι κεντρικές αρχές θα χειρίζονται κατά κύριο λόγο εθνικά αιτήματα για τη λήψη αποδεικτικών στοιχείων και την επίδοση και κοινοποίηση εγγράφων.

308. Η εξέταση άλλων εφαρμοστέων συμβάσεων στον εν λόγω τομέα υπερβαίνει το αντικείμενο του παρόντος εγχειριδίου. Για να διαπιστώσετε εάν ένα κράτος είναι συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης της Χάγης του 1954 περί πολιτικής δικονομίας,¹⁰⁸ της σύμβασης του 1965 για την επίδοση και την κοινοποίηση στο εξωτερικό και της σύμβασης του 1970 για τη λήψη μαρτυρικών αποδείξεων στο εξωτερικό, επισκεφθείτε τον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης στη διεύθυνση < www.hcch.net >.

B. Σύμβαση του 1965 για την επίδοση και την κοινοποίηση στο εξωτερικό¹⁰⁹

309. Η σύμβαση του 1965 για την επίδοση και την κοινοποίηση προβλέπει τους τρόπους διαβίβασης που πρέπει να χρησιμοποιούνται όταν ένα δικαστικό ή εξώδικο έγγραφο πρέπει να διαβιβαστεί από ένα κράτος που είναι συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης σε άλλο

¹⁰⁷ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφοι 164-167 και 182-185. Για πληροφορίες σχετικά με τα είδη συνδρομής που μπορούν να παρέχονται από το ερωτώμενο κράτος κατά τρόπο που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης του 1970 για τις μαρτυρικές αποδείξεις, βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 174.

¹⁰⁸ Σύμβαση της Χάγης της 1ης Μαρτίου 1954 περί πολιτικής δικονομίας.

¹⁰⁹ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη σύμβαση για την επίδοση και την κοινοποίηση, βλέπε ενότητα «Service Section» (Επίδοση ή κοινοποίηση) στον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης.

κράτος που είναι επίσης μέρος της σύμβασης, με στόχο την επίδοσή του στο δεύτερο κράτος.

310. Η σύμβαση του 1965 για την επίδοση και την κοινοποίηση είναι εφαρμοστέα εφόσον πληρούνται όλες οι ακόλουθες απαιτήσεις:

- 1 το δικαίωμα του κράτους στο οποίο διεξάγονται οι νομικές διαδικασίες (κράτος του δικάζοντος δικαστηρίου) απαιτεί τη διαβίβαση εγγράφου (π.χ. αναγγελία ενέργειας) από το συγκεκριμένο κράτος σε άλλο κράτος για επίδοση στο δεύτερο κράτος·
- 2 και τα δύο κράτη είναι μέρη της σύμβασης για την επίδοση και την κοινοποίηση·
- 3 η διεύθυνση του ατόμου στο οποίο πρέπει να επιδοθεί το έγγραφο είναι γνωστή·
- 4 το έγγραφο που πρέπει να επιδοθεί είναι δικαστικό ή εξώδικο· και
- 5 το έγγραφο που πρέπει να επιδοθεί αφορά αστική ή εμπορική υπόθεση.

311. Εάν υπάρχει αμφιβολία ως προς την εφαρμογή ή μη της σύμβασης του 1965 για την επίδοση και την κοινοποίηση ή τον τρόπο συμμόρφωσης με τις διατάξεις της, θα πρέπει να ζητείται η γνώμη νομικού συμβούλου.

Γ. Σύμβαση του 1970 για τη λήψη μαρτυρικών αποδείξεων στο εξωτερικό¹¹⁰

312. Η σύμβαση της Χάγης του 1970 για τις μαρτυρικές αποδείξεις ορίζει μεθόδους συνεργασίας για τη λήψη μαρτυρικών αποδείξεων στο εξωτερικό (δηλαδή σε άλλο κράτος) σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις. Η σύμβαση, η οποία εφαρμόζεται μόνο μεταξύ κρατών που είναι συμβαλλόμενα μέρη της, προβλέπει τη λήψη μαρτυρικών αποδείξεων i) μέσω αίτησης αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής και ii) μέσω διπλωματικών ή προξενικών υπαλλήλων και αντιπροσώπων. Η σύμβαση παρέχει αποτελεσματικά μέσα για την υπέρβαση των διαφορών μεταξύ των συστημάτων αστικού και κοινού δικαίου όσον αφορά τη λήψη μαρτυρικών αποδείξεων.

313. Σε περίπτωση που υπάρχει ανάγκη για λήψη μαρτυρικών αποδείξεων στο εξωτερικό, θα πρέπει να ζητούνται νομικές συμβουλές, εφόσον κρίνεται απαραίτητο, ώστε να εξασφαλιστεί ότι πληρούνται οι απαιτήσεις της σύμβασης του 1970 για τις μαρτυρικές αποδείξεις.

Δ. Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1206/2001 του Συμβουλίου της 28ης Μαΐου 2001 για τη συνεργασία μεταξύ των δικαστηρίων των κρατών μελών κατά τη διεξαγωγή αποδείξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις¹¹¹

314. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1206/2001 του Συμβουλίου αποσκοπεί στη βελτίωση, στην απλούστευση και στην επιτάχυνση της συνεργασίας μεταξύ των δικαστηρίων κατά τη διεξαγωγή αποδείξεων μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.¹¹²

315. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1206/2001 προβλέπει δύο τρόπους λήψης μαρτυρικών αποδείξεων μεταξύ των κρατών μελών: τη διαβίβαση παραγγελιών με απευθείας επικοινωνία μεταξύ των δικαστηρίων και την απευθείας διεξαγωγή αποδείξεων από το

¹¹⁰ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη σύμβαση για τις μαρτυρικές αποδείξεις, βλέπε ενότητα «Evidence Section» (Αποδείξεις) στον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης.

¹¹¹ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1206/2001, επισκεφθείτε τον ιστότοπο του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Άτλαντα για αστικές υποθέσεις: < http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_information_el.htm >. Αναμένεται μεταφορά των εν λόγω πληροφοριών στη διαδικτυακή πύλη της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης (e-Justice), στον ακόλουθο σύνδεσμο: < <https://e-justice.europa.eu/home.do> >.

¹¹² Όπως σημειώθηκε ανωτέρω, ο κανονισμός εφαρμόζεται μεταξύ όλων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εξαιρουμένης της Δανίας. Μεταξύ της Δανίας και των υπόλοιπων κρατών μελών εφαρμόζεται η σύμβαση της Χάγης της 18ης Μαρτίου 1970 για τη λήψη μαρτυρικών αποδείξεων στην αλλοδαπή σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

αιτούν δικαστήριο. Το αιτούν δικαστήριο είναι το δικαστήριο ενώπιον του οποίου έχει αρχίσει να εκδικάζεται ή πρόκειται να εκδικασθεί η υπόθεση. Το δικαστήριο εκτελέσεως είναι το αρμόδιο δικαστήριο άλλου κράτους μέλους για τη διεξαγωγή αποδείξεων. Ένα κεντρικό όργανο είναι αρμόδιο για την παροχή πληροφοριών και την επίλυση των δυσχερειών που μπορεί να προκύψουν σε σχέση με μια παραγγελία. Ο κανονισμός προβλέπει δέκα έντυπα με τα οποία διευκολύνεται η υποβολή παραγγελιών. Οι παραγγελίες εκτελούνται σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους εκτελέσεως. Η παραγγελία πρέπει να εκτελείται εντός ενενήντα ημερών από την παραλαβή της.

316. Από συζητήσεις σχετικά με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1206/2001 προέκυψε ότι θα πρέπει να αξιοποιηθούν νέες τεχνολογίες, και ιδίως η βιντεοδιάσκεψη, με στόχο την καλύτερη εφαρμογή του κανονισμού,¹¹³ και ότι οι αρμόδιες αρχές ενδεχομένως να επιθυμούν να διερευνήσουν κατά πόσο υπάρχουν εγκαταστάσεις βιντεοδιάσκεψης σε περίπτωση που πρέπει να εφαρμόσουν τον κανονισμό.

Ε. Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1393/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί επιδόσεως και κοινοποίησεως στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις («επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων»)¹¹⁴

317. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1393/2007 (ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1348/2000 του Συμβουλίου) αποσκοπεί στην καλύτερη και ταχύτερη διαβίβαση μεταξύ των κρατών μελών των δικαστικών και εξωδίκων πράξεων που επιδίδονται ή κοινοποιούνται σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Ο κανονισμός εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης¹¹⁵

318. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1393/2007 προβλέπει διαφορετικούς τρόπους διαβίβασης και επίδοσης και κοινοποίησης εγγράφων: διαβίβαση μέσω υπηρεσιών διαβίβασης και παραλαβής, διαβίβαση διά της προξενικής ή διπλωματικής οδού, επίδοση ή κοινοποίηση μέσω ταχυδρομείου και απευθείας επίδοση ή κοινοποίηση.

319. Οι υπηρεσίες διαβίβασης είναι αρμόδιες για τη διαβίβαση δικαστικών και εξωδίκων πράξεων προς επίδοση ή κοινοποίηση σε άλλο κράτος μέλος. Οι υπηρεσίες παραλαβής είναι αρμόδιες για την παραλαβή δικαστικών και εξωδίκων πράξεων άλλου κράτους μέλους. Η κεντρική αρχή είναι αρμόδια για την παροχή πληροφοριών στις υπηρεσίες διαβίβασης και την επίλυση τυχόν προβλημάτων κατά τη διαβίβαση των προς επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων. Ο κανονισμός προβλέπει επτά έντυπα για τη διευκόλυνση των διαδικασιών που κινούνται βάσει αυτού.

Χ. Εκτίμηση της ισοτιμίας αγοραστικής δύναμης: διασυννοριακή αναπροσαρμογή των ποσών διατροφής

320. Κατά την εφαρμογή είτε της σύμβασης είτε του κανονισμού, οι αρμόδιες αρχές θα κληθούν να αντιμετωπίσουν ζητήματα μετατροπής νομισμάτων (ιδίως όταν πρόκειται για την εκτέλεση απόφασης· βλέπε επίσης κεφάλαιο 12, ενότητα VI.5 του παρόντος

¹¹³ Έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, της 5ης Δεκεμβρίου 2007, σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1206/2001, της 28ης Μαΐου 2001, για τη συνεργασία μεταξύ των δικαστηρίων των κρατών μελών κατά τη διεξαγωγή αποδείξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις [COM(2007) 769 τελικό – Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα].

¹¹⁴ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1393/2007, επισκεφθείτε τον ιστότοπο του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Άτλαντα για αστικές υποθέσεις: < http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/ds_information_el.htm >. Αναμένεται μεταφορά των εν λόγω πληροφοριών στη διαδικτυακή πύλη της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης (e-Justice), στον ακόλουθο σύνδεσμο: < <https://e-justice.europa.eu/home.do> >.

¹¹⁵ Συμπεριλαμβανομένης της Δανίας, η οποία επιβεβαίωσε την πρόθεσή της να εφαρμόσει το περιεχόμενο του κανονισμού μέσω δήλωσης (ΕΕ L 331 της 10.12.2008, σ. 21) βάσει παράλληλης συμφωνίας που συνήφθη με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

εγχειριδίου), καθώς και ζητήματα αναπροσαρμογής ποσών διατροφής που έχουν καθοριστεί σε αλλοδαπό κράτος, για την επίλυση των οποίων απαιτείται η σύγκριση του κόστους ζωής σε διάφορα κράτη, η οποία είναι γνωστή ως ισοτιμία αγοραστικής δύναμης (ΙΑΔ) μεταξύ χωρών. Η εν λόγω εκτίμηση μπορεί να πραγματοποιείται στο πλαίσιο της έκδοσης, της τροποποίησης ή της εκτέλεσης μιας απόφασης διατροφής. Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να εξακριβώσουν ποιες εθνικές πρακτικές ακολουθούνται εν προκειμένω.¹¹⁶

321. Διάφοροι οργανισμοί δημοσιεύουν και ενημερώνουν πίνακες στους οποίους παρατίθενται συγκριτικές ΙΑΔ:

- ο Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ): < http://stats.oecd.org/Index.aspx?datasetcode=SNA_TABLE4 >. Στο μενού «Transaction» (Συναλλαγή), επιλέξτε «PPPPC: Purchasing Power Parity for Private Consumption» (Ισοτιμία αγοραστικής δύναμης για ιδιωτική κατανάλωση).
- ο Η Eurostat της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: < http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/purchasing_power_parities/data/database >. (Πρέπει να γίνεται προσαρμογή του πίνακα ανάλογα με τις ανάγκες του χρήστη.)
- ο Η Παγκόσμια Τράπεζα: < <http://data.worldbank.org/indicator/PA.NUS.PRVT.PP> >.

¹¹⁶ ΣΤ[...] [όνομα κράτους] [...].

Κεφάλαιο 4 - Κανονισμός του 2009: κανόνες άμεσης δικαιοδοσίας

A. Εισαγωγή

322. Ο κανονισμός περιέχει διατάξεις περί άμεσης δικαιοδοσίας, οι οποίες ενοποιούν τους κανόνες δικαιοδοσίας για ζητήματα διατροφής στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατά την άσκηση δικαιοδοσίας σε ζητήματα διατροφής, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενεργούν σύμφωνα με τους λόγους θεμελίωσης δικαιοδοσίας που προβλέπονται στο κεφάλαιο II του κανονισμού, και συγκεκριμένα όταν διεκπεραιώνουν αιτήσεις ή απευθείας αιτήματα για έκδοση ή τροποποίηση αποφάσεων διατροφής βάσει του κανονισμού ή της σύμβασης (βλέπε κεφάλαια 10 και 11 του παρόντος εγχειριδίου).¹¹⁷ Οι εν λόγω ενοποιημένοι κανόνες δικαιοδοσίας έχουν ως αποτέλεσμα κατά τον χρόνο αναγνώρισης και εκτέλεσης μιας απόφασης βάσει του κανονισμού να μην απαιτείται έλεγχος της δικαιοδοσίας της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους προέλευσης της απόφασης (βλέπε κεφάλαιο 8 σχετικά με την αναγνώριση, την εκτελεστότητα και την εκτέλεση βάσει του κανονισμού).

323. Προτού εφαρμόσουν τους κανόνες δικαιοδοσίας του κανονισμού, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει αρχικά να ελέγξουν κατά πόσο το ζήτημα διατροφής εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης του ουσιαστικού, γεωγραφικού και χρονικού πεδίου εφαρμογής (βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος I του παρόντος εγχειριδίου). Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι κανόνες δικαιοδοσίας του κανονισμού έχουν καθολική γεωγραφική εφαρμογή από την σκοπιά των αρμόδιων αρχών στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό σημαίνει ότι οι κανόνες δικαιοδοσίας του κανονισμού εφαρμόζονται επίσης στην περίπτωση όπου το ζήτημα διατροφής συνδέεται με αλλοδαπό κράτος (συμπεριλαμβανομένων των αλλοδαπών κρατών που είναι συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης του 2007) το οποίο δεν είναι κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

324. Σε αντίθεση με τους κανόνες άμεσης δικαιοδοσίας του κανονισμού, η σύμβαση προβλέπει μόνο κανόνες «έμμεσης» δικαιοδοσίας, και πιο συγκεκριμένα στο άρθρο 18 («Όριο στις νομικές διαδικασίες», που εξετάζεται στη συνέχεια στο πλαίσιο της ανάλυσης του άρθρου 8 του κανονισμού) και στο άρθρο 20 («Βάσεις για την αναγνώριση και εκτέλεση»). Αυτό συνεπάγεται ότι η δικαιοδοσία της αρμόδιας αρχής στο κράτος προέλευσης της απόφασης ελέγχεται κατά τον χρόνο αναγνώρισης και εκτέλεσης βάσει της σύμβασης. Η αναγνώριση και εκτέλεση της απόφασης εξαρτάται από το αν η δικαιοδοσία της αρμόδιας αρχής στο κράτος προέλευσης της απόφασης πληροί μία από τις βάσεις δικαιοδοσίας που ορίζονται στο άρθρο 20 της σύμβασης. Από την άλλη πλευρά, οι κανόνες δικαιοδοσίας για την έκδοση ή τροποποίηση απόφασης βάσει της σύμβασης από τις αρμόδιες αρχές κρατών που δεν είναι κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθορίζονται από το ισχύον εθνικό δίκαιο.

325. Το παρόν κεφάλαιο του εγχειριδίου συνοψίζει τους κανόνες δικαιοδοσίας που προβλέπονται στον κανονισμό και εφιστά την προσοχή στις περιπτώσεις όπου οι κανόνες αυτοί αντικατοπτρίζουν τους κανόνες έμμεσης δικαιοδοσίας της σύμβασης.¹¹⁸ Στο παρόν κεφάλαιο αναφέρονται επίσης, υπό τη μορφή υποσημειώσεων, παραδείγματα όπου οι

¹¹⁷ Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, εν γένει, οι κανόνες δικαιοδοσίας του κανονισμού δεν επιλύουν ζητήματα που αφορούν την κατά τόπον αρμοδιότητα εντός κράτους μέλους στο οποίο εφαρμόζεται ο κανονισμός. Τα εν λόγω ζητήματα επιλύονται σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες. Σημειώνεται επίσης ότι οι αιτήσεις ή τα απευθείας αιτήματα που υποβάλλονται βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού και αφορούν την αναγνώριση ή την εκτέλεση αποφάσεων, που περιγράφονται στα κεφάλαια 7, 8 και 9, δεν περιλαμβάνουν ανάλυση από τις αρμόδιες αρχές σχετικά με τη δικαιοδοσία, δεδομένου ότι οι εν λόγω αιτήσεις ή απευθείας αιτήματα αφορούν μόνο την αναγνώριση ή/και την εκτέλεση υφιστάμενης αλλοδαπής απόφασης.

¹¹⁸ Παρότι οι διατάξεις της σύμβασης δεν αποτελούν κανόνες άμεσης δικαιοδοσίας, στην πράξη, οι αρμόδιες αρχές ενδέχεται να επιθυμούν να τις λαμβάνουν υπόψη κατά την έκδοση ή τροποποίηση μιας απόφασης διατροφής που πρόκειται να αναγνωριστεί ή/και να εκτελεστεί στο εξωτερικό σε συμβαλλόμενο κράτος της σύμβασης (και εάν το συμβαλλόμενο κράτος στο οποίο πρόκειται να αναγνωριστεί ή να εκτελεστεί η απόφαση είναι γνωστό, κατά πόσο το συγκεκριμένο κράτος έχει εκφράσει επιφύλαξη σύμφωνα με το άρθρο 20 της σύμβασης). Βλέπε επίσης κεφάλαιο 7 σχετικά με τις εισερχόμενες αιτήσεις και απευθείας αιτήματα για αναγνώριση ή αναγνώριση και εκτέλεση βάσει της σύμβασης του 2007.

διατάξεις του κανονισμού είναι παρεμφερείς με διατάξεις που περιέχονται σε άλλες ευρωπαϊκές πράξεις ιδιωτικού δικαίου.

Β. Άρθρο 3 του κανονισμού:¹¹⁹ γενικές διατάξεις

326. Το άρθρο 3 στοιχεία α) και β) του κανονισμού προβλέπουν δικαιοδοσία για το δικαστήριο του τόπου της συνήθους διαμονής του εναγομένου ή του δικαιούχου, αντίστοιχα. Οι εν λόγω διατάξεις αντιστοιχούν στον έμμεσο κανόνα που προβλέπεται στο άρθρο 20 παράγραφος 1 στοιχεία α) και γ) της σύμβασης, όπου καθορίζονται οι βάσεις για την αναγνώριση και εκτέλεση μιας απόφασης βάσει της σύμβασης.¹²⁰

327. Στο άρθρο 3 στοιχεία γ) και δ) του κανονισμού προβλέπεται ότι το δικαστήριο κράτους μέλους που έχει διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με το δίκαιό του για την εκδίκαση αγωγής σχετικά με ζητήματα προσωπικής κατάστασης ή γονικής μέριμνας μπορεί να ασκήσει δικαιοδοσία,¹²¹ όταν η αίτηση διατροφής είναι παρεπόμενη της αγωγής αυτής, εκτός εάν η δικαιοδοσία αυτή βασίζεται αποκλειστικά στην ιθαγένεια ενός εκ των διαδίκων. Αυτοί οι κανόνες άμεσης δικαιοδοσίας του κανονισμού συνδέονται στενά με τους κανόνες έμμεσης δικαιοδοσίας της σύμβασης, που περιλαμβάνονται στο άρθρο 20 παράγραφος 1 στοιχείο στ) της σύμβασης.¹²²

328. Επισημαίνεται ότι οι βάσεις δικαιοδοσίας που προβλέπονται στο άρθρο 3 του κανονισμού δεν ιεραρχούνται. Συνεπώς, ο ενάγων έχει τη δυνατότητα επιλογής οποιασδήποτε εξ αυτών.

Γ. Άρθρο 4 του κανονισμού:¹²³ παρέκταση αρμοδιότητας

329. Το άρθρο 4 του κανονισμού επιτρέπει στους διαδίκους να συνάπτουν συμφωνίες παρέκτασης αρμοδιότητας ώστε να ορίζουν δικαστήριο ή δικαστήρια ενός κράτους μέλους.¹²⁴ Ωστόσο, ο κανονισμός θέτει περιορισμούς σε αυτή την αυτονομία. Πρώτον, εξαιρούνται οι διαφορές που αφορούν υποχρεώσεις διατροφής έναντι ανηλίκου ηλικίας κάτω των 18 ετών (άρθρο 4 παράγραφος 3). Δεύτερον, ο κανονισμός απαιτεί την ύπαρξη σχετικού δεσμού με το δικαστήριο ή τα δικαστήρια που ορίζονται (άρθρο 4 παράγραφος 1). Το δικαστήριο ή τα δικαστήρια που ορίζονται πρέπει είτε να βρίσκονται σε κράτος μέλος στο οποίο έχει συνήθη διαμονή ένας εκ των διαδίκων (άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο α)) ή σε κράτος μέλος της ιθαγένειας ενός των διαδίκων (άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο β) είτε, όσον αφορά υποχρεώσεις διατροφής μεταξύ συζύγων ή πρώην συζύγων, να πρόκειται για το αρμόδιο για τις γαμικές τους διαφορές δικαστήριο (άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο γ) σημείο i)) ή για δικαστήριο του κράτους μέλους στο οποίο είχαν την τελευταία κοινή συνήθη διαμονή τους για περίοδο τουλάχιστον ενός έτους (άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο γ) σημείο ii)). Οι ανωτέρω προϋποθέσεις πρέπει να

¹¹⁹ Το άρθρο 3 στοιχείο α) του κανονισμού αντιστοιχεί περίπου στο άρθρο 2 του κανονισμού Βρυξέλλες Ι. Το άρθρο 3 στοιχεία β) και γ) του κανονισμού είναι το αντίστοιχο του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού Βρυξέλλες Ι. Το άρθρο 3 στοιχείο δ) του κανονισμού αποτελεί νέα διάταξη, για την οποία δεν υπάρχει αντίστοιχη προηγούμενη. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, σε αντίθεση με τον κανονισμό Βρυξέλλες Ι, στο άρθρο 3 του κανονισμού χρησιμοποιείται μόνο ο όρος «συνήθης διαμονή», ο οποίος ενέχει μια νέα, αυτόνομη έννοια (και για τον οποίο δεν παρέχεται ορισμός στον κανονισμό), και όχι η έννοια της «κατοικίας» που συναντάται στον κανονισμό Βρυξέλλες Ι.

¹²⁰ Η σύμβαση διευκρινίζει επίσης ότι ο εναγόμενος και ο δικαιούχος πρέπει να έχουν τη συνήθη κατοικία τους εκεί «κατά τον χρόνο κίνησης των νομικών διαδικασιών». Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το άρθρο 20 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της σύμβασης μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο επιφύλαξης συμβαλλόμενου κράτους σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 2.

¹²¹ Όσον αφορά το άρθρο 3 στοιχείο δ) του κανονισμού, θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι αρμόδιες αρχές που έχουν δικαιοδοσία σύμφωνα με τον κανονισμό Βρυξέλλες ΙΙα ενδεχομένως να μπορούν με τον τρόπο αυτόν να ασκούν επίσης δικαιοδοσία σχετικά με ζητήματα διατροφής τα οποία είναι παρεπόμενα της αγωγής που αφορά γονική μέριμνα.

¹²² Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το άρθρο 20 παράγραφος 1 στοιχείο στ) της σύμβασης μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο επιφύλαξης συμβαλλόμενου κράτους σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 2 της σύμβασης.

¹²³ Το άρθρο 4 του κανονισμού είναι το αντίστοιχο του άρθρου 23 του κανονισμού Βρυξέλλες Ι, ωστόσο εισάγει ορισμένες αλλαγές στους προηγούμενους κανόνες. Ο νέος κανονισμός ορίζει νέους περιορισμούς όσον αφορά τις συμφωνίες παρέκτασης αρμοδιότητας μεταξύ διαδίκων σε θέματα διατροφής, σε αντίθεση με το προηγούμενο καθεστώς του κανονισμού Βρυξέλλες Ι που δεν υπόκειτο σε περιορισμούς.

¹²⁴ Θα πρέπει να σημειωθεί ότι στον κανονισμό, σε αντίθεση με τον κανονισμό Βρυξέλλες Ι (άρθρο 23 παράγραφος 1), δεν απαιτείται πλέον ένα τουλάχιστον από τα μέρη να έχει την «κατοικία» του στο έδαφος κράτους μέλους ώστε να συναφθεί συμφωνία παρέκτασης αρμοδιότητας.

πληρούνται κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας παρέκτασης αρμοδιότητας ή όταν το δικαστήριο επιλαμβάνεται της διαφοράς.

330. Το άρθρο 4 παράγραφος 4 του κανονισμού αποδέχεται τις συμφωνίες παρέκτασης αρμοδιότητας που έχουν συναφθεί και παραχωρούν αποκλειστική δικαιοδοσία σε τρίτη χώρα (εφόσον δεν αφορούν υποχρεώσεις διατροφής έναντι παιδιού ηλικίας κάτω των 18 ετών) βάσει της Σύμβασης του Λουγκάνο (*Σύμβαση για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, η οποία υπεγράφη στις 30 Οκτωβρίου 2007 στο Λουγκάνο*).

331. Το άρθρο 4 παράγραφος 2 του κανονισμού ορίζει ότι οι συμφωνίες πρέπει να καταρτίζονται «γραπτώς», συμπεριλαμβανομένης κάθε διαβίβασης «διά της ηλεκτρονικής οδού που επιτρέπει μεταγενέστερη πρόσβαση στο περιεχόμενο της συμφωνίας».¹²⁵

332. Το άρθρο 18 παράγραφος 2 στοιχείο α) και το άρθρο 20 παράγραφος 1 στοιχείο ε)¹²⁶ της σύμβασης αναφέρονται αμφότερα στην τήρηση των γραπτών συμφωνιών παρέκτασης αρμοδιότητας τις οποίες συνάπτουν τα μέρη «εκτός από τις περιπτώσεις διαφορών σχετικά με τις υποχρεώσεις διατροφής παιδιών».

Δ. Άρθρο 5 του κανονισμού:¹²⁷ δικαιοδοσία που βασίζεται στην παράσταση του εναγομένου ενώπιον του δικαστηρίου

333. Το άρθρο 5 του κανονισμού προβλέπει ότι «το δικαστήριο κράτους μέλους ενώπιον του οποίου ο εναγόμενος παρίσταται» μπορεί να αποκτήσει διεθνή δικαιοδοσία, εκτός εάν η παράσταση έχει ως σκοπό την αμφισβήτηση της διεθνούς δικαιοδοσίας. Η εν λόγω πρόβλεψη αντιστοιχεί στον κανόνα έμμεσης δικαιοδοσίας του άρθρου 20 παράγραφος 1 στοιχείο β) της σύμβασης.

Ε. Άρθρο 6 του κανονισμού:¹²⁸ συντρέχουσα διεθνής δικαιοδοσία

334. Το άρθρο 6 του κανονισμού προβλέπει βάση δικαιοδοσίας σύμφωνα με την οποία: «Όταν κανένα δικαστήριο κράτους μέλους δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει των άρθρων 3, 4 και 5, και κανένα δικαστήριο κράτους μέλους της σύμβασης του Λουγκάνο του 2007 που δεν είναι κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν είναι αρμόδιο δυνάμει των διατάξεων της εν λόγω σύμβασης, είναι αρμόδια τα δικαστήρια του κράτους μέλους της κοινής ιθαγένειας των διαδίκων»¹²⁹.

335. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η αρμόδια αρχή θα πρέπει να διενεργήσει αυτεπαγγέλτως τον έλεγχο που απαιτείται βάσει του άρθρου 6 ως προς το εάν είναι αρμόδιο άλλο δικαστήριο δυνάμει των άρθρων 3, 4 ή 5 του κανονισμού.

336. Ο κανόνας έμμεσης δικαιοδοσίας που προβλέπεται στο άρθρο 20 παράγραφος 1 στοιχείο στ) της σύμβασης εξαιρεί συγκεκριμένα τη δικαιοδοσία που βασίζεται αποκλειστικά στην υπηκοότητα ενόψει από τα μέρη (σε ζητήματα προσωπικής κατάστασης ή γονικής μέριμνας), ωστόσο δεν γίνεται αναφορά στη δικαιοδοσία που βασίζεται σε κοινή ιθαγένεια αμφοτέρων των μερών.¹³⁰

¹²⁵ Το άρθρο 23 παράγραφος 1 στοιχείο α) και το άρθρο 23 του κανονισμού Βρυξέλλες Ι χρησιμοποιούν σχεδόν την ίδια διατύπωση στις εν λόγω διατάξεις όσον αφορά την επεξήγηση του τι συνιστά «γραπτή» συμφωνία.

¹²⁶ Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το άρθρο 20 παράγραφος 1 στοιχείο ε) της σύμβασης μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο επιφύλαξης συμβαλλόμενου κράτους σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 2 της σύμβασης.

¹²⁷ Το άρθρο 5 του κανονισμού είναι το αντίστοιχο του άρθρου 24 του κανονισμού Βρυξέλλες Ι.

¹²⁸ Για το άρθρο 6 του κανονισμού δεν υπάρχει αντίστοιχο άρθρο στον κανονισμό Βρυξέλλες Ι.

¹²⁹ Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το άρθρο 6 δεν προβλέπει ότι η ιθαγένεια του διαδίκου ή των διαδίκων θα πρέπει να ελέγχεται ή να αποδεικνύεται ότι είναι ενεργή (για παράδειγμα, σε ορισμένες δικαιοδοσίες, σε περιπτώσεις όπου ένας διάδικος διαθέτει διπλή ιθαγένεια) προτού εφαρμοστεί ο εν λόγω κανόνας δικαιοδοσίας.

¹³⁰ Λόγω του ότι η κοινή ιθαγένεια αμφοτέρων των μερών δεν αναφέρεται στο άρθρο 20 της σύμβασης, στο οποίο προσδιορίζονται οι βάσεις για την αναγνώριση και εκτέλεση μιας απόφασης, αυτή η ευρύτερη κατανομή δικαιοδοσίας που προβλέπεται στον κανονισμό θα μπορούσε να δημιουργήσει προβλήματα για την αναγνώριση

ΣΤ. Άρθρο 7 του κανονισμού: αναγκαστική δικαιοδοσία (forum necessitatis)

337. Το άρθρο 7 του κανονισμού προβλέπει μια πρόσθετη βάση δικαιοδοσίας, η οποία εφαρμόζεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις: «Όταν κανένα δικαστήριο κράτους μέλους δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει των άρθρων 3, 4, 5 και 6, τα δικαστήρια κράτους μέλους μπορούν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να επιλαμβάνονται της διαφοράς, εφόσον δεν είναι ευλόγως δυνατή ή είναι ανέφικτη¹³¹ η έναρξη ή η διεξαγωγή διαδικασίας σε τρίτο κράτος με το οποίο η διαφορά παρουσιάζει στενό σύνδεσμο. Πρέπει να υπάρχει επαρκής σύνδεσμος μεταξύ της διαφοράς και του κράτους μέλους του επιληφθέντος δικαστηρίου». Δεν προβλέπεται αντίστοιχος κανόνας έμμεσης δικαιοδοσίας στη σύμβαση.¹³²

338. Κατά την άσκηση δικαιοδοσίας βάσει του άρθρου 7 του κανονισμού, οι δικαστές θα πρέπει να ελέγχουν δύο παραμέτρους σύμφωνα με τους όρους του άρθρου: πρώτον, εάν δεν είναι ευλόγως δυνατή ή είναι ανέφικτη η έναρξη της διαδικασίας σε τρίτο κράτος με το οποίο η διαφορά παρουσιάζει στενό σύνδεσμο και, δεύτερον, εάν υπάρχει «επαρκής σύνδεσμος» με το επιληφθέν δικαστήριο.

Ζ. Άρθρο 8 του κανονισμού: περιορισμός άσκησης αγωγών

339. Το άρθρο 8 του κανονισμού με τίτλο «Περιορισμός άσκησης αγωγών» είναι κατ' ουσίαν πανομοιότυπο, με ορισμένες μικρές διαφορές, με το άρθρο 18 της σύμβασης, το οποίο φέρει παρόμοιο τίτλο. Επιπλέον, στις διατάξεις του άρθρου 8 του κανονισμού διευκρινίζεται ότι οι κανόνες του άρθρου εφαρμόζονται επίσης όταν μια απόφαση εκδίδεται σε «κράτος μέρος της σύμβασης της Χάγης του 2007», καθώς και σε κράτος μέλος.

340. Το άρθρο 8 παράγραφος 1 του κανονισμού ορίζει τον βασικό κανόνα ότι, εφόσον ο δικαιούχος διατροφής διατηρεί τη συνήθη διαμονή του σε κράτος μέλος στο οποίο εφαρμόζεται ο κανονισμός ή σε κράτος μέρος της σύμβασης στο οποίο έχει εκδοθεί απόφαση, δεν είναι δυνατόν να επιδιωχθεί η τροποποίηση της εν λόγω απόφασης ή η έκδοση νέας απόφασης σε άλλο κράτος μέλος. Η διάταξη αυτή αντιστοιχεί στο άρθρο 18 παράγραφος 1 της σύμβασης.

341. Το άρθρο 8 παράγραφος 2 του κανονισμού, το οποίο είναι το αντίστοιχο του άρθρου 18 παράγραφος 2 της σύμβασης, προβλέπει τέσσερις εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα.

342. Πρώτον, ο περιορισμός άσκησης αγωγών δεν εφαρμόζεται όταν οι διάδικοι έχουν συμφωνήσει ότι έχει διεθνή δικαιοδοσία το δικαστήριο του άλλου κράτους μέλους σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού, το οποίο καθορίζει τα όρια και τους περιορισμούς όσον αφορά τις συμφωνίες παρέκτασης αρμοδιότητας μεταξύ των διαδίκων (βλέπε ανάλυση ανωτέρω).¹³³ Δεύτερον, προβλέπεται εξαίρεση όταν ο δικαιούχος

και εκτέλεση αποφάσεων που λαμβάνονται επί αυτής της βάσης δικαιοδοσίας σε άλλα συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης. Οι αρμόδιες αρχές μπορεί να επιθυμούν να λάβουν υπόψη αυτή την παράμετρο σε περίπτωση που η απόφαση την οποία εκδίδουν ή τροποποιούν πρόκειται να αναγνωρισθεί ή/και να εκτελεστεί σε συμβαλλόμενο κράτος της σύμβασης στο οποίο δεν εφαρμόζεται ο κανονισμός.

¹³¹ Για παράδειγμα, στις Κάτω Χώρες, το άρθρο 9 στοιχείο b) του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας επιτρέπει σε ένα ολλανδικό δικαστήριο να ασκήσει διεθνή δικαιοδοσία σε περίπτωση που είναι ανέφικτη η έναρξη δικαστικής διαδικασίας εκτός των Κάτω Χωρών. Σύμφωνα με τη νομολογία, ο όρος «ανέφικτη» έχει ερμηνευτεί έτσι ώστε να καλύπτει τόσο την πραγματική αδυναμία (π.χ. εμφύλιος πόλεμος, φυσική καταστροφή), όσο και τη νομική αδυναμία (π.χ. όσον αφορά νόμους που εισάγουν διακρίσεις εις βάρος ορισμένων εθνοτικών ομάδων).

¹³² Συνεπώς, η εν λόγω βάση δικαιοδοσίας θα μπορούσε επίσης να δημιουργήσει προβλήματα σε σχέση με αποφάσεις που έχουν εκδοθεί σε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά την αναγνώριση και εκτέλεσή τους σε συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης επί αυτής της βάσης δικαιοδοσίας, εάν ο «επαρκής σύνδεσμος» με το επιληφθέν δικαστήριο που προβλέπεται στη διάταξη δεν αντιστοιχεί σε μία από τις βάσεις δικαιοδοσίας για αναγνώριση και εκτέλεση που απαριθμούνται στο άρθρο 20 της σύμβασης. Οι αρμόδιες αρχές μπορεί να επιθυμούν να λάβουν υπόψη αυτή την παράμετρο σε περίπτωση που η απόφαση την οποία εκδίδουν ή τροποποιούν πρόκειται να αναγνωρισθεί ή/και να εκτελεστεί σε συμβαλλόμενο κράτος της σύμβασης στο οποίο δεν εφαρμόζεται ο κανονισμός.

¹³³ Το αντίστοιχο άρθρο 18 παράγραφος 2 στοιχείο α) της σύμβασης προβλέπει την ακόλουθη εξαίρεση βάσει της σύμβασης: «στην περίπτωση κατά την οποία, εκτός από τις διαφορές που αφορούν στις υποχρεώσεις διατροφής

διατροφής υποβάλλεται στη διεθνή δικαιοδοσία του δικαστηρίου άλλου κράτους μέλους δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (βλέπε ανάλυση ανωτέρω).¹³⁴ Τρίτον, όταν η αρμόδια αρχή του κράτους μέρους της σύμβασης της Χάγης του 2007 που αποτελεί το κράτος προέλευσης αδυνατεί ή αρνείται να ασκήσει διεθνή δικαιοδοσία για την τροποποίηση της απόφασης ή την έκδοση νέας απόφασης.¹³⁵ Και τέλος, όταν η εκδοθείσα απόφαση στο κράτος μέρος της σύμβασης της Χάγης του 2007 που αποτελεί το κράτος προέλευσης δεν μπορεί να αναγνωρισθεί ή να κηρυχθεί εκτελεστή στο κράτος μέλος στο οποίο επίκειται η σχετική διαδικασία.¹³⁶

Η. Άρθρο 9 του κανονισμού:¹³⁷ επιληφθέν δικαστήριο

343. Το άρθρο 9 του κανονισμού διευκρινίζει πότε ένα δικαστήριο λογίζεται ως «επιληφθέν» βάσει του κανονισμού, δηλαδή είτε από την ημερομηνία κατάθεσης των κατάλληλων εγγράφων στο δικαστήριο είτε μέσω ενεργειών για την κοινοποίηση ή επίδοση των εγγράφων.¹³⁸

Θ. Άρθρο 10 του κανονισμού:¹³⁹ έρευνα της διεθνούς δικαιοδοσίας

344. Το άρθρο 10 του κανονισμού διευκρινίζει ότι το δικαστήριο που επιλαμβάνεται υποθέσεως για την οποία δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία «διαπιστώνει αυτεπαγγέλτως την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας του».¹⁴⁰

Ι. Άρθρο 11 του κανονισμού:¹⁴¹ έρευνα του παραδεκτού

345. Το άρθρο 11 παράγραφος 1 του κανονισμού προβλέπει την αναστολή της διαδικασίας σε συγκεκριμένο κράτος μέλος (το οποίο έχει κατάλληλη δικαιοδοσία) όταν εναγόμενος έχει τη συνήθη διαμονή του στο έδαφος άλλου κράτους μέλους και δεν έχει παραστεί, προκειμένου ο εναγόμενος να ειδοποιηθεί δεόντως, να λάβει τα κατάλληλα έγγραφα εντός της αναγκαίας για την υπεράσπισή του προθεσμίας ή να εξασφαλιστεί ότι καταβλήθηκε κάθε επιμέλεια για τον σκοπό αυτό. Το άρθρο 11 παράγραφος 2 και το άρθρο 11 παράγραφος 3 περιέχουν αντίστοιχα εναλλακτικές διατάξεις σύμφωνα με τις οποίες τα έγγραφα πρέπει να διαβιβάζονται βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1393/2007 (κανονισμός περί επιδόσεως και κοινοποιήσεως στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις) ή βάσει της σύμβασης της Χάγης (σύμβαση της 15ης Νοεμβρίου 1965 περί επιδόσεως και κοινοποιήσεως στο εξωτερικό δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις). (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την επίδοση και την κοινοποίηση εγγράφων στο εξωτερικό, βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος ΙΙ, ενότητα ΙΧ).

346. Παρότι δεν υπάρχει διάταξη στη σύμβαση η οποία να επιτρέπει την αναστολή της διαδικασίας στις προαναφερθείσες περιστάσεις, το άρθρο 22 στοιχείο ε) της σύμβασης προβλέπει την απόρριψη της αναγνώρισης και εκτέλεσης μιας απόφασης εάν ο εναγόμενος

για παιδιά, υπάρχει γραπτή συμφωνία μεταξύ των μερών, ως προς τη δικαιοδοσία αυτού του άλλου συμβαλλόμενου κράτους».

¹³⁴ Το αντίστοιχο άρθρο 18 παράγραφος 2 στοιχείο β) της σύμβασης προβλέπει την ακόλουθη εξαίρεση βάσει της σύμβασης: «στην περίπτωση κατά την οποία ο δικαιούχος υποβάλλεται στη δικαιοδοσία αυτού του άλλου συμβαλλόμενου κράτους, είτε ρητώς είτε υπερασπιζόμενος την ουσία της υπόθεσης, χωρίς ένσταση ως προς τη δικαιοδοσία στην πρώτη διαθέσιμη ευκαιρία».

¹³⁵ Το αντίστοιχο άρθρο 18 παράγραφος 2 στοιχείο γ) της σύμβασης προβλέπει την ακόλουθη εξαίρεση βάσει της σύμβασης: «στην περίπτωση κατά την οποία η αρμόδια αρχή του κράτους προέλευσης δεν μπορεί, ή αρνείται, να ασκήσει δικαιοδοσία, προκειμένου να τροποποιήσει την απόφαση ή να λάβει μια νέα απόφαση».

¹³⁶ Το αντίστοιχο άρθρο 18 παράγραφος 2 στοιχείο δ) της σύμβασης προβλέπει την ακόλουθη εξαίρεση βάσει της σύμβασης: «στην περίπτωση κατά την οποία η απόφαση η οποία λαμβάνεται στο κράτος προέλευσης δεν μπορεί να αναγνωρισθεί ή να κηρυχθεί εκτελεστή στο συμβαλλόμενο κράτος στο οποίο εξετάζονται οι διαδικασίες τροποποίησης της απόφασης ή λήψης νέας απόφασης».

¹³⁷ Το άρθρο 9 του κανονισμού είναι το αντίστοιχο του άρθρου 30 του κανονισμού Βρυξέλλες Ι και του άρθρου 16 του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα.

¹³⁸ Η σύμβαση δεν περιέχει αντίστοιχη διάταξη.

¹³⁹ Το άρθρο 10 του κανονισμού είναι το αντίστοιχο του άρθρου 17 του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα.

¹⁴⁰ Η σύμβαση δεν περιέχει αντίστοιχη διάταξη.

¹⁴¹ Το άρθρο 11 του κανονισμού είναι το αντίστοιχο του άρθρου 18 του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα.

«ούτε έχει εμφανιστεί ούτε εκπροσωπήθηκε» και είτε i) δεν ειδοποιήθηκε κατάλληλα για τις νομικές διαδικασίες είτε ii) δεν ειδοποιήθηκε κατάλληλα για την απόφαση και δεν είχε την ευκαιρία να προσφύγει ή να ασκήσει έφεση κατά της απόφασης.

ΙΑ. Άρθρο 12 του κανονισμού:¹⁴² εκκρεμοδικία και άρθρο 13:¹⁴³ συναφείς αγωγές

347. Ο κανονισμός προβλέπει, στα άρθρα 12 και 13 αντίστοιχα, δύο διατάξεις για την εκκρεμοδικία (υποθέσεις που αφορούν «το ίδιο αντικείμενο και την ίδια αιτία» μεταξύ των ίδιων διαδίκων ενώπιον δικαστηρίων διαφορετικών κρατών μελών) και τις «συναφείς αγωγές» («αγωγές που συνδέονται μεταξύ τους τόσο στενά ώστε να υπάρχει συμφέρον να εξετασθούν και να εκδικασθούν ταυτόχρονα, προκειμένου να αποφευχθεί η έκδοση ασυμβίβαστων μεταξύ τους αποφάσεων αν τυχόν οι υποθέσεις εκδικάζονταν χωριστά») που ασκούνται σε άλλα κράτη μέλη. Ο κανόνας του «πρώτου επιληφθέντος δικαστηρίου» εφαρμόζεται και στις δύο διατάξεις.

348. Η σύμβαση περιέχει μία διάταξη στο άρθρο 22 στοιχείο γ) («Λόγοι απόρριψης της αναγνώρισης και εκτέλεσης»), σχετικά με ζητήματα εκκρεμοδικίας. Η αναγνώριση και η εκτέλεση μιας απόφασης μπορεί να απορριφθεί εάν «εκκρεμούν νομικές διαδικασίες μεταξύ των ίδιων μερών, για τον ίδιο σκοπό, ενώπιον αρχής του κράτους προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα και αυτές οι νομικές διαδικασίες ήταν οι πρώτες που κινήθηκαν».

ΙΒ. Άρθρο 14 του κανονισμού:¹⁴⁴ προσωρινά και συντηρητικά μέτρα

349. Το άρθρο 14 του κανονισμού προβλέπει συγκεκριμένα τη δυνατότητα υποβολής αιτήσεων στα κράτη μέλη για προσωρινά μέτρα (συμπεριλαμβανομένων των συντηρητικών μέτρων) που προβλέπονται από το δίκαιο του συγκεκριμένου κράτους, έστω και εάν δικαστήριο άλλου κράτους μέλους μπορεί να έχει, σύμφωνα με τον κανονισμό, διεθνή δικαιοδοσία για την ουσία της υπόθεσης.¹⁴⁵ (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα προσωρινά και συντηρητικά μέτρα, βλέπε επίσης κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα VIII του παρόντος εγχειριδίου.)

350. Η σύμβαση δεν περιέχει αντίστοιχη διάταξη με το άρθρο 14 του κανονισμού, ωστόσο προβλέπει τα εν λόγω αιτήματα, τα οποία μπορούν να υποβάλλονται μέσω των κεντρικών αρχών. Το άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχείο θ) της σύμβασης προβλέπει ότι, σε σχέση με τις αιτήσεις που υποβάλλονται βάσει της σύμβασης, οι κεντρικές αρχές «λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να κινήσουν ή να διευκολύνουν την έναρξη των νομικών διαδικασιών για τη λήψη οποιωνδήποτε απαραίτητων προσωρινών μέτρων, τα οποία είναι εδαφικά στη φύση τους και ο σκοπός των οποίων είναι να διασφαλιστεί η έκβαση μιας εκκρεμής αίτησης περί διατροφής». Επιπλέον, το άρθρο 7 παράγραφος 1 της σύμβασης («Αιτήματα για συγκεκριμένα μέτρα») παρέχει στις κεντρικές αρχές τη δυνατότητα να υποβάλλουν αιτήματα σε άλλη κεντρική αρχή, μεταξύ άλλων και για προσωρινά μέτρα βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 2 στοιχείο θ) της σύμβασης, όταν δεν εκκρεμεί καμία αίτηση σύμφωνα με τη σύμβαση. Το άρθρο 7 παράγραφος 2 προβλέπει επιπλέον ότι οι κεντρικές αρχές μπορούν επίσης να λάβουν συγκεκριμένα μέτρα (συμπεριλαμβανομένης της εξασφάλισης των αναγκαίων προσωρινών μέτρων) κατόπιν αιτήματος άλλης κεντρικής αρχής σε σχέση με υπόθεση η οποία είναι γνωστή στην τελευταία αυτή κεντρική αρχή και η οποία έχει ένα «διεθνές στοιχείο».

¹⁴² Το άρθρο 12 του κανονισμού είναι το αντίστοιχο του άρθρου 27 του κανονισμού Βρυξέλλες I και του άρθρου 21 της σύμβασης της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (εφεξής η «σύμβαση των Βρυξελλών»).

¹⁴³ Το άρθρο 13 του κανονισμού είναι το αντίστοιχο του άρθρου 28 του κανονισμού Βρυξέλλες I.

¹⁴⁴ Το άρθρο 14 του κανονισμού είναι το αντίστοιχο του άρθρου 31 του κανονισμού Βρυξέλλες I και του άρθρου 24 της σύμβασης των Βρυξελλών.

¹⁴⁵ Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο κανονισμός δεν διευκρινίζει ποιο δίκαιο θα πρέπει να εφαρμόζεται στα προσωρινά μέτρα. Επιπλέον, δεν είναι σαφές εάν το πεδίο εφαρμογής του πρωτοκόλλου της Χάγης του 2007 (βλέπε κεφάλαιο 5), βάσει του άρθρου 11 αυτού, καλύπτει τα προσωρινά μέτρα. Σε ορισμένες εθνικές δικαιοδοσίες, ο ορισμός του δικαίου που πρέπει να εφαρμόζεται στα προσωρινά μέτρα αποτελεί ζήτημα που εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια των δικαστηρίων.

Κεφάλαιο 5 - Εφαρμοστέο δίκαιο βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009

Α. Η σύμβαση του 2007 και το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο

351. Η σύμβαση της Χάγης αυτή καθαυτή δεν περιέχει ολοκληρωμένους κανόνες όσον αφορά το εφαρμοστέο δίκαιο. Το *πρωτόκολλο της Χάγης της 23ης Νοεμβρίου 2007 σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής* (το «πρωτόκολλο») αποτελεί ανεξάρτητη διεθνή πράξη που σχετίζεται και είναι συμβατή με τη σύμβαση του 2007, δεδομένου ότι οι δύο πράξεις αποτέλεσαν αντικείμενο διαπραγματεύσεων και εκδόθηκαν κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου. Ειδικότερα, τα συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης καλούνται να προσχωρήσουν στο πρωτόκολλο. Ωστόσο, οποιοδήποτε κράτος έχει δικαίωμα να προσχωρήσει στο πρωτόκολλο. Η κατάσταση του πρωτοκόλλου όσον αφορά τα συμβαλλόμενα σε αυτό κράτη είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο στη διεύθυνση < www.hcch.net >, και ειδικότερα στην ενότητα «Conventions» (Συμβάσεις), σύμβαση αριθ. 39, ενότητα «Status table» (Πίνακας κατάστασης), ή στην ενότητα «Child Support / Maintenance Section» (Διατροφή παιδιών).

352. Οι αρμόδιες [δικαστικές] [διοικητικές] αρχές που χειρίζονται διεθνείς υποθέσεις διατροφής πρέπει να ελέγχουν σε πρώτο στάδιο κατά πόσο το κράτος τους είναι συμβαλλόμενο μέρος του πρωτοκόλλου.¹⁴⁶ Σε αυτή την περίπτωση, το πρωτόκολλο θα καθορίζει τους κανόνες όσον αφορά το εφαρμοστέο δίκαιο σε ζητήματα διατροφής για τις αιτήσεις ή τα απευθείας αιτήματα που υποβάλλονται βάσει της σύμβασης για την έκδοση αποφάσεων διατροφής (βλέπε κεφάλαιο 10) και για την τροποποίηση αποφάσεων διατροφής (βλέπε κεφάλαιο 11). Οι αιτήσεις ή αιτήματα για αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων βάσει της σύμβασης δεν υπόκεινται εν γένει στις διατάξεις του πρωτοκόλλου, δεδομένου ότι τα ζητήματα που άπτονται του εφαρμοστέου δικαίου ρυθμίζονται στο κράτος προέλευσης της απόφασης¹⁴⁷). Εάν το κράτος σας δεν είναι συμβαλλόμενο κράτος του πρωτοκόλλου, ούτε κράτος στο οποίο εφαρμόζεται το πρωτόκολλο (βλέπε ενότητα Β, κατωτέρω), στις αποφάσεις διατροφής εφαρμόζεται το δίκαιο του δικάζοντος δικαστή (δηλαδή του ερωτώμενου κράτους), συμπεριλαμβανομένων των κανόνων ιδιωτικού διεθνούς δικαίου που προβλέπονται σε αυτό.

353. Ωστόσο, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι η σύμβαση περιέχει μια σειρά ειδικών κανόνων για το εφαρμοστέο δίκαιο σχετικά με: α) το δικαίωμα μιας δημόσιας υπηρεσίας να ενεργεί για λογαριασμό ενός δικαιούχου ή να επιδιώκει αποζημίωση για επιδόματα που χορηγούνται στον δικαιούχο (άρθρο 36 παράγραφος 2)· β) τη χρονική διάρκεια της υποχρέωσης διατροφής και τις χρονικές περιόδους παραγραφής εντός των οποίων μπορεί να επιβληθεί η καταβολή καθυστερούμενων ποσών (άρθρο 32 παράγραφοι 4 και 5)· και γ) το δικαίωμα του παιδιού για διατροφή σε ορισμένες περιορισμένες περιστάσεις (άρθρο 20 παράγραφος 5).

354. Στην ενότητα Γ, κατωτέρω, παρέχεται γενική περιγραφή των διατάξεων του πρωτοκόλλου.

355. Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη ότι, ακόμη και αν το πρωτόκολλο δεν ισχύει στο κράτος τους, ενδεχομένως να εφαρμόζεται μία από τις διάφορες παλαιότερες συμβάσεις της Χάγης για το εφαρμοστέο δίκαιο σε θέματα διατροφής.¹⁴⁸

¹⁴⁶ Το πρωτόκολλο [εφαρμόζεται] [δεν εφαρμόζεται] στ[...] [όνομα κράτους]. Βλέπε επίσης ενότητα Β του παρόντος κεφαλαίου.

¹⁴⁷ Ωστόσο, το πρωτόκολλο μπορεί, ασφαλώς, να έχει εφαρμοστεί στο κράτος προέλευσης. Βλέπε επίσης άρθρο 32 παράγραφοι 4 και 5 της σύμβασης που αφορούν θέματα που άπτονται του εφαρμοστέου δικαίου για ζητήματα εκτέλεσης βάσει της σύμβασης.

¹⁴⁸ Η *σύμβαση της Χάγης της 24ης Οκτωβρίου 1956 για το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής έναντι των τέκνων* και η *σύμβαση της Χάγης της 2ας Οκτωβρίου 1973 για το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής* (εφεξής η «σύμβαση του 1973»). Η κατάσταση των εν λόγω πράξεων όσον αφορά τα συμβαλλόμενα σε αυτές κράτη είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης στη διεύθυνση

B. Ο κανονισμός του 2009 και το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο

356. Με την απόφαση του Συμβουλίου της 30ής Νοεμβρίου 2009 για τη σύναψη, εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, του πρωτοκόλλου της Χάγης της 23ης Νοεμβρίου 2007 σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής (2009/941/ΕΚ), το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (όπως λεγόταν τότε) ενέκρινε το πρωτόκολλο εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, εξαιρουμένης της Δανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου.¹⁴⁹

357. Το πρωτόκολλο εφαρμόζεται στα συμμετέχοντα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, [συμπεριλαμβανομένων[...] τ[...]] [όνομα κράτους] από τις 18 Ιουνίου 2011.¹⁵⁰ Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι το πρωτόκολλο έχει αναδρομική ισχύ και εφαρμόζεται σε αξιώσεις διατροφής που έχουν εγερθεί σε κράτη μέλη πριν από την ημερομηνία εφαρμογής του πρωτοκόλλου.¹⁵¹

358. Το άρθρο 15 του κεφαλαίου III του κανονισμού αποτελεί το βασικό άρθρο του κανονισμού σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο και ορίζει ότι το δίκαιο που εφαρμόζεται στις υποχρεώσεις διατροφής προσδιορίζεται σύμφωνα με το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής στα κράτη μέλη που δεσμεύονται από την πράξη αυτή.¹⁵²

359. Όπως περιγράφεται αναλυτικά στη συνέχεια (βλέπε κεφάλαιο 8), σύμφωνα με το τμήμα 1 του κεφαλαίου IV του κανονισμού, οι κανόνες σχετικά με την κατάργηση της κήρυξης της εκτελεστότητας για αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπών αποφάσεων εφαρμόζονται μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατών μελών που δεσμεύονται από το πρωτόκολλο (όλα τα κράτη μέλη εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου και της Δανίας).

Γ. Εφαρμογή του πρωτοκόλλου και γενική περιγραφή των διατάξεων

360. Οι βασικές διατάξεις του πρωτοκόλλου συνοψίζονται κατωτέρω. Για περαιτέρω λεπτομερείς πληροφορίες, οι αρμόδιες [δικαστικές] [διοικητικές] αρχές θα πρέπει να ανατρέξουν στο κείμενο του πρωτοκόλλου και στην εισηγητική έκθεση σχετικά με το πρωτόκολλο. Η εισηγητική έκθεση διατίθεται στον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο στη διεύθυνση < www.hcch.net >, και ειδικότερα στην ενότητα «Conventions» (Συμβάσεις), σύμβαση αριθ. 39, ενότητα «HCCH Publications» (Εκδόσεις της Διάσκεψης της Χάγης).

1. Καθολική εφαρμογή

361. Το πρωτόκολλο, σε αντίθεση με τη σύμβαση του 2007, η οποία εφαρμόζεται μόνο μεταξύ συμβαλλόμενων κρατών, έχει ισχύ έναντι πάντων (*erga omnes*).¹⁵³ Αυτό σημαίνει ότι οι αρμόδιες αρχές θα εφαρμόζουν τους κανόνες του σε κράτη που είναι συμβαλλόμενα μέρη του πρωτοκόλλου ή σε κράτη στα οποία το πρωτόκολλο εφαρμόζεται ακόμη και αν το εφαρμοστέο δίκαιο είναι το δίκαιο κράτους που δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος του

< www.hcch.net >, και ειδικότερα στην ενότητα «Conventions» (Συμβάσεις), σύμβαση αριθ. 8 ή αριθ. 24, ενότητα «Status table» (Πίνακας κατάστασης).

¹⁴⁹ Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 11 και 12 και άρθρο 3 της απόφασης του Συμβουλίου της 30ής Νοεμβρίου 2009 για τη σύναψη, εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, του πρωτοκόλλου της Χάγης της 23ης Νοεμβρίου 2007 σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής (2009/941/ΕΚ). Στην αιτιολογική σκέψη 5 της απόφασης του Συμβουλίου δηλώνεται ότι: «Η Κοινότητα είναι αποκλειστικώς αρμόδια για όλα τα θέματα που υπάγονται στο πρωτόκολλο».

¹⁵⁰ Ό.π., άρθρο 4.

¹⁵¹ Ό.π., άρθρο 5.

¹⁵² Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, με το άρθρο 15 του κανονισμού, το πρωτόκολλο ενσωματώνεται στο ευρωπαϊκό δίκαιο, με αποτέλεσμα μια αρμόδια αρχή που εφαρμόζει το πρωτόκολλο να έχει τη δυνατότητα να υποβάλει προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

¹⁵³ Άρθρο 2 του πρωτοκόλλου.

πρωτοκόλλου.¹⁵⁴ Στην πράξη, η ισχύς έναντι πάντων συνεπάγεται ότι το πρωτόκολλο μπορεί να είναι επωφελές για πολλούς δικαιούχους που έχουν την κατοικία τους σε κράτη που δεν είναι μέρη του πρωτοκόλλου. Για παράδειγμα, δικαιούχος που κατοικεί σε κράτος στο οποίο δεν εφαρμόζεται το πρωτόκολλο και ο οποίος κινεί διαδικασία σε κράτος στο οποίο εφαρμόζεται το πρωτόκολλο (π.χ. στο κράτος στο οποίο έχει την κατοικία του ο υπόχρεος) θα επωφεληθεί της εφαρμογής των ενιαίων κανόνων που προβλέπονται στο πρωτόκολλο και είναι ευνοϊκοί για τον δικαιούχο.

2. Πεδίο εφαρμογής του πρωτοκόλλου

362. Το πεδίο εφαρμογής των υποχρεώσεων διατροφής που περιλαμβάνονται στο πρωτόκολλο είναι ευρύτερο από εκείνο της σύμβασης του 2007 και προσδιορίζει το δίκαιο που πρέπει να εφαρμόζεται στις υποχρεώσεις διατροφής που βασίζονται σε οποιαδήποτε οικογενειακή σχέση, χωρίς να υπάρχει δυνατότητα να εκφραστεί επιφύλαξη.¹⁵⁵ Στο πεδίο εφαρμογής του περιλαμβάνονται οι υποχρεώσεις διατροφής που απορρέουν από οικογενειακή σχέση ή σχέση συγγένειας, γάμου ή αγχιστείας¹⁵⁶ – πεδίο εφαρμογής αντίστοιχο του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού. Το πρωτόκολλο δεν παρέχει ορισμό για την «οικογενειακή σχέση» ή άλλους όρους. Κατά την ερμηνεία των εν λόγω όρων και του πρωτοκόλλου, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν δεόντως υπόψη τον διεθνή χαρακτήρα του πρωτοκόλλου και την ανάγκη προώθησης της ομοιόμορφης εφαρμογής του.¹⁵⁷

363. Στο πρωτόκολλο έχει περιληφθεί ένας ειδικός κανόνας για την υπεράσπιση ώστε να μετριαστεί εν μέρει το ευρύ πεδίο εφαρμογής του.¹⁵⁸ Ο υπόχρεος μπορεί να αμφισβητήσει αξίωση του δικαιούχου επικαλούμενος την έλλειψη σχετικής υποχρέωσης τόσο δυνάμει του δικαίου του κράτους της συνήθους διαμονής του υπόχρεου όσο και δυνάμει του δικαίου του κράτους της ενδεχόμενης κοινής ιθαγένειας των διαδίκων. Αυτό το δικαίωμα υπεράσπισης εφαρμόζεται σε όλες τις υποχρεώσεις διατροφής εκτός από εκείνες που αφορούν παιδιά και απορρέουν από σχέση γονέα-παιδιού ή εκείνες μεταξύ συζύγων ή πρώην συζύγων.

364. Τέλος, η εφαρμογή του δικαίου που ορίζεται σύμφωνα με το πρωτόκολλο μπορεί να απορριφθεί εάν «τα αποτελέσματά του θα ήταν καταφανώς αντίθετα προς τη δημόσια τάξη του δικάζοντος δικαστή».¹⁵⁹

3. Πεδίο εφαρμογής του εφαρμοστέου δικαίου

365. Στο πρωτόκολλο παρατίθεται ένας μη εξαντλητικός κατάλογος ζητημάτων στα οποία εφαρμόζεται το σχετικό εφαρμοστέο δίκαιο, που περιλαμβάνει: την ύπαρξη και την έκταση των δικαιωμάτων του δικαιούχου και έναντι τίνος μπορεί να τα ασκήσει· τον βαθμό στον οποίο ο δικαιούχος μπορεί να ζητήσει αναδρομικά διατροφή· τη βάση υπολογισμού του ποσού της διατροφής και την τιμαριθμική προσαρμογή· τον δικαιούμενο να κινήσει διαδικασία διατροφής, υπό την επιφύλαξη των θεμάτων που συνδέονται με την ικανότητα διαδίκου και τη δικαστική εκπροσώπηση· τις προθεσμίες παραγραφής· και την έκταση της υποχρέωσης του υπόχρεου διατροφής, σε περίπτωση που δημόσιος οργανισμός επιδιώκει την επιστροφή επιδομάτων που χορηγήθηκαν στο δικαιούχο αντί διατροφής.¹⁶⁰

¹⁵⁴ Θα πρέπει να σημειωθεί ότι για τα κράτη που είναι συμβαλλόμενα μέρη τόσο της σύμβασης του 1973 όσο και του πρωτοκόλλου, ενδέχεται να προκύψουν ζητήματα σύμπτωσης των δύο πράξεων στις σχέσεις τους με άλλα συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης του 1973 τα οποία δεν είναι μέρη του πρωτοκόλλου του 2007. Πιο συγκεκριμένα, η Ιαπωνία, η Τουρκία και η Ελβετία είναι συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης του 1973, ωστόσο δεν είναι μέρη του πρωτοκόλλου. Συνεπώς, μπορεί να προκύψει το ερώτημα ποιος από τους κανόνες καθολικής ισχύος του νέου πρωτοκόλλου ή της σύμβασης του 1973 θα πρέπει να υπερισχύει όσον αφορά το εφαρμοστέο δίκαιο σε υποθέσεις στις οποίες εμπλέκονται τα εν λόγω κράτη. Στην ακαδημαϊκή βιβλιογραφία οι απόψεις διίστανται. Βλέπε ανάλυση στην εισηγητική έκθεση σχετικά με το πρωτόκολλο στις παραγράφους 194-197. [...] [όνομα κράτους] [είναι] [δεν είναι] συμβαλλόμενο κράτος στη σύμβαση του 1973.

¹⁵⁵ Άρθρο 27 του πρωτοκόλλου.

¹⁵⁶ Άρθρο 1 παράγραφος 1 του πρωτοκόλλου.

¹⁵⁷ Άρθρο 20 του πρωτοκόλλου.

¹⁵⁸ Άρθρο 6 του πρωτοκόλλου.

¹⁵⁹ Άρθρο 13 του πρωτοκόλλου.

¹⁶⁰ Άρθρο 11 του πρωτοκόλλου.

4. Γενικός κανόνας περί εφαρμοστέου δικαίου

366. Ο βασικός κανόνας που χρησιμοποιεί το πρωτόκολλο για το εφαρμοστέο δίκαιο είναι η εφαρμογή του δικαίου του κράτους στο οποίο ο δικαιούχος έχει τη συνήθη διαμονή του.¹⁶¹ Το πλεονέκτημα αυτού του γενικού κανόνα είναι ότι καθιστά δυνατό τον καθορισμό της ύπαρξης και του ποσού της υποχρέωσης διατροφής με βάση τις νομικές και πραγματικές συνθήκες του κοινωνικού περιβάλλοντος της χώρας στην οποία ζει ο δικαιούχος, την εξασφάλιση της ίσης μεταχείρισης δικαιούχων που ζουν στην ίδια χώρα και τον καθορισμό εφαρμοστέου δικαίου που συχνά συμπίπτει με το δίκαιο του δικάζοντος δικαστή.

5. Ειδικοί κανόνες υπέρ ορισμένων δικαιούχων διατροφής

367. Το πρωτόκολλο προβλέπει ορισμένους «κλιμακωτούς» επικουρικούς κανόνες για το εφαρμοστέο δίκαιο, στόχος των οποίων είναι να ωφελήσουν ορισμένους δικαιούχους διατροφής.¹⁶² Αυτοί οι ειδικοί κανόνες βασίζονται στην αρχή της προστασίας του δικαιούχου (*favor creditoris*), ώστε να εξασφαλίζεται ότι ο δικαιούχος έχει όσο το δυνατόν περισσότερες πιθανότητες να επιτύχει διατροφή.

368. Στα είδη δικαιούχων που επωφελούνται από αυτούς τους πρόσθετους κανόνες περιλαμβάνονται τα εξής: α) παιδιά προς τα οποία οφείλεται διατροφή από τους γονείς τους (ανεξάρτητα από την ηλικία του παιδιού)· β) οποιοδήποτε πρόσωπο δεν έχει συμπληρώσει το 21ο έτος ηλικίας και προς το οποίο οφείλεται διατροφή από πρόσωπα εκτός των γονέων (εξαιρουμένων των υποχρεώσεων διατροφής που προκύπτουν μεταξύ συζύγων, πρώην συζύγων ή προσώπων που είχαν συνάψει ακυρωθέντα γάμο)· και γ) γονείς στους οποίους οφείλεται διατροφή από τα παιδιά τους.¹⁶³

369. Το πρωτόκολλο προβλέπει ότι δικαιούχος ο οποίος ανήκει σε μία από τις προαναφερθείσες κατηγορίες και ο οποίος δεν δύναται να εξασφαλίσει διατροφή βάσει του δικαίου που εφαρμόζεται σύμφωνα με τον βασικό κανόνα, επωφελείται από την εφαρμογή του δικαίου του δικάζοντος δικαστή.¹⁶⁴ Επιπλέον, εάν ο ανωτέρω δικαιούχος προσφύγει στην αρμόδια αρχή του κράτους στο οποίο ο υπόχρεος έχει τη συνήθη διαμονή του, εφαρμόζεται το δίκαιο του δικάζοντος δικαστή, εκτός εάν ο δικαιούχος δεν μπορεί να επιτύχει διατροφή από τον υπόχρεο δυνάμει του δικαίου του δικάζοντος δικαστή. Σε αυτή την περίπτωση, εφαρμόζεται το δίκαιο του κράτους της συνήθους διαμονής του δικαιούχου.¹⁶⁵ Τέλος, προβλέπεται ότι εάν ο δικαιούχος δεν μπορεί να επιτύχει διατροφή από τον υπόχρεο βάσει του γενικού κανόνα ή των συμπληρωματικών κανόνων, εφαρμόζεται το δίκαιο του κράτους της κοινής ιθαγένειας του υπόχρεου και του δικαιούχου, εφόσον υπάρχει.¹⁶⁶

6. Ειδικός κανόνας όσον αφορά τους/τις συζύγους και πρώην συζύγους

370. Το πρωτόκολλο προβλέπει ειδικό κανόνα για τις υποχρεώσεις διατροφής μεταξύ συζύγων, πρώην συζύγων και προσώπων που είχαν συνάψει ακυρωθέντα γάμο.¹⁶⁷ Καταρχήν, κατά παρέκκλιση από τη στενή σύνδεση με το δίκαιο που εφαρμόζεται στα διαζύγια βάσει του άρθρου 8 της προηγούμενης σύμβασης του 1973,¹⁶⁸ εφαρμόζεται το δίκαιο του κράτους της συνήθους διαμονής του δικαιούχου, με την επιφύλαξη, ωστόσο, ρήτρας διαφυγής.

371. Κάθε διάδικος μπορεί να εγείρει ένσταση κατά της εφαρμογής του δικαίου του κράτους της συνήθους διαμονής του δικαιούχου, σε συνέχεια της οποίας το επιληφθέν

¹⁶¹ Άρθρο 3 του πρωτοκόλλου.

¹⁶² Άρθρο 4 του πρωτοκόλλου.

¹⁶³ Άρθρο 4 παράγραφος 1 του πρωτοκόλλου.

¹⁶⁴ Άρθρο 4 παράγραφος 2 του πρωτοκόλλου.

¹⁶⁵ Άρθρο 4 παράγραφος 3 του πρωτοκόλλου.

¹⁶⁶ Άρθρο 4 παράγραφος 4 του πρωτοκόλλου.

¹⁶⁷ Άρθρο 5 του πρωτοκόλλου.

¹⁶⁸ Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 148.

δικαστήριο ή η επιληφθείσα αρχή θα πρέπει να διεξαγάγει έρευνα για να διαπιστώσει κατά πόσο ο γάμος έχει στενότερη σύνδεση με δίκαιο άλλο από εκείνο του κράτους της συνήθους διαμονής του δικαιούχου (όπως για παράδειγμα, μεταξύ άλλων, με βάση τη συνήθη διαμονή ή κατοικία κατά τη διάρκεια του γάμου, την ιθαγένεια των συζύγων, τον τόπο τέλεσης του γάμου και τον τόπο του δικαστικού χωρισμού ή του διαζυγίου). Ειδικότερα, το πρωτόκολλο αποδίδει πρωτεύουσα σημασία στο κράτος της τελευταίας κοινής συνήθους διαμονής, το οποίο πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στο πλαίσιο μιας τέτοιας έρευνας.¹⁶⁹

7. Επιλογή του εφαρμοστέου δικαίου από τους διαδίκους

372. Το πρωτόκολλο περιλαμβάνει καινοτόμα στοιχεία τα οποία εξασφαλίζουν αυτονομία για τους διαδίκους, με ορισμένους περιορισμούς, όσον αφορά την επιλογή του εφαρμοστέου δικαίου στις υποχρεώσεις διατροφής.

373. Πρώτον, οι διάδικοι επιτρέπεται να συνάπτουν «δικονομικές συμφωνίες» προκειμένου να ορίσουν το δίκαιο του δικάζοντος δικαστή για τους σκοπούς μιας συγκεκριμένης διαδικασίας.¹⁷⁰ Η εν λόγω διάταξη εφαρμόζεται μόνο όταν ένας δικαιούχος διατροφής έχει προσφύγει ή πρόκειται να προσφύγει ενώπιον συγκεκριμένου δικαστηρίου ή αρχής για την εκδίκαση αξίωσης διατροφής.

374. Δεύτερον, οι διάδικοι επιτρέπεται να συνάπτουν συμφωνίες με τις οποίες θα ορίζουν το εφαρμοστέο δίκαιο σε μια υποχρέωση διατροφής ανά πάσα στιγμή, ακόμη και προτού προκύψει μια διαφορά και κατά τη διάρκεια μιας διαδικασίας, έως ότου αποφασίσουν να ακυρώσουν ή να τροποποιήσουν τη συμφωνία τους.¹⁷¹ Οι διάδικοι επιτρέπεται μόνο να ορίζουν το δίκαιο οποιουδήποτε κράτους του οποίου είναι υπήκοος ένας εκ των διαδίκων, το δίκαιο του κράτους της συνήθους διαμονής ενός εκ των διαδίκων ή το δίκαιο που είχε επιλεγεί παλαιότερα ή εφαρμόζεται επί του παρόντος στις περιουσιακές τους σχέσεις ή στο διαζύγιο ή στον δικαστικό χωρισμό τους.¹⁷²

375. Οι εν λόγω γενικές συμφωνίες υπόκεινται σε σημαντικούς περιορισμούς με σκοπό την προστασία του δικαιούχου διατροφής. Απαγορεύονται οι συμφωνίες επιλογής του εφαρμοστέου δικαίου που καλύπτουν υποχρεώσεις διατροφής έναντι προσώπου ηλικίας κάτω των 18 ετών ή έναντι ενηλίκου ο οποίος, λόγω αλλοίωσης ή ανεπάρκειας των προσωπικών του ικανοτήτων, δεν είναι σε θέση να υπερασπιστεί τα συμφέροντά του.¹⁷³

376. Η επιλογή του εφαρμοστέου δικαίου από τους διαδίκους υπόκειται επίσης σε περιορισμούς όταν αφορά την ικανότητα παραίτησης του δικαιούχου από το δικαίωμά του σε διατροφή.¹⁷⁴ Η δυνατότητα παραίτησης από το δικαίωμα σε διατροφή και οι προϋποθέσεις της εν λόγω παραίτησης ρυθμίζονται από το δίκαιο του κράτους της συνήθους διαμονής του δικαιούχου κατά τον χρόνο καθορισμού του εφαρμοστέου δικαίου.

377. Το πρωτόκολλο απαιτεί επίσης από τα μέρη μιας συμφωνίας για το εφαρμοστέο δίκαιο να είναι πλήρως ενημερωμένα όσον αφορά τις συνέπειες της επιλογής τους και να έχουν επίγνωση των συνεπειών αυτών. Σε διαφορετική περίπτωση, ένα επιληφθέν δικαστήριο ή αρχή μπορεί να μην εφαρμόσει το δίκαιο που έχει οριστεί εάν η εφαρμογή του «θα συνεπαγόταν άνισες ή παράλογες συνέπειες για οποιονδήποτε από τους διαδίκους».¹⁷⁵

¹⁶⁹ Άρθρο 5 του πρωτοκόλλου.

¹⁷⁰ Άρθρο 7 του πρωτοκόλλου.

¹⁷¹ Άρθρο 8 του πρωτοκόλλου.

¹⁷² Άρθρο 8 παράγραφος 1 του πρωτοκόλλου.

¹⁷³ Άρθρο 8 παράγραφος 3 του πρωτοκόλλου.

¹⁷⁴ Άρθρο 8 παράγραφος 4 του πρωτοκόλλου.

¹⁷⁵ Άρθρο 8 παράγραφος 5 του πρωτοκόλλου.

8. Δημόσιοι οργανισμοί

378. Το πρωτόκολλο προβλέπει ότι το δικαίωμα ενός δημόσιου οργανισμού να ζητήσει την επιστροφή επιδόματος που χορηγήθηκε στον δικαιούχο αντί διατροφής υπόκειται στο δίκαιο που διέπει τον συγκεκριμένο οργανισμό.¹⁷⁶

9. Καθορισμός του ποσού της διατροφής

379. Τέλος, το πρωτόκολλο περιέχει έναν ουσιαστικό κανόνα¹⁷⁷ που πρέπει να εφαρμόζεται από τις αρχές ενός συμβαλλόμενου κράτους ή κράτους στο οποίο εφαρμόζεται το πρωτόκολλο ανεξάρτητα από το εάν το εφαρμοστέο δίκαιο είναι αλλοδαπό δίκαιο ή το δίκαιο του δικάζοντος δικαστή. Ο κανόνας ορίζει ότι, ακόμα και αν προβλέπει άλλως το εφαρμοστέο δίκαιο, κατά τον καθορισμό του ύψους της διατροφής λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες του δικαιούχου και οι πόροι του υπόχρεου, καθώς και κάθε αποζημίωση που χορηγήθηκε στον δικαιούχο αντί περιοδικής καταβολής διατροφής (π.χ. πληρωμή κατ' αποκοπήν ποσού).

¹⁷⁶ Άρθρο 10 του πρωτοκόλλου.

¹⁷⁷ Άρθρο 14 του πρωτοκόλλου.

Κεφάλαιο 6 - Εύρεση και εξακρίβωση αλλοδαπού δικαίου

A. Εισαγωγή

380. Οι αρμόδιες [δικαστικές] [διοικητικές] αρχές που χειρίζονται διεθνείς υποθέσεις διατροφής βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού πρέπει ορισμένες φορές να εξακριβώνουν ή/και να εφαρμόζουν αλλοδαπό δίκαιο. Για ανάλυση ζητημάτων που άπτονται του εφαρμοστέου δικαίου και περιπτώσεις όπου μπορεί να προκύψει η ανάγκη πρόσβασης στο περιεχόμενο αλλοδαπού δικαίου βάσει της σύμβασης και του κανονισμού, βλέπε κεφάλαιο 5.

B. Εύρεση αλλοδαπού δικαίου σε παγκόσμιο επίπεδο και εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Το έντυπο περιγραφής χώρας βάσει της σύμβασης του 2007

381. Σύμφωνα με το άρθρο 57 της σύμβασης, κάθε συμβαλλόμενο κράτος οφείλει να υποβάλει στο Μόνιμο Γραφείο της Διάσκεψης της Χάγης ορισμένες πληροφορίες σχετικά με τους νόμους του, τις διαδικασίες και τα μέτρα που θα λάβει για την εφαρμογή της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης περιγραφής του τρόπου με τον οποίο το κράτος θα χειριστεί αιτήματα έκδοσης, αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων διατροφής.¹⁷⁸

382. Το έντυπο περιγραφής χώρας που προτείνεται και δημοσιεύεται από τη Διάσκεψη της Χάγης μπορεί να χρησιμοποιηθεί από συμβαλλόμενο κράτος ως μέσο για την παροχή των εν λόγω πληροφοριών. Το άρθρο 57 παράγραφος 1 στοιχείο α) της σύμβασης απαιτεί συγκεκριμένα από κάθε συμβαλλόμενο κράτος να παρέχει «περιγραφή των νόμων και διαδικασιών του όσον αφορά τις υποχρεώσεις διατροφής» (η οποία παρατίθεται στο τμήμα III του εντύπου περιγραφής χώρας).

383. Τόσο το έντυπο περιγραφής χώρας όσο και τυχόν πληροφορίες που παρέχονται από συμβαλλόμενο κράτος βάσει του άρθρου 57 είναι διαθέσιμα στον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο στη διεύθυνση < www.hcch.net > και στην ενότητα «Child Support / Maintenance» (Διατροφή παιδιών).

2. Πληροφορίες σχετικά με εθνικούς νόμους και διαδικασίες βάσει του κανονισμού του 2009

384. Βάσει του κανονισμού, τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να παρέχουν πληροφορίες παρεμφερείς με εκείνες που πρέπει να παρέχονται βάσει της σύμβασης (σύμφωνα με τα άρθρα 70 και 71 του κανονισμού) στο ευρωπαϊκό δικαστικό δίκτυο για αστικές και εμπορικές υποθέσεις,¹⁷⁹ ώστε το τελευταίο να ενημερώνεται διαρκώς. Το ευρωπαϊκό δικαστικό δίκτυο για αστικές και εμπορικές υποθέσεις διαθέτει στον ιστότοπό του ειδική ενότητα σχετικά με τη διατροφή, η οποία περιέχει συνδέσμους που παραπέμπουν σε ειδικές πληροφορίες ανά χώρα σχετικά με ζητήματα διατροφής και η οποία διατίθεται στον ακόλουθο σύνδεσμο.¹⁸⁰

< http://ec.europa.eu/civiljustice/maintenance_claim/maintenance_claim_gen_el.htm >

¹⁷⁸ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 683.

¹⁷⁹ Απόφαση αριθ. 2001/470/EK του Συμβουλίου σχετικά με τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού δικαστικού δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις (η οποία τροποποιήθηκε από την απόφαση αριθ. 568/2009/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2009).

¹⁸⁰ Θα πρέπει να επισημανθεί ότι αναμένεται μεταφορά των εν λόγω πληροφοριών στη διαδικτυακή πύλη της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης (e-Justice), στον ακόλουθο σύνδεσμο: < <https://e-justice.europa.eu/home.do> >.

3. Άλλοι παγκόσμιοι και ευρωπαϊκοί διαδικτυακοί πόροι για εύρεση και εξακρίβωση αλλοδαπού δικαίου

385. Οι ηλεκτρονικοί σύνδεσμοι που παρατίθενται στην παρούσα ενότητα, κατωτέρω, διατίθενται μόνο για ενημερωτικούς σκοπούς, ήταν ακριβείς κατά τον χρόνο κατάρτισης του παρόντος εγχειριδίου και μπορεί να περιέχουν ή να μην περιέχουν συνδέσμους που παραπέμπουν σε επίσημες ή έγκυρες κυβερνητικές νομικές πληροφορίες. Ωστόσο, στον κατάλογο που ακολουθεί περιλαμβάνεται επίσης μια σειρά κυβερνητικών, μη κερδοσκοπικών και ακαδημαϊκών οργανισμών που παρέχουν δωρεάν πρόσβαση σε πληροφορίες περί δικαίου και συχνά φημίζονται για την ποιότητα των νομικών πληροφοριών τους. Ο κατωτέρω κατάλογος δεν είναι σε καμία περίπτωση εξαντλητικός. Οι ιστότοποι που αναφέρονται κατωτέρω περιέχουν ολοκληρωμένες νομικές πληροφορίες για μια συγκεκριμένη δικαιοδοσία και δεν εξειδικεύονται σε ζητήματα διατροφής.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΕ ΝΟΜΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

► Παγκόσμιες εγκυκλοπαίδειες/Χαρτογράφηση νομικού συστήματος

- JurisPedia
< http://en.jurispedia.org/index.php/Main_Page >
- GlobaLex
< <http://www.nyulawglobal.org/Globalex/> >
- JuriGlobe
< <http://www.juriglobe.ca/index.php> >

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ:

► Διεθνείς βάσεις δεδομένων

- Παγκόσμιο Ινστιτούτο Νομικής Πληροφόρησης (WorldLII)
< <http://www.worldlii.org/> >
- Παγκόσμιο Δίκτυο Νομικής Πληροφόρησης (GLIN)
< <http://www.glin.gov/search.action> >

► Περιφερειακές βάσεις δεδομένων

- Ασιατικό Ινστιτούτο Νομικής Πληροφόρησης (AsianLII)
< <http://www.asianlii.org/> >
- Μέλη της Κοινοπολιτείας (CommonLII)
< <http://www.commonlii.org/> >
- Διαδικτυακή πύλη της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης (e-Justice)
< <https://e-justice.europa.eu/home.do?action> >
- Επίσημες εκδόσεις της ΕΕ (EUR-Lex)
< <http://eur-lex.europa.eu/> >
- Μέλη του Διεθνούς Οργανισμού Γαλλοφωνίας (Droit francophone)
< <http://droit.francophonie.org/> >
- Νησιά του Ειρηνικού (PacLII)
< <http://www.paclii.org/> >
- Νότια Αφρική (SAFLII)
< <http://www.saflii.org/> >
- Εδάφη και εξαρτημένα εδάφη του Ηνωμένου Βασιλείου
< <http://www.worldlii.org/catalog/3144.html> >

► Εθνικές βάσεις δεδομένων

- Αυστραλία (AustLII)
< <http://www.austlii.edu.au/> >
- Αυστρία (RechtsInformationsSystem)
< <http://www.ris.bka.gv.at/> >
- Βρετανικό και Ιρλανδικό Ινστιτούτο Νομικής

	Πληροφόρησης (BaiLII) < http://www.bailii.org/ > • Μπουρκίνα Φάσο (JuriBurkina) < http://www.juriburkina.org/juriburkina/ > • Καναδικό Ινστιτούτο Νομικής Πληροφόρησης (CanLII) < http://www.canlii.org/ > • Κύπρος (CyLaw) < http://www.cylaw.org/index-en.html > • Εθνικό δίκαιο των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (N-Lex) < http://eur-lex.europa.eu/n-lex/ > • Χονγκ Κονγκ (HKLII) < http://www.hklai.org/ > • Ινδία (LII of India) < http://liiofindia.org/ > • Ιρλανδία (IRLII) < http://www.ucc.ie/law/irlai/index.php > • Κένυα (KLR) < http://www.kenyalaw.org/update/index.php > • Μεξικό (Instituto de Investigaciones Jurídicas, UNAM) < http://info.juridicas.unam.mx/infjur/leg/ > • Νέα Ζηλανδία (NZLII) < http://www.nzlii.org/ > • Νίγηρας (JuriNiger) < http://juriniger.lexum.umontreal.ca/juriniger/index.do > • Φιλιππίνες (LawPhil) < http://www.lawphil.net/ > • ΗΠΑ (Ινστιτούτο Νομικής Πληροφόρησης (LII)) < http://www.law.cornell.edu/ >
► Συλλογές σε βιβλιοθήκες / Ερευνητικοί οργανισμοί <i>Περιγραφή: Οργανισμοί οι οποίοι μπορεί να παρέχουν σημαντικές διαδικτυακές συλλογές νομικών πληροφοριών παγκόσμιου χαρακτήρα. Οι εν λόγω οργανισμοί μπορεί να παρέχουν ερευνητικές υπηρεσίες ή γνωμοδοτήσεις για αλλοδαπό δίκαιο.</i>	• Ελβετικό Ινστιτούτο Συγκριτικού Δικαίου < http://www.isdc.ch/ > • Ινστιτούτο Max Planck Συγκριτικού και Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου, Γερμανία < http://www.mpipriv.de/ww/en/pub/news.cfm > • Νομική βιβλιοθήκη του Κογκρέσου, ΗΠΑ < http://www.loc.gov/law/ > • Ινστιτούτο Προηγμένων Νομικών Σπουδών, Λονδίνο, Ηνωμένο Βασίλειο < http://ials.sas.ac.uk/ > • Νομική βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Cornell, ΗΠΑ < http://library.lawschool.cornell.edu/ > • Juristisches Internetprojekt Saarbrücken, Γερμανία < http://www.jura.uni-saarland.de/index.php?id=76&tx_gooqlesuchen_pi1%5baction%5d=list >

4. Πρόσβαση και εξακρίβωση αλλοδαπού δικαίου μέσω συνθηκών ή μηχανισμών νομικής συνεργασίας

386. Σύμφωνα με την απόφαση 2001/470/ΕΚ του Συμβουλίου, η πρόσβαση και η εξακρίβωση του περιεχομένου αλλοδαπού δικαίου μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να πραγματοποιείται μέσω των εθνικών αρμοδίων επαφής του ευρωπαϊκού δικαστικού δικτύου.¹⁸¹

¹⁸¹ Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 179.

387. Το άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο γ) της απόφασης 568/2009/ΕΚ (η οποία τροποποιεί την απόφαση 2001/470/ΕΚ του Συμβουλίου) προβλέπει ότι οι εθνικοί αρμόδιοι επαφής του ευρωπαϊκού δικαστικού δικτύου:

«[...] παρέχουν κάθε πληροφορία προκειμένου να διευκολύνουν την εφαρμογή του **δικαίου άλλου κράτους μέλους** το οποίο κρίνεται εφαρμοστέο δυνάμει κοινοτικής ή διεθνούς νομικής πράξης. Προς τον σκοπό αυτό, ο αρμόδιος επαφής στον οποίο έχει υποβληθεί σχετική αίτηση μπορεί να στηριχθεί στις άλλες αρχές του κράτους μέλους του που σημειώνονται στο [...] προκειμένου να χορηγήσει τις αιτούμενες πληροφορίες. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην απάντηση δεν δεσμεύουν ούτε τους αρμοδίους επαφής, ούτε τις εν λόγω αρχές, ούτε την αρχή που υπέβαλε την αίτηση [η υπογράμμιση δική μας]».

388. Για πιο σύνθετα ερωτήματα σχετικά με το αλλοδαπό δίκαιο και ορισμένες τρίτες χώρες (π.χ. χώρες που δεν είναι κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης), η πρόσβαση στο περιεχόμενο αλλοδαπού δικαίου είναι δυνατή μέσω των εθνικών υπηρεσιών παραλαβής που ορίζουν τα κράτη (συνήθως το Υπουργείο Δικαιοσύνης του αλλοδαπού κράτους) βάσει της *ευρωπαϊκής σύμβασης για την πληροφόρηση για το αλλοδαπό δίκαιο* (Λονδίνο, 7 Ιουνίου 1968) του Συμβουλίου της Ευρώπης (εφεξής η «σύμβαση του Λονδίνου») ή μέσω άλλων πολυμερών ή διμερών συνθηκών νομικής συνδρομής.¹⁸² Οι εθνικοί αρμόδιοι επαφής του ευρωπαϊκού δικαστικού δικτύου μπορεί επίσης να είναι σε θέση να συνδράμουν στην εφαρμογή της σύμβασης του Λονδίνου εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για παράδειγμα σε περίπτωση που υπάρχουν καθυστερήσεις στην ανταπόκριση σε αίτημα που έχει υποβληθεί βάσει της σύμβασης του Λονδίνου. Στην περίπτωση όπου δεν υπάρχει ισχύον συμβατικό νομικό πλαίσιο με αλλοδαπό κράτος, στ[...] [όνομα κράτους] [...].

¹⁸² Στ[...] [όνομα κράτους] [...].

Κεφάλαιο 7 - Σύμβαση του 2007: διεκπεραίωση των εισερχόμενων αιτήσεων που υποβάλλονται μέσω των κεντρικών αρχών και των απευθείας αιτημάτων αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης

Σχετικά με το παρόν κεφάλαιο:

Το μέρος I του παρόντος κεφαλαίου αφορά κυρίως τις αιτήσεις αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων διατροφής που υποβάλλονται βάσει της σύμβασης σε δικαστικές ή άλλες αρμόδιες αρχές μέσω της κεντρικής αρχής. Το μέρος II καλύπτει ειδικά θέματα σχετικά με τα απευθείας αιτήματα που υποβάλλονται βάσει της σύμβασης σε δικαστικές ή άλλες αρμόδιες αρχές.

Μέρος I: Αιτήσεις που υποβάλλονται μέσω κεντρικής αρχής

Στην ενότητα I περιλαμβάνεται επισκόπηση των αιτήσεων και των γενικών αρχών που διέπουν τη διαδικασία αναγνώρισης και εκτέλεσης – σε ποιες περιπτώσεις χρησιμοποιείται και ποιος μπορεί να υποβάλλει αίτηση.

Στην ενότητα II περιλαμβάνεται διάγραμμα ροής που παρουσιάζει τις αρχικές διαδικασίες υποβολής των συγκεκριμένων αιτήσεων.

Στην ενότητα III περιγράφονται αναλυτικά οι βασικές διαδικασίες αναγνώρισης.

Στην ενότητα IV εξετάζονται άλλες πτυχές των γενικών διαδικασιών, περιλαμβανομένων των αιτήσεων που υποβάλλουν οι υπόχρεοι.

Στην ενότητα V εξετάζονται άλλα θέματα, όπως η νομική συνδρομή και η εκτέλεση.

Στην ενότητα VI περιέχονται πρόσθετες παραπομπές, έντυπα και ορισμένες πρακτικές συμβουλές για την υποβολή αιτήσεων.

Στην ενότητα VII περιλαμβάνεται συνοπτικός ανακεφαλαιωτικός πίνακας των διαδικασιών διεκπεραίωσης των αιτήσεων αναγνώρισης και εκτέλεσης που υποβάλλονται μέσω των κεντρικών αρχών.

Στη δε ενότητα VIII παρέχονται απαντήσεις σε ορισμένες συχνές ερωτήσεις.

Μέρος II: Αιτήσεις που υποβάλλονται απευθείας στις αρμόδιες αρχές

Στην ενότητα I παρέχεται επισκόπηση και παρουσιάζονται γενικά θέματα σχετικά με τις αιτήσεις που υποβάλλονται απευθείας στις αρμόδιες αρχές.

Στην ενότητα II περιλαμβάνονται πρόσθετες παραπομπές, έντυπα και ορισμένες πρακτικές συμβουλές για την υποβολή αιτήσεων.

Στην ενότητα III παρέχονται απαντήσεις σε ορισμένες συχνές ερωτήσεις σχετικά με τα απευθείας αιτήματα.

Μέρος Ι – Αιτήσεις αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης που υποβάλλονται μέσω των κεντρικών αρχών

Ι. Επισκόπηση και γενικές αρχές

Α. Γενικές αρχές

389. Η διαδικασία αναγνώρισης βρίσκεται στο επίκεντρο της διαδικασίας εισπραξης διατροφής σε αλλοδαπό κράτος και αποτελεί για τον δικαιούχο έναν οικονομικά αποδοτικό τρόπο επιδίωξης της καταβολής της διατροφής στις περιπτώσεις στις οποίες ο υπόχρεος κατοικεί ή διαθέτει περιουσιακά στοιχεία ή εισόδημα σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος.¹⁸³

Η **κεντρική αρχή** είναι η δημόσια αρχή που ορίζεται από ένα συμβαλλόμενο κράτος για την άσκηση ή την εκτέλεση των καθηκόντων διοικητικής συνεργασίας και συνδρομής στο πλαίσιο της σύμβασης.

390. Η αναγνώριση ή η αναγνώριση και εκτέλεση μιας απόφασης από άλλο συμβαλλόμενο κράτος απαλλάσσει τον δικαιούχο από την ανάγκη να ζητήσει την έκδοση νέας απόφασης στο κράτος όπου κατοικεί ο υπόχρεος ή όπου βρίσκονται τα περιουσιακά στοιχεία ή το εισόδημά του.

391. Σκοπός των διαδικασιών αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης μιας απόφασης είναι να διασφαλίζουν την ευρύτερη δυνατή αναγνώριση των υφιστάμενων αποφάσεων και την ταχύτερη δυνατή διεκπεραίωση των αιτήσεων. Το πεδίο εφαρμογής της σύμβασης είναι ευρύτερο για την αναγνώριση και την εκτέλεση, ενώ τα κράτη οφείλουν να παρέχουν στους αιτούντες πλήρη πρόσβαση σε αποτελεσματικές διαδικασίες. Η αναγνώριση συνιστά απλή διαδικασία, σχετικά με την οποία η σύμβαση ορίζει ότι τα αντίστοιχα μέτρα πρέπει να λαμβάνονται «χωρίς καθυστέρηση» ή «αμέσως». Ο εναγόμενος μπορεί να προβάλει ενστάσεις ή να εναντιωθεί στην αναγνώριση και την εκτέλεση για συγκεκριμένους μόνο λόγους και διαθέτει για τον σκοπό αυτό περιορισμένο χρονικό διάστημα. Όλα τα ανωτέρω ανταποκρίνονται στη βασική αρχή της σύμβασης, σύμφωνα με την οποία η αναγνώριση και η εκτέλεση πρέπει να αποτελούν απλές, οικονομικές και ταχείες διαδικασίες.¹⁸⁴

Β. Επισκόπηση των διαδικασιών

392. Οι διαδικασίες δήλωσης ή καταχώρισης στο πλαίσιο της αναγνώρισης ή της αναγνώρισης και εκτέλεσης απόφασης που περιγράφονται κατωτέρω και προβλέπονται στο άρθρο 23 της σύμβασης εφαρμόζονται στα περισσότερα συμβαλλόμενα κράτη. Τα κράτη μπορούν να δηλώσουν ότι θα ακολουθούν την εναλλακτική διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο

Η **αρμόδια αρχή** είναι η αρχή ενός συγκεκριμένου κράτους που είναι επιφορτισμένη ή εξουσιοδοτημένη από το δίκαιο του εν λόγω κράτους να εκτελεί ειδικά καθήκοντα βάσει της σύμβασης. Η αρμόδια αρχή μπορεί να είναι δικαστήριο, διοικητικός φορέας, πρόγραμμα εκτέλεσης αποφάσεων περί διατροφής παιδιών ή οποιαδήποτε άλλη κρατική υπηρεσία που εκτελεί ορισμένα από τα καθήκοντα που σχετίζονται με τη σύμβαση.

¹⁸³ Υπάρχει διαφορά μεταξύ της αναγνώρισης και της εκτέλεσης. Αναγνώριση από άλλο κράτος σημαίνει ότι το εν λόγω κράτος αποδέχεται τα προσδιορισθέντα και διαπιστωθέντα από το κράτος προέλευσης νόμιμα δικαιώματα και υποχρεώσεις. Εκτέλεση σημαίνει ότι το ερωτώμενο κράτος συμφωνεί να χρησιμοποιηθούν οι δικές του διαδικασίες για την εκτέλεση της απόφασης. Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφοι 472-473.

¹⁸⁴ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 490. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων απεφάνθη ότι οι εθνικές αρχές είναι υποχρεωμένες να συνδράμουν επιμελώς και εγκαίρως στη διαδικασία εκτέλεσης αλλοδαπής απόφασης διατροφής προς όφελος του δικαιούχου (βλέπε απόφαση της 18ης Νοεμβρίου 2010 στην υπόθεση αριθ. 7618/05, *Romańczyk κατά Γαλλίας*, στο πλαίσιο της οποίας το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε παράβαση του άρθρου 6 παράγραφος 1 της σύμβασης για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών).

24 της σύμβασης.¹⁸⁵

393. Αφότου λάβει την αίτηση από μια άλλη κεντρική αρχή, η κεντρική αρχή του ερωτώμενου κράτους¹⁸⁶ αποστέλλει τα σχετικά έγγραφα στην αρμόδια αρχή προς διεκπεραίωση της αίτησης. Για τον σκοπό αυτό, σε ορισμένα συμβαλλόμενα κράτη η κεντρική αρχή ενεργεί ως αρμόδια αρχή. Σε άλλα κράτη, η αρμόδια αρχή μπορεί να είναι μια δικαστική ή διοικητική αρχή.¹⁸⁷

394. Η αρμόδια αρχή είναι υποχρεωμένη να κηρύξει αμέσως την απόφαση εκτελεστή ή να την καταχωρίσει προς εκτέλεση. Υποχρεούται να λάβει το μέτρο αυτό εκτός εάν η αναγνώριση και η εκτέλεση είναι «προφανώς ασυμβίβαστες» με τη δημόσια τάξη. Ούτε ο αιτών ούτε ο εναγόμενος δικαιούνται να προβάλουν ισχυρισμούς σε αυτή τη φάση της διαδικασίας, που είναι γνωστή ως αυτεπάγγελτη επανεξέταση.

395. Όσον αφορά τα συμβαλλόμενα κράτη στα οποία εφαρμόζεται διαδικασία καταχώρισης, η καταχώριση μπορεί να συνίσταται στην κατάθεση της απόφασης σε δικαστική αρχή ή δικαστήριο ή στην καταχώριση της απόφασης από διοικητικό φορέα ή υπάλληλο.¹⁸⁸

396. Μόλις η απόφαση [κηρυχθεί εκτελεστή] [ή] [καταχωρισθεί προς εκτέλεση] ειδοποιούνται σχετικά ο αιτών και ο εναγόμενος.¹⁸⁹ Ο εναγόμενος δικαιούται να ασκήσει προσφυγή ή έφεση κατά της δήλωσης ή της καταχώρισης για ορισμένους περιορισμένους λόγους.¹⁹⁰ Για παράδειγμα, ο εναγόμενος μπορεί να ασκήσει προσφυγή ή έφεση κατά της καταχώρισης ή της δήλωσης επειδή δεν ειδοποιήθηκε σχετικά με το αρχικό αίτημα διατροφής ή επειδή δεν του παρασχέθηκε η δυνατότητα άσκησης προσφυγής κατά της απόφασης διατροφής για την οποία τώρα ζητείται αναγνώριση και εκτέλεση. Η προσφυγή ή η έφεση πρέπει να ασκηθεί εντός 60 ημερών από την κοινοποίηση της [καταχώρισης εκτέλεσης] [ή] [κήρυξης της εκτελεστότητας]. Η προσφυγή ή η έφεση ασκείται στην αρμόδια αρχή όπως προβλέπεται από το εκάστοτε κράτος.¹⁹¹

Αιτούν κράτος – το συμβαλλόμενο κράτος στο οποίο κατοικεί ο αιτών και το οποίο ζητεί την αναγνώριση και την εκτέλεση της απόφασης.

Ερωτώμενο κράτος – το συμβαλλόμενο κράτος το οποίο λαμβάνει την αίτηση και προβαίνει στην αναγνώριση και την εκτέλεση της απόφασης.

Συμβουλή: Στο άρθρο 23 καθορίζονται οι διαδικασίες αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης. Το εν λόγω άρθρο αναφέρεται τόσο στην προσφυγή και την έφεση (άρθρο 23 παράγραφος 7) όσο και στην περαιτέρω έφεση (άρθρο 23 παράγραφος 10). Η προσφυγή ή η έφεση του άρθρου 23 παράγραφος 7 περιορίζεται σε τρεις συγκεκριμένους τομείς, οι οποίοι αναφέρονται στο εν λόγω άρθρο καθώς και στο άρθρο 23 παράγραφος 8, και πρέπει να υποβάλλεται εντός 30 ή 60 ημερών από την κοινοποίηση της δήλωσης ή της καταχώρισης, ανάλογα με το μέρος που αμφισβητεί την απόφαση. Αντιθέτως, η περαιτέρω έφεση που περιγράφεται στο άρθρο 23 παράγραφος 10 διέπεται εξ ολοκλήρου από το εθνικό δίκαιο και μπορεί να ασκηθεί μόνον εφόσον επιτρέπεται από αυτό.

397. Εάν ο υπόχρεος δεν είναι διατεθειμένος να προβεί εκουσίως στην καταβολή των ποσών βάσει της απόφασης, η απόφαση μπορεί να εκτελεστεί, εφόσον επιτρέπεται από το δίκαιο του ερωτώμενου κράτους, παρά την εν εξελίξει προσφυγή ή έφεση (βλέπε επίσης κεφάλαιο 12 του παρόντος εγχειριδίου για την εκτέλεση των αποφάσεων διατροφής). Ενώ οι εκούσιες πληρωμές συνιστούν σημαντικό μέσο με το οποίο διασφαλίζεται, όσο το δυνατόν ταχύτερα, η έναρξη καταβολής των ποσών προς τον δικαιούχο, είναι επίσης

¹⁸⁵ Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν προτίθεται να προβεί σε δήλωση για χρήση της εναλλακτικής διαδικασίας για τις αιτήσεις αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων (άρθρο 24) βάσει της σύμβασης. Συνεπώς, οι αρμόδιες αρχές στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφαρμόζουν τις διαδικασίες του άρθρου 23 για τη διεκπεραίωση των αιτήσεων αναγνώρισης και εκτέλεσης βάσει της σύμβασης (βλέπε απόφαση αριθ. 2011/432/ΕΕ του Συμβουλίου (ανωτέρω, υποσημείωση 59)).

¹⁸⁶ Στ[...] [όνομα κράτους] η κεντρική αρχή είναι [...].

¹⁸⁷ Στ[...] [όνομα κράτους] η αρμόδια αρχή είναι [...] και [είναι] [δεν είναι] η κεντρική αρχή.

¹⁸⁸ Στ[...] [όνομα κράτους] [...].

¹⁸⁹ Εάν αμφότερα τα κράτη είναι συμβαλλόμενα μέρη στη σύμβαση της Χάγης του 1965 για την επίδοση και κοινοποίηση, ανατρέξτε στο κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα IX, ανωτέρω, σχετικά με το εν λόγω θέμα.

¹⁹⁰ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 504.

¹⁹¹ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

σημαντικό να διασφαλιστεί ότι λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα εκτέλεσης ώστε να αποφεύγονται τυχόν καθυστερήσεις στις πληρωμές.

398. Εάν η προσφυγή ή η έφεση κατά της αναγνώρισης και της εκτέλεσης ευδοκιμήσει και η [δήλωση εκτελεστότητας] [ή] [καταχώριση] παύσει να ισχύει, αυτό δεν σημαίνει κατ' ανάγκη διακοπή της διεκπεραίωσης του αιτήματος διατροφής. Ανάλογα με τον λόγο της άρνησης αναγνώρισης και εκτέλεσης της απόφασης, εάν η απόφαση διατροφής αφορά τη διατροφή παιδιού, ενδεχομένως

Ο **δικαιούχος** είναι το πρόσωπο στο οποίο οφείλεται ή υποστηρίζεται ότι οφείλεται διατροφή. Δικαιούχος μπορεί να είναι γονέας ή σύζυγος, παιδί, ανάδοχοι γονείς, συγγενείς ή όσοι συντηρούν ένα παιδί. Σε ορισμένα κράτη, το εν λόγω πρόσωπο ενδέχεται να αποκαλείται δικαιούχος διατροφής, δανειστής, γονέας που ασκεί επιμέλεια ή παρέχων φροντίδα.

δύνатаι να εκδοθεί νέα απόφαση στο ερωτώμενο κράτος. Η αρμόδια αρχή στο ερωτώμενο κράτος μπορεί, εφόσον επιτρέπεται από το εθνικό δίκαιο του εν λόγω κράτους, να χειριστεί την αίτηση αναγνώρισης και εκτέλεσης σαν να επρόκειτο για αίτηση έκδοσης νέας απόφασης στο ερωτώμενο κράτος. Στις

περιπτώσεις στις οποίες ο **δικαιούχος** έχει ανάγκη τη διατροφή παιδιού και η υφιστάμενη απόφαση δεν μπορεί να αναγνωριστεί ή να εκτελεστεί, η διάταξη αυτή παρέχει τη δυνατότητα έκδοσης νέας απόφασης διατροφής χωρίς να απαιτείται επανάληψη ολόκληρης της διαδικασίας στο αιτούν κράτος.¹⁹²

399. Τέλος, εάν η προσφυγή ή η έφεση δεν ευδοκιμήσει, είναι δυνατή η άσκηση περαιτέρω έφεσης, εφόσον επιτρέπεται από το εθνικό δίκαιο του ερωτώμενου κράτους. Όπως ορίζεται ρητά στη σύμβαση, εάν η περαιτέρω έφεση επιτρέπεται, δεν έχει ως συνέπεια την αναστολή της εκτέλεσης της απόφασης, εκτός αν υφίστανται εξαιρετικές περιστάσεις (άρθρο 23 παράγραφος 10).¹⁹³

Γ. Σε ποιες περιπτώσεις υποβάλλεται η εν λόγω αίτηση

400. Η αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης υφιστάμενης απόφασης διατροφής υποβάλλεται από άλλο συμβαλλόμενο κράτος στο οποίο ζητείται η εκτέλεση της απόφασης επειδή ο υπόχρεος κατοικεί στο ερωτώμενο κράτος ή διαθέτει περιουσιακά στοιχεία ή εισόδημα στο ερωτώμενο κράτος.

Η **αναγνώριση** απόφασης διατροφής είναι η διαδικασία που χρησιμοποιείται από μια αρμόδια αρχή ενός κράτους για να αποδεχθεί τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις διατροφής που έχει ορίσει η αρχή του κράτους προέλευσης στο οποίο εκδόθηκε η απόφαση, και με την οποία η εν λόγω απόφαση αποκτά νομική ισχύ.

401. Παρόλο που οι περισσότερες αιτήσεις αφορούν την αναγνώριση και την εκτέλεση μιας απόφασης, είναι πιθανό σε ορισμένες περιπτώσεις ο δικαιούχος να ζητήσει μόνο την αναγνώριση και όχι την εκτέλεση της απόφασης.

402. Εάν η απόφαση εκδόθηκε στο κράτος από το οποίο ζητείται η εκτέλεσή της, η αναγνώριση δεν είναι απαραίτητη. Σε αυτή την περίπτωση, η αίτηση μπορεί να διεκπεραιωθεί με μοναδικό σκοπό την εκτέλεση της απόφασης (βλέπε κεφάλαιο 12).

Δ. Παράδειγμα

403. Υπέρ του δικαιούχου έχει εκδοθεί απόφαση διατροφής από τη χώρα Α, η οποία διατάσσει τον υπόχρεο να καταβάλλει διατροφή παιδιού. Ο **υπόχρεος** διαμένει στ[...] [όνομα κράτους]. Αντί να υποβάλει αίτηση για την έκδοση νέας απόφασης στ[...] [όνομα κράτους], ο δικαιούχος επιδιώκει την εκτέλεση της υφιστάμενης απόφασης διατροφής στ[...] [όνομα κράτους]. Τόσο η χώρα Α όσο και [...] [όνομα κράτους] είναι συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης.

Ο **υπόχρεος** είναι το πρόσωπο το οποίο οφείλει ή υποστηρίζεται ότι οφείλει διατροφή. Ο υπόχρεος μπορεί να είναι γονέας, σύζυγος ή οποιοσδήποτε που, σύμφωνα με το δίκαιο του τόπου όπου έχει ληφθεί η απόφαση, έχει υποχρέωση να καταβάλλει διατροφή.

¹⁹² Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

¹⁹³ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

Τι συμβαίνει στην περίπτωση αυτή βάσει της σύμβασης

404. Ο δικαιούχος¹⁹⁴ ζητεί από την κεντρική αρχή της χώρας Α να διαβιβάσει αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης της απόφασης διατροφής στ[...] [όνομα κράτους]. Η αίτηση υπόκειται σε έλεγχο πληρότητας και διεκπεραιώνεται από την κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους]. Ο υπόχρεος ειδοποιείται σχετικά και του δίδεται η δυνατότητα να αντισταχθεί στην αναγνώριση ή στην αναγνώριση και εκτέλεση, για τους περιορισμένους λόγους που απαριθμούνται στη σύμβαση. Αφότου αναγνωριστεί η απόφαση, μπορεί να εκτελεστεί από την αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή τ[...] [όνομα κράτους] σαν να είχε εκδοθεί αρχικά στ[...] [όνομα κράτους].

Για πληροφορίες σχετικά με τις αιτήσεις που υποβάλλονται με σκοπό την **εκτέλεση** απόφασης που εκδόθηκε στο **ερωτώμενο** κράτος (δηλαδή στ[...] [όνομα κράτους]) – βλέπε κεφάλαιο 9. Για πληροφορίες σχετικά με την **εκτέλεση** οποιασδήποτε απόφασης διατροφής – βλέπε κεφάλαιο 12.

Ε. Ποιοι μπορούν να υποβάλουν αίτηση

405. Αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης μπορεί να υποβληθεί από δικαιούχο ή υπόχρεο (όπως αναφέρεται αναλυτικότερα στη συνέχεια, η αίτηση του υπόχρεου αφορά μόνον αναγνώριση, ενώ ο δικαιούχος μπορεί να επιδιώξει είτε την αναγνώριση είτε την εκτέλεση ή και τα δύο). Ο αιτών πρέπει να κατοικεί στο κράτος που κινεί τη διαδικασία υποβολής της αίτησης, ενώ δεν απαιτείται η φυσική παρουσία του στ[...] [όνομα κράτους] προκειμένου να καταστεί εφικτή η αναγνώριση και η εκτέλεση απόφασης στο εν λόγω κράτος (άρθρο 29). Στην εν λόγω αίτηση, ο δικαιούχος μπορεί να είναι το πρόσωπο στο οποίο οφείλεται η διατροφή, ή μια δημόσια υπηρεσία που ενεργεί εξ ονόματος του δικαιούχου, ή μια δημόσια υπηρεσία που έχει χορηγήσει επιδόματα στον δικαιούχο.

Συμβουλή: Θέλετε μια απλή ανακεφαλαίωση των βημάτων που πρέπει να ακολουθήσετε; Θέλετε να παραλείψετε τις λεπτομέρειες; Ανατρέξτε στον **ανακεφαλαιωτικό πίνακα** που παρατίθεται στο τέλος του παρόντος κεφαλαίου.

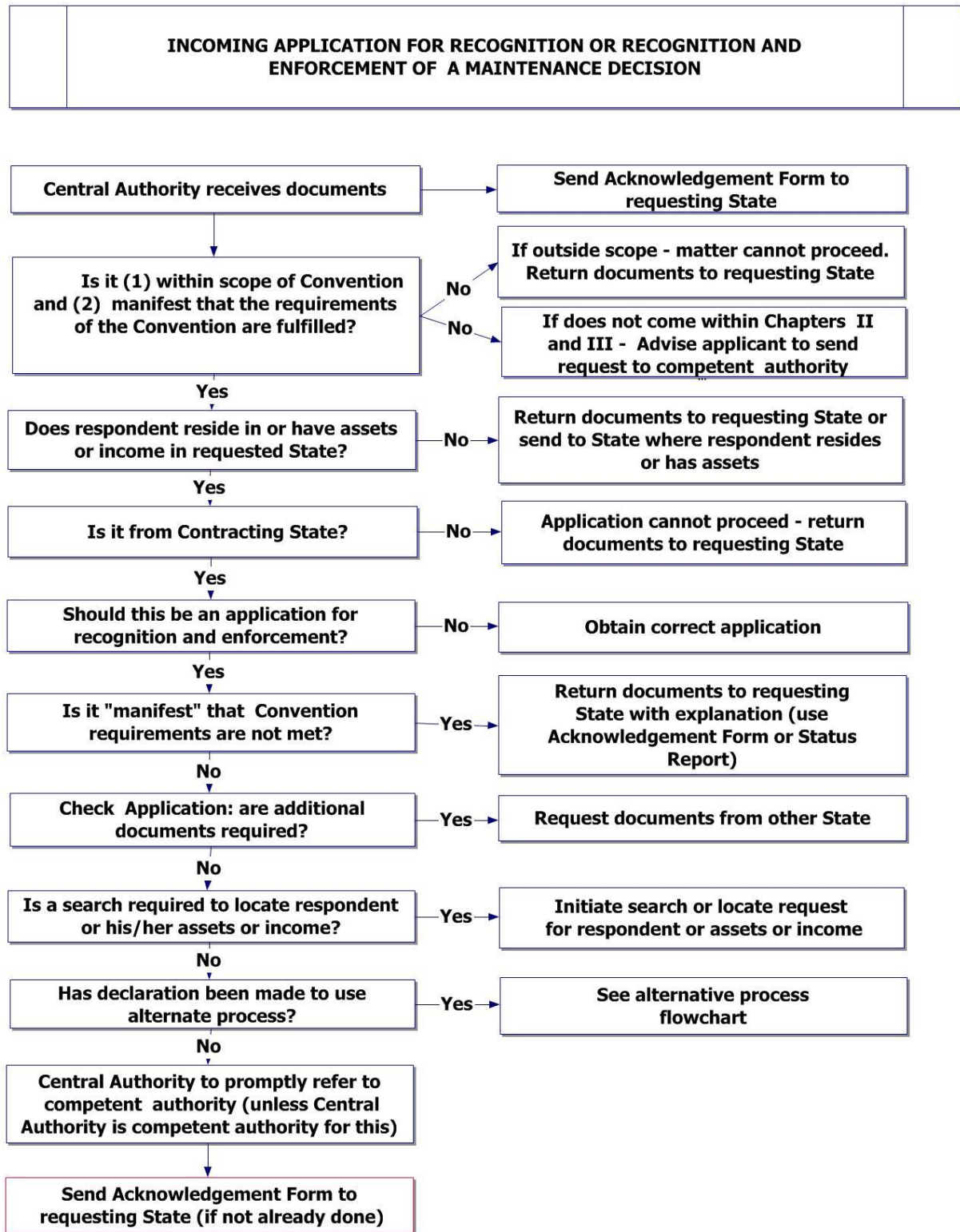
II. Σύνοψη των διαδικασιών αναγνώρισης και εκτέλεσης

406. Στον πίνακα της επόμενης σελίδας απεικονίζεται ολόκληρη η διαδικασία που εφαρμόζεται στις αιτήσεις αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων διατροφής που υποβάλλονται από δικαιούχους, περιλαμβανομένων των ενεργειών στις οποίες προβαίνει η κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους]. Στις επόμενες ενότητες του παρόντος κεφαλαίου περιγράφονται αναλυτικά τα επιμέρους στοιχεία των ενεργειών στις οποίες μπορεί να προβούν οι αρμόδιες αρχές.

407. Η παρούσα ενότητα αφορά επίσης τις αιτήσεις που υποβάλλονται μόνο για την αναγνώριση των αποφάσεων. Οι εν λόγω αιτήσεις υποβάλλονται αρκετά σπάνια. Στο άρθρο 26 ορίζεται ότι οι διατάξεις του κεφαλαίου V («Αναγνώριση και εκτέλεση») εφαρμόζονται, «τηρουμένων των αναλογιών», σε αιτήσεις που αφορούν μόνο την αναγνώριση, με την εξαίρεση ότι η απαίτηση της εκτελεστότητας αντικαθίσταται από την απαίτηση να ισχύει η απόφαση στο κράτος προέλευσης. Αυτό σημαίνει ότι, για πρακτικούς λόγους, οι διατάξεις που διέπουν την αναγνώριση και την εκτέλεση εφαρμόζονται στις αιτήσεις αναγνώρισης, με εξαίρεση τις διατάξεις που χρήζουν τροποποίησης καθώς δεν ζητείται η εκτέλεση της απόφασης.¹⁹⁵

¹⁹⁴ Επισημαίνεται ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, η αίτηση υποβάλλεται εξ ονόματος του δικαιούχου από δημόσια υπηρεσία (π.χ. από τον οργανισμό διατροφής τέκνων).

¹⁹⁵ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 546.

Σχήμα 6: Διάγραμμα εισερχόμενων αιτήσεων αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης που υποβάλλονται μέσω της κεντρικής αρχής τ[...] [όνομα κράτους]

III. Διαδικασίες

A. Προκαταρκτικός έλεγχος των εισερχόμενων εγγράφων και άλλα ζητήματα προκαταρκτικού χαρακτήρα

408. Προτού αποστείλει τα σχετικά έγγραφα στην αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή στ[...] [όνομα κράτους], η κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] οφείλει να διασφαλίσει ότι η αίτηση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης και ειδικότερα των διατάξεων περί αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης, και ότι ο φάκελος των εγγράφων είναι πλήρης. Η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή στ[...] [όνομα κράτους] πρέπει να προβεί σε παρόμοιο έλεγχο.

1. Αρχικός έλεγχος των εγγράφων

- Η αίτηση αφορά την αναγνώριση ή την αναγνώριση και εκτέλεση μιας απόφασης διατροφής παιδιού; Η αίτηση πρέπει να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης, όπως διευκρινίζεται στο κεφάλαιο 3, μέρος I. Εάν η απόφαση αφορά μόνο συζυγική διατροφή ή άλλη μορφή οικογενειακής διατροφής και το πεδίο εφαρμογής της σύμβασης δεν έχει επεκταθεί ώστε να καλύπτει αυτές τις άλλες υποχρεώσεις, θα πρέπει να υποβληθεί απευθείας αίτημα στην αρμόδια αρχή (βλέπε μέρος II, κατωτέρω).
- Ο εναγόμενος/υπόχρεος κατοικεί ή διαθέτει περιουσιακά στοιχεία ή εισόδημα στο ερωτώμενο κράτος; Εάν όχι, το ζήτημα πρέπει να παραπεμφθεί στον τόπο όπου κατοικεί ή έχει τα περιουσιακά του στοιχεία ο εναγόμενος ή ο υπόχρεος ή να επιστραφεί στο αιτούν κράτος.
- Η αίτηση προέρχεται από συμβαλλόμενο κράτος; Εάν όχι, δεν μπορεί να υπαχθεί στη σύμβαση.

Το **απευθείας αίτημα** δεν υποβάλλεται σε κεντρική αρχή. Το απευθείας αίτημα είναι ένα αίτημα που λαμβάνει μια αρμόδια αρχή, όπως ένα δικαστήριο ή μια διοικητική αρχή, απευθείας από έναν ιδιώτη. Η υποβολή του δεν εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 10 της σύμβασης. Βλέπε μέρος II, κατωτέρω.

2. Είναι η αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης η κατάλληλη αίτηση;

409. Ελέγξτε τα έγγραφα για να βεβαιωθείτε ότι η αίτηση αναγνώρισης ή η αίτηση αναγνώρισης και εκτέλεσης είναι η κατάλληλη αίτηση. Εξετάστε τα ακόλουθα στοιχεία:

- εάν δεν έχει εκδοθεί απόφαση διατροφής, η αίτηση που πρέπει να χρησιμοποιείται είναι η αίτηση έκδοσης και όχι αναγνώρισης και εκτέλεσης απόφασης. Βλέπε κεφάλαιο 10.
- εάν έχει εκδοθεί απόφαση διατροφής, η οποία όμως προέρχεται από το δικό σας κράτος, δεν απαιτείται η αναγνώρισή της. Η αίτηση μπορεί να διεκπεραιωθεί απλώς με σκοπό την εκτέλεση της απόφασης στο κράτος σας, σύμφωνα με τις οικείες τακτικές διαδικασίες εκτέλεσης. Βλέπε κεφάλαιο 9.

3. Είναι «προφανές» ότι ικανοποιούνται οι απαιτήσεις της σύμβασης;

410. Βάσει της σύμβασης, η κεντρική αρχή μπορεί να αρνηθεί να διεκπεραιώσει μια αίτηση μόνο εάν κρίνει ότι «είναι προφανές ότι δεν ικανοποιούνται οι απαιτήσεις της σύμβασης» (βλέπε άρθρο 12 παράγραφος 8). Αυτό μπορεί να συμβεί σε πολύ περιορισμένες περιπτώσεις.¹⁹⁶ Για να είναι «προφανής», ο λόγος της απόρριψης πρέπει να καθίσταται εμφανής και σαφής με βάση τα ληφθέντα έγγραφα.¹⁹⁷ Για παράδειγμα, με βάση

¹⁹⁶ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 345.

¹⁹⁷ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 344.

τα ανωτέρω, μια αίτηση μπορεί να απορριφθεί εάν προκύπτει σαφώς από τα έγγραφα ότι η απόφαση δεν έχει καμία σχέση με διατροφή. Ομοίως, μια αίτηση μπορεί να απορριφθεί με βάση τα ανωτέρω εάν προηγούμενη αίτηση που υποβλήθηκε από το ίδιο μέρος και για τους ίδιους ακριβώς λόγους, απορρίφθηκε.

411. Να σημειωθεί ότι εάν φαίνεται ότι η αναγνώριση και εκτέλεση της απόφασης είναι αντίθετη προς τη δημόσια τάξη, η αίτηση θα πρέπει ούτως ή άλλως να διαβιβαστεί και να διεκπεραιωθεί από την αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή. Η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή είναι σε θέση να καθορίσει εάν η αναγνώριση και εκτέλεση της απόφασης θα ήταν αντίθετη προς τη δημόσια τάξη και με βάση τον λόγο αυτό να αρνηθεί να αναγνωρίσει την απόφαση.

4. Έλεγχος της πληρότητας των εγγράφων

412. Οι κεντρικές αρχές είναι υποχρεωμένες να ελέγχουν εγκαίρως εάν η αίτηση που λαμβάνουν από το αιτούν κράτος είναι πλήρης και να παραπέμπουν αμέσως τη συμπληρωμένη αίτηση στην αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή με σκοπό την αναγνώριση ή την αναγνώριση και εκτέλεση της απόφασης. Εάν η κεντρική αρχή χρειάζεται πρόσθετα έγγραφα, πρέπει να τα ζητά χωρίς καθυστέρηση. Στο άρθρο 25 της σύμβασης απαριθμούνται όλα τα απαιτούμενα έγγραφα, το οποίο σημαίνει ότι δεν μπορούν να απαιτηθούν πρόσθετα έγγραφα στο πλαίσιο μιας αίτησης αναγνώρισης και εκτέλεσης.

413. Σύμφωνα με τα άρθρα 11, 12, 25 και 44 της σύμβασης, ο εισερχόμενος φάκελος εγγράφων πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής:

✓	Έντυπο αίτησης
✓	Πλήρες κείμενο ή περίληψη της απόφασης
✓	Δήλωση εκτελεστότητας
✓	Δήλωση κατάλληλης ειδοποίησης (εκτός εάν ο εναγόμενος εμφανίστηκε, εκπροσωπήθηκε ή άσκησε προσφυγή κατά της απόφασης)
Κατά περίπτωση	Μεταφρασμένα αντίγραφα των εγγράφων
Κατά περίπτωση	Έντυπο οικονομικής κατάστασης (μόνο για τις αιτήσεις των δικαιούχων)
Κατά περίπτωση	Έγγραφο υπολογισμού καθυστερούμενων ποσών
Κατά περίπτωση	Έγγραφο στο οποίο διευκρινίζεται ο τρόπος τιμαριθμικής ή άλλης αναπροσαρμογής της απόφασης
✓	Έντυπο διαβίβασης

Σχήμα 7: Περιεχόμενο της αίτησης αναγνώρισης και εκτέλεσης

414. Ακολουθεί συνοπτική περιγραφή των εγγράφων που πρέπει να περιλαμβάνει ο εισερχόμενος φάκελος εγγράφων (ανατρέξτε στο σχήμα 7 ανωτέρω για να προσδιορίσετε ποια από τα παρακάτω έντυπα υποβάλλονται υποχρεωτικά και ποια κατά περίπτωση).

α) Έντυπα που πρέπει να περιλαμβάνονται σε κάθε φάκελο

1) Έντυπο αίτησης

Στις περισσότερες περιπτώσεις, το αιτούν κράτος χρησιμοποιεί το προτεινόμενο έντυπο αίτησης. Κατ' αυτό τον τρόπο, εξασφαλίζεται ότι παρέχονται στο ερωτώμενο κράτος όλες οι απαιτούμενες πληροφορίες. Σε περίπτωση που η εισερχόμενη αίτηση δεν συντάχθηκε με βάση το προτεινόμενο έντυπο, θα πρέπει να περιλαμβάνει τις βασικές απαιτούμενες πληροφορίες, όπως τα στοιχεία επικοινωνίας του αιτούντος, τα στοιχεία επικοινωνίας του εναγομένου, πληροφορίες σχετικά με τα πρόσωπα που δικαιούνται διατροφή, καθώς και στοιχεία σχετικά με τον τόπο αποστολής των πληρωμών.

2) Κείμενο ή περίληψη της απόφασης

Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από το πλήρες κείμενο της απόφασης διατροφής, εκτός εάν το κράτος σας έχει δηλώσει ότι δέχεται αντ' αυτού περίληψη ή απόσπασμα της απόφασης. Δεν είναι απαραίτητο να συνοδεύεται η αίτηση από επικυρωμένα αντίγραφα της απόφασης, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά από το κράτος σας.¹⁹⁸

3) Δήλωση εκτελεστότητας

Η δήλωση εκτελεστότητας, με την οποία δηλώνεται ότι η απόφαση διατροφής είναι εκτελεστή στο κράτος στο οποίο εκδόθηκε, υποβάλλεται υποχρεωτικά. Εάν η απόφαση έχει εκδοθεί από διοικητική αρχή, πρέπει να επισυνάπτεται δήλωση ότι ικανοποιούνται οι απαιτήσεις του άρθρου 19 παράγραφος 3, εκτός εάν το κράτος σας (το ερωτώμενο κράτος) ορίσει ότι δεν απαιτείται τέτοια δήλωση.¹⁹⁹ Εάν η αίτηση υποβάλλεται μόνο για αναγνώριση, αρκεί να ορίζεται ότι η απόφαση ισχύει στο κράτος προέλευσης, και όχι ότι είναι εκτελεστή.²⁰⁰ Η δήλωση εκτελεστότητας περιέχει διάταξη που αναφέρει την ημερομηνία κατά την οποία τέθηκε σε ισχύ η απόφαση στο εν λόγω κράτος.

4) Δήλωση κατάλληλης ειδοποίησης

Η δήλωση κατάλληλης ειδοποίησης απαιτείται μόνον εφόσον ο εναγόμενος δεν εμφανίστηκε ή δεν εκπροσωπήθηκε στις νομικές διαδικασίες. Με την εξέταση του προτεινόμενου εντύπου αίτησης, μπορεί να διαπιστωθεί εάν ο εναγόμενος εμφανίστηκε ή εκπροσωπήθηκε στις νομικές διαδικασίες. Οι σχετικές πληροφορίες περιέχονται στην ενότητα 7 της αίτησης.

Εάν βάσει του εντύπου της αίτησης αποδεικνύεται ότι ο εναγόμενος δεν εμφανίστηκε ούτε εκπροσωπήθηκε κατά την έκδοση της απόφασης, στη δήλωση κατάλληλης ειδοποίησης αναφέρεται ότι η αίτηση επιδόθηκε στον εναγόμενο και αυτός είχε την ευκαιρία να εμφανιστεί στις διαδικασίες που οδήγησαν στην απόφαση διατροφής ή ότι ειδοποιήθηκε για την απόφαση κατόπιν της έκδοσής της και είχε την ευκαιρία να ασκήσει προσφυγή. Επισημαίνεται ότι, σε ορισμένα κράτη, η προσφυγή ή η απάντηση μπορούν να υποβάλλονται γραπτώς. Δεν είναι πάντοτε απαραίτητο να εμφανίζεται ο εναγόμενος αυτοπροσώπως.

5) Έντυπο διαβίβασης

Κάθε αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης πρέπει να συνοδεύεται από έντυπο διαβίβασης. Το εν λόγω έντυπο είναι υποχρεωτικό βάσει της σύμβασης και αναφέρει τα μέρη και το είδος της αίτησης. Σε αυτό αναφέρονται επίσης τα έγγραφα που συνοδεύουν την αίτηση.

β) Λοιπά ενδεχομένως απαραίτητα έντυπα

415. Μολονότι στο άρθρο 11 παράγραφος 3 ορίζεται ότι οι αιτήσεις αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης πρέπει να περιλαμβάνουν μόνο τα έγγραφα που απαριθμούνται στο εν λόγω άρθρο (και τα οποία περιγράφονται ανωτέρω), ενδέχεται να είναι απαραίτητα και άλλα έντυπα, ανάλογα με τις περιστάσεις της υπόθεσης:

1) Έντυπο οικονομικής κατάστασης

Όταν ο αιτών επιδιώκει επίσης την εκτέλεση της απόφασης (όπως συμβαίνει στις περισσότερες περιπτώσεις), αποτελεί σε κάθε περίπτωση ορθή πρακτική να επισυνάπτεται στην αίτηση έντυπο οικονομικής κατάστασης, το οποίο περιέχει σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τον τόπο κατοικίας και την οικονομική κατάσταση του εναγομένου, στον βαθμό που γνωρίζει ο αιτών.

Εάν ο αιτών υποβάλει το προτεινόμενο έντυπο οικονομικής κατάστασης, δεν χρειάζεται να συμπληρώσει την ενότητα που αφορά τον δικαιούχο, καθώς οι πληροφορίες αυτές δεν είναι απαραίτητες για τις αιτήσεις αναγνώρισης και εκτέλεσης. Εάν η αίτηση υποβάλλεται μόνο για αναγνώριση, το συγκεκριμένο έντυπο δεν επισυνάπτεται στην αίτηση.

¹⁹⁸ [...] [όνομα κράτους] απαιτεί [...].

¹⁹⁹ [...] [όνομα κράτους] απαιτεί [...].

²⁰⁰ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 546.

2) Έγγραφο υπολογισμού καθυστερούμενων ποσών

Σε περίπτωση που, βάσει της προς εκτέλεση απόφασης διατροφής, υπάρχουν ανεξόφλητα (καθυστερούμενα) ποσά διατροφής, πρέπει να επισυνάπτεται στην αίτηση έγγραφο το οποίο να αναφέρει το ύψος των καθυστερούμενων ποσών, τον τρόπο με τον οποίο υπολογίστηκαν και την ημερομηνία του υπολογισμού.

3) Έγγραφο στο οποίο διευκρινίζεται ο τρόπος τιμαριθμικής ή άλλης αναπροσαρμογής

Σε ορισμένα κράτη, η απόφαση ή το εθνικό δίκαιο βάσει του οποίου εκδόθηκε η απόφαση προβλέπει ότι η απόφαση θα υπόκειται σε αυτόματη τιμαριθμική ή άλλη αναπροσαρμογή σε προκαθορισμένη συχνότητα. Σε αυτή την περίπτωση, το αιτούν κράτος θα πρέπει να παράσχει στον φάκελο της αίτησης λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα πραγματοποιείται η αναπροσαρμογή. Για παράδειγμα, εάν η αναπροσαρμογή πραγματοποιείται με βάση την ποσοστιαία έκφραση του κόστους διαβίωσης, πρέπει να παρατίθενται λεπτομερή στοιχεία σχετικά με το κράτος που θα προβεί στον υπολογισμό της αναπροσαρμογής, τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για τη διενέργεια του υπολογισμού και τον τρόπο κοινοποίησης του αναπροσαρμοσμένου ποσού διατροφής στην ερωτώμενη κεντρική αρχή και στα μέλη.²⁰¹

4) Απόδειξη χορήγησης επιδομάτων – δημόσια υπηρεσία

Εάν η αίτηση υποβάλλεται από δημόσια υπηρεσία, όπως ένας φορέας παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, για λογαριασμό του αιτούντος, η εν λόγω δημόσια υπηρεσία ενδέχεται να χρειαστεί να υποβάλει έγγραφο που να αποδεικνύει ότι έχει δικαίωμα να ενεργεί για λογαριασμό του αιτούντος ή ότι έχει χορηγήσει επιδόματα αντί για διατροφή (άρθρο 36 παράγραφος 4).

5. Πρέπει να διενεργηθεί έρευνα για τον εντοπισμό του εναγομένου;

416. Εάν, σε προκαταρκτικό στάδιο, ο αιτών δεν προσκομίσει έγκυρη διεύθυνση για τον εναγόμενο, η κεντρική αρχή μπορεί να αποφασίσει να εξακριβώσει τον τόπο στον οποίο βρίσκεται ο εναγόμενος ώστε να εξασφαλίσει ότι θα μπορεί να τον ειδοποιήσει σχετικά με την αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης. Ο εντοπισμός του εναγομένου μπορεί επίσης να είναι απαραίτητος για τον καθορισμό της αρμόδιας για την αίτηση αρχής. Σε ορισμένα κράτη, η διαδικασία έρευνας ή εντοπισμού κινείται από την αρμόδια αρχή σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας. Πρόκειται για ζήτημα εσωτερικής οργάνωσης.²⁰²

417. Προκειμένου να εντοπίσει τον εναγόμενο, η κεντρική αρχή πρέπει να ελέγξει όλες τις βάσεις δεδομένων και πηγές δημόσιων πληροφοριών στις οποίες έχει πρόσβαση, ενώ μπορεί να ζητήσει και από άλλες δημόσιες υπηρεσίες να διενεργήσουν έρευνα για λογαριασμό της, εντός των ορίων του εθνικού δικαίου ως προς την πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Ορισμένες κεντρικές αρχές ενδέχεται επίσης να έχουν πρόσβαση σε περιορισμένες πηγές πληροφορόρησης.

418. Εάν δεν είναι δυνατός ο εντοπισμός του εναγομένου, θα πρέπει να ενημερωθεί σχετικά το αιτούν κράτος (επισημαίνεται ότι στο πλαίσιο των αιτήσεων αναγνώρισης και εκτέλεσης απόφασης βάσει του τύπου των περιουσιακών στοιχείων ή των εισοδημάτων στο ερωτώμενο κράτος, ο εναγόμενος μπορεί να βρίσκεται σε άλλο κράτος). Εάν δεν υπάρχει καμία άλλη πληροφορία που θα μπορούσε να συμβάλει στον εντοπισμό του εναγομένου, ενδέχεται να μην μπορεί να προχωρήσει η εξέταση της υπόθεσης.

²⁰¹ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 435. Αυτό σημαίνει ότι σε κάθε μεταγενέστερη απόφαση αναπροσαρμογής της διατροφής δεν χρειάζεται να εφαρμοστεί ολόκληρη η διαδικασία αναγνώρισης. Τυχόν μελλοντικές αναπροσαρμογές προβλέπονται στην αρχική αναγνώριση. Για παράδειγμα, ο αυστραλιανός οργανισμός διατροφής τέκνων προβαίνει, ανά 15 μήνες, στον επανυπολογισμό του ποσού της διατροφής βάσει της οικονομικής κατάστασης των μερών.

²⁰² Στ[...] [όνομα κράτους] [...].

6. Σε περίπτωση ελλιπούς τεκμηρίωσης

419. Εάν ο αιτών δεν έχει υποβάλει ορισμένα από τα απαιτούμενα έγγραφα τεκμηρίωσης, η κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] οφείλει να ειδοποιήσει αμέσως την αιτούσα κεντρική αρχή και να ζητήσει να προσκομιστούν τα συμπληρωματικά έγγραφα, προτού αποστείλει τον φάκελο εγγράφων στην αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή. Εάν η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή διαπιστώσει ότι λείπουν τυχόν απαιτούμενα έγγραφα τεκμηρίωσης, οφείλει να ειδοποιήσει αμέσως την κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] ώστε να μπορεί να ζητήσει από την αιτούσα κεντρική αρχή να παράσχει τις πληροφορίες που λείπουν.

420. Σε περίπτωση που η ερωτώμενη κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] υποβάλει τέτοιο αίτημα για συμπληρωματικά έγγραφα, το αιτούν κράτος έχει προθεσμία **τριών μηνών** για να προσκομίσει τα σχετικά έγγραφα. Εάν τα ζητούμενα έγγραφα δεν προσκομιστούν εντός τριών μηνών και η διεκπεραίωση της αίτησης δεν μπορεί να προχωρήσει, η κεντρική αρχή του ερωτώμενου κράτους μπορεί (αλλά δεν είναι υποχρεωμένη) να περατώσει την εξέταση του φακέλου και να ενημερώσει σχετικά το αιτούν κράτος.

421. Επισημαίνεται ότι οι προκαταρκτικοί έλεγχοι των εγγράφων, καθώς και τυχόν αιτήματα για την προσκόμιση πρόσθετων εγγράφων, πρέπει να διενεργούνται προτού η αρμόδια αρχή προβεί σε εξέταση της ουσίας της αίτησης.

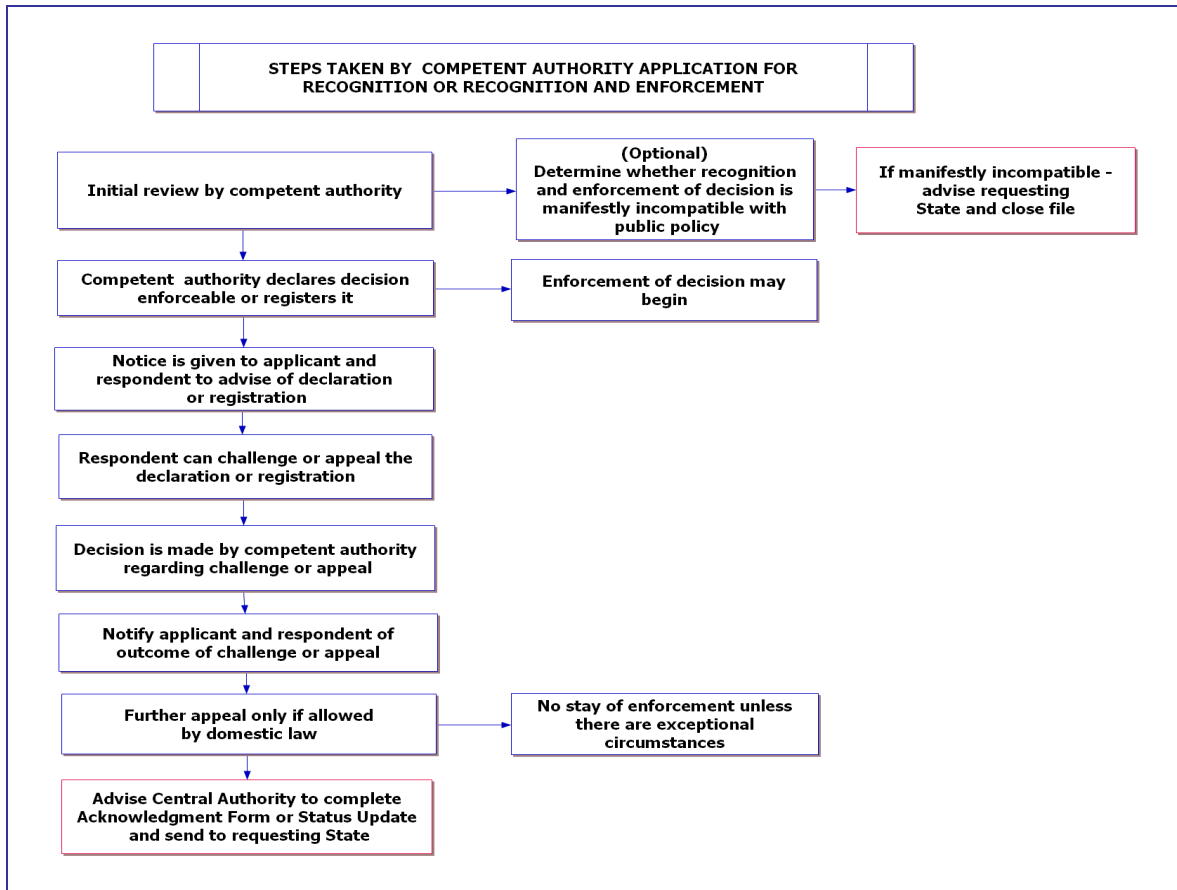
7. Κατάλληλα προσωρινά ή συντηρητικά μέτρα

422. Είναι ενδεχομένως σκόπιμο η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή να λάβει προσωρινά ή συντηρητικά μέτρα ενόσω εκκρεμεί μια αίτηση. Τα εν λόγω μέτρα μπορούν να ληφθούν ανά πάσα στιγμή στο πλαίσιο της διαδικασίας διεκπεραίωσης της αίτησης ή ακόμη και πριν από αυτή. Βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα VIII, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα προσωρινά και συντηρητικά μέτρα.

B. Κήρυξη εκτελεστότητας ή καταχώριση από την αρμόδια αρχή

423. Στην παρούσα ενότητα αναλύονται οι διαδικασίες τις οποίες εφαρμόζουν οι αρμόδιες [δικαστικές] [διοικητικές] αρχές, μετά την αντιμετώπιση των ζητημάτων προκαταρκτικού χαρακτήρα, για τη διεκπεραίωση των αιτήσεων αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων διατροφής βάσει του άρθρου 23 της σύμβασης.²⁰³ Στο διάγραμμα της επόμενης σελίδας παρουσιάζονται τα βήματα που ακολουθεί η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή στ[...] [όνομα κράτους].

²⁰³ Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν προτίθεται να προβεί σε δήλωση για χρήση της εναλλακτικής διαδικασίας για τις αιτήσεις αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων (άρθρο 24) βάσει της σύμβασης. Συνεπώς, οι αρμόδιες αρχές στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφαρμόζουν τις διαδικασίες του άρθρου 23 για τη διεκπεραίωση των αιτήσεων αναγνώρισης και εκτέλεσης βάσει της σύμβασης (βλέπε απόφαση αριθ. 2011/432/ΕΕ του Συμβουλίου (ανωτέρω, υποσημείωση 59)).

Σχήμα 8: Βήματα που ακολουθούνται από την αρμόδια αρχή κατά τη διαδικασία αίτησης αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης (άρθρο 23)

1. Η απόφαση κηρύσσεται εκτελεστή ή καταχωρίζεται προς εκτέλεση

424. Η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή, αφότου λάβει τη συμπληρωμένη αίτηση, αναγνωρίζει ή κηρύσσει την απόφαση εκτελεστή ή την καταχωρίζει προς εκτέλεση.²⁰⁴ Το συγκεκριμένο μέτρο (κήρυξη εκτελεστότητας ή καταχώριση προς εκτέλεση) πρέπει να λαμβάνεται «χωρίς καθυστέρηση» από την αρμόδια αρχή (άρθρο 23 παράγραφος 2 στοιχείο α)). Μόλις κηρυχθεί εκτελεστή ή καταχωρισθεί προς εκτέλεση, η απόφαση διατροφής μπορεί να εκτελεστεί βάσει του εθνικού δικαίου του ερωτώμενου κράτους χωρίς να απαιτείται η λήψη περαιτέρω μέτρων.²⁰⁵

2. Άρνηση κήρυξης εκτελεστότητας ή αναγνώρισης της απόφασης προς εκτέλεση

425. Η μόνη περίπτωση στην οποία η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή μπορεί να αρνηθεί να αναγνωρίσει και να κηρύξει την απόφαση εκτελεστή ή να αρνηθεί να καταχωρίσει την απόφαση προς εκτέλεση, είναι εάν η αναγνώριση και η εκτέλεση της απόφασης θα ήταν **προφανώς ασυμβίβαστες** με τη δημόσια τάξη. Η εν λόγω εξαίρεση είναι σκοπίμως περιορισμένη ώστε να εξασφαλίζεται, στον μέγιστο δυνατό βαθμό, ότι τα συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης αναγνωρίζουν και εκτελούν τις αποφάσεις που εκδίδονται από άλλα συμβαλλόμενα κράτη. Η εν λόγω εξαίρεση εφαρμόζεται μόνον εάν η αναγνώριση ή η αναγνώριση και εκτέλεση συνεπάγεται «ανεπίτρεπτα» αποτελέσματα.²⁰⁶

²⁰⁴ Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 188.

²⁰⁵ Βάσει του εθνικού δικαίου και των διαδικασιών τ[...] [όνομα κράτους] [...]. Βλέπε κεφάλαιο 12.

²⁰⁶ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 478.

3. Εκτέλεση της απόφασης

426. Μόλις καταχωρισθεί η απόφαση ή κηρυχθεί εκτελεστή, ο αιτών δεν υποχρεούται, βάσει της σύμβασης, να υποβάλει άλλο αίτημα ή αίτηση για την εκτέλεση της απόφασης. Επίσης, βάσει της σύμβασης δεν προβλέπεται υποχρέωση περαιτέρω ειδοποίησης του εναγομένου σχετικά με την επικείμενη εκτέλεση της απόφασης.²⁰⁷ (Βλέπε κεφάλαιο 12 για την εκτέλεση των αποφάσεων διατροφής).

4. Ειδοποίηση του αιτούντος και του εναγομένου

427. Μόλις καταχωρισθεί η απόφαση ή κηρυχθεί εκτελεστή, αμφότερα τα μέρη ειδοποιούνται σχετικά με την απόφαση καταχώρισης ή κήρυξης εκτελεστότητας. Δεδομένου ότι στο πλαίσιο της σύμβασης δεν προβλέπονται ειδικές διαδικασίες αναγγελίας, αυτή θα πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο τ[...] [όνομα κράτους].²⁰⁸ Ο αιτών ειδοποιείται είτε από την κεντρική αρχή του αιτούντος κράτους είτε απευθείας, ανάλογα με τις διαδικασίες του ερωτώμενου κράτους, και λαμβάνει επιβεβαίωση ότι η απόφαση έχει αναγνωρισθεί και πρόκειται να εκτελεστεί ή, σε περίπτωση άρνησης της αναγνώρισης και της εκτέλεσης, ενημερώνεται για την εν λόγω άρνηση.²⁰⁹

5. Προβολή ενστάσεων από τον εναγόμενο ή τον αιτούντα σε σχέση με την αναγνώριση και την εκτέλεση

α) Γενικά

428. Οι διατάξεις της σύμβασης σχετικά με την αναγνώριση και την εκτέλεση των αποφάσεων διατροφής είναι σχεδιασμένες ώστε να εξασφαλίζουν, στο μέτρο του δυνατού, την αποτελεσματική και ταχεία αναγνώριση και εκτέλεση των υφιστάμενων αποφάσεων διατροφής στα συμβαλλόμενα κράτη.²¹⁰ Όπως επισημάνθηκε προηγουμένως στο παρόν κεφάλαιο, οι διαδικασίες βάσει της σύμβασης έχουν δομηθεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε μια απόφαση να αναγνωρίζεται ή να αναγνωρίζεται και να εκτελείται, εκτός εάν ο εναγόμενος μπορεί να στοιχειοθετήσει επιτυχώς ότι υπάρχουν βάσιμοι λόγοι για τη μη αναγνώριση ή τη μη εκτέλεση της απόφασης.

429. Μια απόφαση διατροφής από άλλο κράτος, μόλις αναγνωρισθεί ή κηρυχθεί εκτελεστή, μπορεί να εκτελεστεί σαν να είχε εκδοθεί αρχικά στ[...] [όνομα κράτους]. Βάσει της σύμβασης, ένα κράτος μπορεί να εφαρμόζει όλους τους διαθέσιμους μηχανισμούς εκτέλεσης με σκοπό τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με την απόφαση (βλέπε κεφάλαιο 12). Η σύμβαση παρέχει επίσης στον εναγόμενο (το πρόσωπο που απαντά στην αίτηση αναγνώρισης) την περιορισμένη δυνατότητα να προβάλει ορισμένες ενστάσεις, εφόσον θεωρεί ότι η απόφαση δεν πρέπει να αναγνωρισθεί ή να εκτελεστεί.

430. Στο άρθρο 20 ορίζονται οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες μια απόφαση διατροφής, η οποία εκδίδεται σε ένα συμβαλλόμενο κράτος, αναγνωρίζεται και εκτελείται σε άλλα

²⁰⁷ Ορισμένα κράτη ενδέχεται να διαθέτουν διαδικασίες ή απαιτήσεις σε εθνικό επίπεδο, σύμφωνα με τις οποίες ο υπόχρεος πρέπει να ειδοποιείται πριν από την εκτέλεση της απόφασης, τούτο όμως είναι ανεξάρτητο από τις διατάξεις της σύμβασης. Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...]. Εάν αμφότερα τα κράτη είναι συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης της Χάγης του 1965 για την επίδοση και κοινοποίηση, ανατρέξτε στο κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα IX.

²⁰⁸ Εάν στο δίκαιο τ[...] [όνομα κράτους] προβλέπεται ειδική διαδικασία αναγγελίας, η ειδοποίηση των μερών που βρίσκονται στο εξωτερικό πραγματοποιείται, όσον αφορά τα κράτη μέλη της Ένωσης, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1393/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί επιδόσεως και κοινοποίησης στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις (επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων) ή, όσον αφορά τα κράτη εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τη σύμβαση της 15ης Νοεμβρίου 1965 περί επιδόσεως και κοινοποίησης στο εξωτερικό δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις, εφόσον η εν λόγω σύμβαση εφαρμόζεται μεταξύ τ[...] [όνομα κράτους] και του άλλου κράτους. Εάν η σύμβαση της Χάγης του 1965 δεν ισχύει μεταξύ των δύο ενδιαφερόμενων κρατών, η ειδοποίηση πραγματοποιείται σύμφωνα με άλλες πολυμερείς ή διμερείς συνθήκες που ισχύουν μεταξύ των δύο κρατών ή σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο τ[...] [όνομα κράτους]. Βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα IX, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την επίδοση στο εξωτερικό.

²⁰⁹ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

²¹⁰ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 428.

συμβαλλόμενα κράτη. Σε γενικές γραμμές, οι εν λόγω «βάσεις για την αναγνώριση και την εκτέλεση» αφορούν το είδος της σχέσης που οι γονείς, τα μέλη της οικογένειας ή τα παιδιά πρέπει να διατηρούν με το κράτος ώστε η απόφαση που θα ληφθεί να μπορεί να εκτελεστεί σε κάποιο άλλο κράτος. Για παράδειγμα, η σχέση με το κράτος που έλαβε την απόφαση μπορεί να προκύπτει από την κατοικία που διατηρούν τα μέρη και τα παιδιά στο εν λόγω κράτος ή από την παρουσία ή τη συμμετοχή του εναγομένου στις διαδικασίες που οδήγησαν στη λήψη της απόφασης.²¹¹

431. Ο εναγόμενος μπορεί να ασκήσει προσφυγή ή έφεση κατά της κήρυξης εκτελεστότητας ή της καταχώρισης της απόφασης λόγω έλλειψης βάσης για την αναγνώριση και την εκτέλεση. Αυτό δεν σημαίνει απαραίτητως ότι η απόφαση δεν εκδόθηκε με έγκυρο τρόπο στο κράτος στο οποίο ελήφθη, αλλά ότι δεν μπορεί να αναγνωριστεί και να εκτελεστεί στο ερωτώμενο συμβαλλόμενο κράτος βάσει της σύμβασης.

432. Ομοίως, βάσει του άρθρου 22, ο εναγόμενος μπορεί να αντιταχθεί στην αναγνώριση μιας απόφασης με την αιτιολογία ότι η αναγνώριση και η εκτέλεση είναι προφανώς ασυμβίβαστες με τη δημόσια τάξη ή ότι διαπιστώθηκαν ανεπάρκειες κατά τη διαδικασία λήψης της απόφασης, όπως παράλειψη ειδοποίησης του εναγομένου σχετικά με τις διαδικασίες/την απόφαση διατροφής, απάτη ή ύπαρξη μεταγενέστερης απόφασης, η οποία είναι ασυμβίβαστη με την απόφαση για την οποία επιδιώκεται αναγνώριση.

433. Στις περισσότερες περιπτώσεις, ο εναγόμενος είναι εκείνος που κινεί τη διαδικασία προσφυγής ή έφεσης. Αν και είναι πιο σπάνιο, ο αιτών μπορεί επίσης να ασκήσει προσφυγή ή έφεση κατά της άρνησης να καταχωρισθεί ή να κηρυχθεί εκτελεστή η απόφαση.

β) Προθεσμία άσκησης προσφυγής ή έφεσης

434. Εάν το μέρος που έχει δικαίωμα προσφυγής ή άσκησης έφεσης κατά της κήρυξης εκτελεστότητας ή της καταχώρισης κατοικεί στο κράτος στο οποίο πραγματοποιήθηκε η κήρυξη εκτελεστότητας ή η καταχώριση, η προσφυγή ή η έφεση πρέπει να κατατίθενται εντός **30 ημερών** από την ημερομηνία ειδοποίησης του μέρους για την απόφαση καταχώρισης ή την κήρυξη εκτελεστότητας. Εάν ο προσφεύγων ή ο εκκαλών κατοικεί σε άλλο κράτος, η προσφυγή ή η έφεση πρέπει να κατατίθεται εντός **60 ημερών** από την ημερομηνία ειδοποίησης (άρθρο 23 παράγραφος 6).²¹²

435. Συνήθως, ο εναγόμενος κατοικεί στο ερωτώμενο κράτος και, ως εκ τούτου, διαθέτει μόνο 30 ημέρες για να ασκήσει προσφυγή ή έφεση κατά της κήρυξης εκτελεστότητας ή της καταχώρισης. Ωστόσο, εάν η απόφαση διαβιβάστηκε προς αναγνώριση στο ερωτώμενο κράτος, επειδή στο έδαφός του βρίσκονται περιουσιακά στοιχεία, είναι πιθανό ο εναγόμενος να κατοικεί αλλού. Σε αυτή την περίπτωση, ο εναγόμενος διαθέτει 60 ημέρες για την άσκηση προσφυγής ή έφεσης κατά της απόφασης. Ομοίως, ένας υπόχρεος μπορεί να επιδιώξει την αναγνώριση στο κράτος του μιας αλλοδαπής απόφασης που αφορά τον περιορισμό της εκτέλεσης. Σε αυτή την περίπτωση, ο δικαιούχος από άλλο κράτος έχει δικαίωμα να προσφύγει ή να ασκήσει έφεση κατά της κήρυξης εκτελεστότητας ή της καταχώρισης και, ανάλογα με την περίπτωση, διαθέτει βάσει της σύμβασης 60 ημέρες για τον σκοπό αυτό.

γ) Λόγοι άσκησης προσφυγής ή έφεσης

436. Η σύμβαση προβλέπει συγκεκριμένους μόνο λόγους για την άσκηση προσφυγής ή έφεσης κατά της καταχώρισης ή της κήρυξης της εκτελεστότητας μιας απόφασης διατροφής. Όπως προαναφέρθηκε, ο εναγόμενος μπορεί να ασκήσει προσφυγή ή έφεση για τους εξής λόγους:

²¹¹ Στο άρθρο 20 ορίζονται κανόνες που είναι γνωστοί ως «κανόνες έμμεσης δικαιοδοσίας». Στο άρθρο 20 δεν προβλέπονται κανόνες για τη χρονική στιγμή κατά την οποία μπορεί η αρχή ενός κράτους να λάβει μια απόφαση («κανόνες άμεσης δικαιοδοσίας»). Αντιθέτως, προσδιορίζεται η βάση επί της οποίας πρέπει να λαμβάνεται η απόφαση ώστε να μπορεί να αναγνωριστεί και να εκτελεστεί σε ένα άλλο κράτος. Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση (παράγραφος 443) για ανάλυση του ζητήματος αυτού, καθώς και το κεφάλαιο 4 του παρόντος εγχειριδίου.

²¹² Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 503.

- δεν υφίστανται βάσεις για την αναγνώριση και εκτέλεση σύμφωνα με το άρθρο 20,
- υφίστανται λόγοι απόρριψης της αναγνώρισης και της εκτέλεσης σύμφωνα με το άρθρο 22,
- τίθεται ζήτημα σχετικά με την αυθεντικότητα ή την ακεραιότητα των εγγράφων που συνοδεύουν την αίτηση,
- έχουν αποπληρωθεί πλήρως οι καθυστερούμενες οφειλές που αποτελούν αντικείμενο της εκτέλεσης.

δ) Εξέταση ή συζήτηση στο ακροατήριο της προσφυγής ή της έφεσης (άρθρο 23 παράγραφος 5)

437. Η εξέταση ή η συζήτηση στο ακροατήριο πρέπει να στηρίζεται μόνο στους συγκεκριμένους λόγους που ορίζονται στη σύμβαση ενώ δεν επιτρέπεται επανεξέταση της ουσίας της απόφασης (άρθρο 28).²¹³ Ο τρόπος με τον οποίο εξετάζεται μια προσφυγή ή μια έφεση καθορίζεται από το εθνικό δίκαιο.²¹⁴

438. Εάν ο λόγος της προσφυγής ή της έφεσης αφορά την αυθεντικότητα ή την ακεραιότητα των εγγράφων και δεν ζητήθηκαν ή δεν συμπεριλήφθηκαν στον φάκελο επικυρωμένα αντίγραφα των εγγράφων, μπορεί να υποβληθεί αίτημα μέσω της κεντρικής αρχής τ[...] [όνομα κράτους] προς την κεντρική αρχή του αιτούντος κράτους για την παροχή επικυρωμένων αντιγράφων ή οποιουδήποτε άλλου εγγράφου με το οποίο δύναται να αντιμετωπιστεί το ζήτημα.

439. Εάν η προσφυγή ή η έφεση αφορά απλώς τον υπολογισμό των καθυστερούμενων ποσών και ο εναγόμενος δεν υποστηρίξει ότι τα καθυστερούμενα ποσά έχουν αποπληρωθεί πλήρως, είναι συνήθως προτιμότερο το ζήτημα να διευθετείται στο πλαίσιο της εκτέλεσης. Ο εναγόμενος μπορεί κατά το στάδιο αυτό να εγείρει τα εν λόγω ζητήματα και να παράσχει πρόσθετες πληροφορίες στην αρμόδια για την εκτέλεση [δικαστική] [διοικητική] αρχή.²¹⁵ Βλέπε επίσης παρακάτω τις παρατηρήσεις σχετικά με τη μερική αναγνώριση μιας απόφασης, διαδικασία μέσω της οποίας εξασφαλίζεται η εκτέλεση των τρεχουσών πληρωμών διατροφής ενόσω βρίσκεται σε εξέλιξη η διαφορά περί καθυστερούμενων οφειλών.

ε) Απόφαση σχετικά με την προσφυγή ή την έφεση και περαιτέρω έφεση (άρθρο 23 παράγραφος 10)

440. Ο αιτών και ο εναγόμενος πρέπει να ειδοποιούνται αμέσως μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας προσφυγής ή έφεσης κατά της καταχώρισης της απόφασης ή της κήρυξης της εκτελεστότητας. Η ειδοποίηση πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του εθνικού δικαίου.²¹⁶ Ο αιτών ειδοποιείται είτε από την κεντρική αρχή του αιτούντος κράτους είτε απευθείας, ανάλογα με τις διαδικασίες του ερωτώμενου κράτους.²¹⁷

441. Η περαιτέρω έφεση είναι δυνατή μόνον εφόσον επιτρέπεται από το εθνικό δίκαιο του ερωτώμενου κράτους.²¹⁸

442. Επισημαίνεται ότι, παρά την άσκηση περαιτέρω έφεσης, η απόφαση μπορεί να εκτελεστεί αμέσως μόλις καταχωρισθεί ή κηρυχθεί εκτελεστή και, σε κάθε περίπτωση, η περαιτέρω έφεση δεν έχει ως συνέπεια την αναστολή της εκτέλεσης, εκτός αν υφίστανται εξαιρετικές περιστάσεις (άρθρο 23 παράγραφος 10).

²¹³ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφοι 504 και 505.

²¹⁴ Βλέπε *ανωτέρω*, υποσημείωση 191.

²¹⁵ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

²¹⁶ Εάν αμφότερα τα κράτη είναι συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης της Χάγης του 1965 για την επίδοση και κοινοποίηση, ανατρέξτε στο κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα IX (B.).

²¹⁷ Βλέπε *ανωτέρω*, υποσημειώσεις 208 και 209.

²¹⁸ Βλέπε *ανωτέρω*, υποσημείωση 193.

Γ. Αναγνώριση και εκτέλεση – αποτελέσματα της αίτησης

1. Αναγνώριση και εκτέλεση

443. Στις περισσότερες περιπτώσεις, το αποτέλεσμα της αίτησης αναγνώρισης και εκτέλεσης είναι ότι καθίσταται δυνατή η αναγνώριση και η εκτέλεση της απόφασης σαν να είχε εκδοθεί στο ερωτώμενο κράτος. Δεν απαιτείται καμία άλλη αίτηση εκτέλεσης από τον δικαιούχο. Για τις εφαρμοζόμενες διαδικασίες εκτέλεσης, βλέπε κεφάλαιο 12.

2. Άλλα αποτελέσματα

444. Η σύμβαση προβλέπει εναλλακτικά αποτελέσματα για τις περιπτώσεις όπου δεν είναι δυνατή η πλήρης αναγνώριση και εκτέλεση της απόφασης.

α) Μερική αναγνώριση

445. Το άρθρο 21 της σύμβασης επιτρέπει στην αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή να αναγνωρίσει και να εκτελέσει μέρος μόνον της απόφασης, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν είναι δυνατή η αναγνώριση ή η αναγνώριση και η εκτέλεση ολόκληρης της απόφασης. Το αποτέλεσμα αυτό μπορεί να προκύψει, για παράδειγμα, στην περίπτωση μιας αρχής που αδυνατεί να αναγνωρίσει την απόφαση όσον αφορά τη συζυγική διατροφή αλλά μπορεί να αναγνωρίσει και να εκτελέσει την απόφαση όσον αφορά τη διατροφή του παιδιού. Ομοίως, σε περίπτωση διαφοράς σχετικά με καθυστερούμενα ποσά της διατροφής και την πλήρη αποπληρωμή τους, η αρμόδια αρχή δύναται να αναγνωρίσει το μέρος της απόφασης που προβλέπει τη συνέχιση της καταβολής της διατροφής στο παιδί, ενόσω βρίσκεται σε εξέλιξη η προσφυγή για την αναγνώριση των καθυστερούμενων ποσών.

Ορθή πρακτική: Σε περίπτωση μη επιτυχούς έκβασης της αίτησης αναγνώρισης, ο αιτών δεν χρειάζεται να ζητήσει τη μερική αναγνώριση της απόφασης ή την έκδοση νέας απόφασης. Βάσει της σύμβασης, τα ανωτέρω πιθανά αποτελέσματα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο της διαδικασίας αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης. Οι εσωτερικές διαδικασίες του ερωτώμενου κράτους ορίζουν τον τρόπο διεκπεραίωσης της «νέας» αίτησης, καθώς ενδέχεται να απαιτούνται πρόσθετες πληροφορίες, π.χ. για την έκδοση νέας απόφασης.

β) Μη αναγνώριση απόφασης λόγω επιφύλαξης

446. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η αναγνώριση ή η εκτέλεση απόφασης διατροφής δεν είναι δυνατή λόγω επιφύλαξης που έχει εκφράσει ένα κράτος βάσει της σύμβασης.²¹⁹ Ωστόσο, αυτό δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκη την ολοκλήρωση της διαδικασίας διεκπεραίωσης της αίτησης.

447. Εάν η αναγνώριση μιας απόφασης δεν είναι δυνατή συνεπεία επιφύλαξης η οποία εκφράστηκε και αποτρέπει την αναγνώριση για οποιονδήποτε από τους ακόλουθους λόγους, το άρθρο 20 παράγραφος 4 επιβάλλει στην κεντρική αρχή να λάβει τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να εκδοθεί νέα απόφαση διατροφής υπέρ του δικαιούχου:

- η συνήθης κατοικία του δικαιούχου βρίσκεται στο κράτος προέλευσης,
- έχει υπάρξει γραπτή συμφωνία (εκτός από τις υποθέσεις διατροφής παιδιών),
- υπάρχει δικαιοδοσία που ασκείται σε ένα ζήτημα προσωπικής κατάστασης ή γονικής ευθύνης.²²⁰

448. Δεν απαιτείται η υποβολή νέας αίτησης από τον δικαιούχο και η υφιστάμενη απόφαση πρέπει να γίνεται αποδεκτή²²¹ ως αναγνωρίζουσα το δικαίωμα του παιδιού για κίνηση της διαδικασίας διατροφής (άρθρο 20 παράγραφος 5). Ανάλογα με τις διαδικασίες του ερωτώμενου κράτους, μπορεί να ζητηθούν πρόσθετα έγγραφα από τον αιτούντα/δικαιούχο προκειμένου να δρομολογηθεί η έκδοση νέας απόφασης. Τα εν λόγω έγγραφα μπορούν να ζητηθούν μέσω της κεντρικής αρχής του αιτούντος κράτους. Βλέπε κεφάλαιο 10 για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις αιτήσεις για την έκδοση απόφασης.

²¹⁹ Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν προτίθεται να εκφράσει επιφυλάξεις για το άρθρο 20 στοιχείο γ), ε), ή στ) (βάσεις για την αναγνώριση και την εκτέλεση), σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 2 της σύμβασης (βλέπε *απόφαση αριθ. 2011/432/ΕΕ του Συμβουλίου* (ανωτέρω, υποσημείωση 59)). Επισκεφθείτε τον ιστότοπο της Διάσκεψης της Χάγης στη διεύθυνση < www.hcch.net > για να διαπιστώσετε εάν ένα συμβαλλόμενο κράτος έχει εκφράσει τέτοιου είδους επιφύλαξη στη σύμβαση.

²²⁰ Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 3, το συμβαλλόμενο κράτος το οποίο εκφράζει την επιφύλαξη υποχρεούται να αναγνωρίσει και να εκτελέσει μια απόφαση εάν, υπό παρόμοιες πραγματικές περιστάσεις, θα είχε παράσχει δικαιοδοσία στις αρχές του να λάβουν μια τέτοια απόφαση.

²²¹ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφοι 469-471. Διευκρινίζεται ότι η σύμβαση δεν ορίζει την έννοια του «δικαιώματος» στο πλαίσιο αυτό. Ως εκ τούτου, ο τρόπος με τον οποίο ερμηνεύεται η εν λόγω έννοια, καθώς και τα πρόσθετα έγγραφα ή αποδεικτικά στοιχεία που ενδέχεται να απαιτηθούν για την έκδοση της απόφασης διατροφής, προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο του ερωτώμενου κράτους.

Δ. Επικοινωνία με το αιτούν κράτος

449. Οι αρμόδιες [δικαστικές] [διοικητικές] αρχές θα πρέπει να γνωρίζουν ότι η εθνική κεντρική αρχή του κράτους τους (εν προκειμένω, η κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους]) είναι επιφορτισμένη με καθήκοντα τακτικής ενημέρωσης σχετικά με την πορεία των αιτήσεων που υποβάλλονται βάσει της σύμβασης (άρθρο 12). Ως εκ τούτου, είναι πιθανό η εθνική κεντρική αρχή να ζητήσει από τις οικείες αρμόδιες αρχές να υποβάλουν εκθέσεις προόδου. Στην προκειμένη περίπτωση, οι αρμόδιες αρχές οφείλουν να συνεργαστούν με την κεντρική αρχή.

IV. Λοιπές πτυχές: αιτήσεις αναγνώρισης και αιτήσεις αναγνώρισης και εκτέλεσης

A. Αιτήσεις αναγνώρισης που υποβάλλονται από υπόχρεο

1. Γενικά

450. Βάσει της σύμβασης, ένας υπόχρεος μπορεί να υποβάλει αίτηση για την αναγνώριση μιας απόφασης εάν η αναγνώριση είναι απαραίτητη για την αναστολή ή τον περιορισμό της εκτέλεσης προηγούμενης απόφασης στο ερωτώμενο κράτος. Η εν λόγω αίτηση υποβάλλεται σε περίπτωση που ο υπόχρεος επιθυμεί την αναγνώριση διαφορετικής απόφασης στο κράτος στο οποίο λαμβάνει χώρα η εκτέλεση (δηλαδή στ[...] [όνομα κράτους]), ή εάν ο υπόχρεος έχει εξασφαλίσει την τροποποίηση υφιστάμενης απόφασης σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος και τώρα επιθυμεί την αναγνώριση της εν λόγω απόφασης στ[...] [όνομα κράτους] καθώς διαθέτει περιουσιακά στοιχεία στο εν λόγω κράτος.

451. Βλέπε κεφάλαιο 11 για διεξοδική εξέταση των αιτήσεων τροποποίησης.

452. Συνήθως, όταν μια απόφαση διατροφής εκτελείται ήδη στο ερωτώμενο κράτος στο οποίο κατοικεί ή έχει περιουσιακά στοιχεία ο υπόχρεος, το εθνικό δίκαιο επιβάλλει την αναγνώριση της τροποποιημένης απόφασης που εκδίδεται σε άλλο κράτος προτού αυτή καταστήσει δυνατό τον αποτελεσματικό περιορισμό ή την αναστολή της εκτέλεσης της πρώτης απόφασης.

Ωστόσο, σε ορισμένα κράτη, το εν λόγω στάδιο μπορεί να μην είναι απαραίτητο – εάν, για παράδειγμα, η τροποποίηση πραγματοποιείται από την ίδια αρχή που εξέδωσε την πρώτη απόφαση. Επομένως, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν απαιτείται η αναγνώριση της απόφασης σε κάθε μεμονωμένη υπόθεση, θα πρέπει να εξετάζεται το εθνικό δίκαιο.²²²

Τροποποίηση είναι η διαδικασία μεταβολής μιας απόφασης διατροφής μετά την έκδοσή της. Σε ορισμένα κράτη είναι γνωστή ως αίτηση μεταβολής ή αίτηση αλλαγής. Η τροποποίηση μπορεί να αφορά το ποσό της διατροφής, τη συχνότητα ή κάποιον άλλον όρο της απόφασης περί διατροφής.

2. Σε ποιες περιπτώσεις μπορεί να χρησιμοποιηθεί η εν λόγω αίτηση από υπόχρεο;

453. Καθώς ο σκοπός της αίτησης αναγνώρισης, σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 2 στοιχείο α), είναι ο περιορισμός της εκτέλεσης και καθώς η εκτέλεση πραγματοποιείται συνήθως στο κράτος στο οποίο κατοικεί ο υπόχρεος, συχνά ο υπόχρεος που ζητεί την αναγνώριση απόφασης κατοικεί στο κράτος στο οποίο πρέπει να αναγνωριστεί η απόφαση, δηλαδή στ[...] [όνομα κράτους]. Η σύμβαση δεν αναφέρεται συγκεκριμένα στις περιπτώσεις στις οποίες ο αιτών πρέπει να υποβάλει αίτηση στην κεντρική αρχή του κράτους του. Ως εκ τούτου, σε αυτές τις περιπτώσεις, το ζήτημα της αναγνώρισης θα πρέπει να τυγχάνει χειρισμού σύμφωνα με τις διατάξεις του εθνικού δικαίου, ως αίτημα προς την αρμόδια αρχή του κράτους στο οποίο κατοικεί ο υπόχρεος.²²³ Όταν ζητείται

²²² Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

²²³ Σε ορισμένα κράτη, η κεντρική αρχή ενεργεί για τον σκοπό αυτό ως αρμόδια αρχή και βοηθεί τον υπόχρεο κατά τη διαδικασία αναγνώρισης. Στην περίπτωση των αιτήσεων τροποποίησης, η αναγνώριση μπορεί να

αναγνώριση στ[...] [όνομα κράτους], όπου ο υπόχρεος έχει περιουσιακά στοιχεία, χωρίς όμως να κατοικεί εκεί, ο υπόχρεος μπορεί να υποβάλει αίτηση σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 2 στοιχείο α).

454. Σε κάθε περίπτωση όπου η αίτηση υποβάλλεται δυνάμει του άρθρου 10 παράγραφος 2 στοιχείο α), ο υπόχρεος είναι ο αιτών. Σε αυτές τις περιπτώσεις, ο δικαιούχος είναι ο εναγόμενος και θα πρέπει να ειδοποιείται για την καταχώριση ή την κήρυξη της εκτελεστότητας.

Παράδειγμα

455. Ο υπόχρεος κατοικεί στη χώρα Α, όπου ελήφθη η αρχική απόφαση διατροφής, και διαθέτει περιουσιακά στοιχεία ή εισόδημα στ[...] [όνομα κράτους]. Ο δικαιούχος κατοικεί στ[...] [όνομα κράτους], και η αρχική απόφαση έχει αναγνωριστεί στ[...] [όνομα κράτους] και εκτελείται ήδη έναντι των περιουσιακών στοιχείων του υπόχρεου στ[...] [όνομα κράτους]. Υπέρ του υπόχρεου έχει πλέον εκδοθεί τροποποιημένη απόφαση από τη χώρα Α, της οποίας επιθυμεί την αναγνώριση στ[...] [όνομα κράτους] ώστε να περιορίσει την εκτέλεση της πρώτης απόφασης.

Τι συμβαίνει στην περίπτωση αυτή βάσει της σύμβασης

456. Ο υπόχρεος μπορεί να υποβάλει αίτηση στην κεντρική αρχή της χώρας Α σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 2 στοιχείο α) της σύμβασης. Η χώρα Α διαβιβάζει την αίτηση στ[...] [όνομα κράτους] όπου, βάσει των διαδικασιών που περιγράφονται στο παρόν κεφάλαιο, η τροποποιημένη απόφαση αναγνωρίζεται και καταχωρίζεται προς εκτέλεση ή κηρύσσεται εκτελεστή. Ο δικαιούχος ειδοποιείται σχετικά με την καταχώριση ή την κήρυξη της εκτελεστότητας και του δίδεται η ευκαιρία να ασκήσει προσφυγή ή έφεση κατά της κήρυξης της εκτελεστότητας ή της καταχώρισης. Η τροποποιημένη απόφαση, μόλις κηρυχθεί εκτελεστή ή καταχωριστεί, ισχύει στ[...] [όνομα κράτους] περιορίζοντας την εκτέλεση της αρχικής απόφασης.

3. Διαδικασίες

457. Οι διαδικασίες αναγνώρισης και εκτέλεσης που περιγράφονται στο παρόν κεφάλαιο αφορούν τις αιτήσεις αναγνώρισης που υποβάλλονται από τον υπόχρεο σε αυτές τις περιστάσεις. Στο άρθρο 26 ορίζεται ότι οι διατάξεις του κεφαλαίου V («Αναγνώριση και εκτέλεση») εφαρμόζονται, «τηρουμένων των αναλογιών», σε αιτήσεις που αφορούν μόνον την αναγνώριση, με την εξαίρεση ότι η απαίτηση της εκτελεστότητας αντικαθίσταται από την απαίτηση να ισχύει η απόφαση στο κράτος προέλευσης. Αυτό σημαίνει ότι, για πρακτικούς λόγους, οι διατάξεις που διέπουν την αναγνώριση και την εκτέλεση εφαρμόζονται στις αιτήσεις αναγνώρισης, με εξαίρεση τις διατάξεις που χρήζουν τροποποίησης καθώς δεν ζητείται η εκτέλεση της απόφασης.²²⁴

4. Περιορισμοί στην αναγνώριση τροποποιημένων αποφάσεων

458. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η σύμβαση επιβάλλει σημαντικό περιορισμό στο δικαίωμα του υπόχρεου να ζητήσει την αναγνώριση μιας τροποποιημένης απόφασης βάσει της σύμβασης. Ο δικαιούχος μπορεί να αντιταχθεί στην αναγνώριση της τροποποιημένης απόφασης εάν αυτή ελήφθη σε συμβαλλόμενο κράτος διαφορετικό από το κράτος στο οποίο ελήφθη η αρχική απόφαση (το κράτος προέλευσης) και εάν ο δικαιούχος είχε τη συνήθη κατοικία του στο κράτος προέλευσης κατά τον χρόνο λήψης της τροποποιημένης απόφασης (άρθρα 18 και 22 στοιχείο στ)). Προβλέπονται λίγες εξαιρέσεις όσον αφορά το εν λόγω δικαίωμα. Επίσης, είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη ότι το δικαίωμα του υπόχρεου να ζητεί την αναγνώριση τροποποιημένης απόφασης υπόκειται σε ορισμένους περιορισμούς που δεν ισχύουν για την αναγνώριση και την εκτέλεση άλλων αποφάσεων.

αποτελεί το τελευταίο στάδιο της αίτησης (βλέπε κεφάλαιο 11) με αποτέλεσμα να μην απαιτείται η υποβολή νέας αίτησης. Αυτό εξαρτάται από τις εσωτερικές διαδικασίες του κάθε κράτους. Στ[...] [όνομα κράτους] [...].

²²⁴ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 546.

459. Βλέπε κεφάλαιο 11 αναφορικά με τις αιτήσεις τροποποίησης (καθώς και κεφάλαιο 4, ενότητα Ζ, για συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με το άρθρο 18).

B. Ρυθμίσεις διατροφής

1. Βασικές διαφορές

460. Στη σύμβαση γίνεται διάκριση μεταξύ των αποφάσεων διατροφής, που εκδίδονται από δικαστικές ή διοικητικές αρχές, και των **ρυθμίσεων διατροφής** που αποτελούν συγκεκριμένα είδη συμφωνιών μεταξύ των μερών. Παρόλο που οι διαδικασίες αναγνώρισης και εκτέλεσης των ρυθμίσεων διατροφής παρουσιάζουν αρκετές ομοιότητες με τις διαδικασίες που εφαρμόζονται στις αποφάσεις διατροφής, ένα κράτος μπορεί να εκφράσει επιφύλαξη σύμφωνα με την οποία δεν αναγνωρίζει ούτε εκτελεί ρύθμιση διατροφής.²²⁵

Σύμφωνα με το άρθρο 3, ως **ρύθμιση διατροφής** νοείται μια γραπτή συμφωνία, σχετικά με την πληρωμή της διατροφής, η οποία είτε έχει καταρτιστεί επίσημα ή έχει καταχωρισθεί ως αυθεντική επίσημη πράξη από αρμόδια αρχή είτε έχει επικυρωθεί ή έχει συναφθεί, καταχωρισθεί ή κατατεθεί σε αρμόδια αρχή, και μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αναθεώρησης και τροποποίησης από αρμόδια αρχή.

2. Διαδικασίες

461. Ωστόσο, για τους σκοπούς της αναγνώρισης και της εκτέλεσης μιας ρύθμισης διατροφής, ισχύουν οι ίδιες γενικές αρχές και διαδικασίες που χρησιμοποιούνται για την αναγνώριση και την εκτέλεση των αποφάσεων διατροφής.²²⁶ Σύμφωνα με το άρθρο 30 της σύμβασης, μια ρύθμιση διατροφής επιδέχεται αναγνώριση και εκτέλεση ως απόφαση, υπό τον όρο ότι είναι εκτελεστή ως απόφαση στο κράτος στο οποίο ελήφθη.

462. Σε περίπτωση λήψης αίτησης για την αναγνώριση και την εκτέλεση ρύθμισης διατροφής, εφαρμόζονται οι ίδιες γενικές διαδικασίες. Αμέσως μετά τη λήψη της αίτησης, η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή προβαίνει σε προκαταρκτικό έλεγχο για να εξετάσει κατά πόσον η αναγνώριση και η εκτέλεση θα ήταν προφανώς ασυμβίβαστες με τη δημόσια τάξη. Τα δικαιολογητικά έγγραφα που απαιτούνται σε σχέση με την αίτηση είναι παρεμφερή με εκείνα που απαιτούνται για την αναγνώριση και την εκτέλεση μιας απόφασης. Ωστόσο, μία βασική διαφορά είναι ότι δεν απαιτείται η υποβολή δήλωσης κατάλληλης ειδοποίησης. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η συνομολόγηση της ρύθμισης συνεπάγεται αυτομάτως τη συμμετοχή και των δύο μερών.

463. Μια αίτηση αναγνώρισης και εκτέλεσης ρύθμισης διατροφής πρέπει να συνοδεύεται από τα ακόλουθα έγγραφα, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο τ[...] [όνομα κράτους]: [να προστεθεί εδώ κατάλογος των εγγράφων που απαιτούνται από το κράτος].

464. Μετά τον έλεγχο της πληρότητας των εγγράφων από την κεντρική αρχή, η ρύθμιση διατροφής αποστέλλεται στην αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή. Στη συνέχεια, η ρύθμιση καταχωρίζεται προς εκτέλεση ή κηρύσσεται εκτελεστή και ο εναγόμενος ειδοποιείται σχετικά.

465. Υπάρχουν επίσης ορισμένες διαφορές όσον αφορά τους λόγους προβολής ενστάσεων στην αναγνώριση μιας ρύθμισης και τους λόγους προβολής ενστάσεων στην αναγνώριση μιας απόφασης. Οι διαφορές αυτές παρατίθενται στο άρθρο 30 παράγραφος 5.

3. Ολοκλήρωση της διαδικασίας αναγνώρισης και εκτέλεσης

466. Εξαιρουμένης μίας περίπτωσης, η διαδικασία αναγνώρισης και εκτέλεσης των ρυθμίσεων διατροφής είναι παρεμφερής με τη διαδικασία που ακολουθείται για τις αποφάσεις διατροφής. Η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή αποφασίζει να καταχωρίσει ή να κηρύξει τη ρύθμιση εκτελεστή και παρέχει στον εναγόμενο τη δυνατότητα να ασκήσει

²²⁵ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...]. Βλέπε απόφαση αριθ. 2011/432/ΕΕ του Συμβουλίου, της 9ης Ιουνίου 2011, σχετικά με την έγκριση, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της σύμβασης της Χάγης, της 23ης Νοεμβρίου 2007, για την είσπραξη, σε διεθνές επίπεδο, απαιτήσεων διατροφής παιδιών και άλλων μορφών οικογενειακής διατροφής.

²²⁶ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 559.

προσφυγή ή έφεση κατά της εν λόγω απόφασης. Σε πολλά κράτη, η διαδικασία καταχώρισης και εκτέλεσης ολοκληρώνεται κατ' αυτό τον τρόπο. Ωστόσο, εάν εκκρεμεί προσφυγή κατά της αναγνώρισης της ρύθμισης διατροφής, η διαδικασία εκτέλεσης της ρύθμισης αναστέλλεται (άρθρο 30 παράγραφος 6).²²⁷ Όσον αφορά τη διαδικασία αναγνώρισης και εκτέλεσης, η αναστολή της εκτέλεσης συνιστά σημαντική διαφορά μεταξύ των αποφάσεων και των ρυθμίσεων διατροφής.

V. Αναγνώριση και εκτέλεση – λοιπά θέματα

A. Νομική συνδρομή

467. Βάσει της σύμβασης, το ερωτώμενο κράτος που διεκπεραιώνει την αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης μιας απόφασης διατροφής για παιδιά ηλικίας κάτω των 21 ετών πρέπει εν γένει να παρέχει στον δικαιούχο δωρεάν νομική συνδρομή, εφόσον αυτό απαιτείται για τη διεκπεραίωση της αίτησης.²²⁸ Υπενθυμίζεται ότι εάν το κράτος παρέχει αποτελεσματική πρόσβαση στις νομικές διαδικασίες, μέσω της χρήσης απλουστευμένων διαδικασιών, δεν θα προκύψει ανάγκη για δωρεάν νομική συνδρομή.²²⁹

468. Για αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με την υποχρέωση παροχής αποτελεσματικής πρόσβασης στις διαδικασίες, περιλαμβανομένης της παροχής δωρεάν νομικής συνδρομής, εφόσον απαιτείται, ανατρέξτε στο κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα VII.

469. Υπάρχουν διάφορες εξαιρέσεις και περιορισμοί σχετικά με την παροχή δωρεάν υπηρεσιών, οι οποίες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, όπως σε περίπτωση που η αίτηση αναγνώρισης υποβάλλεται από τον υπόχρεο ή η απόφαση δεν αφορά τη διατροφή παιδιού ηλικίας κάτω των 21 ετών. Οι εν λόγω εξαιρέσεις και περιορισμοί περιγράφονται επίσης στο κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα VII.

B. Ζητήματα εκτέλεσης

Μετατροπή νομισμάτων

470. Η σύμβαση δεν θίγει το ζήτημα της μετατροπής των ποσών της διατροφής σε άλλο νόμισμα. Ανάλογα με τις διαδικασίες που εφαρμόζει κάθε αρμόδια αρχή για την αναγνώριση των αποφάσεων, μπορεί να προβλέπεται παράλληλη διαδικασία για τη μετατροπή των ποσών της διατροφής που περιέχονται στην απόφαση στο νόμισμα του κράτους εκτέλεσης. Η αρμόδια αρχή μπορεί να χρειαστεί να εξασφαλίσει πιστοποιητικό που να βεβαιώνει την ισοτιμία που χρησιμοποιήθηκε για τη μετατροπή των ποσών, ενώ το ποσό που θα προκύψει από τη μετατροπή θα αποτελέσει τη βάση για την υποχρέωση διατροφής στο κράτος εκτέλεσης. Σε άλλες περιπτώσεις, το αιτούν κράτος μπορεί να έχει ήδη προβεί στη μετατροπή των ποσών, περιλαμβανομένων τυχόν καθυστερούμενων ποσών, στο νόμισμα του ερωτώμενου κράτους.²³⁰

471. Το ζήτημα της μετατροπής νομισμάτων εξετάζεται εκτενέστερα στο κεφάλαιο 12 σχετικά με την εκτέλεση των αποφάσεων διατροφής.

Γ. Συναφείς εξαιρέσεις και επιφυλάξεις

472. Οι προαναφερθείσες πληροφορίες αφορούν τις συνηθέστερες περιπτώσεις αναγνώρισης αποφάσεων διατροφής παιδιών. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις οι δηλώσεις και οι επιφυλάξεις ενός κράτους έχουν αντίκτυπο στη διαδικασία αναγνώρισης και εκτέλεσης. (Βλέπε επίσης κεφάλαιο 3, μέρος I, ενότητα II, για περισσότερες

²²⁷ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 564. Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 191, για πληροφορίες σχετικά με την έφεση σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο τ[...] [όνομα κράτους].

²²⁸ Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 86, για πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία παροχής νομικής συνδρομής βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους].

²²⁹ Στ[...] [όνομα κράτους] [...].

²³⁰ Στ[...] [όνομα κράτους] [...].

πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της σύμβασης, καθώς και για τη δυνατότητα υποβολής δηλώσεων και έκφρασης επιφυλάξεων στη σύμβαση.)

α) Παιδιά ηλικίας από 18 έως 21 ετών

473. Ένα κράτος μπορεί να εκφράσει **επιφύλαξη** με σκοπό τον περιορισμό της εφαρμογής της σύμβασης σε παιδιά ηλικίας κάτω των 18 ετών. Εφόσον η εν λόγω επιφύλαξη εκφραστεί από ένα κράτος, το εν λόγω κράτος δεν δέχεται τις αιτήσεις αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων για τη χορήγηση, βάσει της σύμβασης, διατροφής σε παιδιά ηλικίας 18 ετών και άνω, αλλά και δεν μπορεί να ζητήσει από άλλα κράτη να δέχονται υποθέσεις διατροφής που αφορούν παιδιά ηλικίας άνω των 18 ετών.²³¹

Επιφύλαξη είναι η επίσημη δήλωση συμβαλλόμενου κράτους, η οποία επιτρέπεται σε ορισμένες περιστάσεις βάσει της σύμβασης και στην οποία διευκρινίζεται ότι η εφαρμογή της σύμβασης στο εν λόγω κράτος περιορίζεται κατά κάποιον τρόπο.

²³¹ Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θα εκφράσει επιφύλαξη βάσει της σύμβασης για τον περιορισμό της εφαρμογής της σύμβασης σε παιδιά ηλικίας κάτω των 18 ετών ούτε για την επέκταση της εφαρμογής της σύμβασης σε παιδιά ηλικίας άνω των 21 ετών (άρθρο 2 παράγραφος 2). Συνεπώς, στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα ισχύει το βασικό πεδίο εφαρμογής της σύμβασης, το οποίο καλύπτει τη διατροφή για παιδιά ηλικίας έως 21 ετών. (Βλέπε απόφαση αριθ. 2011/432/ΕΕ του Συμβουλίου (ανωτέρω, υποσημείωση 59)).

β) Βάσεις για την αναγνώριση και την εκτέλεση

474. Ένα κράτος μπορεί να εκφράσει επιφύλαξη με σκοπό τη μη αναγνώριση ή τη μη εκτέλεση απόφασης διατροφής εάν ως βάση για τη λήψη της απόφασης χρησιμοποιήθηκε ένα από τα ακόλουθα:²³²

- η συνήθης κατοικία του δικαιούχου,
- μια γραπτή συμφωνία μεταξύ των μερών,
- η άσκηση δικαιοδοσίας σε ένα ζήτημα προσωπικής κατάστασης ή γονικής ευθύνης.

γ) Ρυθμίσεις διατροφής

475. Ένα κράτος μπορεί να εκφράσει επιφύλαξη δηλώνοντας ότι δεν θα αναγνωρίζει ούτε θα εφαρμόζει ρυθμίσεις διατροφής. Εναλλακτικά, ένα κράτος μπορεί να απαιτήσει, με την υποβολή σχετικής δήλωσης, οι αιτήσεις αναγνώρισης και εκτέλεσης των ρυθμίσεων διατροφής να υποβάλλονται μέσω της κεντρικής αρχής.²³³

VI. Συμπληρωματικές πληροφορίες

A. Πρακτικές συμβουλές

- Πολλά κράτη επιχειρούν, αμέσως μόλις αναγνωριστεί η απόφαση, να επικοινωνήσουν το συντομότερο δυνατό με τον υπόχρεο για την επίτευξη εκούσιας συμμόρφωσης με την απόφαση ούτως ώστε να εξασφαλιστεί η ταχύτερη δυνατή έναρξη καταβολής της διατροφής προς τον δικαιούχο και τα παιδιά.²³⁴
- Σκοπός της διαδικασίας αναγνώρισης και εκτέλεσης που ορίζεται στη σύμβαση είναι να διασφαλιστεί η ταχύτερη και αποτελεσματικότερη διεκπεραίωση των αιτήσεων. Οι δικαστές, οι δικαστικοί υπάλληλοι και οι λοιπές εμπλεκόμενες αρχές του ερωτώμενου κράτους θα πρέπει να το έχουν αυτό υπόψη και να λαμβάνουν μέτρα για να εξασφαλίζουν ότι οι αιτήσεις διεκπεραιώνονται το ταχύτερο δυνατόν, με την ελάχιστη δυνατή καθυστέρηση.
- Στη σύμβαση δεν περιλαμβάνονται όλες οι διαδικασίες και οι απαιτήσεις σχετικά με τη διεκπεραίωση των αιτήσεων αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης. Οι δικαστές θα πρέπει να συμβουλευονται επίσης τη συναφή εθνική νομοθεσία και διαδικασίες.

B. Σχετικά έντυπα

Αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης
Έντυπο διαβίβασης
Δήλωση εκτελεστότητας
Δήλωση κατάλληλης ειδοποίησης
Έντυπο οικονομικής κατάστασης
Έντυπο βεβαίωσης

Γ. Άρθρα της σύμβασης

Άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο α)
Άρθρο 10 παράγραφος 2 στοιχείο α)
Άρθρο 11
Άρθρο 12
Άρθρο 20

²³² Βλέπε προηγούμενη ανάλυση (ανωτέρω, υποσημείωση 211) σχετικά με τις βάσεις δικαιοδοσίας που ορίζονται στο άρθρο 20. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν προτίθεται να εκφράσει επιφυλάξεις για το άρθρο 20 στοιχείο γ), ε), ή στ) (βάσεις για την αναγνώριση και την εκτέλεση), σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 2 της σύμβασης (βλέπε ό.π.).

²³³ Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θα εκφράσει επιφύλαξη βάσει της σύμβασης, στην οποία να δηλώνει ότι δεν αναγνωρίζει ούτε εκτελεί ρυθμίσεις διατροφής (άρθρο 30 παράγραφος 8), ούτε θα προβεί σε δήλωση βάσει της σύμβασης, σύμφωνα με την οποία οι αιτήσεις αναγνώρισης και εκτέλεσης ρυθμίσεων διατροφής θα πρέπει να υποβάλλονται μόνο μέσω των κεντρικών αρχών (άρθρο 30 παράγραφος 7) (βλέπε ό.π.).

²³⁴ ΣΤ[...] [όνομα κράτους] [...].

Άρθρο 23
 Άρθρο 24
 Άρθρο 30
 Άρθρο 36
 Άρθρο 50

Δ. Σχετικά κεφάλαια του εγχειριδίου

Βλέπε κεφάλαιο 12 – Εκτέλεση αποφάσεων διατροφής βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009
 Βλέπε κεφάλαιο 3 – Ζητήματα γενικής εφαρμογής: σύμβαση του 2007 και κανονισμός του 2009

VII. Ανακεφαλαιωτικός πίνακας – Αιτήσεις αναγνώρισης και εκτέλεσης

	Διαδικασία	Παραπομπή στο εγχειρίδιο
1	Λήψη εγγράφων από την κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους]	III(A)(1)
2	Επιβεβαίωση ότι η αίτηση όντως αφορά την αναγνώριση και την εκτέλεση	III(A)(2)
3	Ανταποκρίνεται η αίτηση στις ελάχιστες απαιτήσεις της σύμβασης;	III(A)(3)
4	Έλεγχος της πληρότητας των εγγράφων	III(A)(4)
5	Διενέργεια έρευνας για τον εντοπισμό του εναγομένου, εάν χρειάζεται	III(A)(5)
6	Αίτημα για πρόσθετα έγγραφα, εφόσον απαιτούνται	III(A)(6)
7	Λήψη κατάλληλων προσωρινών ή συντηρητικών μέτρων	III(A)(7)
8(α)	Κήρυξη εκτελεστότητας της απόφασης	III(B)(1)
8(β)	Ειδοποίηση του αιτούντος και του εναγομένου για την κήρυξη της εκτελεστότητας	III(B)(4)
8(γ)	Ο εναγόμενος μπορεί να ασκήσει προσφυγή ή έφεση κατά της κήρυξης της εκτελεστότητας ή της καταχώρισης βάσει συγκεκριμένων λόγων	III(B)(5)
9	Ολοκλήρωση οποιασδήποτε προσφυγής ή έφεσης, και ειδοποίηση του αιτούντος και του εναγομένου	III(B)(5)

VIII. Συχνές ερωτήσεις

Η δικαιούχος κατοικεί στη χώρα Β και υπέρ αυτής έχει εκδοθεί απόφαση από τη χώρα Α. Η χώρα Β δεν αναγνωρίζει και δεν εκτελεί την απόφαση. Ο υπόχρεος διαμένει στ[...] [όνομα κράτους]. Και τα τρία κράτη είναι συμβαλλόμενα κράτη. Μπορεί η απόφαση να αναγνωριστεί και να εκτελεστεί στ[...] [όνομα κράτους];

476. Ναι – η δικαιούχος μπορεί να επιδιώξει την αναγνώριση και την εκτέλεση της απόφασης στο κράτος όπου κατοικεί ή διαθέτει περιουσιακά στοιχεία ή εισόδημα ο υπόχρεος, εφόσον η απόφαση εκδόθηκε σε συμβαλλόμενο κράτος. Η απόφαση δεν χρειάζεται να είναι εκτελεστή ή να έχει αναγνωριστεί στο αιτούν κράτος – μόνο στο κράτος προέλευσης. Στην περίπτωση αυτή, πρόκειται για τη χώρα Α. Εάν έχει εκδοθεί δήλωση εκτελεστότητας από τη χώρα Α, όπου ελήφθη η απόφαση, τότε [...] [όνομα κράτους] θα πρέπει να μπορεί να διεκπεραιώσει την αίτηση αναγνώρισης και εκτέλεσης, υπό τον όρο ότι πληρούνται όλες οι άλλες απαιτήσεις.

Για ποιον λόγο θα επιδίωκε ένας δικαιούχος την αναγνώριση μιας απόφασης και όχι την αναγνώριση ΚΑΙ την εκτέλεσή της;

477. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο δικαιούχος μπορεί να σκοπεύει να εκτελέσει την απόφαση με ιδιωτικά μέσα ή ο αιτών μπορεί να χρειάζεται να εξασφαλίσει την αναγνώριση της απόφασης προκειμένου να μπορεί να χρησιμοποιήσει άλλα ένδικα βοηθήματα στο ερωτώμενο κράτος. Για παράδειγμα, εάν υπάρχει στο ερωτώμενο κράτος κάποιο περιουσιακό στοιχείο, όπως κληρονομιάς περιουσία, ο δικαιούχος μπορεί να χρειαστεί να εξασφαλίσει την αναγνώριση της απόφασης προτού μπορέσει να εγείρει αξίωση κατά της κληρονομιάς περιουσίας.

Η αναγνώριση απόφασης διατροφής καθιστά την απόφαση πανομοιότυπη με οποιαδήποτε άλλη απόφαση διατροφής που ελήφθη αρχικά στο εν λόγω κράτος;

478. Όχι. Μοναδικός σκοπός της αναγνώρισης και της εκτέλεσης είναι να καταστεί δυνατή η εκτέλεση της αλλοδαπής απόφασης διατροφής βάσει των ίδιων μηχανισμών και διαδικασιών που εφαρμόζονται στις εθνικές αποφάσεις διατροφής. Ως εκ τούτου, η νομοθεσία του ερωτώμενου κράτους όσον αφορά, για παράδειγμα, την επιμέλεια ή την επικοινωνία με τα παιδιά δεν εφαρμόζεται στην εν λόγω απόφαση. Η απόφαση είναι παρόμοια με τις αποφάσεις που λαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο μόνον ως προς τους σκοπούς της αναγνώρισης και της εκτέλεσης των υποχρεώσεων διατροφής.

Μια απόφαση πρέπει υποχρεωτικά να αναγνωριστεί προτού μπορέσει να εκτελεστεί βάσει της σύμβασης;

479. Ναι – εκτός εάν πρόκειται για απόφαση του ερωτώμενου κράτους (δηλαδή τ[...] [όνομα κράτους]) όπου και θα εκτελεστεί. Εάν η απόφαση προέρχεται από άλλο κράτος, πρέπει πρώτα να υποβληθεί στη διαδικασία αναγνώρισης ώστε να εξασφαλιστεί ότι ανταποκρίνεται στις βασικές διαδικαστικές ή λοιπές απαιτήσεις σχετικά με τον τρόπο καθορισμού των υποχρεώσεων διατροφής – π.χ., όσον αφορά την ειδοποίηση των μερών.

Μπορεί μια απόφαση που έχει εκδοθεί σε άλλη γλώσσα να εκτελεστεί βάσει της σύμβασης;

480. Ναι – αλλά απαιτείται μετάφραση της απόφασης ή μεταφρασμένο απόσπασμα ή περίληψη του κειμένου στην [γλώσσα(-ες) του κράτους] ή σε άλλη γλώσσα την οποία το ερωτώμενο κράτος έχει αναφέρει ότι θα αποδέχεται. Βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα I, για ανάλυση των απαιτήσεων για μετάφραση των εγγράφων και των αποφάσεων.

481. Βάσει της σύμβασης, οποιεσδήποτε άλλες επικοινωνίες μεταξύ των κεντρικών αρχών μπορούν να γίνονται στα αγγλικά ή στα γαλλικά.

Βάσει της σύμβασης, μπορεί μια απόφαση να αναγνωριστεί στ[...] [όνομα κράτους] εάν πρόκειται για είδος απόφασης που δεν θα μπορούσε να είχε εκδοθεί στ[...] [όνομα κράτους];

482. Ναι – υπό τον όρο ότι η απόφαση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης όσον αφορά τις υποχρεώσεις διατροφής. Για παράδειγμα, μια απόφαση διατροφής παιδιού μπορεί να περιλαμβάνει διάταξη για την αποζημίωση ορισμένων ειδών δαπανών, όπως έξοδα ασφάλισης υγείας, που δεν είναι γνωστά ή δεν προβλέπονται από το δίκαιο του ερωτώμενου κράτους. Η απόφαση μπορεί παρόλα αυτά να αναγνωριστεί στο ερωτώμενο κράτος.

Για ποιον λόγο δεν είναι υποχρεωτικό η αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης να υπογράφεται από τον αιτούντα ή από υπάλληλο της κεντρικής αρχής;

483. Ως προς αυτό, η σύμβαση ακολουθεί «ουδέτερη» προσέγγιση ώστε να διευκολύνει τη χρήση της τεχνολογίας των πληροφοριών και την αποτελεσματική διαβίβαση των εγγράφων μεταξύ των κρατών. Η απαίτηση υπογραφής θα καθιστούσε αδύνατη την αποστολή εγγράφων μέσω φαξ ή με ηλεκτρονικά μέσα.

484. Το πρόσωπο που αναφέρεται στην αίτηση είναι υποχρεωμένο να διασφαλίζει ότι οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται σε αυτήν αντιστοιχούν στα έγγραφα και τις πληροφορίες που έχει προσκομίσει ο αιτών και ότι η αίτηση συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις της σύμβασης.

Μπορεί μια αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης να διεκπεραιωθεί εάν δεν συνοδεύεται από επικυρωμένα αντίγραφα των εγγράφων;

485. Αυτό εξαρτάται από το εάν το ερωτώμενο κράτος έχει προβεί σε δήλωση βάσει της σύμβασης με την οποία να απαιτεί την παροχή επικυρωμένων αντιγράφων (απαίτηση που αναφέρεται στο έντυπο περιγραφής χώρας). Επιπλέον, σε μια συγκεκριμένη υπόθεση, το δικαστήριο ή η αρμόδια αρχή μπορούν να ζητήσουν επικυρωμένα αντίγραφα, ιδίως στις περιπτώσεις στις οποίες υπάρχουν ενδοιασμοί σχετικά με την γνησιότητα ή την ακεραιότητα των υποβληθέντων εγγράφων.

486. Εάν το κράτος δεν έχει προβεί σε σχετική δήλωση, η διαδικασία διεκπεραίωσης της αίτησης μπορεί να δρομολογηθεί με βάση τα αντίγραφα που παρέχει το αιτούν κράτος.²³⁵

Η αρμόδια αρχή στ[...] [όνομα κράτους] έχει καταχωρίσει την απόφαση ή την έχει κηρύξει εκτελεστή. Τι πρόκειται να συμβεί στη συνέχεια;

487. Αφού η απόφαση καταχωρισθεί προς εκτέλεση ή κηρυχθεί εκτελεστή, μπορεί να εκτελεστεί.²³⁶ Βάσει της σύμβασης, δεν απαιτείται καμία άλλη αίτηση από τον αιτούντα (εφόσον η αρχική αίτηση υποβλήθηκε μέσω κεντρικής αρχής). Ο αιτών, ο εναγόμενος και το αιτούν κράτος πρέπει να ειδοποιούνται αμέσως σχετικά με την ολοκλήρωση της διαδικασίας αναγνώρισης και τη δρομολόγηση της διαδικασίας εκτέλεσης.

Τι γίνεται στην περίπτωση που υπάρχουν περισσότερες από μία αποφάσεις διατροφής; Π.χ. η αρχική απόφαση διατροφής και η μεταγενέστερη απόφαση τροποποίησης της εν λόγω απόφασης. Ποια θα πρέπει να αναγνωριστεί;

488. Η σύμβαση δεν εξετάζει άμεσα το εν λόγω ζήτημα. Εάν η απόφαση πρόκειται να εκτελεστεί ενώ παράλληλα έχουν προκύψει ή συσσωρευτεί καθυστερούμενα ποσά διατροφής βάσει της πρώτης απόφασης, το ερωτώμενο κράτος (δηλαδή [...] [όνομα κράτους]) μπορεί να ζητήσει αντίγραφο της πρώτης απόφασης για να προχωρήσει στην εκτέλεση. Αυτό μπορεί να απαιτείται από το εθνικό δίκαιο που διέπει την εκτέλεση, ή εάν ο υπόχρεος αμφισβητεί τα καθυστερούμενα ποσά ή υποστηρίζει μια διαφορετική ερμηνεία της υποχρέωσης.²³⁷ Επίσης, ορισμένα άλλα ζητήματα (όπως οι όροι αναπροσαρμογής ή τροποποίησης) μπορεί να αναφέρονται στη μία απόφαση αλλά όχι στην άλλη.

489. Ωστόσο, η αναγνώριση μιας απόφασης δεν πρέπει να απορρίπτεται αποκλειστικά και μόνο λόγω του ότι δεν επισυνάπτονται στην αίτηση προηγούμενες αποφάσεις που έχουν εκδοθεί για το ίδιο ζήτημα. Εάν διαπιστωθεί ότι η αίτηση έπρεπε να συνοδεύεται και από άλλες συναφείς αποφάσεις διατροφής, η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή τ[...] [όνομα κράτους] οφείλει να ενημερώσει την κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] ώστε να μπορούν να ζητηθούν από το αιτούν κράτος αντίγραφα των εν λόγω αποφάσεων.

Μέρος II – Απευθείας αιτήματα για αναγνώριση ή για αναγνώριση και εκτέλεση

I. Επισκόπηση

490. Σε γενικές γραμμές, οι διαδικασίες για όλα τα απευθείας αιτήματα που υποβάλλονται βάσει της σύμβασης (δηλαδή αιτήματα που υποβάλλονται από τους αιτούντες απευθείας στις αρμόδιες αρχές· βλέπε ανωτέρω, κεφάλαιο 1, ενότητα III.Γ.) διέπονται από το εσωτερικό δίκαιο τ[...] [όνομα κράτους]. Το εθνικό δίκαιο τ[...] [όνομα κράτους] ορίζει κατά πόσον είναι δυνατή η υποβολή απευθείας αιτήματος, καθώς και τα

²³⁵ Στ[...] [όνομα κράτους] [...].

²³⁶ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

²³⁷ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

έντυπα ή τις διαδικασίες που πρέπει να χρησιμοποιούνται.²³⁸ Τα απευθείας αιτήματα προς τις αρμόδιες [δικαστικές] [διοικητικές] αρχές στ[...] [όνομα κράτους] για έκδοση ή τροποποίηση αποφάσεων διατροφής εξετάζονται εν συντομία στα κεφάλαια 10 και 11 και διέπονται σχεδόν εξ ολοκλήρου από το εσωτερικό δίκαιο τ[...] [όνομα κράτους] και όχι από τη σύμβαση.

491. Ωστόσο, εάν το απευθείας αίτημα αφορά την αναγνώριση ή την αναγνώριση και εκτέλεση υφιστάμενης απόφασης και η απόφαση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης, ορισμένες διατάξεις της σύμβασης εφαρμόζονται και στο εν λόγω αίτημα. Η παρακάτω ενότητα αφορά τις διαδικασίες για τα απευθείας αιτήματα αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων τα οποία μπορεί να λάβουν οι αρμόδιες [δικαστικές] [διοικητικές] αρχές τ[...] [όνομα κράτους] βάσει της σύμβασης.

Έγγραφα που πρέπει να συνοδεύουν τα απευθείας αιτήματα αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης

492. Η σύμβαση προβλέπει ότι ορισμένες διατάξεις που διέπουν τις αιτήσεις αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης οι οποίες υποβάλλονται μέσω των κεντρικών αρχών εφαρμόζονται επίσης στα απευθείας αιτήματα για αναγνώριση ή για αναγνώριση και εκτέλεση τα οποία υποβάλλονται στις αρμόδιες αρχές (άρθρο 37 παράγραφος 2).

493. Όλες οι διατάξεις του κεφαλαίου V (Αναγνώριση και εκτέλεση) της σύμβασης ισχύουν για τα απευθείας αιτήματα· ως εκ τούτου, κάθε απευθείας αίτημα πρέπει να συνοδεύεται από τα έγγραφα που ορίζονται στο άρθρο 25. Σε αυτά περιλαμβάνονται:

- το πλήρες κείμενο της απόφασης,
- η δήλωση εκτελεσιότητας,
- η δήλωση κατάλληλης ειδοποίησης σε περίπτωση που ο εναγόμενος δεν εμφανίστηκε και δεν εκπροσωπήθηκε στις νομικές διαδικασίες του κράτους προέλευσης ούτε προσέβαλε την απόφαση διατροφής,
- το έντυπο οικονομικής κατάστασης,
- εφόσον απαιτείται – ο υπολογισμός καθυστερούμενων ποσών,
- εφόσον απαιτείται – η δήλωση η οποία αναφέρει τον τρόπο τιμαριθμικής ή άλλης αναπροσαρμογής της απόφασης.

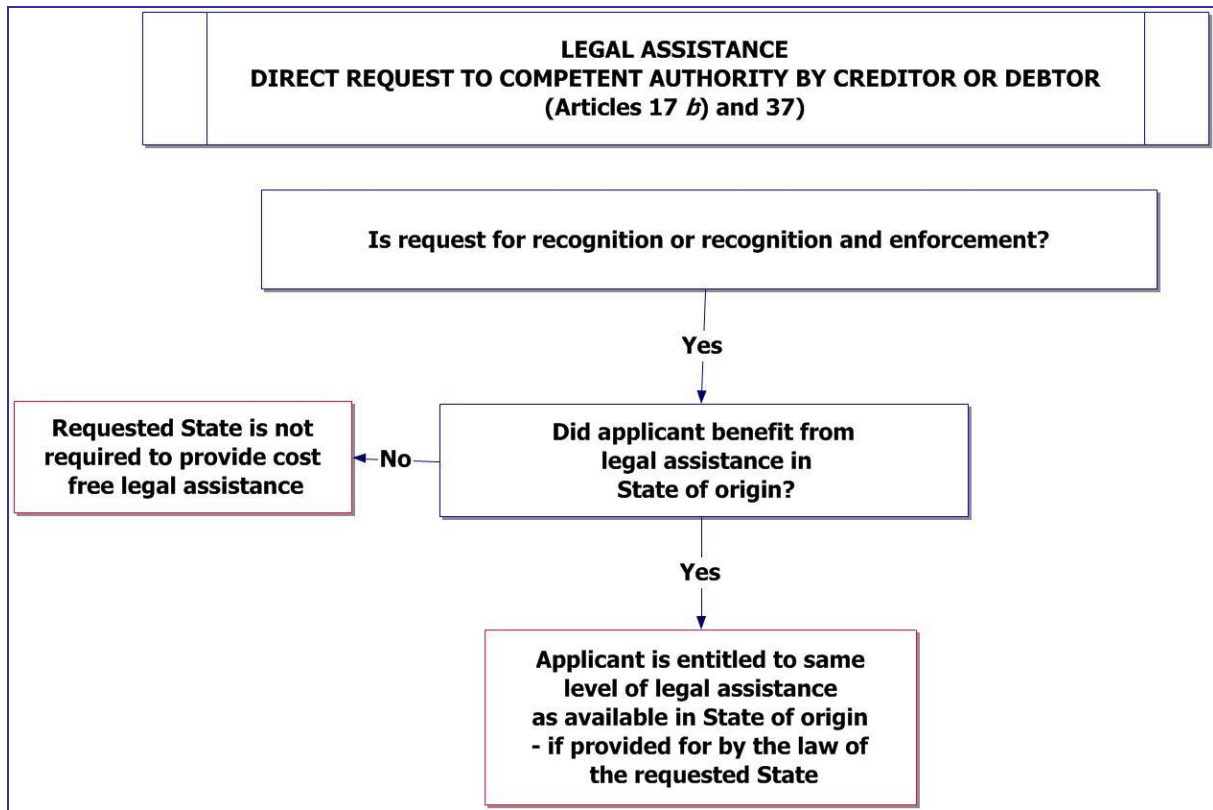
494. Το προτεινόμενο έντυπο αίτησης δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την υποβολή απευθείας αιτήματος, εκτός εάν το ερωτώμενο κράτος έχει αποφασίσει διαφορετικά. Σε ορισμένες περιπτώσεις η ερωτώμενη αρμόδια αρχή διαθέτει δικά της έντυπα. Ελέγξτε το έντυπο περιγραφής χώρας ή επικοινωνήστε απευθείας με την ερωτώμενη αρμόδια αρχή στη διεύθυνση που είναι διαθέσιμη στο έντυπο περιγραφής χώρας για να λάβετε αντίγραφο του εντύπου.²³⁹

495. Στις περισσότερες περιπτώσεις που αφορούν απευθείας αιτήματα, μπορεί να είναι επίσης απαραίτητη η προσκόμιση δικαιολογητικών εγγράφων στα οποία να αναφέρεται ο βαθμός στον οποίο ο αιτών έλαβε δωρεάν νομική συνδρομή στο κράτος προέλευσης. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι διατάξεις σχετικά με την αποτελεσματική πρόσβαση στις διαδικασίες και την παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής δεν εφαρμόζονται όλες στα απευθείας αιτήματα. Ωστόσο, σε όλες τις διαδικασίες αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης, ο αιτών δικαιούται να λάβει τουλάχιστον το ίδιο επίπεδο δωρεάν νομικής συνδρομής το οποίο έλαβε στο κράτος προέλευσης, εάν το εν λόγω επίπεδο συνδρομής παρέχεται στο ερωτώμενο κράτος υπό τις ίδιες περιστάσεις (άρθρο 17 στοιχείο β)).

496. Στο διάγραμμα που ακολουθεί απεικονίζεται η απαίτηση για παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής σε σχέση με τα απευθείας αιτήματα που υποβάλλονται στις αρμόδιες αρχές για αναγνώριση ή αναγνώριση και εκτέλεση.

²³⁸ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

²³⁹ Στ[...] [όνομα κράτους] [...].

Σχήμα 9: Νομική συνδρομή – απευθείας αιτήματα προς αρμόδια αρχή

497. Παρότι μπορεί να μην διατίθεται δωρεάν νομική συνδρομή, το ερωτώμενο κράτος δεν μπορεί να απαιτήσει ασφάλεια, εγγύηση ή κατάθεση, όπως και αν περιγράφεται, ως εγγύηση της πληρωμής τυχόν δαπανών και εξόδων των νομικών διαδικασιών που βαρύνουν τον αιτούντα (άρθρο 37 παράγραφος 2 και άρθρο 14 παράγραφος 5).

498. Τέλος, σε κάθε περίπτωση, το ερωτώμενο κράτος (δηλαδή [...] [όνομα κράτους]) δεν υποχρεούται να παράσχει οποιαδήποτε μορφή νομικής συνδρομής σε αιτούντα ο οποίος επιλέγει να υποβάλει απευθείας αίτημα προς αρμόδια αρχή όταν το ζήτημα θα μπορούσε να είχε υποβληθεί μέσω της κεντρικής αρχής.²⁴⁰

Α. Είδη εισερχόμενων απευθείας αιτημάτων για αναγνώριση και εκτέλεση

α) Συζυγική διατροφή

499. Εισερχόμενη αίτηση για αναγνώριση ή για αναγνώριση και εκτέλεση απόφασης που αφορά αποκλειστικά συζυγική διατροφή δεν διεκπεραιώνεται μέσω των κεντρικών αρχών, παρά μόνον εάν τόσο το ερωτώμενο όσο και το αιτούν συμβαλλόμενο κράτος έχουν προβεί σε δηλώσεις για την επέκταση των κεφαλαίων II και III στις υποχρεώσεις συζυγικής διατροφής (βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος I, ενότητα II, ανωτέρω, για ανάλυση του συγκεκριμένου θέματος).²⁴¹ Αντιθέτως, ο δικαιούχος υποβάλλει απευθείας αίτημα στην αρμόδια αρχή του ερωτώμενου κράτους. Εντούτοις, ισχύουν οι ίδιες απαιτήσεις σχετικά με τα έγγραφα και τις διαδικασίες που ορίζονται στο άρθρο 25.

500. Εκτός από το ίδιο το αίτημα (το προτεινόμενο έντυπο αίτησης δεν χρησιμοποιείται για τα απευθείας αιτήματα, εκτός εάν έχει αποφασίσει διαφορετικά το ερωτώμενο κράτος), απαιτούνται σε κάθε περίπτωση τα ακόλουθα έγγραφα:

²⁴⁰ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 602.

²⁴¹ ΣΤ[...] [όνομα κράτους] [...].

- πληροφορίες για την αίτηση (ή προτεινόμενο έντυπο αίτησης, εάν χρησιμοποιείται),
- το κείμενο της απόφασης,
- η δήλωση εκτελεστότητας,
- η δήλωση κατάλληλης ειδοποίησης σε περίπτωση που ο εναγόμενος δεν εμφανίστηκε ή δεν εκπροσωπήθηκε στο κράτος προέλευσης ούτε προσέβαλε την απόφαση,
- το έντυπο οικονομικής κατάστασης ή άλλο έγγραφο που παρουσιάζει την οικονομική κατάσταση των μερών,
- το έγγραφο το οποίο αναλύει τον υπολογισμό των καθυστερούμενων ποσών,
- το έγγραφο στο οποίο διευκρινίζεται ο τρόπος τιμαριθμικής ή άλλης αναπροσαρμογής της απόφασης,
- η δήλωση ή τα στοιχεία σχετικά με την παροχή νομικής συνδρομής προς τον αιτούντα στο αιτούν κράτος.

501. Μπορεί να απαιτούνται πρόσθετα έγγραφα ανάλογα με τις εσωτερικές διαδικασίες του ερωτώμενου κράτους.²⁴²

502. Αφού η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή λάβει το απευθείας αίτημα, το διεκπεραιώνει μέσω της ίδιας διαδικασίας αναγνώρισης που περιγράφεται στο μέρος I του παρόντος κεφαλαίου. Στη συνέχεια, το αίτημα κηρύσσεται εκτελεστό [και καταχωρίζεται για εκτέλεση] και ο εναγόμενος και ο αιτών ειδοποιούνται σχετικά (άρθρο 23 παράγραφος 5).

503. Οι λόγοι για την άσκηση προσφυγής ή έφεσης κατά της [κήρυξης της εκτελεστότητας] [ή] [καταχώρισης προς εκτέλεση] της απόφασης ισχύουν εξίσου για αιτήματα που υποβάλλονται μέσω αρμόδιας αρχής. Ωστόσο, εάν ο αιτών απαιτεί νομική συνδρομή για την αντιμετώπιση της προσφυγής ή έφεσης του εναγομένου, η κεντρική αρχή δεν παρέχει δωρεάν νομική συνδρομή και ο αιτών θα πρέπει να προβεί σε αυτές τις ρυθμίσεις ανεξάρτητα.²⁴³ Η αρμόδια αρχή μπορεί να είναι σε θέση να συνδράμει τον αιτούντα όσον αφορά την πρόσβαση σε άλλες πηγές βοήθειας, συμπεριλαμβανομένης της νομικής αρωγής, εάν είναι διαθέσιμη. Σε κάθε περίπτωση, ο αιτών δικαιούται να λάβει τουλάχιστον το ίδιο επίπεδο νομικής συνδρομής το οποίο δικαιούται στο αιτούν κράτος, εάν αυτό το επίπεδο συνδρομής είναι διαθέσιμο στ[...] [όνομα κράτους] (άρθρο 17 στοιχείο β).²⁴⁴

504. Τέλος, όσον αφορά την εκτέλεση της απόφασης μετά την αναγνώρισή της, επειδή η κεντρική αρχή δεν εμπλέκεται στη διαδικασία αναγνώρισης, η αίτηση εκτέλεσης δεν προκύπτει αυτομάτως από το αίτημα για αναγνώριση, εκτός εάν αυτό προβλέπεται από τον νόμο. Στην περίπτωση αυτή, το άτομο που υποβάλλει το αίτημα πρέπει να υποβάλει χωριστό αίτημα για την εκτέλεση της απόφασης, όπως απαιτείται από τις εσωτερικές διαδικασίες του ερωτώμενου κράτους.²⁴⁵

β) Παιδιά ηλικίας 21 ετών και άνω

505. Δεδομένου ότι το πεδίο εφαρμογής της σύμβασης δεν περιλαμβάνει εξ ορισμού τα παιδιά ηλικίας 21 ετών και άνω, η αρμόδια αρχή ενός κράτους δεν υποχρεούται να αποδεχθεί αίτημα για αναγνώριση και εκτέλεση απόφασης διατροφής για τα παιδιά αυτά, εκτός εάν έχει γίνει ρητή δήλωση, σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 3 της σύμβασης, και από τα δύο συμβαλλόμενα κράτη (αιτούν κράτος και ερωτώμενο κράτος) για την επέκταση της εφαρμογής της σύμβασης σε αυτά τα παιδιά. Ελλείψει τέτοιας δήλωσης, δεν υπάρχει καμία απαίτηση αναγνώρισης ή εκτέλεσης απόφασης διατροφής για παιδιά ηλικίας 21 ετών και άνω (ωστόσο, τα συμβαλλόμενα κράτη είναι ελεύθερα να αναγνωρίζουν και να εκτελούν αποφάσεις που υπερβαίνουν τις αυστηρά υποχρεωτικές απαιτήσεις εκτέλεσης βάσει της αρχής της αμοιβαιότητας).²⁴⁶

²⁴² Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

²⁴³ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

²⁴⁴ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...], βλέπε ως άνω.

²⁴⁵ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

²⁴⁶ Η αναγνώριση απόφασης που υπερβαίνει το πεδίο εφαρμογής, υπό τη στενή έννοια του όρου, της αμοιβαίας υποχρέωσης δυνάμει της σύμβασης, μπορεί να αποτελεί αποτελεσματική λύση σε ορισμένες περιπτώσεις, για παράδειγμα όταν μια αλλοδαπή απόφαση διατροφής για άτομο ηλικίας άνω των 21 ετών, σε περίπτωση μη

506. Επισημαίνεται ότι αυτό ισχύει ακόμη και όταν το δίκαιο του κράτους προέλευσης επιτρέπει την καταβολή διατροφής για παιδιά ηλικίας άνω των 21 ετών, διότι το άρθρο 32 παράγραφος 4 (εφαρμογή του δικαίου του κράτους προέλευσης για τον καθορισμό της χρονικής διάρκειας της υποχρέωσης διατροφής) πρέπει να ερμηνεύεται στο πλαίσιο του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 2.

507. Βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος I, ενότητα II, για πλήρη ανάλυση του πεδίου εφαρμογής της σύμβασης.

γ) Άλλες μορφές οικογενειακής διατροφής

508. Παρόλο που η σύμβαση προβλέπει ότι τα κράτη μπορούν να συμφωνήσουν στην επέκταση των διατάξεων της και σε άλλες μορφές οικογενειακής διατροφής, συμπεριλαμβανομένων των ευάλωτων προσώπων, δεν υφίσταται καμία απαίτηση βάσει της οποίας η αρμόδια αρχή ενός κράτους υποχρεούται να αποδεχθεί αίτημα αναγνώρισης ή εκτέλεσης απόφασης για άλλους τύπους οικογενειακής διατροφής, εκτός εάν η επέκταση έχει συμφωνηθεί τόσο από το ερωτώμενο όσο και από το αιτούν συμβαλλόμενο κράτος.²⁴⁷

II. Συμπληρωματικές πληροφορίες

A. Πρακτικές συμβουλές

509. Ανατρέξτε στο έντυπο περιγραφής χώρας τ[...] [όνομα κράτους] για να μάθετε ποια έγγραφα τεκμηρίωσης απαιτούνται για την υποβολή απευθείας αιτήματος. Το απευθείας αίτημα υποβάλλεται με χρήση του εντύπου αίτησης ή άλλου εγγράφου κίνησης της διαδικασίας το οποίο απαιτείται από το ερωτώμενο κράτος. Παρά το γεγονός ότι τα έγγραφα τεκμηρίωσης που χρησιμοποιούνται για την υποβολή των αιτημάτων αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης μπορεί να είναι τα ίδια με εκείνα που χρησιμοποιούνται για τις αιτήσεις που υποβάλλονται μέσω των κεντρικών αρχών, τα έγγραφα τεκμηρίωσης για άλλα είδη απευθείας αιτημάτων μπορεί να διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό από εκείνα που χρησιμοποιούνται για τις αιτήσεις βάσει της σύμβασης. (Τα απευθείας αιτήματα προς τις αρμόδιες [δικαστικές] [διοικητικές] αρχές τ[...] [όνομα κράτους] για την έκδοση ή τροποποίηση αποφάσεων διατροφής εξετάζονται στα κεφάλαια 10 και 11, κατωτέρω.)

510. Ενδεχομένως να είναι χρήσιμο για τις αρμόδιες [δικαστικές] [διοικητικές] αρχές να επικοινωνήσουν με την κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] ώστε να αξιοποιήσουν τις γνώσεις της όσον αφορά την αποτελεσματική διεκπεραίωση των απευθείας αιτημάτων.

B. Σχετικά έντυπα

Μόνο για αναγνώριση και εκτέλεση:

- Δήλωση εκτελεστότητας
- Δήλωση κατάλληλης ειδοποίησης
- Κατάσταση καθυστερούμενων οφειλών (κατά περίπτωση)
- Δήλωση νομικής συνδρομής (εάν είναι απαραίτητη)
- Δήλωση στην οποία αναλύεται ο τρόπος τιμαριθμικής ή άλλης αναπροσαρμογής (κατά περίπτωση)

Γ. Συναφή άρθρα

- Άρθρο 2 παράγραφος 3
- Άρθρο 10
- Άρθρο 17 στοιχείο β)
- Άρθρο 25
- Άρθρο 37

αναγνώρισής της, θα έπρεπε να παραπεμφθεί σε εθνικό δικαστήριο με σκοπό την έκδοση νέας απόφασης. Στ[...] [όνομα κράτους] [...].

²⁴⁷ Στ[...] [όνομα κράτους] [...].

III. Συχνές ερωτήσεις

Ποια είναι η διαφορά μεταξύ της υποβολής μιας αίτησης μέσω κεντρικής αρχής και ενός απευθείας αιτήματος προς μια αρμόδια αρχή;

511. Οι αιτήσεις μέσω των κεντρικών αρχών περιορίζονται σε εκείνες που προβλέπονται στο άρθρο 10. Για την υποβολή μιας αίτησης μέσω κεντρικής αρχής, το ζήτημα πρέπει να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης και να αναφέρεται στο άρθρο 10.

512. Απευθείας αίτημα υποβάλλεται προς αρμόδια αρχή για θέματα που διέπονται από τη σύμβαση. Ένα παράδειγμα απευθείας αιτήματος είναι η αίτηση για έκδοση απόφασης συζυγικής διατροφής.

Μπορεί ο αιτών να επιλέξει να υποβάλει απευθείας αίτημα σε αρμόδια αρχή αντί να προχωρήσει μέσω των κεντρικών αρχών;

513. Ναι – εάν το επιτρέπουν οι εσωτερικές διαδικασίες της ερωτώμενης αρμόδιας αρχής (ορισμένες αρμόδιες αρχές απλώς παραπέμπουν το θέμα στην κεντρική αρχή).²⁴⁸ Ωστόσο, ο αιτών που θα επιλέξει αυτή τη διαδικασία πρέπει να γνωρίζει ότι σε ορισμένα κράτη οι διατάξεις που αφορούν τη νομική συνδρομή στα απευθείας αιτήματα ενδέχεται να μην εφαρμόζονται σε περιπτώσεις όπου η αίτηση θα μπορούσε να υποβληθεί μέσω της κεντρικής αρχής.²⁴⁹ Αυτό μπορεί να συμβεί όταν το ερωτώμενο κράτος έχει θεσπίσει αποτελεσματικές διαδικασίες που παρέχουν τη δυνατότητα διεκπεραίωσης της αίτησης χωρίς νομική συνδρομή όσον αφορά τις αιτήσεις μέσω της κεντρικής αρχής.

Μπορεί μια κεντρική αρχή για να αποστείλει απευθείας αίτημα προς μια αρμόδια αρχή, όταν, για παράδειγμα, το ερωτώμενο κράτος δεν έχει επεκτείνει την εφαρμογή των κεφαλαίων II και III στο συγκεκριμένο είδος υποχρεώσεων διατροφής;

514. Ναι – δεν υπάρχει απαίτηση στη σύμβαση που να ορίζει ότι ένα απευθείας αίτημα πρέπει να υποβάλλεται από τον ίδιο τον δικαιούχο ή τον υπόχρεο. Αυτή η περίπτωση είναι πιο πιθανή όταν το αιτούν κράτος έχει επεκτείνει την εφαρμογή των κεφαλαίων II και III στη συζυγική διατροφή, ωστόσο το ερωτώμενο κράτος δεν έχει προβεί σε επέκτασή τους.²⁵⁰ Στην περίπτωση αυτή, η αιτούσα κεντρική αρχή μπορεί να βοηθήσει τον δικαιούχο να προετοιμάσει τα έγγραφα τεκμηρίωσης καθώς και να συνδράμει στη διαβίβασή τους στην αρμόδια αρχή του ερωτώμενου κράτους.

Ποια έντυπα ή έγγραφα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την υποβολή ενός απευθείας αιτήματος;

515. Εάν το απευθείας αίτημα αφορά αναγνώριση ή αναγνώριση και εκτέλεση, πρέπει να συνοδεύεται από τα έγγραφα που ορίζονται στο άρθρο 25, καθώς το εν λόγω άρθρο ισχύει για τα απευθείας αιτήματα αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης. Το προτεινόμενο έντυπο αίτησης προορίζεται γενικά για χρήση μόνο από τις κεντρικές αρχές. Συνεπώς, πρέπει να χρησιμοποιείται είτε το έντυπο που απαιτείται από την αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή τ[...] [όνομα κράτους]²⁵¹ είτε το έντυπο που χρησιμοποιείται στο κράτος προέλευσης.

Θα χρειαστεί ο δικαιούχος ή ο υπόχρεος τη συνδρομή δικηγόρου προκειμένου να υποβάλει το απευθείας αίτημα προς την αρμόδια αρχή;

516. Αυτό εξαρτάται εξ ολοκλήρου από τις διαδικασίες της αρμόδιας [δικαστικής] [διοικητικής] αρχής.²⁵² Εάν το απευθείας αίτημα αφορά αναγνώριση ή αναγνώριση και εκτέλεση, βάσει της σύμβασης, το ερωτώμενο κράτος πρέπει να διασφαλίσει ότι ο αιτών δικαιούται τουλάχιστον το ίδιο επίπεδο νομικής συνδρομής με αυτό που διατίθεται στο

²⁴⁸ Στ[...] [όνομα κράτους] [...].

²⁴⁹ Στ[...] [όνομα κράτους] [...].

²⁵⁰ Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 241.

²⁵¹ Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 239, για ένα παράδειγμα προτεινόμενου εντύπου προς χρήση στ[...] [όνομα κράτους].

²⁵² Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

αιτούν κράτος, εάν αυτό το επίπεδο συνδρομής είναι διαθέσιμο στο ερωτώμενο κράτος (άρθρο 17 στοιχείο β).

517. Για όλα τα υπόλοιπα απευθείας αιτήματα, εάν απαιτείται νομική συνδρομή, υπεύθυνο για την κάλυψη των σχετικών δαπανών είναι το άτομο που υποβάλλει το απευθείας αίτημα, εκτός εάν το δίκαιο του ερωτώμενου κράτους ορίζει άλλως.²⁵³

²⁵³ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

Κεφάλαιο 8 - Κανονισμός του 2009: διεκπεραίωση των εισερχόμενων αιτήσεων μέσω των κεντρικών αρχών και των απευθείας αιτημάτων αναγνώρισης ή αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεστότητας

Σχετικά με το παρόν κεφάλαιο:

Το παρόν κεφάλαιο αφορά κυρίως τις αιτήσεις αναγνώρισης ή αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεστότητας αποφάσεων διατροφής που υποβάλλονται μέσω των κεντρικών αρχών σε δικαστικές ή άλλες αρμόδιες αρχές.

Στην ενότητα I παρέχεται επισκόπηση των διαδικασιών καθώς και της αίτησης – πότε χρησιμοποιείται, ποιος μπορεί να υποβάλει αίτηση και επεξήγηση των βασικών όρων και εννοιών.

Στις ενότητες II και III περιγράφονται οι διαδικασίες ή τα στάδια διεκπεραίωσης των εν λόγω αιτήσεων ή αιτημάτων.

Στην ενότητα IV εξετάζονται οι εξαιρέσεις και οι παρεκκλίσεις από τις γενικές διαδικασίες, περιλαμβανομένων των αιτήσεων που υποβάλλουν οι υπόχρεοι.

Στην ενότητα V εξετάζονται άλλα θέματα, όπως η νομική συνδρομή και η εκτέλεση.

Στην ενότητα VI περιέχονται πρόσθετες παραπομπές, έντυπα και ορισμένες πρακτικές συμβουλές για την υποβολή αιτήσεων.

Στην ενότητα VII περιλαμβάνεται ανακεφαλαιωτικός πίνακας που παρουσιάζει μια απλή επισκόπηση της διαδικασίας.

Στην ενότητα VIII καλύπτονται μερικές από τις πλέον συχνές ερωτήσεις όσον αφορά τις εν λόγω αιτήσεις.

Στην ενότητα IX καλύπτονται εν συντομία ειδικά θέματα σχετικά με τα απευθείας αιτήματα αναγνώρισης ή αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεστότητας που υποβάλλονται σε δικαστικές ή άλλες αρμόδιες αρχές χωρίς τη συνδρομή κεντρικής αρχής.

Μέρος I – Αιτήσεις αναγνώρισης ή αναγνώρισης και κήρυξης της εκτελεστότητας

I. Επισκόπηση και γενικές αρχές

A. Γενικές αρχές

518. Η διαδικασία αναγνώρισης που προβλέπεται στον κανονισμό βρίσκεται στο επίκεντρο της διαδικασίας εισπραξης διατροφής σε διασυννοριακό επίπεδο και αποτελεί για τον δικαιούχο έναν οικονομικά αποδοτικό τρόπο επιδίωξης της καταβολής της διατροφής στις περιπτώσεις στις οποίες ο υπόχρεος κατοικεί ή διαθέτει περιουσιακά στοιχεία ή εισόδημα σε άλλο κράτος μέλος.²⁵⁴

Η **κεντρική αρχή** είναι η δημόσια αρχή που ορίζεται από ένα κράτος μέλος για την άσκηση ή την εκτέλεση των καθηκόντων διοικητικής συνεργασίας και συνδρομής στο πλαίσιο του κανονισμού.

519. Η αναγνώριση ή η αναγνώριση και κήρυξη εκτελεστότητας μιας απόφασης από άλλο κράτος μέλος απαλλάσσει τον δικαιούχο από την ανάγκη να ζητήσει την έκδοση νέας απόφασης στο κράτος όπου κατοικεί επί του παρόντος ο υπόχρεος ή όπου βρίσκονται τα περιουσιακά στοιχεία ή το εισόδημά του.

²⁵⁴ Υπάρχει διαφορά μεταξύ της αναγνώρισης και της εκτέλεσης. Αναγνώριση από άλλο κράτος σημαίνει ότι το εν λόγω κράτος αποδέχεται τα προσδιορισθέντα και διαπιστωθέντα από το κράτος προέλευσης νόμιμα δικαιώματα και υποχρεώσεις. Εκτέλεση σημαίνει ότι το ερωτώμενο κράτος συμφωνεί να χρησιμοποιηθούν οι δικές του διαδικασίες για την εκτέλεση της απόφασης.

520. Σκοπός των διαδικασιών αναγνώρισης, αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεστότητας και εκτέλεσης μιας απόφασης είναι να διασφαλίζουν την ευρύτερη δυνατή αναγνώριση των υφιστάμενων αποφάσεων και την ταχύτερη δυνατή διεκπεραίωση των αιτήσεων. Το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού είναι ευρύτατο για την αναγνώριση και την εκτέλεση, ενώ τα κράτη οφείλουν να παρέχουν στους αιτούντες πλήρη και αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη. Σκοπός των μηχανισμών αναγνώρισης και εκτέλεσης βάσει του κανονισμού, τόσο για τα κράτη μέλη που δεσμεύονται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 όσο και για τα κράτη που δεν δεσμεύονται από το εν λόγω πρωτόκολλο (βλέπε κεφάλαιο 5), είναι η ταχεία είσπραξη της απαίτησης από τον δικαιούχο. Ο εναγόμενος μπορεί να προβάλει ενστάσεις ή να εναντιωθεί στην αναγνώριση και την εκτέλεση απόφασης μόνο για πολύ συγκεκριμένους λόγους και διαθέτει για τον σκοπό αυτό περιορισμένο χρονικό διάστημα. Όλα τα παραπάνω ανταποκρίνονται στη βασική αρχή του κανονισμού, σύμφωνα με την οποία η αναγνώριση και η εκτέλεση πρέπει να αποτελούν απλές, οικονομικές και ταχείες διαδικασίες.²⁵⁵

Η **αρμόδια αρχή** είναι η αρχή ενός συγκεκριμένου κράτους που είναι επιφορτισμένη ή εξουσιοδοτημένη δυνάμει της νομοθεσίας του εν λόγω κράτους να εκτελεί ειδικά καθήκοντα βάσει του κανονισμού. Η αρμόδια αρχή μπορεί να είναι δικαστήριο, διοικητικός φορέας, πρόγραμμα εκτέλεσης αποφάσεων περί διατροφής παιδιών ή οποιαδήποτε άλλη κρατική υπηρεσία που εκτελεί ορισμένα από τα καθήκοντα που σχετίζονται με τον κανονισμό.

521. Βλέπε επίσης κεφάλαιο 3, μέρος I, για ανάλυση του πεδίου και του τρόπου εφαρμογής του κανονισμού, καθώς η εκτίμηση του πεδίου και του τρόπου εφαρμογής του κανονισμού όσον αφορά μια συγκεκριμένη υπόθεση είναι σημαντική για την κατανόηση των διαδικασιών αναγνώρισης και εκτέλεσης του κανονισμού που θα εφαρμοστούν στην εν λόγω υπόθεση.

B. Επισκόπηση των διαδικασιών

522. Οι διαδικασίες αναγνώρισης, κήρυξης εκτελεστότητας και εκτέλεσης των αποφάσεων που εμπίπτουν στον κανονισμό καλύπτονται σε δύο τμήματα του κεφαλαίου IV του κανονισμού (βλέπε άρθρο 16). Το τμήμα 1 εφαρμόζεται στις αποφάσεις που εκδίδονται στα κράτη μέλη τα οποία δεσμεύονται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 (όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης εκτός από το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Δανία) και το τμήμα 2 εφαρμόζεται στις αποφάσεις που εκδίδονται στα κράτη μέλη που δεν δεσμεύονται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 (δηλαδή, αποφάσεις που εκδίδονται στο Ηνωμένο Βασίλειο και στη Δανία).²⁵⁶ Ως εκ τούτου, οι διαδικασίες αναγνώρισης και εκτέλεσης που περιγράφονται ακριβώς παρακάτω και καθορίζονται στο τμήμα 1 του κεφαλαίου IV του κανονισμού, εφαρμόζονται συχνότερα στις αποφάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού. Η διαδικασία του τμήματος 1 και η εναλλακτική διαδικασία που προβλέπεται στο τμήμα 2 περιγράφονται αναλυτικότερα κατωτέρω (βλέπε ενότητα III του παρόντος κεφαλαίου).

Αιτούν κράτος – το κράτος μέλος στο οποίο κατοικεί ο αιτών και το οποίο ζητεί την αναγνώριση και την εκτέλεση της απόφασης.

Ερωτώμενο κράτος – το κράτος μέλος το οποίο λαμβάνει την αίτηση και προβαίνει στην αναγνώριση και την εκτέλεση της απόφασης.

523. Αφότου λάβει την αίτηση από την κεντρική αρχή ενός άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η κεντρική αρχή του ερωτώμενου κράτους²⁵⁷ αποστέλλει τα σχετικά έγγραφα στην αρμόδια αρχή προς διεκπεραίωση. Για τον σκοπό αυτό, σε ορισμένα κράτη

²⁵⁵ Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων απεφάνθη ότι οι εθνικές αρχές είναι υποχρεωμένες να συνδράμουν επιμελώς και εγκαίρως στη διαδικασία εκτέλεσης αλλοδαπής απόφασης διατροφής προς όφελος του δικαιούχου (βλέπε απόφαση της 18ης Νοεμβρίου 2010 στην υπόθεση αριθ. 7618/05, *Romańczyk κατά Γαλλίας*, στο πλαίσιο της οποίας το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε παράβαση του άρθρου 6 παράγραφος 1 της σύμβασης για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών).

²⁵⁶ Επισημαίνεται ότι η διαδικασία του τμήματος 2 εφαρμόζεται επίσης στις αποφάσεις που είχαν εκδοθεί στα κράτη μέλη προτού τεθεί σε ισχύ ο κανονισμός αλλά μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού «Βρυξέλλες Ι». Ανατρέξτε στο κεφάλαιο 3, μέρος I, ενότητα III.Γ για διεξοδική εξέταση του πεδίου εφαρμογής και του τρόπου εφαρμογής του κανονισμού.

²⁵⁷ Στ[...] [όνομα κράτους] η κεντρική αρχή είναι [...].

μέλη η κεντρική αρχή ενεργεί ως αρμόδια αρχή. Σε άλλα κράτη, η αρμόδια αρχή μπορεί να είναι μια δικαστική ή διοικητική αρχή.²⁵⁸

524. Σύμφωνα με το κεφάλαιο IV, τμήμα 1 του κανονισμού, οι αποφάσεις πρέπει να αναγνωρίζονται «χωρίς να πρέπει να εφαρμοσθεί καμία διαδικασία και χωρίς δυνατότητα προσβολής της αναγνώρισής τους» (άρθρο 17 παράγραφος 1). Αυτό σημαίνει ότι δεν απαιτείται, βάσει του κανονισμού, διαδικασία κήρυξης της εκτελεστότητας ή παρόμοια διαδικασία για την αναγνώριση της απόφασης, ενώ κατά την αναγνώριση της απόφασης δεν προβλέπεται η δυνατότητα εναντίωσης στην αναγνώριση της απόφασης, είτε αυτεπάγγελα είτε από ενδιαφερόμενο μέρος.²⁵⁹ Ο κανονισμός προβλέπει επίσης ότι μια απόφαση που είναι εκτελεστή στο κράτος μέλος προέλευσης πρέπει να θεωρείται εκτελεστή σε άλλο κράτος μέλος χωρίς να απαιτείται η κήρυξη της εκτελεστότητάς της (άρθρο 17 παράγραφος 2).²⁶⁰ Πρέπει να επισημανθεί ότι, σύμφωνα με τον κανονισμό, «μια εκτελεστή απόφαση εμπεριέχει αυτοδικαίως τη δυνατότητα λήψης συντηρητικών μέτρων» σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης (άρθρο 18).

525. Ο εναγόμενος δικαιούται να ζητεί τον έλεγχο της απόφασης *στο κράτος προέλευσης* από την ημέρα κατά την οποία «έλαβε όντως γνώση του περιεχομένου της απόφασης και ήταν σε θέση να ενεργήσει, το αργότερο δε από την ημέρα κατά την οποία ελήφθη το πρώτο μέτρο εκτέλεσης το οποίο έχει ως αποτέλεσμα να καταστήσει τα περιουσιακά του στοιχεία μη διαθέσιμα εν όλω ή εν μέρει» (άρθρο 19 παράγραφος 2), εφόσον δεν είχε παραπεμφθεί στο κράτος μέλος προέλευσης λόγω του ότι δεν του κοινοποιήθηκε ή δεν του επιδόθηκε εγκαίρως, και κατά τρόπο ώστε να είναι σε θέση να προετοιμάσει την υπεράσπισή του, το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο (ή αντίστοιχο έγγραφο) ή επειδή δεν είχε τη δυνατότητα να αμφισβητήσει την αξίωση διατροφής λόγω ανωτέρας βίας (ή λόγω «έκτακτων περιστάσεων, χωρίς δική του υπαιτιότητα»), εκτός αν ο εναγόμενος παρέλειψε να προσβάλει την απόφαση ενώ μπορούσε να το πράξει (άρθρο 19 παράγραφος 1). Ο εναγόμενος πρέπει να υποβάλει αίτηση ελέγχου εντός προθεσμίας 45 ημερών (άρθρο 19 παράγραφος 2). Η αίτηση ελέγχου υποβάλλεται στο αρμόδιο δικαστήριο του κράτους μέλους προέλευσης. Εάν το δικαστήριο απορρίψει την αίτηση ελέγχου με την αιτιολογία ότι δεν συντρέχει κανένας από τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 19 παράγραφος 1, η απόφαση εξακολουθεί να ισχύει. Εάν όμως το δικαστήριο αποφασίσει ότι ο έλεγχος δικαιολογείται, η απόφαση θεωρείται «άκυρη». Ωστόσο, ο δικαιούχος εξακολουθεί να επωφελείται της διακοπής της προθεσμίας παραγραφής και δεν χάνει το δικαίωμά του να απαιτήσει αναδρομικά τη διατροφή (άρθρο 19 παράγραφος 3).

526. Εάν η απόφαση εξακολουθεί να ισχύει και ο υπόχρεος δεν είναι διατεθειμένος να καταβάλει τη διατροφή οικειοθελώς, η απόφαση μπορεί να εκτελεστεί όπως προβλέπεται από το δίκαιο του ερωτώμενου κράτους.

527. Ο κανονισμός (άρθρο 21) προβλέπει διάφορους λόγους άρνησης ή αναστολής της εκτέλεσης απόφασης που μπορούν να προβληθούν *στο κράτος εκτέλεσης*, μόνον κατόπιν αίτησης του υπόχρεου διατροφής. Σε γενικές γραμμές, οι λόγοι άρνησης ή αναστολής της εκτέλεσης μιας απόφασης καθορίζονται με βάση το δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης, εφόσον το δίκαιο αυτό είναι συμβατό με τους λόγους που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 21 του κανονισμού.

528. Ο υπόχρεος μπορεί επίσης να υποβάλει αίτηση με την οποία ζητεί από την αρμόδια αρχή να αρνηθεί, εν όλω ή εν μέρει, την εκτέλεση απόφασης, εφόσον «το δικαίωμα εκτέλεσης της απόφασης του δικαστηρίου προέλευσης έχει παραγραφεί» (με την επισημάνση ότι ισχύει η μεγαλύτερη προθεσμία παραγραφής, είτε βάσει του δικαίου του κράτους μέλους προέλευσης είτε βάσει του δικαίου του κράτους μέλους εκτέλεσης) ή

²⁵⁸ Στ[...] [όνομα κράτους] η αρμόδια αρχή είναι [...] και [είναι] [δεν είναι] η κεντρική αρχή.

²⁵⁹ Με την κατάργηση της κήρυξης της εκτελεστότητας, μια απόφαση που εκδίδεται σε άλλο κράτος μέλος το οποίο δεσμεύεται από το πρωτόκολλο είναι άμεσα εκτελεστή βάσει του κανονισμού, όπως ορίζεται στο άρθρο 17. Στην πράξη, στ[...] [όνομα κράτους], αυτό σημαίνει ότι [...].

²⁶⁰ Επισημαίνεται ότι το άρθρο 17 του κανονισμού είναι το αντίστοιχο του άρθρου 5 του κανονισμού για τον ευρωπαϊκό εκτελεστό τίτλο. Το άρθρο 5 του κανονισμού για τον ευρωπαϊκό εκτελεστό τίτλο έχει ήδη εφαρμοστεί στις μη αμφισβητούμενες αποφάσεις διατροφής στα ευρωπαϊκά κράτη μέλη στα οποία είναι εφαρμοστέος ο παρών κανονισμός. Πλέον, με τον κανονισμό του 2009 για τις υποχρεώσεις διατροφής, η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 5 του κανονισμού για τον ευρωπαϊκό εκτελεστό τίτλο εφαρμόζεται και στις αμφισβητούμενες αποφάσεις διατροφής.

εφόσον η απόφαση είναι «ασυμβίβαστη με απόφαση» που εκδόθηκε στο κράτος μέλος εκτέλεσης ή με απόφαση που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος ή σε άλλο τρίτο κράτος που πληροί τις προϋποθέσεις (άρθρο 21 παράγραφος 2).²⁶¹

529. Το άρθρο 21 παράγραφος 3 του κανονισμού προβλέπει περαιτέρω λόγους για την αναστολή της εκτέλεσης, εάν το αρμόδιο δικαστήριο του κράτους μέλους προέλευσης έχει επιληφθεί αιτήσεως για την επανεξέταση της απόφασης δυνάμει του άρθρου 19 ή εάν η εκτελεστικότητα της απόφασης έχει ανασταλεί στο κράτος μέλος προέλευσης.

530. Οι λοιπές αιτήσεις ή προσφυγές που αποσκοπούν στην άρνηση ή την αναστολή της εκτέλεσης απόφασης, σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 1 του κανονισμού, υποβάλλονται σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης.²⁶²

Γ. Σε ποιες περιπτώσεις υποβάλλεται η εν λόγω αίτηση

531. Η αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεστικότητας μιας υφιστάμενης απόφασης διατροφής λαμβάνεται από άλλο κράτος μέλος στο οποίο ζητείται η εκτέλεση της απόφασης επειδή ο υπόχρεος κατοικεί στο ερωτώμενο κράτος ή διαθέτει περιουσιακά στοιχεία ή εισόδημα στο ερωτώμενο κράτος.

532. Στις περισσότερες περιπτώσεις, την αίτηση αναγνώρισης υποβάλλει ο δικαιούχος. Ωστόσο, ο υπόχρεος μπορεί επίσης να ζητήσει την αναγνώριση μιας απόφασης διατροφής από άλλο κράτος μέλος με σκοπό την αναστολή ή τον περιορισμό της εκτέλεσης μιας απόφασης διατροφής (άρθρο 56 παράγραφος 2 στοιχείο α).

533. Παρόλο που οι περισσότερες αιτήσεις αφορούν την αναγνώριση και την εκτέλεση, είναι πιθανό σε ορισμένες περιπτώσεις ο αιτών να ζητήσει μόνο την αναγνώριση και όχι την εκτέλεση της απόφασης.

534. Εάν η απόφαση εκδόθηκε στο κράτος από το οποίο ζητείται η εκτέλεσή της, η αναγνώριση δεν είναι απαραίτητη. Σε αυτή την περίπτωση, η αίτηση μπορεί να διεκπεραιωθεί με μοναδικό σκοπό την εκτέλεση της απόφασης (βλέπε κεφάλαιο 12).

Ο **δικαιούχος** είναι το πρόσωπο στο οποίο οφείλεται ή υποστηρίζεται ότι οφείλεται διατροφή. Δικαιούχος μπορεί να είναι γονέας ή σύζυγος, παιδί, ανάδοχοι γονείς, συγγενείς ή όσοι συντηρούν ένα παιδί. Σε ορισμένα κράτη, το εν λόγω πρόσωπο ενδέχεται να αποκαλείται δικαιούχος διατροφής, δανειστής, γονέας που ασκεί επιμέλεια ή παρέχων φροντίδα.

Ο **υπόχρεος** είναι το πρόσωπο το οποίο οφείλει ή υποστηρίζεται ότι οφείλει διατροφή. Ο υπόχρεος μπορεί να είναι γονέας, σύζυγος ή οποιοσδήποτε που, σύμφωνα με το δίκαιο του τόπου όπου έχει ληφθεί η απόφαση, έχει υποχρέωση να καταβάλλει διατροφή.

Δ. Παράδειγμα

535. Υπέρ του δικαιούχου έχει εκδοθεί απόφαση διατροφής από τη χώρα Α, η οποία διατάσσει τον υπόχρεο να καταβάλλει διατροφή παιδιού. Ο υπόχρεος διαμένει στ[...] [όνομα κράτους]. Αντί να υποβάλει αίτηση για την έκδοση νέας απόφασης στ[...] [όνομα κράτους], ο δικαιούχος επιδιώκει την εκτέλεση της υφιστάμενης απόφασης διατροφής στ[...] [όνομα κράτους]. Τόσο η χώρα Α όσο και [...] [όνομα κράτους] είναι κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα οποία εφαρμόζεται ο κανονισμός και τα οποία δεσμεύονται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007.

Τι συμβαίνει στην περίπτωση αυτή βάσει του κανονισμού

Ο δικαιούχος²⁶³ ζητεί από την κεντρική αρχή της χώρας Α να διαβιβάσει αίτηση αναγνώρισης (και εκτέλεσης) (άρθρο 56 παράγραφος 1 στοιχείο α)) της απόφασης διατροφής, στ[...] [όνομα κράτους], σύμφωνα με το τμήμα 1 του κεφαλαίου IV του κανονισμού, χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα έντυπα που παρατίθενται στα παραρτήματα

²⁶¹ Διευκρινίζεται ότι μια απόφαση τροποποίησης λόγω μεταβολής των συνθηκών δεν θεωρείται «ασυμβίβαστη απόφαση» βάσει του ίδιου άρθρου.

²⁶² Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

²⁶³ Επισημαίνεται ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, το αίτημα υποβάλλεται εξ ονόματος του δικαιούχου από δημόσια υπηρεσία (π.χ. από οργανισμό διατροφής τέκνων).

του κανονισμού. Η αίτηση υπόκειται σε έλεγχο πληρότητας και διεκπεραιώνεται από την κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους]. Η απόφαση μπορεί να εκτελεστεί από τις αρμόδιες για την εκτέλεση αρχές στ[...] [όνομα κράτους] σαν να επρόκειτο για απόφαση που είχε εκδοθεί αρχικά στ[...] [όνομα κράτους]. Ο υπόχρεος έχει τη δυνατότητα να υποβάλει αίτηση ελέγχου ή να προβάλει ένσταση στην εκτέλεση της απόφασης, με βάση τους περιορισμένους λόγους που προβλέπονται στον κανονισμό.

Για πληροφορίες σχετικά με τις αιτήσεις που υποβάλλονται με σκοπό την **εκτέλεση** απόφασης που εκδόθηκε στο **ερωτώμενο** κράτος (δηλαδή [...] [**όνομα κράτους**]) – βλέπε κεφάλαιο 9. Για πληροφορίες σχετικά με την **εκτέλεση** οποιασδήποτε απόφασης διατροφής – βλέπε κεφάλαιο 12.

E. Ποιοι μπορούν να υποβάλουν αίτηση

536. Αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεστότητας μπορεί να υποβληθεί από δικαιούχο ή υπόχρεο (όπως αναφέρεται αναλυτικότερα στη συνέχεια, η αίτηση του υπόχρεου αφορά μόνον αναγνώριση, ενώ ο δικαιούχος μπορεί να επιδιώξει είτε την αναγνώριση και την κήρυξη εκτελεστότητας/εκτέλεση ή και τα δύο). Ο αιτών πρέπει να κατοικεί στο κράτος που κινεί τη διαδικασία υποβολής της αίτησης (άρθρο 55), ενώ δεν απαιτείται η φυσική του παρουσία ούτε υποχρεούται να έχει εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο ή ταχυδρομική διεύθυνση στ[...] [όνομα κράτους] προκειμένου να καταστεί εφικτή η αναγνώριση και η εκτέλεση απόφασης στο εν λόγω κράτος (άρθρο 41 παράγραφος 2). Στην εν λόγω αίτηση, ο δικαιούχος μπορεί να είναι το πρόσωπο στο οποίο οφείλεται η διατροφή ή μια δημόσια υπηρεσία που ενεργεί εξ ονόματος του δικαιούχου ή μια δημόσια υπηρεσία που έχει χορηγήσει επιδόματα στον δικαιούχο.

Συμβουλή: Θέλετε μια απλή ανακεφαλαίωση των βημάτων που πρέπει να ακολουθήσετε; Θέλετε να παραλείψετε τις λεπτομέρειες; Ανατρέξτε στον **ανακεφαλαιωτικό πίνακα** που παρατίθεται στο τέλος του παρόντος κεφαλαίου.

II. Διαδικασίες: κοινά προκαταρκτικά θέματα για τις αιτήσεις των τμημάτων 1 και 2 του κεφαλαίου IV του κανονισμού

537. Προτού η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή προβεί σε εξέταση της ουσίας της αίτησης αναγνώρισης ή αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεστότητας της απόφασης βάσει του κανονισμού, πρέπει να εξετάσει διάφορα ζητήματα προκαταρκτικού χαρακτήρα, τόσο όσον αφορά τις αιτήσεις του τμήματος 1 (αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτος μέλος το οποίο δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007) όσο και τις αιτήσεις του τμήματος 2 (αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτος μέλος το οποίο δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007) του κεφαλαίου IV του κανονισμού, όπως περιγράφονται στην παρούσα ενότητα.

A. Προκαταρκτικός έλεγχος των εισερχόμενων εγγράφων

538. Προτού αποστείλει τα σχετικά έγγραφα στην αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή στ[...] [όνομα κράτους], η κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] οφείλει να διασφαλίσει ότι η αίτηση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού, και ειδικότερα των διατάξεων περί αναγνώρισης ή αναγνώρισης και κήρυξης της εκτελεστότητας, και ότι ο φάκελος των εγγράφων είναι πλήρης. Η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή στ[...] [όνομα κράτους] πρέπει να προβεί σε παρόμοιο έλεγχο.

1. Αρχικός έλεγχος των εγγράφων

- Η αίτηση αφορά την αναγνώριση ή την αναγνώριση και κήρυξη της εκτελεστότητας μιας απόφασης διατροφής; Η αίτηση πρέπει να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού, όπως διευκρινίζεται στο κεφάλαιο 3, μέρος I, ενότητα III.
- Έχει ήδη εξακριβωθεί (από την κεντρική αρχή) ότι ο εναγόμενος/υπόχρεος κατοικεί στο ερωτώμενο κράτος ή διαθέτει περιουσιακά στοιχεία ή εισόδημα στο ερωτώμενο κράτος; Εάν όχι, το ζήτημα πρέπει να παραπεμφθεί στον τόπο όπου κατοικεί ή έχει τα περιουσιακά του στοιχεία ο εναγόμενος ή ο υπόχρεος ή να επιστραφεί στο αιτούν κράτος.
- Η αίτηση προέρχεται από κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο οποίο εφαρμόζεται ο κανονισμός; Εάν όχι, δεν μπορεί να υπαχθεί στον κανονισμό.

Το **απευθείας αίτημα** δεν υποβάλλεται σε κεντρική αρχή. Το απευθείας αίτημα είναι ένα αίτημα που λαμβάνει μια αρμόδια αρχή, όπως ένα δικαστήριο ή μια διοικητική αρχή, απευθείας από έναν ιδιώτη. Η υποβολή του δεν εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 56. Βλέπε ενότητα IX, κατωτέρω.

2. Είναι η αίτηση αναγνώρισης, ή αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεστότητας, η κατάλληλη αίτηση;

539. Ελέγξτε τα έγγραφα για να βεβαιωθείτε ότι η αίτηση αφορά την αναγνώριση ή την αναγνώριση και κήρυξη της εκτελεστότητας. Εξετάστε τα ακόλουθα στοιχεία:

- Εάν δεν έχει εκδοθεί καμία απόφαση διατροφής, η αίτηση που πρέπει να χρησιμοποιείται είναι η αίτηση έκδοσης και όχι η αίτηση αναγνώρισης και εκτέλεσης (βλέπε κεφάλαιο 10).
- Εάν έχει εκδοθεί απόφαση διατροφής, η οποία όμως προέρχεται από το δικό σας κράτος, δεν απαιτείται η αναγνώρισή της. Αρκεί να διεκπεραιωθεί από το κράτος σας με σκοπό την εκτέλεσή της, σύμφωνα με τις οικείες τακτικές διαδικασίες εκτέλεσης (βλέπε κεφάλαιο 9).

3. Είναι «προφανές» ότι δεν ικανοποιούνται οι απαιτήσεις του κανονισμού;

540. Βάσει του κανονισμού, η κεντρική αρχή μπορεί να αρνηθεί να διεκπεραιώσει μια αίτηση μόνο εάν κρίνει ότι «δεν πληροί προδήλως τις απαιτήσεις» του κανονισμού (βλέπε άρθρο 58 παράγραφος 8). Αυτό μπορεί να συμβεί σε πολύ περιορισμένες περιπτώσεις. Για παράδειγμα, με βάση τα ανωτέρω, μια αίτηση μπορεί να απορριφθεί εάν προκύπτει σαφώς από τα έγγραφα ότι η απόφαση δεν έχει καμία σχέση με διατροφή. Ομοίως, μια αίτηση μπορεί να απορριφθεί με βάση τα ανωτέρω εάν προηγούμενη αίτηση που υποβλήθηκε από το ίδιο μέρος και για τους ίδιους ακριβώς λόγους, απορρίφθηκε. Για να είναι «προφανής» ο λόγος της απόρριψης, πρέπει να καθίσταται εμφανής και σαφής με βάση τα ληφθέντα έγγραφα. Η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή καλείται επίσης να βεβαιωθεί ότι δεν είναι προφανές ότι δεν ικανοποιούνται οι απαιτήσεις του κανονισμού.²⁶⁴

4. Έλεγχος της πληρότητας των εγγράφων

541. Οι κεντρικές αρχές είναι υποχρεωμένες να ελέγχουν εγκαίρως εάν η αίτηση που λαμβάνουν από το αιτούν κράτος είναι πλήρης και να παραπέμπουν αμέσως τη συμπληρωμένη αίτηση στην αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή για την αναγνώριση ή την αναγνώριση και κήρυξη εκτελεστότητας της απόφασης. Εάν η κεντρική αρχή χρειάζεται πρόσθετα έγγραφα, πρέπει να τα ζητά χωρίς καθυστέρηση. Μόλις η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή λάβει τα συνοδευτικά έγγραφα της αίτησης, οφείλει σε πρώτο στάδιο να ελέγξει με τη σειρά της την πληρότητα της αίτησης και, σε περίπτωση που λείπουν πληροφορίες ή έγγραφα, να ειδοποιήσει αμέσως την εθνική κεντρική αρχή, προκειμένου αυτά να ζητηθούν.

²⁶⁴ Αυτό συμβαίνει ιδίως σε περιπτώσεις κατά τις οποίες μια αρμόδια αρχή λαμβάνει απευθείας αίτημα από αιτούντα, το οποίο δεν υποβάλλεται μέσω του συστήματος της κεντρικής αρχής. Βλέπε ενότητα IX, κατωτέρω, σχετικά με τα απευθείας αιτήματα.

5. Απαιτούμενα και υποστηρικτικά έγγραφα και πληροφορίες

ι) Κοινά απαιτούμενα και υποστηρικτικά έγγραφα και πληροφορίες για τις διαδικασίες των τμημάτων 1 και 2 του κεφαλαίου IV του κανονισμού

α) Παράρτημα VI

542. Βάσει του κανονισμού, πρέπει να χρησιμοποιείται το παράρτημα IV, το οποίο προσαρτάται στο κείμενο του κανονισμού, για την υποβολή αιτήσεων αναγνώρισης ή αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεστότητας μιας απόφασης (δηλαδή για τις αιτήσεις αμφοτέρων των τμημάτων 1 και 2 του κεφαλαίου VI του κανονισμού). Βάσει του κανονισμού, απαιτείται οι πληροφορίες που περιέχονται στην αίτηση να περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα εξής (άρθρο 57 παράγραφος 2):

- α) μνεία της φύσης της αίτησης ή των αιτήσεων,
- β) το όνομα και τα στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της διεύθυνσης, του αιτούντος καθώς και την ημερομηνία γέννησής του²⁶⁵,
- γ) το όνομα και, εφόσον είναι γνωστά, τη διεύθυνση και την ημερομηνία γέννησης του υπόχρεου διατροφής,
- δ) το όνομα και την ημερομηνία γέννησης οποιουδήποτε προσώπου του οποίου επιδιώκεται η διατροφή,
- ε) τους λόγους στους οποίους βασίζεται η αίτηση,
- στ) εάν η αίτηση υποβάλλεται από δικαιούχο διατροφής, πληροφορίες σχετικά με τον τόπο αποστολής ή ηλεκτρονικής μεταβίβασης της διατροφής,
- ζ) το όνομα ή την ονομασία και τα στοιχεία του υπεύθυνου για τη διεκπεραίωση της αίτησης προσώπου ή μονάδας της κεντρικής αρχής του αιτούντος κράτους μέλους.

β) Έγγραφα που αφορούν δικαστικούς συμβιβασμούς και δημόσια έγγραφα (άρθρο 48)

543. Όσον αφορά τις αιτήσεις αναγνώρισης ή αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεστότητας των δικαστικών συμβιβασμών και δημόσιων εγγράφων σε άλλο κράτος μέλος (βλέπε κατωτέρω, ενότητα IV του παρόντος κεφαλαίου), η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους προέλευσης πρέπει να χορηγεί, κατόπιν αιτήσεως οποιουδήποτε ενδιαφερομένου, απόσπασμα του δικαστικού συμβιβασμού ή του δημοσίου εγγράφου, χρησιμοποιώντας τα έντυπα των παραρτημάτων I ή II ή των παραρτημάτων III ή IV, ανάλογα με την περίπτωση (άρθρο 48 παράγραφος 3).

γ) Συμπληρωματικά έγγραφα (άρθρο 57)

544. Σύμφωνα με το άρθρο 57 παράγραφοι 4 και 5 του κανονισμού απαιτείται η αίτηση να συνοδεύεται από τα κατάλληλα ή αναγκαία πρόσθετα έγγραφα, στον βαθμό που αυτά είναι γνωστά. Αυτά περιλαμβάνουν:

- την οικονομική κατάσταση του υπόχρεου διατροφής, μεταξύ άλλων το όνομα και τη διεύθυνση του εργοδότη του καθώς και τη φύση των περιουσιακών στοιχείων του υπόχρεου και τον τόπο στον οποίο ευρίσκονται (άρθρο 57 παράγραφος 4 στοιχείο β)²⁶⁶
- οποιεσδήποτε άλλες πληροφορίες που ενδέχεται να διευκολύνουν τον εντοπισμό του υπόχρεου διατροφής (άρθρο 57 παράγραφος 4 στοιχείο γ))
- οποιεσδήποτε αναγκαίες πληροφορίες ή τεκμηρίωση, μεταξύ άλλων, ενδεχομένως, τεκμηρίωση σχετικά με το δικαίωμα του αιτούντος για χορήγηση νομικής αρωγής (άρθρο 57 παράγραφος 5)

²⁶⁵ Η προσωπική διεύθυνση του αιτούντος μπορεί να αντικαθίσταται από άλλη διεύθυνση σε περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας, εφόσον δεν απαιτείται από το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο υποβάλλεται η αίτηση η προσωπική διεύθυνση του αιτούντος για την κίνηση των απαιτούμενων διαδικασιών (άρθρο 57 παράγραφος 3). Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

²⁶⁶ Δεδομένου ότι πρόκειται για αίτηση εκτέλεσης, η οικονομική κατάσταση του δικαιούχου (άρθρο 57 παράγραφος 4 στοιχείο α)) συνήθως δεν είναι αναγκαία.

545. Απόδειξη χορήγησης επιδομάτων – δημόσια υπηρεσία: Εάν η αίτηση υποβάλλεται από δημόσια υπηρεσία, π.χ. από οργανισμό παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, εξ ονόματος του αιτούντος, ο εν λόγω δημόσιος οργανισμός μπορεί να χρειαστεί να υποβάλει στοιχεία που αποδεικνύουν ότι έχει δικαίωμα να ενεργεί για λογαριασμό του αιτούντος ή ότι έχει χορηγήσει επιδόματα αντί διατροφής (άρθρο 64) (για παράδειγμα, εάν ο δημόσιος οργανισμός επιθυμεί να θεμελιώσει αυτοτελές δικαίωμα για την είσπραξη μέρους των καθυστερούμενων ποσών της διατροφής).

ii) Απαιτούμενα έγγραφα για τις διαδικασίες του τμήματος 1 του κεφαλαίου IV του κανονισμού

α) Έγγραφα για τους σκοπούς της εκτέλεσης (άρθρο 20)²⁶⁷

546. Στο άρθρο 20 του κανονισμού προσδιορίζονται τα έγγραφα που απαιτούνται για τους σκοπούς της εκτέλεσης μιας απόφασης σε άλλο κράτος μέλος και τα οποία πρέπει να προσκομίζει ο ενάγων στις αρμόδιες για την εκτέλεση αρχές:

- α) αντίγραφο της απόφασης το οποίο πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις γνησιότητας,
- β) απόσπασμα της απόφασης χορηγηθέν από το δικαστήριο προέλευσης σύμφωνα με το τυποποιημένο έντυπο του παραρτήματος I του κανονισμού (και, ενδεχομένως, μεταγγραμματοισμό ή μετάφραση του περιεχομένου)²⁶⁸,
- γ) ενδεχομένως έγγραφο που ορίζει τις καθυστερημένες παροχές και την ημερομηνία κατά την οποία έγινε ο υπολογισμός τους.

547. Οι αρμόδιες [δικαστικές] [διοικητικές] αρχές δεν δύνανται να απαιτούν από τον ενάγοντα να προσκομίσει μετάφραση της απόφασης, παρά μόνον εάν ασκηθεί προσφυγή κατά της εκτέλεσης (άρθρο 20 παράγραφος 2).²⁶⁹

iii) Απαιτούμενα έγγραφα για τις διαδικασίες του τμήματος 2 του κεφαλαίου IV του κανονισμού

Έγγραφα που πρέπει να συνοδεύουν την αίτηση κήρυξης της εκτελεστότητας (άρθρα 28 και 29)

548. Σύμφωνα με την εναλλακτική διαδικασία του τμήματος 2 για την αναγνώριση και κήρυξη της εκτελεστότητας (κράτη μέλη που δεν δεσμεύονται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007), οι αιτήσεις πρέπει να συνοδεύονται από τα εξής:

- α) αντίγραφο της απόφασης «το οποίο πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις γνησιότητας»,
- β) απόσπασμα της απόφασης χορηγηθέν από το δικαστήριο προέλευσης μέσω του εντύπου του παραρτήματος II του κανονισμού.

549. Όπου χρειάζεται, η αίτηση θα πρέπει να συνοδεύεται από μετάφραση ή μεταγγραμματοισμό, ανάλογα με τις σχετικές γλωσσικές απαιτήσεις (βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα II για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις γλωσσικές απαιτήσεις βάσει του κανονισμού). Η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή που επιλαμβάνεται της αίτησης δεν δύναται να απαιτήσει από τον ενάγοντα να παράσχει μετάφραση της απόφασης (ωστόσο, μπορεί να του ζητηθεί στο πλαίσιο προσφυγής βάσει του άρθρου 32 ή 33).

550. Βάσει του άρθρου 29 του κανονισμού, εάν δεν προσκομιστεί το απόσπασμα της απόφασης μέσω του εντύπου που παρατίθεται στο παράρτημα II του κανονισμού, η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή μπορεί να ορίσει προθεσμία για την προσκόμισή

²⁶⁷ Επισημαίνεται ότι το άρθρο 20 του κανονισμού είναι κατ' ουσίαν αντίστοιχο με το άρθρο 20 του κανονισμού για τον ευρωπαϊκό εκτελεστό τίτλο.

²⁶⁸ Βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα II, κατωτέρω, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις γλωσσικές και μεταφραστικές απαιτήσεις βάσει του κανονισμού.

²⁶⁹ Βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα II, κατωτέρω, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις γλωσσικές και μεταφραστικές απαιτήσεις βάσει του κανονισμού.

του, να δεχθεί ισοδύναμο έγγραφο ή, εφόσον η ίδια κρίνει ότι έχει ενημερωθεί επαρκώς, να απαλλάξει τον ενάγοντα από την υποχρέωση αυτή.

iv) Έγγραφα για την επίκληση αναγνωρισμένης απόφασης (άρθρο 40)

551. Σύμφωνα με το άρθρο 40 του κανονισμού, διάδικος που επιθυμεί να επικαλεσθεί σε άλλο κράτος μέλος απόφαση που έχει ήδη αναγνωρισθεί είτε σύμφωνα με τις διαδικασίες του τμήματος 1 (και συγκεκριμένα βάσει του άρθρου 17 παράγραφος 1) είτε σύμφωνα με τις διαδικασίες του τμήματος 2 του κανονισμού, θα πρέπει να προσκομίζει αντίγραφο της εν λόγω απόφασης «το οποίο να πληροί τις απαραίτητες προϋποθέσεις γνησιότητας».

552. Εάν απαιτείται, η αρμόδια αρχή μπορεί επίσης να ζητήσει από τον διάδικο που προβαίνει στην επίκληση της αναγνωρισμένης απόφασης να προσκομίσει απόσπασμα χορηγηθέν από το δικαστήριο προέλευσης μέσω του τυποποιημένου εντύπου του παραρτήματος I του κανονισμού (εφόσον δεν υπόκειται σε διαδικασία αναγνώρισης ή κήρυξης της εκτελεστότητας βάσει του τμήματος 1) ή του εντύπου του παραρτήματος II (εφόσον υπόκειται σε διαδικασία αναγνώρισης ή κήρυξης της εκτελεστότητας βάσει του τμήματος 2). Το δικαστήριο προέλευσης υποχρεούται επίσης να εκδίδει αυτό το απόσπασμα κατόπιν αίτησης οποιουδήποτε ενδιαφερομένου. Εφόσον απαιτείται, ο διάδικος που επικαλείται την αναγνωρισμένη απόφαση πρέπει να προσκομίσει μετάφραση ή μεταγλωττισμό, ανάλογα με τις σχετικές γλωσσικές απαιτήσεις (βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα II για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις γλωσσικές απαιτήσεις βάσει του κανονισμού).

6. Αίτημα για συμπληρωματικά έγγραφα

553. Εάν η αίτηση είναι ελλιπής επειδή απαιτούνται πρόσθετα έγγραφα, δεν πρέπει να απορρίπτεται. Αντιθέτως, θα πρέπει να υποβάλλεται αίτημα για την προσκόμιση τυχόν πρόσθετων εγγράφων στην κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους], η οποία μπορεί να επικοινωνήσει με την αιτούσα κεντρική αρχή.

554. Εάν το αίτημα αφορά την προσκόμιση πρόσθετων εγγράφων από την κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους], το αιτούν κράτος έχει προθεσμία **90 ημερών** βάσει του κανονισμού για την προσκόμιση των εν λόγω εγγράφων. Εάν τα ζητούμενα έγγραφα δεν προσκομιστούν εντός της καθορισμένης προθεσμίας, απαιτείται η εκ νέου επικοινωνία με το αιτούν κράτος. Ωστόσο, εάν τα ζητούμενα έγγραφα δεν ληφθούν και η διεκπεραίωση της αίτησης δεν μπορεί να ολοκληρωθεί, η κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] μπορεί (αλλά δεν υποχρεούται) να περατώσει την εξέταση του φακέλου και να ενημερώσει σχετικά το αιτούν κράτος.

7. Έρευνα για τον εντοπισμό του εναγομένου

555. Εάν ο αιτών δεν έχει παράσχει έγκυρη διεύθυνση για τον εναγόμενο, η κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] μπορεί να εξακριβώσει τον τόπο στον οποίο βρίσκεται ο εναγόμενος ώστε να εξασφαλίσει ότι θα μπορεί να τον ειδοποιήσει (εφόσον απαιτείται) σχετικά με την αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεστότητας ή εκτέλεσης. Σε ορισμένα κράτη, η διαδικασία έρευνας ή εντοπισμού κινείται από την αρμόδια αρχή σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας. Πρόκειται για ζήτημα εσωτερικής οργάνωσης.²⁷⁰ Προκειμένου να εντοπίσει τον εναγόμενο, η κεντρική αρχή πρέπει να ελέγξει όλες τις βάσεις δεδομένων και πηγές δημόσιων πληροφοριών στις οποίες έχει πρόσβαση, ενώ μπορεί να ζητήσει και από άλλες δημόσιες υπηρεσίες να διενεργήσουν έρευνα για λογαριασμό της, εντός των ορίων που προβλέπει το εθνικό δίκαιο ως προς την πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα VI, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία και την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα βάσει του κανονισμού). Οι κεντρικές αρχές ενδέχεται επίσης να έχουν πρόσβαση σε περιορισμένες πηγές πληροφόρησης.

556. Εάν δεν είναι δυνατός ο εντοπισμός του εναγομένου για τον σκοπό της ειδοποίησής του, θα πρέπει να ενημερώνεται σχετικά η κεντρική αρχή του αιτούντος κράτους από την

²⁷⁰ Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 202.

κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] (υπενθυμίζεται ότι στο πλαίσιο των αιτήσεων αναγνώρισης ή αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεστότητας μιας απόφασης βάσει της ύπαρξης περιουσιακών στοιχείων ή εισοδημάτων στο ερωτώμενο κράτος, ο εναγόμενος μπορεί να βρίσκεται σε άλλο κράτος). Εάν δεν υπάρχει καμία άλλη πληροφορία που θα μπορούσε να συμβάλει στον εντοπισμό του εναγομένου, ενδέχεται να μην μπορεί να προχωρήσει η εξέταση της υπόθεσης.

III. Διαδικασίες: Αναγνώριση ή αναγνώριση και κήρυξη εκτελεστότητας της απόφασης από την αρμόδια αρχή

557. Η παρούσα ενότητα αφορά τις διαδικασίες που χρησιμοποιούν οι αρμόδιες [δικαστικές] [διοικητικές] αρχές για τη διεκπεραίωση των αιτήσεων αναγνώρισης ή αναγνώρισης και κήρυξης της εκτελεστότητας αποφάσεων διατροφής βάσει των τμημάτων 1 και 2 του κεφαλαίου IV του κανονισμού.

A. Κοινές διατάξεις για τα τμήματα 1 και 2 του κεφαλαίου IV του κανονισμού (αποφάσεις από κράτη μέλη που δεσμεύονται και από κράτη μέλη που δεν δεσμεύονται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007)

1. Προσωρινή εκτελεστότητα (άρθρο 39)

558. Σύμφωνα με τον κανονισμό, το δικαστήριο προέλευσης μιας απόφασης μπορεί να κηρύξει την απόφαση προσωρινά εκτελεστή, ανεξαρτήτως από ενδεχόμενη προσφυγή, ακόμη και αν το εθνικό δίκαιο δεν προβλέπει αυτοδικαίως εκτελεστότητα. (Βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα VIII, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα προσωρινά και συντηρητικά μέτρα βάσει του κανονισμού).

2. Επίκληση αναγνωρισμένης απόφασης (άρθρο 40)

559. Στο άρθρο 40 του κανονισμού ορίζονται τα έγγραφα τεκμηρίωσης που απαιτούνται για την επίκληση αναγνωρισμένης απόφασης (η οποία έχει ήδη αναγνωριστεί σύμφωνα με τις διαδικασίες των τμημάτων 1 ή 2 του κεφαλαίου IV) σε άλλο κράτος μέλος (βλέπε ανάλυση στην ενότητα II.A.5. του παρόντος κεφαλαίου, ανωτέρω, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις εγγράφων τεκμηρίωσης).

3. Διαδικασία και όροι εκτέλεσης (άρθρο 41)

560. Στο άρθρο 41 του κανονισμού καθορίζονται οι βασικοί κανόνες για την εκτέλεση αποφάσεων βάσει του κανονισμού, συγκεκριμένα ότι οι διαδικασίες εκτέλεσης διέπονται από το δίκαιο του κράτους μέλους της εκτέλεσης και ότι οι αποφάσεις άλλων κρατών μελών πρέπει να εκτελούνται υπό τους ίδιους όρους με τις αποφάσεις που εκδίδονται στο κράτος μέλος εκτέλεσης (για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε κεφάλαιο 12 σχετικά με την εκτέλεση των αποφάσεων διατροφής).

4. Μη επανεξέταση επί της ουσίας (άρθρο 42)

561. Ο κανονισμός προβλέπει ότι απόφαση που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος δεν θα πρέπει «σε καμία περίπτωση» να αποτελεί το αντικείμενο επανεξέτασης επί της ουσίας στο κράτος μέλος στο οποίο ζητείται η αναγνώριση, η κήρυξη της εκτελεστότητας ή η εκτέλεση.

5. Ιεράρχηση δαπανών (άρθρο 43)

562. Βάσει του κανονισμού, η είσπραξη διατροφής προηγείται της είσπραξης ενδεχόμενων δαπανών από την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

B. Διαδικασίες του τμήματος 1 του κεφαλαίου IV του κανονισμού: κράτη μέλη που δεσμεύονται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007

1. Αναγνώριση της απόφασης

563. Μόλις η οικεία αρμόδια αρχή λάβει την πλήρη αίτηση αναγνώρισης, η απόφαση αναγνωρίζεται χωρίς να πρέπει να εφαρμοστεί «καμία διαδικασία» και «χωρίς δυνατότητα προσβολής της αναγνώρισεώς της» (άρθρο 17 παράγραφος 1).²⁷¹

2. Λήψη απαιτούμενων συντηρητικών μέτρων

564. Η αρμόδια αρχή, δυνάμει της αναγνώρισης της απόφασης και της εκτελεστότητάς της στο κράτος μέλος προέλευσης (άρθρο 17 παράγραφος 2), έχει την εξουσία να λαμβάνει συντηρητικά μέτρα σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης (άρθρο 18).²⁷² (Βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα VIII, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα προσωρινά και συντηρητικά μέτρα βάσει του κανονισμού).

3. Εκτέλεση της απόφασης

565. Εάν η απόφαση διατροφής είναι εκτελεστή στο κράτος μέλος προέλευσης, μπορεί να εκτελεστεί άμεσα σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του ερωτώμενου κράτους χωρίς να απαιτείται η κήρυξη της εκτελεστότητάς της (άρθρο 17 παράγραφος 2). Το άρθρο 20 του κανονισμού αναφέρει τα έγγραφα που πρέπει να προσκομίζονται για τους σκοπούς της εκτέλεσης σύμφωνα με τη διαδικασία του τμήματος 1 (βλέπε ενότητα II.A.5. του παρόντος κεφαλαίου, ανωτέρω, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις τεκμηρίωσης). Εάν ο υπόχρεος δεν είναι διατεθειμένος να καταβάλει τη διατροφή οικειοθελώς, η απόφαση μπορεί να εκτελεστεί σύμφωνα με το δίκαιο του ερωτώμενου κράτους.²⁷³ (Βλέπε κεφάλαιο 12 για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την εκτέλεση των αποφάσεων διατροφής).

4. Γνωστοποίηση της απόφασης στον εναγόμενο και στον αιτούντα

566. Η απόφαση γνωστοποιείται στον εναγόμενο και στον αιτούντα σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο.²⁷⁴

5. Δικαίωμα υποβολής από τον εναγόμενο αίτησης ελέγχου στο κράτος μέλος προέλευσης (άρθρο 19)²⁷⁵

567. Ο εναγόμενος δικαιούται να ζητεί τον έλεγχο της απόφασης *στο κράτος προέλευσης* εφόσον δεν είχε παραστεί στο κράτος μέλος προέλευσης λόγω του ότι δεν του κοινοποιήθηκε ή δεν του επιδόθηκε εγκαίρως, και κατά τρόπο ώστε να είναι σε θέση να προετοιμάσει την υπεράσπισή του, το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο (ή αντίστοιχο έγγραφο) ή επειδή δεν είχε τη δυνατότητα να αμφισβητήσει την αξίωση διατροφής λόγω ανωτέρας βίας (ή λόγω «έκτακτων περιστάσεων, χωρίς δική του υπαιτιότητα»), εκτός αν ο

²⁷¹ Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 259.

²⁷² Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

²⁷³ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

²⁷⁴ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...]. Ωστόσο, βλέπε επίσης κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα IX, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα μέσα διασυννοριακής γνωστοποίησης, σε περίπτωση επίδοσης ή κοινοποίησης σε εναγόμενο ή σε αιτούντα ο οποίος κατοικεί στο εξωτερικό.

²⁷⁵ Επισημαίνεται ότι το άρθρο 19 του κανονισμού είναι κατ' ουσίαν αντίστοιχο (εκτός από ορισμένες μικρές διαφορές) με το άρθρο 19 του κανονισμού για τον ευρωπαϊκό εκτελεστό τίτλο, με το άρθρο 20 του *κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1896/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση διαδικασίας ευρωπαϊκής διαταγής πληρωμής*, και με το άρθρο 9 του *κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 861/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 2007, για τη θέσπιση ευρωπαϊκής διαδικασίας μικροδιαφορών*.

εναγόμενος παρέλειψε να προσβάλει την απόφαση ενώ μπορούσε να το πράξει (άρθρο 19).

568. Ο εναγόμενος πρέπει να υποβάλει την αίτηση ελέγχου εντός προθεσμίας 45 ημερών από την ημέρα κατά την οποία «έλαβε όντως γνώση του περιεχομένου της απόφασης και ήταν σε θέση να ενεργήσει» ή, το αργότερο, από την ημέρα κατά την οποία ελήφθη το πρώτο μέτρο εκτέλεσης «το οποίο έχει ως αποτέλεσμα να καταστήσει τα περιουσιακά του στοιχεία μη διαθέσιμα εν όλω ή εν μέρει» (άρθρο 19 παράγραφος 2). Δεν χορηγείται καμία παράταση της προθεσμίας στον εναγόμενο λόγω απόστασης.

569. Η αίτηση ελέγχου υποβάλλεται στο αρμόδιο δικαστήριο του κράτους μέλους προέλευσης. Εάν το δικαστήριο απορρίψει την αίτηση ελέγχου με την αιτιολογία ότι δεν συντρέχει κανένας από τους λόγους που προβλέπονται από το άρθρο 19 παράγραφος 1, η απόφαση εξακολουθεί να ισχύει. Εάν όμως το δικαστήριο αποφασίσει ότι ο έλεγχος δικαιολογείται, η απόφαση θεωρείται «άκυρη». Ωστόσο, ο δικαιούχος εξακολουθεί να επωφελείται της διακοπής της προθεσμίας παραγραφής και δεν χάνει το δικαίωμά του να απαιτήσει αναδρομικά τη διατροφή (άρθρο 19 παράγραφος 3).

6. Αιτήσεις για την άρνηση ή την αναστολή της εκτέλεσης

570. Το άρθρο 21 του κανονισμού επίσης προβλέπει διάφορους λόγους άρνησης ή αναστολής της εκτέλεσης μιας απόφασης που μπορούν να προβληθούν *στο κράτος εκτέλεσης*, μόνον κατόπιν αίτησης του υπόχρεου/εναγομένου. Γενικότερα, οι λόγοι άρνησης ή αναστολής της εκτέλεσης μιας απόφασης καθορίζονται με βάση το δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης, εφόσον οι λόγοι αυτοί είναι συμβατοί με τους λόγους που καθορίζονται στο άρθρο 21 παράγραφοι 2 και 3 του κανονισμού.

571. Ο υπόχρεος μπορεί επίσης να υποβάλει αίτηση με την οποία ζητεί από την αρμόδια αρχή να αρνηθεί, εν όλω ή εν μέρει, την εκτέλεση απόφασης, εφόσον «το δικαίωμα εκτέλεσης της απόφασης του δικαστηρίου προέλευσης έχει παραγραφεί» (με την επισημάνση ότι ισχύει η μεγαλύτερη προθεσμία παραγραφής, είτε βάσει του δικαίου του κράτους μέλους προέλευσης είτε βάσει του δικαίου του κράτους μέλους εκτέλεσης) ή εφόσον η απόφαση είναι «ασυμβίβαστη με απόφαση» που εκδόθηκε στο κράτος μέλος εκτέλεσης ή με απόφαση που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος ή σε άλλο τρίτο κράτος που πληροί τις προϋποθέσεις (άρθρο 21 παράγραφος 2).²⁷⁶

572. Το άρθρο 21 παράγραφος 3 του κανονισμού προβλέπει έναν τρίτο λόγο για την αναστολή της εκτέλεσης, εάν το αρμόδιο δικαστήριο του κράτους μέλους προέλευσης έχει επιληφθεί αιτήσεως για την επανεξέταση της απόφασης δυνάμει του άρθρου 19 του κανονισμού ή εάν η εκτελεστότητα της απόφασης έχει ανασταλεί στο κράτος μέλος προέλευσης. Επισημαίνεται ότι η αρμόδια αρχή *μπορεί*, αλλά δεν υποχρεούται, να αναστείλει την εκτέλεση μιας απόφασης ή μέρους μιας απόφασης βάσει του άρθρου 21 παράγραφος 3.

573. Οι λοιπές αιτήσεις ή προσφυγές που αποσκοπούν στην άρνηση ή την αναστολή της εκτέλεσης απόφασης, σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 1 του κανονισμού, υποβάλλονται σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλος εκτέλεσης.²⁷⁷

7. Έλλειψη επιπτώσεων στην ύπαρξη οικογενειακών σχέσεων

574. Στο άρθρο 22 του κανονισμού διευκρινίζεται ότι η διαδικασία που προβλέπεται στο τμήμα 1 του κεφαλαίου IV του κανονισμού, σχετικά με την κατάργηση της διαδικασίας κήρυξης της εκτελεστότητας, δεν συνεπάγεται «επ' ουδενί την αναγνώριση της οικογενειακής σχέσης ή της σχέσης συγγένειας, γάμου ή αγχιστείας στην οποία βασίζεται η υποχρέωση διατροφής που αποτελεί το αντικείμενο της απόφασης».

²⁷⁶ Διευκρινίζεται ότι μια απόφαση τροποποίησης λόγω μεταβολής των συνθηκών δεν θεωρείται «ασυμβίβαστη απόφαση» βάσει του ίδιου άρθρου.

²⁷⁷ Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 262.

Γ. Διαδικασίες του τμήματος 2 του κεφαλαίου IV του κανονισμού: κράτη μέλη που δεν δεσμεύονται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007

1. Επισκόπηση των διαδικασιών του τμήματος 2

575. Μόλις η οικεία αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή λάβει την πλήρη αίτηση αναγνώρισης και κήρυξης της εκτελεστότητας, η απόφαση αναγνωρίζεται και κηρύσσεται εκτελεστή σύμφωνα με τις απλουστευμένες διαδικασίες που καθορίζονται στο τμήμα 2 του κεφαλαίου IV του κανονισμού.²⁷⁸

576. Επισημαίνεται ότι, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 26 του κανονισμού, η διαδικασία που καθορίζεται στο τμήμα 2 βασίζεται στη διαδικασία και στους λόγους άρνησης της αναγνώρισης που προβλέπονται στον *κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις*.²⁷⁹

577. Οι διαδικασίες του τμήματος 2 εφαρμόζονται στις αποφάσεις που εκδίδονται στα κράτη μέλη που δεν δεσμεύονται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, ήτοι στο Ηνωμένο Βασίλειο και στη Δανία.²⁸⁰

578. Σύμφωνα με το άρθρο 68 παράγραφος 2 του κανονισμού, ο κανονισμός δεν αντικαθιστά τον *κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 805/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για τη θέσπιση ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου για μη αμφισβητούμενες αξιώσεις* («κανονισμός για τον ευρωπαϊκό εκτελεστό τίτλο») όσον αφορά τους ευρωπαϊκούς εκτελεστούς τίτλους για αποφάσεις διατροφής που έχουν εκδοθεί σε κράτος μέλος το οποίο δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο. Ο κανονισμός για τον ευρωπαϊκό εκτελεστό τίτλο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτη μέλη στα οποία εφαρμόζεται ο εν λόγω κανονισμός και τα οποία δεν δεσμεύονται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 (δηλαδή για αποφάσεις που εκδίδονται στο Ηνωμένο Βασίλειο). Πρέπει, ωστόσο, να επισημανθεί ότι σε περίπτωση εφαρμογής του κανονισμού για τον ευρωπαϊκό εκτελεστό τίτλο, κατά κανόνα δεν εμπλέκονται οι κεντρικές αρχές βάσει του κανονισμού του 2009. Οι αμφισβητούμενες αξιώσεις διατροφής από το Ηνωμένο Βασίλειο εξακολουθούν να υπόκεινται στη διαδικασία που ορίζεται στο τμήμα 2 του κεφαλαίου IV του κανονισμού του 2009.

2. Αναγνώριση (άρθρο 23)²⁸¹

579. Σύμφωνα με το άρθρο 23 του κανονισμού, δεν απαιτείται «καμία διαδικασία» για την αναγνώριση αποφάσεων που έχουν εκδοθεί σε άλλα κράτη μέλη τα οποία δεν δεσμεύονται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 (άρθρο 23 παράγραφος 1), ενώ κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει την αναγνώριση απόφασης βάσει των διαδικασιών του κανονισμού (άρθρο 23 παράγραφος 2).²⁸² Επισημαίνεται ότι κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει απευθείας την κήρυξη της εκτελεστότητας (βλέπε κατωτέρω, ανάλυση σχετικά με το άρθρο 26) χωρίς να έχει προηγουμένως ζητήσει την αναγνώριση της απόφασης.

²⁷⁸ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

²⁷⁹ Τα συστήματα που προβλέπονται στις δύο αυτές νομοθετικές πράξεις είναι πολύ παρόμοια, εκτός από ορισμένες διαφορές, ιδίως όσον αφορά τις συντομότερες και υποχρεωτικές προθεσμίες που προβλέπονται στον κανονισμό του 2009.

²⁸⁰ Επισημαίνεται ότι η διαδικασία του τμήματος 2 εφαρμόζεται επίσης στις αποφάσεις που είχαν εκδοθεί στα κράτη μέλη προτού τεθεί σε ισχύ ο κανονισμός αλλά μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού «Βρυξέλλες Ι». Ανατρέξτε στο κεφάλαιο 3, μέρος Ι για διεξοδική ανάλυση του πεδίου και του τρόπου εφαρμογής του κανονισμού.

²⁸¹ Το άρθρο 23 του κανονισμού είναι το αντίστοιχο του άρθρου 33 του κανονισμού Βρυξέλλες Ι.

²⁸² Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 23 παράγραφος 3, εάν το αποτέλεσμα της δικαστικής διαδικασίας εξαρτάται από την αναγνώριση της απόφασης διατροφής, το δικαστήριο έχει επίσης δικαιοδοσία να κρίνει και το ζήτημα της αναγνώρισης. Για να είναι εφαρμόσιμο το άρθρο 23 παράγραφος 3, πρέπει η αναγνώριση της απόφασης να θεωρείται αναγκαία στο πλαίσιο της απόφασης για την κύρια υπόθεση, π.χ. την κατανομή της περιουσίας των συζύγων, στο πλαίσιο της οποίας η απόφαση διατροφής είναι αναγκαία για τον καθορισμό του ποσού που αντιπροσωπεύουν τα διαθέσιμα περιουσιακά στοιχεία.

3. Κήρυξη της εκτελεστότητας (άρθρα 26-30)

580. Το άρθρο 26²⁸³ του κανονισμού ορίζει ότι απόφαση που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος το οποίο δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 καθίσταται εκτελεστή σε άλλο κράτος μέλος *μετά* την κήρυξη της εκτελεστότητάς της, κατόπιν αίτησης κάθε ενδιαφερομένου. Επισημαίνεται ότι η απόφαση άλλου κράτους μέλους που δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 πρέπει να είναι εκτελεστή στο εν λόγω άλλο κράτος. Η απαίτηση να είναι η απόφαση εκτελεστή ισχύει και για τις αποφάσεις που κηρύσσονται προσωρινά εκτελεστές, τις αποφάσεις που αφορούν προσωρινά μέτρα, τις μη τελεσίδικες αποφάσεις κ.λπ., υπό τον όρο ότι η απόφαση είναι εκτελεστή στο κράτος προέλευσης.²⁸⁴

581. Τα κράτη μέλη οφείλουν να ενημερώνουν την Επιτροπή (σύμφωνα με το άρθρο 71) σχετικά με τα δικαστήρια ή τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους εκτέλεσης στις οποίες υποβάλλονται οι αιτήσεις για κήρυξη της εκτελεστότητας. Η «κατά τόπον αρμοδιότητα» καθορίζεται από τον τόπο συνήθους διαμονής του καθ' ου η εκτέλεση ή από τον τόπο εκτέλεσης (άρθρο 27).²⁸⁵ Στα άρθρα 28 και 29²⁸⁶ προσδιορίζονται τα έγγραφα που πρέπει να συνοδεύουν τις αιτήσεις κήρυξης της εκτελεστότητας (βλέπε ανάλυση στην ενότητα II.A.5., ανωτέρω).

582. Ο κανονισμός (άρθρο 30)²⁸⁷ ορίζει ότι μια απόφαση κηρύσσεται εκτελεστή χωρίς έλεγχο δυνάμει του άρθρου 24 (βλέπε ανάλυση σχετικά με το άρθρο 24, κατωτέρω), «μόλις» ολοκληρωθούν οι διατυπώσεις του άρθρου 28 όσον αφορά τα έγγραφα και «το αργότερο» εντός 30 ημερών μετά την ολοκλήρωση των εν λόγω διατυπώσεων, εκτός εάν η κήρυξη είναι αδύνατη λόγω εξαιρετικών περιστάσεων.²⁸⁸ Στο στάδιο αυτό, ο καθ' ου η εκτέλεση διάδικος δεν έχει ειδοποιηθεί και ως εκ τούτου δεν έχει τη δυνατότητα να παραπεστεί στη διαδικασία.

4. Γνωστοποίηση της απόφασης (άρθρο 31)²⁸⁹

583. Βάσει του κανονισμού (άρθρο 31), η απόφαση επί της αίτησης για την κήρυξη της εκτελεστότητας πρέπει να γνωστοποιείται «αμελλητί» στον αιτούντα σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπει το δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης.²⁹⁰ Επίσης, η κήρυξη της εκτελεστότητας, καθώς και η απόφαση (εφόσον αυτή δεν έχει ήδη επιδοθεί ή κοινοποιηθεί) πρέπει να επιδίδεται ή να κοινοποιείται στον καθ' ου η εκτέλεση, ο οποίος μπορεί στη συνέχεια να προσφύγει κατά της απόφασης επί της αίτησης για την κήρυξη της εκτελεστότητας.

5. Προσφυγή κατά της απόφασης επί της αίτησης κήρυξης της εκτελεστότητας (άρθρα 32-34)²⁹¹

584. Προσφυγή κατά της απόφασης επί της αίτησης κήρυξης της εκτελεστότητας μπορεί να ασκείται και από τους δύο διαδίκους, σύμφωνα με το άρθρο 32 του κανονισμού. Η προσφυγή ασκείται εντός προθεσμίας 30 ημερών από την επίδοση ή την κοινοποίησή της ή εντός 45 ημερών εάν ο καθ' ου η εκτέλεση έχει τη συνήθη διαμονή του στο έδαφος κράτους μέλους άλλου από εκείνο στο οποίο κηρύχθηκε η εκτελεστότητα (η προθεσμία

²⁸³ Το άρθρο 26 του κανονισμού είναι το αντίστοιχο του άρθρου 38 του κανονισμού Βρυξέλλες I και του άρθρου 31 της σύμβασης των Βρυξελλών.

²⁸⁴ Επισημαίνεται ότι, βάσει του άρθρου 39 του κανονισμού, μια απόφαση μπορεί να κηρυχθεί προσωρινά εκτελεστή στο κράτος προέλευσης ανεξαρτήτως από ενδεχόμενη προσφυγή και ακόμη και αν το εθνικό δίκαιο δεν προβλέπει αυτοδίκαιη εκτελεστότητα.

²⁸⁵ Το άρθρο 27 του κανονισμού είναι το αντίστοιχο του άρθρου 39 του κανονισμού Βρυξέλλες I.

²⁸⁶ Το άρθρο 28 του κανονισμού είναι το αντίστοιχο του άρθρου 53 του κανονισμού Βρυξέλλες I. Το άρθρο 29 του κανονισμού είναι το αντίστοιχο του άρθρου 55 του κανονισμού Βρυξέλλες I και του άρθρου 48 της σύμβασης των Βρυξελλών.

²⁸⁷ Το άρθρο 30 του κανονισμού είναι το αντίστοιχο του άρθρου 41 του κανονισμού Βρυξέλλες I.

²⁸⁸ Αυτή η υποχρεωτική προθεσμία των 30 ημερών αποτελεί νέο κανόνα σε σχέση με τις προηγούμενες διαδικασίες του κανονισμού Βρυξέλλες I.

²⁸⁹ Το άρθρο 31 του κανονισμού είναι το αντίστοιχο του άρθρου 42 του κανονισμού Βρυξέλλες I και του άρθρου 35 της σύμβασης των Βρυξελλών.

²⁹⁰ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

²⁹¹ Τα άρθρα 32-34 του κανονισμού είναι τα αντίστοιχα των άρθρων 43-45 του κανονισμού Βρυξέλλες I.

αυτή δεν παρατείνεται λόγω απόστασης). Το δικαστήριο που έχει επιληφθεί της προσφυγής βάσει του άρθρου 32 παράγραφος 4 του κανονισμού αποφαίνεται εντός προθεσμίας 90 ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία επελήφθη της υπόθεσης, εκτός εξαιρετικών περιστάσεων (άρθρο 34 παράγραφος 2). Έως ότου εκδοθεί απόφαση για την εν λόγω προσφυγή, μπορούν να λαμβάνονται μόνο συντηρητικά μέτρα επί της περιουσίας του καθ' ου η εκτέλεση διαδίκου (άρθρο 36 παράγραφος 3).

585. Όσον αφορά την άσκηση ενδίκου μέσου κατά της απόφασης επί της προσφυγής (άρθρο 33), πρέπει να χρησιμοποιούνται τα ένδικα μέσα τα οποία έχει ορίσει το οικείο κράτος μέλος σύμφωνα με το άρθρο 71 και τα οποία έχουν γνωστοποιηθεί στην Επιτροπή.²⁹² Το δικαστήριο που έχει επιληφθεί προσφυγής βάσει του άρθρου 33 του κανονισμού αποφαίνεται «συντόμως» (άρθρο 34 παράγραφος 3).

586. Τα δικαστήρια που εκδικάζουν προσφυγές σύμφωνα με τα άρθρα 32 ή 33 του κανονισμού μπορούν να απορρίψουν ή να ανακαλέσουν την κήρυξη της εκτελεστότητας μόνον εφόσον συντρέχει λόγος από τους οριζόμενους στο άρθρο 24 (βλέπε σχετική ανάλυση ακριβώς παρακάτω).

6. Λόγοι άρνησης της αναγνώρισης (άρθρο 24)²⁹³

587. Ο κανονισμός προβλέπει διάφορους λόγους άρνησης της αναγνώρισης μιας απόφασης (άρθρο 24), και συγκεκριμένα εάν:

- α) η αναγνώριση αντίκειται «προδήλως» στη δημόσια τάξη (με εξαίρεση την έρευνα των κανόνων δικαιοδοσίας που ορίζονται στον κανονισμό),
- β) η απόφαση εκδόθηκε ερήμην του εναγομένου και δεν γνωστοποιήθηκε καταλλήλως στον εναγόμενο (σύμφωνα με όσα ορίζονται στον κανονισμό),
- γ) η απόφαση είναι ασυμβίβαστη με απόφαση που εκδόθηκε μεταξύ των ιδίων διαδίκων στο κράτος μέλος στο οποίο ζητείται η αναγνώριση,²⁹⁴
- δ) η απόφαση είναι ασυμβίβαστη με προγενέστερη απόφαση που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος ή σε τρίτο κράτος μεταξύ των ιδίων διαδίκων επί διαφοράς που είχε το ίδιο αντικείμενο και την ίδια αιτία (εφόσον η εν λόγω απόφαση πληροί τις προϋποθέσεις για την αναγνώρισή της στο ερωτώμενο κράτος).²⁹⁵

7. Αναστολή της διαδικασίας αναγνώρισης (άρθρο 25)²⁹⁶

588. Η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή του κράτους μέλους στο οποίο ζητείται η αναγνώριση πρέπει να αναστείλει τη διαδικασία αναγνώρισης εφόσον η εκτέλεση της απόφασης έχει ανασταλεί στο κράτος μέλος προέλευσης λόγω άσκησης προσφυγής (άρθρο 25).²⁹⁷

8. Αναστολή της διαδικασίας (άρθρο 35)²⁹⁸

589. Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκείται προσφυγή σύμφωνα με τα άρθρα 32 ή 33 του κανονισμού, οφείλει να αναστείλει τη διαδικασία, κατόπιν αίτησης του καθ' ου η εκτέλεση, εάν η εκτέλεση της απόφασης έχει ανασταλεί στο κράτος μέλος προέλευσης λόγω άσκησης προσφυγής.

²⁹² Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

²⁹³ Το άρθρο 24 του κανονισμού είναι το αντίστοιχο του άρθρου 34 του κανονισμού Βρυξέλλες I.

²⁹⁴ Διευκρινίζεται ότι απόφαση η οποία συνεπάγεται την τροποποίηση προγενέστερης απόφασης διατροφής λόγω μεταβολής των συνθηκών δεν πρέπει να θεωρείται «ασυμβίβαστη απόφαση».

²⁹⁵ Ο.π.

²⁹⁶ Το άρθρο 25 του κανονισμού είναι το αντίστοιχο του άρθρου 37 του κανονισμού Βρυξέλλες I και του άρθρου 30 της σύμβασης των Βρυξελλών.

²⁹⁷ Η υποχρέωση αναστολής της διαδικασίας σε αυτή την περίπτωση αποτελεί νέο κανόνα σε σχέση με τις προηγούμενες διαδικασίες του κανονισμού Βρυξέλλες I, στο πλαίσιο του οποίου η αναστολή της διαδικασίας δεν ήταν σε αυτή την περίπτωση υποχρεωτική.

²⁹⁸ Το άρθρο 35 του κανονισμού είναι το αντίστοιχο του άρθρου 46 του κανονισμού Βρυξέλλες I.

9. Προσωρινά και συντηρητικά μέτρα (άρθρο 36)²⁹⁹

590. Στο άρθρο 36 παράγραφος 1 του κανονισμού διευκρινίζεται ότι ο αιτών μπορεί να ζητήσει προσωρινά ή συντηρητικά μέτρα που είναι διαθέσιμα βάσει του δικαίου του κράτους μέλους εκτέλεσης χωρίς να απαιτείται η κήρυξη της εκτελεστότητας. Στο άρθρο 36 παράγραφος 2 του κανονισμού διευκρινίζεται επίσης ότι η κήρυξη της εκτελεστότητας εμπεριέχει «αυτοδικαίως» τη δυνατότητα λήψης συντηρητικών μέτρων. Στο άρθρο 36 παράγραφος 3 του κανονισμού διευκρινίζεται ότι, κατά τη διάρκεια της προθεσμίας άσκησης προσφυγής που προβλέπεται στο άρθρο 32 παράγραφος 5 του κανονισμού, μπορούν να λαμβάνονται μόνο συντηρητικά μέτρα επί της περιουσίας του καθ' ου η εκτέλεση διαδίκου. (Βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα VIII, ανωτέρω, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα προσωρινά και συντηρητικά μέτρα).

10. Εκτελεστότητα (άρθρο 37)³⁰⁰

591. Ο αιτών δύναται να ζητήσει την κήρυξη εκτελεστότητας για ορισμένα μόνο κεφάλαια μιας απόφασης. Ομοίως, μια αρμόδια αρχή δύναται, αυτεπαγγέλτως, να κηρύξει εκτελεστά ορισμένα μόνο κεφάλαια μιας απόφασης, εάν δεν μπορούν να κηρυχθούν εκτελεστές όλες οι αξιώσεις.

11. Καμία φορολογική επιβάρυνση ή τέλος (άρθρο 38)³⁰¹

592. Σύμφωνα με τον κανονισμό «καμία φορολογική επιβάρυνση ή τέλος ανάλογα με την αξία της διαφοράς δεν επιβάλλεται στο κράτος μέλος εκτέλεσης».

12. Εκτέλεση

593. Αφότου μια απόφαση αναγνωριστεί και κηρυχθεί εκτελεστή (και έχουν εξαντληθεί όλα τα σχετικά ένδικα μέσα), η απόφαση διατροφής μπορεί εν συνεχεία να εκτελεστεί σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του ερωτώμενου κράτους.³⁰² Βλέπε κεφάλαιο 12 για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την εκτέλεση των αποφάσεων διατροφής.

Δ. Επικοινωνία με το αιτούν κράτος

594. Οι αρμόδιες [δικαστικές] [διοικητικές] αρχές θα πρέπει να γνωρίζουν ότι η εθνική κεντρική αρχή του κράτους τους (εν προκειμένω, η κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους]) είναι επιφορτισμένη με καθήκοντα τακτικής ενημέρωσης σχετικά με την πορεία των αιτήσεων που υποβάλλονται βάσει του κανονισμού (άρθρο 58). Ως εκ τούτου, είναι πιθανό η εθνική κεντρική αρχή να ζητήσει από τις οικείες αρμόδιες αρχές να υποβάλουν εκθέσεις προόδου. Στην προκειμένη περίπτωση, οι αρμόδιες αρχές οφείλουν να συνεργαστούν με την κεντρική αρχή.

IV. Άλλες πτυχές: αιτήσεις αναγνώρισης και αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεστότητας

A. Αιτήσεις αναγνώρισης που υποβάλλονται από υπόχρεο

1. Γενικά

595. Βάσει του κανονισμού, ένας υπόχρεος μπορεί να υποβάλει αίτηση για την αναγνώριση μιας απόφασης εάν η αναγνώριση είναι απαραίτητη για την αναστολή ή τον περιορισμό της εκτέλεσης προηγούμενης απόφασης στο ερωτώμενο κράτος μέλος (άρθρο 56 παράγραφος 2 στοιχείο α). Η αίτηση αυτή μπορεί να υποβληθεί σε περίπτωση που ο υπόχρεος επιθυμεί την αναγνώριση διαφορετικής απόφασης στο κράτος στο οποίο

²⁹⁹ Το άρθρο 36 του κανονισμού είναι το αντίστοιχο του άρθρου 47 του κανονισμού Βρυξέλλες I.

³⁰⁰ Το άρθρο 37 του κανονισμού είναι το αντίστοιχο του άρθρου 48 του κανονισμού Βρυξέλλες I.

³⁰¹ Το άρθρο 38 του κανονισμού είναι το αντίστοιχο του άρθρου 52 του κανονισμού Βρυξέλλες I.

³⁰² Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 262.

λαμβάνει χώρα η εκτέλεση (δηλαδή στ[...] [όνομα κράτους]), ή σε περίπτωση που ο υπόχρεος έχει εξασφαλίσει την τροποποίηση υφιστάμενης απόφασης σε άλλο κράτος μέλος και τώρα επιθυμεί την αναγνώριση της εν λόγω απόφασης στ[...] [όνομα κράτους] καθώς διαθέτει περιουσιακά στοιχεία σε αυτό το κράτος.

596. Βλέπε κεφάλαιο 11 για αναλυτικότερη εξέταση των αιτήσεων τροποποίησης. Όταν μια απόφαση διατροφής εκτελείται ήδη στ[...] [όνομα κράτους], ο κανονισμός επιβάλλει την αναγνώριση της τροποποιημένης απόφασης προτού αυτή καταστήσει δυνατό τον αποτελεσματικό περιορισμό ή την αναστολή της εκτέλεσης της πρώτης απόφασης. Ωστόσο, σε ορισμένα κράτη, το εν λόγω στάδιο μπορεί να μην είναι απαραίτητο – εάν, για παράδειγμα, η τροποποίηση πραγματοποιείται από την ίδια αρχή που εξέδωσε την πρώτη απόφαση.³⁰³

597. Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι στο άρθρο 40 του κανονισμού προβλέπεται διαδικασία σύμφωνα με την οποία οποιοσδήποτε διάδικος, περιλαμβανομένου του υπόχρεου, μπορεί να επικαλεστεί απόφαση που έχει ήδη αναγνωριστεί σύμφωνα με τις διαδικασίες αναγνώρισης που προβλέπονται στα τμήματα 1 και 2 του κεφαλαίου IV του κανονισμού (βλέπε ενότητα II.A.5. του παρόντος κεφαλαίου, ανωτέρω, σχετικά με τις απαιτήσεις τεκμηρίωσης που ορίζονται στο άρθρο 40).

2. Σε ποιες περιπτώσεις μπορεί να χρησιμοποιηθεί η εν λόγω αίτηση από υπόχρεο;

598. Καθώς ο σκοπός των αιτήσεων αναγνώρισης, σύμφωνα με το άρθρο 56 παράγραφος 2 στοιχείο α), είναι ο περιορισμός της εκτέλεσης, σε πολλές περιπτώσεις ο υπόχρεος που ζητεί την αναγνώριση απόφασης κατοικεί στο κράτος στο οποίο πρέπει να αναγνωριστεί η απόφαση, δηλαδή στ[...] [όνομα κράτους]. Όμως, ο κανονισμός δεν αναφέρεται συγκεκριμένα σε αυτές τις περιπτώσεις. Ως εκ τούτου, το εν λόγω ζήτημα θα πρέπει να αντιμετωπίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του εθνικού δικαίου ως αίτημα προς την αρμόδια αρχή του κράτους στο οποίο κατοικεί ο υπόχρεος.³⁰⁴ Όταν ζητείται αναγνώριση στ[...] [όνομα κράτους], όπου ο υπόχρεος έχει περιουσιακά στοιχεία, χωρίς όμως να κατοικεί εκεί, ο υπόχρεος μπορεί να υποβάλει αίτηση σύμφωνα με το άρθρο 56 παράγραφος 2 στοιχείο α).

Τροποποίηση είναι η διαδικασία μεταβολής μιας απόφασης διατροφής μετά την έκδοσή της. Σε ορισμένα κράτη είναι γνωστή ως αίτηση μεταβολής ή αίτηση αλλαγής. Η τροποποίηση μπορεί να αφορά το ποσό της διατροφής, τη συχνότητα ή κάποιον άλλον όρο της απόφασης περί διατροφής.

599. Σε κάθε περίπτωση όπου η αίτηση υποβάλλεται δυνάμει του άρθρου 56 παράγραφος 2 στοιχείο α), ο υπόχρεος είναι ο αιτών. Σε αυτές τις περιπτώσεις, ο δικαιούχος είναι ο εναγόμενος και θα πρέπει να ειδοποιείται για την καταχώριση της εκτέλεσης ή την κήρυξη της εκτελεστότητας.

Παράδειγμα

600. Ο υπόχρεος κατοικεί στη χώρα Α, όπου ελήφθη η αρχική απόφαση διατροφής, και διαθέτει περιουσιακά στοιχεία ή εισόδημα στ[...] [όνομα κράτους]. Ο δικαιούχος κατοικεί στ[...] [όνομα κράτους] και η αρχική απόφαση έχει αναγνωριστεί στ[...] [όνομα κράτους] και εκτελείται ήδη έναντι των περιουσιακών στοιχείων του υπόχρεου στ[...] [όνομα κράτους]. Υπέρ του υπόχρεου έχει πλέον εκδοθεί τροποποιημένη απόφαση από τη χώρα Α, της οποίας επιθυμεί την αναγνώριση στ[...] [όνομα κράτους] ώστε να περιορίσει την εκτέλεση της πρώτης απόφασης.

³⁰³ Ό.π.

³⁰⁴ Σε ορισμένα κράτη, η κεντρική αρχή ενεργεί για τον σκοπό αυτό ως αρμόδια αρχή και βοηθεί τον υπόχρεο κατά τη διαδικασία αναγνώρισης. Στην περίπτωση των αιτήσεων τροποποίησης, η αναγνώριση μπορεί να αποτελεί το τελευταίο στάδιο της αίτησης (βλέπε κεφάλαιο 11) με αποτέλεσμα να μην απαιτείται η υποβολή νέας αίτησης. Αυτό εξαρτάται από τις εσωτερικές διαδικασίες του κάθε κράτους. Στ[...] [όνομα κράτους] [...].

Τι συμβαίνει στην περίπτωση αυτή βάσει του κανονισμού

601. Ο υπόχρεος μπορεί να υποβάλει αίτηση στην κεντρική αρχή της χώρας Α σύμφωνα με το άρθρο 56 παράγραφος 2 στοιχείο α) του κανονισμού. Η χώρα Α διαβιβάζει την αίτηση στ[...] [όνομα κράτους] όπου, βάσει των διαδικασιών που περιγράφονται στο παρόν κεφάλαιο, η τροποποιημένη απόφαση αναγνωρίζεται ή αναγνωρίζεται και κηρύσσεται εκτελεστή. Οι διάδικοι ειδοποιούνται σχετικά με την απόφαση και τους δίδεται η ευκαιρία να ασκήσουν προσφυγή ή έφεση κατά της αναγνώρισης, της κήρυξης της εκτελεστότητας ή της εκτέλεσης, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις διαδικασίες των τμημάτων 1 και 2 του κεφαλαίου IV του κανονισμού, όπως περιγράφονται ανωτέρω. Μόλις η απόφαση κηρυχθεί εκτελεστή και τα σχετικά δικαιώματα άσκησης ενδίκων μέσων έχουν εξαντληθεί, η τροποποιημένη απόφαση ισχύει στ[...] [όνομα κράτους] περιορίζοντας την εκτέλεση της αρχικής απόφασης.

3. Διαδικασίες

602. Οι διαδικασίες αναγνώρισης ή αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεστότητας που περιγράφονται στο παρόν κεφάλαιο αφορούν τις αιτήσεις αναγνώρισης που υποβάλλονται από τον υπόχρεο σε αυτές τις περιστάσεις.

4. Περιορισμοί στην αναγνώριση τροποποιημένων αποφάσεων

603. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι ο κανονισμός επιβάλλει σημαντικό περιορισμό στο δικαίωμα του υπόχρεου να ζητήσει την αναγνώριση μιας τροποποιημένης απόφασης βάσει του κανονισμού. Ο δικαιούχος μπορεί να αντιταχθεί στην αναγνώριση της τροποποιημένης απόφασης εάν αυτή εκδόθηκε σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος στο οποίο ελήφθη η αρχική απόφαση (το κράτος προέλευσης) και εάν ο δικαιούχος είχε τη συνήθη κατοικία του στο κράτος προέλευσης κατά τον χρόνο έκδοσης της τροποποιημένης απόφασης (άρθρο 8). Προβλέπονται λίγες εξαιρέσεις όσον αφορά το εν λόγω δικαίωμα. Επίσης, είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη ότι το δικαίωμα του υπόχρεου να ζητεί την αναγνώριση τροποποιημένης απόφασης υπόκειται σε ορισμένους περιορισμούς που δεν ισχύουν για την αναγνώριση και την εκτέλεση άλλων αποφάσεων.

604. Βλέπε κεφάλαιο 11 αναφορικά με τις αιτήσεις τροποποίησης.

B. Δικαστικοί συμβιβασμοί και δημόσια έγγραφα

605. Σύμφωνα με το κεφάλαιο VI του κανονισμού, «οι δικαστικοί συμβιβασμοί και τα δημόσια έγγραφα» που έχουν εκτελεστό χαρακτήρα στο κράτος μέλος προέλευσης αναγνωρίζονται και εκτελούνται σε άλλο κράτος μέλος ως αποφάσεις διατροφής (άρθρο 48 παράγραφος 1). Το άρθρο 48 παράγραφος 2 του κανονισμού προβλέπει ότι οι διατάξεις του κανονισμού εφαρμόζονται «εφόσον είναι αναγκαίο» στους δικαστικούς συμβιβασμούς και στα δημόσια έγγραφα. Οι απαιτήσεις τεκμηρίωσης για τους δικαστικούς συμβιβασμούς και τα δημόσια έγγραφα ορίζονται στο άρθρο 48 παράγραφος 3 του κανονισμού (βλέπε επίσης ενότητα II.A.5., ανωτέρω).

606. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 2 του κανονισμού, ως δικαστικός συμβιβασμός νοείται ο «διακανονισμός για θέματα υποχρεώσεων διατροφής, ο οποίος επικυρώθηκε από δικαστήριο ή καταρτίστηκε ενώπιον δικαστηρίου κατά τη διάρκεια διαδικασίας».

607. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 3 του κανονισμού, ένα «δημόσιο έγγραφο» ορίζεται με τους ακόλουθους τρόπους:

- α) έγγραφο για θέματα υποχρεώσεων διατροφής που έχει συνταχθεί ή καταχωρηθεί επίσημα ως δημόσιο έγγραφο στο κράτος προέλευσης και του οποίου η γνησιότητα:
 - ι) συνδέεται με την υπογραφή και το περιεχόμενο του δημόσιου εγγράφου, και

- ii) πιστοποιείται από δημόσια ή άλλη αρχή η οποία είναι εξουσιοδοτημένη προς τούτο, ή
- β) σύμβαση στον τομέα των υποχρεώσεων διατροφής που συνήφθη με διοικητικές αρχές του κράτους προέλευσης ή επικυρώθηκε από αυτές.

V. Αναγνώριση και αναγνώριση και κήρυξη εκτελεστότητας – Λοιπά θέματα

A. Νομική συνδρομή

608. Βάσει του κανονισμού, το ερωτώμενο κράτος που διεκπεραιώνει αίτηση που υποβάλλεται μέσω κεντρικής αρχής, για την αναγνώριση και εκτέλεση απόφασης διατροφής η οποία αφορά παιδί ηλικίας κάτω των 21 ετών, πρέπει να παρέχει στον δικαιούχο δωρεάν νομική συνδρομή.³⁰⁵ Υπενθυμίζεται ότι εάν το κράτος παρέχει αποτελεσματική πρόσβαση στις νομικές διαδικασίες, μέσω της χρήσης απλουστευμένων διαδικασιών, δεν θα προκύψει ανάγκη για δωρεάν νομική συνδρομή.³⁰⁶

609. Για αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με την υποχρέωση παροχής αποτελεσματικής πρόσβασης στις νομικές διαδικασίες, περιλαμβανομένης της παροχής δωρεάν νομικής συνδρομής, εφόσον απαιτείται, ανατρέξτε στο κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα VII.

B. Ζητήματα εκτέλεσης

Μετατροπή νομισμάτων

610. Ο κανονισμός δεν θίγει το ζήτημα της μετατροπής των ποσών της διατροφής σε άλλο νόμισμα. Ανάλογα με τις διαδικασίες που εφαρμόζει κάθε αρμόδια αρχή για την αναγνώριση των αποφάσεων, μπορεί να προβλέπεται παράλληλη διαδικασία για τη μετατροπή των ποσών της διατροφής που περιέχονται στην απόφαση στο νόμισμα του κράτους εκτέλεσης. Η αρμόδια αρχή μπορεί να χρειαστεί να εξασφαλίσει πιστοποιητικό που να βεβαιώνει την ισοτιμία που χρησιμοποιήθηκε για τη μετατροπή των ποσών, ενώ το ποσό που θα προκύψει από τη μετατροπή θα αποτελέσει τη βάση για την υποχρέωση διατροφής στο αρμόδιο κράτος. Σε άλλες περιπτώσεις, το αιτούν κράτος μπορεί να έχει ήδη προβεί στη μετατροπή των ποσών της απόφασης, περιλαμβανομένων τυχόν καθυστερούμενων ποσών, στο νόμισμα του κράτους εκτέλεσης.³⁰⁷

611. Το ζήτημα της μετατροπής νομισμάτων εξετάζεται εκτενέστερα στο κεφάλαιο 12 σχετικά με την εκτέλεση των αποφάσεων διατροφής.

VI. Συμπληρωματικές πληροφορίες

A. Πρακτικές συμβουλές

- Πολλά κράτη επιχειρούν, αμέσως μόλις αναγνωριστεί η απόφαση, να επικοινωνήσουν το συντομότερο δυνατό με τον υπόχρεο για την επίτευξη εκούσιας συμμόρφωσης με την απόφαση ούτως ώστε να εξασφαλιστεί η ταχύτερη δυνατή έναρξη καταβολής της διατροφής προς τον δικαιούχο και τα παιδιά.³⁰⁸
- Σκοπός της διαδικασίας αναγνώρισης και εκτέλεσης που ορίζεται στον κανονισμό είναι να διασφαλιστεί η ταχύτερη και αποτελεσματικότερη διεκπεραίωση των αιτήσεων. Οι δικαστές, οι δικαστικοί υπάλληλοι και οι λοιπές εμπλεκόμενες αρχές του

³⁰⁵ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους], σχετικά με τη διαδικασία χορήγησης νομικής αρωγής, βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 86.

³⁰⁶ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

³⁰⁷ Στ[...] [όνομα κράτους] [...].

³⁰⁸ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον φιλικό διακανονισμό των διαφορών στ[...] [όνομα κράτους], βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 234.

ερωτώμενου κράτους θα πρέπει να το έχουν αυτό υπόψη και να λαμβάνουν μέτρα για να εξασφαλίζουν ότι οι αιτήσεις διεκπεραιώνονται το ταχύτερο δυνατόν, με την ελάχιστη δυνατή καθυστέρηση.

- Στον κανονισμό δεν περιλαμβάνονται όλες οι διαδικασίες και οι απαιτήσεις σχετικά με τη διεκπεραίωση των αιτήσεων αναγνώρισης ή αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεστότητας. Οι δικαστές θα πρέπει να συμβουλευούνται επίσης τη συναφή εθνική νομοθεσία και διαδικασίες. Για παράδειγμα, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τυχόν εθνικές απαιτήσεις όσον αφορά τον τρόπο ειδοποίησης, σχετικά με την απόφαση, του εναγομένου ή του αιτούντος που κατοικεί εκτός του ερωτώμενου κράτους.

B. Σχετικά έντυπα

Παράρτημα I
Παράρτημα II
Παράρτημα III
Παράρτημα IV
Παράρτημα VI

Γ. Άρθρα του κανονισμού

Κεφάλαιο IV, άρθρα 16-43
Άρθρο 56 παράγραφος 2 στοιχείο α)
Άρθρο 57
Άρθρο 58
Άρθρο 48
Άρθρο 64

Δ. Σχετικά κεφάλαια του εγχειριδίου

Βλέπε κεφάλαιο 12 – Εκτέλεση αποφάσεων διατροφής βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009
Βλέπε κεφάλαιο 3 – Ζητήματα γενικής εφαρμογής: σύμβαση του 2007 και κανονισμός του 2009

VII. Ανακεφαλαιωτικός πίνακας – Αιτήσεις αναγνώρισης και εκτέλεσης

	Διαδικασία	Παραπομπή στο εγχειρίδιο
1	Λήψη εγγράφων από την κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους]	II(A)(1)
2	Ανταποκρίνεται η αίτηση στις ελάχιστες απαιτήσεις του κανονισμού;	II(A)(3)
3	Έλεγχος της πληρότητας των εγγράφων	II(A)(4)&(5)
4	Έρευνα για τον εντοπισμό του εναγομένου ή των περιουσιακών του στοιχείων, εφόσον απαιτείται, ή εξακρίβωση ότι έχουν πραγματοποιηθεί οι σχετικές ενέργειες από την κεντρική αρχή	II(A)(7)
5	Αίτημα για πρόσθετα έγγραφα από την κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους], εφόσον απαιτούνται	II(A)(6)
6(a)	Αναγνώριση ή αναγνώριση ή/και κήρυξη εκτελεστότητας της απόφασης σύμφωνα με τις διαδικασίες του τμήματος 1 ή του τμήματος 2 (η εκτέλεση πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διαδικασίες του τμήματος 1 ή του τμήματος 2, κατά περίπτωση)	III

6(β)	Ειδοποίηση του αιτούντος και του εναγομένου για την απόφαση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και κήρυξης της εκτελεστότητας, ή/και εκτέλεσης	III
6(γ)	Ο εναγόμενος μπορεί να ασκήσει προσφυγή ή έφεση κατά της αναγνώρισης, της κήρυξης της εκτελεστότητας ή της εκτέλεσης βάσει συγκεκριμένων λόγων, σύμφωνα με τις διαδικασίες του τμήματος 1 ή του τμήματος 2	III
7	Ολοκλήρωση οποιασδήποτε προσφυγής ή έφεσης, και ειδοποίηση του αιτούντος και του εναγομένου	III

VIII. Συχνές ερωτήσεις

Ο δικαιούχος κατοικεί στη χώρα Β και υπέρ του έχει εκδοθεί απόφαση από τη χώρα Α. Η χώρα Β δεν αναγνωρίζει ούτε εκτελεί την απόφαση. Ο υπόχρεος διαμένει στ[...] [όνομα κράτους], που είναι τρίτο κράτος. Η χώρα Α και [...] [όνομα κράτους] είναι κράτη μέλη στα οποία εφαρμόζεται ο κανονισμός. Μπορεί η απόφαση να αναγνωρισθεί και να εκτελεστεί στ[...] [όνομα κράτους];

612. Ναι – ο δικαιούχος μπορεί να επιδιώξει την αναγνώριση και την εκτέλεση της απόφασης στο κράτος όπου κατοικεί ή διαθέτει περιουσιακά στοιχεία ή εισόδημα ο υπόχρεος, εφόσον η απόφαση εκδόθηκε σε κράτος μέλος. Η απόφαση δεν χρειάζεται να είναι εκτελεστή ή να έχει αναγνωρισθεί στο αιτούν κράτος – μόνο στο κράτος προέλευσης. Στην περίπτωση αυτή, πρόκειται για τη χώρα Α. Εάν έχει εκδοθεί δήλωση εκτελεστότητας από τη χώρα Α, όπου ελήφθη η απόφαση, τότε [...] [όνομα κράτους] θα πρέπει να μπορεί να διεκπεραιώσει την αίτηση αναγνώρισης και εκτέλεσης, υπό τον όρο ότι πληρούνται όλες οι άλλες απαιτήσεις.

Για ποιον λόγο θα επιδίωκε ένας δικαιούχος μόνο την αναγνώριση μιας απόφασης και όχι την αναγνώριση ΚΑΙ την κήρυξη της εκτελεστότητάς της / την εκτέλεσή της;

613. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο δικαιούχος μπορεί να σκοπεύει να εκτελέσει την απόφαση με ιδιωτικά μέσα ή ο αιτών μπορεί να χρειάζεται να εξασφαλίσει την αναγνώριση της απόφασης προκειμένου να μπορεί να χρησιμοποιήσει άλλα ένδικα βοηθήματα στο ερωτώμενο κράτος. Για παράδειγμα, εάν υπάρχει στο ερωτώμενο κράτος κάποιο περιουσιακό στοιχείο, όπως κληρονομιά περιουσία, ο δικαιούχος μπορεί να χρειαστεί να εξασφαλίσει την αναγνώριση της απόφασης προτού μπορέσει να εγείρει αξίωση κατά της κληρονομιάς περιουσίας.

Η αναγνώριση μιας απόφασης διατροφής εξομοιώνει την απόφαση με οποιαδήποτε άλλη απόφαση διατροφής που ελήφθη αρχικά στο εν λόγω κράτος μέλος;

614. Όχι. Μοναδικός σκοπός της αναγνώρισης και της εκτέλεσης είναι να καταστεί δυνατή η εκτέλεση της αλλοδαπής απόφασης διατροφής βάσει των ίδιων μηχανισμών και διαδικασιών που εφαρμόζονται στις εθνικές αποφάσεις διατροφής. Ως εκ τούτου, η νομοθεσία του ερωτώμενου κράτους όσον αφορά, για παράδειγμα, την επιμέλεια ή την επικοινωνία με τα παιδιά δεν εφαρμόζεται στην εν λόγω απόφαση. Η απόφαση είναι παρόμοια με τις αποφάσεις που λαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο μόνον ως προς τους σκοπούς της αναγνώρισης και της εκτέλεσης των υποχρεώσεων διατροφής.

Βάσει του κανονισμού, μπορεί μια απόφαση να αναγνωρισθεί στ[...] [όνομα κράτους] εάν πρόκειται για είδος απόφασης που δεν θα μπορούσε να είχε εκδοθεί στ[...] [όνομα κράτους];

615. Ναι – υπό τον όρο ότι η απόφαση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού όσον αφορά τις υποχρεώσεις διατροφής. Για παράδειγμα, μια απόφαση διατροφής παιδιού μπορεί να περιλαμβάνει διάταξη για την αποζημίωση ορισμένων ειδών δαπανών, όπως έξοδα ασφάλισης υγείας, που δεν είναι γνωστά ή δεν προβλέπονται από το δίκαιο του ερωτώμενου κράτους. Η απόφαση μπορεί παρόλα αυτά να αναγνωρισθεί στο ερωτώμενο κράτος.

ΙΧ. Απευθείας αιτήματα: επισκόπηση

616. Τα απευθείας αιτήματα (δηλαδή τα απευθείας αιτήματα που υποβάλλουν οι αιτούντες στις αρμόδιες αρχές), με σκοπό την αναγνώριση ή την αναγνώριση και την κήρυξη εκτελεστότητας, διέπονται από τον κανονισμό, εφόσον εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του, εξαιρουμένων των ευνοϊκότερων διατάξεων περί νομικής αρωγής του κεφαλαίου V (Πρόσβαση στη δικαιοσύνη)³⁰⁹ και πολλών εκ των διατάξεων του κεφαλαίου VII (Συνεργασία μεταξύ κεντρικών αρχών). Τα απευθείας αιτήματα που υποβάλλονται στις αρμόδιες [δικαστικές] [διοικητικές] αρχές στ[...] [όνομα κράτους] και αφορούν την έκδοση ή τροποποίηση αποφάσεων διατροφής εξετάζονται εν συντομία στα κεφάλαια 10 και 11. Σε γενικές γραμμές, τα εν λόγω αιτήματα διέπονται από το εσωτερικό δίκαιο τ[...] [όνομα κράτους] και όχι από τον κανονισμό (ωστόσο, εξακολουθούν να ισχύουν οι κανόνες περί δικαιοδοσίας και εφαρμοστέου δικαίου που προβλέπονται στον κανονισμό· βλέπε κεφάλαια 4 και 5 για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους κανόνες δικαιοδοσίας και εφαρμοστέου δικαίου του κανονισμού).

³⁰⁹ Το γεγονός ότι οι πλέον ευνοϊκές διατάξεις περί νομικής αρωγής που προβλέπονται στο άρθρο 46 του κεφαλαίου V του κανονισμού δεν ισχύουν για τα απευθείας αιτήματα που υποβάλλονται βάσει του κανονισμού (αλλά μόνο για τις αιτήσεις που υποβάλλονται μέσω των κεντρικών αρχών) μπορεί να συναχθεί από την ανάγνωση του άρθρου 46 παράγραφος 1, του άρθρου 55, του άρθρου 56 παράγραφος 1, καθώς και της αιτιολογικής σκέψης 36 του κανονισμού. Βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα VII, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις διατάξεις του κανονισμού για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη και για τη νομική αρωγή.

Κεφάλαιο 9 - Διεκπεραίωση εισερχόμενων αιτήσεων εκτέλεσης αποφάσεων που έχουν εκδοθεί ή αναγνωρισθεί στο ερωτώμενο κράτος βάσει της σύμβασης του 2007 ή του κανονισμού του 2009

Σχετικά με το παρόν κεφάλαιο:

Το παρόν κεφάλαιο αφορά κατά κύριο λόγο αιτήσεις εκτέλεσης μιας απόφασης διατροφής, οι οποίες λαμβάνονται από τις δικαστικές ή άλλες αρμόδιες αρχές μέσω της κεντρικής αρχής (βλέπε επίσης ενότητα VI, κατωτέρω, για τα απευθείας αιτήματα που υποβάλλονται στις αρμόδιες αρχές).

Στην ενότητα I παρέχεται επισκόπηση της αίτησης – πότε χρησιμοποιείται, ποιος μπορεί να υποβάλει αίτηση και επεξήγηση των βασικών όρων και εννοιών.

Στην ενότητα II περιγράφεται η διαδικασία ή τα στάδια για τον έλεγχο και την επεξεργασία των εισερχόμενων εγγράφων και πληροφοριών.

Στην ενότητα III περιλαμβάνονται παραπομπές και συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με την αίτηση.

Στην ενότητα IV παρατίθεται ανακεφαλαιωτικός πίνακας για απλή επισκόπηση της διαδικασίας.

Στην ενότητα V αναφέρονται ορισμένες από τις πλέον συχνές ερωτήσεις που υποβάλλονται σχετικά με την εν λόγω αίτηση.

Στην ενότητα VI παρέχεται επισκόπηση των διαδικασιών για τα απευθείας αιτήματα που υποβάλλονται προς τις αρμόδιες αρχές για την εκτέλεση αποφάσεων που έχουν εκδοθεί ή αναγνωρισθεί στ[...] [όνομα κράτους].

I. Επισκόπηση – Αιτήσεις εκτέλεσης αποφάσεων που έχουν εκδοθεί ή αναγνωρισθεί στ[...] [όνομα κράτους] βάσει της σύμβασης του 2007 ή του κανονισμού του 2009

A. Σε ποιες περιπτώσεις υποβάλλεται η αίτηση

617. Πρόκειται για την απλούστερη από όλες τις αιτήσεις που υποβάλλονται στο πλαίσιο της σύμβασης ή του κανονισμού. Στην αίτηση αυτή, ζητείται από την αρμόδια αρχή συμβαλλόμενου κράτους της σύμβασης ή κράτους μέλους στο οποίο εφαρμόζεται ο κανονισμός να εκτελέσει απόφαση που έχει εκδώσει το ίδιο ή αλλοδαπή απόφαση την οποία έχει ήδη αναγνωρίσει³¹⁰ και να συνδράμει στη μεταφορά των πληρωμών σε δικαιούχο που κατοικεί εκτός του εν λόγω κράτους. Ο δικαιούχος ζητεί την εκτέλεση της απόφασης επειδή ο υπόχρεος κατοικεί στο ερωτώμενο κράτος ή διαθέτει περιουσιακά στοιχεία ή εισόδημα σε αυτό. Στην περίπτωση αυτή, [...] [όνομα κράτους] είναι το ερωτώμενο κράτος.

618. Η διαδικασία είναι πολύ απλή καθώς η απόφαση δεν χρειάζεται να αναγνωρισθεί προκειμένου να μπορεί να εκτελεστεί στ[...] [όνομα κράτους], το ερωτώμενο κράτος. Και τούτο διότι πρόκειται είτε για απόφαση που έχει ληφθεί σε

Το **αιτούν κράτος** είναι το συμβαλλόμενο κράτος της σύμβασης ή το κράτος μέλος όπου εφαρμόζεται ο κανονισμός το οποίο κινεί τη διαδικασία υποβολής αίτησης και υποβάλλει το αίτημα για λογαριασμό αιτούντος που κατοικεί στην επικράτειά του. Το **ερωτώμενο κράτος** είναι το συμβαλλόμενο κράτος της σύμβασης ή το κράτος μέλος όπου εφαρμόζεται ο κανονισμός από το οποίο ζητείται η διεκπεραίωση της αίτησης.

³¹⁰ Η αναγνώριση μπορεί να έχει ήδη πραγματοποιηθεί βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού ή η απόφαση μπορεί να αναγνωρισθεί «αυτοδικαίως», στις περιπτώσεις στις οποίες η αναγνώριση ορισμένων ειδών αλλοδαπών αποφάσεων πραγματοποιείται αυτόματα. Βλέπε κεφάλαια 7 και 8 για πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες αναγνώρισης βάσει της σύμβασης και του κανονισμού.

εθνικό επίπεδο στ[...] [όνομα κράτους], όπου και θα εκτελεστεί, είτε για αλλοδαπή απόφαση που έχει ήδη αναγνωριστεί στ[...] [όνομα κράτους].

619. Η εν λόγω αίτηση υποβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο β) της σύμβασης ή σύμφωνα με το άρθρο 56 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού. (Βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος I για ανάλυση του πεδίου και του τρόπου εφαρμογής τόσο της σύμβασης όσο και του κανονισμού).

B. Παράδειγμα

620. Υπέρ της Μ έχει εκδοθεί απόφαση διατροφής από τ[...] [όνομα κράτους]. Η Μ κατοικεί σήμερα στη χώρα Β. Ο υπόχρεος εξακολουθεί να κατοικεί στ[...] [όνομα κράτους]. Η Μ ζητεί από τις αρχές τ[...] [όνομα κράτους] να ξεκινήσουν την εκτέλεση της απόφασης διατροφής και να αποστείλουν στην ίδια τις σχετικές πληρωμές. Τόσο [...] [όνομα κράτους] όσο και η χώρα Β είναι συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης ή κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα οποία εφαρμόζεται ο κανονισμός.

621. Κατ' εφαρμογή της σύμβασης ή του κανονισμού, η Μ θα ζητήσει από την κεντρική αρχή στη χώρα Β να διαβιβάσει **αίτηση εκτέλεσης της απόφασης** στ[...] [όνομα κράτους]. Η κεντρική αρχή στ[...] [όνομα κράτους] θα λάβει την αίτηση, θα βεβαιωθεί για την πληρότητά της, θα παραπέμψει την απόφαση στην αρμόδια για την εκτέλεση αρχή και θα συνδράμει κατά τη διαβίβαση των πληρωμών στη Μ, όπως της ζητήθηκε.

Γ. Σημαντική διαφορά – αίτηση εκτέλεσης οικείας απόφασης από ένα κράτος

622. Μια αίτηση εκτέλεσης απόφασης που έχει εκδοθεί ή αναγνωριστεί στο ερωτώμενο κράτος είναι απλούστερη από μια αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης απόφασης που εκδόθηκε αλλού. Όπως αναλύεται στο κεφάλαιο 7, σύμφωνα με τη σύμβαση του 2007, όταν υποβάλλεται αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης μιας απόφασης, ο εναγόμενος έχει δικαίωμα να αντισταχθεί στην αναγνώριση ή στην αναγνώριση και εκτέλεση με το αιτιολογικό ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης που προβλέπονται στο άρθρο 20 ή ότι δεν ικανοποιούνται οι διαδικαστικές και λοιπές απαιτήσεις του άρθρου 22 για την αναγνώριση ή την αναγνώριση και εκτέλεση της απόφασης. Βάσει του κανονισμού του 2009, για αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτη μέλη που δεσμεύονται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, υπάρχουν λιγότεροι λόγοι βάσει των οποίων ο εναγόμενος μπορεί να ζητήσει την επανεξέταση της απόφασης στο κράτος μέλος προέλευσης ή να υποβάλει αίτηση άρνησης ή αναστολής εκτέλεσης της απόφασης στο κράτος μέλος εκτέλεσης³¹¹ (βλέπε κεφάλαιο 8).

Η **κεντρική αρχή** είναι η δημόσια αρχή που έχει οριστεί από συμβαλλόμενο κράτος ή κράτος μέλος για την άσκηση ή την εκτέλεση των καθηκόντων διοικητικής συνεργασίας και συνδρομής στο πλαίσιο της σύμβασης ή του κανονισμού.

623. Ο εναγόμενος δεν διαθέτει παρόμοια δικαιώματα όσον αφορά τις αποφάσεις που έχουν εκδοθεί ή έχουν ήδη αναγνωριστεί στο ερωτώμενο κράτος, δηλαδή στ[...] [όνομα κράτους]. Αυτό συμβαίνει επειδή ζητείται από τ[...] [όνομα κράτους] είτε να εκτελέσει απόφαση που το ίδιο αυτό κράτος έχει εκδώσει, και όχι απόφαση άλλου κράτους, είτε να εκτελέσει απόφαση που έχει ήδη καταστεί εκτελεστή σε προηγούμενη περίπτωση μέσω της διαδικασίας αναγνώρισης ή αναγνώρισης

Η **αρμόδια αρχή** είναι η αρχή ενός συγκεκριμένου κράτους που είναι επιφορτισμένη ή εξουσιοδοτημένη δυνάμει της νομοθεσίας του εν λόγω κράτους να εκτελεί ειδικά καθήκοντα βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού. Η αρμόδια αρχή μπορεί να είναι δικαστήριο, διοικητικός φορέας, πρόγραμμα εκτέλεσης αποφάσεων διατροφής παιδιών ή οποιαδήποτε άλλη κρατική υπηρεσία που εκτελεί ορισμένα από τα καθήκοντα που σχετίζονται με τη σύμβαση ή τον κανονισμό.

³¹¹ Για αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτη μέλη που δεν δεσμεύονται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 βάσει του κανονισμού, υπάρχουν περισσότεροι λόγοι βάσει των οποίων ο εναγόμενος μπορεί να προσφύγει κατά της αναγνώρισης ή της εκτέλεσης απόφασης σε σύγκριση με τις αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτη μέλη που δεσμεύονται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 (βλέπε κεφάλαιο 8 για λεπτομέρειες).

και εκτέλεσης. Ως εκ τούτου, η αρμόδια αρχή στο ερωτώμενο κράτος δεν καλείται να εξετάσει εάν η απόφαση πρέπει να αναγνωρισθεί ή να αναγνωρισθεί και εκτελεστεί.

624. Εάν ο εναγόμενος έχει ενστάσεις ως προς την εκτέλεση της απόφασης, πρέπει να τις προβάλει μετά την κίνηση της διαδικασίας εκτέλεσης από την αρμόδια αρχή, όπως προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο τ[...] [όνομα κράτους] ως κράτους εκτέλεσης.³¹² Το γεγονός ότι η αίτηση εκτέλεσης υποβάλλεται βάσει της σύμβασης δεν παρέχει στον εναγόμενο / υπόχρεο πρόσθετους λόγους για να αντιταχθεί στην εκτέλεση της απόφασης.

625. Η διαδικασία διαχείρισης των εισερχόμενων αιτήσεων εκτέλεσης είναι ως εκ τούτου πολύ απλή για την ερωτώμενη κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους].³¹³ Ο φάκελος εγγράφων ελέγχεται ως προς την πληρότητά του και η αίτηση παραπέμπεται στην αρμόδια για την εκτέλεση αρχή στ[...] [όνομα κράτους].³¹⁴ Στη συνέχεια, η αρμόδια αρχή λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα που επιτρέπονται βάσει του εθνικού δικαίου για την εκτέλεση της απόφασης. Οι εν λόγω διαδικασίες περιγράφονται αναλυτικά στην επόμενη ενότητα.

Θέλετε μια σύντομη περίληψη των βημάτων που ακολουθούνται στο παρόν κεφάλαιο; Ανατρέξτε στον **ανακεφαλαιωτικό πίνακα** στο τέλος του κεφαλαίου.

II. Διεκπεραίωση των αιτήσεων εκτέλεσης

1. Έλεγχος της πληρότητας των εγγράφων

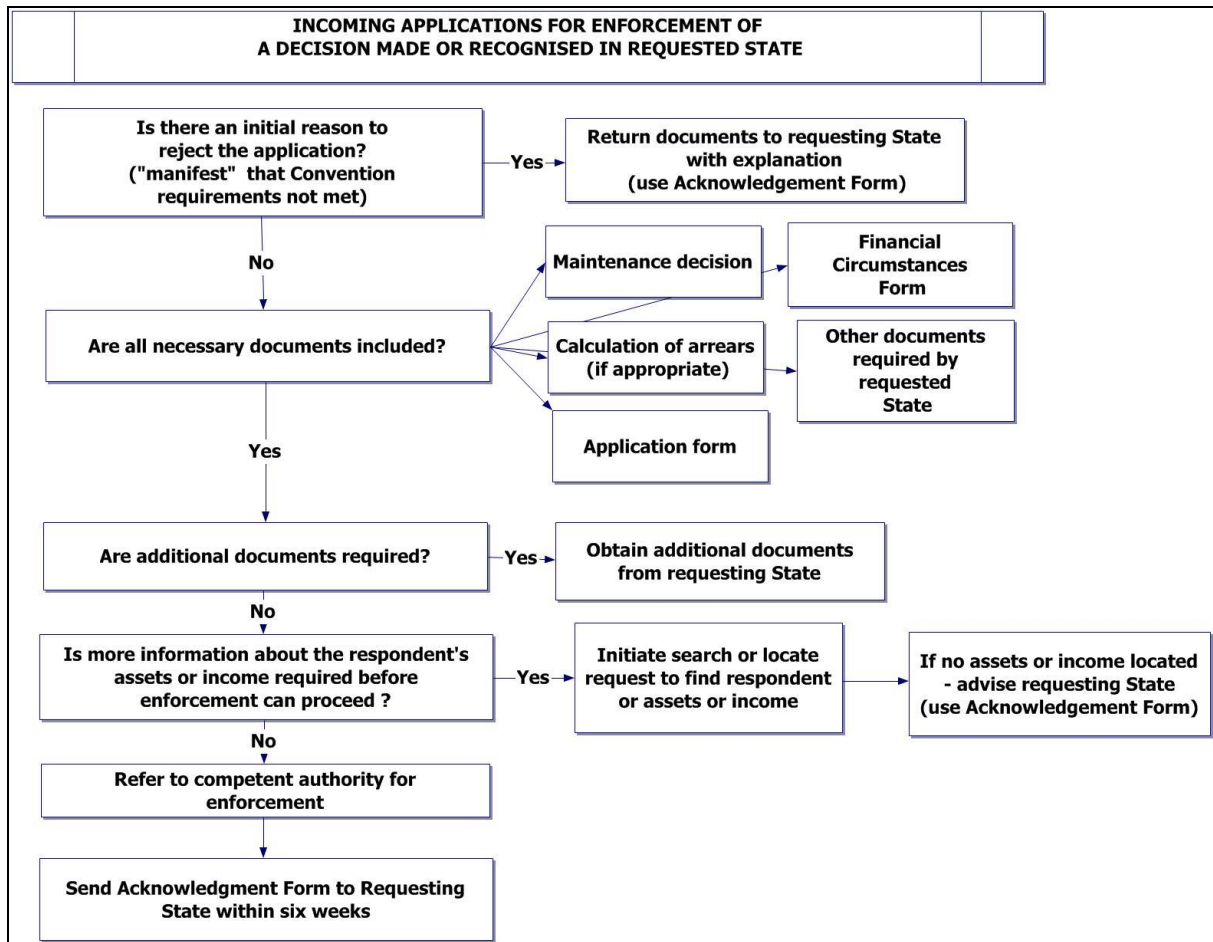
626. Όταν η κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] λαμβάνει μια αίτηση εκτέλεσης απόφασης προερχόμενη από αλλοδαπή κεντρική αρχή, ο φάκελος της αίτησης πρέπει να ελέγχεται ως προς την πληρότητα των εγγράφων, πρέπει να προσδιορίζεται καταρχάς κατά πόσον είναι δυνατή η διεκπεραίωση της αίτησης και να βεβαιώνεται η λήψη του φακέλου, σε συνδυασμό με την υποβολή αιτήματος για τυχόν πρόσθετα έγγραφα που απαιτούνται. Στη συνέχεια ο φάκελος μπορεί να διαβιβαστεί στην αρμόδια αρχή τ[...] [όνομα κράτους] με σκοπό την εκτέλεση της απόφασης.³¹⁵ Η αρμόδια αρχή τ[...] [όνομα κράτους] θα πρέπει να διενεργήσει παρόμοιο έλεγχο με εκείνον της κεντρικής αρχής, ούτως ώστε να διασφαλίσει την πληρότητα του φακέλου εγγράφων.

³¹² Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...]. Βλέπε ωστόσο και το κεφάλαιο 8 όπου περιγράφονται διάφοροι λόγοι άρνησης ή αναστολής εκτέλεσης βάσει των ειδικών καθεστώτων που προβλέπονται από τον κανονισμό για την αναγνώριση και εκτέλεση των αποφάσεων.

³¹³ Η κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] είναι [...].

³¹⁴ Οι αρμόδιες αρχές στ[...] [όνομα κράτους] είναι [...].

³¹⁵ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

Σχήμα 10: Διάγραμμα ροής (αφορά αποκλειστικά τη σύμβαση) – επισκόπηση της διαδικασίας ελέγχου των αιτήσεων εκτέλεσης

627. Όταν τα έγγραφα λαμβάνονται από την κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους], θα πρέπει να ελέγχονται εγκαίρως ώστε τυχόν αναγκαία πρόσθετα έγγραφα να μπορούν να ζητηθούν χωρίς καθυστέρηση από την κεντρική αρχή του αιτούντος κράτους.

628. Ο εισερχόμενος φάκελος θα πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής έγγραφα:

α) Βάσει της σύμβασης του 2007

✓	Έντυπο διαβίβασης
✓	Έντυπο αίτησης
Κατά περίπτωση	Κείμενο της απόφασης
✓	Έντυπο οικονομικής κατάστασης
Κατά περίπτωση	Έγγραφο υπολογισμού καθυστερούμενων ποσών
Κατά περίπτωση	Απόδειξη χορήγησης επιδομάτων από δημόσια υπηρεσία
Κατά περίπτωση	Μεταφρασμένα αντίγραφα των εγγράφων

Σχήμα 11: Κατάλογος εντύπων και εγγράφων

Έντυπο διαβίβασης

Κάθε αίτηση που υποβάλλεται βάσει της σύμβασης πρέπει να συνοδεύεται από έντυπο διαβίβασης. Το εν λόγω έντυπο είναι υποχρεωτικό και αναφέρει το είδος της αίτησης και τα μέρη. Σε αυτό αναφέρονται επίσης τα έγγραφα που συνοδεύουν την αίτηση.

Έντυπο αίτησης

Στις περισσότερες περιπτώσεις, χρησιμοποιείται το προτεινόμενο έντυπο αίτησης.

Κείμενο της απόφασης

Συνήθως, οι αιτούντες προσκομίζουν ένα απλό αντίγραφο της απόφασης. Το αντίγραφο αυτό βοηθεί την αρμόδια αρχή εκτέλεσης στον εντοπισμό της απόφασης και την εξασφάλιση πρόσθετων ή επικυρωμένων αντιγράφων, εφόσον απαιτούνται για τους σκοπούς της εκτέλεσης.

Έντυπο οικονομικής κατάστασης

Δεδομένου ότι πρόκειται για αίτηση εκτέλεσης, πρέπει να συνοδεύεται από έντυπο οικονομικής κατάστασης, το οποίο περιέχει πληροφορίες για τον τόπο κατοικίας και τις οικονομικές περιστάσεις του εναγομένου, στον βαθμό που γνωρίζει ο αιτών. Το συγκεκριμένο έντυπο παρέχει σημαντικές πληροφορίες για την εκτέλεση της απόφασης.

Εάν ο αιτών χρησιμοποιήσει το προτεινόμενο έντυπο, παραλείπονται τα στοιχεία που αφορούν τον δικαιούχο καθώς δεν απαιτούνται για την αίτηση εκτέλεσης.

Έγγραφο υπολογισμού καθυστερούμενων ποσών

Εάν, βάσει της απόφασης διατροφής, υπάρχουν ανεξόφλητα (καθυστερούμενα) ποσά διατροφής και ο αιτών επιδιώκει την εκτέλεσή τους, πρέπει να επισυνάπτεται στην αίτηση έγγραφο το οποίο να αναφέρει τον τρόπο με τον οποίο υπολογίστηκαν τα εν λόγω ποσά.

β) Βάσει του κανονισμού του 2009**i) Παράρτημα VI**

Βάσει του κανονισμού απαιτείται η χρήση του παραρτήματος VI, το οποίο προσαρτάται στο κείμενο του κανονισμού, για αιτήσεις εκτέλεσης απόφασης που έχει εκδοθεί ή αναγνωριστεί στο ερωτώμενο κράτος μέλος. Βάσει του κανονισμού απαιτείται οι πληροφορίες που περιέχονται στην αίτηση να περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα εξής (άρθρο 57 παράγραφος 2):

- α) μνεία της φύσης της αίτησης ή των αιτήσεων,
- β) το όνομα και τα στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της διεύθυνσης, του αιτούντος καθώς και την ημερομηνία γέννησής του³¹⁶,
- γ) το όνομα και, εφόσον είναι γνωστά, τη διεύθυνση και την ημερομηνία γέννησης του υπόχρεου διατροφής,
- δ) το όνομα και την ημερομηνία γέννησης οποιουδήποτε προσώπου του οποίου επιδιώκεται η διατροφή,
- ε) τους λόγους στους οποίους βασίζεται η αίτηση,
- στ) εάν η αίτηση υποβάλλεται από δικαιούχο διατροφής, πληροφορίες σχετικά με τον τόπο αποστολής ή ηλεκτρονικής μεταβίβασης της διατροφής,
- ζ) το όνομα ή την ονομασία και τα στοιχεία του υπεύθυνου για τη διεκπεραίωση της αίτησης προσώπου ή μονάδας της κεντρικής αρχής του αιτούντος κράτους μέλους.

ii) Για αποφάσεις που αναγνωρίζονται βάσει του κεφαλαίου IV, τμήμα 1 (αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτος μέλος το οποίο δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007)

Στο άρθρο 20 του κανονισμού ορίζονται τα ζητούμενα έγγραφα που είναι αναγκαία για τους σκοπούς της εκτέλεσης (βάσει του κεφαλαίου IV, τμήμα 1 του κανονισμού,

³¹⁶ Η προσωπική διεύθυνση του αιτούντος μπορεί να αντικαθίσταται από άλλη διεύθυνση σε περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας, εφόσον δεν απαιτείται από το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο υποβάλλεται η αίτηση η προσωπική διεύθυνση του αιτούντος για την κίνηση των απαιτούμενων διαδικασιών (άρθρο 57 παράγραφος 3). Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

για αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτος μέλος που δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007) και πρέπει να προσκομίζονται στην αρμόδια για την εκτέλεση αρχή από τον ενάγοντα:

- α) αντίγραφο της απόφασης το οποίο πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις γνησιότητας,
- β) απόσπασμα της απόφασης χορηγηθέν από το δικαστήριο προέλευσης σύμφωνα με το τυποποιημένο έντυπο του παραρτήματος Ι του κανονισμού (καθώς και, όπου είναι αναγκαίο, μεταγγραμματος ή μετάφραση του περιεχομένου³¹⁷),
- γ) ενδεχομένως έγγραφο που ορίζει τις καθυστερημένες παροχές και την ημερομηνία κατά την οποία έγινε ο υπολογισμός τους.

Οι αρμόδιες αρχές δεν δύνανται να απαιτούν από τον ενάγοντα να προσκομίσει μετάφραση της απόφασης εκτός εάν αμφισβητηθεί η εκτέλεση (άρθρο 20 παράγραφος 2).³¹⁸

iii) Για αποφάσεις που αναγνωρίζονται βάσει του κεφαλαίου IV, τμήμα 2 (αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτος μέλος το οποίο δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007)

Στο άρθρο 28 του κανονισμού ορίζεται ότι (βάσει της εναλλακτικής διαδικασίας του τμήματος 2 για την αναγνώριση και την κήρυξη εκτελεστότητας, για αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτη μέλη τα οποία δεν δεσμεύονται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007), οι αιτήσεις πρέπει να συνοδεύονται από τα ακόλουθα: α) αντίγραφο της απόφασης «το οποίο πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις γνησιότητας» και β) απόσπασμα της απόφασης χορηγηθέν από το δικαστήριο προέλευσης μέσω του εντύπου του παραρτήματος ΙΙ του κανονισμού. Όπου χρειάζεται, η αίτηση θα πρέπει να συνοδεύεται από μετάφραση ή μεταγγραμματος, ανάλογα με τις σχετικές γλωσσικές απαιτήσεις (βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος ΙΙ, ενότητα ΙΙ για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις γλωσσικές απαιτήσεις βάσει του κανονισμού). Η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή που επιλαμβάνεται της αίτησης δεν δύναται να υποχρεώσει τον ενάγοντα να προσκομίσει μετάφραση της απόφασης (ωστόσο, κάτι τέτοιο μπορεί να του ζητηθεί στο πλαίσιο προσφυγής βάσει του άρθρου 32 ή 33).

Βάσει του άρθρου 29 του κανονισμού, εάν δεν προσκομιστεί το απόσπασμα της απόφασης με χρήση του εντύπου που παρατίθεται στο παράρτημα ΙΙ του κανονισμού, η αρμόδια αρχή μπορεί να ορίσει προθεσμία για την προσκόμισή του, να δεχθεί ισοδύναμο έγγραφο ή, εφόσον η ίδια κρίνει ότι έχει ενημερωθεί επαρκώς, να απαλλάξει τον ενάγοντα από την υποχρέωση αυτή.

iv) Έγγραφα που αφορούν δικαστικούς συμβιβασμούς και δημόσια έγγραφα (άρθρο 48)

Στο άρθρο 48 του κανονισμού προσδιορίζονται τα αναγκαία έγγραφα για τις αιτήσεις αναγνώρισης ή αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεστότητας δικαστικών συμβιβασμών και δημόσιων εγγράφων σε άλλο κράτος μέλος και ορίζεται ότι η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους προέλευσης πρέπει να χορηγεί, κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε ενδιαφερομένου, απόσπασμα του δικαστικού συμβιβασμού ή του δημόσιου εγγράφου, χρησιμοποιώντας τα έντυπα των παραρτημάτων Ι, ΙΙ, ΙΙΙ ή ΙV, κατά περίπτωση.

v) Πρόσθετα έγγραφα

Σύμφωνα με το άρθρο 57 παράγραφοι 4 και 5 του κανονισμού, απαιτείται, εν ανάγκη και κατά περίπτωση, η αίτηση να συνοδεύεται από πρόσθετα έγγραφα, εφόσον αυτά είναι γνωστά. Αυτά περιλαμβάνουν:

³¹⁷ Βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος ΙΙ, ενότητα ΙΙ, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις γλωσσικές και μεταφραστικές απαιτήσεις βάσει του κανονισμού.

³¹⁸ Ό.π.

- την οικονομική κατάσταση του υπόχρεου διατροφής, μεταξύ άλλων το όνομα και τη διεύθυνση του εργοδότη του καθώς και τη φύση των περιουσιακών στοιχείων του υπόχρεου και τον τόπο στον οποίο ευρίσκονται (άρθρο 57 παράγραφος 4 στοιχείο β))³¹⁹
- οποιεσδήποτε άλλες πληροφορίες που ενδέχεται να διευκολύνουν τον εντοπισμό του υπόχρεου διατροφής (άρθρο 57 παράγραφος 4 στοιχείο γ))
- οποιεσδήποτε αναγκαίες πληροφορίες ή τεκμηρίωση, μεταξύ άλλων, ενδεχομένως, τεκμηρίωση σχετικά με το δικαίωμα του αιτούντος για χορήγηση νομικής αρωγής (άρθρο 57 παράγραφος 5)

Απόδειξη χορήγησης επιδομάτων – δημόσια υπηρεσία

Εάν ο αιτών είναι δημόσια υπηρεσία, μπορεί αντί για διατροφή να έχει χορηγήσει επιδόματα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να κρίνεται σκόπιμη η παροχή εγγράφων τεκμηρίωσης που να αποδεικνύουν την καταβολή των επιδομάτων, για παράδειγμα εάν η δημόσια υπηρεσία επιθυμεί να θεμελιώσει αυτοτελές δικαίωμα για την είσπραξη μέρους των καθυστερούμενων ποσών της διατροφής.

γ) Αίτημα για τυχόν πρόσθετα έγγραφα

629. Εάν η αίτηση είναι ελλιπής επειδή απαιτούνται πρόσθετα έγγραφα, δεν πρέπει να απορρίπτεται. Αντίθετα, θα πρέπει να υποβάλλεται αίτημα για την παροχή τυχόν πρόσθετων εγγράφων στην κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους], που μπορεί να επικοινωνήσει με την αιτούσα κεντρική αρχή.

630. Εάν το αίτημα αφορά πρόσθετα έγγραφα που θα παρασχεθούν από την κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους], το αιτούν κράτος έχει προθεσμία **τριών μηνών** βάσει της σύμβασης ή **90 ημερών** βάσει του κανονισμού για την υποβολή των εγγράφων. Εάν τα ζητούμενα έγγραφα δεν παρασχεθούν εντός της καθορισμένης προθεσμίας, απαιτείται η εκ νέου επικοινωνία με το αιτούν κράτος. Ωστόσο, εάν τα ζητούμενα έγγραφα δεν ληφθούν και η διεκπεραίωση της αίτησης δεν μπορεί να προχωρήσει, η κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] μπορεί (αλλά δεν υποχρεούται) να περατώσει την εξέταση του φακέλου και να ενημερώσει σχετικά το αιτούν κράτος.

2. Είναι «προφανές» ότι δεν ικανοποιούνται οι απαιτήσεις της σύμβασης ή του κανονισμού;

631. Τόσο βάσει της σύμβασης όσο και βάσει του κανονισμού, η κεντρική αρχή μπορεί να αρνηθεί να διεκπεραιώσει την αίτηση εάν «είναι προφανές ότι δεν ικανοποιούνται οι απαιτήσεις» της σύμβασης ή «εάν δεν πληροί προδήλως τις απαιτήσεις» του κανονισμού, αντίστοιχα (βλέπε άρθρο 12 παράγραφος 8 της σύμβασης και άρθρο 58 παράγραφος 8 του κανονισμού). Οι περιστάσεις υπό τις οποίες μπορεί να συμβεί αυτό είναι αρκετά περιορισμένες³²⁰ και η εφαρμογή της διάταξης εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της κεντρικής αρχής.

632. Για παράδειγμα, η κεντρική αρχή μπορεί να έχει απορρίψει προηγούμενη αίτηση μεταξύ των ιδίων μερών. Εάν η αίτηση δεν συνοδεύεται από νέα αποδεικτικά στοιχεία, η κεντρική αρχή έχει το δικαίωμα να απορρίψει εκ νέου την αίτηση επί τη βάσει αυτή. Ομοίως, μια αίτηση μπορεί να απορριφθεί εάν προκύπτει σαφώς από τα έγγραφα ότι το αίτημα δεν έχει καμία σχέση με διατροφή.

633. Η αρμόδια αρχή τ[...] [όνομα κράτους] θα ήταν ίσως σκόπιμο να διενεργήσει παρόμοιο έλεγχο κατά τη λήψη της αίτησης με σκοπό να διασφαλισθεί ότι δεν είναι «προφανές» ότι δεν ικανοποιούνται οι απαιτήσεις της σύμβασης, και να ενημερώσει την κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] για τυχόν απόφαση που θα ληφθεί σχετικά, κατά περίπτωση.

³¹⁹ Δεδομένου ότι πρόκειται για αίτηση εκτέλεσης, η οικονομική κατάσταση του δικαιούχου (άρθρο 57 παράγραφος 4 στοιχείο α) κατά κανόνα δεν είναι αναγκαία.

³²⁰ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 344.

3. Έρευνα για τον εντοπισμό του εναγομένου

634. Σε κάποιες περιορισμένες περιπτώσεις, η κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] μπορεί να ζητήσει τη διενέργεια έρευνας για τον εντοπισμό του εναγομένου προτού κινήσει τη διαδικασία εκτέλεσης, ιδίως στις περιπτώσεις στις οποίες απαιτείται προηγούμενη ειδοποίηση, βάσει του δικαίου του κράτους εκτέλεσης,³²¹ ή όταν ο αιτών δεν είναι βέβαιος για το εάν ο υπόχρεος κατοικεί στο ερωτώμενο κράτος ή διαθέτει περιουσιακά στοιχεία ή εισόδημα σε αυτό το κράτος.

635. Κατά τη διεξαγωγή τυχόν ερευνών, η κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] ή η αρμόδια αρχή που ενεργεί εξ ονόματός της πρέπει να ελέγχει όλες τις βάσεις δεδομένων και πηγές δημόσιων πληροφοριών στις οποίες έχει πρόσβαση, εντός των ορίων του εσωτερικού δικαίου ως προς την πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (βλέπε επίσης κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα VI, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού και εμπιστευτικού χαρακτήρα βάσει της σύμβασης και του κανονισμού).³²²

636. Εάν ο εναγόμενος ή τα περιουσιακά στοιχεία ή το εισόδημά του δεν μπορούν να εντοπιστούν στ[...] [όνομα κράτους], η κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] πρέπει να ενημερώσει σχετικά την αιτούσα κεντρική αρχή. Εάν δεν παρέχεται καμία άλλη πληροφορία από το αιτούν κράτος που θα μπορούσε να συμβάλει στον εντοπισμό του εναγομένου, η εκτέλεση δεν είναι δυνατή.

4. Κατάλληλα προσωρινά ή συντηρητικά μέτρα

637. Είναι ενδεχομένως σκόπιμο η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή να λάβει προσωρινά ή συντηρητικά μέτρα ενόσω εκκρεμεί μια αίτηση. Τα εν λόγω μέτρα μπορούν να ληφθούν ανά πάσα στιγμή στο πλαίσιο της διαδικασίας διεκπεραίωσης της αίτησης ή ακόμη και πριν από αυτή. Βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα VIII, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα προσωρινά και συντηρητικά μέτρα.

5. Έναρξη της διαδικασίας εκτέλεσης

638. Η αρμόδια για την εκτέλεση των αποφάσεων διατροφής αρχή στ[...] [όνομα κράτους] μπορεί πλέον να προχωρήσει στην εκτέλεση. Βλέπε κεφάλαιο 12 για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την εκτέλεση των αποφάσεων διατροφής.

III. Συμπληρωματικές πληροφορίες

A. Πρακτικές συμβουλές

- Ορισμένα κράτη καταβάλλουν προσπάθειες για την εξασφάλιση εκούσιας συμμόρφωσης πριν από ή παράλληλα με τη διαδικασία εκτέλεσης.³²³ Στόχος όλων των αιτήσεων διατροφής είναι η εξασφάλιση της ροής πληρωμών προς τον δικαιούχο σε σταθερή και μακροπρόθεσμη βάση, με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο.
- Είναι σημαντικό να λαμβάνεται συνεχώς υπόψη ότι η διεκπεραίωση όλων των αιτήσεων θα πρέπει να γίνεται γρήγορα και αποτελεσματικά, χωρίς αδικαιολόγητες καθυστερήσεις.
- Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να ενημερώνουν την κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] σχετικά με την πορεία της αίτησης εκτέλεσης. Η κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] οφείλει να ενημερώνει την κεντρική αρχή του αιτούντος κράτους σχετικά με την πορεία και την εξέλιξη της αίτησης.

³²¹ Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 202.

³²² Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

³²³ Στ[...] [όνομα κράτους], ενδέχεται να καταβληθούν προσπάθειες για την επίτευξη οικειοθελούς συμμόρφωσης από [...].

B. Σχετικά έντυπα

Σύμβαση του 2007:

Αίτηση εκτέλεσης απόφασης που έχει εκδοθεί ή αναγνωριστεί στο ερωτώμενο κράτος

Κανονισμός του 2009:

Παράρτημα I
Παράρτημα II
Παράρτημα III
Παράρτημα IV
Παράρτημα VI

Γ. Συναφή άρθρα

Σύμβαση του 2007:

Άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο β)
Άρθρο 12
Άρθρο 32
Άρθρο 34

Κανονισμός του 2009:

Άρθρα 16 -43 (κεφάλαιο IV)
Άρθρο 56 παράγραφος 1 στοιχείο β)
Άρθρο 58
Άρθρο 41
Άρθρο 20

Δ. Σχετικά κεφάλαια του εγχειριδίου

Βλέπε κεφάλαιο 12 – Εκτέλεση αποφάσεων διατροφής βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009

IV. Ανακεφαλαιωτικός πίνακας – εισερχόμενα αιτήματα εκτέλεσης

	Διαδικασία	Παραπομπή στο εγχειρίδιο
1	Λήψη εγγράφων από την κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους]	II(1)
2	Έλεγχος της πληρότητας των εγγράφων	II(1)
3	Είναι «προφανές» ότι δεν ικανοποιούνται οι απαιτήσεις της σύμβασης ή του κανονισμού;	II(2)
4	Λήψη κατάλληλων προσωρινών ή συντηρητικών μέτρων	II(4)
5	Συνέχεια στην εκτέλεση	II(5)

V. Συχνές ερωτήσεις

Γιατί δεν απαιτείται αναγνώριση μιας απόφασης που προέρχεται από το ερωτώμενο κράτος;

639. Η αναγνώριση δεν είναι απαραίτητη επειδή ζητείται από τ[...] [όνομα κράτους] είτε να εκτελέσει απόφαση που έχει λάβει το ίδιο, και όχι άλλο κράτος, είτε να εκτελέσει απόφαση που έχει ήδη αναγνωριστεί.

Για ποιον λόγο πρέπει να εφαρμόζεται η σύμβαση ή ο κανονισμός εφόσον το αίτημα αφορά την εκτέλεση της οικείας απόφασης ενός κράτους;

640. Σε ορισμένα κράτη, η πρόσβαση στην αρμόδια για την εκτέλεση αρχή (π.χ. στον οργανισμό διατροφής τέκνων) μπορεί να περιορίζεται στους κατοίκους του συγκεκριμένου κράτους. Επίσης, οι κεντρικές αρχές στο ερωτώμενο και στο αιτούν κράτος μπορούν με τη σειρά τους να συνδράμουν στη μεταφορά των ποσών, εφόσον απαιτείται και είναι σε θέση να το πράξουν. Τέλος, εάν για την κίνηση της διαδικασίας εκτέλεσης απαιτείται η παροχή νομικής συνδρομής ή νομικής αρωγής στο ερωτώμενο κράτος, αυτή παρέχεται δωρεάν στον αιτούντα εφόσον η αίτηση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης ή του κανονισμού όπως εφαρμόζεται μεταξύ των δύο συμβαλλόμενων κρατών ή κρατών μελών.³²⁴

VI. Απευθείας αιτήματα εκτέλεσης απόφασης που έχει εκδοθεί ή αναγνωριστεί στ[...] [όνομα κράτους]

641. Οι αρμόδιες αρχές μπορεί να λάβουν απευθείας αιτήματα εκτέλεσης από αιτούντες, τα οποία δεν υποβάλλονται ως αιτήσεις μέσω των κεντρικών αρχών. Στις περιπτώσεις αυτές, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να είναι ενήμερες για τυχόν απαιτήσεις ή συστάσεις για τεκμηρίωση βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού (βλέπε ενότητα II.1, ανωτέρω), και ιδίως τις απαιτήσεις του άρθρου 20 του κανονισμού όσον αφορά τα έγγραφα για τους σκοπούς της εκτέλεσης βάσει της διαδικασίας του τμήματος 1 του κεφαλαίου IV (βλέπε επίσης κεφάλαιο 12 του παρόντος εγχειριδίου σχετικά με την εκτέλεση των αποφάσεων διατροφής). Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

³²⁴ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους], σχετικά με τη διαδικασία χορήγησης νομικής αρωγής, βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 86.

Κεφάλαιο 10 - Διεκπεραίωση εισερχόμενων αιτήσεων για την έκδοση απόφασης διατροφής βάσει της σύμβασης του 2007 ή του κανονισμού του 2009

I. Επισκόπηση

A. Σε ποιες περιπτώσεις υποβάλλεται η εν λόγω αίτηση

642. Αίτηση για την **έκδοση** απόφασης διατροφής στ[...] [όνομα κράτους], ως συμβαλλόμενο κράτος της σύμβασης ή ως κράτος μέλος στο οποίο εφαρμόζεται ο κανονισμός, γίνεται δεκτή σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιστάσεις:

- στην περίπτωση κατά την οποία δεν υφίσταται απόφαση διατροφής και ο δικαιούχος ζητεί την έκδοση απόφασης· ή
- στην περίπτωση κατά την οποία η αναγνώριση και εκτέλεση μιας αλλοδαπής απόφασης στ[...] [όνομα κράτους] δεν είναι δυνατή (ή απορρίπτεται, αποκλειστικά στο πλαίσιο της σύμβασης, λόγω έλλειψης βάσης για την αναγνώριση και την εκτέλεση, σύμφωνα με το άρθρο 20, ή για τους λόγους που καθορίζονται στο άρθρο 22 στοιχείο β) ή στοιχείο ε) της σύμβασης).

Έκδοση είναι η διαδικασία για την εξασφάλιση απόφασης διατροφής, σε περίπτωση που είτε δεν υπάρχει απόφαση διατροφής είτε η απόφαση διατροφής που υπάρχει δεν μπορεί να αναγνωριστεί ή να εκτελεστεί για κάποιο λόγο. Στην έκδοση μπορεί να περιλαμβάνεται ο καθορισμός της σχέσης συγγένειας, εάν αυτό απαιτείται για την έκδοση της απόφασης διατροφής.

643. Η αίτηση έκδοσης απόφασης διατροφής μπορεί να περιλαμβάνει αίτημα για τον καθορισμό της σχέσης συγγένειας.

644. Οι αιτήσεις έκδοσης απόφασης διατροφής υπάγονται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχεία γ) και δ) της σύμβασης και στο άρθρο 56 παράγραφος 1 στοιχεία γ) και δ) του κανονισμού. (Βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος I για ανάλυση του πεδίου και του τρόπου εφαρμογής τόσο της σύμβασης όσο και του κανονισμού).

B. Παράδειγμα

645. Η **δικαιούχος** κατοικεί στη χώρα Α και έχει δύο παιδιά. Ο πατέρας των παιδιών έχει μετακομίσει στ[...] [όνομα κράτους]. Η δικαιούχος θα ήθελε να λάβει διατροφή από τον πατέρα των παιδιών. Τόσο η χώρα Α όσο και [...] [όνομα κράτους] είναι συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης ή κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα οποία εφαρμόζεται ο κανονισμός.

Τι συμβαίνει στην περίπτωση αυτή βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού

646. Η δικαιούχος υποβάλλει αίτηση έκδοσης απόφασης διατροφής. Η εν λόγω αίτηση διαβιβάζεται από την κεντρική αρχή της χώρας Α στην κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους]. Ο υπόχρεος ειδοποιείται και η απόφαση διατροφής εκδίδεται βάσει της νομοθεσίας (συμπεριλαμβανομένων των κανόνων ιδιωτικού διεθνούς δικαίου)³²⁵ του ερωτώμενου κράτους (τ[...] [όνομα κράτους]). Η σχέση συγγένειας αποδεικνύεται εφόσον απαιτείται.

Ο **δικαιούχος** είναι το πρόσωπο στο οποίο οφείλεται ή υποστηρίζεται ότι οφείλεται διατροφή. Δικαιούχος μπορεί να είναι γονέας ή σύζυγος, παιδί, ανάδοχοι γονείς, συγγενείς ή όσοι συντηρούν ένα παιδί. Σε ορισμένα κράτη, το εν λόγω πρόσωπο ενδέχεται να αποκαλείται δικαιούχος διατροφής, δανειστής, γονέας που ασκεί επιμέλεια ή παρέχων φροντίδα.

³²⁵ Εάν το ερωτώμενο κράτος είναι κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου εφαρμόζεται ο κανονισμός του 2009, θα ισχύουν οι κανόνες άμεσης δικαιοδοσίας του κανονισμού. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους κανόνες άμεσης δικαιοδοσίας δυνάμει του κανονισμού, βλέπε κεφάλαιο 4. Εάν το ερωτώμενο κράτος δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 ή αποτελεί συμβαλλόμενο μέρος αυτού, θα ισχύουν οι κανόνες περί εφαρμοστέου δικαίου του πρωτοκόλλου. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, βλέπε κεφάλαιο 5.

Γ. Ποιος μπορεί να υποβάλει αίτηση για έκδοση απόφασης διατροφής;

647. Εάν δεν υφίσταται απόφαση διατροφής, μόνον ο δικαιούχος μπορεί να υποβάλει αίτηση έκδοσης απόφασης. Αποκλειστικά βάσει της σύμβασης, εάν υφίσταται απόφαση αλλά δεν είναι δυνατή η αναγνώριση ή η εκτέλεσή της λόγω επιφύλαξης που έχει εκφραστεί βάσει της σύμβασης,³²⁶ αίτηση για την έκδοση απόφασης διατροφής μπορεί να υποβάλει επίσης δημόσια υπηρεσία η οποία ενεργεί για λογαριασμό του δικαιούχου ή η οποία έχει χορηγήσει επιδόματα αντί διατροφής. Ο δικαιούχος πρέπει να κατοικεί σε συμβαλλόμενο κράτος της σύμβασης ή σε κράτος μέλος στο οποίο εφαρμόζεται ο κανονισμός.

Εάν επιθυμείτε να συμβουλευτείτε μια σύντομη περίληψη των διαδικασιών για την εν λόγω αίτηση, ανατρέξτε στον **ανακεφαλαιωτικό πίνακα** στο τέλος του παρόντος κεφαλαίου.

Δ. Έκδοση απόφασης διατροφής σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η αναγνώριση υφιστάμενης απόφασης

1. Βάσει της σύμβασης

648. Όπως αναλύεται στο κεφάλαιο 7 του παρόντος εγχειριδίου, βάσει της σύμβασης, ενδέχεται να υπάρχουν περιπτώσεις όπου η αναγνώριση και η εκτέλεση υφιστάμενης απόφασης απορρίπτεται από το ερωτώμενο κράτος διότι έχει εκφραστεί επιφύλαξη βάσει του άρθρου 20 παράγραφος 2 σχετικά με τη συγκεκριμένη βάση για την αναγνώριση και την εκτέλεση που εφαρμόζεται στην απόφαση. Για παράδειγμα, εάν η απόφαση εκδόθηκε με βάση τη συνήθη κατοικία του δικαιούχου στο κράτος προέλευσης και δεν μπορεί να εφαρμοστεί άλλη βάση για την αναγνώριση και την εκτέλεση από εκείνες που αναφέρονται στο άρθρο 20, το ερωτώμενο κράτος μπορεί να αρνηθεί να αναγνωρίσει την απόφαση. Στην περίπτωση αυτή ενδέχεται να είναι απαραίτητη η έκδοση νέας απόφασης.

649. Να επισημανθεί ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση, ως συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης του 2007, δεν θα εκφράσει τέτοιου είδους επιφύλαξη βάσει του άρθρου 20 παράγραφος 2 της σύμβασης, και επομένως η κατάσταση αυτή δεν προκύπτει για τις αρμόδιες αρχές στην Ευρωπαϊκή Ένωση που χειρίζονται υποθέσεις που εμπίπτουν στη σύμβαση.³²⁷

650. Για τα συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης που έχουν εκφράσει τέτοιου είδους επιφύλαξη, δεν απαιτείται η υποβολή νέας αίτησης –αίτησης έκδοσης απόφασης– στην περίπτωση αυτή, καθώς το ερωτώμενο κράτος οφείλει να λάβει όλα τα κατάλληλα μέτρα για την έκδοση νέας απόφασης (άρθρο 20 παράγραφος 4) υπό την προϋπόθεση ότι ο εναγόμενος έχει τη «συνήθη κατοικία του» στο ερωτώμενο κράτος. Στην περίπτωση αυτή, για την έκδοση της απόφασης εφαρμόζονται οι διαδικασίες που περιγράφονται στο παρόν κεφάλαιο.

651. Αυτό μπορεί να συνεπάγεται την ανάγκη για παροχή πρόσθετων πληροφοριών και εγγράφων τεκμηρίωσης από τον δικαιούχο, για παράδειγμα στην περίπτωση που τα έξοδα ανατροφής του παιδιού έχουν σημασία για τον καθορισμό του ποσού της διατροφής. Το αίτημα αυτό θα πρέπει να υποβάλλεται στην κεντρική αρχή του αιτούντος κράτους.

652. Ωστόσο, στην περίπτωση αυτή σημαντικό είναι το γεγονός ότι το δικαίωμα του παιδιού ή των παιδιών για υποβολή αίτησης για διατροφή δεν χρειάζεται να αποδειχθεί

³²⁶ Να επισημανθεί ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση, ως συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης του 2007, δεν θα εκφράσει τέτοιου είδους επιφύλαξη βάσει του άρθρου 20 παράγραφος 2 της σύμβασης. Απόφαση αριθ. 2011/432/ΕΕ του Συμβουλίου (ανωτέρω, υποσημείωση 59)).

³²⁷ Ό.π.

στην αίτηση για νέα απόφαση (άρθρο 20 παράγραφος 5)³²⁸. Η υφιστάμενη απόφαση παρέχει τη βάση για την αναγνώριση του δικαιώματος των παιδιών να υποβάλουν αίτηση για διατροφή παιδιών.

653. Ενδέχεται να υπάρξουν επίσης περιπτώσεις όπου ο αιτών έχει εξασφαλίσει απόφαση διατροφής, αλλά γνωρίζει ότι ο εναγόμενος στο ερωτώμενο κράτος ([όνομα κράτους]) θα μπορέσει να εναντιωθεί επιτυχώς στην αίτηση αναγνώρισης και εκτέλεσης της εν λόγω απόφασης. Βάσει της σύμβασης, αυτό μπορεί να συμβεί λόγω αδυναμίας εξεύρεσης βάσης για την αναγνώριση και την εκτέλεση της απόφασης ή λόγω του ότι το ερωτώμενο κράτος δεν μπορεί να εκτελεί αυτό το είδος αποφάσεων.³²⁹ Στην περίπτωση αυτή ο δικαιούχος θα πρέπει να υποβάλει αίτηση έκδοσης νέας απόφασης και όχι αίτηση αναγνώρισης και εκτέλεσης.³³⁰

654. Οι εν λόγω αιτήσεις διεκπεραιώνονται κατά τον τρόπο που διεκπεραιώνονται όλες οι άλλες αιτήσεις που εξετάζονται στο παρόν κεφάλαιο. Ωστόσο, βάσει της σύμβασης, εάν ο λόγος έκδοσης της νέας απόφασης δεν είναι η άρνηση αναγνώρισης και εκτέλεσης της υφιστάμενης απόφασης λόγω επιφύλαξης (άρθρο 20 παράγραφος 4), το προαναφερθέν τεκμήριο όσον αφορά το δικαίωμα για διατροφή που προβλέπεται στο άρθρο 20 παράγραφος 5 της σύμβασης δεν ισχύει. Το δικαίωμα των παιδιών για διατροφή θα πρέπει να αποδειχθεί στο πλαίσιο της αίτησης για νέα απόφαση.

2. Βάσει του κανονισμού

655. Βάσει του κανονισμού, οι περιστάσεις υπό τις οποίες μια απόφαση που εκδίδεται σε άλλο κράτος μέλος δεν μπορεί να αναγνωριστεί ή να αναγνωριστεί και να κηρυχθεί εκτελεστή είναι πολύ σπανιότερες από εκείνες που προβλέπονται στη σύμβαση (βλέπε κεφάλαιο 8 του παρόντος εγχειριδίου στο οποίο περιγράφονται οι διαδικασίες αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων βάσει του κανονισμού). Ωστόσο, σε περιπτώσεις όπου μια απόφαση που εκδόθηκε σε ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να αναγνωριστεί ή/και να εκτελεστεί σε άλλο κράτος μέλος βάσει του κανονισμού, ο ενάγων μπορεί να χρησιμοποιήσει την αίτηση έκδοσης βάσει του κανονισμού για την έκδοση νέας απόφασης στο ερωτώμενο κράτος.

II. Διεκπεραίωση εισερχόμενων αιτήσεων για την έκδοση απόφασης διατροφής βάσει της σύμβασης του 2007 ή του κανονισμού του 2009

A. Γενικά

656. Η παρούσα ενότητα καλύπτει τις γενικές απαιτήσεις για τη διεκπεραίωση εισερχόμενης αίτησης για έκδοση απόφασης διατροφής. Οι ειδικές διαδικασίες εφαρμόζονται σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία και τις εσωτερικές διαδικασίες τ[...] [όνομα κράτους]. Σε ορισμένα κράτη εφαρμόζονται δικαστικές για την έκδοση της απόφασης, ενώ σε άλλα κράτη η αίτηση αποστέλλεται σε διοικητική αρχή για την έκδοση της απόφασης.³³¹

657. Έχει σημασία να επισημανθεί ότι στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου εφαρμόζεται ο κανονισμός, οι αρμόδιες αρχές εφαρμόζουν τους κανόνες δικαιοδοσίας του κανονισμού για όλες τις αιτήσεις και τα απευθείας αιτήματα για έκδοση απόφασης που

³²⁸ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφοι 469-471. Διευκρινίζεται ότι η σύμβαση δεν ορίζει την έννοια του «δικαιώματος» στο πλαίσιο αυτό. Ως εκ τούτου, η έννοια του εν λόγω όρου και το κατά πόσον απαιτούνται πρόσθετες πληροφορίες ή αποδεικτικά στοιχεία για την έκδοση της απόφασης διατροφής καθορίζονται από το εθνικό δίκαιο του ερωτώμενου κράτους.

³²⁹ Για παράδειγμα, η απόφαση μπορεί να ορίζει το ποσό της διατροφής ως ποσοστό του μισθού και το γεγονός αυτό να θεωρείται από το ερωτώμενο κράτος υπερβολικά αόριστο για να καταστεί δυνατή η εκτέλεση της απόφασης. Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 255. Στ[...] [όνομα κράτους] [...].

³³⁰ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 255.

³³¹ [...] [όνομα κράτους] εφαρμόζει [δικαστικές / νομικές] [διοικητικές] διαδικασίες για την έκδοση της απόφασης ή/και τον καθορισμό του ποσού της διατροφής. Οι αρμόδιες [δικαστικές] [διοικητικές] αρχές τ[...] [όνομα κράτους] είναι [...].

υποβάλλονται βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού, εφόσον εμπίπτουν στο ουσιαστικό και χρονικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (βλέπε επίσης κεφάλαιο 3, μέρος I, ενότητα III, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού και κεφάλαιο 4 για τους κανόνες δικαιοδοσίας του κανονισμού). Επίσης, για τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα οποία εφαρμόζεται ο κανονισμός και τα οποία δεσμεύονται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, οι αρμόδιες αρχές εφαρμόζουν το πρωτόκολλο για όλες τις αιτήσεις και τα απευθείας αιτήματα για έκδοση απόφασης, εφόσον εμπίπτουν στο ουσιαστικό και χρονικό πεδίο εφαρμογής του πρωτοκόλλου (βλέπε επίσης κεφάλαιο 5 σχετικά με το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007). Οι κανόνες δικαιοδοσίας του κανονισμού και οι κανόνες του πρωτοκόλλου για το εφαρμοστέο δίκαιο είναι καθολικά εφαρμοστέοι όσον αφορά το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής τους.

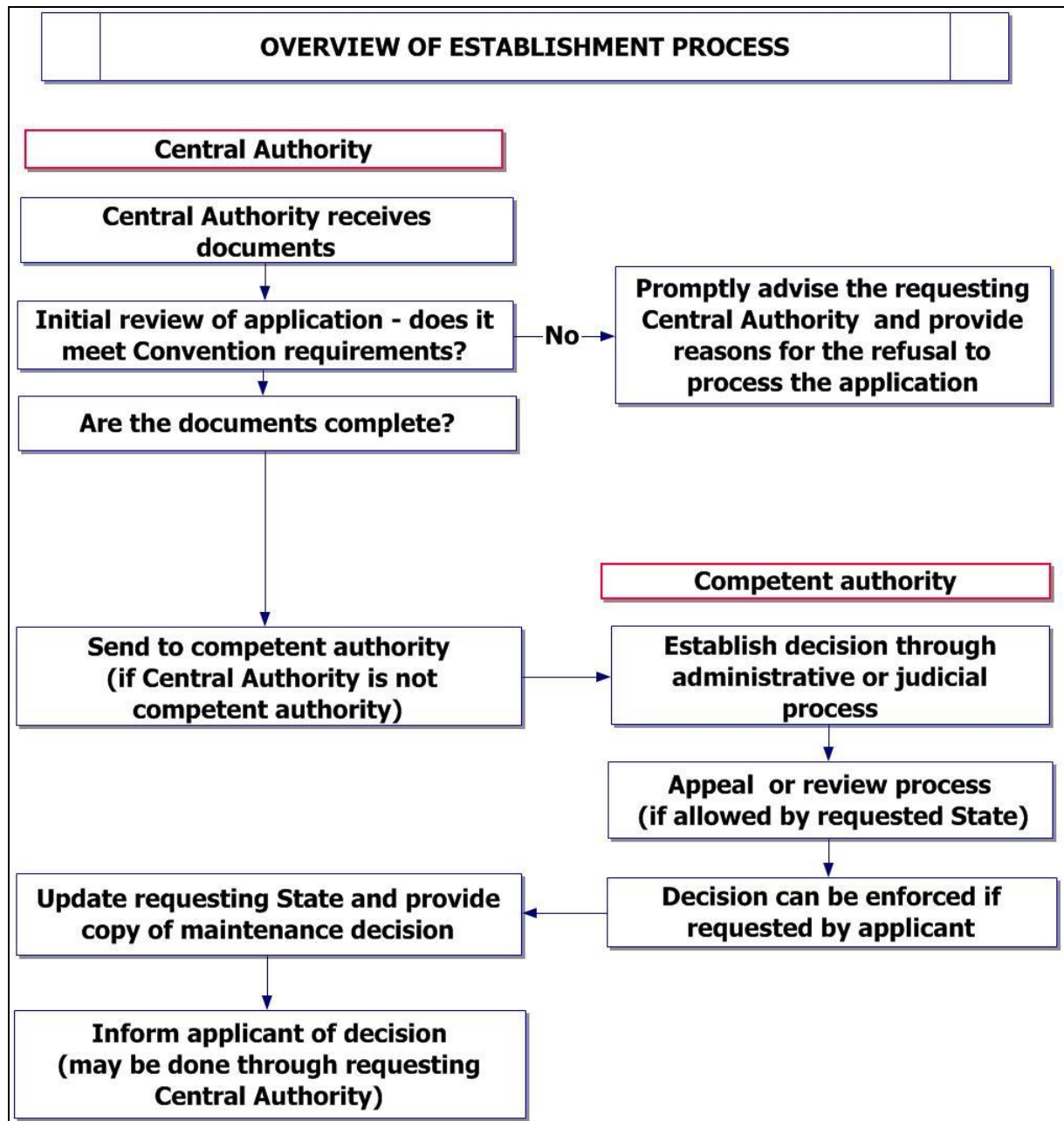
658. Αντίθετα, στα συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης που δεν είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι αιτήσεις έκδοσης απόφασης θα υπάγονται κατά κύριο λόγο στο εθνικό δίκαιο για θέματα δικαιοδοσίας και για θέματα που αφορούν το εφαρμοστέο δίκαιο (εκτός εάν το συμβαλλόμενο κράτος είναι επίσης συμβαλλόμενο μέρος του πρωτοκόλλου της Χάγης του 2007).

659. Η σύμβαση και ο κανονισμός προβλέπουν ορισμένα γενικά στάδια για όλες τις αιτήσεις. Μόλις ληφθεί η αίτηση, διενεργείται αρχικός έλεγχος από την κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους], μπορεί να ζητηθούν πρόσθετα έγγραφα εφόσον απαιτούνται, και στη συνέχεια η αίτηση αποστέλλεται στην αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή του ερωτώμενου κράτους, στην προκειμένη περίπτωση τ[...] [όνομα κράτους], για την έκδοση της απόφασης.

660. Αφού εκδοθεί η απόφαση, εάν ο αιτών έχει ζητήσει την εκτέλεσή της, η απόφαση εκτελείται από αρμόδια αρχή στο ερωτώμενο κράτος.

B. Διάγραμμα ροής

661. Το κατωτέρω διάγραμμα ροής παρέχει επισκόπηση της διαδικασίας έκδοσης απόφασης.

Σχήμα 12: Επισκόπηση της διαδικασίας έκδοσης απόφασης

Γ. Στάδια της διαδικασίας έκδοσης απόφασης

1. Αρχική εξέταση από την κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους]

662. Σκοπός της αρχικής εξέτασης από την κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους], ως κεντρική αρχή του **ερωτώμενου κράτους**, είναι να διασφαλιστεί το βάσιμο της αίτησης, η πληρότητα της τεκμηρίωσης και η δυνατότητα διεκπεραίωσης της αίτησης. Κατά περίπτωση, μπορεί να απαιτηθεί η διενέργεια έρευνας για τον εντοπισμό του υπόχρεου/εναγομένου, ιδίως εάν υπάρχουν αμφιβολίες σχετικά με το κατά πόσον κατοικεί ή διαθέτει περιουσιακά στοιχεία ή εισόδημα στ[...] [όνομα κράτους]. Η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή τ[...] [όνομα κράτους] καλείται να προβεί σε παρόμοιο έλεγχο.

Το **αιτούν κράτος** είναι το συμβαλλόμενο κράτος της σύμβασης ή το κράτος μέλος στο οποίο εφαρμόζεται ο κανονισμός που κινεί τη διαδικασία υποβολής αίτησης και υποβάλλει το αίτημα για λογαριασμό αιτούντος που κατοικεί στην επικράτειά του. Το **ερωτώμενο κράτος** είναι το συμβαλλόμενο κράτος της σύμβασης ή το κράτος μέλος στο οποίο εφαρμόζεται ο κανονισμός από το οποίο ζητείται η διεκπεραίωση της αίτησης.

α) Μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της σύμβασης ή του κανονισμού

663. Με το άρθρο 12 παράγραφος 8 της σύμβασης και το άρθρο 58 παράγραφος 8 του κανονισμού επιτρέπεται σε ερωτώμενη κεντρική αρχή να αρνηθεί τη διεκπεραίωση αίτησης εάν είναι «προφανές» ότι δεν ικανοποιούνται οι απαιτήσεις της σύμβασης ή του κανονισμού. Αυτό δεν σημαίνει ότι η ερωτώμενη κεντρική αρχή αποφασίζει κατά πόσον η αίτηση τεκμηριώνεται επί της ουσίας. Αντιθέτως, η ερωτώμενη κεντρική αρχή, στην προκειμένη περίπτωση η κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους], ελέγχει την αίτηση με αποκλειστικό σκοπό να διασφαλίσει ότι δεν σημειώνεται κάποια παραβίαση της διαδικασίας ή δεν πρόκειται για αίτημα που δεν εμπίπτει καθόλου στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης ή του κανονισμού – για παράδειγμα, αίτηση που αφορά αποκλειστικά την επιμέλεια των παιδιών.

664. Η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή τ[...] [όνομα κράτους] ενδέχεται να επιλέξει να διενεργήσει παρόμοιο προκαταρκτικό έλεγχο και να ενημερώσει την κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] για τυχόν ελλιπή έγγραφα χωρίς καθυστέρηση.

β) Ελλιπή έγγραφα

665. Πρέπει να διενεργείται έλεγχος του εισερχόμενου φακέλου εγγράφων ώστε να εξασφαλίζεται η πληρότητα της τεκμηρίωσης. Βάσει της σύμβασης, σε κάθε περίπτωση έκδοσης απόφασης θα υπάρχει το απαιτούμενο έντυπο διαβίβασης και ενδεχομένως το προτεινόμενο έντυπο αίτησης έκδοσης απόφασης και το έντυπο οικονομικής κατάστασης, καθώς και άλλα έντυπα, ανάλογα με την περίπτωση. Βάσει του κανονισμού, σε κάθε περίπτωση έκδοσης απόφασης, απαιτείται χρήση του εντύπου που παρατίθεται στο παράρτημα VII του κανονισμού (σύμφωνα με τις απαιτήσεις ως προς το περιεχόμενο της αίτησης που ορίζονται στο άρθρο 57 του κανονισμού). Τα λοιπά απαιτούμενα έγγραφα ποικίλλουν ανάλογα με τα πραγματικά περιστατικά κάθε υπόθεσης (π.χ. κατά πόσο το παιδί έχει ενηλικιωθεί ή πλησιάζει στην ηλικία ενηλικίωσης).

Η **κεντρική αρχή** είναι η δημόσια αρχή που έχει οριστεί από συμβαλλόμενο κράτος στη σύμβαση ή κράτος μέλος στο οποίο εφαρμόζεται ο κανονισμός για την άσκηση ή την εκτέλεση των καθηκόντων διοικητικής συνεργασίας και συνδρομής στο πλαίσιο της σύμβασης ή του κανονισμού.

γ) Εντοπισμός του εναγομένου / υπόχρεου

666. Σε ορισμένες περιπτώσεις ο αιτών δεν γνωρίζει τον ακριβή ή τον τρέχοντα τόπο κατοικίας του εναγομένου/υπόχρεου. Ως εκ τούτου, το ερωτώμενο κράτος, στην προκειμένη περίπτωση [όνομα κράτους], πρέπει να χρησιμοποιήσει τις πηγές που έχει στη

διάθεσή του για τον εντοπισμό του υπόχρεου ώστε να καταστεί δυνατή η διεκπεραίωση της αίτησης. Σε όλες τις υποθέσεις, ο υπόχρεος θα πρέπει να ειδοποιείται για την αίτηση διατροφής σε μια δεδομένη χρονική στιγμή. Σε περίπτωση που επιδιώκεται η εκτέλεση της απόφασης, ο εντοπισμός του υπόχρεου είναι επίσης απαραίτητος για αυτή τη διαδικασία.

667. Σε ορισμένες περιπτώσεις όπου υπάρχουν αμφιβολίες σχετικά με το αν ο υπόχρεος κατοικεί στ[...] [όνομα κράτους], είναι συνετό η σχετική έρευνα να ολοκληρώνεται το συντομότερο δυνατόν. Εάν διαπιστωθεί ότι ο υπόχρεος δεν κατοικεί στ[...] [όνομα κράτους], ειδοποιείται το αιτούν κράτος και η αίτηση αποστέλλεται σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος ή κράτος μέλος. Σε άλλες περιπτώσεις, οι απαιτούμενες έρευνες διεξάγονται από την **αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή** στο πλαίσιο της ίδιας της διαδικασίας έκδοσης απόφασης και όχι ως προκαταρκτικό στάδιο.³³²

Η **αρμόδια αρχή** είναι η αρχή ενός συγκεκριμένου κράτους που είναι επιφορτισμένη ή εξουσιοδοτημένη δυνάμει της νομοθεσίας του εν λόγω κράτους να εκτελεί ειδικά καθήκοντα βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού. Η αρμόδια αρχή μπορεί να είναι δικαστήριο, διοικητικός φορέας, πρόγραμμα εκτέλεσης αποφάσεων διατροφής παιδιών ή οποιαδήποτε άλλη κρατική υπηρεσία που εκτελεί ορισμένα από τα καθήκοντα που σχετίζονται με τη σύμβαση ή τον κανονισμό.

668. Σε κάθε περίπτωση, είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη ότι δεν υφίσταται απαίτηση για κοινοποίηση της διεύθυνσης ή των στοιχείων επικοινωνίας του εναγομένου στο αιτούν κράτος. Σε περίπτωση που απαιτείται κοινοποίηση των εν λόγω πληροφοριών, αυτή θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τη σύμβαση ή τον κανονισμό και την ισχύουσα σε εθνικό επίπεδο νομοθεσία σχετικά με την προστασία των πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα (βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα VI, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με ζητήματα που αφορούν την προστασία της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων).

δ) Έναρξη της διαδικασίας έκδοσης απόφασης

669. Αφού ολοκληρωθούν τα ανωτέρω αρχικά στάδια, η αίτηση είναι πλέον έτοιμη προς διεκπεραίωση από την αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή τ[...] [όνομα κράτους].³³³ Στην επόμενη ενότητα περιγράφονται οι διαδικασίες για την έκδοση της απόφασης.

2. Έκδοση της απόφασης διατροφής – αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή

670. Επειδή υπάρχουν τόσες πολλές παραλλαγές στον τρόπο με τον οποίο τα επιμέρους κράτη διαχειρίζονται τις αιτήσεις έκδοσης απόφασης, στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται γενικές αρχές και παρέχονται επίσης αναλυτικότερες πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την έκδοση αποφάσεων βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους]. Σκοπός της ενότητας είναι να παράσχει μια επισκόπηση των ενεργειών που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση όλων των αιτήσεων.

671. Ανάλογα με τις εσωτερικές διαδικασίες τ[...] [όνομα κράτους], στο πλαίσιο της έναρξης της διαδικασίας για τη διεκπεραίωση της αίτησης έκδοσης απόφασης, είναι απαραίτητες οι ακόλουθες ενέργειες.

(1) Κατάλληλα προσωρινά ή συντηρητικά μέτρα

672. Είναι ενδεχομένως σκόπιμο η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή να λάβει προσωρινά ή συντηρητικά μέτρα ενόσω εκκρεμεί μια αίτηση. Τα εν λόγω μέτρα μπορούν να ληφθούν ανά πάσα στιγμή στο πλαίσιο της διαδικασίας διεκπεραίωσης της αίτησης ή ακόμη και πριν από αυτή. Βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα VIII, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα προσωρινά και συντηρητικά μέτρα.

(2) Δικαιοδοσία

³³² Στ[...] [όνομα κράτους] [...].

³³³ Στ[...] [όνομα κράτους] η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή είναι [...].

673. Εάν το ερωτώμενο κράτος είναι κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου εφαρμόζεται ο κανονισμός, θα ισχύουν οι κανόνες άμεσης δικαιοδοσίας του κανονισμού. Ο κανονισμός [εφαρμόζεται] στ[...] [όνομα κράτους]. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους κανόνες άμεσης δικαιοδοσίας δυνάμει του κανονισμού, βλέπε κεφάλαιο 4. Εάν το ερωτώμενο κράτος δεν είναι κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το εθνικό του δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων του περί ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, καθορίζει τη δικαιοδοσία της αρμόδιας αρχής εν προκειμένω.³³⁴

(3) Έλεγχος τεκμηρίωσης

674. Πραγματοποιείται έλεγχος των εγγράφων τεκμηρίωσης ώστε να εξασφαλίζεται η πληρότητά τους, καθώς και η εκπλήρωση τυχόν ειδικών κριτηρίων, όπως η ανάγκη επικύρωσης εγγράφων.³³⁵ Δεν υπάρχει απαίτηση βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού για προσκόμιση επικυρωμένων εγγράφων σε κάθε περίπτωση (ωστόσο, για περιγραφή των απαιτήσεων γνησιότητας/αυθεντικότητας όσον αφορά ορισμένα έγγραφα βάσει του κανονισμού, βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος II). Εάν βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] απαιτούνται έγγραφα που δεν έχουν παρασχεθεί, θα πρέπει να υπάρξει επικοινωνία με το αιτούν κράτος μέσω της κεντρικής αρχής τ[...] [όνομα κράτους].

(4) Ειδοποίηση του υπόχρεου

675. Σε κάθε αίτηση έκδοσης απόφασης διατροφής, ο **υπόχρεος** ειδοποιείται για την αίτηση ή την εκτίμηση της διατροφής. Σε ορισμένα κράτη αυτό συμβαίνει σε πολύ πρώιμο στάδιο της διαδικασίας και ο υπόχρεος ειδοποιείται ότι επιδιώκεται η λήψη διατροφής και ότι θα πρέπει να παράσχει οικονομικά στοιχεία στην αρμόδια αρχή που είναι υπεύθυνη για την έκδοση απόφασης διατροφής.³³⁶ Η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή καθορίζει στη συνέχεια το ποσό της διατροφής.

Ο **υπόχρεος** είναι το πρόσωπο το οποίο οφείλει ή υποστηρίζεται ότι οφείλει διατροφή. Ο υπόχρεος μπορεί να είναι γονέας, σύζυγος ή οποιοσδήποτε που, σύμφωνα με το δίκαιο του τόπου όπου έχει εκδοθεί η απόφαση, έχει υποχρέωση να καταβάλλει διατροφή.

676. Επιπλέον, ενδέχεται να υποβληθεί αίτημα για προσκόμιση από τον υπόχρεο οικονομικών ή άλλων στοιχείων που απαιτούνται για τον καθορισμό του εισοδήματός του και της ικανότητάς του να καταβάλλει διατροφή.

(5) Παραπομπή σε διαδικασία επίλυσης διαφορών ή παρόμοια διαδικασία

677. Σε ορισμένα κράτη, μπορεί να διατίθενται υπηρεσίες όπως η εναλλακτική επίλυση διαφορών, η διαμεσολάβηση ή η παροχή συνδρομής για την κατάρτιση των εγγράφων προς διασφάλιση της ταχείας διεκπεραίωσης της αίτησης. Αυτές οι υπηρεσίες τίθενται στη διάθεση τόσο των αιτούντων όσο και των εναγομένων, κατά περίπτωση. Σε ορισμένα κράτη καταβάλλονται προσπάθειες για εξεύρεση λύσης μέσω συναίνεσης ή συμφωνίας.³³⁷

(6) Απόδειξη της σχέσης συγγένειας

678. Σε ορισμένες αιτήσεις, ο δικαιούχος μπορεί να έχει ζητήσει την απόδειξη της σχέσης συγγένειας ή ο υπόχρεος/εναγόμενος μπορεί να μην αποδέχεται ότι είναι ο γονέας του παιδιού ή των παιδιών και να ζητεί τη διενέργεια γενετικών αναλύσεων. Κατά πόσον ο υπόχρεος μπορεί να εγείρει το ζήτημα αυτό εξαρτάται από το δίκαιο του ερωτώμενου κράτους. Σε ορισμένα κράτη δεν διατάσσεται η διενέργεια αναλύσεων για την απόδειξη

³³⁴ Εάν η απόφαση που εκδίδεται προορίζεται να αναγνωριστεί ή/και να εκτελεστεί σε άλλη δικαιοδοσία, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις βάσεις δικαιοδοσίας που γίνονται αποδεκτές για τους σκοπούς της αναγνώρισης και εκτέλεσης μιας απόφασης διατροφής στην αλλοδαπή δικαιοδοσία, και τους λόγους που ορίζονται ειδικότερα στο άρθρο 20 της σύμβασης. Για παράδειγμα, στις περισσότερες περιπτώσεις, τα δικαστήρια των ΗΠΑ δεν αναγνωρίζουν και δεν εκτελούν αλλοδαπές αποφάσεις περί διατροφής παιδιών που λαμβάνονται με βάση τη δικαιοδοσία του τόπου συνήθους κατοικίας του δικαιούχου (με το άρθρο 20 παράγραφος 2 της σύμβασης παρέχεται σε συμβαλλόμενο κράτος της σύμβασης η δυνατότητα να εκφράσει επιφύλαξη σε αυτή και σε αρκετές άλλες βάσεις δικαιοδοσίας για τους σκοπούς της αναγνώρισης και εκτέλεσης αλλοδαπών αποφάσεων). Ωστόσο, σε αυτές τις περιπτώσεις, ένα συμβαλλόμενο κράτος υποχρεούται, εάν ο υπόχρεος έχει τη συνήθη κατοικία του στο εν λόγω κράτος, να λάβει όλα τα κατάλληλα μέτρα για την έκδοση απόφασης προς όφελος του δικαιούχου (άρθρο 20 παράγραφος 4).

³³⁵ Στ[...] [όνομα κράτους] [...].

³³⁶ Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 290.

³³⁷ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

της σχέσης συγγένειας ούτε επιτρέπεται η υποβολή σχετικής αίτησης στην περίπτωση που το παιδί γεννήθηκε κατά τη διάρκεια του γάμου των γονέων.³³⁸

679. Εάν απαιτείται η διενέργεια αναλύσεων για την απόδειξη της σχέσης συγγένειας, σύμφωνα με τη σύμβαση και τον κανονισμό, η κεντρική αρχή υποχρεούται να «παρέχει συνδρομή» για την απόδειξη της εξ αίματος καταγωγής (άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχείο η) της σύμβασης και άρθρο 51 παράγραφος 2 στοιχείο η) του κανονισμού). Αυτό δεν σημαίνει ότι η κεντρική αρχή του ερωτώμενου κράτους (δηλαδή τ[...] [όνομα κράτους] οφείλει να παρέχει τις γενετικές αναλύσεις κατόπιν αιτήματος του υπόχρεου· ωστόσο, πρέπει να είναι σε θέση να ενημερώνει τον εναγόμενο/υπόχρεο σχετικά με τις εγκαταστάσεις ή τις υπηρεσίες στις οποίες μπορούν να διενεργηθούν τέτοιου είδους αναλύσεις.³³⁹

680. Ωστόσο αυτό δεν σημαίνει ότι το ερωτώμενο κράτος πρέπει να καλύψει τις δαπάνες για τη διενέργεια των αναλύσεων για την απόδειξη της σχέσης συγγένειας κατόπιν αιτήματος του υπόχρεου. Το ερωτώμενο κράτος μπορεί να θέσει ως προϋπόθεση για την υποβολή του αιτήματος την κάλυψη των σχετικών δαπανών από τον υπόχρεο/εναγόμενο.³⁴⁰

681. Οι αρμόδιες [δικαστικές] [διοικητικές] αρχές θα πρέπει ενδεχομένως να επαληθεύσουν εάν έχει καταβληθεί προσπάθεια από την κεντρική αρχή για την οικειοθελή αναγνώριση της σχέσης συγγένειας από τον φερόμενο ως πατέρα. Επίσης, όπου είναι αναγκαίο, η κεντρική αρχή θα πρέπει να εξακριβώνει το εφαρμοστέο δίκαιο για την απόδειξη της σχέσης συγγένειας (βλέπε επίσης κεφάλαιο 3, μέρος I, ενότητα I.A., για περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με θέματα που άπτονται των σχέσεων συγγένειας).

(7) Νομική συνδρομή και δαπάνες για τη διενέργεια αναλύσεων για την απόδειξη της σχέσης συγγένειας

682. Το κόστος των γενετικών αναλύσεων για την απόδειξη της σχέσης συγγένειας μπορεί να ποικίλλει σημαντικά μεταξύ των κρατών. Μία από τις αρχές στις οποίες βασίζονται η σύμβαση και ο κανονισμός είναι ότι οι υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της νομικής συνδρομής / νομικής αρωγής, πρέπει να παρέχονται δωρεάν στους δικαιούχους για τους σκοπούς αιτήσεων που αφορούν υποχρεώσεις διατροφής παιδιών ηλικίας κάτω των 21 ετών. Αυτό περιλαμβάνει και τις αιτήσεις έκδοσης απόφασης (βλέπε άρθρο 15 παράγραφος 1 της σύμβασης και άρθρο 46 παράγραφος 1 του κανονισμού). Ουσιαστικά, αυτό σημαίνει ότι ο δικαιούχος δεν θα πρέπει να υποχρεωθεί να καλύψει τις δαπάνες που συνδέονται με τις αναλύσεις για την απόδειξη της σχέσης συγγένειας.³⁴¹

683. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την παροχή νομικής συνδρομής, βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα VII.

(8) Καθορισμός του εφαρμοστέου δικαίου

684. Πριν από τον καθορισμό του ποσού της διατροφής, δηλαδή της ουσίας της διαφοράς, η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή θα πρέπει να καθορίσει το εφαρμοστέο δίκαιο, είτε αυτό είναι εθνικό είτε είναι αλλοδαπό. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με ζητήματα που άπτονται του εφαρμοστέου δικαίου βάσει της σύμβασης και του κανονισμού, βλέπε κεφάλαιο 5.

685. Εάν διαπιστωθεί ότι για τη συγκεκριμένη διαφορά εφαρμόζεται αλλοδαπό δίκαιο, η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή θα πρέπει να εντοπίσει και να εξακριβώσει το

³³⁸ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

³³⁹ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

³⁴⁰ Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 96.

³⁴¹ Εκτός εάν το ερωτώμενο κράτος θεωρεί ότι, επί της ουσίας, η αίτηση είναι προφανώς αβάσιμη (άρθρο 15 παράγραφος 2 της σύμβασης και άρθρο 46 παράγραφος 2 του κανονισμού). Αποκλειστικά βάσει της σύμβασης, ένα συμβαλλόμενο κράτος μπορεί επίσης να δηλώσει ότι για τον καθορισμό του δικαιώματος σε παροχή δωρεάν υπηρεσιών θα χρησιμοποιείται έλεγχος εισοδημάτων επικεντρωμένος στο παιδί. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν προβαίνει σε αυτή τη δήλωση και επομένως δεν πραγματοποιείται έλεγχος εισοδημάτων επικεντρωμένος στο παιδί στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης εν προκειμένω (βλέπε απόφαση αριθ. 2011/432/ΕΕ του Συμβουλίου (ανωτέρω, υποσημείωση 59)).

περιεχόμενο του εφαρμοστέου αλλοδαπού δικαίου. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον εντοπισμό και την εξακρίβωση του αλλοδαπού δικαίου, βλέπε κεφάλαιο 6.

(9) Καθορισμός του ποσού της διατροφής

686. Αφού επιλυθούν τυχόν ζητήματα όσον αφορά τη σχέση συγγένειας και ολοκληρωθούν τα υπόλοιπα προκαταρκτικά στάδια σύμφωνα με τις απαιτήσεις των ισχυουσών εσωτερικών διαδικασιών τ[...] [όνομα κράτους], εκδίδεται απόφαση διατροφής. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι κατά τον καθορισμό του ποσού της διατροφής που θα επιδικαστεί, ορισμένα κράτη χρησιμοποιούν κατευθυντήριες γραμμές για τη διατροφή παιδιών οι οποίες βασίζονται στο εισόδημα του υπόχρεου ή σε συνδυασμό του εισοδήματος του υπόχρεου με εκείνο του δικαιούχου. Σε άλλα κράτη, το ποσό της διατροφής καθορίζεται αποκλειστικά με βάση τα έξοδα ανατροφής ενός παιδιού.³⁴²

(10) Διαδικασίες για την άσκηση έφεσης ή την αναθεώρηση

687. Μόλις εκδοθεί η απόφαση διατροφής, πρέπει να κοινοποιηθεί από την αρμόδια αρχή ή την κεντρική αρχή σε όλα τα μέρη, συμπεριλαμβανομένου του αιτούντος. Έφεση κατά της απόφασης ή αναθεώρηση της απόφασης μπορεί να επιτρέπεται βάσει του δικαίου του ερωτώμενου κράτους.³⁴³ Τα εν λόγω ένδικα μέσα τίθενται επίσης στη διάθεση του αιτούντος, για παράδειγμα, σε περίπτωση που δεν επιδικάστηκε διατροφή ή σε περίπτωση που ο αιτών αμφισβητεί το ποσό της διατροφής που επιδικάστηκε. Θα ήταν σκόπιμο να υποδειχθούν στον αιτούντα, με τη συνδρομή της κεντρικής αρχής, τυχόν διαθέσιμα ένδικα μέσα ή μέσα προσφυγής, καθώς και οι προθεσμίες για την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων.³⁴⁴

688. Στην περίπτωση που απαιτείται νομική συνδρομή για την άσκηση έφεσης, η ανωτέρω ανάλυση ισχύει επίσης για την υποχρέωση του ερωτώμενου κράτους (τ[...] [όνομα κράτους]) να παρέχει δωρεάν νομική συνδρομή ή νομική αρωγή στον δικαιούχο/αιτούντα. Να σημειωθεί, ωστόσο, ότι ενδέχεται να διενεργηθεί νέα εκτίμηση του δικαιώματος του αιτούντος σε δωρεάν νομική συνδρομή / νομική αρωγή για την άσκηση της έφεσης, καθώς το ερωτώμενο κράτος μπορεί να εξετάσει εάν η έφεση είναι προφανώς αβάσιμη επί της ουσίας προτού παράσχει δωρεάν συνδρομή.³⁴⁵

(11) Εκτέλεση της απόφασης διατροφής

689. Μόλις οριστικοποιηθεί η απόφαση, εάν ο αιτών έχει ζητήσει την εκτέλεσή της (αυτό θα πρέπει να αναγράφεται στο σχετικό έντυπο αίτησης), η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή θα πρέπει να προχωρήσει στην εκτέλεση (βλέπε κεφάλαιο 12 για πληροφορίες σχετικά με την εκτέλεση των αποφάσεων διατροφής).

(12) Ενημέρωση σχετικά με την πορεία της αίτησης

690. Είναι σημαντικό να τηρείται ενήμερο το αιτούν κράτος σχετικά με την πρόοδο της αίτησης για την έκδοση απόφασης. Η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή θα πρέπει να τηρεί ενήμερη την κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] σχετικά με την πορεία της αίτησης για την έκδοση απόφασης. Η κεντρική αρχή οφείλει να ενημερώνει την κεντρική αρχή του αιτούντος κράτους σχετικά με την πορεία και την εξέλιξη της αίτησης.

III. Συμπληρωματικές πληροφορίες

A. Πρακτικές συμβουλές

- Εάν ο αιτών και ο εναγόμενος καταλήξουν σε συμβιβασμό σχετικά με την απόφαση διατροφής, θα πρέπει να ειδοποιηθεί σχετικά η κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] προκειμένου να ενημερώσει αμέσως την κεντρική αρχή του αιτούντος κράτους με σκοπό την περάτωση της υπόθεσης.

³⁴² Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

³⁴³ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

³⁴⁴ Ό.π.

³⁴⁵ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 386.

- Βάσει της σύμβασης, σε όλα τα συμβαλλόμενα κράτη επιβάλλεται γενική υποχρέωση για όσο το δυνατόν ταχύτερη διεκπεραίωση των αιτήσεων. Η ταχεία διεκπεραίωση είναι ιδιαίτερα σημαντική όσον αφορά τις αιτήσεις έκδοσης απόφασης, καθώς, μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση, ο αιτών και τα παιδιά δεν δικαιούνται διατροφή. Αδικοιολόγητες καθυστερήσεις στην έκδοση απόφασης διατροφής συχνά δημιουργούν σημαντικές δυσκολίες στις οικογένειες.

B. Σχετικά έντυπα

Σύμβαση του 2007:

Αίτηση έκδοσης απόφασης
Έντυπο διαβίβασης
Έντυπο οικονομικής κατάστασης

Κανονισμός του 2009:

Παράρτημα VII

Γ. Συναφή άρθρα

Σύμβαση του 2007:

Άρθρο 10
Άρθρο 11
Άρθρο 12
Άρθρο 14
Άρθρο 15
Άρθρο 20
Άρθρο 22

Κανονισμός του 2009:

Άρθρο 56
Άρθρο 57
Άρθρο 58
Άρθρο 44
Άρθρο 46

Δ. Σχετικά κεφάλαια του εγχειριδίου

Βλέπε κεφάλαιο 3 – Ζητήματα γενικής εφαρμογής: σύμβαση του 2007 και κανονισμός του 2009

Βλέπε κεφάλαιο 4 – Κανονισμός του 2009: κανόνες άμεσης δικαιοδοσίας

Βλέπε κεφάλαιο 5 – Εφαρμοστέο δίκαιο βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009

Βλέπε κεφάλαιο 6 – Εύρεση και εξακρίβωση του αλλοδαπού δικαίου

Βλέπε κεφάλαιο 12 – Εκτέλεση αποφάσεων διατροφής βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009

IV. Ανακεφαλαιωτικός πίνακας - Εισερχόμενες αιτήσεις έκδοσης απόφασης

	Διαδικασία	Παραπομπή στο εγχειρίδιο
1	Λήψη εγγράφων από την κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους]	II(Γ)(1)
2	Διασφάλιση ότι τα έγγραφα είναι πλήρη και ότι η αίτηση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης ή του	II(Γ)(1)

	κανονισμού	
3	Λήψη κατάλληλων προσωρινών μέτρων	II(Γ)(2)(1)
4	Έκδοση της απόφασης διατροφής	II(Γ)(2)
(i)	Έλεγχος των εγγράφων και ειδοποίηση του υπόχρεου	II(Γ)(2)(4)
(ii)	Απόδειξη της σχέσης συγγένειας, εάν απαιτείται	II(Γ)(2)(6)
(iii)	Καθορισμός του ποσού της διατροφής	II(Γ)(2)(9)
5	Ενημέρωση του υπόχρεου, του δικαιούχου και της αιτούσας κεντρικής αρχής	II(Γ)(2)(10)
6	Διαδικασία για την άσκηση έφεσης ή την αναθεώρηση, εφόσον επιτρέπεται	II(Γ)(2)(10)
7	Παραπομπή της απόφασης προς εκτέλεση εάν έχει ζητηθεί από τον αιτούντα	II(Γ)(2)(11)

V. Συχνές ερωτήσεις

Πώς μπορεί ο αιτών να ενημερωθεί σχετικά με την πορεία της αίτησής του;

691. Εάν ο αιτών έχει ερωτήματα, θα πρέπει να επικοινωνήσει με την κεντρική αρχή του αιτούντος κράτους ώστε να ενημερωθεί σχετικά με την πορεία της αίτησής του. Η κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] δεν έρχεται σε απευθείας επαφή με τον αιτούντα, εκτός εάν έχει συμφωνήσει να παρέχει απευθείας απαντήσεις σε ερωτήματα. Βάσει της σύμβασης, η κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] πρέπει να επιβεβαιώσει τη λήψη της αίτησης εντός έξι εβδομάδων και να παράσχει περαιτέρω ενημέρωση σχετικά με την πορεία της αίτησης εντός τριών μηνών από την ημερομηνία βεβαίωσης της λήψης του εγγράφου. Βάσει του κανονισμού, η κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] πρέπει να επιβεβαιώσει τη λήψη της αίτησης εντός 30 ημερών και να παράσχει περαιτέρω ενημέρωση σχετικά με την πορεία της αίτησης εντός 60 ημερών από την ημερομηνία βεβαίωσης της λήψης του εγγράφου.

Μπορεί ο υπόχρεος/εναγόμενος να αμφισβητήσει την πατρότητα;

692. Αυτό εξαρτάται από το δίκαιο του ερωτώμενου κράτους. Σε ορισμένα κράτη, το αίτημα για διενέργεια αναλύσεων για την απόδειξη της σχέσης συγγένειας μπορεί να απορριφθεί εάν, για παράδειγμα, τα μέρη είχαν συνάψει γάμο.³⁴⁶

Ποιος είναι ο ρόλος της κεντρικής αρχής σε περίπτωση που απαιτηθεί διενέργεια αναλύσεων για την απόδειξη της σχέσης συγγένειας;

693. Η κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] πρέπει να συνδράμει κατά τη διεξαγωγή της εν λόγω διαδικασίας εάν το αίτημα για διενέργεια αναλύσεων έχει υποβληθεί από τον αιτούντα. Η κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] πρέπει να επικοινωνήσει με την αιτούσα κεντρική αρχή και να διευκολύνει τη συμμετοχή του αιτούντος στη διαδικασία διενέργειας των αναλύσεων.

694. Εάν παρέχεται στον υπόχρεο η δυνατότητα να ζητήσει τη διενέργεια αναλύσεων, δεν επιβάλλεται καμία υποχρέωση στ[...] [όνομα κράτους], το ερωτώμενο κράτος, να παράσχει τις εν λόγω αναλύσεις. Ωστόσο, η αρμόδια αρχή τ[...] [όνομα κράτους] μπορεί να παράσχει πληροφορίες στον υπόχρεο σχετικά με τους τρόπους διενέργειας των αναλύσεων για την απόδειξη της σχέσης συγγένειας.³⁴⁷

Πρέπει ο αιτών να παραστεί στο δικαστήριο;

695. Αυτό εξαρτάται από το αν το ερωτώμενο κράτος (στο οποίο εξετάζεται η αίτηση για την έκδοση απόφασης) απαιτεί την παράσταση του αιτούντος.³⁴⁸ Η κεντρική αρχή τ[...]

³⁴⁶ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

³⁴⁷ Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 338, για πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες για τον καθορισμό της πατρότητας βάσει του δικαίου τ[...] [όνομα κράτους], και ανωτέρω, υποσημείωση 96, αναφορικά με ζητήματα που άπτονται των αναλύσεων για τη διακρίβωση της πατρότητας και τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων.

³⁴⁸ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

[όνομα κράτους] μπορεί να παράσχει συνδρομή για να διευκολύνει τη συμμετοχή του, προγραμματίζοντας τηλεφωνική διάσκεψη ή εικονοδιάσκεψη, εφόσον τα μέσα αυτά είναι διαθέσιμα.

Ποιος καλύπτει το κόστος των γενετικών αναλύσεων σε αίτηση για διατροφή παιδιών σε περίπτωση που το παιδί είναι κάτω των 21 ετών;

696. Οι δαπάνες για τη διενέργεια αναλύσεων για την απόδειξη της σχέσης συγγένειας περιλαμβάνονται στις δωρεάν υπηρεσίες που πρέπει να παρέχονται σε αιτούντες σε υποθέσεις που αφορούν διατροφή παιδιών. Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να υποχρεωθεί ο αιτών να αναλάβει το κόστος για τη διενέργεια των αναλύσεων για την απόδειξη της σχέσης συγγένειας, εκτός εάν η αίτηση είναι προφανώς αβάσιμη, όπως προβλέπεται στο άρθρο 15 παράγραφος 2 της σύμβασης και στο άρθρο 46 παράγραφος 2 του κανονισμού.³⁴⁹ Ωστόσο, αυτό δεν συνεπάγεται απαραίτητως ότι η κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] είναι υπεύθυνη για τις δαπάνες αυτές, διότι το ερωτώμενο κράτος μπορεί να θέσει ως προϋπόθεση για τη διενέργεια των εν λόγω αναλύσεων την κάλυψη των σχετικών δαπανών από τον υπόχρεο.³⁵⁰

Ποιο είναι το ποσό της διατροφής που επιδικάζεται;

697. Η μέθοδος που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του ποσού της καταβλητέας διατροφής είναι διαφορετική σε κάθε κράτος, ανάλογα με το εφαρμοστέο δίκαιο (βλέπε κεφάλαιο 5).³⁵¹

Τι συμβαίνει στην περίπτωση που ο εναγόμενος ειδοποιηθεί αλλά δεν απαντήσει ή δεν προσφύγει κατά της απόφασης;

698. Αυτό εξαρτάται από τους κανόνες που εφαρμόζονται στο ερωτώμενο κράτος. Εάν επιτρέπεται από τους νόμους του εν λόγω κράτους, η υπόθεση μπορεί να προχωρήσει και να εκδοθεί απόφαση ερήμην του υπόχρεου ή, σε διοικητικό σύστημα, η απόφαση διατροφής μπορεί να θεωρηθεί ότι παράγει αποτελέσματα μετά την παρέλευση της προθεσμίας για προσφυγή κατά της απόφασης ή προσβολή αυτής και στη συνέχεια να εκτελεστεί.³⁵²

Τι έπεται της έκδοσης απόφασης διατροφής;

699. Ο αιτών επισημαίνει στο έντυπο της αίτησης εάν επιθυμεί την εκτέλεση της απόφασης. Εάν ναι, η απόφαση αποστέλλεται στην αρμόδια αρχή τ[...] [όνομα κράτους] για να εκτελεστεί και τα ποσά που εισπράττονται διαβιβάζονται στον δικαιούχο της διατροφής.³⁵³

Μπορεί ο αιτών να ασκήσει έφεση όσον αφορά το ποσό της διατροφής που επιδικάστηκε;

700. Μόνον εφόσον προβλέπεται διαδικασία άσκησης έφεσης κατά της απόφασης ή αναθεώρησης αυτής στο κράτος στο οποίο εκδόθηκε η απόφαση. Η κεντρική αρχή του ερωτώμενου κράτους ενημερώνει τον δικαιούχο για την έκδοση της απόφασης, καθώς και σχετικά με το αν υπάρχει δυνατότητα άσκησης έφεσης όσον αφορά το ποσό. Ο αιτών μπορεί επίσης να ασκήσει έφεση κατά απόφασης που δεν επιδικάζει διατροφή και η κεντρική αρχή του ερωτώμενου κράτους μπορεί να συνδράμει σε αυτή τη διαδικασία.³⁵⁴

³⁴⁹ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 393. Αποκλειστικά βάσει της σύμβασης, ένα κράτος μπορεί να δηλώσει ότι θα χρησιμοποιεί έλεγχο εισοδημάτων επικεντρωμένο στο παιδί και, στην περίπτωση αυτή, εάν από τον έλεγχο εισοδημάτων προκύψει ότι δεν δικαιολογείται η παροχή νομικής συνδρομής, ο αιτών μπορεί να κληθεί να καλύψει τις δαπάνες. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν προβαίνει σε αυτή τη δήλωση και επομένως δεν πραγματοποιείται έλεγχος εισοδημάτων επικεντρωμένος στο παιδί στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης εν προκειμένω (βλέπε απόφαση αριθ. 2011/432/ΕΕ του Συμβουλίου (ανωτέρω, υποσημείωση 59)).

³⁵⁰ Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 96.

³⁵¹ Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 342.

³⁵² Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

³⁵³ Στ[...] [όνομα κράτους] [...].

³⁵⁴ Βλέπε εισηγητική έκθεση, παράγραφος 390. Εάν η έφεση θεωρηθεί προδήλως αβάσιμη, το αίτημα για παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής μπορεί να απορριφθεί. Για πληροφορίες σχετικά με το εθνικό δίκαιο τ[...] [όνομα κράτους], βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 343.

VI. Απευθείας αιτήματα για έκδοση αποφάσεων

701. Τα απευθείας αιτήματα που υποβάλλονται προς αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή στ[...] [όνομα κράτους] για την έκδοση απόφασης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης ή του κανονισμού διέπονται από το δίκαιο που εφαρμόζεται σε εθνικό επίπεδο, δηλαδή συνήθως το εθνικό δίκαιο (συμπεριλαμβανομένων των κανόνων ιδιωτικού διεθνούς δικαίου). Βάσει του κανονισμού, οι κανόνες δικαιοδοσίας που ορίζονται στον κανονισμό ισχύουν στην περίπτωση των απευθείας αιτημάτων έκδοσης και τροποποίησης αποφάσεων (βλέπε κεφάλαιο 4), όπως οι κανόνες για το εφαρμοστέο δίκαιο που ορίζονται στο πρωτόκολλο (βλέπε κεφάλαιο 5) ισχύουν για τα κράτη στα οποία εφαρμόζεται το πρωτόκολλο. Οι διατάξεις της σύμβασης που αναλύονται στο κεφάλαιο 7 σχετικά με τα απευθείας αιτήματα αναγνώρισης και εκτέλεσης βάσει της σύμβασης δεν ισχύουν για τα απευθείας αιτήματα έκδοσης ή τροποποίησης απόφασης. Στην πράξη αυτό σημαίνει ότι οι διαδικασίες, τα έντυπα και η συνδρομή που διατίθενται στους δικαιούχους ή τους υπόχρεους για την υποβολή των εν λόγω αιτημάτων είναι αυτά που προβλέπονται από το ισχύον εθνικό δίκαιο ή τις διαδικασίες που εφαρμόζονται στ[...] [όνομα κράτους].

702. Είναι σημαντικό ότι, ακόμη και αν η απόφαση διατροφής ενδεχομένως εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης ή του κανονισμού (για παράδειγμα, όταν η απόφαση αφορά την έκδοση συζυγικής διατροφής), οι ευνοϊκότερες διατάξεις όσον αφορά τη νομική συνδρομή δεν ισχύουν για τα εν λόγω απευθείας αιτήματα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, για την υποβολή του αιτήματος μπορεί να απαιτείται η πρόσληψη δικηγόρου από τον δικαιούχο ή υπόχρεο με ίδια δαπάνη στο ερωτώμενο κράτος, δηλαδή στ[...] [όνομα κράτους]. (Βλέπε κεφάλαιο 2, μέρος II, ενότητα VII για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την αποτελεσματική πρόσβαση στις διαδικασίες και στη νομική συνδρομή / νομική αρωγή βάσει των δύο πράξεων.) Στ[...] [όνομα κράτους] [...].

Κεφάλαιο 11 - Αιτήσεις τροποποίησης απόφασης: άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ) και άρθρο 10 παράγραφος 2 στοιχεία β) και γ) της σύμβασης του 2007· και άρθρο 56 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ) και άρθρο 56 παράγραφος 2 στοιχεία β) και γ) του κανονισμού του 2009

Μέρος Ι – Εισαγωγή

703. Στο παρόν κεφάλαιο παρέχεται καταρχάς μια επισκόπηση του τρόπου εφαρμογής της σύμβασης ή του κανονισμού σε αιτήσεις που υποβάλλονται από υπόχρεους ή δικαιούχους για την τροποποίηση υφιστάμενων αποφάσεων περί διατροφής (μέρος Ι). Στη συνέχεια, στις επόμενες ενότητες του κεφαλαίου (μέρος ΙΙ) παρουσιάζονται οι διαδικασίες για τις εισερχόμενες αιτήσεις τροποποίησης.

704. Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου εφαρμόζεται ο κανονισμός, οι αρμόδιες αρχές εφαρμόζουν τους κανόνες δικαιοδοσίας του κανονισμού για όλες τις αιτήσεις και τα απευθείας αιτήματα τροποποίησης που υποβάλλονται βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού, εφόσον εμπίπτουν στο ουσιαστικό και χρονικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (βλέπε επίσης κεφάλαιο 3, μέρος Ι, ενότητα ΙΙΙ, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού και κεφάλαιο 4 για τους κανόνες δικαιοδοσίας του κανονισμού). Επίσης, για τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα οποία εφαρμόζεται ο κανονισμός και τα οποία δεσμεύονται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, οι αρμόδιες αρχές εφαρμόζουν το πρωτόκολλο για όλες τις αιτήσεις και τα απευθείας αιτήματα τροποποίησης, εφόσον εμπίπτουν στο ουσιαστικό και χρονικό πεδίο εφαρμογής του πρωτοκόλλου (βλέπε επίσης κεφάλαιο 5 σχετικά με το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007). Οι κανόνες δικαιοδοσίας του κανονισμού και οι κανόνες του πρωτοκόλλου για το εφαρμοστέο δίκαιο είναι καθολικά εφαρμοστέοι όσον αφορά το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής τους.³⁵⁵

705. Αντίθετα, στα συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης που δεν είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι αιτήσεις τροποποίησης θα υπάγονται κατά κύριο λόγο στο εθνικό δίκαιο για θέματα δικαιοδοσίας και για θέματα που αφορούν το εφαρμοστέο δίκαιο (εκτός εάν το συμβαλλόμενο κράτος είναι επίσης συμβαλλόμενο μέρος στο πρωτόκολλο της Χάγης του 2007). Ωστόσο, το κατά πόσον η τροποποίηση είναι αποδεκτή στο πλαίσιο των κανόνων σχετικά με τους περιορισμούς του άρθρου 18 της σύμβασης, θα εξακριβωθεί κατά την άσκηση δικαιοδοσίας και κατά τον χρόνο αναγνώρισης και εκτέλεσης απόφασης σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος.

706. Οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ των διατάξεων της σύμβασης ή του κανονισμού, οι περιστάσεις που αφορούν τα μέρη (ο τόπος κατοικίας τους, ο τόπος έκδοσης της απόφασης κ.λπ.) και το εάν η αίτηση υποβάλλεται από δικαιούχο ή υπόχρεο αποτελούν στοιχεία τα οποία θα επηρεάσουν τον τόπο και τον τρόπο που επιλέγει ο αιτών για να υποβάλει μια αίτηση **τροποποίησης**. Οι αρμόδιες [δικαστικές] [διοικητικές] αρχές πρέπει να γνωρίζουν ορισμένα από τα βασικά ζητήματα σχετικά με την τροποποίηση αποφάσεων βάσει των δύο νομικών πράξεων, προκειμένου να διαθέτουν το απαραίτητο υπόβαθρο για τη διεκπεραίωση των αιτήσεων και αιτημάτων τροποποίησης.

Τροποποίηση είναι η διαδικασία μεταβολής μιας απόφασης διατροφής μετά την έκδοσή της. Σε ορισμένα κράτη είναι γνωστή ως αίτηση μεταβολής ή αίτηση αλλαγής. Η τροποποίηση μπορεί να αφορά το ποσό της διατροφής, τη συχνότητα ή κάποιον άλλο όρο της απόφασης περί διατροφής.

³⁵⁵ [...] [όνομα κράτους] [είναι] [δεν είναι] [κράτος] [κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης] όπου εφαρμόζεται ο κανονισμός και το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007.

I. Επισκόπηση – τροποποίηση αποφάσεων διατροφής βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009

A. Γενικά

707. Δεδομένου ότι η διατροφή, και ειδικότερα η διατροφή παιδιών, ενδέχεται να είναι καταβλητέα για πολλά έτη και δεδομένου ότι οι ανάγκες των παιδιών και τα εισοδήματα των γονέων μεταβάλλονται στο διάστημα αυτό, η δυνατότητα τροποποίησης μιας απόφασης διατροφής είναι σημαντική ώστε να διασφαλίζεται ότι τα παιδιά και οι οικογένειες λαμβάνουν τη διατροφή που χρειάζονται. Κατά συνέπεια, η σύμβαση και ο κανονισμός περιλαμβάνουν διατάξεις σχετικά με τη συνδρομή των κεντρικών αρχών στη διαβίβαση και διεκπεραίωση των αιτήσεων τροποποίησης αποφάσεων, ενώ και οι δύο αυτές πράξεις περιλαμβάνουν επίσης κανόνες σχετικά με τη μεταγενέστερη αναγνώριση και εκτέλεση των εν λόγω τροποποιημένων αποφάσεων όπου απαιτείται.³⁵⁶

708. Σύμφωνα με το άρθρο 10 της σύμβασης και το άρθρο 56 του κανονισμού, αίτηση για την τροποποίηση υφιστάμενης απόφασης μπορεί να υποβληθεί σε περιπτώσεις κατά τις οποίες ένα εκ των μερών, είτε ο δικαιούχος είτε ο υπόχρεος, επιδιώκει την τροποποίηση (γνωστή επίσης σε ορισμένα κράτη ως αλλαγή ή μεταβολή³⁵⁷) της απόφασης. Ο δικαιούχος ενδέχεται να επιδιώκει την αύξηση της διατροφής, την παύση καταβολής διατροφής για ένα ή περισσότερα από τα παιδιά ή την τροποποίηση όρων όπως η συχνότητα πληρωμής. Ομοίως, ο υπόχρεος ενδέχεται επίσης να επιδιώκει τροποποίηση – συχνά με στόχο τη μείωση του πληρωτέου ποσού, την παύση της καταβολής διατροφής για ένα ή περισσότερα παιδιά ή τη μεταβολή των όρων πληρωμής. Η τροποποίηση μπορεί επίσης να πραγματοποιηθεί απλώς με σκοπό να διασφαλιστεί ότι η πληρωμή διατροφής ανταποκρίνεται στο τρέχον εισόδημα του υπόχρεου. Η κεντρική αρχή του αιτούντος κράτους, στο οποίο κατοικεί ο αιτών, συμμετέχει στη διαβίβαση του αιτήματος τροποποίησης στο άλλο συμβαλλόμενο κράτος ή κράτος μέλος.

709. Όλα τα συμβαλλόμενα κράτη ή κράτη μέλη διαθέτουν διαδικασίες για τη διεκπεραίωση των αιτήσεων που υποβάλλονται βάσει της σύμβασης ή βάσει του κανονισμού για τη μεταβολή ή τροποποίηση των υποχρεώσεων διατροφής, είτε μέσω της τροποποίησης της υφιστάμενης απόφασης είτε μέσω της έκδοσης νέας απόφασης περί διατροφής.³⁵⁸ Ωστόσο, είναι σημαντικό να υπενθυμιστεί ότι στις περισσότερες περιπτώσεις η ουσία της αίτησης τροποποίησης κρίνεται βάσει του εθνικού δικαίου του ερωτώμενου κράτους ή του εφαρμοστέου δικαίου στο εν λόγω κράτος.³⁵⁹ Τα συμβαλλόμενα κράτη και τα κράτη μέλη ενδέχεται επίσης να έχουν πολύ διαφορετικούς νόμους όσον αφορά τους λόγους που πρέπει να στοιχειοθετηθούν προκειμένου να επιτραπεί η τροποποίηση μιας απόφασης.³⁶⁰

710. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι αιτήσεις τροποποίησης με τις οποίες ζητείται μείωση ή ακύρωση καθυστερούμενων ποσών μπορεί να τύχουν πολύ διαφορετικής αντιμετώπισης στα διάφορα κράτη. Ορισμένα κράτη ενδέχεται να μην επιτρέπουν καμία τροποποίηση των καθυστερούμενων ποσών και, ακόμη και αν εκδοθεί απόφαση η οποία

³⁵⁶ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 258.

³⁵⁷ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

³⁵⁸ Παρότι στο παρόν κεφάλαιο εξετάζεται η περίπτωση κατά την οποία ζητείται από ένα κράτος να τροποποιήσει προηγούμενη απόφαση, το ίδιο ισχύει και σε περιπτώσεις όπου το εθνικό δίκαιο δεν επιτρέπει την έκδοση τροποποιημένης απόφασης αλλά μόνο την έκδοση νέας απόφασης. Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 264. Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

³⁵⁹ Σε τέτοιου είδους αιτήσεις ορισμένα κράτη εφαρμόζουν το αλλοδαπό και όχι το εθνικό δίκαιο. Όταν ένα κράτος είναι συμβαλλόμενο μέρος του πρωτοκόλλου της Χάγης του 2007 ή δεσμεύεται από αυτό, το πρωτόκολλο εφαρμόζεται στην τροποποίηση αποφάσεων. Στ[...] [όνομα κράτους] [...]. Βλέπε επίσης κεφάλαιο 5 σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο.

³⁶⁰ Σε ορισμένα κράτη, η τροποποίηση απόφασης που ελήφθη από άλλο κράτος δεν αναγνωρίζεται εάν το παιδί ή ένα εκ των μερών συνεχίζει να κατοικεί στο κράτος προέλευσης. Το γεγονός αυτό μπορεί να επηρεάζει το κατά πόσον είναι αποτελεσματικό να επιδιώκεται τροποποίηση σε διαφορετικό κράτος από το κράτος προέλευσης.

τροποποιεί τα καθυστερούμενα ποσά, η εν λόγω τροποποίηση ενδέχεται να μην αναγνωρίζεται κατ' ανάγκη σε άλλο κράτος.³⁶¹

711. Η διαθεσιμότητα νομικής συνδρομής για αιτήσεις τροποποίησης αποτελεί επίσης σημαντική παράμετρο όσον αφορά την υποβολή αιτήσεων τροποποίησης από υπόχρεο. Δεν προβλέπεται αυτόματο δικαίωμα σε δωρεάν νομική συνδρομή σε σχέση με αίτηση υπόχρεου για τροποποίηση (βλέπε άρθρο 17 της σύμβασης και άρθρο 47 του κανονισμού). Ωστόσο, όταν η αίτηση τροποποίησης υποβάλλεται από δικαιούχο και αφορά διατροφή παιδιών που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης, ο δικαιούχος δικαιούται δωρεάν νομική συνδρομή.

712. Εξίσου σημαντικό είναι και το γεγονός ότι η σύμβαση και ο κανονισμός παρέχουν μόνο βασική καθοδήγηση σχετικά με τα είδη αιτήσεων τροποποίησης που μπορούν να υποβληθούν μέσω των κεντρικών αρχών, καθώς και κάποιους πολύ περιορισμένους κανόνες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα συμβαλλόμενα κράτη ή τα κράτη μέλη πρέπει να αντιμετωπίζουν τις αλλοδαπές αποφάσεις τροποποίησης άπαξ και εκδοθούν.

Το κράτος προέλευσης είναι το κράτος στο οποίο ελήφθη η απόφαση διατροφής.

713. Ως εκ τούτου, υπάρχουν καταστάσεις που προκύπτουν στο πλαίσιο της διαχείρισης διεθνών υποθέσεων για τις οποίες η σύμβαση και ο κανονισμός δεν παρέχουν συγκεκριμένη καθοδήγηση. Σε αυτές τις περιπτώσεις, κάθε κράτος, εν προκειμένω [...] [όνομα κράτους], πρέπει να επιλύει τυχόν ζητήματα βάσει του εθνικού του δικαίου και των γενικών αρχών της σύμβασης ή του κανονισμού, σύμφωνα με τις οποίες τα κράτη πρέπει να συνεργάζονται μεταξύ τους για την προώθηση αποτελεσματικών, οικονομικά αποδοτικών και δίκαιων λύσεων, καθώς και να ενθαρρύνουν λύσεις που υποστηρίζουν τον στόχο της ανάκτησης της διατροφής παιδιών και της οικογενειακής διατροφής.

B. Πού μπορεί να υποβληθεί απευθείας αίτημα ή αίτηση τροποποίησης; Είναι δυνατή η υποβολή αίτησης δυνάμει της σύμβασης ή του κανονισμού;

714. Όπως προαναφέρθηκε, ο κανονισμός προβλέπει κανόνες άμεσης δικαιοδοσίας (βλέπε κεφάλαιο 4) που καθορίζουν πότε ένα κράτος μέλος στο οποίο εφαρμόζεται ο κανονισμός μπορεί να ασκήσει δικαιοδοσία σε υπόθεση διατροφής.

715. Η σύμβαση δεν προβλέπει «άμεσους κανόνες» δικαιοδοσίας που να καθορίζουν πότε ένα συμβαλλόμενο κράτος μπορεί να τροποποιήσει απόφαση διατροφής που έχει ληφθεί σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος. Το ζήτημα αυτό υπάγεται σε κάθε περίπτωση στο εθνικό δίκαιο στα εκτός Ευρώπης συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης. Η μόνη περίπτωση για την οποία η σύμβαση εξετάζει συγκεκριμένα τη δυνατότητα τροποποίησης μιας απόφασης, η οποία και εξακριβώνεται κατά τον χρόνο αναγνώρισης και εκτέλεσης μιας απόφασης σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος, αφορά τις αιτήσεις τροποποίησης που υποβάλλονται από υπόχρεο σε διαφορετικό κράτος από το κράτος προέλευσης, όταν ο δικαιούχος κατοικεί στο κράτος προέλευσης (άρθρο 18 της σύμβασης).³⁶²

Συμβουλή: Σε ολόκληρο το κείμενο του παρόντος εγχειριδίου, θα διαπιστώσετε ότι γίνεται διάκριση μεταξύ των απευθείας **αιτημάτων** και των **αιτήσεων**. Μια αίτηση αποτελεί ενέργεια στο πλαίσιο της σύμβασης ή του κανονισμού, η οποία εκτελείται μέσω κεντρικής αρχής, όπως η αίτηση αναγνώρισης και εκτέλεσης. Ένα απευθείας αίτημα αποτελεί ενέργεια που πραγματοποιείται απευθείας προς την αρμόδια αρχή, όπως ένα απευθείας αίτημα βάσει της σύμβασης για την έκδοση απόφασης διατροφής που αφορά μόνο συζυγική διατροφή, όταν κανένα από τα συμβαλλόμενα κράτη δεν έχει επεκτείνει την εφαρμογή της σύμβασης σε αυτό το είδος αιτημάτων. Βλέπε ενότητα VI, κατωτέρω, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα απευθείας αιτήματα.

³⁶¹ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [...] [όνομα κράτους] [...].

³⁶² Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 415.

716. Ο κανονισμός επίσης εξετάζει συγκεκριμένα τη δυνατότητα τροποποίησης απόφασης όσον αφορά τις αιτήσεις τροποποίησης που υποβάλλονται από υπόχρεο σε διαφορετικό κράτος από το κράτος προέλευσης, όταν ο δικαιούχος εξακολουθεί να κατοικεί στο κράτος προέλευσης (άρθρο 8 του κανονισμού). Βλέπε περισσότερες πληροφορίες, κατωτέρω (μέρος II, «Δικαιοδοσία»), σχετικά με το άρθρο 8 του κανονισμού και την αλληλεπίδραση της εν λόγω διάταξης με τους άλλους κανόνες δικαιοδοσίας του κανονισμού.

717. Η σύμβαση και ο κανονισμός, προβλέποντας τη δυνατότητα υποβολής **αιτήσεων τροποποίησης** δυνάμει της σύμβασης και του κανονισμού, καθώς και κανόνες σχετικά με το πότε είναι δυνατή η αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων (περιλαμβανομένων των τροποποιημένων αποφάσεων), παρέχουν πλαίσια που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των μερών σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η αρχική απόφαση πρέπει να τροποποιηθεί. Η σύμβαση και ο κανονισμός προβλέπουν μια οικονομικά αποδοτική, απλουστευμένη διαδικασία για την υποβολή αιτήσεων τροποποίησης από δικαιούχους ή υπόχρεους, όταν το έτερο μέρος κατοικεί σε διαφορετικό συμβαλλόμενο κράτος ή κράτος μέλος, με αποτέλεσμα, στις περισσότερες περιπτώσεις, το μέρος που αιτείται την τροποποίηση να μην χρειάζεται να μεταβεί στο άλλο κράτος προκειμένου να υποβάλει την αίτηση.³⁶³

718. Στις περισσότερες περιπτώσεις ο αιτών, είτε πρόκειται για δικαιούχο είτε για υπόχρεο, διαθέτει ορισμένες επιλογές ως προς τον τόπο όπου μπορεί να κινηθεί η διαδικασία τροποποίησης και ως προς το εάν πρέπει να χρησιμοποιηθεί ή όχι η σύμβαση ή ο κανονισμός ως βάση για την υποβολή της αίτησης. Ο αιτών μπορεί να αποφασίσει:

- να υποβάλει αίτηση δυνάμει του άρθρου 10 της σύμβασης ή δυνάμει του άρθρου 56 του κανονισμού και να ζητήσει τη διαβίβαση της αίτησης προς εξέταση στο κράτος στο οποίο κατοικεί το έτερο μέρος, ή
- να επιλέξει να μεταβεί στο κράτος στο οποίο ελήφθη η απόφαση ή στο οποίο κατοικεί το έτερο μέρος και να υποβάλει απευθείας αίτημα στην αρμόδια αρχή του εν λόγω άλλου κράτους, ή
- να υποβάλει απευθείας αίτημα στην αρμόδια αρχή στο δικό του κράτος, ιδίως όταν εξακολουθεί να κατοικεί στο κράτος στο οποίο ελήφθη η απόφαση.

719. Το ζήτημα ποια από αυτές τις επιλογές μπορεί να ακολουθήσει ο αιτών σε μια συγκεκριμένη υπόθεση εξαρτάται από τους εξής παράγοντες:

- τον τόπο κατοικίας του αιτούντος και εάν πρόκειται για το κράτος προέλευσης (το κράτος στο οποίο ελήφθη η απόφαση),
- τον τόπο κατοικίας του υπόχρεου,
- το κατά πόσο το εφαρμοστέο δίκαιο στο κράτος στο οποίο θα υποβληθεί η αίτηση ή το απευθείας αίτημα επιτρέπει το επιδιωκόμενο είδος τροποποίησης (π.χ. βλέπε ανωτέρω τις παρατηρήσεις σχετικά με την τροποποίηση καθυστερούμενων ποσών),
- το κατά πόσο θα υπάρξουν τυχόν δυσκολίες όσον αφορά την εξασφάλιση της αναγνώρισης της απόφασης στο κράτος στο οποίο πρόκειται να εκτελεστεί,
- το χρονικό διάστημα που θα απαιτηθεί για τη διεκπεραίωση της αίτησης. Αυτό μπορεί να είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε περίπτωση που ο δικαιούχος ζητεί αύξηση της διατροφής για την κάλυψη των αυξανόμενων εξόδων ανατροφής του παιδιού,
- το κατά πόσον ένα κράτος προσφέρει δυνατότητα ταχείας διαδικασίας όσον αφορά την τροποποίηση –όπως, για παράδειγμα, οι διαδικασίες επανεκτίμησης που υπάρχουν στην Αυστραλία– που ενδεχομένως επιτρέπει συχνές αναπροσαρμογές όποτε αυτό ζητείται από τα μέρη.

720. Θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι οι επιλογές του υπόχρεου όσον αφορά την τροποποίηση είναι πιο περιορισμένες από τις επιλογές του δικαιούχου λόγω του άρθρου 18 της σύμβασης και του άρθρου 8 του κανονισμού.

721. Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι, επειδή η σύμβαση μπορεί να είναι εφαρμοστέα μόνο σε περιορισμένες περιστάσεις, οι τροποποιήσεις ή οι νέες αποφάσεις που εκδίδονται

³⁶³ Σημειωτέον ότι σε ορισμένες περιπτώσεις ενδέχεται να εξακολουθεί να απαιτείται η μετάβαση, εάν η υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί μέσω της κεντρικής αρχής. Ωστόσο, προκειμένου να αποφεύγονται οι μετακινήσεις, μπορεί να προσφέρονται δυνατότητες εικονοδιάσκεψης μεταξύ ορισμένων κρατών και η επιλογή αυτή μπορεί να διερευνηθεί από τις αρμόδιες αρχές ανάλογα με την περίπτωση.

ενδέχεται να οδηγούν σε πολλαπλές αποφάσεις σε σχέση με την ίδια οικογένεια ή τον ίδιο αιτούντα και εναγόμενο. Όπου είναι δυνατό, θα πρέπει να αποφεύγονται οι ενέργειες που οδηγούν σε πολλαπλές αποφάσεις, διότι η αβεβαιότητα που προκαλείται από τις αποφάσεις, καθώς και οι πόροι που απαιτούνται για την επίλυση των ζητημάτων, παρακωλύουν την αποτελεσματική εκτέλεση των εν λόγω αποφάσεων.

Μέρος II – Διεκπεραίωση εισερχόμενων αιτήσεων τροποποίησης

722. Στην παρούσα ενότητα εξετάζονται οι διαδικασίες που πρέπει να ακολουθεί το ερωτώμενο κράτος, ήτοι [...] [όνομα κράτους], όταν λαμβάνει μια αίτηση τροποποίησης.

723. Οι αρμόδιες [δικαστικές] [διοικητικές] αρχές που δεν είναι γενικότερα εξοικειωμένες με τις αιτήσεις τροποποίησης μπορούν να ανατρέξουν στο μέρος I του παρόντος κεφαλαίου ώστε να κατανοήσουν καλύτερα τις βάσεις και τις συνηθέστερες πραγματικές περιστάσεις στις οποίες στηρίζονται οι αιτήσεις τροποποίησης.

I. Διαδικασίες — αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή

1. Είναι «προφανές» ότι δεν ικανοποιούνται οι απαιτήσεις της σύμβασης ή του κανονισμού;

724. Βάσει της σύμβασης και βάσει του κανονισμού, μια κεντρική αρχή μπορεί να αρνηθεί να διεκπεραιώσει μια αίτηση μόνο σε περιπτώσεις κατά τις οποίες είναι «προφανές» ότι δεν ικανοποιούνται οι απαιτήσεις της σύμβασης (άρθρο 12 παράγραφος 8) ή του κανονισμού (άρθρο 58 παράγραφος 8). Αυτή η εξαίρεση είναι πολύ περιορισμένη και μπορεί να εφαρμοστεί, για παράδειγμα, εάν η αίτηση δεν αφορά διατροφή.³⁶⁴

725. Η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή τ[...] [όνομα κράτους] θα ήταν ίσως σκόπιμο να διενεργήσει παρόμοιο προκαταρκτικό έλεγχο και να ενημερώσει την κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] για τυχόν διαπιστώσεις, κατά περίπτωση.

2. Είναι πλήρη τα έγγραφα και οι πληροφορίες;

Σύμβαση του 2007

726. Σύμφωνα με τη σύμβαση, απαιτείται μόνο το έντυπο διαβίβασης και μια αίτηση (μπορεί να χρησιμοποιείται η προτεινόμενη αίτηση τροποποίησης απόφασης)· ωστόσο, στις περισσότερες περιπτώσεις είναι απαραίτητα και άλλα έγγραφα προκειμένου να στοιχειοθετηθεί η βάση της τροποποίησης. Στις περισσότερες περιπτώσεις, στον φάκελο πρέπει να περιλαμβάνονται τα εξής έγγραφα:

- προτεινόμενο έντυπο αίτησης τροποποίησης απόφασης,
- αντίγραφο απόφασης διατροφής – επικυρωμένο μόνον εάν απαιτείται από το ερωτώμενο κράτος (βλέπε έντυπο περιγραφής χώρας)³⁶⁵,
- έντυπο οικονομικής κατάστασης για τον υπόχρεο,
- απαραίτητες πληροφορίες για τον εντοπισμό του εναγομένου στο ερωτώμενο κράτος,
- έντυπο οικονομικής κατάστασης για τον δικαιούχο,
- απαραίτητα πρόσθετα έγγραφα προς υποστήριξη της αίτησης τροποποίησης,
- πρόσθετα έγγραφα που απαιτούνται από το ερωτώμενο κράτος (βλέπε έντυπο περιγραφής χώρας)³⁶⁶.

Κανονισμός του 2009

³⁶⁴ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 344.

³⁶⁵ [...] [όνομα κράτους] απαιτεί [...].

³⁶⁶ Ό.π.

α) Παράρτημα VII

727. Βάσει του κανονισμού απαιτείται να χρησιμοποιείται το παράρτημα VII, που προσαρτάται στο κείμενο του κανονισμού, για τις αιτήσεις τροποποίησης απόφασης. Βάσει του κανονισμού απαιτείται να περιλαμβάνονται στις πληροφορίες που περιέχονται στην αίτηση τουλάχιστον οι ακόλουθες (άρθρο 57 παράγραφος 2):

- α) μνεία της φύσης της αίτησης ή των αιτήσεων,
- β) το όνομα και τα στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της διεύθυνσης, του αιτούντος καθώς και η ημερομηνία γέννησής του³⁶⁷,
- γ) το όνομα και, εφόσον είναι γνωστά, η διεύθυνση και η ημερομηνία γέννησης του εναγομένου,
- δ) το όνομα και η ημερομηνία γέννησης οποιουδήποτε προσώπου του οποίου επιδιώκεται η διατροφή,
- ε) τους λόγους στους οποίους βασίζεται η αίτηση,
- στ) εάν η αίτηση υποβάλλεται από δικαιούχο διατροφής, πληροφορίες σχετικά με τον τόπο αποστολής ή ηλεκτρονικής μεταβίβασης της διατροφής,
- ζ) το όνομα ή η ονομασία και τα στοιχεία του υπεύθυνου για τη διεκπεραίωση της αίτησης προσώπου ή μονάδας της κεντρικής αρχής του αιτούντος κράτους μέλους.

β) Συμπληρωματικά έγγραφα (άρθρο 57)

728. Σύμφωνα με το άρθρο 57 παράγραφοι 4 και 5 του κανονισμού απαιτείται η αίτηση να συνοδεύεται από κατάλληλα ή αναγκαία πρόσθετα έγγραφα, στον βαθμό που αυτά είναι γνωστά. Σε αυτά περιλαμβάνονται:

- η οικονομική κατάσταση του δικαιούχου (άρθρο 57 παράγραφος 4 στοιχείο α))
- η οικονομική κατάσταση του υπόχρεου, συμπεριλαμβανομένου του ονόματος και της διεύθυνσης του εργοδότη του υπόχρεου και της φύσης και του τόπου των περιουσιακών στοιχείων του υπόχρεου (άρθρο 57 παράγραφος 4 στοιχείο β))
- οποιεσδήποτε άλλες πληροφορίες που ενδέχεται να διευκολύνουν τον εντοπισμό του εναγομένου (άρθρο 57 παράγραφος 4 στοιχείο γ))
- οποιεσδήποτε αναγκαίες πληροφορίες ή τεκμηρίωση, μεταξύ άλλων, ενδεχομένως, τεκμηρίωση σχετικά με το δικαίωμα του αιτούντος για χορήγηση νομικής αρωγής (άρθρο 57 παράγραφος 5)

3. Ελλιπή έγγραφα

729. Εάν απαιτείται οποιοδήποτε από τα ανωτέρω έγγραφα βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού, αλλά δεν περιλαμβάνεται στον φάκελο της αίτησης, η αίτηση δεν θα πρέπει να απορριφθεί, αλλά θα πρέπει να ζητηθούν τα απαραίτητα έγγραφα από το αιτούν κράτος, μέσω της κεντρικής αρχής τ[...] [όνομα κράτους]. Οι αρμόδιες [δικαστικές] [διοικητικές] αρχές που διαπιστώνουν έλλειψη εγγράφων οφείλουν να ενημερώνουν την κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] το συντομότερο δυνατόν, προκειμένου να ζητήσει αμέσως τα ελλείποντα έγγραφα από το αιτούν κράτος.

4. Υπάρχουν προκαταρκτικές παρατηρήσεις;

730. Η κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους] πρέπει να προβεί σε προκαταρκτικό έλεγχο των ληφθέντων εγγράφων και να προσδιορίσει εάν υπάρχουν ενδεχομένως εμπόδια ως προς τη διεκπεραίωση της υπόθεσης στο ερωτώμενο κράτος και εάν υπάρχει ανησυχία ότι μπορεί να προκύψουν κωλύματα όσον αφορά την αναγνώριση ή εκτέλεση της τροποποιημένης απόφασης. Η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή τ[...] [όνομα κράτους] καλείται να προβεί σε παρόμοιο έλεγχο. Αυτή η εξέταση είναι ιδιαίτερα σημαντική όσον αφορά τις αιτήσεις που υποβάλλονται από υπόχρεους. Όπως αναλύεται στο μέρος I (ενότητα (I.B.) του παρόντος κεφαλαίου, οι περιστάσεις υπό τις οποίες ένας

³⁶⁷ Η προσωπική διεύθυνση του αιτούντος μπορεί να αντικαθίσταται από άλλη διεύθυνση σε περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας, εφόσον δεν απαιτείται από το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο υποβάλλεται η αίτηση η προσωπική διεύθυνση του αιτούντος για την κίνηση των απαιτούμενων διαδικασιών (άρθρο 57 παράγραφος 3). Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

υπόχρεος μπορεί να υποβάλει αίτηση βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού σε άλλο κράτος για την τροποποίηση απόφασης είναι περιορισμένες σε ορισμένες περιπτώσεις.

731. Σε ορισμένα κράτη, το εθνικό δίκαιο δεν επιτρέπει τη μείωση και την ακύρωση καθυστερούμενων ποσών διατροφής παιδιών. Εάν με την αίτηση ζητείται μόνο η ακύρωση καθυστερούμενων ποσών διατροφής παιδιών και το εθνικό δίκαιο του κράτους σας³⁶⁸ δεν επιτρέπει την ακύρωση καθυστερούμενων ποσών, ενημερώστε σχετικά την κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους], η οποία εν συνεχεία θα ενημερώσει ανάλογα το αιτούν κράτος.³⁶⁹

5. Κατάλληλα προσωρινά και συντηρητικά μέτρα

732. Είναι ενδεχομένως σκόπιμο η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή να λάβει προσωρινά ή συντηρητικά μέτρα ενόσω εκκρεμεί μια αίτηση. Τα εν λόγω μέτρα μπορούν να ληφθούν ανά πάσα στιγμή στο πλαίσιο της διαδικασίας διεκπεραίωσης της αίτησης ή ακόμη και πριν από αυτή. Βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα VIII, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα προσωρινά και συντηρητικά μέτρα.

6. Διεκπεραίωση της αίτησης τροποποίησης

733. Αφού διαπιστωθεί, κατόπιν προκαταρκτικής εκτίμησης, ότι η αίτηση μπορεί να διεκπεραιωθεί βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού, η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή μπορεί εν συνεχεία να αποφανθεί επί της ουσίας της υπόθεσης. Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

α) Δικαιοδοσία

ι) Δικαιοδοσία σε συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης του 2007 που δεν είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης

734. Οι αρμόδιες [δικαστικές] [διοικητικές] αρχές σε συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης που δεν είναι κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (δηλαδή, σε κράτη όπου δεν εφαρμόζεται ο κανονισμός) θα πρέπει να προσδιορίσουν εάν έχουν δικαιοδοσία επί της υπόθεσης σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.³⁷⁰

735. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι η σύμβαση περιλαμβάνει ειδική «αρνητική» διάταξη περί δικαιοδοσίας, ήτοι το άρθρο 18 «Όριο στις νομικές διαδικασίες», που αφορά τη δυνατότητα του υπόχρεου να αιτηθεί την τροποποίηση υφιστάμενης απόφασης. Εφόσον ο δικαιούχος εξακολουθεί να έχει τη συνήθη κατοικία του σε συμβαλλόμενο κράτος της σύμβασης στο οποίο έχει εκδοθεί μια απόφαση, ο υπόχρεος δεν μπορεί να κινήσει νομική διαδικασία για την τροποποίηση της απόφασης σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος της σύμβασης, με την επιφύλαξη ορισμένων εξαιρέσεων (για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το άρθρο 18 της σύμβασης, το οποίο είναι κατ' ουσίαν αντίστοιχο με το άρθρο 8 του κανονισμού, βλέπε κεφάλαιο 4, ενότητα Z, σχετικά με τους κανόνες δικαιοδοσίας του κανονισμού).³⁷¹

³⁶⁸ Σε ορισμένα κράτη, αυτό περιλαμβάνει το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 (για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, βλέπε κεφάλαιο 5).

³⁶⁹ Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 361.

³⁷⁰ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

³⁷¹ Εάν η απόφαση που τροποποιείται προορίζεται να αναγνωριστεί ή/και να εκτελεστεί σε άλλη δικαιοδοσία, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις βάσεις δικαιοδοσίας που γίνονται αποδεκτές για τους σκοπούς της αναγνώρισης και εκτέλεσης μιας απόφασης διατροφής στην αλλοδαπή δικαιοδοσία, και τους λόγους που ορίζονται ειδικότερα στο άρθρο 20 της σύμβασης. Για παράδειγμα, στις περισσότερες περιπτώσεις, τα δικαστήρια στις ΗΠΑ δεν αναγνωρίζουν και δεν εκτελούν αλλοδαπές αποφάσεις περί διατροφής παιδιών που λαμβάνονται με βάση τη δικαιοδοσία του τόπου συνήθους κατοικίας του δικαιούχου (με το άρθρο 20 παράγραφος 2 της σύμβασης παρέχεται σε συμβαλλόμενο κράτος της σύμβασης η δυνατότητα να εκφράσει επιφύλαξη σε αυτή και σε αρκετές άλλες βάσεις δικαιοδοσίας για τους σκοπούς της αναγνώρισης και εκτέλεσης αλλοδαπών αποφάσεων). Ωστόσο, σε αυτές τις περιπτώσεις, ένα συμβαλλόμενο κράτος υποχρεούται, εάν ο υπόχρεος έχει τη συνήθη κατοικία του στο εν λόγω κράτος, να λάβει όλα τα κατάλληλα μέτρα για την έκδοση απόφασης προς όφελος του δικαιούχου (άρθρο 20 παράγραφος 4).

ii) Δικαιοδοσία βάσει του κανονισμού του 2009

736. Οι αρμόδιες [δικαστικές] [διοικητικές] αρχές στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου εφαρμόζεται ο κανονισμός εφαρμόζουν τους κανόνες δικαιοδοσίας του κανονισμού για τις εισερχόμενες αιτήσεις και τα εισερχόμενα απευθείας αιτήματα τροποποίησης, ανεξαρτήτως εάν η αίτηση ή το αίτημα έχει υποβληθεί βάσει της σύμβασης ή βάσει του κανονισμού. Αυτό συμβαίνει διότι οι κανόνες δικαιοδοσίας του κανονισμού είναι καθολικοί και έχουν ισχύ έναντι πάντων (*erga omnes*) (για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους κανόνες άμεσης δικαιοδοσίας του κανονισμού, βλέπε κεφάλαιο 4).

737. Ο κανονισμός, όπως και η σύμβαση, περιέχει ειδικό «αρνητικό» κανόνα περί δικαιοδοσίας που αφορά τη δυνατότητα του υπόχρεου να κινήσει νομική διαδικασία για την τροποποίηση υφιστάμενης απόφασης (άρθρο 8 του κανονισμού, «Περιορισμός άσκησης αγωγών»). Σύμφωνα με τον κανονισμό, εφόσον ο δικαιούχος εξακολουθεί να έχει τη συνήθη κατοικία του σε συμβαλλόμενο κράτος της σύμβασης ή σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο οποίο έχει εκδοθεί μια απόφαση, ο υπόχρεος δεν μπορεί να κινήσει νομική διαδικασία για την τροποποίηση της απόφασης σε άλλο κράτος μέλος, με την επιφύλαξη ορισμένων εξαιρέσεων (για συνοπτική παρουσίαση του άρθρου 8 του κανονισμού, βλέπε κεφάλαιο 4, ενότητα Ζ).

738. Το άρθρο 8 του κανονισμού αλληλεπιδρά με ιδιαίτερο τρόπο με τις άλλες διατάξεις περί δικαιοδοσίας του κανονισμού. Οι αρμόδιες αρχές που εφαρμόζουν τον κανονισμό πρέπει καταρχάς να ελέγχουν εάν μπορούν να ασκήσουν δικαιοδοσία σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού, στο οποίο απαριθμούνται τα κριτήρια εγκυρότητας των συμφωνιών παρέκτασης αρμοδιότητας βάσει του κανονισμού. Η συμφωνία παρέκτασης αρμοδιότητας που πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 4 του κανονισμού είναι μία από τις προβλεπόμενες εξαιρέσεις των περιορισμών άσκησης αγωγών από υπόχρεο (άρθρο 8 παράγραφος 2 στοιχείο α).

739. Εάν οι αρμόδιες αρχές αδυνατούν να ασκήσουν δικαιοδοσία βάσει έγκυρης συμφωνίας παρέκτασης αρμοδιότητας, θα πρέπει να προβούν σε έρευνα σχετικά με το εάν δύνανται να ασκήσουν δικαιοδοσία βάσει άλλου λόγου, καταρχάς δυνάμει του άρθρου 3 του κανονισμού (Γενικές διατάξεις), και στη συνέχεια βάσει του άρθρου 5 (Διεθνής δικαιοδοσία που βασίζεται στην παράσταση του εναγομένου ενώπιον του δικαστηρίου).

740. Όταν οι αρμόδιες αρχές διαπιστώσουν ότι μπορούν να ασκήσουν δικαιοδοσία σε υπόθεση τροποποίησης απόφασης διατροφής σύμφωνα με τους βασικούς «θετικούς» κανόνες δικαιοδοσίας του κανονισμού, θα πρέπει στη συνέχεια να εκτιμήσουν εάν θα υπάρξει περιορισμός άσκησης αγωγών σύμφωνα με το άρθρο 8. Σημειωτέον ότι αυτός ο περιορισμός άσκησης αγωγών ισχύει μόνο σε περίπτωση που η αίτηση ή το αίτημα τροποποίησης υποβάλλεται από υπόχρεο και εφόσον ο δικαιούχος εξακολουθεί να κατοικεί στο συμβαλλόμενο κράτος της σύμβασης της Χάγης ή στο κράτος μέλος της αρχικής απόφασης και με την επιφύλαξη των τεσσάρων εξαιρέσεων που παρατίθενται στο άρθρο 8 παράγραφος 2 στοιχεία α) έως δ).

741. Για λεπτομερέστερες πληροφορίες σχετικά με όλες τις διατάξεις του κανονισμού που αφορούν τη δικαιοδοσία, βλέπε κεφάλαιο 4 του παρόντος εγχειριδίου (για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το άρθρο 8, βλέπε ενότητα Ζ του κεφαλαίου 4).³⁷²

β) Εφαρμοστέο δίκαιο

i) Εφαρμοστέο δίκαιο σε κράτη που δεν δεσμεύονται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007

742. Οι αρμόδιες [δικαστικές] [διοικητικές] αρχές στα συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης που δεν είναι συμβαλλόμενα μέρη του πρωτοκόλλου της Χάγης του 2007 και στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δεν δεσμεύονται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 (Ηνωμένο Βασίλειο και Δανία) θα εφαρμόζουν τους εθνικούς κανόνες τους

³⁷² Ό.π.

προκειμένου να προσδιορίσουν ποιο θα είναι το εφαρμοστέο δίκαιο για την αίτηση ή το αίτημα τροποποίησης.

ii) Εφαρμοστέο δίκαιο σε κράτη που δεσμεύονται από το πρωτόκολλο της Χάγης

743. Όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πλην του Ηνωμένου Βασιλείου και της Δανίας, δεσμεύονται από το πρωτόκολλο. Τα εκτός Ευρώπης συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης μπορεί επίσης να είναι συμβαλλόμενα κράτη του πρωτοκόλλου της Χάγης του 2007. Κατά συνέπεια, οι αρμόδιες [δικαστικές] [διοικητικές] αρχές στα κράτη που δεσμεύονται από το πρωτόκολλο θα εφαρμόζουν τους κανόνες περί εφαρμοστέου δικαίου που περιλαμβάνονται στο πρωτόκολλο για τις αιτήσεις και τα αιτήματα τροποποίησης.³⁷³ (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, βλέπε κεφάλαιο 5.)

7. Μετά την έκδοση της απόφασης

744. Εάν η απόφαση τροποποιηθεί, η αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή θα πρέπει να διαβιβάσει την απόφαση στην κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους], ενώ επίσης θα αποστείλει αντίγραφο της τροποποιημένης απόφασης στην κεντρική αρχή του αιτούντος κράτους.

745. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η τροποποιημένη απόφαση θα πρέπει να αναγνωριστεί στο αιτούν κράτος προκειμένου να μπορεί να κηρυχθεί εκτελεστή ή να εκτελεστεί στο εν λόγω κράτος. Σε αυτές τις περιπτώσεις, μπορεί να είναι αναγκαία η συνδρομή του ερωτώμενου κράτους, ως κράτους προέλευσης της τροποποιημένης απόφασης, όσον αφορά την παροχή των απαραίτητων εγγράφων προς υποστήριξη της διαδικασίας αναγνώρισης (βλέπε κεφάλαια 7 και 8 για πληροφορίες σχετικά με τα απαιτούμενα έγγραφα για τις διαδικασίες αναγνώρισης ή αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεστότητας / εκτέλεσης βάσει της σύμβασης και του κανονισμού).

II. Ανακεφαλαιωτικός πίνακας - Εισερχόμενες αιτήσεις τροποποίησης

	Διαδικασία	Παραπομπή στο εγχειρίδιο
1	Λήψη εγγράφων από την κεντρική αρχή τ... [όνομα κράτους]	
2	Είναι «προφανές» ότι δεν ικανοποιούνται οι απαιτήσεις της σύμβασης;	II.I.(1)
3	Είναι πλήρη τα έγγραφα;	II.I.(2)
4	Διαπίστωση της ύπαρξης τυχόν εμποδίων για την αίτηση τροποποίησης (π.χ. ειδικότερα σε σχέση με αιτήσεις που υποβάλλονται από υπόχρεο)	II.I.(4)
5	Λήψη κατάλληλων προσωρινών και συντηρητικών μέτρων	II.I.(5)
6	Διεκπεραίωση αίτησης	II.I.(6)
7	Κοινοποίηση της έκβασης στην κεντρική αρχή τ[...] [όνομα κράτους]	II.I.(7)

³⁷³ Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί ότι ενδέχεται να υπάρχουν διαφορές απόψεων ως προς την εφαρμογή των κανόνων του πρωτοκόλλου της Χάγης του 2007 σχετικά με το κατά πόσο μια αίτηση τροποποίησης θεωρείται, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, ότι αφορά νέα απόφαση ή προσαρμογή υφιστάμενης απόφασης. Εάν η τροποποίηση θεωρείται νέα απόφαση, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, θα μπορούσε να συναχθεί σαφώς ότι ισχύουν οι κανόνες περί εφαρμοστέου δικαίου του πρωτοκόλλου. Ωστόσο, εάν η τροποποίηση θεωρείται απλώς προσαρμογή προηγούμενης απόφασης, ορισμένοι μπορεί να είναι της γνώμης ότι συνεχίζει να εφαρμόζεται το δίκαιο που εφαρμόστηκε στην αρχική απόφαση.

III. Συμπληρωματικές πληροφορίες

A. Πρακτικές συμβουλές για όλες τις αιτήσεις ή τα αιτήματα τροποποίησης

- Δεν υπάρχει απαίτηση να αποστέλλονται τα πρωτότυπα των εγγράφων.
- Καθώς ορισμένες διαδικασίες τροποποίησης κινούνται μέσω απευθείας αιτημάτων προς την αρμόδια [δικαστική] [διοικητική] αρχή, είναι σημαντικό κάθε κεντρική αρχή που έχει ανοίξει σχετικό φάκελο να ενημερώνεται για την τροποποίηση που πραγματοποιήθηκε από την αρμόδια αρχή. Κατ' αυτό τον τρόπο διασφαλίζεται ότι οι φάκελοι και των δύο συμβαλλόμενων κρατών είναι ενημερωμένοι.
- Το εθνικό δίκαιο ορισμένων κρατών προβλέπει κάποιους σημαντικούς περιορισμούς όσον αφορά την ακύρωση καθυστερούμενων ποσών.³⁷⁴
- Η τροποποίηση δεν είναι πάντοτε απαραίτητη όταν έχει ήδη ξεκινήσει η εκτέλεση μιας απόφασης διατροφής ή όταν έχει μεταβληθεί η κατάσταση ενός εκ των μερών. Μπορεί να υπάρχουν διαθέσιμα ένδικα βοηθήματα βάσει του εθνικού δικαίου όπως η προσωρινή αναστολή της εκτέλεσης ή εναλλακτικές δυνατότητες αντί της τροποποίησης, περιλαμβανομένων του διοικητικού επανυπολογισμού ή της επανεξέτασης της απόφασης.³⁷⁵

B. Σχετικά έντυπα

Σύμβαση του 2007:

Έντυπο διαβίβασης
Αίτηση τροποποίησης απόφασης
Έντυπο πληροφοριών εμπιστευτικού χαρακτήρα
Έντυπο οικονομικής κατάστασης
Περίληψη απόφασης

Κανονισμός του 2009:

Παράρτημα VII

Γ. Συναφή άρθρα

Σύμβαση του 2007

Άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ) και άρθρο 10 παράγραφος 2 στοιχεία β) και γ)

Άρθρο 11
Άρθρο 12
Άρθρο 15
Άρθρο 17
Άρθρο 18
Άρθρο 20
Άρθρο 22

Κανονισμός του 2009

Άρθρο 56 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ) και άρθρο 56 παράγραφος 2 στοιχεία β) και γ)

Άρθρο 57
Άρθρο 58
Άρθρο 46
Άρθρο 47

³⁷⁴ Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 361.

³⁷⁵ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

Άρθρα 3-7 (Δικαιοδοσία)

Άρθρο 8

Άρθρο 15 (Εφαρμοστέο δίκαιο)

Δ. Σχετικά κεφάλαια του εγχειριδίου

Βλέπε κεφάλαιο 3 – Ζητήματα γενικής εφαρμογής: σύμβαση του 2007 και κανονισμός του 2009

Βλέπε κεφάλαιο 4 – Κανονισμός του 2009: κανόνες άμεσης δικαιοδοσίας

Βλέπε κεφάλαιο 5 – Εφαρμοστέο δίκαιο βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009

Βλέπε κεφάλαιο 6 – Εύρεση και εξακρίβωση του αλλοδαπού δικαίου

Βλέπε κεφάλαιο 12 – Εκτέλεση αποφάσεων διατροφής βάσει της σύμβασης του 2007 ή του κανονισμού του 2009

IV. Συχνές ερωτήσεις

Ο υπόχρεος οφείλει να καταβάλλει διατροφή βάσει απόφασης που έχει εκδοθεί από άλλο κράτος. Ένα από τα παιδιά διαμένει επί του παρόντος με τον υπόχρεο. Είναι δυνατή η τροποποίηση της απόφασης από τον υπόχρεο;

746. Στις περισσότερες περιπτώσεις, ναι. Ο υπόχρεος θα πρέπει να συμπληρώσει μια αίτηση βάσει του άρθρου 10 παράγραφος 2 στοιχείο β) ή γ) της σύμβασης ή βάσει του άρθρου 56 παράγραφος 2 στοιχεία β) και γ) του κανονισμού (αναλόγως ποια πράξη είναι εφαρμοστέα) και να την προσκομίσει στην κεντρική αρχή. Η κεντρική αρχή του κράτους στο οποίο κατοικεί ο υπόχρεος θα αποστείλει την αίτηση στο κράτος στο οποίο εκδόθηκε η απόφαση, εάν ο δικαιούχος εξακολουθεί να έχει τη συνήθη κατοικία του στο εν λόγω κράτος, ή στο κράτος στο οποίο κατοικεί επί του παρόντος ο δικαιούχος. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο υπόχρεος μπορεί να υποβάλει απευθείας αίτημα στην αρμόδια αρχή του κράτους στο οποίο κατοικεί. Η δυνατότητα τροποποίησης της απόφασης καθορίζεται από το εφαρμοστέο δίκαιο στο ερωτώμενο κράτος.³⁷⁶

Σε ποιες ενέργειες πρέπει να προβεί ο δικαιούχος ή ο υπόχρεος μετά την τροποποίηση μιας απόφασης διατροφής ώστε να εξασφαλίσει την εκτέλεση της τροποποιημένης απόφασης;

747. Τα επόμενα στάδια διέπονται πρωτίστως από το εθνικό δίκαιο, ανάλογα με τον τόπο κατοικίας των μερών και ανάλογα με το εάν η τροποποιημένη απόφαση έχει εκδοθεί από το κράτος στο οποίο θα εκτελεστεί. Σε αυτή την περίπτωση, δεν απαιτείται καμία περαιτέρω ενέργεια, καθώς το κράτος εκτελεί απόφαση που το ίδιο έχει εκδώσει.

748. Εάν η τροποποιημένη απόφαση εκδόθηκε σε συμβαλλόμενο κράτος της σύμβασης ή σε κράτος μέλος στο οποίο εφαρμόζεται ο κανονισμός, το οποίο είναι διαφορετικό από το κράτος στο οποίο πρόκειται να εκτελεστεί, ενδεχομένως θα πρέπει πρώτα να αναγνωριστεί ή να κηρυχθεί εκτελεστή ώστε να καταστεί δυνατή η εκτέλεσή της. Η αναγνώριση ή η κήρυξη εκτελεστότητας μπορεί να απαιτείται είτε στο κράτος στο οποίο κατοικεί ο υπόχρεος είτε στο κράτος στο οποίο ο υπόχρεος διαθέτει περιουσιακά στοιχεία.

749. Σε ορισμένα κράτη δεν απαιτείται αναγνώριση ή κήρυξη εκτελεστότητας της τροποποιημένης απόφασης διότι η τροποποιημένη απόφαση αντιμετωπίζεται ως συνέχεια της αρχικής απόφασης, υπό την προϋπόθεση ότι η αρχική απόφαση έχει αναγνωριστεί στο συγκεκριμένο κράτος. Σε άλλα κράτη απαιτείται η υποβολή αίτησης αναγνώρισης της τροποποιημένης απόφασης βάσει των διατάξεων της σύμβασης ή του κανονισμού για την αναγνώριση και εκτέλεση.

Πότε μπορεί να τροποποιηθεί μια απόφαση διατροφής; Τι πρέπει να αποδείξει ο αιτών;

750. Το εφαρμοστέο δίκαιο στον τόπο στον οποίο εξετάζεται η αίτηση (το ερωτώμενο κράτος) καθορίζει εάν μια απόφαση μπορεί να τροποποιηθεί ή να μεταβληθεί. Στα

³⁷⁶ Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 358.

περισσότερα κράτη ο αιτών πρέπει να αποδείξει ότι έχει επέλθει μεταβολή της κατάστασης του δικαιούχου, του υπόχρεου ή των παιδιών μετά την έκδοση της απόφασης.³⁷⁷

Μπορούν τα ανεξόφλητα καθυστερούμενα ποσά διατροφής να μειωθούν ή να ακυρωθούν με αίτηση βάσει της σύμβασης ή βάσει του κανονισμού;

751. Πρόκειται για ζήτημα που υπάγεται στο ουσιαστικό δίκαιο που είναι εφαρμοστέο σε εθνικό επίπεδο, το οποίο προσδιορίζεται μέσω των κανόνων περί εφαρμοστέου δικαίου. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να ανατρέξουν στο έντυπο περιγραφής χώρας για το ερωτώμενο κράτος βάσει της σύμβασης προκειμένου να διαπιστώσουν εάν το εν λόγω κράτος επιτρέπει την ακύρωση ή τη μείωση των καθυστερούμενων ποσών δυνάμει του εθνικού δικαίου. Η επιτυχής έκβαση της αίτησης εξαρτάται από το εάν το εφαρμοστέο δίκαιο στο ερωτώμενο κράτος προβλέπει δυνατότητα ακύρωσης ή μείωσης των καθυστερούμενων ποσών. Σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο ορισμένων κρατών, τα καθυστερούμενα ποσά διατροφής παιδιών δεν μπορούν να ακυρωθούν.³⁷⁸

Το ποσό της διατροφής που καθορίζεται στην απόφαση διατροφής υπέρ του δικαιούχου δεν καλύπτει πλέον τις ανάγκες των παιδιών. Ο υπόχρεος κατοικεί επί του παρόντος σε ξένη χώρα. Πώς μπορεί ο δικαιούχος να εξασφαλίσει αύξηση της διατροφής;

752. Εάν η απόφαση εκδόθηκε στο κράτος στο οποίο εξακολουθεί να κατοικεί ο δικαιούχος, είναι πιθανό να μπορεί απλώς να αιτηθεί την τροποποίηση της απόφασης από την αρμόδια αρχή που εξέδωσε την αρχική απόφαση με στόχο την αύξηση του ποσού διατροφής. Εάν η αρχή αυτή δεν μπορεί για κάποιον λόγο να εκδώσει τροποποιημένη απόφαση, ο δικαιούχος θα πρέπει να υποβάλει αίτηση βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού και να ζητήσει τη διαβίβαση της αίτησης τροποποίησης στο κράτος στο οποίο κατοικεί επί του παρόντος ο υπόχρεος.

753. Εάν ο δικαιούχος δεν διαμένει στο κράτος στο οποίο εκδόθηκε η απόφαση, η δικαστική ή διοικητική αρχή του εν λόγω κράτους ενδέχεται να μην μπορεί να τροποποιήσει την απόφαση.³⁷⁹ Σε αυτή την περίπτωση, ο δικαιούχος θα πρέπει να υποβάλει αίτηση τροποποίησης βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού και να ζητήσει την αποστολή της εν λόγω αίτησης στο κράτος στο οποίο κατοικεί ο υπόχρεος.

Ποιοι είναι οι λόγοι τροποποίησης μιας απόφασης; Μπορεί να τροποποιηθεί η διατροφή ή να ακυρωθούν τα καθυστερούμενα ποσά διατροφής χωρίς τη συναίνεση του δικαιούχου;

754. Η δυνατότητα τροποποίησης εξαρτάται από το εφαρμοστέο δίκαιο στο κράτος που εξετάζει την αίτηση. Στα περισσότερα κράτη, μια απόφαση διατροφής παιδιών δεν μπορεί να μεταβληθεί παρά μόνον εάν έχει επέλθει μεταβολή της κατάστασης του υπόχρεου, του δικαιούχου ή του παιδιού.³⁸⁰ Η ακύρωση καθυστερούμενων ποσών διατροφής παιδιών μπορεί να επιτρέπεται ή να μην επιτρέπεται από το εφαρμοστέο δίκαιο στο ερωτώμενο κράτος. Πολλά κράτη δεν επιτρέπουν την ακύρωση καθυστερούμενων ποσών διατροφής παιδιών, παρά μόνο σε εξαιρετικές περιστάσεις, και μπορεί να μην αναγνωρίσουν ή να μην εκτελέσουν απόφαση που τροποποιεί καθυστερούμενα ποσά.³⁸¹

Μπορεί ο αιτών να υποχρεωθεί να παραστεί αυτοπροσώπως στο ερωτώμενο κράτος για την αίτηση τροποποίησης;

755. Ούτε το άρθρο 29 της σύμβασης ούτε το άρθρο 41 του κανονισμού εξετάζει εάν μπορεί να απαιτηθεί η φυσική παρουσία του αιτούντος σε περίπτωση αίτησης τροποποίησης. Οι κεντρικές αρχές τόσο του ερωτώμενου όσο και του αιτούντος κράτους πρέπει να συνεργάζονται για να διασφαλίζουν από κοινού ότι τα αποδεικτικά στοιχεία του αιτούντος περιλαμβάνονται στην αίτηση και να συνδράμουν ώστε να παρέχεται στον αιτούντα η δυνατότητα υποβολής παρατηρήσεων ή προσκόμισης αποδείξεων με

³⁷⁷ Βλέπε ανωτέρω, στην παράγραφο 733.

³⁷⁸ Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 361.

³⁷⁹ Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 358.

³⁸⁰ Βλέπε ανωτέρω, στην παράγραφο 733.

³⁸¹ Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 361.

εναλλακτικά μέσα, όπως μέσω τηλεφωνικής διάσκεψης ή εικονοδιάσκεψης, εφόσον τα μέσα αυτά είναι διαθέσιμα.

V. Απευθείας αιτήματα για τροποποίηση αποφάσεων

756. Τα απευθείας αιτήματα προς αρμόδια αρχή στ[...] [όνομα κράτους], [ως κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δεσμεύεται / δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007], για την τροποποίηση απόφασης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης ή του κανονισμού διέπονται [από τις διατάξεις του κανονισμού σχετικά με τη δικαιοδοσία (βλέπε κεφάλαιο 4 του παρόντος εγχειριδίου) και το εφαρμοστέο δίκαιο (βλέπε κεφάλαιο 5 του παρόντος εγχειριδίου), που εξετάζονται ανωτέρω,] και από το εσωτερικό δίκαιο.

757. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι διατάξεις της σύμβασης που αναλύονται στο κεφάλαιο 7 σχετικά με τα απευθείας αιτήματα αναγνώρισης και εκτέλεσης δεν ισχύουν για τα απευθείας αιτήματα έκδοσης ή τροποποίησης απόφασης. Στην πράξη αυτό σημαίνει ότι οι διαδικασίες, τα έντυπα και η συνδρομή που διατίθενται στους δικαιούχους ή τους υπόχρεους για την υποβολή των εν λόγω απευθείας αιτημάτων βάσει της σύμβασης είναι αυτά που ορίζει το εθνικό δίκαιο ή οι διαδικασίες τ[...] [όνομα κράτους]. Είναι σημαντικό ότι, ακόμη και αν η απόφαση διατροφής εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης ή του κανονισμού (για παράδειγμα, όταν η απόφαση αφορά την τροποποίηση συζυγικής διατροφής), οι ευνοϊκότερες διατάξεις σχετικά με τη νομική συνδρομή δεν ισχύουν για αυτά τα απευθείας αιτήματα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, για την υποβολή του αιτήματος μπορεί να απαιτείται η πρόσληψη δικηγόρου από τον δικαιούχο ή υπόχρεο με ίδια δαπάνη στο ερωτώμενο κράτος, δηλαδή στ[...] [όνομα κράτους]. (Βλέπε κεφάλαιο 2, μέρος II, ενότητα VII για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την αποτελεσματική πρόσβαση στις νομικές διαδικασίες και στη νομική συνδρομή / νομική αρωγή βάσει των δύο πράξεων.) Στ[...] [όνομα κράτους] [...].

Κεφάλαιο 12 - Εκτέλεση αποφάσεων διατροφής βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009

I. Επισκόπηση

758. Το παρόν κεφάλαιο διαφέρει από τα υπόλοιπα κεφάλαια του εγχειριδίου διότι δεν εξετάζει τα απευθείας αιτήματα ή τις εισερχόμενες αιτήσεις που λαμβάνουν μέσω της εθνικής κεντρικής αρχής οι αρμόδιες [δικαστικές] [διοικητικές] αρχές δυνάμει της σύμβασης ή του κανονισμού. Αντιθέτως, το παρόν κεφάλαιο καλύπτει τα μέτρα που λαμβάνει το ερωτώμενο κράτος (εν προκειμένω [...] [όνομα κράτους]), δυνάμει του εσωτερικού του δικαίου, μετά τη λήψη και διεκπεραίωση αιτήματος από άλλο κράτος –για αναγνώριση υφιστάμενης απόφασης, τροποποίηση απόφασης ή έκδοση νέας απόφασης– και εφόσον ο αιτών ζητεί την εκτέλεση της απόφασης.

759. Οι αρχές τ[...] [όνομα κράτους] που είναι αρμόδιες για ζητήματα εκτέλεσης βάσει της σύμβασης και του κανονισμού είναι [...].

A. Εισαγωγή στην εκτέλεση απόφασης δυνάμει της σύμβασης ή του κανονισμού

760. Η εκτέλεση απόφασης διατροφής πραγματοποιείται εφόσον υπάρχει έγκυρη και εκτελεστή απόφαση. Η απόφαση πρέπει να έχει εκδοθεί, αναγνωριστεί ή κηρυχθεί εκτελεστή στο ερωτώμενο κράτος. Η εκτέλεση πραγματοποιείται συνήθως στο κράτος κατοικίας του υπόχρεου ή στο κράτος στο οποίο ο υπόχρεος διαθέτει περιουσιακά στοιχεία ή εισοδήματα. Η κίνηση της διαδικασίας εκτέλεσης μπορεί να πραγματοποιηθεί σε περισσότερα από ένα κράτη, ανάλογα με τον τόπο των περιουσιακών στοιχείων, του εισοδήματος και της κατοικίας του υπόχρεου.

761. Δεν χρησιμοποιούν όλα τα κράτη τα ίδια μέτρα για την εκτέλεση μιας **απόφασης διατροφής** και οι ενέργειες που απαιτούνται σε κάθε υπόθεση εξαρτώνται από την προθυμία και την ικανότητα του υπόχρεου να καταβάλλει διατροφή. Σε ορισμένα κράτη, γίνεται σε κάθε περίπτωση απόπειρα να επιτευχθεί εκούσια καταβολή των πληρωμών βάσει της απόφασης διατροφής, είτε πριν από την κίνηση της διαδικασίας εκτέλεσης είτε στο πλαίσιο της εν εξελίξει διαδικασίας εκτέλεσης.³⁸² Στόχος όλων των μέτρων που λαμβάνονται στο ερωτώμενο κράτος θα πρέπει να είναι πάντοτε η ταχεία και αποτελεσματική εξασφάλιση συνεχών και τακτικών πληρωμών διατροφής, καθώς και της συμμόρφωσης με την απόφαση.

Η **απόφαση διατροφής** επιβάλλει στον υπόχρεο την υποχρέωση να καταβάλλει διατροφή και μπορεί να περιλαμβάνει επίσης αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή και απαίτηση καταβολής καθυστερούμενων ποσών διατροφής, αναδρομικής διατροφής ή τόκων, καθώς και καθορισμό των δαπανών ή των εξόδων.

762. Δεδομένου ότι η διαχείριση μιας υπόθεσης από έναν οργανισμό εκτέλεσης μπορεί να διαρκέσει πολλά έτη έως ότου πραγματοποιηθεί η είσπραξη, η υπόθεση θα αποτελέσει κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου αντικείμενο διαφόρων μέσων εκτέλεσης και θα προκύψουν ποικίλα ζητήματα κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εκτέλεσης της απόφασης.

763. Τόσο βάσει της σύμβασης όσο και βάσει του κανονισμού, η εκτέλεση αποφάσεων διατροφής υπάγεται σχεδόν αποκλειστικά στο εθνικό δίκαιο του κράτους στο οποίο θα πραγματοποιηθεί η εκτέλεση, με την επιφύλαξη ορισμένων γενικών διατάξεων που αφορούν την εκτέλεση, οι οποίες περιλαμβάνονται και στις δύο νομικές πράξεις (ωστόσο, βλέπε επίσης κεφάλαιο 8 του παρόντος εγχειριδίου για πληροφορίες σχετικά με τις ειδικότερες διατάξεις όσον αφορά την εκτέλεση αποφάσεων σύμφωνα με τις διαδικασίες του κανονισμού).

³⁸² Στ[...] [όνομα κράτους] [...].

764. Οι αρμόδιες αρχές που είναι υπεύθυνες για την εκτέλεση αποφάσεων δυνάμει της σύμβασης ή του κανονισμού θα πρέπει καταρχάς να εξακριβώσουν σε ποια νομική πράξη εμπίπτει η απόφαση ούτως ώστε η απόφαση να εκτελεστεί ορθά βάσει οποιασδήποτε από τις δύο νομικές πράξεις (βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος I, για μια ανάλυση του πεδίου εφαρμογής και ζητημάτων εφαρμογής της σύμβασης και του κανονισμού).

765. Η σύμβαση περιλαμβάνει ορισμένες βασικές γενικές διατάξεις σχετικά με την εκτέλεση. Η εκτέλεση πρέπει να πραγματοποιείται «χωρίς χρονοτριβή» (άρθρο 32 παράγραφος 2) και χωρίς να απαιτείται η υποβολή περαιτέρω αιτήματος από τον αιτούντα (άρθρο 32 παράγραφος 3). Σύμφωνα με τη σύμβαση, το συμβαλλόμενο κράτος υποχρεούται επίσης να διαθέτει «αποτελεσματικά μέτρα» για την εκτέλεση των αποφάσεων. Στο άρθρο 34 παρατίθεται κατάλογος με προτεινόμενα μέτρα εκτέλεσης, ωστόσο εναπόκειται στο εκάστοτε κράτος εκτέλεσης η εφαρμογή -στο πλαίσιο του εθνικού δικαίου- καθώς και η χρήση οποιουδήποτε ή όλων των μηχανισμών εκτέλεσης που απαριθμούνται.³⁸³ Δεν προβλέπονται απαραίτητως όλα τα μέτρα εκτέλεσης που περιλαμβάνονται στον κατάλογο αυτόν στο εθνικό δίκαιο ενός συμβαλλόμενου κράτους.³⁸⁴

766. Ο κανονισμός δεν περιλαμβάνει γενικές διατάξεις σχετικά με την εκτέλεση, αντίστοιχες με τις διατάξεις της σύμβασης που περιγράφονται στην προηγούμενη παράγραφο, αλλά απλώς προσδιορίζει ότι η εκτέλεση πρέπει να διέπεται από το δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης και ότι η εκτέλεση αποφάσεων δυνάμει του κανονισμού πρέπει να πραγματοποιείται υπό τους ίδιους όρους με τις αποφάσεις που εκδίδονται σε εθνικό επίπεδο (άρθρο 41 παράγραφος 1). Το κεφάλαιο IV του κανονισμού περιλαμβάνει ορισμένες διαδικασίες, προθεσμίες και απαιτήσεις σχετικά με τα απαραίτητα έγγραφα για την εκτέλεση αποφάσεων βάσει του κανονισμού (περιγράφονται στο κεφάλαιο 8). Ειδικότερα, στο άρθρο 20 του τμήματος 1 και στο άρθρο 28 του τμήματος 2 παρατίθενται οι απαιτήσεις σχετικά με τα έγγραφα που είναι απαραίτητα για την εκτέλεση αποφάσεων βάσει του κεφαλαίου IV. Πρέπει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με το τμήμα 1 του κεφαλαίου IV του κανονισμού, δεν απαιτείται διαδικασία εκτέλεσης και ο ενάγων χρειάζεται μόνο να προσκομίσει τα έγγραφα που απαριθμούνται στο άρθρο 20 στην αρμόδια για την εκτέλεση αρχή του ερωτώμενου κράτους προκειμένου να εκτελέσει άμεσα την απόφαση.

767. Τόσο το άρθρο 6 παράγραφος 2 (στοιχείο στ) της σύμβασης όσο και το άρθρο 51 παράγραφος 2 (στοιχείο στ) του κανονισμού υποχρεώνουν επίσης τα κράτη να διευκολύνουν την ταχεία μεταφορά των πληρωμών στους δικαιούχους. Σύμφωνα με το άρθρο 35 της σύμβασης, τα συμβαλλόμενα κράτη οφείλουν να προάγουν οικονομικώς αποδοτικές και αποτελεσματικές μεθόδους για τη μεταφορά κεφαλαίων, καθώς και να περιορίζουν τα εμπόδια στη διασυνοριακή μεταφορά κεφαλαίων διατροφής.³⁸⁵

II. Εκτέλεση βάσει της σύμβασης του 2007

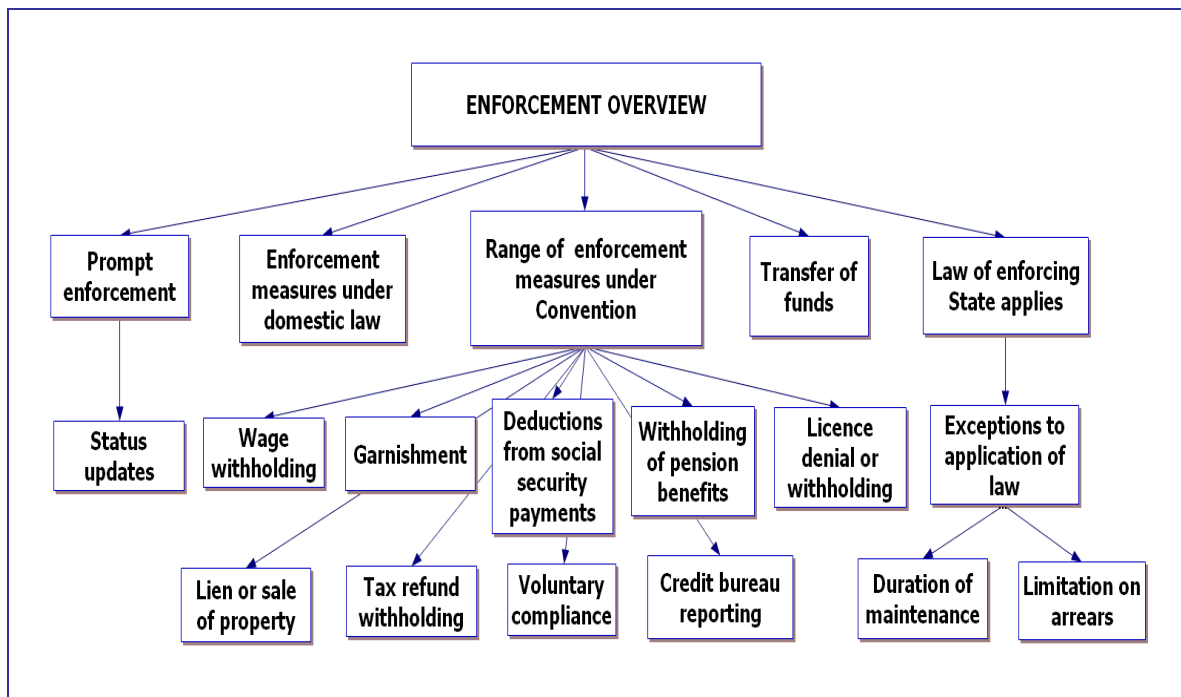
A. Γενικές διαδικασίες εκτέλεσης

768. Η σύμβαση περιέχει μόνο γενικές διατάξεις όσον αφορά την εκτέλεση αποφάσεων. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι πραγματικές διαδικασίες εκτέλεσης και τα μέσα εκτέλεσης προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο του κράτους που είναι αρμόδιο για την εκτέλεση. Οι διατάξεις της σύμβασης είναι επί της ουσίας οι ίδιες για τις αιτήσεις εκτέλεσης που λαμβάνονται μέσω κεντρικής αρχής και τα απευθείας αιτήματα που υποβάλλονται σε αρμόδια αρχή.

³⁸³ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 582.

³⁸⁴ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

³⁸⁵ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 585.

Σχήμα 13: Επισκόπηση των διατάξεων της σύμβασης που αφορούν την εκτέλεση

B. Ταχεία εκτέλεση

769. Δεδομένου ότι η επιτυχής εκτέλεση της απόφασης διατροφής αποτελεί τον στόχο πολλών αιτήσεων που υποβάλλονται στο πλαίσιο της σύμβασης, βάσει του άρθρου 32 παράγραφος 2 απαιτείται η «χωρίς χρονοτριβή» πραγματοποίηση της εκτέλεσης. Δεν προσδιορίζεται η έννοια της έκφρασης «χωρίς χρονοτριβή» για κάθε μεμονωμένη περίπτωση· ωστόσο, είναι σαφές ότι οι απαιτούμενες ενέργειες εκτέλεσης πρέπει να ολοκληρώνονται όσο το δυνατόν ταχύτερα, σύμφωνα με το δίκαιο και τους κανόνες του κράτους στο οποίο πραγματοποιείται η εκτέλεση.³⁸⁶

770. Η απαίτηση για ταχεία εκτέλεση θα πρέπει επίσης να εξετάζεται από κοινού με το καθήκον των κεντρικών αρχών, όπως αναφέρεται στο άρθρο 12, να ενημερώνουν η μία την άλλη σχετικά με το πρόσωπο ή τη μονάδα που είναι αρμόδια για μια υπόθεση, την πρόοδο της υπόθεσης και να παρέχουν απαντήσεις σε ερωτήματα. Οι αρμόδιες για την εκτέλεση αρχές θα πρέπει πιθανότατα να συνεργαστούν με την εθνική κεντρική αρχή του κράτους τους ούτως ώστε η τελευταία να εκτελέσει τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων που υπέχει βάσει της σύμβασης σχετικά με την πρόοδο μιας δεδομένης υπόθεσης.

Γ. Μέτρα εκτέλεσης

771. Όλα τα συμβαλλόμενα κράτη πρέπει να εφαρμόζουν αποτελεσματικά μέτρα³⁸⁷ για την εκτέλεση αποφάσεων διατροφής βάσει της σύμβασης και πρέπει να προβλέπουν τουλάχιστον το ίδιο εύρος μέτρων εκτέλεσης με εκείνα που προβλέπονται για τις υποθέσεις που διεκπεραιώνονται σε εθνικό επίπεδο. Ωστόσο, τα διαθέσιμα μέτρα διαφέρουν μεταξύ των κρατών, καθώς η εκτέλεση διέπεται από το δίκαιο του κράτους που πραγματοποιεί την εκτέλεση.³⁸⁸

772. Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζεται αναλυτικά το εύρος των πιθανών μέτρων εκτέλεσης που περιγράφονται στη σύμβαση, με ενδείξεις για τις περιπτώσεις που τα εν λόγω μέτρα εκτέλεσης μπορεί να είναι διαθέσιμα στ[...] [όνομα κράτους]. Βλέπε ενότητα IV, κατωτέρω, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την εκτέλεση στ[...] [όνομα κράτους].

³⁸⁶ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 572.

³⁸⁷ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 582, για ανάλυση αυτού του όρου.

³⁸⁸ Στο έντυπο περιγραφής χώρας κάθε συμβαλλόμενου κράτους αναφέρονται τα μέτρα εκτέλεσης που είναι διαθέσιμα στο εν λόγω κράτος.

773. Σε ορισμένα κράτη, η αρχή εκτέλεσης προσπαθεί καταρχάς να συνεργαστεί με τον υπόχρεο ώστε να επιτύχει την εκούσια συμμόρφωσή του με την απόφαση, είτε μέσω της πραγματοποίησης τακτικών πληρωμών είτε μέσω αυτόματων παρακρατήσεων από τον μισθό του.³⁸⁹ Αυτό πραγματοποιείται πριν από τη λήψη τυχόν μέτρων για την εκτέλεση της απόφασης. Σε ορισμένα κράτη, ο υπόχρεος μπορεί επίσης να δικαιούται να ειδοποιηθεί για την εκτέλεση και μπορεί να έχει επίσης ορισμένα δικαιώματα σχετικά με την εκούσια καταβολή ποσών πριν από τη λήψη μέτρων εκτέλεσης.³⁹⁰

774. Σε περίπτωση που δεν πραγματοποιηθούν πληρωμές, η επιλογή του μέσου εκτέλεσης καθορίζεται από τις πολιτικές της αρχής εκτέλεσης και τις εξουσίες που της έχουν ανατεθεί. Σε ορισμένα κράτη η εκτέλεση αποτελεί αποκλειστικά διοικητική διαδικασία και οι δικαστικές διαδικασίες χρησιμοποιούνται μόνο σε σπάνιες περιπτώσεις ηθελημένης μη συμμόρφωσης. Σε άλλα κράτη, σχεδόν όλα τα μέτρα εκτέλεσης, συμπεριλαμβανομένων των κατασχέσεων, πρέπει να εφαρμόζονται βάσει εντολής δικαστηρίου.³⁹¹

775. Στη σύμβαση προτείνεται μια σειρά σχετικών μέτρων. Σε ορισμένες χώρες διατίθενται πρόσθετα μέσα εκτέλεσης. Στους εν λόγω διαθέσιμους μηχανισμούς εκτέλεσης περιλαμβάνονται:

α) Παρακράτηση μισθού

776. Πρόκειται για μέτρο εκτέλεσης βάσει του οποίου απαιτείται από τον εργοδότη του υπόχρεου να παρακρατεί μέρος των αποδοχών ή του μισθού του υπόχρεου και να αποστέλλει τα κεφάλαια αυτά στην αρχή εκτέλεσης. Μπορεί επίσης να αναφέρεται ως κατάσχεση μισθού. Η παρακράτηση μπορεί να πραγματοποιείται εκουσίως κατόπιν αιτήματος του υπόχρεου ή ως αποτέλεσμα μέτρου που λαμβάνεται από την αρχή εκτέλεσης.³⁹²

Οι όροι **κατάσχεση και παρακράτηση** χρησιμοποιούνται στη σύμβαση για να περιγράψουν τη διαδικασία παρακράτησης κεφαλαίων τα οποία σε αντίθετη περίπτωση θα καταβάλλονταν στον υπόχρεο, πριν από την καταβολή τους, και την απαίτηση μεταφοράς των κεφαλαίων αυτών είτε στην αρμόδια αρχή είτε σε δικαστήριο ή διοικητική αρχή. Τα κεφάλαια μπορούν στη συνέχεια να διατεθούν για την καταβολή των ποσών διατροφής που εκκρεμούν.

β) Κατάσχεση (εις χείρας τρίτου)

777. **Κατάσχεση** είναι η παρακράτηση από την αρχή εκτέλεσης κεφαλαίων που σε αντίθετη περίπτωση θα έπρεπε να καταβληθούν σε υπόχρεο. Μέσω ειδοποίησης ή εντολής κατάσχεσης καλείται το πρόσωπο ή ο οργανισμός που θα είχε καταβάλει τα εν λόγω κεφάλαια στον υπόχρεο να τα καταβάλει αντ' αυτού στην αρχή εκτέλεσης προς όφελος του δικαιούχου της διατροφής. Ανάλογα με τους νόμους του κράτους που είναι υπεύθυνο για την εκτέλεση, μπορούν να κατασχεθούν τα ακόλουθα είδη κεφαλαίων:

- επιστροφές φόρου,
- πληρωμές κατ' αποκοπήν ποσών,
- πληρωμές μισθωμάτων ή πληρωμές για παροχή υπηρεσιών,
- τραπεζικοί λογαριασμοί,
- προμήθειες.³⁹³

γ) Παρακράτηση από εισφορές κοινωνικής ασφάλισης

778. Σε ορισμένα κράτη, η εκτέλεση της απόφασης από την αρμόδια αρχή μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω παρακράτησης του ποσού της διατροφής από οποιαδήποτε εισφορά

³⁸⁹ Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 382.

³⁹⁰ Ό.π.

³⁹¹ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

³⁹² Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

³⁹³ Ό.π.

κοινωνικής ασφάλισης ή καταβολή ενίσχυσης από την κυβέρνηση την οποία δικαιούται να λαμβάνει ο υπόχρεος.³⁹⁴

δ) Εμπράγματη ασφάλεια επί περιουσιακών στοιχείων ή αναγκαστική πώληση περιουσιακών στοιχείων

779. Η εμπράγματη ασφάλεια είναι δικαίωμα επί τίτλου ιδιοκτησίας ή καταχωρισμένου περιουσιακού στοιχείου του υπόχρεου. Εάν το περιουσιακό στοιχείο πωληθεί στη συνέχεια, τυχόν καθυστερούμενα ποσά διατροφής καταβάλλονται από τα έσοδα της πώλησης. Η εμπράγματη ασφάλεια μπορεί επίσης να παρέχει στην αρχή εκτέλεσης το δικαίωμα να προβεί σε πώληση του περιουσιακού στοιχείου (την αποκαλούμενη «αναγκαστική πώληση») και να ανακτήσει το ποσό της διατροφής από τα έσοδα της πώλησης.

780. Η εμπράγματη ασφάλεια μπορεί να αφορά ακίνητη περιουσία (π.χ. γη, οικία ή κτίριο) ή κινητή περιουσία (π.χ. αυτοκίνητα, σκάφη, τροχόσπιτα και παρόμοια περιουσιακά στοιχεία).³⁹⁵

ε) Παρακράτηση επιστροφής φόρου

781. Σε ορισμένα κράτη εφαρμόζεται διαδικασία με την οποία η κυβέρνηση επιστρέφει στους φορολογουμένους τυχόν επιπλέον φόρους που έχουν καταβληθεί ή παρακρατηθεί. Τα κριτήρια σχετικά με την επιστροφή φόρου ποικίλλουν ανάλογα με το κράτος. Πολλά κράτη επιτρέπουν στις αρχές εκτέλεσης αποφάσεων διατροφής να παρακρατούν τυχόν επιστροφές καταβλητέες στον υπόχρεο.³⁹⁶

στ) Παρακράτηση ή κατάσχεση συνταξιοδοτικών παροχών

782. Σε ορισμένα κράτη, είναι δυνατή η κατάσχεση συνταξιοδοτικών παροχών ή πληρωμών τις οποίες ο υπόχρεος δικαιούται και η χρήση τους για την καταβολή των εκκρεμών ποσών διατροφής.³⁹⁷

ζ) Ειδοποίηση πιστωτικών ιδρυμάτων

783. Η ειδοποίηση οργανισμών παροχής πληροφοριών ως προς την πιστοληπτική ικανότητα σχετικά με εκκρεμείς υποχρεώσεις διατροφής είναι ένας μηχανισμός που χρησιμοποιείται από τις αρχές εκτέλεσης ορισμένων κρατών για να διασφαλίσουν ότι όλοι οι πάροχοι πιστώσεων, όπως τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, είναι ενήμεροι για την υποχρέωση καταβολής διατροφής που έχει επιβληθεί στον υπόχρεο, καθώς και για την ύπαρξη τυχόν καθυστερούμενων ποσών. Αυτό μπορεί να επηρεάσει την ικανότητα του υπόχρεου να λάβει περαιτέρω πίστωση ή χρηματοδότηση.³⁹⁸

η) Άρνηση έκδοσης, αναστολή ή ανάκληση άδειας

784. Σε ορισμένα κράτη, στην περίπτωση που ο υπόχρεος οφείλει καθυστερούμενα ποσά διατροφής, μπορεί να υποβληθεί αίτημα από την αρχή εκτέλεσης για περιορισμό χρήσης ή άρνηση έκδοσης άδειας σε υπόχρεο. Η άδεια μπορεί να είναι άδεια οδήγησης, άδεια μηχανοκίνητου οχήματος ή οποιαδήποτε άλλη ειδική άδεια, όπως επαγγελματική άδεια, που χορηγείται δυνάμει του εθνικού δικαίου. Σε ορισμένα κράτη η ενέργεια αυτή είναι επίσης γνωστή ως παρακράτηση άδειας.³⁹⁹

θ) Διαμεσολάβηση, συμβιβασμός ή άλλη διαδικασία για την επίτευξη εκούσιας συμμόρφωσης

785. Σε πολλά προγράμματα εκτέλεσης αποφάσεων διατροφής έχει διαπιστωθεί ότι οι προσπάθειες για επίτευξη εκούσιας συμμόρφωσης εκ μέρους του υπόχρεου είναι εξαιρετικά αποτελεσματικές για την καταβολή των καθυστερούμενων ποσών και τη μείωση της πιθανότητας μελλοντικής αθέτησης υποχρεώσεων. Οι αρμόδιοι υπάλληλοι στα εν λόγω

³⁹⁴ Ό.π.

³⁹⁵ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

³⁹⁶ Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 392.

³⁹⁷ Ό.π.

³⁹⁸ Στ[...] [όνομα κράτους] [...].

³⁹⁹ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

κράτη συνεργάζονται με τον υπόχρεο για την κατάρτιση σχεδίου πληρωμών με το οποίο εξασφαλίζεται η καταβολή ποσών για την κάλυψη τυχόν ανεξόφλητων καθυστερούμενων ποσών διατροφής, πέραν της καταβολής της τρέχουσας διατροφής.⁴⁰⁰

ι) Άλλα διαθέσιμα μέτρα βάσει του εθνικού δικαίου

786. Άλλα μέτρα τα οποία μπορεί να είναι διαθέσιμα βάσει του εθνικού δικαίου του κράτους εκτέλεσης περιλαμβάνουν:

- άρνηση έκδοσης ή αναστολή ισχύος του διαβατηρίου ή περιορισμό του δικαιώματος του υπόχρεου να εξέλθει από τη χώρα·
- ειδοποίηση οργανισμών επαγγελματικής εποπτείας, όπως ιατρικών ή νομικών συλλόγων, σχετικά με υπόχρεους που οφείλουν καθυστερούμενα ποσά,
- φυλάκιση υπόχρεων των οποίων η ικανότητα καταβολής της διατροφής έχει διαπιστωθεί, αλλά οι ίδιοι εκ προθέσεως δεν συμμορφώνονται με τις αποφάσεις των δικαστηρίων·
- παρακράτηση κεφαλαίων από έσοδα τυχερών παιχνιδιών, ασφαλιστικών διακανονισμών και αγωγών·
- απαιτήσεις διαρθρωμένης αναζήτησης εργασίας, βάσει των οποίων ο υπόχρεος υποχρεούται να αναζητήσει εργασία.⁴⁰¹

III. Εκτέλεση βάσει του κανονισμού του 2009 (άρθρο 41)

787. Όπως έχει επισημανθεί ανωτέρω, ο κανονισμός περιλαμβάνει μόνο μία γενική διάταξη σχετικά με την εκτέλεση: το άρθρο 41. Το άρθρο 41 παράγραφος 1 ορίζει ότι η διαδικασία εκτέλεσης αποφάσεων που εκδόθηκαν σε άλλο κράτος μέλος διέπεται από το δίκαιο του κράτους μέλους της εκτέλεσης.⁴⁰² Εν συνεχεία, προβλέπει ότι δεν πρέπει να γίνεται διάκριση κατά την εκτέλεση τέτοιου είδους αποφάσεων, υπό την έννοια ότι η εκτελεστή αλλοδαπή απόφαση «εκτελείται υπό τους ίδιους όρους με τις αποφάσεις που εκδίδονται στο [...] κράτος μέλος εκτέλεσης».

788. Το άρθρο 41 παράγραφος 2 προβλέπει ότι ο διάδικος που επιδιώκει την εκτέλεση απόφασης που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος δεν απαιτείται να έχει, στο κράτος μέλος εκτέλεσης, ταχυδρομική διεύθυνση ούτε εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο.

789. Δεδομένου ότι η εκτέλεση βάσει του κανονισμού πρέπει να διεκπεραιώνεται σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης, οποιαδήποτε ή όλες οι μέθοδοι εκτέλεσης που προαναφέρθηκαν, στην ενότητα II.Γ., ανωτέρω, σε σχέση με τη σύμβαση, ενδέχεται να είναι κατάλληλες και για την εκτέλεση δυνάμει του κανονισμού, εφόσον είναι διαθέσιμες στο πλαίσιο του εθνικού δικαίου. Στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενδέχεται επίσης να υπάρχουν ορισμένες ευρωπαϊκές νομικές πράξεις που μπορεί να είναι συναφείς με την εκτέλεση αποφάσεων διατροφής.⁴⁰³

790. Βλέπε επίσης κεφάλαιο 8 για πληροφορίες σχετικά με το κεφάλαιο IV του κανονισμού όσον αφορά την εκτέλεση αλλοδαπών αποφάσεων που πρόκειται να αναγνωριστούν και να εκτελεστούν σύμφωνα με τις διαδικασίες του κανονισμού.

⁴⁰⁰ Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 382.

⁴⁰¹ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

⁴⁰² Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 262.

⁴⁰³ Για παράδειγμα, όπως αναφέρεται στο κεφάλαιο 8, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1896/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση διαδικασίας ευρωπαϊκής διαταγής πληρωμής ενδέχεται να είναι συναφής με ευρωπαϊκές υποθέσεις διατροφής. Επιπλέον, κατά τον χρόνο σύνταξης του παρόντος εγχειριδίου, υπήρχε πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση ευρωπαϊκής διαταγής διατήρησης λογαριασμού με σκοπό τη διευκόλυνση της διασυννοριακής ανάκτησης οφειλών σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (στόχος της πρότασης είναι να δώσει στους πιστωτές η δυνατότητα να εξασφαλίζουν την έκδοση διαταγών διατήρησης λογαριασμού υπό τις ίδιες προϋποθέσεις, ανεξάρτητα από τη χώρα όπου βρίσκεται το αρμόδιο δικαστήριο, καθώς και να επιτρέψει στους πιστωτές να συγκεντρώνουν πληροφορίες σχετικά με το πού τηρούν τραπεζικούς λογαριασμούς οι οφειλέτες τους).

IV. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες εκτέλεσης στ[...] [όνομα κράτους]

[...]

V. Πληρωμές βάσει της σύμβασης του 2007 και του κανονισμού του 2009

791. Αφού λάβει τις πληρωμές διατροφής, η αρχή εκτέλεσης του ερωτώμενου κράτους μεταφέρει τα κεφάλαια στον δικαιούχο στο αιτούν κράτος. Στην πλειονότητα των περιπτώσεων, τα ποσά μεταφέρονται από τον υπόχρεο στην αρχή εκτέλεσης του κράτους του υπόχρεου και έπειτα στην αιτούσα κεντρική αρχή ή στον δικαιούχο· ωστόσο, σε ορισμένα κράτη τα ποσά αποστέλλονται απευθείας στον δικαιούχο στο αιτούν κράτος.⁴⁰⁴

Η **κεντρική αρχή** είναι η δημόσια αρχή που έχει οριστεί από συμβαλλόμενο κράτος ή κράτος μέλος για την άσκηση ή την εκτέλεση των καθηκόντων διοικητικής συνεργασίας και συνδρομής στο πλαίσιο της σύμβασης ή του κανονισμού.

792. Οι πληρωμές που πραγματοποιεί ο υπόχρεος μεταφέρονται εν γένει μέσω της αρχής εκτέλεσης ώστε η αρχή να μπορεί να τηρεί ακριβές αρχείο των ποσών που καταβάλλονται και να προσδιορίζει το ορθό ποσό των καθυστερούμενων οφειλών. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό στην περίπτωση που η νομοθεσία περί εκτέλεσης σε ένα κράτος ορίζει ελάχιστο όριο καθυστερούμενων ποσών ως προϋπόθεση για τη χρήση συγκεκριμένου μέσου εκτέλεσης ή στην περίπτωση που το κράτος εκτέλεσης χορηγεί στον δικαιούχο προκαταβολές της διατροφής.⁴⁰⁵

Η **αρμόδια αρχή** είναι η αρχή ενός συγκεκριμένου κράτους που είναι επιφορτισμένη ή εξουσιοδοτημένη δυνάμει της νομοθεσίας του εν λόγω κράτους να εκτελεί ειδικά καθήκοντα βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού. Η αρμόδια αρχή μπορεί να είναι δικαστήριο, διοικητικός φορέας, πρόγραμμα εκτέλεσης αποφάσεων διατροφής παιδιών ή οποιαδήποτε άλλη κρατική υπηρεσία που εκτελεί ορισμένα από τα καθήκοντα που σχετίζονται με τη σύμβαση ή τον κανονισμό.

793. Οι μηχανισμοί που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά των κεφαλαίων ποικίλλουν σε σημαντικό βαθμό. Σε ορισμένα κράτη είναι δυνατή η ηλεκτρονική μεταφορά των κεφαλαίων ενώ σε άλλα χρησιμοποιούνται επιταγές ή άλλα χρηματικά μέσα για την αποστολή τους. Ορισμένα κράτη αποστέλλουν εμβάσματα μόνο σε μηνιαία βάση, συγκεντρώνοντας όλες τις πληρωμές που προέρχονται από το κράτος τους σε ένα έμβασμα. Σε άλλα κράτη κάθε επιμέρους πληρωμή αποστέλλεται μόλις ληφθεί από τον υπόχρεο. Υπάρχουν επίσης διαφορές μεταξύ των κρατών όσον αφορά το κατά πόσο τα ποσά αποστέλλονται στο νόμισμα του αποστέλλοντος κράτους ή μετατρέπονται στο νόμισμα του κράτους του δικαιούχου πριν από την αποστολή τους.⁴⁰⁶

794. Στο έντυπο περιγραφής χώρας επισημαίνονται οι διαδικασίες που χρησιμοποιεί το κράτος που είναι υπεύθυνο για την εκτέλεση της απόφασης όσον αφορά την αποστολή των πληρωμών στον δικαιούχο και το νόμισμα στο οποίο αποστέλλονται τα ποσά.

VI. Άλλα ζητήματα σχετικά με την εκτέλεση

1. Προβλήματα ως προς την εκτέλεση

795. Δεδομένου ότι η εκτέλεση αποτελεί ζήτημα που εμπίπτει σχεδόν αποκλειστικά στις εθνικές αρμοδιότητες, τα προβλήματα που άπτονται της εκτέλεσης επιλύονται εν γένει με τη χρήση του εθνικού δικαίου του τόπου εκτέλεσης και των διαδικασιών που εφαρμόζονται στο εν λόγω κράτος για την εκτέλεση.

⁴⁰⁴ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

⁴⁰⁵ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

⁴⁰⁶ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

796. Η πρακτική αυτή στηρίζεται στη διάταξη της σύμβασης (άρθρο 32) που προβλέπει ότι σε ζητήματα εκτέλεσης εφαρμόζεται το δίκαιο του κράτους «προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα»⁴⁰⁷ και στη διάταξη του κανονισμού (άρθρο 41 παράγραφος 1) που προβλέπει ότι η διαδικασία εκτέλεσης αποφάσεων διέπεται από το δίκαιο του κράτους μέλους της εκτέλεσης.⁴⁰⁸

797. Βάσει της σύμβασης, υπάρχουν ειδικές εξαιρέσεις στη γενική εφαρμογή της αρχής σύμφωνα με την οποία εφαρμόζεται το δίκαιο του κράτους εκτέλεσης. Οι εξαιρέσεις αυτές αναλύονται στη συνέχεια.

2. Σύμβαση (και κανονισμός): περιορισμός όσον αφορά την είσπραξη καθυστερούμενων ποσών

798. Στους νόμους ορισμένων κρατών προβλέπονται περιορισμοί βάσει των οποίων δεν επιτρέπεται η είσπραξη καθυστερούμενων ποσών σε υποθέσεις όπου τα καθυστερούμενα ποσά έχουν συσσωρευτεί σε διάστημα που υπερβαίνει ορισμένο αριθμό ετών (π.χ. δεν επιτρέπεται η είσπραξη καθυστερούμενων ποσών μετά από περισσότερα από 10 έτη). Συγκρούσεις προκύπτουν σε περιπτώσεις όπου η περίοδος παραγραφής σε ένα κράτος έρχεται σε αντίθεση με εκείνη που προβλέπεται (ή με τη μη πρόβλεψη περιόδου παραγραφής) σε άλλο κράτος.⁴⁰⁹

799. Στο άρθρο 32 παράγραφος 5 της σύμβασης παρέχεται καθοδήγηση σχετικά με την περίπτωση αυτή. Το άρθρο αναφέρει ότι η περίοδος παραγραφής εντός της οποίας μπορεί να επιβληθεί η καταβολή καθυστερούμενων ποσών καθορίζεται από το δίκαιο του κράτους προέλευσης (το κράτος στο οποίο εκδόθηκε η απόφαση) ή από το δίκαιο του κράτους στο οποίο πραγματοποιείται η εκτέλεση, οποιοδήποτε από τα δύο προβλέπει τη μεγαλύτερη χρονική περίοδο παραγραφής.

800. Από πρακτική άποψη, η διάταξη αυτή απαιτεί την παροχή από το κράτος προέλευσης κάποιου είδους επιβεβαίωσης όσον αφορά την περίοδο παραγραφής που ισχύει για τις αποφάσεις που εκδίδονται στο εν λόγω κράτος. Σε πολλές περιπτώσεις, το κράτος προέλευσης συμπίπτει με το αιτούν κράτος και, ως εκ τούτου, δεν είναι δύσκολη η απόκτηση αυτής της πληροφορίας. Στο έντυπο περιγραφής χώρας του κράτους προέλευσης αναφέρεται επίσης η περίοδος παραγραφής για την είσπραξη των καθυστερούμενων ποσών που προβλέπεται στο εν λόγω κράτος.

801. Είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη ότι η χρονική περίοδος παραγραφής εντός της οποίας μπορούν να εισπραχθούν τα καθυστερούμενα ποσά επηρεάζει μόνο την εκτέλεση της ανάκτησης των οφειλόμενων καθυστερούμενων ποσών βάσει της απόφασης. Η υποχρέωση συνέχισης καταβολής της τρέχουσας διατροφής εξακολουθεί να ισχύει παρά τον περιορισμό όσον αφορά την είσπραξη των καθυστερούμενων ποσών.

802. Σύμφωνα με τον κανονισμό, δεδομένου ότι δεν γίνεται αναφορά σε ειδικό κανόνα περί του εφαρμοστέου δικαίου στην εκτέλεση της ανάκτησης καθυστερούμενων ποσών, το ζήτημα αυτό διέπεται από το δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης.⁴¹⁰ Ομοίως, το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 δεν ρυθμίζει το ζήτημα της εκτέλεσης της ανάκτησης καθυστερούμενων ποσών (βλέπε κεφάλαιο 5 για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πρωτόκολλο).⁴¹¹

⁴⁰⁷ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με τη σύμβαση, παράγραφος 571.

⁴⁰⁸ Ωστόσο, οι εν λόγω διατάξεις και η παραπομπή στο εθνικό δίκαιο ισχύουν, φυσικά, με την επιφύλαξη τυχόν γενικών κανόνων της σύμβασης ή του κανονισμού που αφορούν την επανεξέταση, την αναστολή, την άρνηση κ.λπ. της εκτέλεσης μιας απόφασης βάσει οποιασδήποτε από τις δύο αυτές νομικές πράξεις. Βλέπε κεφάλαια 7 και 8 για διεξοδική ανάλυση των εν λόγω κανόνων.

⁴⁰⁹ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

⁴¹⁰ Βλέπε ό.π.

⁴¹¹ Βλέπε εισηγητική έκθεση σχετικά με το πρωτόκολλο, παράγραφος 172.

3. Σύμβαση του 2007: διάρκεια της υποχρέωσης διατροφής

803. Ο δεύτερος ειδικός νομικός κανόνας που εφαρμόζεται στην εκτέλεση βάσει της σύμβασης (στον κανονισμό δεν υπάρχει τέτοιος κανόνας⁴¹²) αφορά τη διάρκεια των υποχρεώσεων διατροφής. Το άρθρο 32 παράγραφος 4 της σύμβασης προβλέπει ότι η χρονική διάρκεια της απόφασης –δηλαδή, η χρονική περίοδος εντός της οποίας η διατροφή είναι καταβλητέα– καθορίζεται από το εφαρμοστέο δίκαιο στο κράτος προέλευσης.

804. Η διάρκεια μπορεί να καθορίζεται από την ηλικία του παιδιού ή ενδέχεται να υπάρχουν όροι βάσει των οποίων η διατροφή για ένα παιδί παύει να είναι καταβλητέα (π.χ. όταν το παιδί ολοκληρώσει τη σχολική φοίτηση). Σε ορισμένα κράτη, η ηλικία κατά την οποία η διατροφή παύει να είναι καταβλητέα είναι γνωστή ως ηλικία χειραφέτησης. Σε άλλα κράτη, η ηλικία του παιδιού είναι ένας μόνο από τους παράγοντες που καθορίζουν τη χρονική διάρκεια της υποχρέωσης διατροφής για παιδί.

Επιφύλαξη είναι η επίσημη δήλωση συμβαλλόμενου κράτους, η οποία επιτρέπεται σε ορισμένες περιστάσεις βάσει της σύμβασης και στην οποία διευκρινίζεται ότι η εφαρμογή της σύμβασης στο εν λόγω κράτος περιορίζεται κατά κάποιο τρόπο.

805. Ωστόσο, η χρονική διάρκεια της υποχρέωσης διατροφής δεν πρέπει να συγχέεται με το δικαίωμα σε διατροφή. Το δεύτερο αφορά το δικαίωμα ενός παιδιού ή ενός ενήλικα να λαμβάνει διατροφή βάσει συγκεκριμένων νομικών κριτηρίων, όπως η σχέση μεταξύ γονέα και παιδιού. Εάν ένα άτομο δικαιούται διατροφή, η διάρκεια της διατροφής προσδιορίζεται ως όρος της απόφασης ή καθορίζεται από το εφαρμοστέο δίκαιο στον τόπο όπου εκδόθηκε η απόφαση.

806. Στην πράξη αυτό σημαίνει ότι, στην περίπτωση που η υπό εκτέλεση απόφαση είναι αλλοδαπή απόφαση και δεν ορίζεται ημερομηνία λήξης σε αυτήν, η αρμόδια αρχή που είναι υπεύθυνη για την εκτέλεση θα πρέπει να εξετάσει το αλλοδαπό δίκαιο (το εφαρμοστέο δίκαιο στο κράτος προέλευσης) ώστε να προσδιορίσει τον χρόνο κατά τον οποίο η διατροφή για το παιδί παύει να είναι καταβλητέα. Οι κανόνες σχετικά με τη διάρκεια ισχύουν ακόμη και στην περίπτωση που το δίκαιο του τόπου συνήθους κατοικίας του παιδιού ή του δικαιούχου προβλέπει μικρότερη ή μεγαλύτερη περίοδο. Αυτό συνεπάγεται επίσης ότι ενδέχεται να υπάρξουν περιπτώσεις όπου η διάρκεια της υποχρέωσης διατροφής (και, κατ'επέκταση, της εκτέλεσης της απόφασης) είναι μεγαλύτερη ή μικρότερη για αποφάσεις που εκδίδονται εκτός του κράτους εκτέλεσης σε σχέση με τη διάρκεια ισχύος των αποφάσεων που εκδίδονται στο εν λόγω κράτος. Σε ό,τι αφορά τα συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης, στο έντυπο περιγραφής χώρας του κράτους προέλευσης περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με τη χρονική διάρκεια της διατροφής για αποφάσεις που εκδίδονται στο εν λόγω κράτος.

Με τον όρο **δήλωση** νοείται επίσημη δήλωση στην οποία προβαίνει συμβαλλόμενο κράτος σχετικά με ορισμένα άρθρα ή απαιτήσεις βάσει της σύμβασης.

807. Είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη ότι η λήξη της καταβολής διατροφής για παιδί βάσει της διάρκειας της υποχρέωσης διατροφής δεν παρεμποδίζει την είσπραξη μη καταβληθέντων καθυστερούμενων ποσών διατροφής που ενδέχεται να έχουν προκύψει για το ίδιο παιδί. Η είσπραξη των εν λόγω καθυστερούμενων ποσών εξακολουθεί να είναι δυνατή παρά τη λήξη της υποχρέωσης καταβολής διατροφής.

808. Βάσει της σύμβασης, συμβαλλόμενο κράτος μπορεί να προβεί σε δήλωση για επέκταση της εφαρμογής της σύμβασης σε παιδιά ηλικίας 21 ετών και άνω ή να εκφράσει επιφύλαξη με την οποία να περιορίζεται η εφαρμογή της σύμβασης σε παιδιά μικρότερα των 18 ετών.

⁴¹² Για τα κράτη που δεσμεύονται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, το δίκαιο που εφαρμόζεται στα ζητήματα που αφορούν τη διάρκεια υποχρέωσης διατροφής καθορίζεται από τους κανόνες του πρωτοκόλλου για το εφαρμοστέο δίκαιο (βλέπε κεφάλαιο 5 για ανάλυση του πρωτοκόλλου).

Παράδειγμα:

Εκδίδεται απόφαση στη χώρα Α, όπου η διατροφή παιδιού είναι καταβλητέα μόνο μέχρι τα παιδιά να συμπληρώσουν το 20ό έτος της ηλικίας τους. Η απόφαση αποστέλλεται στη χώρα Β προς αναγνώριση και εκτέλεση βάσει της σύμβασης. Στη χώρα Β η εκτέλεση αποφάσεων διατροφής παιδιού πραγματοποιείται, βάσει του εθνικού της δικαίου, μόνο για παιδιά ηλικίας κάτω των 19 ετών. Βάσει του άρθρου 32 παράγραφος 4, η χώρα Β πρέπει να εκτελέσει την απόφαση για διατροφή παιδιών για το συγκεκριμένο παιδί μέχρι το παιδί να συμπληρώσει το 20ό έτος της ηλικίας του λόγω του ότι η διάρκεια καθορίζεται από το δίκαιο της χώρας Α.

α) Εξαίρεση: παιδιά ηλικίας 21 ετών και άνω

809. Ωστόσο, η παραπομπή στο δίκαιο του κράτους προέλευσης για ζητήματα χρονικής διάρκειας δεν υποχρεώνει κανένα κράτος να προβεί σε εκτέλεση απόφασης διατροφής για παιδί ηλικίας 21 ετών και άνω, εκτός εάν το εν λόγω κράτος έχει επεκτείνει ρητά την εφαρμογή της σύμβασης σε αυτές τις υποθέσεις (βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος Ι, ενότητα ΙΙ). Το πεδίο εφαρμογής της σύμβασης είναι ανεξάρτητο από τους όρους που προβλέπονται στην απόφαση ή στο δίκαιο του κράτους προέλευσης. Η σύμβαση παύει να εφαρμόζεται σε αποφάσεις διατροφής μόλις το παιδί συμπληρώσει το 21ο έτος· ως εκ τούτου, δεν υφίσταται καμία περαιτέρω υποχρέωση βάσει της σύμβασης για συνέχιση της εκτέλεσης της απόφασης διατροφής για το συγκεκριμένο παιδί.

810. Σε αυτή την περίπτωση, ο αιτών θα πρέπει να υποβάλει απευθείας αίτημα στην αρμόδια αρχή εκτέλεσης για συνέχιση της εκτέλεσης της απόφασης. Το κατά πόσον το αίτημα αυτό θα γίνει αποδεκτό εξαρτάται από τις πολιτικές της αρχής εκτέλεσης και το δίκαιο του κράτους στο οποίο πραγματοποιείται η εκτέλεση.

4. Διαφορές όσον αφορά καθυστερούμενα ποσά βάσει της σύμβασης και του κανονισμού

811. Διαφορές όσον αφορά τα καθυστερούμενα ποσά προκύπτουν σε περιπτώσεις όπου ο υπόχρεος υποστηρίζει ότι τα καθυστερούμενα ποσά είναι εσφαλμένα διότι ο ίδιος έχει προβεί σε πληρωμές οι οποίες δεν ελήφθησαν υπόψη από την αρχή εκτέλεσης κατά τον υπολογισμό των καθυστερούμενων ποσών. Ενδέχεται επίσης να προκύψει διαφορά σχετικά με την ερμηνεία της απόφασης (π.χ. όσον αφορά την ημερομηνία έναρξης ή παύσης των πληρωμών βάσει της απόφασης) ή ο υπόχρεος μπορεί να υποστηρίξει ότι δικαιούται μείωση της διατροφής διότι, για παράδειγμα, δεν οφείλεται πλέον διατροφή για ένα από τα παιδιά.

812. Σε περίπτωση που ο υπόχρεος αμφισβητεί καθυστερούμενα ποσά που αποτελούσαν μέρος της αρχικής αίτησης για αναγνώριση και εκτέλεση, η αρχή εκτέλεσης θα πρέπει να εξακριβώσει κατά πόσο το ίδιο ζήτημα είχε τεθεί και προηγουμένως από τον υπόχρεο. Βάσει του άρθρου 23 παράγραφος 8 της σύμβασης, ο εναγόμενος μπορεί να προσφύγει ή να ασκήσει έφεση κατά της απόφασης αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης εάν πιστεύει ότι το χρέος έχει καλυφθεί ή αποπληρωθεί. Εάν τα καθυστερούμενα ποσά είχαν αμφισβητηθεί και προηγουμένως και είχε διαπιστωθεί η ορθότητά τους, πλην εξαιρετικών περιστάσεων, ο υπόχρεος δεν μπορεί να εγείρει εκ νέου το ίδιο ζήτημα στη νομική διαδικασία εκτέλεσης όσον αφορά τα συγκεκριμένα καθυστερούμενα ποσά· ωστόσο, μπορεί να αμφισβητήσει τον υπολογισμό άλλων καθυστερούμενων ποσών.

813. Σε ορισμένα ζητήματα που αφορούν καθυστερούμενα ποσά απαιτούνται πληροφορίες από την αιτούσα κεντρική αρχή ή τον δικαιούχο. Εάν απαιτείται η λήψη πληροφοριών, η κεντρική αρχή ή η αρμόδια αρχή που είναι υπεύθυνη για την εκτέλεση επικοινωνεί με την κεντρική αρχή ή την αρμόδια αρχή στο άλλο κράτος και ζητεί τις απαραίτητες πληροφορίες ή τα απαιτούμενα έγγραφα.⁴¹³

814. Εάν δεν ληφθούν οι πληροφορίες αυτές και η εκτέλεση δεν μπορεί να προχωρήσει υποβάλλεται νέο αίτημα. Παρότι η αιτούσα κεντρική αρχή έχει στη διάθεσή της προθεσμία **τριών μηνών** βάσει της σύμβασης και **90 ημερών** βάσει του κανονισμού για να

⁴¹³ Βάσει του εθνικού δικαίου τ[...] [όνομα κράτους] [...].

απαντήσει και να παράσχει τις απαραίτητες πληροφορίες, και παρότι είναι δυνατή η διακοπή της εκτέλεσης εάν δεν ληφθούν οι εν λόγω πληροφορίες, αυτό θα πρέπει να γίνεται μόνο εάν η συνέχιση της εκτέλεσης είναι αδύνατη ή πρακτικά δύσκολη. Σε πολλές περιπτώσεις εξακολουθεί να είναι δυνατή η εκτέλεση του υπολοίπου της διατροφής βάσει της απόφασης, ενόσω καθορίζονται τα καθυστερούμενα ποσά.

Ορθή πρακτική: Στην περίπτωση που υπάρχει διαφορά όσον αφορά μέρος των καθυστερούμενων ποσών, η εκτέλεση για την καταβολή των υπόλοιπων (μη αμφισβητούμενων) καθυστερούμενων ποσών καθώς και της τρέχουσας διατροφής θα πρέπει να συνεχίζεται ενόσω επιλύεται η διαφορά.

5. Συμφωνία λογαριασμών βάσει της σύμβασης και του κανονισμού – ζητήματα μετατροπής νομίσματος

815. Μία από τις πλέον σύνθετες πτυχές της εκτέλεσης αποφάσεων περί υποχρεώσεων διατροφής σε διεθνές επίπεδο είναι η συμφωνία των στοιχείων πληρωμών του αιτούντος κράτους με τα στοιχεία του κράτους εκτέλεσης με σκοπό τον ακριβή καθορισμό των καθυστερούμενων ποσών διατροφής. Το ζήτημα αυτό μπορεί είναι σημαντικό στις περιπτώσεις όπου η εκτέλεση αφορά αλλοδαπή απόφαση και το ποσό της διατροφής στην απόφαση αναφέρεται σε διαφορετικό νόμισμα από εκείνο που χρησιμοποιείται στο κράτος που είναι αρμόδιο για την εκτέλεση. Σε πολλά κράτη, προκειμένου να εκτελεστεί η απόφαση, το ποσό της διατροφής πρέπει να μετατραπεί από το νόμισμα που χρησιμοποιείται στην απόφαση στο νόμισμα του κράτους εκτέλεσης. Ο υπόχρεος στη συνέχεια ενημερώνεται ότι πρέπει να καταβάλλει το ποσό όπως έχει μετατραπεί στο τοπικό νόμισμα.

816. Οι κανόνες που διέπουν τη μετατροπή αυτή (ημερομηνία μετατροπής, συναλλαγματική ισοτιμία που χρησιμοποιείται, δυνατότητα επικαιροποίησης της συναλλαγματικής ισοτιμίας, κ.λπ.) είναι οι κανόνες του κράτους που είναι αρμόδιο για την εκτέλεση της απόφασης. Σε πολλά κράτη, δεν υφίσταται μηχανισμός (βάσει νόμου ή στην πράξη) για την τροποποίηση του ποσού που προκύπτει από τη μετατροπή νομίσματος εφόσον η μετατροπή έχει ήδη γίνει και, ως εκ τούτου, τα στοιχεία του ερωτώμενου κράτους (του κράτους εκτέλεσης) και του αιτούντος κράτους διαφέρουν καθώς η συναλλαγματική ισοτιμία παρουσιάζει διακυμάνσεις συν τω χρόνω.⁴¹⁴

817. Πέραν της μετατροπής του ποσού της οφειλόμενης διατροφής από το νόμισμα που χρησιμοποιείται στην απόφαση στο νόμισμα του υπόχρεου, τυχόν πληρωμές που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί από τον υπόχρεο θα πρέπει να μετατραπούν στο νόμισμα του δικαιούχου. Σε περίπτωση διακυμάνσεων της συναλλαγματικής ισοτιμίας, αυτό μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα διαφορές στα οφειλόμενα ποσά όπως υπολογίζονται στα βιβλία κάθε κράτους.

⁴¹⁴ Βλέπε, ανωτέρω, υποσημείωση 406 και ό.π.

Συμφωνία λογαριασμών: Παράδειγμα

Τον Δεκέμβριο του 2010 εκδόθηκε απόφαση διατροφής στην Αυστραλία η οποία όριζε μηνιαία διατροφή παιδιού ύψους 400 δολαρίων Αυστραλίας. Η απόφαση απεστάλη προς εκτέλεση στις Κάτω Χώρες. Τη χρονική στιγμή της αποστολής το ποσό αντιστοιχούσε σε 237,65 ευρώ και ο υπόχρεος ενημερώθηκε ότι θα πρέπει να καταβάλλει το ποσό αυτό μηνιαίως.

Ωστόσο, τον Δεκέμβριο του 2012, τα 400 δολάρια Αυστραλίας αντιστοιχούσαν σε μόλις 202,56 ευρώ. Στα στοιχεία της Αυστραλίας θα εξακολουθήσει να εμφανίζεται το ποσό των 400 δολαρίων Αυστραλίας μηνιαίως, ενώ στα στοιχεία των Κάτω Χωρών θα εμφανίζεται το ποσό των 237,65 ευρώ μηνιαίως, εάν δεν επικαιροποιηθούν τα ποσά βάσει της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Αυτό μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα ο υπόχρεος να καταβάλλει 35 ευρώ «επιπλέον» κάθε μήνα, εάν συνεχίσει να καταβάλλει το ποσό που είχε ενημερωθεί αρχικά ότι όφειλε να καταβάλλει.

818. Η επίλυση αυτού του ζητήματος δεν είναι απλή. Το θέμα αυτό δεν εξετάζεται ούτε στη σύμβαση ούτε στον κανονισμό. Η δυνατότητα περιοδικής ενημέρωσης των στοιχείων του κράτους που είναι υπεύθυνο για την εκτέλεση με σκοπό την αντιστοίχισή τους με τα στοιχεία του αιτούντος κράτους εξαρτάται από το δίκαιο και την πρακτική του κράτους εκτέλεσης. Σε ορισμένα κράτη είναι η δυνατή η τροποποίηση των στοιχείων σε διοικητικό επίπεδο· σε άλλα, είτε δεν επιτρέπεται είτε δεν είναι πρακτικά εφικτό.

819. Ωστόσο, είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη ότι τυχόν μετατροπή του ποσού της διατροφής σε διαφορετικό νόμισμα δεν τροποποιεί ούτε μεταβάλλει την απόφαση στην οποία ορίζεται το ποσό. Ο υπόχρεος εξακολουθεί να οφείλει το ποσό που ορίζεται στην αρχική απόφαση διατροφής. Το χρέος της διατροφής δεν θεωρείται ότι έχει εξοφληθεί πλήρως μέχρις ότου καταβληθεί το πλήρες ποσό που προβλέπεται στην απόφαση διατροφής. Εάν ο υπόχρεος επιστρέψει στο κράτος στο οποίο ελήφθη η απόφαση, το οφειλόμενο ποσό θα υπολογίζεται στο νόμισμα του κράτους στο οποίο εκδόθηκε η απόφαση. Ωστόσο, η εκτέλεση της απόφασης στο άλλο κράτος μπορεί να περιορίζεται από τη μετατροπή του νομίσματος.

820. Τα προβλήματα που προκύπτουν από τις διακυμάνσεις της συναλλαγματικής ισοτιμίας καταδεικνύουν την ανάγκη για συνεχή επικοινωνία μεταξύ του αιτούντος και του ερωτώμενου κράτους. Η ενημέρωση μεταξύ των κρατών σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού των καθυστερούμενων ποσών και τυχόν εθνικούς κανόνες που διέπουν τον εν λόγω υπολογισμό είναι κρίσιμης σημασίας. Μπορεί επίσης να απαιτηθεί από το αιτούν κράτος να παράσχει βοήθεια στον αιτούντα προκειμένου να εξασφαλίσει τυχόν πρόσθετα έγγραφα ή αποφάσεις που επιβεβαιώνουν τα εκκρεμή καθυστερούμενα ποσά, εάν τα εν λόγω έγγραφα ή αποφάσεις απαιτούνται από το κράτος εκτέλεσης ώστε να δικαιολογηθεί η είσπραξη των καθυστερούμενων ποσών που έχουν προκύψει λόγω των διακυμάνσεων της συναλλαγματικής ισοτιμίας.

821. Για πληροφορίες σχετικά με τη διασυνοριακή αναπροσαρμογή των ποσών διατροφής βάσει ισοτιμίας αγοραστικής δύναμης, βλέπε κεφάλαιο 3, μέρος II, ενότητα X.

VII. Συμπληρωματικές πληροφορίες

A. Πρακτικές συμβουλές

- Σε ορισμένες περιπτώσεις, η επικοινωνία με τον υπόχρεο το συντομότερο δυνατόν για την επίτευξη εκούσιας καταβολής των ποσών διατροφής είναι ο ταχύτερος τρόπος ώστε να εξασφαλιστεί η έναρξη της καταβολής της διατροφής προς τον δικαιούχο και τα παιδιά. Ωστόσο, είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη ότι όλα τα μέτρα που λαμβάνονται για την εκτέλεση της απόφασης, είτε μέσω εκούσιας συμμόρφωσης είτε μέσω μέτρων εκτέλεσης, πρέπει να εφαρμόζονται χωρίς καθυστέρηση και με στόχο τη διασφάλιση της έγκαιρης και σύμφωνης με την απόφαση καταβολής των ποσών.
- Είναι σημαντικό κάθε νέα πληροφορία που ενδέχεται να έχει στη διάθεσή του ο δικαιούχος όσον αφορά τα περιουσιακά στοιχεία ή το εισόδημα του υπόχρεου να κοινοποιείται εγκαίρως, μέσω των κεντρικών αρχών των εμπλεκόμενων κρατών,

στην αρμόδια αρχή που είναι υπεύθυνη για την εκτέλεση. Με τον τρόπο αυτό θα συνδράμει την εν λόγω αρχή στην εκτέλεση της απόφασης.

- Το έντυπο έκθεσης προόδου της αίτησης βάσει της σύμβασης είναι ένας απλός τρόπος με τον οποίο η αρμόδια αρχή του κράτους εκτέλεσης μιας απόφασης μπορεί να ενημερώνει το αιτούν κράτος σχετικά με τυχόν εξελίξεις. Πέραν της ενημέρωσης σχετικά με τη λήψη νέων μέτρων, μπορεί να περιλαμβάνεται αρχείο ή κατάλογος των πληρωμών που έχει λάβει η αρχή εκτέλεσης. Αυτό θα βοηθήσει το αιτούν κράτος κατά την αντιστοίχιση των στοιχείων του και την επικαιροποίηση τυχόν υπολοίπων από καθυστερούμενα ποσά.
- Στην περίπτωση που στη διαδικασία εμπλέκονται οι αρχές εκτέλεσης τόσο του αιτούντος όσο και του ερωτώμενου κράτους, η συχνή επικοινωνία των εν λόγω υπηρεσιών αυξάνει την πιθανότητα επιτυχούς εκτέλεσης της απόφασης. Σε ορισμένες περιπτώσεις κρίνεται σκόπιμο η διαδικασία εκτέλεσης να κινείται και στα δύο κράτη ώστε να εξασφαλίζεται η κατάσχεση του συνόλου των εισοδημάτων και περιουσιακών στοιχείων κατά περίπτωση.⁴¹⁵

B. Συναφή άρθρα

Σύμβαση του 2007:

Άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχεία ε) και στ)
 Άρθρο 12 παράγραφος 9
 Άρθρο 32
 Άρθρο 33
 Άρθρο 34
 Άρθρο 35

Κανονισμός του 2009:

Άρθρα 16-43
 Άρθρο 51 παράγραφος 2 στοιχεία ε) και στ)
 Άρθρο 58 παράγραφος 9

Γ. Σχετικά κεφάλαια του εγχειριδίου

Κεφάλαιο 3 – Ζητήματα γενικής εφαρμογής: σύμβαση του 2007 και κανονισμός του 2009
 Βλέπε κεφάλαιο 7 – Σύμβαση του 2007: Διεκπεραίωση των εισερχόμενων αιτήσεων που λαμβάνονται από τις κεντρικές αρχές και των απευθείας αιτημάτων αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης

Βλέπε κεφάλαιο 8 - Κανονισμός του 2009: Διεκπεραίωση των εισερχόμενων αιτήσεων που λαμβάνονται από τις κεντρικές αρχές και των απευθείας αιτημάτων αναγνώρισης ή αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεστότητας

Βλέπε κεφάλαιο 9 – Διεκπεραίωση εισερχόμενων αιτήσεων εκτέλεσης αποφάσεων που έχουν εκδοθεί ή αναγνωρισθεί στο ερωτώμενο κράτος βάσει της σύμβασης του 2007 ή του κανονισμού του 2009

VIII. Συχνές ερωτήσεις

Τι μέτρα θα λάβει / οφείλει να λάβει ένα κράτος για την εκτέλεση μιας απόφασης βάσει της σύμβασης ή του κανονισμού;

822. Αυτό εξαρτάται από το κράτος στο οποίο πραγματοποιείται η εκτέλεση της απόφασης. Στη σύμβαση περιλαμβάνεται κατάλογος με προτεινόμενα μέτρα, ωστόσο δεν είναι όλα διαθέσιμα σε κάθε συμβαλλόμενο κράτος και σε ορισμένα κράτη μπορεί να χρησιμοποιούνται άλλα μέτρα. Σύμφωνα με τον κανονισμό, το ζήτημα αυτό επαφίεται εξ ολοκλήρου στο εθνικό δίκαιο. Το κράτος εκτέλεσης οφείλει να χρησιμοποιεί για την εκτέλεση αλλοδαπής απόφασης τουλάχιστον τα ίδια μέτρα με εκείνα που χρησιμοποιεί για την εκτέλεση αποφάσεων που λαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο. Τα μέτρα που λαμβάνονται

⁴¹⁵ Στ[...] [όνομα κράτους] [...].

εξαρτώνται επίσης από τυχόν επιτυχείς απόπειρες παρότρυνσης του υπόχρεου να συμμορφωθεί εκουσίως με την απόφαση.

Πώς αποστέλλονται οι πληρωμές στον αιτούντα;

823. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι πληρωμές που πραγματοποιούνται από τον υπόχρεο αποστέλλονται στην αρχή εκτέλεσης του κράτους στο οποίο πραγματοποιείται η εκτέλεση.⁴¹⁶ Η αρχή αυτή αποστέλλει τις πληρωμές είτε απευθείας στον δικαιούχο είτε στην κεντρική αρχή ή την αρχή εκτέλεσης του κράτους στο οποίο κατοικεί ο δικαιούχος. Το έντυπο της αίτησης για την κίνηση της διαδικασίας (π.χ. αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης) προβλέπει ότι ο δικαιούχος πρέπει να δηλώσει τον τόπο στον οποίο πρέπει να αποστέλλονται οι πληρωμές.

Ποιο είναι το χρονικό διάστημα που απαιτείται για να αρχίσει ο δικαιούχος να λαμβάνει τις πληρωμές;

824. Αυτό εξαρτάται από διάφορους παράγοντες. Εξαρτάται από το εάν ο υπόχρεος καταβάλλει τη διατροφή εκουσίως ή εάν πρέπει να ληφθούν μέτρα για την εκτέλεση. Το χρονικό διάστημα είναι μεγαλύτερο εάν πρέπει να διενεργηθούν έρευνες για τον εντοπισμό του υπόχρεου ή των εισοδημάτων και των περιουσιακών στοιχείων του.

⁴¹⁶ Βλέπε ανωτέρω, υποσημείωση 404.